315
İnceleme

GREV! • Jeremy Brecher

Grev!

Jeremy Brecher

İngilizceden Çeviren: Tamer Tosun

AYRINTI

JEREMY BRECHER

Bir aktivist, belgesel yapımcısı da olan Jeremy Brecher esas itibariyle toplumsal hareketler ve emek tarihçiliği alanlarında çalışan bir tarihçi. Emek tarihi ve toplumsal hareketler hakkında epeyce kitabı mevcut. Kitap yazmanın yanı sıra, yıllardır toplumsal eylemlerde de aktif olarak yer alan Jeremy Brecher, nükleer silahsızlanma, insan hakları, uluslararası emek hakları, küresel ekonomik adalet, Vietnam'da barış, iklim koruması ve daha pek çok alanda hâlâ çalışmalar sürdürmekte.

Ayrıntı: *1330*
İnceleme Dizisi: 315

Grev!
Gözden Geçirilmiş, Genişletilmiş ve Güncelleştirilmiş Baskı
Jeremy Brecher

Kitabın Özgün Adı
Strike!
Revised, Expanded, and Updated Edition

İngilizceden Çeviren
Tamer Tosun

Yayıma Hazırlayan
Emel Kızılcık

Son Okuma
Ahmet Batmaz

© Jeremy Brecher 2014
This edition © PM Press 2014
All rights reserved. No part of this book may be transmitted by any means without permission in writing from the publisher

Türkçe yayım hakları AnatoliaLit Agency aracılığıyla alınmıştır.

Bu kitabın Türkçe yayım hakları Ayrıntı Yayınları'na ait.

Kapak Fotoğrafı
erhui1979/DigitalVision Vectors/Getty Images Turkey

Kapak Tasarımı
Arslan Kahraman

Dizgi
Esin Tapan Yetiş

Baskı ve Cilt
Ali Laçin - Barış Matbaa-Mücellit
Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C Blok No. 286
Topkapı/Zeytinburnu - İstanbul - Tel. 0212 567 11 00
Sertifika No: 33160

Birinci Basım: *Eylül 2019*

Baskı Adedi *1000*

ISBN 978-605-314-399-4
Sertifika No.: 10704

AYRINTI YAYINLARI
Basım Dağıtım San. ve Tic. A.Ş.
Hobyar Mah. Cemal Nadir Sok. No.: 3 Cağaloğlu – İstanbul
Tel.: (0212) 512 15 00 Faks: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr

t itter.com/ayri facebook.com/ayrintiyayinevi instagram.com/ayrintiyayinlari

Jeremy Brecher

Grev!

İçindekiler

Grev!'e Övgüler 7
Teşekkür 11
Önsöz 15
Marina Sitrin 15
Giriş 17
Öndeyiş 25
1. Büyük Kargaşa 31
2. 1 Mayıs 64
3. Anarşinin Uçurum Kıyısı 100
4. 1919 157
5. Ekonomik Krizin On Yılı 208

6. Savaş ve Savaş Sonrasi Grev Dalgası 301
7. Vietnam Savaşı Dönemi Başkaldırılarının
Bilinmeyen Emek Boyutu 317
8. Milenyum Arifesinde Amerikan Emeği 346
9. Kitlesel Grevlerin Önemi 409
10. Tek Taraflı Sınıf Savaşının Ötesi 446
Daha Fazla Bilgi İçin 550
— Dizin 553

Grev!'e Övgüler

"*Grev!*'in yeni baskısıyla Jeremy Brecher bize bugüne kadarki ABD emek tarihini sunuyor. 1877'deki Büyük Kargaşadan 1977'deki UPS taşımacılar grevine kadar kitlesel işçi sınıfı eylemleri ve örgütlenmelerinin tarihi burada. Örgütlü işçilerin ve sınıf temelli bir toplumsal hareketin gücünü bir kez daha keşfeden yeni bir kuşak için Brecher, emek hareketi ve ABD tarihine önemli ve eleştirel bir perspektif sunuyor. 'ABD'de emeğin dirilişi' manşetlerinin ardındakini bilmek isteyen herkes için *Grev!* temel bir okuma kaynağıdır."

Elaine Bernard, Harvard Üniversitesi Sendika Programı, yönetici müdürü

"Son yirmi beş yıldır Amerikan emek tarihini merak eden herkes önce *Grev!*'e başvurdu. Yakın tarihli olay ve deneyimlerin kapsamlı incelenmesinin eklendiği bu yeni yıldönümü baskısı, kitabın Amerikan

işçi sınıfının 'gizli tarihini' araştıran yeni kuşak işçi ve öğrencilerin başvuracağı ilk kaynak olacağını garanti eder."

Peter Rachelff, *Hard-Pressed in the Heartland: The Hormel Strike and the Future of the Labor Movement* kitabının yazarı

"*Grev!*1934'te Minneapolis sokaklarından 1960'lardaki Vietnam Savaşına, yoksulluğa ve ırkçılığa karşı kitlesel gösterilere, İllinois Decatur'da 1990'ların savaş alanına kadar, işçi mücadelesinin gerçek köklerini gösterir... Jeremy Brecher'ın altta yatan mesajı kuvvetli: Biz kendilerini efendilerimiz belleyenlere karşı çıkmadıkça, işçiler sömürülecek ve hakarete uğrayacak."

Dan Lane, aktivist ve lokavtla atılmış Staley işçisi

"Jeremy Brecher'ın *Grev!*'i II. Dünya Savaşı'ndan bu yana emek tarihi üzerine yayımlanmış en önemli kitaplardan biri. Yeni emek mücadelelerinin çok ihtiyaç duyulan tarihi. Fakat onu vazgeçilmez kılan, hem şirket gücüne hem de sendika bürokrasisine direnen sıradan insanların bakış açısı ve ruhu. Tüm sınırları aşan işçi topluluğu dayanışması üzerindeki vurgusu kesinlikle zamanımızda en çok ihtiyaç duyulan şey."

Howard Zinn, *A People's History of the United States* kitabının yazarı

"Muhteşem... kesinlikle Amerikan genel grevleri üzerine şimdiye dek yayımlanmış en iyi tek ciltlik özet."

Washington Post

"*Grev!* zamanımızda Amerikan emek hareketinin tarihiyle ilgili en önemli kitap. Jeremy Brecher bize şu âna kadarki tarihi sundu, yeni bir kuşağı emek mücadelesi in bu yeni dönemine hazırlamak için tam zamanında."

Dick Flacks, California Üniversitesi, Santa Barbara

"Bir emek ve sol kanat klasiği olan Jeremy Brecher'ın *Grev!*i, on yıllardır on binlerce okuru eğitmişti ve şimdi yeniden karşımızda, her zamankinden de iyi."

Paul Buhle, *Marxism in the United States: Remapping the History of the American Left* ve *Robin Hood: People's Outlaw and Forest Hero* kitaplarının yazarı

"*Grev!* 1972'de ilk yayımlandığında, standart emek tarihi uyuşturucusuna karşı yararlı bir panzehir oldu. Mağdur ya da iddiaya göre zaman zaman devlet ya da şirket eli açıklığının yararlanıcısı olmaktan öte işçiler, Brecher'ın heyecan verici, canlandırıcı vuruşlarla gösterdiği gibi, tüm insanlığın iyileştirilmesi için dünyayı değiştirme gücüne sahip olmanın yanı sıra, en iyi anlarında, bunu demokratik, katılımcı şekilde yapmaya da muktedirdir."

Michael Goldfield, *The Color of Politics: Race and the Mainsprings of American Politics* kitabının yazarı

"Jeremy Brecher son çeyrek yüzyıla, kitlesel grev dönemleri arasındaki bir geri çekilme ve dağınıklık zamanı olarak bakıyor. Yeni son bölümde Pittson, Staley ve diğer öncü mücadelelerin hikâyesini anlatıyor. Bu bölüm gelecek tarihçilere, daha geniş dayanışma ve daha militan taktiklerin doğduğu bir döneme kusursuz bir giriş olarak hizmet edecek."

Staughton Lynd, *Labor Law for Rank&Filer: Building Solitarity While Staying Clear of the Law* ve *Wobblies and Zapatistas: Conservations on Anarchism, Marxism and Radical History* kitaplarının ortak yazarı

"Brecher, yetenekli bir genç radikal tarihçi... sanayi grevlerinin canlı bir tarihi i sunuyor... Araştırması eksiksiz, sunumu berrak ve sıklıkla sürükleyici... gücünü tutarlı bir bakış açısından alıyor."

Publishers Weekly

"Heyecan verici bir Amerikan emek tarihi."

New York Times Book Review, Yeni ve Tavsiye edilenler listesi

"Amerikan deneyiminin nesnel, minimal taraflı bir çalışması... canlandırıcı bir tarih taslağı... emek tarihinin parlama anlarını canlandırıyor."

Richard Lingeman, *New York Times*

"Fevkalade bir kitap. Umarım Amerikan emeğinin standart tarihi olarak yerini alacaktır."

Staughton Lynd, emek tarihçisi

"Bir toplumsal hareket olarak Amerikan emeği üzerine gördüğüm en iyi kitap. Tarihe olduğu kadar sosyolojiye de önemli bir katkı. Brecher kitlesel işçi eylemlerine odaklanarak, emek hareketinde sendikalar ve

radikal örgütlerin rolüne yeni bir ışık tutuyor. İyi yazılmış, iyi araştırılmış ve iyi savunulmuş. Toplumsal hareketler, politik sosyoloji ve Amerikan toplumu üzerine ders kitabı olarak şiddetle tavsiye ederim."

William Kornhauser, California Üniversitesi, Berkeley

"Mükemmel ve heyecan verici bir kitap."

Fusion

"Mümkün olan en geniş dağıtıma layık, gerçekten etkileyici bir çalışma. 1877'den beri Amerikan işçilerinin büyük grevlerinin çoğunun okunaklı ve büyük oranda doğru bir anlatımıyla aynı anda bugünün sıradan insan mücadelelerinin son derece faydalı ve iyi araştırılmış bir anlatımını sunuyor."

David Montgomery, *The Fall of the House of Labor: The Workplace, the State, and American Labor Activism, 1865-1925* kitabının yazarı

"Bilimsel, gerçekten heyecan verici."

New York Times Book Review

Teşekkür

Yazmak kişisel bir proje olsa da bir kitap ancak birçok başka insanın yardımıyla ortaya çıkar. Burada en dolaysız yardımı olanlara teşekkür etmek istiyorum. Hemen hemen hepsi şu ya da bu noktada hemfikir değildi, olgusal yanlışların ve yorumların sorumluluğu tamamen bana aittir.

Bu kitabın ilk çalışmalarının çoğu Washington, DC'deki Institute for Policy Studies'te yapıldı. Enstitünün öğretim üyeleri, öğrenciler, personel ve izleyicileri *Grev!*'i yazmaya hazırlandığım yıllardaki eğitimime büyük katkı yaptı. Bana konuşmayı kesip yazmaya başlamak için gerekli cesareti veren Marcus Raskin de oradaydı.

Root&Branch dergisini çıkaran meslektaşların burada incelenen meseleyi anlamamda tek tek ve hep birlikte büyük katkıları oldu.

Edward M. Brecher taslakları hazırlamak için ideal bir mekân sağlamakla kalmayıp, ilk taslağı mavi kalemle titizlikle çizerek kendi yazma deneyiminin kazançlarını bana aktardı.

Yazar ve sanatçı Sharon Hammer asıl nüshayı beceriyle hazırladı.

Louis M. Rabinowitz Vakfı'nın sağladığı bir ödenek araştırmamı finanse etmeye yardımcı oldu.

James H. Williams, Catherine Roraback ile Joel ve Jeanne Stein, başka türlü elde etmesi zor olacak materyalleri bana ödünç verdi.

Bir sürü başka insan ilk taslağı okuma ve yorumlamaya zamanlarını vermekte son derece cömertti. Özellikle Stanley Aronowitz, William Earl Brecher, Fred Gardner, Dorothy Lee, Staughton Lynd, Paul Mattick, Jr. David Montgomery, Alan Rinzler, Steve Sapolsky ve Arthur Waskow'a teşekkür etmek isterim.

25. yıl baskısı kapsamındaki "Milenyum Arifesinde Amerikan Emeği" bölümünün ilk taslağı üzerindeki yorumları için Elaine Bernard, Tim Costello, Jill Cutler, Richard Flacks, Dana Frank, Mike Goldfield, Paul Kumar, Staughton Lynd, Peter Rachleff, Jerry Tucker Joe Uehlein ve John Yrchik'e teşekkürler.

Yeni bölüm "Tekyönlü Sınıf Savaşının Ötesi" üzerine yorumlar yapan Steven Ashby, Mark Bray, Frank Emspak, Fernando Fasce, Becky Glass, Ryan Hill, Trish Kahle, Yates McKee, Peter Rachleff, Marcus Rediker, Peter Rugh, Nathan Schneider, Bill Scott, Marina Sitrin, Brendan Smith, David Solnit ve Joe Uehlein'a teşekkür ederim. Birçoğu anlatılan olaylara kişisel katılımlarına dayanan ayrıntılı bilgileri paylaşarak özel bir katkıda bulundu. "Asgari Ücret Grevi"nden şarkı sözlerini kullanmama izin verdiği için David Rovics'e özel olarak teşekkür ederim.

Kırk yıldır *Grev!*'in işlerini yapmaya yardım eden herkese ve dört yayımcıya, özellikle de Anthony Arnove'a minnettarım, onların çalışması ve desteği olmasaydı *Grev!* tamamen tarih

olabilirdi. Ayrıca bu yeni baskının yayımlanmasına yardım eden PM Press'deki herkese teşekkür ederim.

Son olarak, yıllardır sayısız düzeltme ve son okumanın yanı sıra yazarı tamamen tarih olmaktan koruyan Jill Cutler'a teşekkür ederim.

Önsöz
Marina Sitrin

Jeremy Brecher bize bir armağan ve bir alet verdi. Bu kitapta tarihimizin kuvvetli betimleyici bir armağanı yatıyor; yoğun ve yaratıcı militan mücadelenin bir armağanı. Bu hikâyenin içinde, bu mücadeleyi daha iyi anlamamıza ve yorumlamamıza yardım edecek bir alet veriliyor bize, başka dünyalar kurmakta kullanabileceğimiz bir alet.

Biz, işçiler, kolay tanımlanır bir kategoridir, çalışanlarımız hayatta kalmak için çalışmaya mecburdur ve toplumdaki hemen hiçbir şey hakkında karar vermez: Ne yapılsın, ne kadar [yapılsın], kim üretsin, nerede üretelim. Occupy'da bahsedilen bu %99'dur. *Grev!* bize tarihimizi; tarih yapanlar, savaşçılar, düş

kuranlar ve dünyayı değiştirenler olarak rolümüzü geri verir. Genellikle bizden gizlenen bir tarih.

Grev!'in yenilenmiş baskısında bulacağınız grevler ve mücadelelerin anlatımı, tarihin tam bu ânına, Occupy, Wisconsin, göçmen hakları hareketliliği ve küresel finans kurumlarına karşı doğrudan eylemlere denk düşer; Jeremy Brecher'ın "mini devrimler" dediği şeylerle dolu çağdaş tarih. Bu kitap bu mini devrimleri aynı bağlama yerleştirir ve geçtiğimiz bir buçuk yüzyıldaki ABD kitlesel grevleriyle aynı tarihin bir parçası olarak görür. Bu hepimizin mücadelesi, çalışan insanların mücadelesi, bastırılmaya ve sessizleştirilmeye kolektif karşı çıkışımız, onun yerine haysiyet, faillik ve gücü yaratmamızın tarihidir.

Bazen geçmişle ilişkimizde devlerin omuzlarında oturduğumuz söylenir. Bu kitap, gerçekten başka bir dünya için savaşan ve onu yaratan sıradan insanlarla omuz omuza durduğumuzu gösteriyor.

Önceki küresel adalet hareketinde olduğu gibi Occupy Wall Street'deki bir katılımcı olarak, bu sayfalarda hareketimize atfedilen yaratıcılık gücünü kutluyorum. Kolektif buluşlarımızı, politikalar yaratma ve uygulamanın yeni yollarını keşfedişimizi seviyorum. Aynı zamanda sanırım hepimiz kendimizi çok sık şimdiye, ileride olacakların numunesi olmaya öyle kaptırıyoruz ki, o sıradan insanlara, tarihteki kolektif devlere bakmayı, günümüzü daha iyi temellendirmemize yardımcı olacaklarını unutuyoruz. Bu kitap tam da bunu yapmayı hatırlamamıza yardım ediyor.

Grev! hepimiz, özellikle savaşçılar, örgütçüler ve hayal kuranların bugünkü ve gelecekteki kuşakları için bir armağan. Bu sayfalarda tarihimizi okuyoruz, onun içindeki yerimizi buluyoruz, kitlesel grevlerden ve mini devrimlerden öğreniyoruz ve oradan omuz omuza geleceğe yürüyoruz.

Giriş

Bu kitap Amerika'daki sıradan çalışan insanların tekrarlayan, kitlesel ve bazen şiddet içeren başkaldırılarının hikâyesidir. Hikâye esas itibarıyla ülke çapındaki genel grevleri, devasa sanayi kurumlarına el koymayı, kitlesel ölçekte şiddetsiz doğrudan eylemleri, tanklar ve toplarla silahlı çarpışmaları içerir. İşçilerin isyanının, şirketlerin finanse ettiği şiddet, yerel polis, eyalet milisleri ve ABD ordusu ile Ulusal Muhafızlarca defalarca bastırılışını kapsar. Tarihin medyada sunulan şekli şöyle dursun, Amerikan tarihinin alışıldık üniversite ve lise tarih derslerinde nadiren bulunan bir boyutunu göz önüne serer.

Amerika Birleşik Devletleri'nin sıklıkla bir bireysel özgürlükler ülkesi olduğu farz edilir. Bu bakış açısı insanları ihtiyaçlarını

genellikle bireysel çabalarla karşılamaya çalışmaya götürür. Fakat zaman zaman insanlar bir başka gerçeklikle karşı karşıya kalır. Toplumumuzun kaynaklarının çoğu, uzun zamandır bir iki kişi tarafından kontrol ediliyor.[1] Geri kalanların yaşamak için çalışma yeteneklerini satmaktan başka çaresi yok.[2] Amerikalıların çoğu, kendi tercihleri olmadan, işçidir. Bir işçi olmanın, yani bir başkasına çalışmaya gitmek dışında yaşamak için yeterli ekonomik kaynaklara sahip olmamanın temel deneyimi, çoğu insanın günlük hayatının yanı sıra toplumumuzun hayatını da şekillendirir.

İşçiler olarak insanlar Amerikan hayatının çığırtkanlığı yapılan serbestliğinden çok farklı olan bir özgürlük inkârını deneyimler. "Fırsat" zamanınızı ya da yaratıcı kapasitenizi şu ya da bu işverene satma, satmazsanız da yoksulluğa düşme fırsatına indirgenir. "Seçme özgürlüğünün" yerini size söyleneni yapma özgürlüğü alır.

Bu arada öncelikle ulusal ve giderek artan şekilde küresel ekonomiye hâkim olan dev şirketler biçiminde küçük bir azınlığın sahibi olduğu servet, birçok kişinin emeğiyle yaratılır.[3] Onlar Amerika Birleşik Devletleri'nde ve dünya genelinde milyonlarca insanın emeğini kontrol eder. Şirketlerin ve onlara sahip olanların gücü ile serveti, medya, politik süreç, bilgi ve kanaatleri şekillendiren kurumlar ve nihayet hükümet üzerindeki gücü daha da artırır. Böylelikle işçiler birey olarak, sözümona demokratik toplumlarda bile görece güçsüz hâle getirilir.

Fakat bireyler bu durumda tek başına değildir. Bunu iş arkadaşları ve işçi olan diğer insanların büyük çoğunluğuyla paylaşır. Bu yüzden insanlar ara sıra daha büyük ya da daha küçük öl-

1. Edward N. Wolff, *Recent Trends in Household Wealth in the United States*, Levy Economics Institute, Annandale-on-Hudson, 2010.

2. Sylvia A. Allegretto, The State of Working America's Wealth, 2011, *EPI Briefing Paper* S. 292, Marcy 23, 2011, 7. http://epi.3cdn.net/2a7ccb3e9e618f0bbc_3nm6idnax.pdf.

3. 2000'de dünyadaki en büyük 100 ekonominin 51'i ülkeler değil şirketlerdi. Sarah Anderson ve John Cavanagh, "Top 200: The Rise of Global Corporate Power", *Institute for Policy Studies*, 4 Aralık 2000. http://www.corpwatch.org/article.php?id=377.

çekte kendilerini çalışan diğer insanlarla ortak ve işverenleriyle zıt çıkarlara sahip olarak görmeye başlar. O zaman sorunlarını çözmek için bireyselden ziyade kolektif stratejilere dönebilirler. Bu süreç bireylerin hayatlarında, toplumsal grupların deneyimlerinde, Amerika Birleşik Devletleri tarihinde ve aslında bütün dünyada tekrar tekrar görülebilir.

İşçiler kolektif stratejiler takip etmeye başladığında, birlikteyken tek başına olduklarından çok daha güçlü olduklarını keşfeder. Onlar herhangi bir işyerinde, toplulukta ya da ülkede büyük çoğunluktur. İşverenlerinin, aslında toplumun bütün işlevleri onların emeğine bağlıdır. Emeklerini çekerek ve çeşitli şekillerde kurulu otoritelerle işbirliğini reddederek, her işyerini, topluluğu hatta ülkeyi durma noktasına getirebilirler.

İnsanların işçiler olarak ortak çıkarlarını fark etme ve buna uygun davranma derecesi artıp azalır. Bazen işçilerin eylemi, öncelikle yüzeysel bir "emek barışı" gibi görünen, işyerindeki, topluluktaki otoriteye yarı gizli bir direniş biçimi alır. Bazen sendika temsilcileriyle kurumsallaşmış, devletçe düzenlenmiş toplu pazarlık sistemlerine düzenli olarak katılma biçimi alır. Fakat bazen de mücadeleleri, kamusal olarak gözle görülür, dramatik ve itaatsizcedir.

Grev! bu zamanların bir tarihidir, Rosa Luxemburg'dan borç bir terimle "kitlesel grev" dönemi olarak tanımlanan çatışmanın zirve yaptığı zamanların.[4] Bu dönem, grevler, genel grevler, işgaller, kitlesel gösteriler hatta bazen silahlı çarpışmaları kapsayacak şekilde aktivitelerde büyük farklılıklar gösterir. Fakat hepsinin üç karakteristiği vardır: İşyerlerinde ve ötesindeki kurulu otoriteye karşı büyüyen bir meydan okuma, işçilerde kendi aktivitelerinin kontrolünü ele alma yönünde bir eğilim,

4. Rosa Luxemburg, "Massenstreik, Partei und Gewerkshaften" [The Mass Strike, the Political Party and the Trade Unions], Hamburg, 1906; alıntı J.P. Nettl, *Rosa Luxemburg*, Cilt II, Oxford University Press, Londra, 1966, s. 500. *Grev!*'de sanayi çağında Amerikan işçi sınıfının genel bir tarihi şöyle dursun, grevlerin eksiksiz bir araştırmasına da niyetlenilmedi. İşçi sınıfı tarihini pek çok boyutuna –işyerinde, toplumda ve evdeki günlük hayat, toplumsal cinsiyetin, ırkın ve etnisitenin dinamikleri, siyaset dünyası, kültür ve ideolojinin alanı gibi– anlatılan özel mücadeleleri etkiledikleri kadarıyla değinildi.

çalışan insanların farklı grupları arasında artan bir dayanışma ve karşılıklı destek.

Hikâyedeki ana aktör, sıradan çalışan insanlardır. İnsanlar işe gittiğinde; bir ev, işyeri açtığında ve bir hayat kurmaya çalıştığında olan şey, ilk bakışta tarih yapmaktan çok uzak gibi görünebilir. Fakat günlük hayatın sorunlarını çözmeye çalışırken insanlar bazen kurulu düzene meydan okuyacak ve böylelikle tarih yapacak şekillerde davranmaları gerektiğini keşfeder.

Kitlesel grevler döneminde sıradan insanları, düşünür, planlar, kendi deneyimlerinden dersler çıkarır, kendi kendilerine örgütlenir ve ortak harekete geçerken görürüz. Sendikaları ve diğer kurulu örgütleri bunu yapmakta araçları olarak kullanabilirler; fakat çoğu durumda kendi kendilerine örgütlenmeleri ve kurumsallaşmış kanalların dışında hareket etmeleri gerekmiştir.

Grev! ilk olarak 1972'de yayımlandı. Bazı yönlerden geçmişin kitlesel grevleri, bugün kitabın ilk yayımlandığı zamanlardan daha da alakalıdır. Kırk yıldır Amerikan işçileri; düşen ücretler, artan ekonomik güvensizlik ve kötüleşen iş koşullarıyla yüz yüze kaldı. 1930'ların sonu 1940'ların başında ulusal yasa ve uygulamalarla tesis edilen kurumlaşmış toplu pazarlık sistemi, işgücünün %12'den azını kapsayan bir kalıntıdan fazlası değil artık. Çalışan insanlar için devlet korumaları günden güne yürürlükten kaldırıldı. Şirketler ve sahipleri servetlerini büyüttü ve daha güçlü hâle geldi, sadece ulusal değil giderek artan şekilde küresel ölçekte de. Bireyci "serbest piyasa" ideolojisi giderek hâkim hâle gelirken, çalışan insanlar sorunlarını bireysel stratejilerle daha da az çözebilir oldu.

Dünya çapında işçiler, aslında tüm nüfus, küresel şirketler ve onların politik müttefiklerinden gelen baskılara yanıt olarak kitlesel grevler ve başka türden doğrudan eylemlere başvurdu. 2011 ve 2012'de Tunus, Mısır, Britanya, Fransa, Arjantin, Yunanistan, İspanya ve Nijerya kadar farklı yerlerde kitlesel ve genel grevler vardı. Kitlesel protestolar Arap Baharı'ndan *indignados*'a, Occupy Wall Street'e kadar dünyayı o kadar şaşırttı ki, *Time*

dergisi "Protestocuları" 2011'de "Yılın İnsanı" ilan etti.[5] Kitlesel grevler ve bağlantılı başkaldırıların, geçmişteki bir şey olmaktan çok, küreselleşme çağının önemli bir özelliği olduğununu kanıtlanıyor.

Amerikan işçilerinin iş kaybı, eksik ödeme, ekonomik güvencesizlik ve işyerindeki güçsüzleşmeyle yüz yüze gelmesi ilk kez olmuyor. Ama emek ve diğer elit olmayan tarih üzerine bilimsel araştırmalardaki büyük artışa rağmen, okullar ve medya bize hâlâ işçilerin tarihi ve geçmişte böylesi sorunlarla nasıl baş ettiklerine dair az şey öğretiyor. Sıradan insanların tarihinin bu ihmali bizatihi tarihin bir parçası. Altmış beş yıl önce iki işçi lideri "insanlar ve geçmişleri arasına" çekilen "demir perdeyi" şöyle tanımlamıştı:

Generaller, diplomatlar ve devlet adamları uzun zaman önce tarihin, geçmişin bir kaydından fazlası olduğunu öğrendi; aynı zamanda gelecek için güç ve yön duygusu çıkarılabilecek bir kaynak. Ne pahasına olursa olsun, emeğiyle yaşayan milyonlarca kadın ve erkeğin o güç ve yön duygusundan mahrum edilmesi gerekir. Bu yüzden onların geçmiş başarılarının kaydı, gelecek özlemlerinin sönükleştirilmesi için kasıtlıolarak karartılır.[6] Bu kitabın amacı demir perdeyi kaldırmaya yardım etmek.

Çalışan insanlar kolektif stratejiler aramaya başlarken, geçmişin bilgisi yetkili kılınabilir. 1999'da emek aktivistleri Seattle'da Dünya Ticaret Örgütü'nün [DTÖ] yaklaşan "Milenyum Zirvesi"yle ilgili ne yapılacağını düşünürken, bazıları 1919 Seattle Genel Grevi üzerine bir konferansa niyetlendi. Seattle's King County İşçi Konseyi'nin başı, DTÖ zirvesine yanıt olarak ne olmasını görmek istediği sorulduğunda şöyle cevapladı: "Mükemmel bir dünyada 1919'u tekrarlayacağız." Dayanağımız,

5. "Person of the Year 2011: The Protester", *Time*, 14 Aralık 2011. http://www.time.com/time/person-of-the-year/2011/.
6. George F. Addes ve R. J. Thomas, *The Many and the Few*, Plantin Press, Los Angeles, 1947.

1919 Genel Grevi'ndeki gibi "Deniz nakliyat birliklerindeki işverenlerle sorunumuz olması" değil; "tecavüz edilip yağmalanan gezegen üzerindeki işverenlerle sorunumuz olması olacak." 1919 Seattle Genel Grevi, şehri durduran ve DTÖ zirvesini aksatan "Seattle Muharebesi" için ilham kaynaklarından biri hâline geldi.

Bu kitap en nihayetinde güç hakkındadır. Birçok insan toplumumuzda olan biteni etkilemedeki güçsüzlüğü hisseder. Öyle olmasının mümkün olacağını varsaydıkları resmî kanallar; seçimler, baskı grupları vb sıklıkla işe yaramaz görünür. Ama sıradan insanların birlikte, potansiyel olarak tümünden büyük gücü vardır. Toplumu oluşturan, onların faaliyetleridir. Onlar çalışmayı reddeder, işbirliklerini çekerse her toplumsal kurum durma noktasına gelebilir. Onlar kendi faaliyetlerinin kontrolünü ele alarak toplumu yeniden şekillendirme gücüne sahiptir. O güç şirketlerden ve diğer otorite kurumlarından aşina olduğumuz güçten çok farklıdır. Bazı insanların diğerlerine ne yapacağını söyleme gücü değildir, kendi faaliyetlerini işbirliği içinde ortak amaçlara yönlendiren insanların gücüdür. Bu kitapta ortaya konduğunu göreceğimiz güçtür.

Bugün çalışan insanların ve toplumun geri kalanının yüz yüze geldiği küresel adaletsizlikten iklim felaketlerine kadar sorunlar, işyerinin ya da maaş ekonomisinin çok ötesine geçer. Bunları çözmek dayanışma, özörgütlenme ve otoriteye meydan okumanın yeni formlarını gerektirecektir. Gerçekten hayat stratejilerimizin özkorumadan, bugün "ortak koruma" dediğim şeye, insanların ihtiyaçlarını özel olarak kendilerininkilerden ziyade birbirlerinin ihtiyaçlarını karşılayarak çözmeye çalıştıkları bir stratejiye kayması gerekecektir. İnsanların o değişikliği yapabilecekleri bir süreç, bu kitapta resmedilen "kitlesel grev süreciyle" örneklendirilir.

Geçtiğimiz kırk yıl boyunca bu kitabı gözden geçirmek ve güncellemek için tekrarlayan fırsatlarım oldu. Bu kırkıncı yıl

baskısıyla hikâye Seattle Muharebesi de dahil 21. yüzyılın "işçi sınıfı mini isyanları" denen şeyi anlatan yeni bir son bölümle günümüze uzanıyor; 2006'nın kitlesel göçmen hakları gösterileri; 2011'in "Wisconsin Ayaklanması"; Occupy Wall Street ve onun kışkırttığı Amerika'nın altı yüz şehrindeki Occupy hareketleri; 2012'deki Chicago öğretmen grevinin ışığının düştüğü Chicago'daki kamusal eğitim için olağanüstü doğrudan eylem kampanyası ve bu baskı matbaaya giderken devam eden düşük ücretli işçilerin eşi görülmemiş grevleri. 1970'ler ve 1990'larla ilgili materyali de yeniden düzenledim ve metnin geri kalanında nadiren değişiklik yaptım.

Bunlar yazıldığından bu yana dünya değişmeye devam etti, doğal olarak ben de. Bu baskı bir anlamda kırk yıl önceki benle bugünkü ben arasında bir işbirliği. Her işbirliğinde olduğu gibi her birimiz partiye bir şeyler getirir ama her zaman her şeyi tamı tamına aynı şekilde görmeyiz. Bu içimizden birinin tek başına yazdığı bir kitap da değil, umarım şimdiye kadar öğrendiklerimin bazılarını kapsama dahil ederken, başlangıçta değerli olanların çoğunu korumuşumdur.[7]

Grev!'in bu yeni baskısı benim kırk yıllık yazı ortağım Tim Costello'nun hatırasına adandı, yeni binyılın mini isyanlarının doğuşunu, eleştirisiz olmasa da sevinçle karşılamış olacaktı.

7. *Grev!*'de ortaya atılan ana soruların bazılarının yeniden bir değerlendirilmesi için bkz. "Discovering Workers Power" içinde Jeremy Brecher, *Save the Humans? Common Preservation in Action*, Paradigm Publishers, Boulder, Colorado, 2012.

22 Temmuz 1877, Pittsburg. Grevciler ve Philadelphia milisleri arasındaki çarpışmanın ertesi günü Pennsylvania Demiryolu lokomotif deposunun içi. Görüntü, S.V. Albee'nin çektiği stereograf serisi "Demiryolu Savaşı" serisindendir.

Öndeyiş

1831'de Amerika Birleşik Devletleri'ni ziyaret eden Fransız gezgin Alexis de Tocqueville kadınların, siyahların ve yerlilerin tabi konumunu şaşırtıcı bulmaz; fakat Avrupa'da tartışmasız görülen zengin ve fakir, aristokrat ve köylü uçlarının olmamasına hayret eder.

Amerika Birleşik Devletleri'nde erkeklerin büyük çoğunluğu topraksız köylü değil; kendi toprağında, öncelikle kendi ihtiyaçları için çalışan çiftçilerdi. Geri kalanların çoğu kendi hesabına çalışan zanaatkâr, satıcı, tüccar ve meslek sahipleriydi. Öteki sınıflar; Kuzey'de ücretli çalışanlar ve sanayiciler, Güney'de köleler ve plantasyon sahipleri görece küçüktü. Tocqueville'in gördüğü büyük çoğunluk herhangi bir kimsenin emirlerinden bağımsız ve özgürdü.

Ama bu görece eşitliğin altını oyan ve bu kitabın konusu olan kitlesel grevleri üreten güçler çoktan görünür hâldeydi. Tocqueville "çağımızın uçsuz bucaksız demokrasisinin ortasında bazı imalatçılar tarafından yaratılan küçük aristokratik topluluğu" kaygıyla not ediyordu.[8] Önceki çağın aristokratik toplumu gibi bu da Amerikalıları "çok varlıklı bazı adamlar ile" durumlarını değiştirmek için pek az araca sahip "sefalet içindeki yoksul bir çoğunluktan" oluşan sınıflara ayırma eğilimindeydi.[9]

Ayrıca Tocqueville, üretimin daha da merkezileşme eğiliminde olduğunu gördü; zira "bir işçi her gün bazı ayrıntılarla meşgul olduğunda, tüm mallar büyük bir kolaylık, hız ve ekonomiyle üretiliyordu".[10] Bu yüzden "imal edilen malların üretim maliyeti, içinde üretildikleri kurumun büyüklüğü ve kullanılan sermayenin miktarı ölçüsünde azaltılmaktadır".[11] Doğal olarak büyük, merkezileşmiş şirketler galip çıktı.

Bu süreç hem işçileri hem de işverenleri şekillendirdi. "Bir işçi durmaksızın ve sadece bir şeyin üretimiyle meşgul olduğunda, eninde sonunda işini tekil bir maharetle yapar; fakat aynı zamanda zihnini işin gidişatına vermenin genel melekelerini kaybeder."[12] Bu yüzden "işçilerin iyileştirilmesi oranında, insan geriler... [O] artık kendisine değil, seçmiş olduğu işe aittir".[13] Fakat Tocqueville, işverenler büyük bir imparatorluğun yöneticilerini daha çok andırana kadar "imalat biliminin işçi sınıfını alçaltırken, efendi sınıflarını yükselttiğini" savunur.[14]

Tocqueville "gözümüzün önünde büyüyen imalatçı aristokrasinin, dünyada daha önce varolanların en acımasızlarından biri olduğuna" inanır.[15] Ve şu sonuca varır: "Koşulların daimi

8. Alexis de Tocqueville, *Democracy in America*, Vintage Books, New York, 1959, c. 2 [*Amerika'da Demokrasi*, Çev. Seçkin Sertdemir Özdemir, İletişim Yay., 2016], s. 170.
9. A.g.e., s. 170.
10. A.g.e., s. 168.
11. A.g.e.
12. A.g.e.
13. A.g.e., s. 168-69.
14. A.g.e., s. 169.
15. A.g.e., s. 171.

eşitsizliği ve aristokrasi dünyanın içine bir daha nüfuz edecekse, bunun onların gireceği kapı olduğu öngörülebilir."[16]

Alexis de Tocqueville'in meşum öngörüsünün tamamen doğru olduğu yakın zamanlarda kanıtlandı. Amerikan sanayisi inanılmaz bir oranda büyüdü. İç Savaş'ın başlamasından sonraki elli yılda imalat yatırımları on iki kat arttı. Demiryolu döşenen mesafeler 30.000 milden 200.000 bin milin üzerine çıktı. Yüzyıl dönümüne kadar imal edilen üretimin dörtte üçünden fazlası şirketlerin ya da diğer hissedar iştiraklerinin sahip olduğu fabrikalardan geliyordu. 1860'da Amerikalıların yalnızca altıda biri 8.000 ya da daha fazla nüfuslu şehirlerde yaşıyordu, 1900'e kadar üçte bir oldu. Bu arada ücretlilerin sayısı 1,5 milyondan 5,5 milyona çıktı. Amerika Birleşik Devletleri hemen hemen kontrolsüz bir piyasada özel kâr peşinde koşma ile hareket ettirilen bir ekonomiyle, dört başı mamur kapitalist bir toplum hâline geldi

Bu değişikliklerin işçileri hayatı boyunca nasıl etkilediğine dönüp bakan bir işçi lideri 1889'da şöyle yazıyordu:

> Makinelerin sahneye çıkışıyla birlikte, şehirlerde ve kasabalarda büyük imalat yapan tesisler dikildi. Daha önce elle yapılan mallar, makinelerle büyük miktarlarda yapıldı; fiyatlar düşürüldü ve elleriyle çalışanlar, kendilerini açlığa ve soğuğa dayanabilen ve asla acı çekmeyen bir şeyle rekabet ederken buldu. Köyün demircisi kapandı, yol kenarı ayakkabıcı dükkânı terk edildi, terzi tezgâhını bıraktı ve bu makinistler [işçiler] hep birlikte kır evlerinden ayrılıp büyük fabrikaların dikildiği şehirlerin yolunu tuttu. Onların girişine izin veren kapılar sabah açılıyor, günlük görevlerini yaptıktan sonra akşam arkalarından kapanıyordu.
>
> Bu adamlar sessizce ve düşünceli bir şekilde evlerine gitti. Artık atölyenin, anahtarlarını taşımıyorlardı; zira atölye, aletler ve anahtarlar onlara değil efendilerine aitti. Bu büyük sanayi kovanında bu şekilde bir araya getirilen adamlar birbirlerini tanır oldu, sık sık emeğin doğruları ve yanlışları sorusunu tartıştı.[17]

16. A.g.e.
17. Terence V. Powderly, *Thirty Years of Labor, 1859-1889*, Excelsior Publishing House, Columbus, Ohio. 1889, s. 26-27.

Bu deneyim ve tartışmalardan pek çok işçi artık özgür ve eşit vatandaşlar olmadıkları sonucu çıkardı, dahası kendilerini köle gibi hissetti. Ancak bir başkası için çalışarak yaşayabilen, onları tutan bir işveren olmadığında aç biilaç sokakları arşınlamaya bırakılan köleler. Artık atölyenin anahtarlarına sahip değillerdi, hemen hemen çaresiz bırakılmışlardı. Ama onlara güç veren bir silaha sahiptiler: Grev. Emekleri olmadan bütün fabrikalar ve ofisler, demiryolları ve madenler hiçbir şey üretemezdi.

Grevlerin insanların başkaları için çalışmaya zorlanmasından beri olduğu görülür. Binlerce yıl önce Mısır'daki Büyük Piramitler'de çalışan işçilerin grevine dair kayıtlar vardır. Kuzey Amerika'da 1636 kadar erken bir tarihte grevler oldu; fakat iki yüzyıl boyunca nadir, küçük ve yereldi. Grevciler ve örgütleri sıklıkla yasadışı komplocular olarak kovuşturmaya uğruyordu.

1800 başlarında işçiler Amerikan hayatında giderek artan bir mevcudiyet hâline geldi. Matbaa, ayakkabıcılık ve marangozluk gibi mesleklerdeki işçiler Amerikan şehirlerinde meslek birlikleri örgütlemeye başladı. 1830'lara kadar birçok meslek birliği ulusal konferans düzenledi, birçok şehirdeki yerel birlikler merkezî esnaf konseyleri kurdu ve bu şehir konseyleri ilk ulusal konferanslarını topladı. İşçiler, işçi partileri, üretici ve tüketici kooperatifleri, hatta kooperatif toplulukları denendi.

Ama İç Savaş sonrasına kadar işçilerin büyük çoğunluğu kendi adına çalışıyordu. Oy vererek, gösteri yaparak, isyan ederek hatta zaman zaman silahlı ayaklanmayla karşı çıkabilir; ama grev yapamazlardı.

O yüzden bu kitap İç Savaş'ın üzerinden birkaç on yıl geçtikten sonra, 1877'nin Büyük Kargaşa'sıyla, Amerikan tarihinde ülkenin dikkatini, ne atölyelere ne de çiftliklere sahip olmayan ve bu yüzden bunlara sahip olan yeni sanayi kapitalistleri sınıfı için çalışmak zorunda kalan devasa yeni işçi sınıfına çeken ilk olayla başlıyor.

Demiryolları, fabrikalar ve çiftlikler, İç Savaş'ı takip eden yıllarda baş döndürücü bir hızda büyüdü. Genellikle yerel ve bölgesel olan ekonomi gerçekten ulusal bir ekonomi hâline

geldi. Daha önce yerlilerin sahip olduğu bölgeler birbiri ardınca *homesteader*'lar* ve toprak spekülatörlerine açılırken, sınırlar sürekli batıya doğru itildi. Demiryolları politikacılara para yedirip, bütün ülke çapında ray döşenecek arazi hibesi aldı. Milletin dikkati politikacılardan sanayinin dudak uçuklatan başarılarına döndü. "Altın Yaldızlı Çağ" gibiydi ve büyük servetleri ve devasa işletmeleri bir araya getiren kodamanlar genellikle yeni bir sanayi uygarlığının fetihçi kahramanları olarak görülüyordu.

Devlet ekonomik büyüme için şartları, demiryolu şirketlerine arazi hibesinden, ithal ürünlere yüksek gümrük tarifelerine kadar tesis etti; fakat sonuçlarla pek başa çıkamadı. Sanayiciler her türlü yola başvurarak kendi servetlerini artırmak için ulusun kaynaklarını kendi kontrollerine aldığında ortaya kaos çıktı. Sonuç, organize edilmemiş, düzensiz bir toplumdu. Olayların ardından toplumsal çatışmaları yumuşatma, sıkıntıları hafifletme ve hoşnutsuzlukları yatıştırma işlevi görecek toplumsal kurumlar hemen hemen yoktu. Ancak sanayicilerin sırtlarından iktidara yükseldiği insanlar, onların parlak zırhlı şövalyeler değil "soyguncu baronlar" olduğunu düşünüyordu.

Derken balon patladı. 1873 Eylül'ünde önde gelen bir Amerikan bankası, Jay Cooke and Company, birdenbire iflasını açıkladı. Borsa tepetakla oldu ve ayın sonunda menkul değerler borsası kapılarını kapattı. Sadece 1873'te, 5.183 firma 200 milyon doların üzerinde değer kaybetti.

Ekonomik krizler başlangıçtan itibaren kapitalist toplumun normal bir özelliğiydi. Ama 1877'de, kriz Amerikan tarihindeki başka herhangi birinden daha uzun sürmüştü. İşçiler açısından durum oldukça ümitsizdi. Sanayide ücretler %25'den fazla, çoğu durumda geçim seviyesinin altına düşmüştü, tahminen bir milyon sanayi işçisi işten çıkarılmıştı. Çok sayıda işsiz iş aramak için yollara düştü, sıklıkla "serseri" denen çeteler hâlinde dolaşıp duruyorlardı.

* 1862 tarihli yasayla batı ABD'de özel kişilere işlenmek üzere bedava verilen 65 hektarlık arazi peşinde koşanlar. (ç.n.)

Varlıklı sınıflar bu koşulları gözlemledi ve titredi. Daha altı yıl önce, Paris işçileri ayağa kalmış, silahlı güçlerle şehrin yönetimini ele almış ve meşhur Paris Komünü'nü kurmuşlardı. Şimdi "komünizm hayaleti" yalnız Avrupa'da dolaşmıyordu. Kendini kapitalizmi yıkmaya adamış bir İşçi Partisi Amerika'da da ayağa kalkıyordu. Bu arada solgun, asık suratlı erkekler, kadınlar ve çocuklar mideleri boş ve başlarını sokacak yerleri olmadan sokakları arşınlıyordu. Bir İngiliz ziyaretçi zengin Amerikalıları şöyle gördü: "Hükümet gücünün, Amerikan kurumlarının başa çıkmakta tamamen yetersiz olmasıyla, toplumsal ve endüstriyel hoşnutsuzluk madeni üzerinde yaşamanın tedirginliğine bürünmüşler, bir gün o maden patlayacak ve toplumu havaya uçuracak."[18]

O patlama 1877'nin Büyük Kargaşa'sıyla geldi.

18. Goldwin Smith, "The Labour War in the United States", The Contemporary Review, 30 (Eylül 1877): 537, alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 26.

1
Büyük Kargaşa

Birçok Amerikan şehrinin merkezine taştan ya da tuğladan suratsız 20. yüzyıl binaları, devasa silah depoları konmuştur. Bunlar kalın duvarlar ve silahlar için mazgallarla tamamlanan müstahkem yerlerdir. Onların niçin orada olduğunu merak etmiş olabilirsiniz fakat Amerikalıları yabancı bir ülkenin işgaline karşı değil de, içerideki bir halk devrimine karşı korumak için yapıldıkları muhtemelen hiç aklınıza gelmemiştir. Dikilmeleri 1877'nin Büyük Kargaşa'sına bir anıttı.

Temmuz 1877, çoğu tarih kitabında anılmaya değer bir tarih değildir ama ilk büyük Amerikan kitle grevine, zamanında şiddet içeren bir isyan olarak görülen bir harekete işaret eder.

Grevciler ülkenin en önemli sanayisine, demiryollarına el koyup kapattı ve kalabalıklar önce polise sonra eyalet milislerine, hatta federal askerlere karşı yenildi ya da kazandılar. Genel grevler bir düzine büyük şehirde işi durma noktasına getirdi ve grevciler ülke genelinde mahalli örgütlenmelerde otoriteyi devraldı.

Her şey 16 Temmuz 1877 Pazartesi günü, Batı Virginia'daki küçük demiryolu kasabası Martinsburg'da başladı. O gün Baltimore ve Ohio Demiryolları ücretlerde %10 kesinti yaptı; bu, sekiz ay içindeki ikinci kesintiydi.[1] Erkekler Martinsburg yakınlarındaki demiryolu avlusunda toplandı, gün boyu konuşup beklediler. Akşama doğru bir sığır treninin gına gelmiş ekibi treni terk etti ve diğer işçiler onların yerini almayı reddetti.

Bir kalabalık toplanırken, grevciler lokomotifleri ayırıp depoya götürdü ve B&O [Baltimore ve Ohio Demiryolu Şirketi] yetkililerine maaş kesintileri iptal edilene kadar hiçbir trenin Martinsburg'dan ayrılmayacağını bildirdiler. Belediye başkanı geldi ve demiryolu yetkilileriyle görüştü. Kalabalığı sakinleştirmeye çalıştı ve yuhalandı. Grev liderlerinin tutuklanmasını emrettiği zaman onlar yalnızca güldü, direnişleri öfkeli kalabalık tarafından desteklendi. Belediye başkanının polisi kasaba halkına karşı çaresizdi. Bir treni çıkaracak hiçbir demiryolu işçisi bulunamadı, o yüzden polis çekildi ve gece yarısına kadar avlu, ablukayı uygulamak için bırakılan grevcilerin bir nöbetçisinin kontrolünde kaldı.[2]

O gece, Wheeling'deki B&O yetkilileri Vali Henry Matthews'u görmek için gitti, onu şirketlerinin telgraf ofisine götürüp, Martinsburg'daki Alb. Charles Faulkner, Jr.'a telgraf çekerken beklediler. Matthews, Faulkner'a onun Berkeley Hafif Muhafızları'nın

1. Minute Book Journal, 306, in B&O Archives; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 64. Bruce'ün kitabı, 1877'nin Büyük Kargaşa'sının kapsamlı bir araştırması olmanın yanı sıra Amerikan kitle grevleri döneminin birkaç ayrıntılı çalışmasından biridir.
2. F. Vernon Aler, *Aler's History of Martinsburg and Berkeley County, West Virginia*, Hagerstown, Maryland, 1888, s. 301-4; alıntı, Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 76.

"isyancıların, çalışan insanlara herhangi bir müdahalesinin ve trenlerin engellenmesinin de önlenmesi" talimatı verdi.[3]

Ertesi sabah, Martinsburg nakliye ustabaşılarına sığır trenini çıkarmaları tekrar emredildiğinde, nöbetçi grevci üzerine atladı ve makiniste durmasını emretti yoksa öldürülecekti. Durdu. O zamana kadar yüzlerce grevci ve kasaba halkı toplanmıştı ve bir sonraki tren binilmeden önce zar zor dışarı çıkarıldı, lokomotiften ayrıldı ve depoya çekildi.

Sabah 09:00 sularında Berkeley Hafif Muhafızları bir düdük ve kampana sesiyle geldi, kalabalık onları alkışladı. Milis askerlerinin çoğu bizatihi demiryolu işçisiydi.[4] Sığır treni bir kez daha geldi, bu defa tüfekleri bilyeli fişeklerle doldurulmuş milislerle kaplanmıştı. Tren bağrışan kalabalığın içinden geçerken, William Vandergriff adlı bir grevci treni raydan çıkarma makasını çevirdi ve bir tabancayla onu korumaya aldı. Bir asker, makası geri çevirmek için trene atladı. Vandergriff onu vurdu ve peşinden kendisi de ölümcül bir şekilde vuruldu.[5]

Bu sırada Martinsburg'daki ablukayı kırma girişiminden vazgeçildi. Grev kırıcı makinist ve ateşçiler lokomotiften atlayıp uzaklaştılar. Alb. Faulkner gönüllüleri trene binmeye nafile çağırdı, hükümetin emirlerini yerine getirmelerini bildirdi, adamları reddetti; telgrafla valiye durumu kontrol etmede çaresiz olduğunu bildirdi.

Bu karşı karşıya gelişle 1877'nin Büyük Kargaşa'sı, kendiliğinden, ülke çapında, hemen hemen genel grev başlamış oldu. Martinsburg'daki örnek –ücret kesintisine yanıt olarak bir demiryolu grevi, şirketlerin trenleri askerî güçlerin desteğiyle yürütme girişimi ve bu güçlerin genel nüfusun desteğini temsil eden toplanmış kalabalıklarca yenilmesi ya da dağılması– ülke için bir örnek hâline geldi.

3. WPA, *Mathews Papers*, s. 30-32; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 77.

4. F. Vernon Aler, *Aler's History of Martinsburg and Berkeley County, West Virginia*, Hagerstown, Maryland, 1888, s. 308-9; alıntı, Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 77.

5. *Wheeling Register*, 19 Temmuz 1877; alıntı, Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 78.

Martinsburg'daki yeni başarılarla, grev B&O'nun bütün şubelerine yayıldı, makinistler, frenciler ve kondüktörler, başlangıçtaki ivmeyi sağlayan ateşçilere katıldı. İşçiler yolcuları ve posta vagonlarını müdahale etmeden götürüp getirmeye devam ederken, bütün hatlarda yük trafiği durduruldu. Kısa sürede Martinsburg'un avlusunda 70 lokomotif ve 600 yük vagonu birikti.

Grevi kırmaya kararlı Vali Matthews "isyanları bastırmaya ve yasaları uygulamaya isteksiz hiçbir adamın olmadığı" bir birlik göndermeye söz verdi.[6] Sadece elindeki askerî gücü, Wheeling'den 60 Hafif Muhafızı gönderdi. Fakat muhafızlar, Wheeling'deki grev lehine güçlü duygular yüzünden, pek güvenilir değildi.

Muhafızlar heyecanlı bir kalabalığın –bir muhabir "herkes grevcilere desteğini ifade ediyor" diye bildiriyordu– kuşattığı kasabanın dışına yürüdü.[7] Wheeling'deki kasa ve teneke kutu yapımcıları zaten grevdeydi ve kısa süre sonra insanlar tüm işçilerin genel grevini tartışıyordu. Muhafızların treni Martinsburg'a vardığında, karşısında büyük, düzenli bir kalabalık buldu. Askerlerin komutanı demiryolu ve kasaba yetkilileriyle görüştü, fakat "grevcileri daha da kızdırırlar" korkusuyla askerleri kullanmaya cüret edemedi.[8] Onun yerine muhafızları uzaktaki mahkeme binasına doğru yürüttü.

Bu noktada grev hemen hemen kazanılmıştı. Fakat B&O'nun başkanı grevcilere karşı ABD ordusunun kullanılması için Batı Virginia'ya bastırmaya başladığı zaman, grev tam patlak vermemişti. "Bir saatin kaybı bizi çok ciddi olarak etkileyecek ve çok büyük çıkarlar tehlikeye düşecek" diye yazıyordu. Federal orduyla "isyancılar dağıtılabilecek ve trenlerin hareketinde bir

6. *Mathews Papers*, s. 34; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 79.
7. *Wheeling Intelligencer*, 18 Temmuz 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 80.
8. *Baltimore Sun*, 19 Temmuz 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 83.

zorluk kalmayacaktı".[9] Demiryolunun başkan yardımcısı Washington'daki temsilcisine telgraf çekip, valinin yakında federal orduyu çağıracağını söyledi ve "Savaş Bakanı'nı görmesi ve ona durumun ciddi olduğu, olay yerine derhal gerekli kuvvetleri göndermeye hazır olabileceği bilgisini vermesi" talimatı verdi.[10] Bir gazetecinin Martinsburg'da manzaranın "kusursuz bir düzen" arz ettiğini bildirmesine[11] ve diğer muhabirlerin haber yapılacak şiddet bulamamalarına rağmen Alb. Faulkner valiye şu telgrafı çekiyordu:

> Burada duygular çok yoğun ve isyancılar genelde sivillerle işbirliği hâlinde... Memnuniyetsizlik o kadar genel ki, artık belli korumalar altında bile bir makineyi yürütecek eleman bulunamıyor. Faulkner'ın dünkü denemesinin mükemmel olmasından ve bugün bunun bir tekrarının, muhtemelen büyük oranda bizim küçük kuvvetimize karşı kanlı bir çatışmayı çabuklaştıracak olmasından memnunum.[12]

Bu rapora dayanarak vali, başkana şu telgrafı çekti:

> Ekselansları, R. B. Hayes,
> ABD Başkanı
> Washinton, DC:
> Şu an Martinsburg'da ve Baltimore ve Ohio Demiryolu hatları boyunca başka noktalarda var olan yerel şiddet ve kanunsuzluk kombinasyonları nedeniyle, benim emrimdeki herhangi bir güçle devletin kanunlarını yerine getirmek mümkün değildir. Bu yüzden Ekselanslarından devletin yasalara uyan insanlarını, bölgedeki şiddete karşı korumak ve yasanın üstünlüğünü sürdürmek için Amerika Birleşik Devletleri ordusunun yardımını istirham ediyorum.[13]

---

9. *Mathews Papers*, 36-37; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 80.
10. National Archives, Adjutant General's Office, Letters Received, 1877, No. 8.035 (kutu 80); alıntı Bruce, s. 81-82.
11. *Baltimore Sun*, 18 Temmuz 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 82.
12. *Wheeling Register*, 18 Temmuz 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 84.
13. *Martinsburg Independent*, 21 Temmuz 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 84-85.

B&O başkanı bir ricasını da ekledi: Başkanın "bu ayaklanmayı bastırabilmek" adına Batı Virginia'nın her şeyi yapması için telgraf çekmesi ve "bu büyük ulusal otobanın [B&O] ancak ABD kuvvetlerinin araya girmesiyle kamusal kullanım için tamir edilebileceği" konusunda uyarması.[14] Yanıt olarak Başkan Hayes, savaş bakanının herkesin önünde "bir ayaklanma" olarak adlandırdığı şeyi bastırmak üzere 300 federal asker gönderdi.[15]

Bu "ayaklanma" kendiliğinden ve plansızdı fakat zamanın toplumsal şartları ve demiryolu işçilerinin son zamanlardaki deneyimlerinden doğdu. Demiryolu grevcilerinin taktikleri, 1873 ve 1874'de yapılan, genellikle sendikanın desteği olmayan bir dizi yerel grevde geliştirilmişti. Mesela Aralık 1873'de Pennsylvania Demiryolu sistemindeki makinistler ve frenciler Chicago, Pittsburgh, Cincinnati, Louisville, Columbus, Indianapolis ve çeşitli küçük kasabalarda greve çıktı; Ohio'nun *Portsmouth Tribune* gazetesi bunu ülke tarihindeki "en büyük demiryolu grevi" olarak verdi.[16]

Büyükkalabalıklar istasyon avlularında toplandı ve trenlerin yürütülme girişimlerine karşı grevcilere destek verdiler. Eyalet askerleri grev kalelerini yıkmak için Ohio, Dennison ve Indiana Logansport içlerine gönderildi.[17] Üç ay sonra Pennsylvania Susquehanna istasyonunda atölye ve tamir işçileri greve çıktı. Bir "İşçiler Komitesi" seçiminden sonra, tamir atölyesinin kontrolünü ele geçirdiler: Yirmi dakika içinde tüm işler "adamların tam kontrolü altındaydı".[18] En sonunda 30 topuyla 1.800 Philadelphia askeri 8.000 kasabada sıkıyönetim ilan edince grev kırıldı.[19]

1873 ve 1874'deki demiryolu grevleri genel olarak başarısızdı, fakat tarihçi Herbert Gutman'ın yazdığı gibi "demiryolu

14. *Wheeling Register*, 18 Temmuz 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 85.
15. *Wheeling Register*, 19 Temmuz 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 90-91.
16. Herbert G. Gutman, "Trouble on the Railroads in 1873-1874: Prelude to the 1877 Crisis?" *Labor History 2*, (2) s. 221.
17. A.g.e., s. 231.
18. A.g.e., s. 220.
19. A.g.e., s. 232.

işçilerinin birçok hatta trafiği aksatan gücünü ortaya koydu".[20] İşverenler şunu öğrendi: "Adamlarının sadakati pamuk ipliğine bağlıydı. İşçiler 2-3 günden bir hafta gibi uzun bir zamana kadar trenleri başarılı bir şekilde durdurabiliyorsa, mülkü tahrip edebiliyorsa, hatta onu kendisininmiş gibi 'idare edebiliyorsa', son derece yanlış bir şeyler vardı."[21] Gutman şöyle devam ediyordu: "1877'de yaygın olan temel davranış kalıbının aynısı 1873-1874 grevlerinde de bulundu. Şiddetli krizin üç buçuk yılı, ulusal yangın felaketi içindeki bir dizi yerel şube çalılık yangınını ateşledi."[22]

1877 demiryolu grevlerinin daha yakın arka planı niçin hemen hemen ayaklanma formu aldığını açıklamaya da yardım eder, zira bu mücadele, diğer daha az şiddet içeren eylem formlarının başarısızlığından doğdu.

B&O'daki ücret kesintisi 1 Temmuz'da Pennsylvania Demiryolu'nda başlatılan örneğin bir parçasıydı. Makinistler, Kondüktörler ve Ateşçiler Kardeşliği'nin liderleri kesintiyle mücadeleye çaba harcamayınca, Pennsylvania sistemindeki demiryolu işçileri kendi kendilerine eyleme geçti. Kesintinin yürürlüğe girmesinden bir hafta önce, Newark, New Jersey Makinistler Şubesi kesintiye karşı toplanan öfkeli bir protesto düzenledi. Jersey locası ertesi gün toplandı, bir grev için oy verdi ve diğer işçilerle temasa geçti; kesintinin yürürlüğe girdiği güne kadar Pennsylvania sisteminin her yerindeki yerel Makinist ve Frenciler Ulusal Sendikalarının liderlerine itibar etmeyip, bir şikâyet komitesine katılacak delegeler seçti.

Ücret kesintisi sadece işçileri ilgilendirmiyordu, komite çalışmanın tamamen yeniden düzenlenmesi anlamına gelen bir şey önerdi. Dinlenmelerine ya da ailelerini görmelerine zaman bırakmayan, kasabaya ilk giren ekibin ilk çıktığı tren tarife sistemine karşıydılar; istikrarlı bir ödeme ve çalışma şemasına sadık kalan bir düzenleme istiyorlardı; uzun bekleme sürelerini

20. A.g.e., s. 218.
21. A.g.e., s. 229.
22. A.g.e.

evde geçirmek istiyorlardı; işçileri -ücretleri düşük tutmak için kullanılan- kıdem ve verimliliğe göre "sınıflandırılma" sisteminin kaldırılmasını istiyorlardı.[23]

Fakat şikâyet komitesi delegeleri, Pennsylvania Demiryolları'nın maharetli yöneticisi Tom Scott tarafından kolaylıkla korkutulup kandırıldı, onları seçenlere danışmadan kesintiyi kabul etmeye ikna edildiler. Frencilerin çoğunluğu, birçok kondüktör ve bazı makinistler komitenin eylemini reddetmek istedi; fakat birlikleri bozuldu, yereldekiler grev yapmamaya karar verdi.[24]

Demiryolu Kardeşliği kesin olarak başarısızlığa uğradığından, işçilerin bir sonraki adımı yeni, gizli bir örgüt, Trenciler Sendikası oldu. Pittsburgh, Fort Wayne ve Chicago hattındaki işçilerce başlatıldı. Üç hafta içinde, birçok farklı hatta, binlerce üyesiyle Baltimore'dan Chicago'ya kadar pıtrak gibi localar ortaya çıktı. Trenciler Sendikası ayrıcalıklı makinistlerin "anlaşmazlıkları kendi aralarında genel olarak hallettiklerinin" farkındaydı, bu yüzden diğer makinistlerin yanı sıra kondüktörleri, ateşçileri, frencileri ve makasçıları dahil etti.[25] Sendika çeşitli demiryolu yönetimlerinin, işçilere karşı birlikte hareket ettiğinin, %10'luk bir ücret kesintisinde demiryollarının birbiri ardınca Pennsylvania'yı taklit ettiğinin de farkındaydı. Sendikanın stratejisi, her bir ana hattaki trencilerin en az dörtte üçünü örgütlemek, sonra kesintilere ve diğer şikâyetlere karşı greve gitmekti. Bir grev olduğunda ateşçiler makinistlerin işini devralmayacak ve grevde olmayan hatlardaki işçiler grevdeki araç gerece elini sürmeyecekti.[26]

Fakat sendika casus doluydu. Bir demiryolunda üyelerin işten atılması sendikanın kurulmasından sadece dört gün sonra başladı ve diğer demiryolları da aynı hareketi yaptı. Bir demiryolu yetkilisinin dediği gibi, "başını ezmeye kararlı" şirket "Kardeşlik

23. Report of Riots Committee, 925; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 50.
24. *Pittsburgh Post*, 7 Haziran 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 51.
25. İsyanlar Komitesi Raporu, s. 671; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 59.
26. A.g.e., s. 673-74; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 59.

ya da Sendikaya" ait bütün adamların işten atılması için emir yayımladı.[27] Bununla birlikte 24 Temmuz'da 40 kişi, ertesi hafta genel bir demiryolu grevine çağırmak için demiryollarına yayıldı. Ajanları yoluyla grevden haberdar olan demiryolları, grev komitesini toptan işten çıkardı ve böylelikle grevin olmayacağı söylentisi yayarak liderliğin bir kısmını paniğe sevk etti. Kendi başına harekete geçmeye hazırlıksız yerel locals, ne yapılacağını soran telgraflarla sendikanın merkez ofisini doldurdu. Sendika yetkililerinin cevap vermek için demiryolu telgrafını kullanması reddedildi, şirket trenleri yürüttü ve grev tamamen başarısız oldu.[28]

Böylelikle Martinsburg grevi başladı, çünkü B&O işçileri kendi inisiyatifleriyle harekete geçmekten başka alternatifleri olmadığını keşfetti. Ücretlerinden kesinti yapılmakla kalmıyordu; bir gazetenin yazdığı gibi adamlar, onlara "tıpkı bir katar ya da lokomotif gibi muamele edildiğini" –her damla kâr için ezildiklerini– düşünüyorlardı. Maaş sınıflandırması düşürülmüş ve fazla mesai için ekstra ödeme almayan azaltılmış ekipler, ekstra lokomotifleri işletmeye zorlanıyordu.[29]

B&O'nun ücret kesintisine yanıt olarak benzer bir kendiliğinden grev aynı günlerde Baltimore'da gelişti; fakat demiryolu, trenlere grev kırıcıları koydu ve grevci kalabalığını dağıtmak için yerel polisi kullandı.[30] Martinsburg'u farklı kılan neydi? Tarihçi Robert Bruce'a göre grevin anahtarı "geleneksel bir grevin ancak grev kırıcılar toplanabilene kadar dayanacağıydı". Başarılı olmak için grevcilerin, "grev kırıcıları güç kullanarak püskürtmesi, trenlere, avlulara, lokomotif depolarına el koyması" gerekirdi.[31]

27. *Pittsburgh Post*, 7 Haziran 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 61.
28. *Pittsburgh Chronicle*, 27 Haziran 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 62.
29. *Wheeling Intelligencer*, 15 Haziran 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 65.
30. Clifton K. Yearley, Jr., "The Baltimore and Ohio Railroad Strike of 1877" *Maryland Historical Magazine* 51, Eylül 1956; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 75.
31. F. Vernon Aler, *Aler's History of Martinsburg and Berkeley County, West Vir-*

Bu Martinsburg'da mümkündü çünkü kasaba halkı, demiryolu işçilerine o kadar tutkuyla destek oldu ki eyalet milislerine kolektif olarak direndiler. Başka yerlerdeki işçilerin desteği kısa süre sonra grevcilerin federal askerlere de direnmesine yol açtı.

19 Temmuz'da, grevin dördüncü gün, "ayaklanmayı" bastırmak için 300 federal asker Martinsburg'a geldi ve lokomotif deposuna yerleşti. Avluyu koruyan milisler ve ABD askerleriyle şirket, kasabadan ABD muvazzaf askeriyle dolu birkaç treni hareket ettirebildi. 100 silahlı grevci, bir treni durdurmaya çalıştığında şerif ve milisler olay yerine geldi ve lideri tutukladı. Martinsburg'daki hiç kimse bir başka treni çıkarmayacak, fakat askerlerin kontrolünde Baltimore'dan gelen grev kırıcılar engelsiz taşıma yapabilecekti. Grev kırılmış gibi görünüyordu.

Fakat alanı çevreleyen insanlar da şimdi demiryolu işçilerinin arkasında toplanıyordu. Chesapeake ve Ohio Canal'da grevdeki kayıkçılar ve yüzlerce işsiz, Sir John yolunda pusuya yatmıştı, orada Martinsburg ablukasını kıran yük trenini taşladılar, durmaya zorladılar ve ABD muvazzaf askerleri saldırdığında saklandılar. Hareket kısa sürede Maryland'e yayıldı, kayıkçı, demiryolu işçisi ve başkalarından oluşan bir kalabalık Cumberland'de trenin etrafına üşüştü ve lokomotifi ayırdı. Tren en sonunda uzaklaştığında, Batı Virginia Keyser'da bir güruh treni yan hatta soktu ve ekibi zorla indirdi, ABD askerleri çaresiz kaldı.[32] Sadece bir gece önce bölgenin madencileri Keyser'dan 6,5 kilometre uzaktaki Piedmont'da buluştu ve sabah Keyser'a gidip trenleri durdurmaya yardım etme kararı aldı. Kömür madencileri ve başkaları –"Siyah ve Beyaz, alacalı bir kalabalık"– 50 ABD muvazzaf askerinin koruduğu bir treni Martinsburg'dan çıktıktan sonra durdurdu.[33] Piedmont'da basılan bir el ilanı B&O'yu uyarıyordu: 15.000 madenci, yerel toplulukların bütün vatandaşları ve "sendikadaki her eyaletin çalışan sınıfları"

ginia, Hagerstown, Maryland, 1888, s. 301-4; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 74.

32. *Cumberland Civilian*, 22 Temmuz 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 96.

33. *Wheeling Register*, 21 Temmuz 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 97.

grevcileri destekliyor. "Bu yüzden bırakın silahların şakırtısı duyulsun... haklarımızı göz önüne alarak, ailelerimizi savunmak için ya kazanacağız ya öleceğiz."[34]

Sonuç trenlerin çoğunun Martinsburg'dan batıya gönderilmesi, Keyser'a hiç ulaşamaması oldu. Ağır silahlı askerlerin eşlik ettiği biri hariç hepsi, işsiz haddeciler, göçmen işçiler, kayıkçılar ve Maryland, Cumberland'ın genç oğlanlarından oluşan bir kalabalık tarafından durduruldu; geçip giden birinden bir trenci silahla yaralandı. Kalabalığın iki lideri tutuklandığında, belediye başkanının evine giden büyük bir heyet tutukluların serbest bırakılmasını talep etti ve onları omuzlarında taşıdı.

Maryland'den yayılan bir grev dalgasıyla karşı karşıya kalan B&O başkanı, hemen Maryland Valisi John Carroll'ı, Baltimore'daki Ulusal Muhafızları arayıp onları Cumberland'e göndermeye ikna etti. "Çalışan insanlar her yerde bizimle birlikte" diyordu Baltimore'daki bir demiryolu grev lideri. "Onlar bir günde 90 sentle bir aileyi beslemenin, hafta içinde ve hafta sonunda fasulye ve mısır unuyla yaşamanın, artık sana güvenilmeyene kadar dükkânlara borçlanmanın, karısının yokluk ve sıkıntı yüzünden ağladığını görmenin ve yeterince yemedikleri için çocukların günden güne kurtlar gibi sert ve vahşi yetişmesinin ne demek olduğunu bilirler."[35]

Baltimore'da çanlar, milislerin akşam fabrikaların dağıldığı anda toplanmaları için çaldı; aynı zamanda büyük bir kalabalık da toplandı. İlk önce askerlere tezahürat yaptılar, fakat sonra onlar yürümeye başlarken şiddetle taşladılar. Kalabalık "kargaşaya hazır kaba bir unsur; kasvetli kalpleri için için yanan, ya işten çıkarılmış ya da yetersiz ücret alan makinecilerin [işçiler] bir kısmı; her tür kargaşaya hazır, neredeyse yasadışı, homurdanan ve söylenen oğlan çeteleri" olarak tanımlanıyordu.[36] İlk

34. *Wheeling Intelligencer*, 23 Temmuz 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 101.
35. *Philadelphia Inquirer*, 23 Temmuz 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 101.
36. *Baltimore Evening Bulletin*, 21 Temmuz 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 104.

alayın 250 adamı yürüyüşe geçerken, 25'i kalabalığın attığı taşlarla yaralandı; fakat bu yalnızca bir okşamaydı. İkinci alay bir zaman kendi silah deposundan bile çıkamadı. Sonra, her halükârda yürüme emri verildiğinde, kalabalık o kadar şiddetli taşladı ki askerler paniğe kapıldı ve ateş açtı. Ardından gelen kanlı yürüyüşte milisler kalabalıktan 10 kişiyi öldürdü, 20'den fazlasını ciddi biçimde yaraladı fakat kalabalık direnmeye devam edince askerler birer birer ayrılıp evlerine gitti ve üstündekileri sivil giysilerle değiştirdi. Baltimore tren istasyonuna varmadan önce başlangıçtaki 120 adamın yalnızca 59'u yerlerinde kaldı.[37] Depoya vardıklarında kalan askerler Cumberland'i terk edemedi zira 200 kişilik bir kalabalık, bekleyen trenin makinist ve ateşçisini kovdu ve kontrolü sağlamaya çalışan bir manga polisi geri püskürttü.

Milisler büyüyen kalabalığa hücum etti fakat tuğla parçaları ve tabanca ateşi yüzünden geri döndüler. Bu aşamada 15.000 kişilik bir kalabalık tarafından depoda sıkıştırılan Vali Carroll, ABD ordusunu göndermesi için umutsuzca Başkan Hayes'e telgraf çekiyordu.

Demiryolu işçileri gibi başkaları da diğer mücadele araçlarıyla, boşa gitmeyen "ayaklanmaya" katıldı. Geçmiş yıllar içinde her biri öncekinden daha radikal direniş araçlarını birbiri ardınca denemişlerdi.

Başarısızlığı ilk kanıtlanan sendikalar olmuştu. Meslek sendikaları, İç Savaş sırasında ve sonrasında hızla büyümüş, ülke çapında örgütlenmişti. 1864'te 6 olan ulusal sendika sayısı 1870'de yaklaşık 33'e çıktı, tarım dışı işçilerin muhtemelen %5'ini kaydetmişti. Demiryolu işçileri; Lokomotif Makinistleri, Demiryolu Kondüktörleri ve Ateşçiler Kardeşliği'ni kurdu. Fakat ekonomik durgunluk sendikaları perişan etti. 1877'ye

37. *Baltimore Sun*, 21 Temmuz 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 108.

kadar bu sendikaların yaklaşık 9'u hayatta kaldı. Toplam üyelik 1876'da 300.000'den 50.000'e düştü.[38]

Ekonomik durgunluk şartlarında sendikalar lokavt ve kara listelerle savaşan organize saldırılara karşı koyamadı. New York'daki işsizlerin gösterisi polis tarafından acımasızca bitirildi. Daha sonra Amerika Birleşik Devletleri'ndeki ilk büyük sanayi sendikası, antrasit madencilerinin Çalışanların Hayırsever Birliği, sonunda şirket tarafından kırılan bir greve öncülük etti, şirketlerden biri çatışmanın maliyetinin 4 milyon dolar olduğunu iddia etti. Sonraki Molly Maguire'lara –İrlandalı madencilerin kömür işletmecileriyle terörist yöntemlerle savaşmak için kurduğu gizli bir örgüt– emek örgütleriyle savaşan işverenler için casus, ajan provokatör ve özel silahlı güçler sağlamakta uzmanlaşmış Pinkerton Dedektif Bürosu'ndan ajanlar sızdı ve yok etti.[39] Böylelikle 1877 yazına kadar tek bir işçi grubunun –ister barışçı gösteriler, sendikalarda sıkıca kenetlenme, silahlı terörizm yoluyla isterse sürpriz grevlerle– şirketlerin gücüne, onların silahlı güçlerine, Pikerton'a ve devletin silahlı güçlerine karşı duramayacağı netlik kazandı.

Gerçekte Büyük Kargaşa işçilerin bir kısmının görünen hareketsizliğinden önce vuku bulmuştu. Bir demiryolu genel müdürü 21 Temmuz'da şöyle yazıyordu: "Maaşları düşürme deneyi, son günlerde buna çalışan bütün Demiryolları tarafından başarıyla yerine getirildi ve bizim tarafta uygun bir kararlılık gösterisi yapılırsa ve bunu güzellikle kabul etmeleri ya da gitmeleri gerektiğini görürlerse, çalışanlarımızla herhangi bir problem doğmasından korkum yok."[40] Aynı gün Martinsburg'da grev kırıldı, Pennsylvania Valisi John Hart-

38. Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 15, 17. Richard B. Morris, (Ed.), *Encyclopedia of American History*, Harper and Brothers, New York, 1953, s. 521.

39. Norman J. Ware, *The Labor Movement in the United States, 1860-1895: A Study in Democracy*,Vintage Books, New York, 1964, s. 45.

40. J.N.A. Griswold to R. Harris, 7 Temmuz 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 56.

ranft, kurmay başkanıyla aynı görüşü paylaşıyordu: Devlet birkaç yıldır bilmediği bir sakinliğin tadını çıkarıyordu.[41] Burası bir haftadan kısa süre içinde ayaklanmanın merkezi olacaktı.

Vali Hartranft'ın değerlendirmesinden üç gün sonra Pennsylvania Demiryolları Pittsburgh'dan batıya doğru tüm yük trenlerinin "çift lokomotifli" –iki lokomotif ve iki kat fazla vagonla– hareket etmesini emretti. Pennsylvania trencileri, "çift lokomotifli" çıkarma emri geldiğinde, bir ateşçinin onlara okuduğu başka yerlerdeki grev haberlerini dinleyerek Pittsburgh deposunda oturuyordu. Son anda Augustus Harris adlı bir bayrakçı, kendi inisiyatifiyle harekete geçerek emre uymayı reddetti. Kondüktörler ekibin kalanına yalvardı fakat onlar da hayır dedi. Şirket yerlerine başkalarını getirttiğinde, 25 frenci ve kondüktör trenleri çıkarmayı reddetti ve ânında işten atıldılar. Hareket memuru sonunda treni çıkaracak 3 demiryolu işçisi bulduğunda, 20 öfkeli grevciden oluşan kalabalık, trenin gitmesine izin vermedi. İçlerinden biri bir grev kırıcıya bir mafsal fırlattı, bunun üzerine gönüllü manevracı da bırakıp gitti. Bayrakçı Andrew Hice şöyle dedi: "Bu bir ekmek ya da kan meselesi, biz direneceğiz."[42]

Trenleri gelip durdurulduğunda, yük treni ekibi greve katıldı ve değirmen işçileri, avareler ve genç erkeklerden oluşan bir kalabalık rayların kesiştiği yerde toplanmaya başladı; yolcu trenlerinin geçmesine izin verilirken yük trenlerinin yürümesi engellendi. Şirket belediye başkanından polis istedi fakat şehirde güvenlik güçleri neredeyse iflas ettiği için sayıları yarıya indirilmişti ve elde sadece 8 adam vardı. Ayrıca belediye başkanı şehrin güçlü çalışan sınıfı oylarıyla seçilmişti ve Pennsylvania Demiryolları'na ve onun Pittsburgh'a karşı uyguladığı ücret tarifesi ayırımcılığına duyduğu nefreti şehrin üst kabuğuyla paylaşıyordu. Demiryollarına 17 polis-

41. *Pittsburgh Post*, 19 Temmuz 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 73.
42. Alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 119.

ten fazlası verilmedi, onların da ücretlerini kendisi vermek zorundaydı.[43]

Başka yerlerdeki gibi Trenciler Birliği'nin grevi başlatmakla hiçbir ilgisi yoktu. En üst liderleri Robert Ammon başka yerde bir işe girmek üzere Pittsburgh'u terk etti ve Pittsburgh Şubesi başkanı yaklaşmakta olan belayı bilmiyordu bile; o sabah geç saate kadar uyudu, neredeyse geceye kadar grevden haberdar olmadı –ilk yorumu "İmkânsız!" oldu– sonra meslektaşlarını eve gitmeye ve beladan uzak durmaya ikna etmekle meşgul oldu.[44]

Bununla birlikte Trenciler Birliği grevcilerin ve değirmen işçileri gibi grupların temsilcilerinin toplanması için bir çekirdek oldu. "Sizinle birlikteyiz" dedi bir değirmenci, Pittsburgh işçilerinin kalanından demiryolculara destek sözü vererek. "Aynı gemideyiz. Bu sabah bizim değirmende üstü kapalı %10 kesintiden söz edildiğini duydum. İşverenlere despot demeyeceğim, onlara tiran demeyeceğim; kapitalist terimi bir bakıma eşanlamlıdır ve öyle de olacak."[45] Toplantıda "bütün emekçilere demiryolundaki erkek kardeşleriyle birlikte hareket etme" çağrısında bulunuldu.[46]

Pittsburgh'da demiryolu yetkilileri hasta şerifi kaldırdı, şerif kalabalığa dağılmaları için bir *pro forma* [hazır form] emir verirken beklediler ve sonra eyalet askeri istemesi için onu ikna ettiler. O gece eyalet yetkilileri milislerin Pittsburgh'a getirtilmesini emretti fakat sadece bir kısım asker oraya geldi. Bazıları grevciler tarafından durduruldu, bazılarıysa basitçe oraya gitmeyi beceremedi. Bir alayın üçte ikisi gitti, bir başka alaydan hiçbir adam ortalıkta görülmedi.[47] Askerler güvenilir

43. Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 122-23.
44. İsyanlar Komitesi Raporu; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 124-25.
45. *Railroad Dispatch*, 20 Temmuz 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 125.
46. A.g.e.
47. İsyanlar Komitesi Raporu; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 137.

de değildi. Bir subay üstüne şöyle rapor veriyordu: "Bölüğünüzün askerlerine pek bel bağlayamazsınız, bazıları silahlarını attı, ötekiler kaçıp gitti, bu durum bana çok korku veriyor."[48]

Bir başka subay askerlerin niçin güvenilmez olduğunu şöyle açıklıyordu:

> Savaş meydanında bir düşman toplanıyorsa, öldürmek için oraya gidersiniz. Ne kadar çoğunu öldürürseniz ve bunu ne kadar hızlı yaparsanız o kadar iyidir. Ama burada isyancı kalabalığının içinde babaları, kardeşleri, akrabaları olan adamlarınız var. Halkın sempatisi, askerlerin sempatisi, benim kendi sempatim grevcilere yönelikti. Hepimiz bu insanların yeterli ücret almadığını düşünüyorduk.[49]

Gerçekten cumartesi sabahına kadar milisler silahlarını çattı ve kalabalıkla sohbet etti, birlikte peksimet yediler ve onlarla sokaklarda turlar attılar; bir muvazzaf teğmenin dediği gibi "sanki bir partiye gidiyorlarmış gibi" davranıyorlardı.[50] Bir avukat bir askere "Sizden orada hattı temizlemeniz istenebilir" dedi. Asker şöyle karşılık verdi: "Onlar bana seslenebilir ve bağırıp çağırarak rayları temizlememi isteyebilirler ama sonunda gelip bunu kendileri yaparlar."[51]

The Pittsburgh Leader "Umutsuzların Konuşması" başlıklı editoryal bir uyarı ve "temsili bir emekçiden" alıntı gibi görünen şeyle çıkıyordu:

> Bu, ülkede emek ve sermaye arasında büyük bir iş savaşın başlangıcı olabilir. Tek gerekli olan grevcilerin... cesaretle saldırmaları ve onları bastırmak için gönderilen askerleri bozguna uğratmalarıdır, eğer deneselerdi bunu kolaylıkla yapabilirlerdi... Her yerde emekçilerin hepsi katılacak ve yardım edecek... Çoğunlukla milisi de oluşturan emekleriyle geçinen insanlar, kardeşlerini bastırmak için silaha sarılmayacak. O zaman sermaye Amerika Birleşik Devletleri ordusuna mı bel bağlayacak? Peh! Eldeki bu 10-15.000 adam kasırganın önündeki

48. Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 143.
49. A.g.e., s. 143-44.
50. İsyanlar Komitesi Raporu; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 140.
51. A.g.e.

> yapraklar gibi yolumuzdan süpürülecektir. Bu ülkenin emekçileri ancak birbirlerine yapışırlarsa onu esir alıp alıkoyabilir... Sözde yasa ve düzen onları kanla bastırsa bile... onlar bizim için tereyağına bir kaşık bandırmamızın yeterli olduğunu düşünse de, terimizden ve etimizden kendileri için milyonlarca madeni para basan adamlardan en azından intikam almış olacağız.[52]

Bütün bir cuma günü kalabalıklar makasları kontrolleri altında tuttu ve Pittsburgh milislerine komuta eden subay, katliamla sonuçlanacağı için yol ayırımını toplarla temizlemeyi reddetti. İnsanlar yolcu trenlerinin içinde kum gibi kaynıyordu ve şehir içinden ücretsiz binmişlerdi.[53] Şerif, ordu geldiğinde zarar görmesinler, diye kadın ve çocukları terk etmesi için uyardı; fakat kadınlar, erkekleri cesaretlendirmek için orada oldukları karşılığını verdi. "Niçin bu şekilde davranıyorsunuz, bu kalabalık niçin burada?" diye sordu şerif, grev için Pennslvania'dan Pittsburgh'a gelmiş genç bir adama. Adam şöyle yanıtladı: "Pennsylvania'nın [Demiryolları] iki bitiş noktası var; biri Philadelphia'da biri de Pittsburgh'da. Philadelphia'da onların hâlâ güçlü bir polis kuvveti var ve Demiryoluyla birlikteler. Ama Pittsburgh'da zayıf bir kuvvetleri var ve bir maden ile imalat sahası var, emekçi unsurlardan istediğimiz bütün yardımları alabiliriz ve biz burada greve yapmaya karar verdik."

"Sen demiryolcu musun?" diye sordu şerif.

Adam "Hayır, ben bir emekçiyim" diye yanıtladı.[54]

Demiryolları ve Ulusal Muhafız yetkilileri, yerel Pittsburgh milis birliğinin tamamen güvenilmez olduğunu fark ederek onun ticari rakibi Philadelphia'dan 600 yeni asker istedi. Demiryolu yetkililerini uyarmak için gelen bir Pittsburgh çelik imalatçısı, işçiler fabrikalarına geri dönene kadar askerleri yollamadı. "Adamlarımızın huyunu gayet iyi bildiğimi düşünüyorum ve siz

52. *Pittsburgh Leader*; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 135-36.

53. Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 134.

54. İsyanlar Komitesi Raporu; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 135.

pazartesiye kadar hiçbir şey yapmayacak kadar akıllı olacaksınız... Eğer işten atma olacaksa en az 10.000 adama ateş etmeniz gerekecek, bunun çokluğu güruhu sakinleştirebilse bile, bizim başımıza bela olacağı kuşkusunu taşıyorum."[55]

Bu sözler kâhinceydi. Fakat 2.000 yük treni ve lokomotifin avluda atıl yattığını ve ablukanın hâlâ etkili olduğunu hatırlatan demiryolu yetkilisi şöyle yanıt verdi: "Mülkümüze sahip olmamız gerekir." Saatine bakıp "Şu an bir buçuk saat kaybettik" dedi. Kendinden emin "Philadelphia bölüğünün güruhun elebaşlarına ateş açmayacağı" öngörüsünde bulundu.[56] Şimdi bel bağladığı katliamın –ve şehrin misillemesinin– eli kulağındaydı.

Getirilen askerler 28. Cadde'deki demiryolu yol ayırımına doğru yürürken çoğu seyirci 6.000 kişilik bir kalabalık toplanmıştı. Askerler takılı süngülerle rayları temizlemeye başladı ve kalabalık taş, tuğla, kömür parçaları yağmuru ve muhtemelen tabanca ateşiyle karşılık verdi. Philadelphia milisleri emir olmadan olabildiğince hızlı ateş etmeye başladı, beş dakika içinde kalabalık dağılırken 20 insan öldü.[57] Bu arada Philadelphia bölüğünün mitralyözünün ortaya çıktığını gören yerel Pittsburgh milisi üyeleri, yamaçta kaldı ve kurşunlardan korunmaya çalıştı. Kısa süre içinde çoğu milis üyesi evine gitti ya da güruha katıldı.[58]

Yol ayırımının temizlenmesiyle, demiryolları bir düzine çift lokomotiflinin motorlarını çalıştırdı; fakat daha önce greve katılmayı kabul etmeyen trenciler bile trenleri yürütmeyi reddetti ve grev kırılamadan kaldı. Nafile çabalayan Philadelphia milislerinin kalan üyeleri depoya çekildi.

Bu arada bütün şehir katliamı yapan askerlere ve Pennsylvania Demiryolları'na karşı bir öfkeyle ayağa kalktı. İşçiler tabanca, tüfek ve kasap bıçağı almak için fabrikalarından eve koşturdu.

55. Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 141.
56. Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 141-22.
57. *Pittsburgh Commercial Gazette*, 23 Temmuz 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 147.
58. *Pittsburgh Commercial Gazette*, 31 Temmuz 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 147.

Yakınlardaki Temperanceville'den 600 kişilik bir emekçi heyeti bando ve bayraklarla yürüyüş yaptı. Bazı durumlarda kalabalık kendisini basit silahlı milis birliği içinde örgütleyip davullarla birlikte yürüdü. Kalabalık karşısında sivil otorite çöktü, belediye başkanı polis göndermeyi reddetti, hatta kalabalığı bizzat sakinleştirmeye çalıştı.

Kalabalık depodaki askerlere tabanca ve misket tüfeğiyle kurşun yağdırdı fakat sonunda bir üyenin dediği gibi şuna karar verdiler: "Onları kızartmamız gerekiyorsa, kızartacağız."[59] Petrol, kok kömürü, viski arabaları tutuşturuldu ve yamaçtan aşağı depoya doğru itildi. Birkaç adam askerlerin ateşine rağmen sistemli bir şekilde depoyu yakmaya başladı, kalabalık itfaiye arabalarını silah zoruyla uzak tutuyordu. Depo alev aldı ve Philadelphia milisleri boşaltmak zorunda kaldı. Sokak boyunca yürürlerken, kalabalığın ve askerlerin kendi tanıklığına göre, Pittsburgh polisinin kurşun yağmuruna tutuldular.[60] Askerlerin çoğu kasabanın dışına yürüdü ve 20 kilometre uzakta sığınacak bir yer buldu. Cephaneliği korumak için kalan birkaç kişi sivil giysiler bulup sıvıştı ve kriz bitene kadar saklandı. Cumartesi gecesine kadar Pittsburgh milislerinin son kalanları da dağıldı. Kalabalık, orduyu bozguna uğratmıştı.

Pazar sabahı yüzlerce insan avludaki yük vagonlarına girdi ve içindeki malları –polisin yardımıyla– aşağıdaki kalabalığa dağıttı. Vagonların yanması devam etti (İlk ABD İşçi Temsilcisi Carroll D. Wright'a göre "Kısa süre sonra yenilenmesi gereken çok sayıda eski yük vagonu demiryolu şirketinin ajanları tarafından ateşin içine itildi" (Allegheny'den toplamayı ümit ettikleri hasarlara eklenmek üzere).[61] Kalabalık "Bu bir tekel, biz ondan bıktık"[62] diyerek, sahibi demiryolu şirketi olmasa da, bir tahıl

59. Report of Riots Committee; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 155.
60. Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 166-67.
61. Carroll D. Wright, *The Battles of Labor*, Philadelphia, 1906, s. 122; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 173.
62. İsyanlar Komitesi Raporu, 260; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 176.

ambarını itfaiyecilerin korumasına engel oldu; fakat işçiler ateşin yakınlardaki gecekondulara yayılmasını önlemek için birlikte çalıştı.[63] Pazartesi gününe kadar 104 lokomotif, 2.000'den fazla vagon ve demiryolu binalarının tamamı tahrip edilmişti.

Pittsburgh'dan nehrin karşısına, Allegheny'nin demiryolu kasabasında kayda değer bir yetki transferi yapıldı. Grevciler valinin eyalet dışında olduğunu bahane göstererek, eyalet milislerinin yasal yetkiden yoksun olduğunu ve bu yüzden onlara bir güruhmuş gibi muamele etmeyi önermeyi sürdürdü. Belediye başkanına göre grevciler yerel silah deposuna girerek silahlanmış, Allegheny dışında hendek ve siperler kazmış, devriye geziyordu; muhtemel ateş hattından uzak durmaları için sivilleri uyardı. Grevciler telgrafı ele geçirmiş, demiryolunun her tarafına mesaj gönderiyordu. Demiryolu yönetimini devralmışlar, yolcu trenlerini sorunsuzca yürütüyor, depodaki yük trenlerini hareket ettiriyor ve muvazzaf silahlı muhafızları onlara göz kulak olmaları için görevlendiriyorlardı. Yürürlükteki ekonomik yönetim ve politik güç grevcilerce ele geçirilmişti. Elbette bu tür bir iktidar transferi, grevi tasvip edenlerce de evrensel olarak anlaşılıyor ve destekleniyordu. Örneğin Ohio, Columbus'daki bir değirmen işçileri toplantısında demiryolu grevcilerini destekledi, işçileri politik ve yasal adaleti birleştirmesi için sıkıştırdı; fakat "cumhuriyetçi yönetimin en iyi şeklini" tahrip etmeye meyyal olan "çeteciliği" reddettiler.[64]

Grev neredeyse lafı kadar hızlı yayıldı ve askerle çatışma başladı. Pennsylvania'nın Columbia, Meadville ve Chenago kasabalarında grevciler demiryollarını ele geçirdi, depoları işgal etti ve asker trenlerini durdurdu. New York Buffalo'da pazar günü milisler taşlandı; fakat ateş açma tehdidiyle kalabalığı dağıttılar. Ertesi sabah, bıçak ve sopalarla silahlanmış bir kalabalık demiryolu atölyelerine girdi, milis korumaları bir kenara itip, satış memurlarını işi terk etmeye zorladı. Erie deposunu

63. Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 175-76.

64. *Columbus Dispatch*, 25 Temmuz 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 207.

ele geçirdiler ve barikat kurdular. Bir milis bölüğü mülkü geri almak için çıktığında, 1.000 adam önünü kesti ve geri dönmek zorunda bıraktı. Pazartesi akşamına kadar tüm ana demiryolları, Buffalo'nun yerel yolcu treni hariç herhangi bir şeyi hareket ettirmeye çalışmaktan vazgeçmişti.

Daha sonraki mahkeme tanıklığı, grevin Pennsylvania Reading'e nasıl yayıldığının güzel bir fotoğrafını verir. Reading Demiryolları'ndaki işçilerin bir toplantısında başkan, B&O'da yapılmış olanı yapmanın kötü bir fikir olmayacağını önerdi. "O daha sıcakken, biz işi kaldığı yerden götürebiliriz" diyerek araya girdi birisi. Bazı tartışmalardan sonra adamlar gelen trenlerin yolunu kesmeye gönüllü oldu.[65]

Ertesi gün 2.000 kişilik bir kalabalık toplandı, yüzleri kömür tozundan kapkara 25-50 adam; rayları söktü, trenleri ateşe verdi ve bir demiryolu köprüsünü yaktı. O akşam 7 bölük Ulusal Muhafız geldi. Rayları temizlemek için bir gecekondu mahallesine doğru yürürlerken mahallenin insanları onları şiddetle taşladı, 20'si tuğla parçaları ve tabanca ateşinden yaralandı. Askerler emir olmadan ateş açtı ve 11 kişiyi öldürdü.[66]

Pittsburgh'da öldürmeler üzerine kalabalıkta öfke kabarıyordu. Yük trenlerini yağmaladılar, rayları söktüler, bir cephaneliğe girip 60 tüfek aldılar. Ertesi gün katliamı yapmış olan Ulusal Muhafız bölükleri, yeni gelmiş askerlerle birlikte hat boyunca yürüdü, kalabalık önce taş attı, daha sonra dostça davrandı. Katliamı yapmış olan muhafızlar tehditkâr bir şekilde kalabalığa döndüğünde, yeni askerler insanların üzerine ateş açmayacaklarını bildirdi, mühimmatlarının bir kısmını kalabalığa teslim edip, "Eğer kalabalığa ateş ederseniz, biz de size ateş edeceğiz" diye ilan ettiler.[67]

Askerler ve kalabalık arasında buna benzer dostluk yaygındı. Vali, Ohio Newark'a 170 asker gönderdiğinde, halk tarafından

65. *Reading Eagle*, 23 Temmuz 1877 ve *New York Times*, 4 Ekim 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 189.
66. Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 192-93.
67. A.g.e., s. 194.

o kadar sevilmediler ki, bölge yetkilileri onların kumanyalarını sağlamayı reddetti. Daha sonra bizatihi grevciler onları beslemeye gönüllü oldu. Günün sonunda grevciler ve askerler keyifle sosyalleşiyordu. Benzer biçimde, New York valisi Erie'deki greve karşılık olarak Hornellsville'in demiryolu merkezine 600 asker gönderdiği zaman, askerler ve grevciler birbirlerine dostça davrandı, komutanlar otoritelerinin işe yaracağından kuşkuya düştüler. Tüm Pennsylvania Ulusal Muhafızları, Pittsburgh Ayaklanması'na karşılık olarak çağrıldığında, Pennsylvania Lebanon'daki bir bölük kazan kaldırdı ve büyük bir heyecan arasında kasabaya yürüdü. Altoona'da kalabalık, 500 milis taşıyan batıya giden bir treni ele geçirdi. Askerler tamamen kendi isteğiyle silahlarını bıraktı ve kalabalığa dostça davrandı. Kalabalık onların ilerlemesine müsaade etmedi; fakat eve dönmelerine izin vermekten mutluluk duydu, tam bir bölük ve diğerlerinin bir kısmı önceden gitmişti. Dağılan bir Philadelphia milis birliği, Harrisburg'a gidip teslim olmaya karar verdi. Neşeyle girdiler, herkes ellerini sıktı ve silahlarını kalabalığa teslim ettiler.

İkna çalışmaları grev kırıcı olacaklar üzerinde de benzer şekilde işe yaradı. Bir gönüllü Ohio Newark'ta bir yük trenini çıkarmaya başladığında, grevci bir ateşçi elini gösterdi, üç parmağı bir demiryolu kazasında kopmuştu. "Senin yerini aldığın adam budur" diye bağırdı bir başka grevci. "Bu, karısı ve çocukları için, haftanın üç günü, yarım eliyle yarım günde 1 dolar kazanmaya çalışan adamdır. Onun ve diğerlerinin ağzındaki lokmayı alacak mısın?"[68] Grev kırıcı sevinç çığlıkları arasında aşağıya atladı.

Bu arada, hareket artık sadece bir demiryolu grevi değildi. Askerler ve her kesimden çalışan insanlardan oluşan kalabalık arasındaki çatışmayla, giderek bir bütün olarak işçiler ve bir bütün olarak işverenler arasındaki bir mücadele olarak algılanıyordu. Bu artık hızlı bir genel grev gelişmesine de yansıyordu. Pittsburgh'daki demiryolu deposunun yanmasından sonra, genel grev hareketi hızla bölgeye yayıldı. McKeesport yakınlarında,

68. *Ohio State Journal*, 20Temmuz 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 127-28.

Ulusal Boru İmalathanesi işçileri toplandı ve şehrin her yerinde marşlarla yürüyüp iş arkadaşlarını evlerinden çağırdı. Grev boru imalathanesinden önce bir değirmene yayıldı, sonra bir araba imalathanesine, daha sonra da bir planya atölyesine. Kuşluk vakti 1.000 Mckeesport grevcisi Andrew Carnegie'nin büyük çelik imalathanesine bir bandoyla yürüdü, giderlerken planya ve teneke atölyesi işçilerine seslendiler. İkindi vakti Carnegie işçileri ve Braddocks araba imalathanesi işçileri greve katıldı. Castle Shannon'da 500 madenci greve gitti. Güneyde emekçiler Jones and Laughlin'de ve Evans, Dalzell and Co. boru imalathanesinde greve gitti.[69]

New York Buffalo'da kalabalıklar bir genel grev gerçekleştirmeye çalışarak şehirde dolaşıyordu. Planya atölyelerinde, tabakhanelerde, araba imalathanelerinde, bir somun cıvata fabrikasında, domuz ağıllarında, kömür depolarında ve kanal çalışmalarında işleyişi etkili bir şekilde durdurdular. Pennsylvania Harrisburg'da şehrin her yerindeki fabrika ve işyerleri grevciler ve kalabalığın eylemleriyle kapatıldı. Ohio Zanesville'de bir otel inşaatını durdurdular, sonra şehirden geçip yakınlardaki her fabrika ve dökümhaneyi kapattılar ve at arabalarını ahırlara gönderdiler. Ertesi sabah bir emekçi toplantısında, kabul edilebilir bir ücret planı hazırlandı. Columbus'ta 300'den başlayıp 2.000'e büyüyen bir kalabalık genel grevi teşvik ederek şehri katetti; bir haddehane, boru imalathaneleri, ateş tuğlası imalathaneleri, çömlek imalathaneleri ve bir planya atölyesindeki işçilere başarıyla seslendi. Kalabalığın sloganı "Kapat çeneni, ya da defol git" idi.[70] Ohio, Toledo'da demiryolu işçilerini destekleyen bir yürüyüşün bir kolu, günlük minimum 1,5 dolar ücret için genel grev çağrısı yapma kararı aldı. Ertesi sabah işçiler, ekin biçiciler, liman işçileri ve başkalarından oluşan büyük bir kalabalık toplandı ve harekette temsil edilen her sendikadan bir üyeden oluşan bir güvenlik komitesi kurdu. Bir komite her fabrikanın

69. Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 182.

70. *Ohio State Journal*, 24 Temmuz 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 207.

yöneticisine çağrıda bulunurken, 300 adam dört kollu bir tören alayı oluşturdu; komitenin taleplerini karşılamayan fabrikaların işçileri greve katıldı.

San Francisco'da –ağırlıklı olarak Karl Marx ve Ferdinand Lasalle'ın göçmen takipçileri tarafından önceki yıl kurulan– ulusal bir örgüt olan İşçi Partisi'nce çağrısı yapılan toplantıya 7.000 kişi katıldı. Konuşmacılar, 8 saatlik işgünü ve grevdeki demiryollarını devletin işletmesini talep etti. Fakat demiryolu döşemek için California'ya getirilen 50.000 Çinli işçiye düşmanlık gelişmeye başlamasıyla, hareket kısa sürede batağa saplandı; onların çoğu sonradan demiryolu şirketi tarafından yüzüstü bırakılmış ve yollarını başka mesleklerde aramışlardı. İşçi Partisi toplantısında kalabalıktan biri, Çinli işçilerin Orta Pasifik'ten boşaltılmasını talep eden bir komite kurulmasını önerdi; fakat başkan teklifi kurula sunmayı reddetti. Toplantı barış içinde sonlandı, lakin onun dümen suyundaki çeteler Çinli çamaşırhanelere ve konutlara saldırmaya başladı. Birkaç gece süren Çinli karşıtı ayaklanma en nihayetinde polis ve Güvenlik Komitesi tarafından sona erdirildi.

Chicago'da İşçi Partisi bir dizi kitlesel toplantı çağrısı yaptı. Aynı sırada 40 makasçı, Michigan Merkez Demiryolu'nda greve gitti. Makasçılar demiryolu arazisini, grevi yaymak için giden Doğulu grevciler de dahil 500 kişilik bir kalabalıkla gezdi, diğer işçileri çağırdı ve hâlâ işleyen o demiryollarını kapattı. Sonra kalabalık, depolardaki ve birkaç gıda fabrikasındaki işçileri greve çağırdı. Daha küçük kalabalıklar grevi genişletmek için dağıldılar; mesela bir grup 500 planya atölyesi işçisine çağrı yaptı ve onlarla Canal Caddesi'ne ve Blue Island Bulvarı'na fabrikaları kapatmaya yürüdü. Birkaç göl teknesi mürettabatı greve gitti. Ulaşımın durmasıyla Kuzey Chicago haddehaneleri ve birçok başka sanayi tesisi kömür ve diğer tedarik maddeleri yokluğundan kapandı.

Ertesi gün grev daha da yayıldı; tramvaylar, yük arabaları ve iki tekerlekli arabalar durduruldu; tabakhaneler, taş ocakları, giyim fabrikaları, kereste depoları, tuğla ocakları, mobilya atöl-

yeleri ve büyük bir damıtma tesisi, dolaşan kalabalık karşısında kapatıldı. Bir gün sonra daha fazla liman ve kereste deposu işçisi greve giderken, kalabalıklar canlı hayvan piyasasındaki ve havagazı fabrikasındaki yetkilileri, ücretleri günlük 2 dolara yükselten taahhüdü imzalamaya zorladı.[71] Gelişmekte olan bu faaliyetlerin ortasında İşçi Partisi şu duyuruyu yapıyordu: "İşçi arkadaşlar... Biz mevcut krize gereken ilgiyi gösterene dek, her şart altında sükûnetinizi koruyun."[72]

Genel grev, genellikle Siyah işçilerle başlayıp Beyazlara yayılarak Güney'de bile yayıldı. Marshall'daki Texas and Pacific Demiryolu işçileri %10'luk ücret kesintisine karşı greve gitti. Karşılık olarak Galveston yakınlarındaki Siyah dok işçileri greve gitti ve Beyaz iş arkadaşlarınınkine eşit ücret kazandı. Elli Siyah işçi Galveston'daki Strand'a yürüdü ve inşaat işçilerini, ray döşeyenleri ve başkalarını, günlük 2 dolar için greve ikna etti. Ertesi gün komiteler grevi destekleyen kasabanın etrafında dolaşıyordu. Beyaz işçiler de katıldı. Hareket başarlıydı ve günlük 2 dolar Galveston'da standart ücret hâline geldi. Kentucky, Louisville'de inşaatların kanalizasyonunu yapan Siyah işçiler günlük 1,5 dolar için bir greve kalkıştı. Geceye kadar kanalizasyon işçileri kasabanın her yerinde sakin kaldı. Salı gecesi 500 kişilik bir grup, işçiler için ücret artışını reddeden Louisville and Nashville Demiryolu'nun deposunu taşladı. Çarşambaya kadar Louisville fabrikalarının çoğu dolaşan kalabalıklarca kapatıldı ve grev; fıçıcılar, tekstil işçileri, pulluk fabrikası işçileri, tuğlacılar ve doğrama işçilerine yayıldı.

Demiryolu grevi Doğu St. Louis'e ulaştığı gün, 500 ateşli St. Louis İşçi Partili; 1.000 demiryolu işçisi ve mahalle sakininin mitingine katılmak için nehir boyunca yürüdü. Konuşmacılar-

71. Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 250.

72. *Chicago Times*, 25 Temmuz 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 243.

dan biri şöyle dedi: "Beyler, çok olmak için hepinizin yapması gereken bir fikirde birleşmektir, o da 'işçiler ülkeyi yönetecektir' fikridir. Bir insanın yaptığı şey ona aittir, bu ülkeyi işçiler yaptı."[73] St. Louis genel grevi, Büyük Kargaşa'nın tepe noktası olma hedefini, bir süre için neredeyse gerçekleştirdi.

O mitingdeki demiryolu işçileri grev yönünde oy kullandı, her demiryolundan bir adamdan bir komite kurdu ve karargâhları olarak yedek parça deposunu işgal ettiler. Komite hemen yük trenlerinin herhangi bir depodan ayrılmasını yasaklayan 1 No'lu Genel Direktifi ilan etti.

O gece St. Louis'de nehir boyunca İşçi Partililer kitlesel bir miting çağrısı yaptı, kalabalık o kadar büyüktü ki, aynı anda üç ayrı konuşmacı standı kuruldu. Bir konuşmacı "İşçiler artık haklarını savunmaya niyetlendi, sonuç kan dökülmesi olsa bile... Onlar herhangi bir anda silaha sarılmaya hazır" dedi.[74]

Ertesi sabah farklı atölye ve tesislerden işçiler parti karargâhında görülmeye başladı, "işi durdurmaları ve öteki işçilere katılmalarını bildirmek için –bunu yapmak için bir nedenleri olabilirdi–" komitelerin civara gönderilmesini talep ediyorlardı.[75] Parti böyle komiteleri civara göndermeye başladı, umulmadık sonuçlar alındı. Fıçıcılar greve gitti, düdük ve davullar çalarak atölyeden atölyeye yürüdüler, "İşi bırakın, işi bırakın. 9 sentten daha azına fıçı yok" diye bağırıyorlardı.[76] Gazeteci çocuklar, havagazı çalışanları, kayıkçılar ve mühendisler de greve gitti. El koydukları lokomotif ve açık yük vagonlarıyla Doğu St. Louis'den demiryolcular geldi, depolardan geçip 1 No'lu Genel Direktifi zorla uygulamaya koydular ve bir telgraf tesisini kapattılar.

O gün grevi koordine etmek için İşçi Partisi karargâhında bir "yürütme komitesi" kuruldu. Bir tarihçinin yazdığı gibi "Kimse yürütme komitesinin gerçekten ne olduğunu bilmi-

---

73. Alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 156.

74. David T. Burbank, *Reign of the Rabble: The St. Louis General Strike of 1877*, Agustus M. Kelley, New York, 1966, s. 61.

75. A.g.e., s. 43.

76. A.g.e. Fıçıcılara yaptıkları variller için parça başı ödeme yapılıyordu.

yordu bile, kim olursa olsun hasbelkader orada olan ve tartışmalara katılanlardan oluşan oldukça gevşek bir yapı gibi görünüyordu".[77]

Akşam çoğu kalıpçı ve tamirci 1.500 adam, kazma sapı ve sopalarla silahlanıp akşamki toplantıya yürüdü. 10.000 kişilik kalabalığa ilk konuşmacı, bir fıçıcı, şöyle seslendi: "Fransız tarihinde yoksulların kendisini o denli baskı altında bulduğu bir zaman vardı, hoşgörünün bir erdem olmasına son veren ve yüzlerce kellenin sepete yuvarlandığı bir zaman. O zaman bizimle gelmiş olabilir."[78] Bir başka konuşmacı, işçilere, on, yirmi, yüz şirkette örgütlenmeleri, mülkü korumak için devriye oluşturmaları ve "kuvveti karşılamak için kuvvet organize etmeleri" çağrısında bulundu. Birileri "renkli insanlara bir şans verilmesini" önerdi. Siyahi bir buharlı gemi adamı, iskele hamalları ve rıhtım işçileri adına konuştu. Kalabalığa rengine bakmaksızın rıhtım işçilerin arkasında olup olmayacaklarını sordu. "Olacağız" diye bağırdı kalabalık.[79]

Ertesi sabah erken saatlerde genel grev yola koyuldu. Bir et konserveleme tesisinin çalışanları greve gitti ve geçit töreni yaptılar. Fıçıcılar toplanıp hedeflerini tartıştı. Bir grevci kuvveti rıhtıma yürüdü, burada "tüm renklerden" buharlı gemi adamları ve hamallardan oluşan bir kalabalık teknelerin kaptanlarını %50 ücret artışı taahhüt eden yazıları imzalamaya zorladı.[80] Sonunda herkes günün büyük yürüyüşü için toplandı. 600 fabrika işçisi bir bandonun arkasında yürüdü. Bir demiryolu grevcileri birliği; bağlantı pimleri, fren çubukları, kırmızı işaret bayrakları ve "çağrılarını simgeleyen başka demir ve aletlerle" geldi.[81] Grevci komiteleri hâlâ çalışanları çağırmak için önceden sokağa çıktı ve yürüyüş kolu gelirken –amblemleri olarak bir bayrak

77. Morris Hiliquit, *History of Socialism in the United States*, New York, 1910, s. 77; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 260.
78. David T. Burbank, *Reign of the Rabble: The St. Louis General Strike of 1877*, Agustus M. Kelley, New York, 1966, s. 53.
79. A.g.e., s. 54.
80. A.g.e., s. 70.
81. A.g.e., s. 73.

direğindeki bir somun ekmekle– dökümhaneler, çuval yapımevleri, un değirmenleri, fırınlar, kimyasal, çinko ve kurşun atölyelerindeki işçiler akın akın işyerlerinden çıkıp kalabalığa katıldı. Şehrin güneyinde uzaktaki Carondolet'te benzer bir yürüyüş kendiliğinden gelişti, bir demir işçileri kalabalığı iki çinko atölyesini, Bessemer Steel atölyesini ve başka tesisleri kapattı. Doğu St. Louis'de grevi destekleyen, bir kadın gösterisi vardı. Günbatımına kadar şehirdeki neredeyse tüm imalat tesisleri kapanmıştı. "Burada iş tümüyle felç edildi" dedi *The Daily Market Reporter*.[82]

Fakat ekonomik faaliyetler tamamen durmadı; bazıları grevcilerin kontrolü altında ya da onların izniyle devam etti. St. Louis'deki İngiliz konsolosu demiryolu grevcilerinin "hattı nasıl ele geçirdiklerini, trenleri yürütüp yol paralarını topladığını" yazıyordu; "Halkın büyük bir bölümünün böylesi bir muameleye savaşın meşru bir türü olarak baktığının ortaya çıkması üzücüdür" diye ekliyordu.[83] Şimdi, tüm trafiğin durdurulmasını isteyen demiryolu idarecileriydi. Bir yetkili, tüm yolcu trenlerinin durdurulmasıyla şirketlerin grevcileri mektup olanağından mahrum edeceğini ve hat boyunca bir noktadan diğerine komiteler göndermesini önleyeceğini samimi biçimde söyledi.[84] *The St. Louis Times*'a göre demiryolu yetkilileri yolcu trenlerini durdurmakta ve bu yüzden "artık grevcilerin yararına olduğu görülen duyarlılığa karşı bir devrim yaratmak için halka sıkıntı vermekte" avantaj görüyordu.[85] Grevcilerin bakış açısından, yük treni haricindekilerin yürümesi onlara grevi koordine etme imkânı veriyor ve toplumsal sorumluluklarını gösteriyordu.

Belli ki grevciler ekmek imalatına izin verme kararı almıştı, zira bir un değirmeninin tekrar açılmasına izin verdiler. Belcher

82. *Daily Market Reporter*; alıntı David T. Burbank, *Reign of the Rabble: The St. Louis General Strike of 1877*, Agustus M. Kelley, New York, 1966, s. 78.
83. David T. Burbank, *Reign of the Rabble: The St. Louis General Strike of 1877*, Agustus M. Kelley, New York, 1966, s. 63-64.
84. A.g.e., s. 69.
85. *St. Louis Times*, 25 Temmuz 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 260.

Şeker Rafinerisi'nin sahibi, büyük miktarda şeker bozulmasın, diye tesisinin 48 saat çalışmasına izin vermesi için yürütme komitesine başvurduğunda, komite rafineri işçilerini işe geri dönmeye ikna etti ve tesisi korumak için 200 adam gönderdi. Bir grev tarihçisine göre "Belcher olayı... şehrin en büyük sanayi kuruluşlarından birinin sahibinin yürütme komitesinin *de facto* otoritesini kabul etme görüntüsünü ortaya çıkardı".[86]

Fakat grevciler St. Louis'de ve başka yerlerde, kazandıklarını elinde tutmayı başaramadı. Birkaç kısa gün için statüko otoritesini kırınca, yapılan şeyden emin olmayarak, duraksadılar ve geri çekildiler. Bu arada kanun ve düzen güçleri –kahredici kitle gücü karşısında artık sinmeyip– toparlanmaya başladı. Chicago tipikti: Başkan Hayes federal askerleri kullanma yetkisi verdi, semt semt İç Savaş gazilerini kullanan vatandaş devriyeleri örgütlendi, düzenli polisin faaliyetini rahatlatmak için 5.000 özel polis törenle yemin etti, büyük işverenler güvenilir çalışanlarını birlikler hâlinde silahlandırdı; bunların çoğu özel polis olarak yemin etti. Kalabalık, başlangıçta sokak savaşlarında polisi başarılı bir şekilde köşeye sıkıştırdı; fakat en az 18 insanın öldürülmesinden sonra, polis nihayet kalabalığı kontrol altına aldı ve böylelikle hareketin belini kırdı.[87]

Federal hükümet onların arkasında durdu. "Bu ayaklanma" dedi grevde kullanılan tüm federal askerlerden sorumlu olan komutan General Winfield Hancock "mümkün olan tüm araçlarla" bastırılmalıdır.[88] Federal askerler çok güçlü ve güvenilir değildi. Ordu büyük ölçüde Şef Joseph liderliğindeki Nez Perce yerlilerinin isyanıyla meşguldü. Teğmen Philip Sheridan'ın sözleriyle "Rio Grande sınırındaki sorunlar, New Mexico'nun batı sınırındaki yerli isyanı ve Platte ve Dakota bölgesindeki yerli savaşı, küçük ve elverişsiz kuvvetleri bu bölgede neredeyse

86. David T. Burbank, *Reign of the Rabble: The St. Louis General Strike of 1877*, Agustus M. Kelley, New York, 1966, s. 112.
87. Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 252.
88. AGO, Letters Received, 1844, No. 4413 ve 4905 (kutu 56); alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 286.

dinlenmeden sabah akşam sürekli bir faaliyet içinde tuttu".[89] Askere alınan adamların çoğuna aylarca ödeme yapılmıyordu, çünkü Kongre Konfederasyon askerlerini Güney'den çekilmeye zorlamak için Ordu Tahsisat Tasarısı›nı geçirmeyi reddetmişti. En nihayetinde ordu, işsizliğin askerliğe ittiği pek çok işçiyi barındırıyordu. Ordudaki bir demir kalıpçılar sendikasının yazdığı gibi "Bundan bir giysi değişikliğinin bir prensip değişikliği gerektirdiği sonucu çıkmaz".[90] Bununla birlikte 3.000 mevcut federal asker, Savaş Bakanlığı'nın emrinde hareketin kontrolden çıkar gibi göründüğü yerlerde şehirden şehire koştururken, herhangi bir başkaldırı olmadı. Başkan Hayes günlüğüne empatiyle şöyle yazıyordu: "Grevciler *güçle* bastırılmıştır."[91] 100'den fazla grevci bu süreçte öldürüldü.

Büyük Kargaşa, Amerika'daki yeni ekonomik ve sosyal sistemin bir ifadesiydi; en az içinden fırladığı şehirler, demiryolları ve fabrikalar kadar kesin bir ifadeydi. İç Savaş'tan sonraki muazzam sanayi büyümesi; çiftçi, kendi adına çalışan zanaatkâr ve girişimci olarak yetişmiş milyonlarca insanı işçiye dönüştürdü. Onların giderek artan binlercesi, yeni şirket imparatorluklarının birinde yoğunlaştırıldı. Çalışmaları artık bireysel değil kolektifti, üzerinde çalıştıkları mülk ya da onun meyveleri üzerinde artık kontrolleri yoktu, bu yüzden onları kiralamayı kabul eden mülk sahibi biri olmadıkça, gelir getiren işlerini kaybedebilirlerdi. Büyük Kargaşa işçilerin birbirlerine, birbirlerinin desteğine ihtiyaç duydukları ve birlikte güçlü oldukları sezgisini artırdı.

89. Belediye Başkanı General Philip Sheridan, 1877 Missouri Report Askeri Bölgesi Yıllık Raporu, Philip Sheridan elyazmaları içinde, Library of Congress; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 88.

90. *Iron Molders' Journal*, 13, 10 Mart 1877, s. 275; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 89.

91. R.B. Hayes Elyazmaları; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 315.

Birlik hissi herhangi bir merkezî plan ya da liderliğin içine nakşedilmedi, her bir katılımcının duygularına ve eylemlerine nakşedildi. "Başlangıçta eylemler arasında bir uyum yoktu" diye belirtiyordu *The Labor Standard*'ın editörü: "Pittsburgh işçileri, Batı Virginia, Chicago ve St. Louis işçileriyle aynı baskıyı hissettiği için grev yayıldı."[92] Tarihçi Robert Bruce şu sonucu çıkardı: "Andrew Hice ya da Guy Harris ya da David Davis gibi adamlar şu ya da bu noktada liderliği üstlendiler, ama sadece cesaret ya da ateşlilikte önde geldikleri için."[93] Ohio Newark'da "grevcilere... tek bir birey komuta etmiyor gibiydi. Onlar, aralarından birinin... ortaya attığı böyle önerilerde, Quaker'ların diyebileceği gibi, toplantının ruhunu takip ediyorlardı. Ama ortak sıkıntılarıyla kaynaşmış olsalar da kayda değer bir uyumla ilerliyorlardı."[94]

Büyük Kargaşa tamamen yenilgiyle sonlandı, fakat mücadele için asla toptan bir kayıp değildi. İşçilerin yaşam standartlarındaki sürekli düşüşü engellemeyi hedeflediği kadar, birçok durumda ücret artışı kazandı ve yapılacak ücret kesintilerini kuşkusuz engelledi. Bir işçinin gücü ele geçirmesini hedeflediği ölçüde hayaliydi hedefleri; zira ağırlıklı olarak tarımsal ve orta sınıf bir toplumda işçiler henüz ancak bir azınlıktı. Fakat toplumu hemen hemen durduran, baskı güçlerine karşı koyan ve çok büyük ölçekteki kooperatif eylemleri organize eden işçilerin gücü en dramatik formda ortaya çıktı.

İşçiler Büyük Kargaşa'dan dersler çıkarmakla kalmadı. Muhalifleri de güçlerini artırmaya başladı, gelecek kargaşaları kontrol altına almak için sonraki yıllarda kurulacak olan Ulusal Muhafız silah fabrikalarıyla simgelendi bu güç.

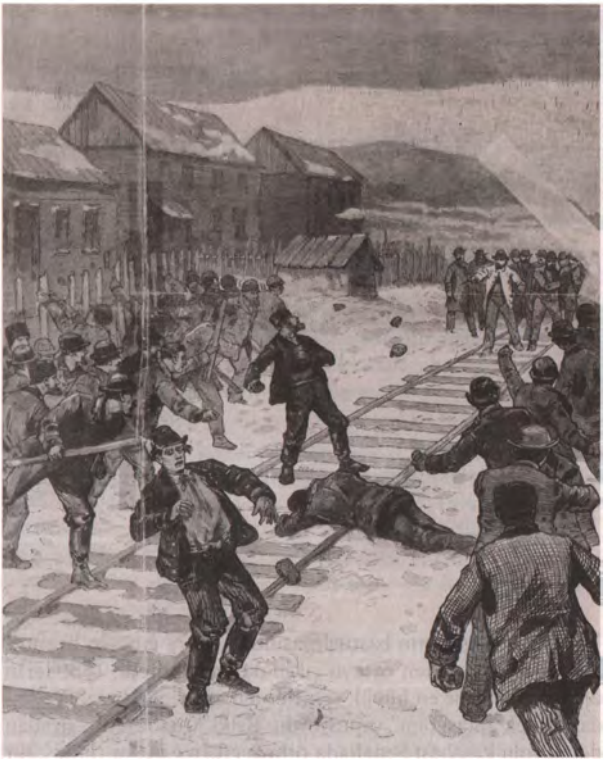
92. *Labor Standard*, 11 Ağustos 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 229.
93. Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 124.
94. *Columbus Dispatch*, 20 Temmuz 1877; alıntı Robert V. Bruce, *1877: Year of Violence*, Bobbs-Merrill, Indianapolis, 1959, s. 128-9.

Tarihçi Irving Bernstein'ın yazdığı gibi, belli dönemler Amerikan emek tarihinde özel nitelikler taşır. "Bu zamanlarda grevler ve olağanüstü önemli toplumsal kargaşalar, dramlar ve toplumun medeni nezaket örtüsünü yırtarak çıplak sınıf çatışmasını açıkta bırakan şiddet vuku bulur."[95] Böyle dönemler I. Dünya Savaşı'ndan önce Rosa Luxemburg ve başkaları tarafından kitlesel grev kavramıyla analiz edildi. Luxemburg kitlesel grevin tek bir eylemi değil, sınıf mücadelesinin bütün bir dönemini ifade ettiğini yazar:

> Olacakların faydaları, etkileri, nedenleri sürekli bir akış hâlindedir... ve ekonomik grevler, birleşik ve parçalı grevler, savunmacı ve savaşçı grevler, tek tek sanayi dallarının genel grevleri ve tüm kentlerin genel grevleri, barışçı ücret grevleri ve sokak savaşları, barikatlı ayaklanmalar hepsi birlikte ve yan yana yürür, birbirinin yoluna girer, birbirleriyle çakışır; durmadan hareket eden ve değişen bir deniz olgusu.[96]

Büyük Kargaşa, Amerikan tarihindeki ilk –ama asla son değil– kitlesel grevdi.

95. Irving Bernstein, *Turbulent Years: A History of the American Worker 1933-1941*, Houghton Mifflin, Boston, 1970, s. 217.
96. Rosa Luxemburg, "The Mass Strike, the Political Party and the Trade Unions", *Rosa Luxemburg Speaks*, Pathfinder Press, New York, 1970 içinde, s. 182.

1888'de Schuylkill bölgesinde Polonyalı grevciler, Pennsylvania –madencilerin "Kazaklar" dediği– Kömür ve Demir Polisi'ne saldırıyor.
Frank Leslie's Illustrated Newspaper, 18 Şubat 1888. Kongre Kütüphanesi.

2
1 Mayıs

Büyük Kargaşa'nın bastırılmasından sonra emeğin hoşnutsuzluğu yeniden ortaya çıkmakta gecikmedi. 1880'lerin ortalarına kadar en büyük şehirlerden en küçük kasabaya kadar "emek ajitasyonu" yapılıyordu. Belki Missouri'nin sıradan demiryolu kasabası Sedalia'da ortaya çıkan gruplar tipikti. Bir ayakkabı tamircisi ve bir demiryolu makinistinin öncülüğünde geceler boyu toplanıyor, işçilerin durumunu ve bunun nasıl değiştirileceğini müzakere ediyor, çeşitli emek felsefelerini ve şimdiki eylem için bunların çıkarımlarını tartışıyorlardı. Bu gruplardan bölgedeki gelecek grevlerin liderleri çıktı.

Hoşnutsuzluk, bir şekilde homurdanan Emek Şövalyeleri'nin [EŞ] –kısa zaman sonra bölgede en önemli emek örgütlenmesi

olacak– başı, Terence Powderly'yi dehşete düşürdü ve 1884 Aralık'ta işçileri "1877'nin geniş ölçekte tekrarlayabileceği" korkusuyla itham eden gizli bir genelge yayımladı.[1]

"Bir değişiklik yavaş ama kesinlikle tüm ülkede oluyor" diye yazıyordu.

> Emek sorunu tartışması şimdi her kesimden insanın daha önce olduğundan daha fazla zamanını ve dikkatini alır... Şimdi işsizlerin sayısı çok büyük ve sürekli artmaktadır. Ücretlerdeki düşüş, insanların işten çıkarılması, fabrikalar ve fırınlarda işin durması günlük olaylardır... Belirttiğim gibi böylesi şartlar altında insanlar, doğal olmasa da, ümitsizliği ve sabırsızlığı büyütür. Büyük şehirlerimizin bazılarındaki gösteriler bu olguyu doğrular.[2]

Kuşkusuz tarih aynı dış olayları asla tekrar etmez; 1886 grev dalgası -sonraki her biri gibi- kendi kalıbını geliştirdi. Amerikan tarihindeki kitlesel grevlerin öteki dönemlerinin hiçbiri, 1877'nin Büyük Kargaşa'sında görülen su katılmadık ulusal ayaklanma karakterini göstermedi. Bununla birlikte tarihçiler, ayaklanmacı şiddetle daha az damgalansa da, genel olarak 1880'lerin ortalarını daha devrimci bir dönem olarak değerlendirir. Büyük Kargaşa'daki gibi, işçiler işsizliğe ve ücretlerin düşürülmesine yol açan genel bir krize karşılık veriyordu. Fakat planlamanın, örgütlenmenin ve tasarlanmış hedeflerin çok daha yüksek bir seviyesiyle karşılık veriyorlardı.

John Common'ın klasik *History of Labour in the United States*'ine göre:

> 1886 ve 1887'nin dramatik olaylarının tüm özgün karakteristikleri, örgütlenmeleri büyütmedeki ateşli hız, ülke çapındaki grev dalgası... boykotların geniş çaplı kullanımı, emekçi sınıfları ayıran tüm hatların -görünüşte tamamen- silinmesi, harekete eşlik eden şiddet ve karışıklık, bunların hepsi vasıfsızlar sınıfının büyük bir hareketinin işaretleridir ki en nihayetinde ayaklanmaya vardı. Baskı ve sınıf düşmeye karşı basit bir protesto olarak doğan bu hareket, herhangi

1. Terence V. Powderly, *Thirty Years of Labor 1859-1889*, Excelsior Publishing House, Columbus, Ohio, 1889, s. 539.
2. A.g.e., s. 538.

> bir menfaat ya da ihtiyat düşüncesiyle pek de etkili biçimde dizginlenemezdi... Hareket her şekilde toplumsal bir savaş görünümü aldı. İşçilerin sermayeye karşı ipinden boşanmış nefreti her önemli grevde gösterildi... Sermayeye karşı aşırı sertlik, kendini Emek Şövalyeleri'nin her eyleminde gösterdi; liderler, onu sınırlar içinde tutmayı denediği yerlerde genellikle taraftarlarınca kovuldu ve yönlendirildiği şekilde liderlik yapacak başkaları o konuma getirildi. "Aman vermemek" duygusu, çalışanlar işverenleri üzerinde üstünlük sağladıklarını hissettiği zaman, toplu sözleşme hakemliğine boyun eğmeyi reddettiklerinde sergilendi.[3]

Powderly'nin genelgesinden iki ay sonra Missouri Pacific Demiryolları'ndaki satış memurlarının ücretlerindeki önceki %10 azalışa ilaveten %5 kesinti yapıldı; Missouri, Kansas, Texas ve Wabash hatları Jay Gould'un Güneybatı Sistemi'ni oluşturuyordu. Wabash satış memurları kesintili ücretlerini aldıkları günün ertesinde kendiliğinden greve gitti, grev hızla diğer Güneybatı Sistem demiryollarındaki satış memurlarına yayıldı. Martın ilk haftasına kadar grev 16.000 kilometre demiryolunu kapsayan Missouri ve Texas'daki sistemin bütün önemli satış noktalarına yayıldı.

Demiryolu yetkilileri biriken yüzlerce yük trenini yürütmeye çalıştı; fakat trenciler grevi desteklediği için başarılı olamadılar. Bir lokomotif çalıştırılıp bir trene bağlandığı zaman, grevciler makinistlere bir ricayla geldi: "Sizin ve bizim ailelerimiz hatırına, o lokomotifi hareket ettirmeyin."[4] 15 Mart 1885'te Missouri Pacific kesintiyi geri aldı ve öteki talepleri kabul etti.

Grevin seyri sırasında Emek Şövalyeleri'ne üye olan Union Pacific Demiryolları'ndaki demiryolu işçileri, Wabash grevine destek için 30.000 dolar ve bir örgütçü gönderdi. Sonuç olarak Güneybatı Sistemi grevcileri Emek Şövalyeleri'nin şubelerinde meclislerinde örgütlenmeye başladı; kısa süre sonra binlerce üyesi olan 30 şube oldu. Demiryolları, Şövalyeler'e karşı harekete

3. John R. Commons, *History of Labour in the United States*, Macmillan Co., New York, 1918, Cilt 2, s. 373-74.
4. Harry Frumerman, "The Railroad Strikes of 1885-86", *Marxist Quarterly* 1, Ekim-Aralık 1937, s. 394-96.

geçmeye karar verdi. Wabash'da satış memurlarını işten çıkardı, sonra demiryolu satış ofislerinin hepsini kapattı ve tabancalı ve muştalı 50 grev kırıcıyla tekrar açtı.

Karşılığında Wabash'daki tüm Emek Şövalyeleri greve gitti. Güneybatı Sistemi'nin geri kalanındaki işçiler Emek Şövalyeleri liderlerinden destek istedi, onlar da istemeye istemeye tüm üyelerine Wabash demiryolu taşıtlarını işletmeyi reddetmeleri talimatı verdi: "Bu emre herhangi bir görevlisi aracılığıyla şirket tarafından karşı çıkılırsa, bu vesileyle yürütme komiteniz başka bir eylem yapmadan sistem üzerindeki tüm EŞ'yi greve çağırmaya karar verdi."[5]

Güneybatı Sistem "Wall Street Sihirbazı" olarak bilinen ve belki de zamanın en nefret edilen soyguncu baronu olan Jay Gould tarafından kontrol ediliyordu. Şimdi 1877 demiryolu grevi boyutunda olan ve tüm sistemini kilitleyen bir grevle karşı karşıya olan Gould, en azından şimdilik, uzlaşmayı tercih etti. Emek Şövalyeleri'nin yürütme heyetiyle görüştü ve heyete göre, Wabash'ın genel müdürüne taleplerini kabul etmesini tavsiye etti. Müdür işten atılanların geri alınmasını kabul etti ve "hiçbir yetkilinin EŞ'ye karşı ayırımcılık yapmayacağına" söz verdi.[6]

John Common'ın *History of Labour in the United States*'i zaferin önemini gayet güzel anlatır:

> Burada ilk kez, bir emek örgütlenmesi ülkedeki en güçlü kapitalistlerle aynı düzeyde muamele gördü. Jay Gould'u kendisine eşit bir güç olarak kabul etmek zorunda bırakıtı; çıkabilecek tüm emek sorunlarını arabuluculuğa götürmeye hazır olduğunu açıkladığında, bu olguyu yeterince kabullenmişti. Ezilen emekçi kitleler sonunda bizatihi devletten bile daha kuvvetli bir adamın gücünü gemleyebilecek bir şampiyon keşfetti. İki yıllık kriz boyunca birikmiş olan tüm bastırılmış öfke ve hınç duyguları, tekrarlayan ücret kesintileri ve

5. Norman J. Ware, *The Labor Movement in the United States, 1860-1895: A Study in Democracy*, Vintage Books, New York, 1964, s. 143.
6. 1885 Genel Kurul Zabıtlar, 84-91; alıntılayan Ware, s. 143.

> işverenlerin yoğunlaşan hâkimiyeti sonucunda, artık güçlü Emek Şövalyeleri bayrağı altında acele içinde örgütlenerek hırsını aldı.[7]

Bu zaferlerin –ülkenin her yanında manşetlerdeydi– sonucu hem grevlerde hem de Emek Şövalyeleri'nde ani patlayıcı bir büyüme oldu. Çağdaş bir emek gazetecisi şöyle yazıyordu: "Her hafta sendikalar yerel [Emek Şövalyeleri] meclisine döndürülüyor ya da sendikalardan meclisler organize ediliyor; her gün yeni karışık [farklı sendikalardan işçileri kapsayan] meclisler ortaya çıkıyor. Geçen on iki ay boyunca sayısız Batı ve Doğu grevine onun [Emek Şövalyeleri'nin] adamakıllı büyümesi eklenmişti. Alışıldık kalıp "önce grev, sonra Emek Şövalyeleri'nin katılımıydı."[8]

Emek Şövalyeleri'nin büyümesi olağanüstüydü. 1 Temmuz 1884'de 71.326 üyesi vardı. Bir sene sonra 111.395. 1 Temmuz 1886'ya kadar 729.677 oldu.[9]

Emek Şövalyeleri'nin Soylu ve Kutsal Tarikatı, 1869'da Philadelphia'da 9 sıradan konfeksiyon makastarı tarından kurulmuştu. Bir sendikanın işlevlerini, bir bütün olarak ücret sistemine muhalefetle birleştirdi; başlangıçta derin bir dinî havası da vardı. Kurucularından Uriah Stephens'ın dediği gibi:

> Şövalyelik, işçinin kâr ve kazanca katılımdan daha yüksek seviyeye çıkarılması ve işçinin saatlerinin ve yorgunluğunun azaltılması talebini temel almalıdır. Bunlar sadece fiziksel etkiler ve kaba bir doğa konusudur ve bununla birlikte daha yüksek bir nedene atlama taşı, asil bir doğa konusu olması da şart değildir. Gerçek ve nihai neden, insanın daha yüce ve ilahi doğasına, iyi için onun yüksek ve soylu kapasitesine dayanmalıdır. Aşırı emek ve az ödeme, bu Tanrısal melekeleri kısıtlar, köreltir ve değersizleştirir, ta ki Tanrı'nın sureti –ki

7. John R. Commons, *History of Labour in the United States*, Macmillan Co., New York, 1918, Cilt 2, s. 370.
8. John Swinton, *John Swinton's Paper*, 12 Nisan 1885; alıntı Norman J. Ware, *The Labor Movement in the United States, 1860-1895: A Study in Democracy*, Vintage Books, New York, 1964, s. 66.
9. Norman J. Ware, *The Labor Movement in the United States, 1860-1895: A Study in Democracy*, Vintage Books, New York, 1964, s. 66.

> işçi o surette yaratılmış ve büyük yaratıcısı tarafından bunu sergilemesi amaçlanmıştır– artık zorlukla görülür olana dek.[10]

Emek Şövalyeleri'nde dışa vurulan büyük bir duygu; Beyaz ya da Siyah, vasıflı ya da vasıfsız, erkek ya da kadın tüm işçiler arasında dayanışma fikridir. Tarihçi Norman Ware'ın dediği gibi: "Emeğin dayanışması, psikolojik bir olgu değilse, hızla ekonomik bir gerçeklik hâlini aldı... Tarikat Amerikan ücretlilerine, önce bir ücretli ve duvarcı, marangoz, madenci, ayakkabıcı... sonra bir Katolik, Protestan, Musevi, Beyaz, Siyah, Demokrat, Cumhuriyetçi olduklarını öğretmeye çalıştı."[11] Tarikat'ın mottosu olan "Birisinin gördüğü bir zarar, herkesi ilgilendirir" halkın ilgisini çekti. Bu duygu Emek Şövalyeleri'nin başı, Büyük Üstat İşçi Terence Powderly tarafından tekrar tekrar ifade edildi:

> İnanç kısa bir zaman öncesine kadar emekçiler arasında yaygındı ki sadece el emeğiyle uğraşan insanlara bir emekçi denebilirdi. Takım tezgâhında ya da örsün başında emek harcayan adam; makinenin istim supabını tutan ya da kömür madeninin bitmek bilmez karanlığında kazan adam; onun demir dövmesinden, döndürmesinden, kazmasından gelir elden adamın bir işçi olarak sınıflandırılabileceğine inanmazdı. Teknik ressam, puantör, büro elemanı, okul öğretmeni, inşaat mühendisi, gazete editörü, muhabir ya da en kötü ücret alan, en çok sömürülen, çok çalışıp hiç takdir edilmeyenler –kadınlar– işçi olarak adlandırılamazdı... Geçmişin baskı ve adaletsizliğinden doğan dar önyargı aşılmalıdır; dünya mallarını üretmekle alakadar olan herkese çıkarlarının aynı olduğu anlatılmalıdır.[12]

Bu sınıf birliği hissi, o zamanlar genel olarak çok yüksek vasıflı zanaatkârları, "emek aristokrasisini" temsil eden ve ayrıcalıklı konumlarını sürdürmek için savaşan sendikaların ruhuna muhalefet içinde gelişti. Powderly'e göre "'*Hepimizin* durumu

10. Terence V. Powderly, *Thirty Years of Labor, 1859-1889*, Excelsior Publishing House, Columbus, Ohio, 1889, s. 163.
11. Norman J. Ware, *The Labor Movement in the United States, 1860-1895: A Study in Democracy*, Vintage Books, New York, 1964, s. xviii. Vebali boynuna, Emek Şövalyeleri Çinli karşıtı hareketleri ve faaliyetleri sıklıkla destekledi.
12. Terence V. Powderly, *Thirty Years of Labor, 1859-1889*, Excelsior Publishing House, Columbus, Ohio, 1889, s. 258-59.

hep birlikte iyileştirilmedikçe, sınıfımızın bir kısmının şartları sürekli olarak iyileştirilemez' şeklinde kelimelere dökülen bu duygu, sendikacılar tarafından kabul edilemez bir şeydi; onlar sadece kendi özel mesleklerine ait olanların durumunu iyileştirecek işlerle bencilce ilgileniyordu."[13]

"Emek Şövalyeleri örgütünü gerçek olarak ortaya çıkaran başarısızlık, emek sorunuyla genel ve geniş kapsamlı temel ilkesi –birinin sorununda söz sahibi olmak herkesin hakkıdır– uyarınca boğuşma ve tatminkâr bir şekilde başa çıkmakta sendikaların başarısızlığıydı... Sıradan, düz işçinin; hakları yeni düzen tarafından dikkate alınacaktı" oysa sendikaların tavrı "biz; sıradan, düz işçilerle herhangi bir emek örgütünde birlikte olmayacağız" şeklindeydi.[14]

Powderly'nin belirttiği gibi sendikalar ücret sistemini kabul etmeleriyle de Şövalyeler'den ayrılıyordu. "Bu örgütlerin üyelerinin çoğu kendilerini hayat boyu kiralanmış görüyor gibiydi, ücretler ve işyerlerinin düzenlenmesinde ustalarından daha iyi şartlar talep etmek ve edinmekle yetiniyorlardı, bunun ötesinde riske atacak bir hakları olduğunu düşünemiyorlardı."[15] Şövalyeler –ve zamanındaki birçok başka işçi– farklı düşünüyordu:

> Biz acımasız bir sistemin gönüllü kurbanlarıyız... Onları yapmak için insanlarla savaşmayacağız; ama grev emekçiyi efendisinin kölesi yapan sistemin temeline güçlü, önemli bir darbedir... Kötü bir sistem bir insanı bir başkasının insafına bıraktığı sürece, emek ve sermaye savaş hâlinde olacaktır... Yolu söylemek ne haddime... Ben sadece bana deneyimin bir sonucu gibi gelen bir öneri yapabilirim... ücret sistemini ortadan kaldırmak için.[16]

Bunun nasıl pratiğe dökületeceği konusunda net bir fikir olmamasına rağmen Şövalyeler, ücret köleliğine alternatif olarak işbirlikçi üretime dayalı bir toplum istiyordu. "Örgütün dayan-

13. A.g.e., s. 123.
14. A.g.e., s. 123, 127.
15. A.g.e., s. 53.
16. Norman J. Ware, *The Labor Movement in the United States, 1860-1895: A Study in Democracy*, Vintage Books, New York, 1964, s. xv-xvi.

dığı temel prensip işbirliğiydi; insanların sırf tek başına herhangi bir üretici girişime müşterek katkılarının değerini artırmayı amaçlayan bir işbirliği değil, kamusal mallara katkıda bulunanlar olarak toprağın üzerinde kalmak için insanların gece çalıştığı çeşitli zanaatlar ve mesleklerin işbirliğiydi."[17] Gerçekten bir daimi ücretli işçiler sınıfı fikri –her insanın bağımsız bir girişimci olabileceği fikrinden çok uzak– 1880'lerin çoğu işçisine hâlâ pozitif anlamda Amerika dışı gibi geliyordu. Norman Ware'ın yazdığı gibi "Emek hareketinin ana işlev olarak toplu pazarlığı kabul etmedeki isteksizliği, büyük oranda bunun ücret sistemini kabul etmeyi içermesi nedeniyleydi."[18]

Ama ücret sistemine muhalefetlerine rağmen, Emek Şövalyeleri'nin liderleri grevlere ve devrimci eylemlere daha da fazla karşıydı.

"Asla bir grevi savunmayacağım" diye yazıyordu Powderly "seçim sandığı ya da Lexington Meydanı'nda grevcilerin silahlarının aşikâr sesiyle dünyaya duyurulan türden bir grev olmadıkça. Fakat ikincisi gibi bir grevin gerekliliği şimdi söz konusu değildir. Dünya tarihinde Lexington'ın adını meşhur eden adamlar, oy pusulalarına sahip olmadıkları için mermileri benimsemek zorunda kaldı."[19] Powderly hâlâ işçilerin bağımsız üreticiler olarak eski pozisyonunun, üretici kooperatifleri yaratılarak ve tekelleri kontrol etmek için hükümeti kullanarak restore edilebileceğini ümit ediyordu. Grevlerin dikkatleri bu görevden başka yöne çevireceğinden korkuyordu ve devrimci kargaşa yaratmaya işaret ediyordu. Powderly'nin enerjisinin çoğu, göreceğimiz gibi, grevlerin önüne geçme ve zayıflatılmasına gitti.

Grevlere bu muhalefet, grev isteyen işçileri Şövalyeler'e katılmaktan alıkoymadı. Muhtemelen çağdaş emek gazetecilerinin önde geleni John Swinton'ın yazdığı gibi "Kurum grevlere

17. Terence V. Powderly, *Thirty Years of Labor, 1859-1889*, Excelsior Publishing House, Columbus, Ohio, 1889, s. 151.
18. Norman J. Ware, *The Labor Movement in the United States, 1860-1895: A Study in Democracy*, Vintage Books, New York, 1964, s. 320.
19. Terence V. Powderly, *Thirty Years of Labor, 1859-1889*, Excelsior Publishing House, Columbus, Ohio, 1889, s. 275.

karşı çıksa da, [bir grevin] bitirilmesinden... sonra duymamız muhtemel ilk haber, insanların Emek Şövalyeleri ile birliğine dairdir".[20] Teoride bir süre fazlasıyla merkezileştirilmesine rağmen Şövalyeler üyelerinin greve gitmesini engellemedi, greve gitmek yukarıdan onay almasa da, pratikte her şube kendi inisiyatifiyle hareket etti.

Şövalyeler'in hızla büyümesiyle aynı yıllarda, emek hareketi içinde genellikle anarşizm denen devrimci bir eğilim gelişmeye başladı. Anarşistler "ülkedeki tüm devrimcileri ve silahlı emekçi örgütlerini, kapitalist sınıf ve kapitalist yasama organlarının istilasına silahlı direniş göstermek için" hazırlanmaya çağırıyordu.[21]

Amerika Birleşik Devletleri'nde anarşizmin gelişmesi politik eylemin ve krizin büyüyen sefaleti karşısında sendikacılığın apaçık başarısızlığına bir yanıttı. Gerçekten zamanın önde gelen anarşistlerinden biri olan Albert Parsons'ın zamanını, Chicago'daki siyasi makam için adaylığını koymaya ve Washington DC'de federal çalışanların 8 saatlik işgünü için lobi faaliyeti yapmaya harcamadan önce ancak bir iki yılı oldu.

Anarşist program, 1883'deki ulusal bir kongre tarafından ortaya konurken, kısmen okundu:

> Atalarımız kendilerini zor kullanarak politik baskıdan özgürleştirdi, çocuklarımız da kendilerini ekonomik esaretten zor kullanarak özgürleştirecektir. "Bu yüzden silahlanmak" diyor Jefferson "sizin hakkınız, görevinizdir!"
> Bu yüzden gerçekleştireceğimiz şey açık ve basittir:
> Bir: Varolan sınıf yönetimini her türlü araçla –yani enerjik, amansız, devrimci, uluslararası eylemle– yıkmak.
> İki: Üretimin işbirlikçi örgütlenmesine dayalı özgür bir toplum kurmak.
> Üç: Ticaret ve kâr peşinde koşmaksızın, üretici örgütlenmeler arasında ve onlar aracılığıyla eşdeğer ürünlerin özgür değiş tokuşu.
> Dört: Eğitimin seküler, bilimsel ve iki cinsiyet için de eşit temelde örgütlenmesi.

20. *John Swinton's Paper*, 12 Nisan 1885; alıntı Norman J. Ware, *The Labor Movement in the United States, 1860-1895: A Study in Democracy*, Vintage Books, New York, 1964, s. 140.
21. Alıntı Norman J. Ware, *The Labor Movement in the United States, 1860-1895: A Study in Democracy*, Vintage Books, New York, 1964, s. 307.

Beş: Cinsiyet ya da ırk ayrımı olmaksızın, herkes için eşit haklar.
Altı: Tüm kamu işlerinin federal bir temele dayalı olarak, otonom (bağımsız) komünler ve birlikler arasındaki özgür sözleşmelerle düzenlenmesi.[22]

Anarşistler pek çok yerde sadece küçük bir fraksiyondu; fakat Chicago'da işçilerin önemli bir bölümü bu devrimci akıma katılmıştı. 1884'te anarşistlerin etkisi altında çok sayıda Chicago sigara yapımcısı "soyguncu sınıflara açık isyan" çağrısı yaptı, varolan Birleşik Esnaf ve İşçi Meclisi'nden çıktılar ve Alman metal işçileri, marangozlar, doğramacılar, dolap yapımcıları ve kasaplarla birlikte Merkezî Emek Sendikası'nı kurdular. 1885'in sonuna kadar Merkezî Emek Sendikası neredeyse eski Meclis kadar büyük ve güçlüydü ve 1886 Nisan'ına kadar şehirdeki en büyük 11 sendikayı kapsıyordu.

1886 bir hengâme yılıydı. O zamanda yaşayan biri, yerinde bir şekilde onun için "emeğin büyük ayaklanma yılı" demişti.[23] Tarihçilerse buna "devrim yılı"[24] ve "1877'nin sarsıcı olaylarından bile daha layık olarak" "büyük kargaşa"[25] dediler.

Bu hareket başlangıçta ne anarşistlerin ne de Emek Şövalyeleri›nin desteklediği bir biçim aldı, neredeyse ülke çapında bir genel grevle doruğuna çıkan muazzam bir grev dalgası. İstatistikler ne olduğunu gösteriyor:

22. Lucy E. Parsons, *Life of Albert R. Parsons with Brief History of the Labor Movement in America*, Lucy E. Parsons, Chicago, 1889, s. 22.
23. Henry David, *The History of the Haymarket Affair: A Study in the American Social-Recutionary and Labor Movements*, Collier Books, New York, 1963, s. 21.
24. Norman J. Ware, *The Labor Movement in the United States, 1860-1895: A Study in Democracy*, Vintage Books, New York, 1964, s. 302.
25. Henry David, *The History of the Haymarket Affair: A Study in the American Social-Recutionary and Labor Movements*, Collier Books, New York, 1963, s. 21.

Yıl	Grev	Kurum	Katılımcı
1881	471	2.928	129.521
1882	454	2.105	154.671
1883	478	2.759	149.763
1884	443	2.367	147.054
1885	645	2.284	242.705
1886	1.411	9.891	499.489

Özet olarak 1886'da greve katılan işçilerin sayısı önceki beş yılın ortalamasına kıyasla üçe ve grevdeki kurumların sayısı yaklaşık dörde katlanmıştır. Grevler her meslekte ve her coğrafi alandaydı.[26]

Ayrıca grevlerin karakteri radikal olarak değişti. 1886'dan önceki kriz yıllarının hepsinde grevler, ücret kesintilerine karşı savunmacı grevler olmuştu. Şimdi, işlerin düzelmeye başlamasıyla, çalışma saatleri, işe girme ve işten çıkarılma koşulları, çalışmanın organizasyonu ve ustabaşı ve denetçilerin keyfi otoritesi gibi konular üzerinde güç için her şeyden evvel saldırıya dönük grevler hâline geldi.

Dalga 1885 sonlarında, "örgütlenmemiş kitlelerin kendiliğinden isyanlarıyla" başladı.[27] Michigan, Saginaw Valley'deki on saatlik işgünü için yapılan bir grev tipikti. Yasama organı, uygulanamaz olduğu kanıtlanan, on saat kanununu geçirmişti. Karşılık olarak önceki küçük örgütlerle, ağırlıklı olarak kereste ve çatı atölyelerindeki Polonyalı ve Amerikalı işçiler, ücretlerde kesinti olmadan on saate hemen başlanması için greve gitti. Grevciler insanların çalışmayı bırakmasını talep ederek bir grup hâlinde atölyeden atölyeye yürüdü, buharı kapatarak ve ateşi külleyerek, 17 çatı atölyesi, 61 kereste atölyesi ve 58 tuz imalathanesi dahil, tüm kereste sanayisinin faaliyetini durdurdular. İşverenler 50'den fazla Pinkerton dedektifi getirmelerine ve müdahale için büyük bir milis gücü hazırlamalarına rağmen iki ay sonra grev kazanıldı.

26. Report of the Commissioner of Labor, Üçüncü Yıllık Rapor, 1887, s. 12.
27. John R. Commons, *History of Labour in the United States*, Macmillan Co., New York, 1918, Cilt 2, s. 366.

Jay Gould'un Güneybatı Demiryolu Sistemi'ndeki işçiler yeni grev dalgasına örnek oluşturdu. Önceki grevlerde güçlerini keşfetmişler ve kendi örgüt ve koordinasyonlarını geliştirmişlerdi. Ama hâlâ işverenlerinin keyfi gücüne maruzdular: Ücretleri sürekli olarak kesiliyor ya da kalem oyunuyla kırpılıyor, keyfî olarak bir işten diğerine gönderiliyor, şube demiryolu yetkililerince taciz ediliyor, şikâyetlerine bir cevap alamıyorlardı. Üyelerden biri, izin verilmiş olsa bile, bir sendika toplantısına katıldığı için işten atılınca, uzun zamandır kaçınılmaz olduğunu hissettikleri grev, 6 Mart 1888'da patlak verdi.

Grevcilerden birinin çağdaş bir emek gazetesine yazdığı mektup greve gitmelerindeki ruhu yansıtıyor:

> Dünyaya Gould Güneybatı Sistemi'ndeki adamların grevde olduğunu söyle. Biz kendimize ve her yerdeki arkadaşlarımıza adalet için greve gittik. 14.000 adam çıktı... her yerdeki demiryolu çalışanlarının hepsi diyebilirim... şirketten 8 saatlik işgünü ve ücretlerde kesinti olmamasını talep ediyorlar. Bütün emekçiler için günlük 1,5 dolar talep edin. Kendinizin ve ailenizin bütün demiryollarında, bir mili 1 sente taşınmasını talep edin. Tüm şikâyetlerinizi hemen bir paket hâlinde ilan edin, hep birlikte çıkın ve onlar sizi tam tatmin edecek kararlar almadıkça dışarıda kalın. Haklarımızı talep edelim ve sömürücüleri taleplerimizi kabul etmesi için zorlayalım.[28]

Grev tarihçisi Ruth Allen'a göre grevcilerin amacı "Gould Güneybatı Sistemi idaresinde insanların eşit güç ve sorumlulukta olduğunun" yönetim tarafından tanınmasıydı. İşten atılmaları grevi tetikleyen işçilere göre, tanıma; şirket yetkililerinin tüm yetkileri kendinde toplamak yerine "ortaya çıkabilecek şikâyet ve zorlukları arabuluculukla halletmek için Tarikat tarafından atanan komiteyle birlikte hareket edilmesi ve komitenin tanınması" anlamına geliyordu[29] (O zamanlar "arabuluculuk" terimi müzakere ya da toplupazarlık yoluyla ulaşılan her çözümü içeriyordu). Gould'un sahnedeki en üst yetkilisi H.M. Hoxie

28. *John Swinton's Paper*, 14 Mart 1886; alıntı Norman J. Ware, *The Labor Movement in the United States, 1860-1895: A Study in Democracy*, Vintage Books, New York, 1964, s. 146.

29. Ruth Allen, *The Great Southwest Strike*, University of Texas, Austin, 1942.

"kendi demiryolunu kendisinin mi yoksa Emek Şövalyeleri'nin mi işleteceği sorusuna karar vermenin" zamanının geldiğini kabul etti.[30]

Texas ve Pacific Demiryolları'nda grev başladığında, Emek Şövalyeleri'nin en radikal liderlerinden biri olan Joseph Buchanan, Güneybatı Sistemi'ndeki başkalarını greve gitmekten güzellikle vazgeçirmeye çalıştı:

> Diyelim, grev düzenlendi ve satış ofisleri kapatıldı, oysa trenler işliyor. Siz de benim kadar iyi biliyorsunuz ki, trenler işlemeye devam ederse bir demiryolu şirketini mağlup edemezsiniz; onun için trenleri durdurmaya çalışacaksınız. Polisler, Amerika Birleşik Devletleri'nin yardımcı polisleri, şerif yardımcıları ve zabıtalar avluda ve raylarda kum gibi kaynayacak, onları hattın dışına çıkarmanız gerek. Siz sağlam arkadaşlarsınız ve kavgaya hazırsınız, o yüzden polis ve şerif yardımcılarını döveceğinizi kabul edeceğim. Sonra sizi bastırmak için işleyen hatlardan çeşitli eyaletlerin milisleri çağrılacak. Kim bu milisler? Sadece bir sürü leylek bacaklı tezgâhtar değil; iş için iyi eğitilmiş ve silahlanmış insanlar. Bütün bunlara rağmen ülkenin sizin olduğunuz kısmında silah bol ve çoğunuz çok iyi nişancısınız; ayrıca bir prensip ve "Betty [karınız]ve bebeklerin" selameti için savaşacaksınız. Eğer cesursanız ve akıllı bir liderliğe sahipseniz, milisleri temizleyebilirsiniz. O zaman ne olur? Federal yargıçlar ki, demiryolları onların kontrolünde çalışır, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı'ndan yardım ister ve bu zamana kadar silahlı bir devrim –aslında isyan– hâlini alan şeyi bastırmak için düzenli ordu gönderilir.[31]

Yine de Missouri, Kansas, Arkansas, Nebraska ve Yerli Bölgesi'nin her tarafından satış memurları, makasçılar, demiryolu işçileri ve telgraf operatörleri, hatta kömür işçileri ve madencileri greve katıldı.

The New York Times'a göre Missouri'deki "grev-mani",

> sonunda kuyruğa girecekleri sanılan işçilerin bir kısmına [yayılmıştı]. Bu yörelerin tarım işçileri işverenlerinden, iaşenin 15 dolardan 20 dolara çıkarılmasını ve her ay verilmesini talep etmişti. Talep önce reddedildi, o zaman işi bırakan adam 50'den az değildi. İşverenler

30. A.g.e., s. 156.
31. A.g.e., s. 132-33.

taleplerini kabul etti... ve proje sahipleri taleplerin bütün ülkede genel hâle gelmesini umdu.[32]

Büyük Güneybatı Grevi, birçok bakımdan geçmiş yılların oturma grevlerine benzeyen bir satış ofisi işgaliyle, 1 Mart 1886'da başladı. Adamlar greve gittiği zaman, güvenilir grevciler kullanılmalarını önlemek ve şiddetten korumak için ofisler ve demiryolu araçlarındaki kontrolü ele aldı. Fakat kısa süre sonra demiryolları onlarca mahkeme emri, tutuklama talimatı ve yardım müzekkeresi çıkarttı, böylelikle grevcileri mahkeme kararlarına uymama konumuna getirdiler. Ücretleri demiryolları tarafından ödenen özel polis ve olağanüstü çok sayıdaki görevli, düzeni sağlamak için kum gibi kaynıyordu.

Grevi kırmak için şirketler ilanla her tarafta grev kırıcı aradı. Alışılmadık bir zaman diliminde, New Orleans'da 9 genç adam işe alındı ve grevlerin devam etmeyeceği garantisiyle Texas Marshall'a gönderildi. Onlar vardığında şirket malını korumak için ABD yardımcı polisleri kum gibi kaynıyordu. Ertesi gün yerel bir gazeteye şöyle yazdılar: "İyice araştırdıktan ve sorunun iki tarafını da dinledikten sonra bir grevin inkâr edilemez kanıtını gördük... Samimi olmak gerekirse, haklı olarak işe gidemeyiz ve bizim ne kadar ihtiyacımız olursa olsun, işçi kardeşlerimizin ağzındaki lokmayı alamayız."[33] Doğu Texas'ın ABD polis şefi, adamları; hakaret, tehdit ve New Orleans'dan getirilmeyi kabul ettikten sonra çalışmayı reddederek şirketi dolandırma gerekçesiyle tutukladı, 3'ü Galveston eyalet hapishanesinde dört ay mahkûmiyet aldı.

İşçilerin grevi kırma girişimlerine karakteristik yanıtı, lokomotifleri "öldürmekti". Bu, lokomotiflerin ateşini söndürmek, suyu boşaltmak, lokomotif bağlantılarını sökmek ve makine parçalarını tahrip etmekle yapıldı. İşçiler, grev kırıcıların raylarla oynama ve terminal binalarını, su tanklarını ve satış ofislerini yakma operasyonlarını önlemeye de çalıştı.

32. *New York Times*, Mart 20, 1886.
33. Ruth Allen, *The Great Southwest Strike*, University of Texas, Austin, 1942, s. 76-77.

Kansas, Atchison'dan gelen bir telgraf canlı bir örnek veriyor: "Bu sabah 12:45'te Missouri Pacific lokomotif deposunda nöbetteki 10 adam, 35-40 maskeli adamın ortaya çıkmasıyla şaşırdı. Nöbetçiler bir ziyaretçi birliği tarafından petrol deposunda kuşatıldı, tabanca... çekerek nöbetçilere karşı koydular; geri kalanı, park yerinde duran 12 lokomotifi tamamen kullanılmaz hâle getirdi."[34]

Texas Dallas'tan bir başkası, grevcilerin taktiklerine karşı yaygın mahkeme kararlarını resmediyordu: "27 Mart'ta Denton'da bir lokomotifi hattan çıkarmak amacıyla bir makası değiştirmekten sorumlu Charles Wilson, eyalet hapishanesinde beş ay hapse mahkûm edildi; 2 Nisan'da Forth Worth'da bir makasa el koyduğu için C. Bishop suçlu bulundu ve karar verilene kadar tutuklu kalması kararlaştırıldı; gece vakti elinde bir taş olan greve katılmış bir makasçı, Richard Gordon eyalet hapishanesinde üç ay hapse mahkûm oldu."[35]

Ek olarak, demiryolları grevi kırmak için silahlı güçlerden medet umdu. 300 mafsal, 500 bağlantı manşonu ve 500 "çekme başlığının" çıkarıldığı ve 37 lokomotiften 2'sinin hattan çıkarıldığı, 8'ine grevcilerce el konduğu ve 27'sinin "öldürüldüğü" Texas Palestine'de işe koyuldular. Grevciler hiçbir trenin hareket etmesine izin verilmeyeceğini ilan ettiği zaman, şerif 200 silahlı adamdan oluşan bir takım topladı ve hattı temizledi, ilk tren silahlı adamların korumasında gönderildi.[36] Forth Worth'da eski tarz bir silahşor kovboy (bir zamanlar "araziyi 'gecekondulardan' temizleme" yöntemleri iki ölümle sonuçlandığı için New Mexico'da tutukluyken kaçan), emniyet amiri görevindeydi. Bir treni geçirmek için karıştığı silahlı çatışmada yarım düzine memur ve grevci öldü ya da yaralandı. Daha sonra Fort Worth'da kendi kafasına göre düzen sağlayan 100 kişilik bir grup oluşturuldu ve yaklaşık 300 eyalet milisi aceleyle geldi. Bir haber telgrafı oradaki sahneyi anlatıyor:

34. *New York Times*, 24 Mart 1886.
35. *New York Times*, 18 Nisan 1886.
36. Ruth Allen, *The Great Southwest Strike*, University of Texas, Austin, 1942, s. 77-78.

> Fort Worth'da kanunsuzluk ve düzensizlik kazanmıştı. 1.000 gözü dönmüş adam kanunu ve uygulayıcılarını hiçe saymış ve keyfine göre kurallar koymuştu... 08:30 gibi erken bir saatte Şerif tarafından toplanan vatandaşlar Missouri Pacific depolarını onarmaya başladı. Sayıları en az 400 olan sempatizanlarıyla birlikte grevciler ve Emek Şövalyeleri zaten oradaydı. Çoğu bütün gece oradaydı... 09:00'a kadar demiryolunun deposunda toplanan adam sayısı 3.000'den az değildi. 10:00'da yan hatta bir tren hazırlandı. Bir Missouri Pacific lokomotifi Texas ve Pacific deposundan çıktı ve grevciler "İşte geliyor" diye bağırdı. Bu lokomotif ve kömür vagonunda bir düzine memur... Lokomotifin çevresinde bir memur ordusu vardı. Grevciler trenin etrafında dalgalandı; ama memurlarca geri çekilmeye zorlandılar. Meşum bir şekilde güneş ışığında tabancalar parıldadı.
> "Makineyi öldürün, makineyi öldürün!" diye bağırdı bir grevci ve koca bir kalabalık lokomotife doğru atıldı.
> "Geri çekilin! Bu makineye dokunan ilk adamı öldüreceğim" diye bağırdı Şef Yardımcısı. Memurlar görev yerlerinden çıkan trenin etrafına yerleştirildi ve grevcileri sağa sola atarak lokomotifin etrafında toplandılar. O makineye dokunulmadı; ama fırsattan faydalanan grevciler vagonların arasında koşup takozları koydu, hatta çekme başlığının somunlarını çıkardılar. Şerif Maddox, makinistlere çekmelerini emretti; ama hiçbir vagon makineyi takip etmedi ve grevciler alay ederek boğuk bir sesle bağırıştı.[37]

Bu süreç 9 Nisan'da, bir yardımcı polis grubunun kalabalığa ateş açıp 9 kişiyi öldürüp birçok kişiyi yaraladığı Doğu St. Louis'de doruk noktasına vardı. Öfke içindeki kalabalık satış ofislerini ve depoları yakarak, 75.000 dolarlık demiryolu mülkünü tahrip edip misillemede bulundu. *The New York Times*'a göre, olay kalabalıktan bir kişinin demiryolu mülküne ayak basmasıyla başladı. Bu kişi tutuklandı ve kalabalığın bir kısmı onu kurtarmak için akın ederken,

> bir tabanca ateşlendi, birkaç saniye içinde onu Winchester tüfeklerinin çınlayan sesi takip etti. Kalabalıktan çıkan feryat ve bağırmalar 500 metre uzaktaki köprüden duyulabiliyordu. "Dan, dan" ölümcül tüfeklerin sesi. Kalabalık eşit olmayan iki parçaya ayrıldı ve deli gibi zıt istikametlere koştu... Dehşet, bir kraldı ve önündeki herkesi kova-

37. *New York Times*, 3 Nisan 1886.

ladı. Ölümcül mermiler, et ve kandan tek parça bir duvara karşı kısa aralıklarla ateşleniyordu... Demiryolu ve köprünün üzerinde, belirli bir mesleği olmayan Mrs. John Pfeffer omurgasından vuruldu ve ölümcül şekilde yaralandı, kömür madencisi John Bonner öldü, boyacı Oscar Washington öldü, Wabash'ın bir şubesinde amele Patrick Driscall öldü ve haddehane çalışanı Major Rychman başından ve omzundan vurulup ağır yaralandı.

Kaçan topluluk dehşetten sıyrılınca, dönüp saldıranların Louisville ve Nashville yük treni deposuna doğru gözden kaybolduğunu gördüğünde, "Silahlara, silahlara" bağrışmaları yükseldiğinde, ölü ve yaralıların başında duran adamlar yemin ettiğinde, intikamları korkunç olacaktı. En vahşi ruhların bazıları grevcileri ve arkadaşlarını silahlanıp tüm şerif yardımcılarını gördükleri yerde öldürmeye çağırmak için şehre koştu. Kısa süre sonra sokaklarda tabanca ve tüfeklerle silahlanmış soluk benizli adamlar ortaya çıktı. Sağda solda küçük bir urgan kangalı taşıyan bir adam görülebiliyordu. "Onları asın" çığlıkları "Hepsini öldürün"lere karışıyordu.[38]

Emek Şövalyeleri liderleri topluluğun önüne geçmeye çalıştı. Bir tanesi kalabalığa hitap etti: "Kardeşler, size yalvarıyorum sakin olun ve evlerinize dağılın... Sizden istirham ediyorum, lütfen düşüncesizce bir şey yapmayın... Bu örgütü kurmak için ne kadar çok çalıştığımızı unutmayın, düşüncesiz bir eylemle onu yıkıp harap etmeyin." Mamafih *The New York Times* birkaç saat sonra bildiriyordu: "Louisville ve Nashville yük treni deposunun yanışıyla gökyüzü kızıllaştı. Kalabalık misilleme olarak düşündüğü şeyi yapmaya başladı. Yangın uzun süre vagonlarla sınırlı tutulamadı, gece yarısına kadar Cairo Short Line yük treni deposu alevler içindeydi."[39] Vali, 700 Ulusal Muhafız göndererek ve Doğu St. Louis'de askerî yasaların geçerli olduğunu ilan ederek karşılık verdi.

Büyük Güneybatı Grevi'ne katılanlar böyle zıtlaşmalar karşısında iki ay direndi; fakat şirket grev kırıcılar ve silahlı şiddetle

38. *New York Times*, 10 Nisan 1886.
39. A.g.e.

onların ablukasını giderek aşındırırken, işçiler en sonunda yenilip işe geri dönmek zorunda kaldı. Son grevi bitirme çağrısı 4 Mayıs'ta geldi; fakat grevcilerin çoğu, grev kırıcıların almış olduğu işlerine kabul edilmedi.

Kısa çalışma saatleri, hem çalışmanın yükünü azaltmak hem de işi dağıtarak işsizliği önlemek için, Amerika Birleşik Devletleri ve dünya çapında emeğin uzun zaman ana hedefi olmuştu. 1830'lardan beri de emek reform toplulukları önce 10 saatlik daha sonra da 8 saatlik çalışma gününü kurumsallaştıran yasaları ısrarla talep etmişti. Fakat böyle yasalar çıktığında bile, hükümsüz kalıp uygulamaya geçirilmedi. Bazı meslekler grevler ve müzakerelerle saatleri kısaltmaya çalıştı fakat sınırlı başarılar elde ettiler; çünkü 8 saat her yerde benimsenmedikçe, onu kabul eden firmalar rekabet dezavantajı karşısında kaldı.

1884'de ulusal meslek birliklerini, Emek Şövalyeleri dışında bir araya getirmeye beceriksizce çalışan Örgütlü Meslekler ve İşçi Sendikaları Federasyonu adlı nesli tükenen bir örgüt, "1 Mayıs 1886'dan sonra 8 saatin yasal çalışma günü tayin edileceği" şeklinde bir önergeyi kabul etti.[40] Tarihçi Norman Ware'a göre "Bir şans eseri, 1884'ün tekdüze zamanlarında alınan karar, devrimci 1886 yılında meyve verdi ve o yılın kavgacı güçleri için bir toplanma noktası ve bir savaş narası oldu... 1886'nın değişen şartları yüzünden devrim tehlikesi hâline gelen bir jestten biraz daha fazlasıydı".[41]

Aralık 1885'te federasyon tarafından alınan bir karar olarak 8 saatlik çalışma günü için genel grev fikri, öteki yöntemlerin başarısızlığından kaynaklanmıştı. Karar şuna yer veriyordu: "Yasal önlemlerle 8 saat kuralının uygulanmasını beklemek

40. Proceedings, Federation of Organized Trades and Labor Unions, 1884, 24-25; alıntı Norman J. Ware, *The Labor Movement in the United States, 1860-1895: A Study in Democracy*, Vintage Books, New York, 1964, s. 301.
41. Norman J. Ware, *The Labor Movement in the United States, 1860-1895: A Study in Democracy*, Vintage Books, New York, 1964, s. 302.

beyhude olacaktı... sağlam kurumlaşmış ve azimli bir örgüt tarafından desteklenen çalışma saatlerini azaltmak için birleşik bir talep; uygulaması hevesli politikacılar ve dalkavuk bakanlık yetkililerinin iyi niyetine bağlı olan, bin yasadan çok daha etkili olacaktı." Genel grev çağrıları "geçerli ekonomik şartlarda reform yapmaya çabalayan emekçiler yalnızca kendilerine ve kendi güçlerine bel bağlamalıdır" görüşüne dayanıyordu.[42]

1 Mayıs grev hareketi varolan emek örgütlerinden çok az destek buldu. Başlangıçta 1 Mayıs gününü son tarih olarak öneren federasyon o kadar zayıftı ki, plan konusunda üyelerinin nabzını yokladığında ancak 2.500 civarında oy kullanıldı. Emek Şövalyeleri'nin başı Terrence Powderly, 1 Mayıs grevine başından beri karşıydı. 15 Aralık 1884'te yayımlanan gizli bir genelgede, grev yapmak yerine her Emek Şövalyesi meclisinin "üyelerine 8 Saat Sorunu üzerine kısa makaleler yazdırmasını" teklif ediyordu.[43]

Anarşist gruplar önce 8 Saat Hareketi'nin ücret sistemiyle uyuşup uyuşmadığını tartıştı. Chicago anarşist gazetesi *The Alarm* "bunun kaybedilmiş bir savaş olduğunu... 8 saat sistemi resmileştirilse bile ücretli işçilerin bir şey kazanmayacağını" ilan etti.[44]

Fakat 8 saatlik çalışma günü için genel grev fikri, on binlerce işçinin imgeleminde yer etmişti. Ulusal liderlerin muhalefetine rağmen, hareket yerel olarak ülkenin her yanında tomurcuklandı. Yerel Emek Şövalyeleri örgütçüleri, ulusal örgütün karşı çıkışı üzerine, 8 saat meselesi etrafında yeni şubeler kurdu. Bir şubeye imtiyaz belgesi verilmeden önce bir örgütçünün beş hafta toplantılarda hazır bulunması gerekir, kuralına rağmen bir gecede üç yeni meclis kuruldu. Sadece 1886 Şubat ayı içinde 515

42. Proceedings, Federation of Organized Trades and Labor Unions, 1885; alıntı Terence V. Powderly, *Thirty Years of Labor, 1859-1889*, Excelsior Publishing House, Columbus, Ohio, 1889, s. 499-500.

43. Terence V. Powderly, *Thirty Years of Labor, 1859-1889*, Excelsior Publishing House, Columbus, Ohio, 1889, s. 483.

44. Alıntı, Henry David, *The History of the Haymarket Affair: A Study in the American Social-Recutionary and Labor Movements*, Collier Books, New York, 1963, s. 148.

yeni şube organize edildi. 19 Nisan 1886'da Emek Şövalyeleri'nin Boston Bölge Meclis sekretaryası, Boston bölgesinde on üç hafta öncesine göre dört kat fazla üye olduğunu rapor etti.[45]

Liderlik yeni üyelerin militanlığı tehlikesinden telaşa düştü. Powderly "yenilerin çoğunluğunun Tarikat'ın geçmişte gözettiği nitelikte olmadığından" şikâyet ediyordu.[46] Kırk gün için yeni meclisler kurulmasını askıya aldılar; fakat örgütçüler devam etti, basitçe kırk gün dolana kadar imtiyaz harcını geciktirerek. Kendi örgütlerinin büyümesini durdurma girişimi içinde Emek Şövalyeleri liderleri, daha sonra 300 yeni örgütçü yetki belgesini onaylamayı reddetti ve en sonunda tüm örgütçülerini askıya aldı.

Powderly yerelde olan bitenin canlı bir resmini verir: "1886'nın başlarında yeni şubelerin çoğu '8 saat için greve gidilecek gün olarak 1886 Mayıs'ının ilk gününü belirleyen Genel Meclis eylemi' lehine kararlar almaya başladı. Bunları Genel İşçi Yöneticisi'ne gönderdiler, o da meclislerde o kadar paldır küldür toplanan üyelerin cehaletinin Tarikat'ı tehdit eden vahim tehlikesini hemen gördü. Yalan bir beyanla girmek için kandırılıyorlardı. Birçok örgütçü 'büyük kazançlar' yapma amacıyla yanılsamayı sürdürmeye yardım etti."[47]

Bu noktada Powderly kasıtlı olarak hareketi sabote etmeye çalıştı. Yayımladığı gizli bir genelgede Emek Şövalyeleri'ne şöyle diyordu: "Emek Şövalyeleri'nin yönetim yetkilileri Mayıs'ın ilk gününü herhangi bir türden grev için asla kararlaştırmadı; kararlaştırmayacak da... Emek Şövalyeleri'nin hiçbir meclisi, karargâhtan gelen emirlere uymaları baskısı altında, Mayıs'ın 1'inde 8 saat için greve gitmemelidir, zira böyle bir emir verilmedi; verilmeyecek de."[48] Hareket Powderly'nin tiksindiği bir tür sınıf çatışmasını temsil ediyordu. Emek Şövalyeleri liderliği grevi durduramazdı, Emek Şövalyeleri şubelerinin katılımının

45. New York Times, 20 Nisan 1886.
46. Terence V. Powderly, *Thirty Years of Labor, 1859-1889*, Excelsior Publishing House, Columbus, Ohio, 1889, s. 495.
47. A.g.e.
48. Alıntı, Terence V. Powderly, *Thirty Years of Labor 1859-1889*, Excelsior Publishing House, Columbus, 1889, s. 496.

yaygınlaşmasını bile durduramazdı; fakat hareketin birliğinin ve etkililiğinin ağır biçimde bozulmasına yol açabilirdi.

Greve hazırlık ajitasyonları Mart'ta büyük oranda arttı ve Nisan'da tepe noktaya ulaştı. 8 saat grevlerinin epey bir kısmı vaktinden evvel patlak verdi; 8 saat talebi emek mücadelesinin öteki konuları arasına yerleştirildi ve tüm ülkede kitlesel 8 saat gösterileri düzenlendi. Hareketin merkezi Chicago, New York, Cincinnati, Baltimore ve Milwaukee'nin büyük sanayi şehirleriydi; Boston, Pittsburg, St. Louis ve Washington, DC daha az etkilenen yerlerdi.

1 Mayıs'tan önce bile ülkenin her tarafından neredeyse çeyrek milyon işçi 8 Saat Hareketi'ne katılmıştı. 30.000 kadarı 8 saatlik çalışma gününü ya da en azından çalışma saatlerinde bir azaltmayı daha önceden kabul etmişti. En az 6.000'i Nisan'ın son haftasında grevdeydi. Nisan'da 100.000'den az sayıda olmayan işçinin taleplerini elde etmek için greve hazırlandığı tahmin ediliyordu.[49]

Hareket öngörülenden daha da büyük oldu. Mayıs'ın ikinci haftasına kadar 340.000 işçi katılmıştı, 190.000'i grevdeydi. Chicago'da 80.000, New York'ta 45.000, Cincinnati'de 32.000, Baltimore'da 9.000, Milwaukee'de 7.000, Boston'da 4.700, Pittsburg'ta 4.250, Detroit'te 3.000, St. Louis'de 2.000, Washington DC'de 1.500, öteki şehirlerde 13.000 kişi grevdeydi. *Bradstreeet's*'e göre yaklaşık 200.000 işçi, kısa [çalışma] saatleri[ni] kazandı.[50]

Yarım yüzyıl sonra yazan sosyalist hicivci Oscar Ameringer, Cincinnati'deki 1 Mayıs grevini anlattı. Ameringer, Almanya'dan daha yeni gelmişti ve babasının marangoz atölyesinden tamamen farklı bulduğu bir mobilya fabrikasında işe girmişti:

> Burada her şey makinelerle yapılıyordu. Bizim tek görevimiz fabrikanın iki spesiyalitesi olan hepi topu bir sandalye ya da masayı birleştirmek, birbirine yapıştırmak, cilalamak ve son hâline getirmekti.

49. Henry David, *The History of the Haymarket Affair: A Study in the American Social-Recutionary and Labor Movements*, Collier Books, New York, 1963, 156.
50. John R. Commons, *History of Labour in the United States*, Macmillan Co., New York, 1918, Cilt 2, s. 385. Terence V. Powderly, *Thirty Years of Labor, 1859-1889*, Excelsior Publishing House, Columbus, Ohio, 1889, s. 156.

> Önce hız geliyordu, sonra da işçiliğin kalitesi.
> Çalışma monotondu, bir günde 10 saatlik çalışma karşılığı ücretim, günlük 1 dolardı. Üstelik ilkbahar geliyordu. Kuşlar ve mavi tepeler parmağıyla çağırıyordu. Ve böylece Emek Şövalyeleri'nin ajitatörleri bizim suyumuzu çıkaran işyerimizi basıp, daha az iş daha fazla ödeme ilahi mesajını vazettiğinde onlardan biri oldum.[51]

Bir ahşap işçileri sendikasına giren Ameringer, Emek Şövalyeleri'ne katıldı. "Üyelik neredeyse münhasıran Almandı ve bir tutam anarşistle çeşnilendirilmişti" diye yazıyor. 1 Mayıs grevinden önce "daha eski ya da gaz borularından bomba yapan daha militan gruplar varmış. Sanırım hepimiz şiddet bekliyorduk". İlk yürüyüşte "sadece kızıl bayraklar taşınıyordu... Söylediğimiz tek marş 'Arbeiters Marseillaise' idi. 400 Springfield tüfekli bir işçi birliği kafilenin başını çekiyordu. Bu, zor durumdaki emeği koruma ve eğitme topluluğu, Lehr ve Wehr Birliği'ydi".[52]

Böyle silahlı işçi tugayları, büyük oranda 1877'de polis ve askerî güçlerin kullanılmasına yanıt olarak, birtakım şehirlerde ortaya çıkmıştı. 1886'ya kadar sadece Cincinnati'de değil Detroit, Chicago, St. Louis, Omaha, Newark, New York, San Francisco, Denver ve başka şehirlerde görüldü; kötü bir çatışmanın eli kulağında olduğu duygusu da buna eşlik ediyordu.

Milwaukee'de 1 Mayıs'ın arifesinde, muazzam bir emek ajitasyonu başlatıldı. 1886 Şubat'ında Emek Şövalyeleri'nin şubeleri, ulusal liderliğin itirazına rağmen bir, 8 Saat Birliği kurdular ve takip eden aylarda yerel sendikalara katıldılar. 3.000 kişilik bir kitlesel miting değişim için baskı yarattı.[53]

Wisconsin emek ve sanayi istatistikleri komisyon üyeleri rapor etti: "Ajitasyon tüm sosyal atmosferimize nüfuz etmiş durumda. Vasıflı ve vasıfsız işçiler, birlikler ve meclisler kurdu. Adamlar, hatta kadınlar duyuruları için zaman ve para ver-

51. Oscar Ameringer, *If You Don't Weaken*, Henry Holt and Co., New York, 1940, s. 44.
52. A.g.e., 44-45.
53. Thomas W. Gavett, *Development of the Labor Movement in Milwaukee*, University of Wisconsin Press, Milwaukee, 1965, s. 58.

di. İşyerlerinde, sokakta, aile sofrasında, barlarda, muhasebe odalarında sohbetlerin ve kürsülerden verilen sayısız vaazın konusu *buydu*."[54]

1 Mayıs yaklaşırken 200 atölye ve fabrikadaki işçiler taleplerini dile getirdi. 29 Nisan'da büyük John Plankinton and Co. Konserve fabrikasındaki işçiler ve kapı çerçeve atölyelerinden birkaç yüz işçi 8 saat için greve gitti.

1 Mayıs'a kadar 3.000 bira yapımcısı ve 1.500 marangoz ve öteki inşaat işçileri ve çok sayıda fırıncı, purocu, tuğla ocağı işçisi, mezbaha işçisi, amele ve başkaları greve gitmişti, toplam yaklaşık 8.000 kişi. 2 Mayıs Pazar günü 2.500 işçi Milwaukee şehir merkezinde birkaç bandonun eşlik ettiği ve bir piknikle sonlanan bir geçit töreni yaptı. Pazartesi küçük işyerlerindeki işçiler işlerini bırakırken, grev yayılmaya devam etti. Günün sonuna kadar 14.000 kişi grevdeydi ve zafer görünmeye başlamıştı. Duvarcı ustaları ve tuğlacılar %20'lik bir ücret artışına razı oldu ve adamlarının tercih ettikleri gibi 8 ya da 10 saat çalışmasına izin verdiler; Filer-Stowell dökümevi 8 saati kabul etti. Best Brewing, işçilerin ücret ve saat taleplerini karşıladı; fakat kesin zafer eli kulağında gibiydi ve işçiler, şirket greve katılmayan işçileri işten atmadıkça işe geri dönmeyi reddettiler.

Artık grev 1877 genel grevi modeliyle yayılmaya başladı. Pazartesi sabahı 1.000 grevci bira yapım işçisi, çalışanların işe girişini engellemek için, grevde olmayan tek büyük bira fabrikası Falk Brewery önünde sıralandı. Emek Şövalyeleri onlara çağrı yaptığında Falk işçileri işi bıraktı. O öğleden sonra birkaç bin grevciden oluşan bir kalabalık Batı Milwaukee Demiryolları satış ofislerindeki 1.400 kişiyi işi bırakmaya zorlamaya çalıştı. Polis tarafından geri çevrildiler, hâlâ çalışan Allis tesisine yürüdüler, fabrikadan üzerlerine su sıkıldıktan sonra dağıldılar. Daha fazla şiddetten korkunca, Allis şu suçlamayla tesisi kapatmaya karar verdi: "Bu öğleden sonra bir Polonyalı amele güruhu Batı

54. Wisconsin Bureau of Labor Statistics, İkinci İki Yıllık Rapor, 319; alıntı Thomas W. Gavett, *Development of the Labor Movement in Milwaukee*, University of Wisconsin Press, Milwaukee, 1965, 59.

Milwaukee'den... tesisime doğru yürüdü ve sopalar sallayarak bir girişi zorlamaya yeltendi. Sopalı adam güruhu, gelişleri ve amaçları bildirilen güney istasyonundaki polislerin gözleri önünde açıkça yürümelerine rağmen hiçbir polis onların saldırısını önlemek için hareket etmedi."[55] Chicago, Milwaukee ve St. Paul Demiryolları aynı şekilde şiddetten kaçınmak için kapatıldı.

Ertesi sabah Menomonee nehri vadisinde bir kalabalık toplandı ve tesisleri kapatmaya çalışarak nehir boyunca yürüdü. 75 polis kalabalığı kontrol etmek için güçsüzdü. 1.500 işçilik bir başka grup Brant and Co. soba tesisine doğru ilerledi ve adamları işi bırakmaya zorladı. Polonyalılar bölgesindeki St. Stanislaus Kilisesi'nde yine bir kalabalık toplandı ve şehirde hâlâ çalışan en büyük tesis olan Bay View'deki Kuzey Chicago haddehanesine yürümeye karar verdi. Bir grev komitesi, fabrika yetkililerinin işçilere saat başına değil, ton başına ödeme yapılacağı açıklamasını sunup bundan memnun olup olmadıklarını sorduğunda, kalabalık "8 saat" diye bağırdı. Artık tek tek işçiler ve işverenler arasında bir mesele olmadığını, tersine bir bütün olarak işçiler ve işverenler arasında bir güç testi olduğunu hissediyorlardı. Saldırdıkları işverenlerden birinin dediği gibi, mesele saat ve ücretten daha fazlası olmuştu. Sorun şu, dedi: "Benim tesisimi işletme hakkım ve senin zaman ve emeğini bana satma hakkın. Tüm medeniyetimiz ve bağımsızlığımız buna dayanıyor."[56]

Wisconsin valisi Jeremiah Rusk panik içinde milisleri çağırdı ve Bay View'e gönderdi. Üç bölük trenle gitti ve fabrika arazisinde yürürlerken kalabalık tarafından taşlandılar. Yaklaşık 350 milis bütün gece fabrikanın içinde kaldı.

Ertesi sabah 06:00'da 1.500 kişilik bir kalabalık Bay View fabrikasına geri dönmek için tekrar St. Stanislaus Kilisesi'nde toplandı. Geceyi isyancılarla geçiren bir *Milwaukee Journal* muhabirinin bildirdiğine göre: "Örgütleri ya da liderleri yok, sırf

55. A.g.e., 330; alıntı Roger Simon, "The Bay View Incident and the People's Party in Milwaukee", (Yayımlanmamış makale), 1967, 6.

56. *Milwaukee Daily Journal*, 5 Mayıs 1886; alıntı Roger Simon, "The Bay View Incident and the People's Party in Milwaukee", (Yayımlanmamış makale), 1967, s. 9.

bir anlık heyecanın baskısı altında hareket ediyorlar."[57] Adamlar "milislere ya da şirketin mülküne bir saldırı yapmaya niyetleri olmadığını ve milislerin varlığından gözlerinin korkmadığını basitçe göstermek istediklerine" muhabiri temin etmişti.[58] Ortasında 8'e ayarlı bir saat olan; kırmızı, beyaz ve mavi bir bayrak altında düzgün bir biçimde fabrikaya yürüdüler. Sopalar, demir çubuklar, kırık tırpanlar, taşlar ve birkaç silah taşıyorlardı.

Wisconsin Ulusal Muhafızları'nın Generali Charles King'e göre, Vali Rusk telefon açmış ve "Üzerlerine ateş açın!" emri vermişti.[59] Kalabalık fabrikaya yaklaşırken milislerin komutanı onlara duyulmaz bir dur uyarısı yaptı sonra da milislere ateş emri erdi. "Sanki ortak bir dürtüyle tüm kalabalık balıklama yere atladı ve bir an için sanki ilk ateşle neredeyse herkes ölmüş ya da yaralanmış gibi göründü. Askerler ateşi kestiğinde yaralanmamış herkes döndü ve apar topar şehre geri koştu; tozlu yolun üzerinde 6 ölü ya da ölmekte olan insan bıraktılar."[60] Ateş açılması Milwaukee'de 8 Saat Hareketi'nin belini kırdı ve grevciler, çoğunlukla eski şartlarda, yavaş yavaş işlerine döndüler.

8 Saat Hareketi, New York'ta yoğun bir polis koruması altında, Union Square'de 20.000 kişilik bir yürüyüşle başladı: "Çıplak gözle yaklaşık 600 polis memuru görülebiliyordu ve 100'den fazlası caddeyi çevreleyen binalarda gözlerden gizlenmişti. Bir iki blok uzaktaki 200-300'den fazla memur acilen çağrılabilirdi."[61] Yaklaşık 4.000 mobilya işçisi, basitçe işe 8'de gelip 5'te çıkacağını bildirerek, daha kısa çalışma saatlerini uygulamaya koydu. Birkaç örnek seçmek gerekirse; 1.000 piyano işçisi, 750 kürkçü, 500

57. Alıntı Thomas W. Gavett, *Development of the Labor Movement in Milwaukee*, University of Wisconsin Press, Milwaukee, 1965, s. 64.
58. *Milwaukee Daily Journal*, 5 Mayıs 1886; alıntı Roger Simon, "The Bay View Incident and the People's Party in Milwaukee", (Yayımlanmamış makale), 1967, s. 10.
59. Thomas W. Gavett, *Development of the Labor Movement in Milwaukee*, University of Wisconsin Press, Milwaukee, 1965, s. 64.
60. *Milwaukee Daily Journal*, 5 Mayıs 1886; alıntı Roger Simon, "The Bay View Incident and the People's Party in Milwaukee", (Yayımlanmamış makale), 1967, s. 11.
61. *New York Times*, 2 Mayıs 1886.

vagon yapımcısı ve 250 mermer işçisi daha kısa çalışma saatleri için greve gitti. Taleplerini kazananlar şunlardı:

Sekiz Saat	
Brownstown Kesicileri	1.600
Puro Saranlar ve Paketleyenler	11.000
Dolap ve Mobilya Yapımcıları	4.000
Piyano Yapımcıları	3.000
Fresk Ressamları	700
Kürkçüler	750
Matbaacılar	360
Vagon Yapımcıları	600
Toplam	22.010

Dokuz Saat	
Fıçıcılar	1.500
Tornacı ve Döküm kalıpçıları2	0.000
Duvarcılar ve İnşaat Sektörü	40.000
Metal İşçileri (Pirinç dahil)	2.000
Makastarlar	1.500
Toplam	65.000

"Yukarıdaki mesleklerin yanı sıra çalışma saatleri 15'den 12'ye ve 10'a düşürülen, fırıncılar, bira yapımcıları ve her türden satıcı gibi sayısız başkaları da vardı."[62] Tramvay adamları, çalışma günlerini 5 saat kadar düşürüp 12 saat yapmıştı.

Baltimore'dan *John Swinton's Paper*'ın bildirdiğine göre:

> Mayıs'ın 3'ü Baltimore'da bu bölgede daha önce görülen en büyük ve en gösterişli örgütlü işçi sokak gösterisine şahitlik etmek olarak hatırlanacak... Tahmini sayı 12.000... korkunç bir kitle mitingi... 8 Saat için Concordia Opera House'da yapıldı. Yaklaşık 10.000 örgütlü işçi geçit törenindeydi... Sıradaki adamların taşıdığı binlerce meşale ve fenerin saçtığı ışıktan, cadde boyunca yollar ışıl ışıldı.[63]

62. *John Swinton's Paper*, 9 Mayıs 1886.
63. A.g.e.

Pittsburgh'da dolap yapımcıları ücretlerde %20 artış ve [mesainin] 10 saatten 8'e düşürülmesi için greve gitti, marangozlar 9 saat ve %10 artış için greve gitti ve taş işçileri 9 saati çabucak elde etti. Pittsburgh ve Allegheny'de fırıncılar daha kısa saatler talep ederek 160 fırının 120'sini kapattı, Pennsylvania, Imperial'de kömür madencileri kile [yaklaşık 35 litre] başına 0,5 sent artış için greve gitti, 1.500 kömür ocağı işçisi ücret artışı elde etti. Bir emek dergisi şöyle yazıyordu: "Nalbantlar mutlu. Bundan böyle cumartesileri öğleden sonra 04:00'te işi bırakıyorlar."[64]

New York Troy'da 5.000 kişi 8 saat için greve gitti, içlerinde 2.000 ocak kalıpçısı ve tüm inşaat sektörü vardı. 300 İtalyan demiryolu amelesi ücret artışı için greve gitti, "çalışmayı durdurduktan sonra kazmalarına ve küreklerine kırmızı mendiller bağladılar ve grup hâlinde hattın aşağısına, ikinci vardiyanın çalıştığı başka bir yere yürüdüler ve onları greve katılmaya ikna ettiler."[65]

Michigan, Grand Rapids'de birkaç bin mobilya işçisi 8 saatlik çalışma günü talebiyle büyük bir miting düzenledi, imalatçılar bununla orantılı ücret kesintisi şartıyla 8 saati kabul etti ve greve gidildi. Detroit'de birkaç grev vardı. 10 Mayıs'ta 60 polis, oradaki grevi kırma girişimi olarak, Michigan Araba Tesisi'nin önünde bir sıra hâlinde dizildi.

> Düdük çaldığında, ilan edildiği gibi içlerinden kaç kişinin işe geri döndüğünü görmek için bekleyen grevciler, tesisin önündeki sokakta izdihama neden oldu. Birkaç "gözcü" tesise girilen kapının yanında görevlendirilmişti. Bunlar, giren her işçiyi dikkatle gözden geçiriyordu, anlaşılan gelecek referans için not alınıyordu. Çalışma giysileri içinde bir adamın kapıdan geçmek için kaldırımdan döndüğü her defasında, bekleyen ve gözleyen grevcilerden "Oradan çık", "Alçak", "Utan" vb bağırışları yükseliyordu... Bütün bu çabaların net sonucu, adamların onda dokuzunun sonunda içeri sokulmaması oldu.[66]

64. A.g.e.
65. *New York Times*, 2 Mayıs 1886.
66. *New York Times*, 11 Mayıs 1886.

St. Louis'de tesisat ve su işleri çalışanları ücret kesintisi olmaksızın 8 saat için greve gitti; marangozlar 8 saat kuralını zorla kabul ettirdi, mobilya imalatçıları ücret ayarlaması olmadan 8 saati kabul etti. Indianapolis'te mobilya işçileri 8 saat için greve gitti ve tekerlek atölyesi çalışanlarına lokavt uygulandı. Kentucky, Louisville'de mobilya işçileri ayarlanmış ücretlerle 8 saat talep ettikleri için içeri sokulmadı. Washington DC'de inşaat çalışanları 8 saatlik günü dayatmaya karar verdi ve kısa süre sonra iş çıkışında daha önce bunu elde etmiş olan devlet memurlarıyla buluştukları görüldü. Texas Fort Worth tenekecileri 8 saat sistemini benimsedi. *The New York Times,* Connecticut New Haven'dan bildiriyordu: "Bu kasaba son zamanlarda ülkedeki büyüklüğüne göre başka şehirlerden daha fazla grevi olmasıyla nam yaptı. Çok muhtemelen buna layıktır, emek sorunu öyle ya da böyle herkesin ağzında. Burada yüzlerce katılımcıyı çeken bu tartışmaya katılan iki topluluk var."[67] Maine, Portland'da puro yapımcıları ücret artırımı için greve gitti.

Kuşkusuz 8 Saat Hareketi birtakım şehirlerde tutunamadı. Mesela Boston'dan *John Swinton's Paper*'ın bildirdiğine göre "Bu şehirde son yedi ayda 8 saatlik çalışma günü üzerine bol miktarda ajitasyon, tartışma ve polemik [yapılmış] olmasına rağmen" –gerçekten 1 Mayıs'a kadar bu sorun üzerine 100 miting yapılmıştı– "Mayıs'ın üçü geldiğinde ancak dört meslek, önerilen değişiklik için greve gitti... marangozlar, su tesisatçıları, boyacılar ve duvarcılar."[68] Ve Pennsylvania'dan bildiriyordu: "Daha kısa çalışma saatleri hareketi birka greve neden oldu, en dikkat çekenler arasında mobilya işçileri ve dolap yapımcıları vardı... Fakat hareket bir bütün olarak Philadelphia'nın sıkıcılığı gibi sönüktü."[69]

8 Saat Hareketi'nin kalbi Chicago'daydı. Yerel Emek Şövalyeleri, sendikalar ve anarşistler –önceki muhalefetlerinden geri dönerek– hepsi, grev ajitasyonu yapan 8 saat Birliği'ni

67. *New York Times*, 2 Mayıs 1886.
68. *John Swinton's Paper*, 9 Mayıs 1886.
69. A.g.e.

destekliyordu. Nisan boyunca bir dizi dev kitle gösterisi, her biri 25.000'den fazla insanı çekti. "Bu ruhun gösterilmesiyle ve Chicago işçilerinin mükemmel örgütüyle hareketin başarıya ulaşacağından neredeyse herkes emindi."[70]

Öteki taraf da hazırlanıyordu. Bir yıldan fazladır gazeteler, çalışanlarını toptan eşya mağazalarında silahlandıran işadamlarının askerî oluşumlarını ve Ulusal Muhafızların artırılmasını yazıyordu. "Büyük bir iş merkezinde tek başına, arkadan dolma Remington tüfeklerle silahlandırılmış ve düzenli talim yapan 150 gençten oluşan bir örgüt vardı... Bu katiyen istisna bir vaka değildi." Polis acil durum için hazırlanıyordu; milis sokak karışıklıklarına ânında katılım için donatıldı; önde gelen işadamları "durumun ihtiyaçları bir şekilde [onların] müdahalesini gerektirmesi hâlinde, bir eylem planı kararlaştırmak amacıyla" neredeyse sürekli oturumlar düzenlemek üzere Chicago Vatandaşlar Birliği adlı bir komite kurdu.[71]

The New York Times'ın Chicago'dan bildirdiğine göre, bir grevin arifesinde "48 saat içerisinde Ticaret Odası'nın çeşitli üyeleri tarafından yaklaşık 2.000 dolar bağış yapılmıştı, bununla Illinois Ulusal Muhafızları'nın Birinci Piyadeleri için bir tür makineli tüfek satın alınması önerildi. Fikir salı gecesi alayın denetim ve taliminde ortaya atıldı ve hemen benimsendi, bir isyan durumunda böyle bir tüfeğin Muhafızların elinde kıymetli bir silah olduğunun kanıtlanacağı ima edilmişti."[72]

1 Mayıs'a kadar Chicago'daki hareket zaten etkileyici tavizler kazanmıştı: 1.000 bira yapımcısı, saatlerini 16'dan 10'a düşürdü ve eskiden 14-18 saat çalışan 1.000 fırıncı, günde 10 saat kazandı. Mobilya işçilerinin büyük çoğunluğu, 8 saatlik çalışma günü ve saatlik ücretlerde %25 artış elde etti, 1.600 makastar 8 saat çalışma için 10 saat ödeme kazandı. Bazı tütün, ayakkabı, domuz yağı, ambalajlama [tesisleri] ve başka şirketler aynı şekilde saatleri azalttı. Bununla birlikte çok daha büyük

70. Henry David, *The History of the Haymarket Affair: A Study in the American Social-Recutionary and Labor Movements*, Collier Books, New York, 1963, s. 159.
71. A.g.e., s. 161.
72. *New York Times*, 1 Mayıs 1886.

sayıda işçiyi, 8 saat talebini elde etmek için zorlu bir mücadele bekliyordu.

1 Mayıs'da *The Illinois State Register* şöyle yazıyordu: "Polis departmanının üst düzey yetkilileri emek hareketine ilişkin son birkaç haftalık korkuları yumuşatma girişimine son verdi. Şimdi tek düşünceleri... oldukça büyük bir sorunun çıkacak olmasıdır."[73] O gün Chicago'da grevde olan 30.000 kişinin içinde; 10.000 bıçkıcı, 2.500 yük yükleyici ile 5.000 marangoz ve ahşap işçisi vardı.[74] Belki bu sayının iki katı, izliyor ya da gösterilere katılıyordu.[75] Yük yükleyiciler buluştu ve demiryolu yük deposuna bir tur yaptı, iki demiryolu hariç hepsindeki arkadaşlarını dışarı çıkardılar. Kereste depoları ve civarında çalışan yaklaşık 10.000 Bohemyalı, Polonyalı ve Alman, müzik ve bayraklarla sokaklarda yürüdü.[76] Belki ezici sayıları yüzünden polisle şiddet içeren bir çatışma olmadı.

Mayıs'ın 3'üne kadar daha da fazla işçi greve katıldı. *John Swinton's Paper*'ın bir muhabiri neşe içinde şöyle yazıyordu: "Bu bir 8 saat patlaması ve biz zafer üzerine zafer kazanıyoruz. Bugün Union Stock Yards ambalaj tesisindeki herkes bağırıyordu... Adamlar... kazandıkları büyük zafer için göbek atıyor."[77]

Fakat o gün polis, McCormack fabrikasındaki grev kırıcılara saldıran bir kalabalığa ateş açtı; 4 kişi öldü ve pek çok yaralanan oldu. Bununla atmosfer acı bir hâl aldı ve ertesi gün kalabalık ve polis arasında tekrarlayan sokak savaşları oldu. Anarşistler işçilere silaha sarılma çağrısı yaptı ve o gece polisin gaddarlığını protesto için, Haymarket Caddesi'ndeki bir yürüyüş de dahil, birçok işçi toplantısı yapıldı

"Haymarket yürüyüşüne ancak 1.200 kişi katıldı ve 300 kadarı hariç hepsi yağmur yağmaya başlarken ayrıldı. Son konuşmacı

73. *Illinois State Register*, 1 Mayıs 1886; alıntı Henry David, *The History of the Haymarket Affair: A Study in the American Social-Recutionary and Labor Movements*, Collier Books, New York, 1963, 163.

74. *New York Times*, 2 Mayıs 1886.

75. Henry David, *The History of the Haymarket Affair: A Study in the American Social-Recutionary and Labor Movements*, Collier Books, New York, 1963, s. 163.

76. *New York Times*, 2 Mayıs 1886.

77. *John Swinton's Paper*, 9 Mayıs 1886.

daha "sonuç olarak..." demişti ki, herkesin şaşkınlığı arasında 180 kişilik bir polis birliği üzerlerine yürüyüp mitingin dağılmasını emretti. Konuşmacı kürsüsünden atlarken bir dinamit bombası birdenbire havada uçtu ve polislerin arasında patladı; biri öldü, 70 kadarı yaralandı. Polis saflarını düzeltti ve kalabalığın üzerine ateş açtı; bir gösterici öldü, birçoğu yaralandı.

Peşinden popüler histeri geldi. Ertesi gün bir Chicago avukatı şöyle yazıyordu: "Birçok insan grubunun yanından geçtim... önceki geceki olaylar hakkında heyecanlı konuşmalarına kulak misafiri olmamam mümkün değildi. Herkes mitingdeki konuşmacıyı ve öteki emek ajitatörlerini korkunç suçun faili sayıyordu. 'Onları önce asın, sonra yargılayın' defalarca duyduğum bir ifadeydi... Hava öfke, korku ve nefretle yüklüydü."[78]

Ülkenin her tarafındaki basın böyle duyguları kışkırtmak için mümkün olan her şeyi yaptı. Mesela *The New York Times* şöyle yazıyordu: "İç Savaş'tan beri Amerika Birleşik Devletleri'nde olan hiçbir düzen karışıklığı, anarşistlerin salı gecesi Chicago'da polisleri öldürmesiyle tahrik ettiği kadar Sendika üzerinden kamuoyunu tahrik etmemiştir. Kelimenin ne anlama geldiğinin tamamen bilincinde olarak cinayet, diyoruz. Suçtan bir isyan gibi bahsetmek aptallıktır. Tüm kanıtlar birlikte hareket edildiğini, incelikle planlandığını ve soğukkanlılıkla cinayet işlendiğini göstermektedir."[79]

Bombanın patlamasıyla yükselen histeri genel olarak emeğe karşı döndü. Zamanında anonim bir Chicagolunun yazdığı gibi "Gazeteler sosyalistleri, anarşistleri ve grevcileri, ayırım yapmadan, hep beraber aynı kefeye koymak için çıkan sorundan faydalandı ve sonuç, işçi davasının ceza çekmesi gerekeceğiydi. Bir sükûnet olacak ve ardından korkunç bir reaksiyon".[80]

78. Alıntı Henry David, *The History of the Haymarket Affair: A Study in the American Social-Recutionary and Labor Movements*, Collier Books, New York, 1963, s. 179.

79. *New York Times*; alıntı Henry David, *The History of the Haymarket Affair: A Study in the American Social-Recutionary and Labor Movements*, Collier Books, New York, 1963, s. 183.

80. Alıntı Henry David, *The History of the Haymarket Affair: A Study in the American Social-Recutionary and Labor Movements*, Collier Books, New York,

John Swinton şöyle yazıyordu: "Bomba, işçi hareketinin düşmanları için bir talih kuşuydu. Onu çalışan insanların gerçekleştirmeye kararlı olduğu tüm hedeflere karşı ve sermayenin sürdürmeye kararlı olduğu tüm kötülükleri savunmada bir patlayıcı olarak kullandılar."[81]

Öngörülen reaksiyonun gelmesi uzun zaman almadı. Chicago Belediye Başkanı Carter Harrison, kalabalıklar, geçit alayları ve benzerleri varolan koşullarda "tehlikeli" olduğu için, bu tür bütün toplanmaların dağıtılmasını emrettiğini açıklayan bir bildiri yayımladı. Muazzam bir polis kuşatması yapıldı. Radikal "mekân" olduğundan kuşkulanılan, elliye yakın yere iki gün içinde baskın düzenlendi ve en ufak radikal bağlantı şüphesi olanlar bile tutuklandı. "Bellibaşlı polis karakolları anarşistler ve salı gecesi çeteden tutuklanmış adamlarla doluydu" diye rapor edildi. "Sadece Desplaines Caddesi'nde 50'nin üzerinde, Armony'de yaklaşık 75 ve 12. Cadde'de yaklaşık 25 karakol vardı."[82] Tutuklananların çoğu tutuklama emri olmadan alındı ve bazen onlara yüklenen spesifik bir suçlama yoktu. Bir Chicago sosyalistinin, zamanında İngiliz sosyalist yazar William Morris'e yazdığı gibi:

> Bir hafta önce ifade ve basın özgürlüğü en keskin antisosyalistlerce sorgulanamaz bir haktı... Bugün bu değişti... Sosyalistler kurtlar gibi avlanıyor... Chicago gazeteleri yüksek sesle ve durmaksızın tüm önde gelen sosyalistlerin hayatlarını istiyor. Şimdi Chicago'da birinin kendisini sosyalist olarak ilan etmesi, ânında tutuklanmaya davet çıkarır... Bütün sosyalist gazetelerin, tüm *attachés* [bağlantıları] kesildi ve gazeteler kapatıldı.[83]

1963, s. 194.

81. John Swinton's Paper; alıntı Henry David, *The History of the Haymarket Affair: A Study in the American Social-Recutionary and Labor Movements*, Collier Books, New York, 1963, s. 186.

82. Alıntı Henry David, *The History of the Haymarket Affair: A Study in the American Social-Recutionary and Labor Movements*, Collier Books, New York, 1963, s. 190.

83. Alıntı Henry David, *The History of the Haymarket Affair: A Study in the American Social*-Oscar Ameringer, *If You Don't Weaken*, Henry Holt and Co., New York, 1940 *and Labor Movements*, Collier Books, New York, 1963, s. 193.

Haymarket histerisi güvenlik güçlerinin tüm ülkede harekete geçmesi için sinyal verdi. Oscar Ameringer bunun Cincinnati'deki 8 saat grevi üzerindeki etkisini anlattı. Her şeyden önce bu "keyifli bir grevdi". Zafer kesin görünmüştü, zira "muhalefet güçleri geri planda tutuluyordu ve hemen hiç kimse Emek Şövalyeleri'ne mensup değildi." Bununla birlikte grev ödenekleri biterken, maneviyat düşmeye başladı. Sonra aniden gazeteci çocuklar bağırdı "Anarşist bombacılar Chicago'da 100 polisi öldürdü".

"Chicago'dan gelen kötü haberler" diye yazıyordu Ameringer "biz grevcilerin üzerinde soğuk duş etkisi yaptı. Haberler, eski arkadaşlarımız ve sempatizanlarımız için ortadan kaybolun alarmı gibiydi. En zayıf Şövalyeleri'mizin bazıları saf değiştirdi... Polisin sayısı ve küstahlığı arttı."[84]

Birinci Alay milisler, Cincinnati silah deposuna yerleştirildi ve Columbus ve Springfield'den 3 alay Carthage'ın 16 kilometre dışında kamp kurdu, gerek olduğunda onları yirmi dakika içinde şehre taşımak için özel trenler hazır tutuluyordu. Mesleklerin çoğu 10 Mayıs'a kadar 8 saatlik işe 9 saatlik ödemede anlaşmıştı. Sadece mobilya yapımcıları bunun dışında kaldı, fakat onların grevi tedricen kırıldı ve adamlar evlerine döndü.

Moral bozukluğu ve taviz kalıbı tüm ülkede aynıydı.

Haymarket bombalamasından sonra Chicago'da yakalanan 7 anarşist, bir histeri atmosferinde yargılandı ve ölüme mahkûm edildi. Bombalamayla onların bağlantısını gösteren hemen hemen hiç kanıt olmamasına rağmen, 4'ü sonunda asıldı. Kalan mahkûmlar 1893'de Vali John Peter Altgeld tarafından affedildi. Onun af mesajı suçlamaları kabul eder:

> Bu davanın kayıtları yargıcın davayı kötücül bir gaddarlıkla yürüttüğünü gösteriyor... aynı zamanda uzun duruşmalar boyunca herhangi bir ihtilaf noktasında her yargı Devletin lehine olmuştur ayrıca jüriyi kendi düşünme şekline getirmeye apaçık niyet etmiştir... sayfalarca kayıt yargıcın imalı sözlerini içerdiğini; davadan altı yıl kadar

84. Oscar Ameringer, *If You Don't Weaken*, Henry Holt and Co., New York, 1940, s. 46.

sonra yazılmış olsa da, yargıcın yeni yayınlanan dergi makalesi hâlâ zehir kusmaktadır... Böylesi gaddarca bir yaranmanın benzeri tarihte görülmemiştir.

Vali Altged şu sonuca varıyordu "Bu suçlamalar benden önceki gazeteler ve dava kayıtlarınca geçerli kabul edilmiş gibi görünüyor".[85]

1886'nın kitlesel grevleri yeni sanayi işçileri sınıfının hayat ve iş şartları üzerinde biraz kontrol kazanmak için gücünü kullanma girişimiydi. Güneybatı grevi demiryollarının işleyişi üzerinde doğrudan ikili iktidar girişimiydi. 8 saat grevi, hem işçinin hayatını çalışmakla tüketmeyecek bir insan evladı olduğu iddiası, hem de en az ücretle en çok çalışma elde etmek için saatleri uzun ve işsizliği yüksek tutma kasti politikasına bir saldırıydı.

Hareket azgın bir reaksiyon dalgasıyla karşılaştı, Haymarket histerisi başlangıç noktası olarak alındı ve Güneybatı grevine karşı geliştirilen teknikler kullanıldı.

Orada "sendikacılığın istismarını önleyecek, hatta onu bertaraf edecek bir çalışanların birliği formasyonunun dev dalgası" gelişti.[86] Eylül'de önde gelen bir işçi gazetecisi şöyle yazıyordu: "Geçtiğimiz Mayıs'tan beri birçok şirket ve İşverenler Birliği, gücü, geçen iki üç yıl içinde çok büyümüş olan emek örgütlerini dağıtmak için her tür alışılmadık çareye başvurdu."[87]

İki örneğe bakacak olursak, New Jersey Jamesburg'un gömlek imalatçıları birliği, Emek Şövalyeleri'ne katıldığı keşfedilen 2.000 çalışana lokavt uyguladı ve New York Brooklyn ve Providence'taki gümüş eşya imalatçıları bir birlik kurdu ve 1.200

85. Alıntı Henry David, *The History of the Haymarket Affair: A Study in the American Social-Recutionary and Labor Movements*, Collier Books, New York, 1963, s. 412.

86. Clarence E. Bonnett, *History of Employers' Associations in the United States*, Vantage Press, New York, 1956, s. 282.

87. John R. Commons, *History of Labour in the United States*, Macmillan Co., New York, 1918, Cilt 2, s. 414.

işçiye aynı nedenle lokavt uyguladı.[88] Binlercesi işten atılmakla kalmadı, kara listeye alındı ve böylelikle başka yerde iş bulmaları engellendi. İşçileri bir emek örgütüne katılmamaya yemin etmeye zorlayan "Iron-Clad Oath [Bozulmaz Yemin] (sonraları "Yellow-Dog Contract" olarak bilinir), geniş ölçüde işe girmenin gereği hâline geldi. Emek dayanışması ve güç hareketi zamanla kırıldı; fakat on yıldan kısa bir süre sonra yeniden yükselecekti.

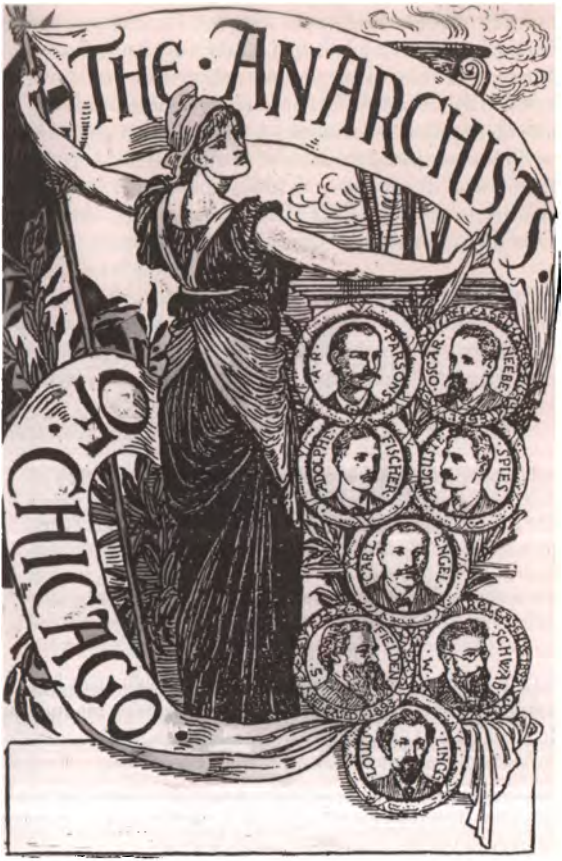

1886 1 Mayıs hareketi dünya çapında yankılar üretti. Bir iki yıl içinde 1 Mayıs uluslararası işçi bayramı oldu.

Union Square'de 1 Mayıs yürüyüşü, New York City, 1913. Yazılar; İngilizce, İtalyanca ve Yiddiş.

88. A.g.e.

Walter Cran tarafından yapılmış Haymarket Şehitleri Portreleri, *Liberty*, Londra, 1894.

3
Anarşinin Uçurum Kıyısı

1892'nin sonlarında Carnegie Çelik Şirketi yönetim kurulu başkanı Henry Clay Frick, Andrew Carnegie'ye bir mektup yazdı "Birleşmiş [Amalgamated] adamların engel olması nedeniyle, fabrikalar yapacağı üretimi hiçbir zaman yapamayabilir".[1] Birleşmiş adamlar; ülkede şimdiye kadar görülmüş en güçlü sendika olan Birleşmiş Demir ve Çelik İşçileri Birliği'ne mensup, ileri derecede vasıflı, az sayıdaki çelik işçisiydi.

Emek Şövalyeleri'nin kapsayıcı üyelik ve geniş sosyal amaçlarına muhalif meslek birlikleri tarafından kurulan Birleşmişler,

1. Frick to Carnegie, 31 Ekim 1892; alıntı David Brody, *Steelworkers in America: The Non-Union Era*, Harper and Row, New York, 1969, s. 53.

Amerikan Emek Federasyonuna (AEF) bağlandı. AEF'nin ilk başkanı ve kırk yıl boyunca onun hâkim gücü olan Samuel Gompers, emek hareketinin hayatta kalmasının, sosyal reform ve siyasi işçi partilerinden uzak duracak "saf ve basit sendikacılık" gerektirdiğini savunuyordu. AEF ulusal meslek birliklerinin yetki alanını tanımlayan, daha sonraları neredeyse tam otonom olmalarına izin veren, gevşek bir konfederasyondu. AEF sendikaları genel olarak sadece ileri derecede vasıflı zanaat işçilerini kapsıyordu –pratikte ve sıklıkla kasıtlı niyetlerle– Afroamerikalıları, kadınları, birçok göçmeni ve zanaat işçisi olmayanları dışarıda bırakıyordu.

AEF sendikalarının gücü, üretim için gerekli becerileri kontrol eden, mesleğe giren çırakları eğiten ve uygun işçi davranışı kuralları koyan zanaat işçileri kültürüne dayanıyordu. Hasım bir tarihçi, vasıflı çelik işçilerinin gücünün Pittsburgh yakınlarındaki Carnegie'nin Homestead Tesisi'nde fiili üretim sürecini geciktirdiğini şöyle anlattı:

> İşi dağıtma, nöbetleri düzenleme, makineleri değiştirme yöntemi, kısaca büyük tesiste çalışmanın her ayrıntısı Birleşmişler Birliği'ni temsil eden bazı işgüzarların müdahalesine tabiydi... Bir nöbetin ısısı ayarlanıyordu, sanki muhtelif yüklerin ağırlığı bir ısı oluşturuyormuş gibi. İşçi başına üretim sınırlandırılıyordu; fırını çalıştırmada kullanılabilecek hurda demir oranı sabitleniyordu; döküm demirin kalitesi bildiriliyordu; demir tavlayıcının tuğla ve ateş tuğlası kili kullanması yasaklanmıştı; kimse aletleri i bir başkasına veremezdi.[2]

Bu iktidar, her departmandaki komite tarafından uygulanıyordu. Araştırmacı John Fitch yıllar sonra soruşturduğunda, ona hem eski işçiler hem de önde gelen bir Carnegie yetkilisi, Homestead Tesisi'ni sendikanın fiili olarak işlettiğini söyledi.[3]

1889'da Carnegie, sendikanın gücünü kırmak üzere harekete geçti; %25'lik bir ücret kesintisi ve her işçi için toplu pazarlığa

2. Alıntı, Leon Wolff, *Lockout: The Story of the Homestead Strike of 1892: A Study of Violence, Unionism, and the Carnegie Steel Empire*, Harper and Row, New York, 1965, s. 41-42.

3. David Brody, *Steelworkers in America: The Non-Union Era*, Harper and Row, New York, 1969, s. 53.

son veren, bireysel sözleşme teklif etti. Karşılık olarak işçiler greve gitti. Şirket dedektifler tuttu ve grev kırıcılar almaya çalıştı; fakat kitlesel grev gözcülüğü yüzünden başarısız oldu. Sonradan Frick'in anlattığı gibi: "Şerifin aldığı ekipler –bazen 100'ün üzerinde adam– mülkümüze ayak basmamıza izin vermiyordu, fiziksel zarar verme tehdidiyle kovuyordu, cana ve mala büyük zarar gelecekmiş gibi görünüyordu."[4]

Öteki Carnegie tesisleri, alt kuruluşu H.C. Frick Kok Şirketi ve Carnegie'nin ürünlerini taşıyan demiryollarına karşı destek grevi karşısında şirket geri adım attı ve Birleşmişler'le 1892'de bitmek üzere üç yıllık bir sözleşme imzaladı.

Bununla birlikte sözleşmenin sadece bir ateşkes olduğu açıktı ve Carnegie Şirketi, sendikayı saf dışı etmek için eskisinden daha kararlıydı. *Steelworkers in America: The Non-Union Era* kitabında David Brody, çelik efendilerinin büyük hedefinin maliyetleri düşürmek olduğunu yazar. "Emek tasarrufunun en üst düzeye çıkarılması sendika müdahalesinden tam kurtuluş gerektirir."[5] Carnegie'nin bir ortağının dediği gibi "Birleşmişler bir gelişme vergisi koydu, bu yüzden Birleşmişler'in gitmesi gerek."[6]

1892 Ocak ayında şirket, işçilere başka çatışmaların yaklaşmakta olduğu tüyosunu vererek, Birleşmiş adamların ücretlerini %18 düşüren yeni bir ücret skalası önerdi. Mayıs başlarında Carnegie şöyle bir açıklama hazırladı:

> Bu tesisler Edgar Thomson ve Duquesne ve öteki fabrikalar ile konsolide edilmiş, bu firmaya tesislerinin "Sendikalı" mı yoksa "Sendikasız" mı olacağı sorusu dayatılmıştı. Çalışanlarımızın büyük çoğunluğu sendikasızdır, firma azınlığın çoğunluğa yer vermesi gerektiğine karar verdi. Dolayısıyla bu tesisler şimdiki anlaşmanın bi-

4. ABD Temsilciler Meclisi, Pinkerton Dedektiflerinin İstihdamı, 52. Toplantı, 2. Oturum, Rapor No. 2447 (Washington: Government Printing Office, 1893), 23. alıntı, Samuel Yellen, *American Labor Struggles*, Harcourt, Brace and Co., New York, 1936, s. 84.
5. David Brody, *Steelworkers in America: The Non-Union Era*, Harper and Row, New York, 1969, s. 52.
6. A.g.e., 54.

timiden sonra kesinlikle sendikasız olacaktır... Bu tedbir, emek örgütlerine herhangi bir düşmanlık ruhuyla alınmadı; fakat her adam firmanın sendikalı ve sendikasız olamayacağını görecektir.[7]

Bununla birlikte Frick, basitçe imkânsız talepler hâline getirerek bunu göstermelik çatışma konusu yapmaksızın sendikayı alt edemeyeceğini anladı. Daha sonra bir kongre komitesi şu sonuca vardı: "Frick Birleşmişler'e ve onun yöntemlerine karşıdır, bu yüzden o örgütten işçileriyle sözleşme yapma kaygısı yoktur... Onlara otokrat ve taleplerinde uzlaşmaz görünmesinin gerçek nedeni Hillis'tir."[8]

Carnegie'nin tavsiyesinin ardından Frick, üretimi rekor seviyeye yükselterek tahmin edilen grev için hazırlıklara başladı. Tesisin çevresine 3,5 metre yüksekliğinde, 5 kilometre uzunluğunda büyük bir çit çekilmesini emretti. Her 7,5 metrede bir omuz yüksekliğinde 7,5 santimetrelik delikler açıldı ve çit üzerinden üç sıra dikenli tel geçirildi. Buna hemen "Frick Kalesi" adı takıldı ve dizelerle ölümsüzleştirildi:

Orada bugün büyük yalanıyla duruyor
Beyaz badanalı bir çitin içinde kapalı
Büyük anlamın şaşılacak değişimi
Tesis döndü bir kaleye.[9]

Sonunda Frick, Pinkerton Dedektif Bürosu'ndan Robert Pinkerton'a yazdı:

6 Temmuz 1892'da tesisi işletme planımıza müdahaleye karşı önlem olarak Homestead fabrikamızda hizmet vermek için 300 muhafız isteyeceğiz.
Öngördüğümüz tek sorun, o zamana kadar işe gidişleriyle ilgili tatminkâr düzenlemeler yapacağımız adamlarımızı engelleme girişi-

7. Carnegie (Mayıs 1892); alıntı Leon Wolff, *Lockout: The Story of the Homestead Strike of 1892: A Study of Violence, Unionism, and the Carnegie Steel Empire*, Harper and Row, New York, 1965, s. 80.
8. *Pinkerton Dedektiflerinin İstihdamı*, 23; alıntı, Samuel Yellen, *American Labor Struggles*, Harcourt, Brace and Co., New York, 1936, s. 80.
9. "The Fort That Frick Built"; alıntı Leon Wolff, *Lockout: The Story of the Homestead Strike of 1892: A Study of Violence, Unionism, and the Carnegie Steel Empire*, Harper and Row, New York, 1965, s. 85.

> minde bulunulması ve muhtemelen onların doldurduğu yerlerin bir kısmında ya da büyük olasılıkla sorunu kışkırtmak için böyle sahneleri genellikle cazip bulan bir unsur tarafından şiddet içeren kimi gösteriler yapılmasıdır...
> Bu muhafızlar en geç 5 Temmuz sabahı, McKee's Rocks'a giden trenle alınacakları Ohio, Ashtabula'da ya da Pittsburgh'un aşağısında Ohio Nehri üzerinde başka bir noktada toplanmalı. Oradan teknelere geçirilip Homestead'de etrafı çevrili binalarımızın içine indirilebilirler. Bu adamların hareketinde mutlak gizliliğin elzem olduğunu düşünüyoruz.[10]

Pinkerton Bürosu tabii ki adam tedarik edebilirdi. Önceki on yılda 70 büyük emek ihtilafında, yönetime hizmet sunmuştu; 2.000 aktif ve 30.000 yedek elemanı, toplamda ülkenin düzenli ordusudan fazlaydı.[11]

Frick bir ültimatom yayımladı; sendika 24 Haziran'a kadar şartlarını kabul etmezse, şirket adamlarla ancak bireyler olarak ilgilenecekti. Dört gün sonra şirket 800 adamın çalıştığı departmanları kapattı, 2 Temmuz'a kadar tüm işgücüne yol verildi. Savaşın şakası yoktu.

Greve hazırlık olarak Birleşmişler sekiz locasının her birinden beş delegeden oluşan bir Danışma Komitesi kurdu. Birleşmişler Homestead'deki 3.800 işçiden yalnızca 750'sini kapsadığı için Danışma Komitesi geri kalanlara grevi destekleme çağrısı yaptı. 3.000 işçi Homestead Opera Binası'na doluştu ve herkesin greve katılacağını ezici çoğunluğun oylarıyla kabul etti zira yarı vasıflı ve vasıfsız işçiler de ücretlerinin düşürüleceğinden korktu. Danışma Komitesi daha sonra aşağıdaki bildiriyi yayımladı:

> Kapsamlı tartışmalardan sonra Komite, güçlerini hakiki bir askerî temelde örgütlemeye karar verdi. 4.000 adamlık güç 3 bölüğe ya da postaya ayrıldı, bu bölüklerin her biri 24 saatin 8 saati tesisi gözleme-

10. Frick to Pinkerton, 25 Haziran 1892; alıntı, Leon Wolff, *Lockout: The Story of the Homestead Strike of 1892: A Study of Violence, Unionism, and the Carnegie Steel Empire*, Harper and Row, New York, 1965, s. 86.
11. Leon Wolff, *Lockout: The Story of the Homestead Strike of 1892: A Study of Violence, Unionism, and the Carnegie Steel Empire*, Harper and Row, New York, 1965, s. 69.

ye tahsis edildi. Bu bölüklerin komutanlarına, 8 yerel locanın her birinden bir güvenilir adamdan oluşan, 8 yüzbaşı yardımcı olacaktır. Bu yüzbaşılar Bölük komutanına rapor verecek, emirleri de Danışma Komitesi'nden alacaktır. Görev saatleri sırasında bu yüzbaşılar, nehir cephesi, bent kapağı ve pompalar, demiryolu istasyonu ve tesisin ana kapısı gibi en önemli postalardan kişisel olarak sorumlu olacaktır. Grev gözcüler kuşağı, her yarım saatte bir ana karargâha rapor gönderecektir, kampanya planı o kadar eksiksiz ve ayrıntılıdır ki, Komite on dakika içinde 8 kilometre yarıçap dahilindeki adamlarla herhangi bir noktada iletişim kurabilir. Tüm bunlara ilaveten 800 Slav ve Macar'dan oluşan bir güç yedekte tutulacaktır. Yabancılar tugayı iki Macar ve iki çevirmenin komutası altında olacaktır.[12]

Askerî hazırlıklar hemen başladı. Frick'in bir Pinkerton deniz çıkarması planı, anlaşılan Birleşmiş adamlar tarafından keşfedilmişti zira yandan çarklı bir gemi olan ve alarm vermek için buhar düdükleriyle donatılmış *Edna*'yı kiralamışlardı. Gece gündüz Monongahela'da seyreden tekneye 52 adamlık kürekli kayık filosu destek oluyordu.

Homestead'a çıkan her yol kesildi. Silahlı muhafızlar demiryolu deposunu kuşattı. Nöbetçiler su kıyısında devriye geziyor ve kuşatılan tepenin doruğundan gözlüyordu. Grev karargâhında telgraf olanağıyla birlikte, bayraklar, havai fişekler ve bir buhar düdüğü kullanılarak bir iletişim sistemi kuruldu. Grev gözcüsü hattı, 1.000 adam nehrin 16 kilometrelik iki sahilinde de devriye gezene dek durmadan büyüdü.

Bu arada Danışma Komitesi kasabada yönetimi ele aldı. Havagazı, su ve elektrik istasyonlarının çalıştırılmasını emretti. Barları kapattı, asayişi korudu ve geçici kanunlar yayımladı. Tesisi işgal etmek için 11 şerif yardımcısı geldiğinde, 1.000 grev gözcüsü etraflarını çevirdi ve "Hiçbir şerif yardımcısı oraya canlı giremeyecek" dedi.[13] Daha sonra *Edna*, şerif yardımcılarını kibarca Pittsburgh'a geri götürdü.

Allegheny kasabası şerifi McCleary bizzat ziyaret ettiğinde, Danışma Komitesi ona rehberli bir tesis turu yaptırdı ve onu ko-

12. A.g.e., s. 90.
13. A.g.e., s. 96.

rumak ve izinsiz girenleri engellemek için 500 grevciyi vekil tayin etmesini önerdi. McCleary, reddetti. Danışma Komitesi –kendi eylemlerinin illegal olması korkusuyla– 50 şerif yardımcısının tesisin yönetimini devralmasına izin verilmesini teklif etti. Fakat şerif bir takım çıkaramadı zira Allegheny kasabasındaki hiç kimse Homestead işçileriyle savaşmak istemedi. Toplanabilen bir iki adam silah taşımayı, grev gözcülerine engel olmayı ya da grev kırıcılara eskortluk yapmayı reddetti. McCleary çaresiz kaldı.

Haziran sonlarına kadar Homestead işçileri Chicago ve New York'taki destekçileri tarafından, Pikerton muhafızlarının yolda olduğu konusunda bilgilendirilmişlerdi. Muhafızlar 5 Temmuz gecesi Pittsburgh'dan nehrin akış yönünde 8 kilometre aşağıya vardı ve onlar için hazırlanmış iki Pinkerton mavnasına bindiler. Sendika birkaç yüz yabancının vardığından telgrafla ânında haberdar edildi.

Mavnalar saat sabah 03:00'ü biraz geçe Pittsburgh'dan geçerken bir sendika gözcüsü ana karargâha telgraf çekti: "Nehre bakın. Mavnalarla buharlı gemi buradan ayrıldı."[14] Nehir devriyesi artırıldı ve bir sendika kayığı Pikerton römorkörünü neredeyse yakalıyordu ki mavnalardaki tabancalar ateşlendi. Saat sabah 04:00'ü biraz geçe Danışma Komitesi, bir nehir çıkarması tehlikesinin belirdiğini anlatan sinyalle bir buhar düdüğü çaldı ve atlı bir nöbetçi Homestead içinde birden "Pinkerton geliyor!" diye bağırmaya başladı.[15] İşçiler ve aileleri yataklarından fırladı. Mavnaların kıyıya yanaşmasından az önce sayıları 10.000'e ulaşan bir kalabalık toplandı. Birkaç yüzünde karabina, tüfek, av tüfeği, tabanca ve revolver vardı, geri kalanların çoğu değnekler, taşlar ve çivili sopalar taşıyordu.

Otomatik Winchesterlarla silahlanmış Pinkertonlar bir sürme iskele uzatıp karaya çıkmaya başladı. Yuhalayan kalabalıktan birisi "O tekneden adım atmayın" diye bağırdı. Bir grevci sürme iskelenin üzerine yattı. İlk Pinkerton dedektifi onu bir kenara itmeye çalıştığında, bir revolver çekti ve dedektifi uyluğundan

14. A.g.e., s. 105.
15. A.g.e., s. 106.

vurdu, onu arkaya devirdi. Bir anda Pinkertonlar tüfekle tarandı; 1'i öldü, 5'i yaralandı. Takviye bir Pinkerton gücü güverteye koştu ve kalabalığın üzerine aralıksız ateş etmeye başladı; 30'un üzerinde insan isabet aldı, en az 3'ü öldü. Kalabalıktan açılan ateş Pinkertonları alt güverteye püskürttü. Birkaç saat sonra tekrar karaya çıkmayı denediklerinde, 4'ten fazlası ânında vuruldu ve girişimden vazgeçildi.

Başka kasabalardan çok sayıda silahlı destekçiyle birleşen grevciler, artık Pinkertonları mavnalardan püskürtmenin bir yolunu bulmaya çalışıyordu. Önce mavnaya emniyetli bir şekilde ateş edebildikleri çelik ve pik demirden barikatlar yaptılar. Küçük kayıklar çok yakından ateş ederek, mavnaların etrafına üşüştü. 250 gram dinamit lokumu mavnanın üzerine atıldı, yandaki boşlukta patladı ama batırmayı başaramadı. Bayram kutlamalarında kullanılan, 9 kiloluk bir pirinç topa ve bir gaziler yurdunda yatan daha küçük bir tanesine tekerlek takıldı ve mavnaya doğrultuldu. İşçiler onların etrafındaki nehri petrol ile kapladı; fakat mavnaları ateşe vermeyi başaramadı. Yanan bir salı onlara doğru gönderdiler; fakat akıntı onu geri döndürdü. Bir doğal gaz borusu mavnaya yöneltildi ve 4 Temmuz [ABD Bağımsızlık Günü] kestane fişeğiyle ateşlendi, fakat sadece küçük bir patlama oldu.

Günün sonunda Pinkertonlar kendi adamlarının başkaldırısıyla karşı karşıya kaldı. Mavnadakilerin çoğu nizami şirket dedektifi değil, muhafızdı; sahte iddialarla kiralanmış sonra da iradeleri dışında silah zoruyla Homestead'a giden gemiye bindirilmişlerdi. Çoğu yaralandı ve hepsi çok korktu, mavnadaki temmuz sıcağı dayanılır gibi değildi, kaçış şansı sıfırdı. Bu şartlar altında adamlar neredeyse ittifakla teslim olma yönünde oy kullandı.

Teslimiyetten sonra Pinkertonlar dışarı yürüyüp silahlarını bıraktı ve kanlı bir sıra dayağı yediler; birçoğu ciddi olmak üzere hepsi yaralandı. Verdiği ölüler yüzünden çileden çıkan kalabalık, başlangıç olarak "Hiç kimse sağ çıkmamalı!" talebinde bulundu.[16] Bir katliama varacak olan halk tepkisinden korkan

16. A.g.e., s. 122.

Danışma Komitesi, sonunda işçileri Pinkertonların gitmesine izin vermeye ikna etti.

Çatışma milleti heyecanlandırdı. Grevcilerin tarafında 40 kişi vuruldu; 9'u öldü. Pinkertonlarda 20 kişi vuruldu; 7'si öldü ve yaklaşık 300 kişi sıra dayağına çekilirken yaralandı.[17] Ülkenin her tarafından muhabirler –hatta başka ülkelerden de– Homestead'a akın etti. "Baba, Pinkerton'un adamlarınca öldürüldü" diye bir şarkı akşamdan sabaha meşhur oldu.

Birkaç günlüğüne grevciler tesisi tartışmasız elinde tuttu. Kendisinin etkili güçleri olmayan Şerif, milisleri devreye sokması için Vali Robert Pattison'dan tekrar tekrar ricada bulundu. Pattison şöyle diyerek oyaladı: "İşten çıkarılan adamların araziyi korumalarına izin verme önerisi kabul edilmiş olsaydı, orada bir damla kan akmış olmayacaktı kanaatindeyim." Fakat üzerindeki baskı arttı ve en sonunda milislere Homestead'e gitmelerini emretti.[18] Milis kuvvetleri 12 Temmuz'da [Homestead'e] ulaştı.

1877'nin Büyük Kargaşa'sının ardından Pennsylvania milisleri yeniden organize edilmiş ve verimlilikleri artırılmıştı. 1892'de 8.000'in üzerinde subay ve adamı vardı ve 45'lik Springfield ve Gatling tüfekleriyle iyi silahlanmışlardı.

Grevciler önce milislere karşı koymak istedi, fakat Danışma Komitesi onları bunun yerine askerleri hoş karşılamaya ikna etti. Askerler trenden inerken bir bandonun tamamladığı karşılama komitesiyle karşılandılar. Danışma Komitesi'nden bir konuşmacı çıktı ve şöyle dedi: "Birleşmişler Birliği adına söylemek isterim ki, illegal otoritenin bir saldırısından sonra, burada devlerin legal otoritesini görmekten memnun oluruz."

Askerlerin komutanı General Snowden şöyle karşılık verdi: "Sizin birliğinizi tanımıyorum bayım. Bu şehrin vatandaşları dışında kimseyi tanımıyorum. Biz buraya kanun ve düzeni yeniden tesis etmeye geldik ve bu zaten tesis edilmiş."[19]

Generalin kanun ve düzen kavramı kısa sürede açıklığa kavuştu. Aynı gün ona soruldu: "General, sendikasız adamla-

17. A.g.e., s. 130.
18. A.g.e., s. 131.
19. A.g.e., s. 150.

rı korumak için askerlerinizi kullanmaya niyetleniyor musunuz?" Snowden cevap verdi: "Kapılar açık ve şirket izin verirse girebilirler."[20]

Grevciler tesisin etrafındaki yoğun silahlı gözcü yöntemini sürdürdü fakat şirket mavnayla küçük grev kırıcı gruplarını taşımaya başladı. Muhafızlar misillemeyi önledi. Önce milisler grevcilerle kardeşleşti fakat Snowden hemen buna bir son verdi, emrindekilere işçilerle arkadaşlık etmeyi ve bir subay olmaksızın şehre girişi yasakladı. "Pennsylvanialılar bu insanların fiili komünizmini pek değerlendiremiyor. Onlar tesisin Carnegie'den çok kendilerinin olduğuna inanır" dedi Snowden.[21]

Cinayetlere ve milislerin gönderilmesine karşılık grev kısa sürede Pittsburgh bölgesindeki Carnegie tesislerinin geri kalanına yayıldı. Union Iron fabrikasında adamlar, 14 Temmuz'da Homestead anlaşmazlığı çözümlenene kadar işe geri dönmeyeceklerini ilan etti. Şirket orada grev kırıcılarla, üretimi giderek artan şekilde sürdürüyordu. Ertesi gün Beaver Fall fabrikasındaki işçiler, şirket Homestead grevcileriyle müzakerelere başlayana kadar çalışmayı reddetti. Frick, bir lokavt ilan etti ve grev dört ay daha devam etti. Duquesne'deki işçiler Birleşmişler'e katıldı ve Homestead grevcilerinin çağrısı üzerine bir hafta sonra greve gittiler. Ağustos'ta devlet milisleri tamircilere, makinecilere ve diğer grev kırıcılara tesis içine kadar eşlik etti, bir isyanı bastırdı ve üretimin sürmesine imkân tanıdı.

16 Temmuz'da şirket Homestead işçilerine tekrar işe girmek için 21 Temmuz'a kadar müracaat zamanı veren bir not gönderdi: "Geçmiş sicili tatminkâr olan ve işimizi yönetme hakkımıza müdahale etmek için yapılmış girişimlerde yer almayan çalışanlarımızın hepsini hizmetimizde tutmak arzumuzdur."[22] Fakat lokavt yemiş tek bir kişi bile kabul etmedi.

20. A.g.e., s. 151.
21. A.g.e., s. 164.
22. AP dispatch, *Terre Haute Evening Gazette*, 16 Temmuz 1892; alıntı Samuel Yellen, *American Labor Struggles*, Harcourt, Brace and Co., New York, 1936, s. 93.

Şirket başka taktikler uygulamaya mecbur oldu. Şirketin hukuk bürosu, önde gelen Danışma Komitesi üyelerine cinayet suçundan yakalama kararı çıkarttı. En az 160 başka grevci daha küçük suçlarla suçlandı. Tüm Danışma Komitesi Pennsylvania eyaletine ihanetten yeniden tutuklanmadan önce beraat ettirilmediler. Eyalet başyargıcı, büyük jüriyi kişisel olarak suçladı:

> Çok sayıda adam silahlanıp tümen ve bölükler hâlinde örgütlendiği, subaylar tayin ettiği ve kanunlara karşı gelmek, resmî subaylara direnmek ve vatandaşlarını onlara tanınmış haklarının bir kısmından mahrum etmek için ortak bir amaçla hareket ettiğinde... bu, Devlet'e karşı açılmış bir savaştır ve vatana ihanet suçudur... Adamlar mülk üzerinde, işten çıkarılan bir ev hizmetçisinin işvereninin evindeki mallar üzerinde olduğundan daha fazla, talep ileri süremez.[23]

Sonunda bir grevciyi herhangi bir suçla itham edecek bir Pittsburgh jürisi bulunamadı. Fakat yine de davacıların işine yaradı. Kefalet ve yasal masraflar için muazzam fonları bağladılar. Kefalet parasının bitmesinden sonra, grev liderlerinin büyük kısmını davayı beklerken hapishanede tuttular. Söylenenlere göre Homestead'deki grevcilerin kafası karışmış, moralleri bozulmuştu. Birleşmiş adamlar kendilerinin; Frick'in şahsi ordusu, Pinkertonlara karşı kendi haklarını savunan, tutucu, vatansever vatandaşlar –çoğu katı Cumhuriyetçiydi– olduğunu düşünüyordu. Dava onları yapmış oldukları şeyin meşruiyetinden kuşkuya düşürdü. Gerçekten sadece bir katil, bir hain güruhu muydular?

Carnegie Şirketi grev kırıcıları Homestead'e almaya devam etti; fakat faaliyetlere yeniden başlamak için en fazla ihtiyaç duydukları; az bulunan yüksek vasıflı çelik işçisini toplamakta büyük zorluk vardı. Çoğu durumda, grev kırıcıların neredeyse zorla alıkonmaları gerekiyordu. Örneğin Cincinnati'de çalışan 56 adama, bir başka Carnegie çelik tesisinde kolay işler ve iyi para teklif edildi. Bir trene bindirildiler ve ancak kapı ve pencereler kilitlendikten sonra, silahlı muhafızlar onlara gerçek istikameti

23. Judge Paxson; alıntı Leon Wolff, *Lockout: The Story of the Homestead Strike of 1892: A Study of Violence, Unionism, and the Carnegie Steel Empire*, Harper and Row, New York, 1965, s. 213.

söyledi. Muhafızlarla dövüşüp kapıları zorladılar; Homestead'e ulaşana kadar sadece 21'i kaldı.

Bir defasında Homestead'deki bir grev kırıcı şöyle dedi: "Bizi tesiste tutsak ettiler ve hükümlü gibi kontrol altında tuttular. Ustabaşı, daha cahil olanlara eğer dışarı çıkarlarsa sendikanın adamlarının onları köpek gibi vuracağını söyledi... En azından adamların yarısı sıcaktan, pis su ve yetersiz yiyecekten hastalandı."[24]

Yerel bir gazete: "Bir haftada fabrikada nüfusun azalmasından korkutacak kadar... etkili bir oranda"[25] firarların vuku bulduğunu yazıyordu. Grevciler bir trenden tesisin içine bir bildiri attı; grev kırıcılara iyi davranılacağına ve gitmeleri için bedava tren bileti verileceğine söz veriliyordu. Çıkış için büyük bir koşturmaca vardı, şirket yetkililerinin gücü, çok sayıda adamın bırakıp gitmesini durdurmaya yetmiyordu. Bununla birlikte Eylül itibarıyla tesisin her bölümü zayıf da olsa çalışıyordu.

Grev dört ay boyunca kesintisiz sürdü. Frick, Carnegie'ye şöyle yazıyordu: "Bu grevcilerin sağlam duruşu herkes için şaşırtıcıdır."[26] Fakat şirketin üretimi eski hâline getirmesiyle ve kışın gelmesiyle, sonunda moral düşmeye başladı. 18 Kasım'da vasıfsız işçiler grev yeminlerinden feragat etmek istedi. Sonun yaklaşmakta olduğunu bilen Birleşmişler kabul etti ve iki gün sonra greve son verildi. Adamlar bireysel olarak işe geri döndü; liderler ebediyen kara listedeydi. Frick, Carnegie'ye telgraf çekti: "Dün grevin bittiği resmî olarak ilan edildi. Şimdi zaferimiz tam ve çok tatmin edici. Bir daha herhangi bir ciddi emek sorunumuz olacağını düşünmeyin."[27]

---

24. Leon Wolff, *Lockout: The Story of the Homestead Strike of 1892: A Study of Violence, Unionism, and the Carnegie Steel Empire*, Harper and Row, New York, 1965, s. 206.

25. A.g.e., s. 205.

26. Frick to Carnegie; alıntı, Leon Wolff, *Lockout: The Story of the Homestead Strike of 1892: A Study of Violence, Unionism, and the Carnegie Steel Empire*, Harper and Row, New York, 1965, s. 209.

27. A.g.e., 21 Kasım 1892, Leon Wolff, *Lockout: The Story of the Homestead Strike of 1892: A Study of Violence, Unionism, and the Carnegie Steel Empire*, Harper and Row, New York, 1965, s. 225.

Homestead yenilgisinin ardından, bir zamanların güçlü Birleşmişler'i çelik endüstrisinden pratik olarak çıkarıldı. 1895'e kadar Homestead öncesi üyeliklerinin yarısını, çeliktekilerin çok azını elinde tuttu. Çelik patronları görünüşe göre sendikacılığa karşı girilmesi imkânsız bir mühimmat deposu –1919'da tekrar karşılaşacağımız bir cephane– yaratmıştı.

Son analizde grevciler çelik endüstrisinin yeni teknolojisine yenildi. Eski günlerde Birleşmişler'in vasıflı işçileri olmaksızın fabrikayı işletmek mümkün değildi ve bu yüzden bir işvereni yenilgiye uğratmak için gerekli tek şey "razı olana kadar onlardan vasıflarımızı esirgememizdi".[28] Fakat fabrikanın makineleşmesinin artmasıyla işverenler, yeni adamlar ve sadece deneyimli işçilerden oluşan çekirdek bir ekiple başlayabildi. Birçok tesisi olan yeni dev ulusal şirketler işi, grev olan bir tesisten olmayan bir tanesine kaydırabildi ve böylelikle bir grevin etkileri sınırlanabildi. Sadece, vasıflı ve vasıfsız tüm çelik işçilerini kapsayan ve birleşik endüstrilerdeki işçilerce desteklenen bir hareket, Carnegie Company kadar güçlü bir şirkete karşı durma şansına sahip olabilirdi. Göreceğimiz gibi birçok işçi, özellikle demiryollarındakiler bu sonucu çıkardı. Fakat Birleşmişler, AEF'nin [Amerikan Emek Federasyonu] geri kalanı gibi, endüstrileşmiş Amerika'nın yeni gerçekliklerini benimsemeyi reddetti.

İşverenler Homestead grevindeki zaferlerinden maddi kazançlar elde etti. Direniş olmadan emek maliyetini düşürme ve verimliliği artıracak yeni makineleri devreye sokma olanağı buldular. 1897'de bir Carnegie yöneticisi "çalışan adam sayısındaki dikkat çekici düşüşü" rapor ediyordu. Homestead tesisi "artık 2.900 civarında adam olmadan tam kapasite işletilebilir" bu 1892'den %25 az demekti.[29] 1890'dan yirmi yıl sonra David Brody şöyle diyordu: "Fırın işçilerinin verimliliğinin üçe katlanmasına karşılık, ücretler bir buçuk kat arttı; çelik işçilerinin randımanı ikiye katlanmasına karşılık ücretler beşte bir arttı"

28. David Brody, *Steelworkers in America: The Non-Union Era*, Harper and Row, New York, 1969, s. 58.
29. A.g.e., s. 28.

(Bu ücret artışlarının çoğu sırf enflasyonla telafi edildi). Aslında "Amerikan çelik imalatındaki kayda değer maliyet düşüşü bu sayılara dayandırıldı... Başarı ancak çelikçilerin kararlarına muhalefet edecek emek gücünün zayıflığıyla mümkündü".[30]

1893 kriz yılında demir ve çelikte ücretler ortalama %25 azaldı. Sendikanın ezilmesiyle kesintiler muhalefetsiz yapıldı. Ücret kesintilerini ilan eden bir Carnegie yetkilisi şöyle dedi: "Yürürlüğe konan bu yeni skalayla firma öncekinden daha başarılı rekabet etme pozisyonunda olacak ve muhtemelen maliyet tablolarında rakiplerinin çoğuna karşı maddi bir avantaj elde edecek."[31] 1892-1907 arasındaki dönemde ileri derecede vasıflı Homestead haddehane işçilerinin günlük kazancı beşte bir oranında düştü, çalışma saatleri 8'den 12'ye çıktı.[32]

Fakat Homestead grevinin en önemli sonucu, Amerikan işçileri üzerindeki etkisidir. Ohio'da kampanya yürüten Hazine Bakanlığı Sekreteri Charles Foster, "çalışan insanların sorununu" anlattı. "Onlar yoksul derken, Homestead ve Carnegie'nin çok zengin olduğundan bahsediyorlardı."[33]

6 Temmuz'daki kanlı kavga tüm ülkedeki işçilerde derin bir özdeşleşme duygusu yarattı. Örneğin Chicago'daki 90.000 işçi bir "Homestead Günü" kutladı ve grevciler için 40.000 dolar topladı. Başka katkılar Homestead'a su gibi aktı.

Ülkenin en güçlü sendikasının özel ordu, eyalet milisleri ve Carnegie Company marifetiyle yenilgisi, her yerdeki işçilerde yeni çözümler ve daha geniş bir dayanışma arayışı başlattı.

Homestead'le neredeyse eşzamanlı olarak, Idaho'nun maden çıkarma bölgesi Coeur d'Alenes'de silahlı çatışma başladı.

30. A.g.e., s. 48-49.
31. A.g.e., s. 42.
32. A.g.e., s. 45-46.
33. William Z. Foster, *The Great Steel Strike and Its Lessons*, B.W. Huebsch, Inc., New York, 1920; alıntı, Henry David, "Upheaval at Homestead", Daniel Aaron (Ed.), *America in Crisis*, Alfred A. Knopf, New York, 1952 içinde, s. 167.

1892 Ocak ayında bölgenin şirketi, madenlerini kapatmaya başladı, görünürdeki neden demiryollarını daha ucuz oranlara zorlamaktı; fakat bir maden sahibi sırrını açtı: "Esas mesele bu değil; madenler tekrar işlemeye başladığında, kürekçi ve vagon elemanları için ücretlerin günlük 3 dolar olacağını –%15'lik bir düşüş– göreceksiniz."[34] Ücretleri kesilmemiş olan vasıflı madenciler dahil işçiler yeni skalayı kabul etmeyi reddetti. Kısa süre sonra sahipler silahlı dedektiflerce korunan grev kırıcıları işe almaya başladı; fakat işçiler sıklıkla yeni gelen grev kırıcıları gitmeye ikna etti. Bir vakada destekçi demiryolcular, 60 grev kırıcıyı California'dan yük vagonuna bindirmekle görevlendirilmişti, onları gemiyle tam ters istikamette 400 kilometre gönderdiler.

Mayıs'ta vali hâlâ sendika yetkililerini üyelerini kontrol altında tuttukları için övüyordu, fakat dizginleme uzun sürmedi. Madenciler ve muhafızlar arasında gerilim çıktı, yumruk yumruğa kavgalar patlak verdi ve yolları üzerinde milislerin olduğu söylentisi karşısında, madencilerin silahlanmış olarak toplandığı 10 Haziran'da gerilim had safhaya ulaştı. Ertesi sabahın erken vakti bir madenciye Frisco fabrikasındaki muhafızlar ateş açtı, madenciler toplanırken "fabrikayı ele geçirmek için genel bir çığlık yükseldi."[35] Madenciler tepeyi çembere aldı ve yukarı tırmanana kadar muhafızların ateşinden kaçtılar. Sonra çatışma kızışırken, bir arabaya barut doldurup kısa bir fünyeyle tepeden aşağı gönderdiler; eski fabrika yıkılıp gitti. Kimse yaralanmadı, fakat grev kırıcılar beyaz bayrak çekip teslim oldu. Esir olarak aşağı sendika binasına yürütüldüler. Sonra grevciler bölgedeki öteki madenler ve fabrikalara barışçı şekilde el koyup, onları işgal eden grev kırıcıları esir olarak aldılar.

Vali derhal sıkıyönetim ilan etti ve milisleri gönderdi. Bunun hiçbir işe yaramadığı belli olunca, Başkan Grover Cleveland valinin talebi üzerine federal askerleri gönderdi. Fakat grevciler,

34. M. A. Hutton, *The Coeur d'Alenes, or A Tale of Modern Inquisition in Idaho, 59.* Alıntı, Vernon H. Jensen, *Heritage of Conflict: Labor Relations in the Nonferrous Metals Industry up to 1930*, Cornell University Press, Ithaca, 1950, s. 29.
35. Vernon H. Jensen, *Heritage of Conflict: Labor Relations in the Nonferrous Metals Industry up to 1930*, Cornell University Press, Ithaca, 1950, s. 34.

Bunker Hill ve Sullivan cevher zenginleştiricisini işgal etti ve grev kırıcılar gitmezse tahrip etmekle tehdit etti.

Sıkıyönetim grevin askerî bastırılışı anlamına geldi. Madencilerin oylarıyla seçilmiş olan şerif ve polis şefi uzaklaştırıldı ve nefret edilen bir şirket doktoru şerif olarak atandı. 480 kişi aleyhine dava açıldı (kimse herhangi bir suçtan mahkûm olmasa bile) ve çok sayıda grevci ve destekçi tutuklandı ve tel örgüyle çevrilmiş "öküz ağıllarına [bull pen]" tıkıldı. Sendikalı işçilerin işlettiği iki maden bir albayın emriyle kapatıldı, görünüşe göre neden sendikalı adamların orayı bir buluşma yeri olarak kullanmasıydı.

Coeur d'Alenes'deki çatışma, yedi yıl sonra tekrar patlak verdi. Bu vesileyle vali grevin devletin kontrol etme gücünün ötesinde bir ayaklanma olduğunu ilan edince, ABD ordusu tarafından bastırıldı.

1892'nin çatışmaları Güney'in ötelerine ulaştı. O yılın başlarında New Orleans'taki tramvay sürücüleri çalışma saatlerini 16'dan 12'ye düşürmeyi başardı. Bununla birlikte tramvay demiryolları, sendikayı kırma girişiminde, 12 saat hareketini desteklemiş işçilerin 16'sını hemen işten çıkarttı. İşçiler, tüm işçilerin sendika üyesi olacağı bir "tam sendikalı işyeri" talep ederek, greve gitti. Konu şehri kutuplaştırdı.

İşçi cephesinde "bir destek grevi lehine duyarlılık, öteki sendikaların sıradan üyelerine yayıldı ve ancak sürücülerin kavgasının sorumluluğunu üstlenen mutedil liderler tarafından kontrol altına alındı".[36]

İş dünyası cephesinde, Ticaret Odası ile Emtia ve Menkul Kıymetler borsalarından 50 tüccardan oluşan bir komite –"New Orleans ticaret sermayesini temsilen"–[37] demiryollarına yardıma

36. Roger Wallace Shugg, "The New Orleans General Strike of 1892", *Louisiana Historical Quarterly* 21(1937), 52.
37. A.g.e.

geldi, tam sendikalı işyerinin aleyhinde konuştu ve önemli bir şiddet olmamasına rağmen valinin milis göndermesini istedi. Grev liderleri gizli plan suçlamasıyla tutuklandı. Mesele bir açmaza girdi, iki taraf da hakeme başvurmayı kabul etti, işçilere sonunda tercihli bir tam sendikalı işyeri hakkı verildi.

Bu zaferlerin ardından işçiler şehrin AEF sendikalarına akın etti. 30 yeni sendika açıldı. 49 sendikanın her birinden seçilmiş iki delegesi olan, 20.000'den fazla işçiyi temsil eden, İşçilerin Birleşmiş Konseyi kuruldu. En önemlisi Kamyoncu, Tartıcı ve Paketleyiciler'in yakın zamanda organize ettiği Üçlü İttifak'ın yaratılmasıydı. Bu 3 sendika hem Beyaz hem Siyah işçileri kapsıyordu. Şehir ticareti için vazgeçilmez olan el emeğini sağladıkları için potansiyel olarak çok güçlüydüler.

24 Ekim 1892'de işgününün tepe noktasında, Üçlü İttifak'ın üyeleri greve gitti; 10 saatlik çalışma günü, fazla mesai ödemesi ve tercihli bir tam sendikalı işyeri talep ettiler. İşçilerin Birleşmiş Konseyi grevi yönlendirmek için; en tutucu sendikalardan, bir Siyah işçi de dahil olmak üzere, 5 kişilik bir İşçi Komitesi belirledi. Komitenin hiçbir üyesi grevdeki sendikalardan gelmiyordu.

Grevciler bütün New Orleans işverenlerinin birleşik muhalefetiyle karşılaştı. Ticaret Odası, beş tüccardan oluşan bir komitenin aldığı kararları merkezileştirdi, New Orleans'a giren dört demiryolu sistemi; keten, şeker ve pirinç borsası, takas odası, mekanikerler ve bayiler tarafından desteklendi. Binlerce dolarlık bir fon topladı, milisler ve mahkemelerin müdahalesini ısrarla talep etti. Bir hafta boyunca Üçlü İttifak'ın varlığını kabul etmeyi ya da müzakerelere girmeyi reddetti.

Pata durumu şehri felç etti. İşçi Komitesi "alt tabakanın öfkesiyle harekete geçti"[38] genel grev çağrısı yaptı. Bu tehdit altında işverenlerin birliği çatladı ve henüz greve gidilmemiş işyerleri Ticaret Odası'na müzakere için baskı yaptı. Nihai bir anlaşmaya kadar işe devam etme konusunda bir anlaşmaya ulaşıldı. Fakat birçok işçi işe dönmediği ve diğerleri onların işlerini reddettiği zaman anlaşma suya düştü. İki tarafta da hayal kırıklığı vardı.

38. A.g.e., s. 554.

İşverenlerin tavrı sertleşti, her grevci işe dönene kadar hakemliği değerlendirmeyi reddettiler.

Birleşmişler Konseyi tekrar genel grev emri verdi: "Sendikalar, genel olarak grev emrini kabul eden hararetli toplantılarda üyelerinin nabzını yokladı. Bir güç gösterisi için can atmalara rağmen, İşçi Komitesi bunu önlemek için elinden gelen her şeyi yaptı."[39]

Grev iki defa ertelendi fakat 8 Kasım'da 20.000'den fazla işçi greve çıktı. Bu ancak kısmen bir destek greviydi; grevdeki her sendika tanınma, tam sendikalı işyeri ve çoğu durumda kendi üyeleri için ücret ve saat kazanımları talep etti. Greve müzisyenler, şapkacılar, giyim eşyası ve ayakkabı tezgâhtarları gibi sanayi dışı işçilerin birlikleri katıldı. Havagazı ve su işçileri, sokak lambaları ayarlayıcıları ve diğer kamu hizmetleri işçileri kritik önemlerinin tam bilinciyle yakınlarda örgütlenmişlerdi. Greve katıldıkları zaman İşçi Komitesi, valinin emri üzerine onlara geri dönmelerini emretti; fakat işçiler tarafından iki kez karşı çıkıldı. Tramvay sürücüleri ve boyacılar greve katılmak için sendika sözleşmelerini bozdular; fakat böylesi anlaşmaları olan başka meslekler çalışmaya devam ettiği için grev tam bir genel grev hâlini almadı. Yine de grev son derece etkiliydi, iş dünyası neredeyse bir durma noktasına geldi ve bankalar arası takaslar yarıya indi.

İşverenler grevi kırmak için harekete geçti. Demiryollarının yardımıyla, Birmingham, Memphis, Mobile ve Galveston'a telgraf çekip grev kırıcıları getirmeye başladılar. Belediye başkanına, özel yardımcı polislere çağrı yapması için baskı yaptılar; fakat yalnızca 59 vatandaş yanıt verdi. İsyan bastırma görevi için kendi memurlarını eğitmeye başladılar ve eğer vali göreve çağırırsa eyalet milislerinin tüm masraflarını ödemeyi önerdiler. Onların baskısı altında vali, vatandaşların kalabalık oluşturacak şekilde bir araya gelmemesini emreden bir duyuru yayımladı. Duyuru, grev devam ederse milislerin çağrılacağını, fiilen sıkıyönetim ilan edileceğini ima ediyor ve işçileri kan dökülmesi olasılığına karşı uyarıyordu.

39. A.g.e., s. 555.

Sendikalar milislerle bir çatışmada varlıklarını riske atmayı istemeyerek, üç gün sonra greve bir son verilmesini kararlaştırdı. Üçlü İttifak'ın ücret ve çalışma saatleri konusundaki taleplerini karşılayan; fakat sendikaları tanımayı reddeden bir anlaşma düzenlendi. New Orleans, sendikaya üye olma zorunluluğu olmayan bir şehir olmaya devam etti. 45 grev lideri, Sherman Anti Tekel Yasası'nı ihlal etmekten mahkemeye verildi.

New Orleans genel grevi olağanüstü bir dayanışma ortaya çıkardı. Sıkı bir işbirliği ve vasıflı ve vasıfsız, Siyah ve Beyaz işçilerin karşılıklı vefakâr desteği, ırkçılığın Güney'in en ucunda bile asla aşılmaz olmadığını gösterdi. İşçi isyanının nasıl yayıldığının göstergesi olan grev 1892'deydi. Ve Güney'de fırsatları kaybetmenin abidesi olarak dikildi.

Bu arada Tennesse'de bir başka az bilinen mücadele doruğa ulaşıyordu. Güney'in çoğu yerinde, eyalet hapishanelerindeki hükümlüler, son derece düşük bedellerle politik olarak güçlü işverenlere kiraya veriliyordu. Tennesse Yasama Meclisi'nin bir soruşturmasında, şube cezaevlerinin "öfke, zulüm, umutsuzluk ve ahlaksızlığın cehennem çukuru" olduğu rapor ediliyordu.[40] Tutucu bir gazete şunu ekliyordu: "Hükümlülerin işverenleri emekleri için o kadar az ödeme yapıyor ki, herhangi bir iş alanında onlarla rekabet etmek için özgür emeğe iş verecekler için bunu neredeyse imkânsız hâle getiriyor. Sonuç olarak emeğe ödenen ücret hükümlülere ödenen ücrete dayanıyor."[41]

Tennessee Demokrat lideri ve Tennessee Kömür, Demir ve Demiryolu hukuk müşaviri, bir hükümlü emeği işvereni olan Albay Arthur Colyar şöyle diyordu: "Hükümlü emeği sistemine başlamamızdan sonraki birkaç yıl boyunca, şirketin bol bol hükümlü emeği bulduğunu gördüğümüzde, özgür emeğin greve girişmekte gönülsüz olacağını hesaplamakta haklı olduğumuzu gördük."[42]

40. House Journal (1889), Kamu hapishanelerini araştıran özel komitenin raporu, 306-9, 322-25; alıntı A.C. Hutson, Jr., "The Coal Miners' Insurrection of 1891 in Anderson County, Tennessee", *East Tennessee Historical Society's Proceedings* 7, 1935, 105.

41. *Birmingham Age-Herald*, 8 Ağustos 1889; alıntı, Woodward, s. 232.

42. *Nashville Daily American*, 25 Ağustos 1892; alıntı, Woodward, s. 233.

1891 İlkbaharında Anderson County, Briceville'deki madenciler, şikâyetlere karşı grevi yasaklayacak, hakları bir tartı memurunun eline bırakacak ve sadece şirket mağazasında ödenebilir "senetle" ödeme sağlayacak (son ikisi Tennessee yasalarına göre yasadışı olsa da) bir sözleşmeyi geri çevirdiler. 5 Temmuz'da işletmeciler, çalıştırmak için 40 hükümlü dolu bir vagon getirdi. Hükümlüler madencilerin evlerini yerle bir etti ve kendileri için çitler dikti.

On gün sonra madenciler, hükümlülerin büyük kısmı ertesi gün varmasından önce harekete geçecek kitlesel bir miting kararı aldı. Gece yarısından hemen sonra 300 silahlı madenci, hükümlülerin serbest bırakılmasını talep ederek, toplu şekilde kampa yürüdü. Subaylar ve muhafızlar direnmenin nafile olduğunu fark etti. Madenciler; hükümlüleri, muhafızları ve subayları Coal Creek'teki bir depoya yürüttü ve onları Knoxville'e giden bir trene doldurdu.

Ertesi gün vali, 3 milis bölüğünün başında Anderson County'e geldi ve hükümlüleri tekrar yerleştirdi. Valinin ayrılmasından sonra madenciler askerleri evlerinde misafir etti ve barakalarına yemek bıraktı. Milisler izin istedi ve bütün bir müfreze neredeyse firar etti. Milislerin madencilere karşı herhangi bir eylem yapması genel olarak şüpheliydi. Benzer olarak eyalet hapishaneleri müfettişine göre "Ethel madenleri civarındaki Anderson County'nin neredeyse bütün vatandaşları madencilere destek veriyordu".[43]

20 Temmuz sabah saat 06:00'da Kentucky'den gelenler dahil çevre kasabalardan madenciler av tüfekleri, Winchester tüfekler ve Colt tabancalarla silahlandı; trenler, katırlar, hatta yaya olarak Briceville ve Cola Creek'e akmaya başladılar. Bir sıra oluşturup sorunlu madene yürüdüler, dağ silsilesinin içinde dağıldılar ve yaklaşırken ağaçların ve kayaların arkasında gizlendiler. Hükümlülerin uzaklaştırılmasını talep eden bir komite gönderdiler. Bir milis albayı komiteyi yakalayacakmış gibi bir hareket yaptığında, siperden fırlayan komite üyele-

43. Emek Delegesi in Özel Raporu, 1891, 19-21; alıntılayan, Hutson, s. 108.

rinden biri madencilere işaret olarak bir mendil salladı. 2.000 silahlı madenci çok zorluk çekmeden milisleri ve muhafızları, hükümlülerle birlikte demiryolu istasyonuna kadar eşlik etmeye ve onlarla birlikte Knoxville'e dönmeye ikna etti. Bu arada Briceville madencileri bir başka madene yürüdü, muhafızları ve hükümlüleri sepetledi.

Vali derhal 600 adamlık 14 milis bölüğünün Anderson County'e gitmesini emretti. Madenciler, eğer vali hükümlüleri çalıştırma kanununu iptal etmek için özel bir yasama meclisi birleşimi çağrısı yaparsa, bir ateşkesi kabul etmeye ikna edildi. Birleşim yapıldı; ancak mahkûm çalıştıran şirketler çok güçlüydü ve hiçbir sonuç çıkmadı. Daha sonra madenciler haksızlığın giderilmesi için mahkemeye başvurdu; fakat hiçbir şey elde edemeyince tekrar, doğrudan eyleme döndüler.

28 Ekim 1891'deki kitlesel bir mitingde yasama meclisinde madencileri temsil eden komite istifa etti ve yerine daha radikal bir liderlik getirildi. Daha sonra madenciler eylemlerini hazırlamak için bir dizi gizli toplantı yaptı. 31 Ekim akşamı madenciler kampa yürüdü ve hükümlülerin salıverilmesini talep etti. Subaylar serbest bıraktıkları 163 hükümlüyü madencilere teslim etti. Sonra madenciler bir başka madene yürüdü ve aynı şekilde 120'den fazla hükümlüyü serbest bıraktı. İki gece sonra madenciler at sırtında Oliver Springs'deki kampa gidip bir balyozla kapıyı kırdı ve çabucak hükümlüleri serbest bıraktılar. Her bir olayda kamplar yakılıp kül edildi.

Bir an için madenciler kazanmış gibi göründü. Mevcut tüm madenciler kendi tartıcılarıyla birlikte tam zamanlı işe girdi; diğer sakıncalı özellikler de sözleşmelerinden çıkarıldı. Daha sonraları bir tarihçi şöyle ifade ediyordu: "Barış ve refah, Cola Creek'ten Briceville'e kadar tüm vadiye indi."[44] Fakat Kasım ortalarında vali hükümlülerin Briceville, Oliver Springs ve Coal Creek'teki maden kamplarına geri gönderileceğini bildirdi. Daimi bir askerî kamp olan Fort Anderson kuruldu; 175

44. A. C. Hutson, Jr., "The Overthrow of the Convict Lease System", *The East Tennessee Historical Society's Proceedings 8*, 1936, 89.

sivil ve askerî muhafız, etrafı çeviren çitler ve vadiye bakan bir mitralyöz vardı. Madenciler, bu neredeyse askerî işgale derinden içerledi.

Hükümlü kiralama sistemine karşı madenci mücadelesinin tepe noktasına 1892 Yazında ulaşıldı. Temmuz'da Grundy County Tracy City'de bir işletmeci kadrolu madencileri yarı zamanlı yaptı ve tam zamanlı çalışmak üzere 360 hükümlü işe aldı. Madenciler ne karşılık verileceğini tartışmak için gizli toplantılar yapmaya başladı. 10 Ağustos sabahı madenciler hükümlü kampına doğru yürüdü, muhafızların hakkından gelip madeni ele geçirdiler ve mahkûmları Nashville'e giden bir trene bindirdiler. Sonra madenciler Inman madenine yürüdü ve aynı manevrayı tekrarladı.

Bu Anderson County'de yeni çatışmaları tetikledi. 15 Ağustos'ta 100 madenci Oliver Springs'deki hükümlülerin karargâhına yürüdü ve onların serbest bırakılmasını talep etti. İlk kez muhafızlar boyun eğmek yerine madencilerin üzerine ateş açtı ve birkaçını yaraladı. Karşılık olarak madenciler çevreden Coal Creek'e akın etti, 2 yük trenine el koydu ve makiniste silah zoruyla Oliver Springs'e emrini verdiler. 50-100 kişilik gruplar hâlinde madenciler gelmeye devam etti ve düzenli şekilde toplandılar. Kampa yürüdüler, muhafızların silahlarını aldılar, koruganı yaktılar, muhafız ve hükümlüleri Knoxville'e geri gönderdiler. Daha sonra çevredeki tepelerden ateş ederek, Fort Anderson'daki milisleri kuşattılar. Ancak 500 askerlik bir ordu organize edilip Anderson County'e yürüdüğünde kuşatma sonlandırıldı.

Çok sayıdaki yerel vatandaş tutuklandı ve vagonlara, okul binasına ve Metodist Kilisesi'ne kilitlendi. Sonunda neredeyse hepsi yerel jüri tarafından salıverildi. Milislerin isyanı bastırmada başarılı olmasına rağmen, hükümlü kiralama sistemi gözden düştü ve kısa süre sonra terk edildi.

Homestead, Coeur d'Alenes ve Briceville'deki mücadelelerin hepsi, askerî saldırıya işçi gruplarının silahlı direnişini içeriyordu. New Orleans genel grevi, emeğin tüm ırklar ve tabakaları arasında olağanüstü bir dayanışma ortaya çıkardı. Fakat bu mücadeleler 1894 çatışmalarının birliği ve sertliğine sadece bir girizgâh sağladı. 1892 grevleri her yerdeki işçilerin direniş ve işbirliği kapasitelerini ortaya çıkardı. Fakat 1892 yalıtılmış, yerel işçi gruplarının mücadelelerinin, şirketlerin üstün gücü tarafından yenilebileceğini de ortaya çıkardı. 1894'de 750.000 işçi greve gitti –ABD tarihindeki önceki herhangi bir yıldan daha fazla– ve bunların yarısı eşzamanlı bir şekilde madencilerin ve demiryolu işçilerinin ulusal grevleriyle çakıştı.

1893'de Amerika Birleşik Devletleri ciddi bir ekonomik krize girdi. 1894 itibarıyla *Bradstreet's* ülkede 3 milyon insanın işsiz olduğunu tahmin ediyordu; Chicago belediye başkanı sadece o şehirde 200.000 işsizin olduğunu bildiriyordu. Ülkenin genelinde kömür çıkarılan bölgelerde ücretler kesildi. Örneğin Pittsburgh bölgesinde maaş skalası ton başına 79 sentten, 50 sent ya da altına düştü.[45] Madencilere yarı maaş verildi. Onların çaresizliği Ohio Minerton'daki bir madenci tarafından şöyle dile getirildi: "Son tensikatın yapılmasından beri bu mahallede madencilerin olduğu kadar cesareti kırılmış bir dizi adam hiç görmedim. [İşçiler] küçük bir aileye asgari gıdayı almaya yetecek parayı kazanamadıktan sonra ne kadar sağlam çalıştıklarının bir önemi olmadığını biliyorlardı ve şayet aç kalacaklarsa, yavaş yavaş değil hemen kalmayı tercih etmeye karar vermişlerdi."[46]

Onun için Ulusal Maden İşçileri Kongresi, ulusal çapta bir "faaliyeti askıya alma" ilan ettiğinde, *The New York Times*'ın bir maden bölgesinden şöyle bildirmesi şaşırtıcı değildir: "Columbus'taki delegelerinin harekete geçip, 21 Nisan'da yürürlüğe girecek genel bir askıya alma ilan etmesi madencileri çok

45. Hon. Andrew Roy, *A History of the Coal Miners of the United States, from the Development of the Mines to the Close of the Anthracite Strike of 1902*, J. L. Trauger Printing Co., Colombus, 1907, 3. Baskı, s. 302.
46. *New York Times*, 22 Nisan 1894.

sevindirdi."[47] Grevin amacı, kömür (arzı) fazlalığına son vermek, böylelikle fiyatları yükselmeye zorlamak ve işletmecilerin ücretleri eski orana yükseltmesine imkân vermekti.[48]

Birleşik Maden İşçileri'nin (BMİ) 1894'te 20.000'den fazla üyesi yoktu; fakat 21 Nisan'da 125.000'den fazla madenci greve gitti.[49] Grev en sonunda Washington, Tacoma ve Alabama, Birmingham'dan Nova Scotia, Springhill'e, BMİ'nin daha önce örgütlenmesinin olmadığı birçok bölgeye ulaştı. Bir madenciler sendikası görevlisi Andrew Roy şöyle dedi: "Üst yetkililer bile grevin büyüklüğü karşısında şaşırdı."[50] BMİ'ye göre tüm ülkede 24.000'den az kömür madencisi işte kaldı.

Grevin kapsamı işçileri iyimser yaptı. On gün sonra BMİ Başkanı John McBride ilan etti: "Zaten işletmeciler istenen ücreti ödemeyi ve bazı örneklerde talep edilen adamların işe döndürülmesinden fazlasını öneriyordu; fakat adamlar Ulusal Kongre'nin yayımladığı emirlere sadık kaldı ve genel bir anlaşma yapılana kadar herhangi bir ücretle çalışmayı reddetti... Gücünüzü bir kez daha göstermiş oldunuz, siz bu ve başka durumların ustasısınız, her şeyi makul şekilde yönetebilirsiniz."[51]

Pennsylvania Thompson Run madencileri, McBride'ın sözünü ettiği şeyi resmetti. Onlar bir ücret artışını onaylıyor ve şerif yardımcıları tarafından korunuyorlardı; fakat yine de öteki madencilere destek olarak greve gittiler.[52]

Binlerce madenci birkaç düzine takım hâlinde organize oldu ve zaman zaman gerçek gerilla savaşı hâline gelen yaygın doğrudan eylemlere giriştiler. Mitinglerle grevi etkilenmemiş

47. *New York Times*, 13 Nisan 1894.
48. Hon. Andrew Roy, *A History of the Coal Miners of the United States, from the Development of the Mines to the Close of the Anthracite Strike of 1902*, J. L. Trauger Printing Co., Colombus, 1907, s. 303.
49. John R. Commons, *History of Labour in the United States*, Macmillan Co., New York, 1918, Cilt 2, s. 502.
50. Hon. Andrew Roy, *A History of the Coal Miners of the United States, from the Development of the Mines to the Close of the Anthracite Strike of 1902*, J. L. Trauger Printing Co., Colombus, 1907, s. 304.
51. *New York Times*, 10 Mayıs 1894.
52. *New York Times*, 10 Mayıs 1894.

bölgelere yaymaya başladılar. Illinois Spring Valley'den 2.000 madenci önlerinde iki bandoyla Illinois La Salle'a yürüdü ve oradaki madencileri greve ikna etmek için "bir düzine dilde hitap eden" bir kitlesel miting düzenledi.[53] Madenciler Pennsylvania Clearfield'dan bir delegasyon hâlinde, arkadaşlarını eyleme katılmaya ikna etmek için Batı Virginia'ya gitti. Ohio Pomeroy'da 500 madenci bir buharlı gemi kiralayıp, bir bandoyla nehrin aşağısına doğru Ohio ve Batı Virginia'da vadi boyunca madencileri greve çağırmaya başladı.[54]

Bu faaliyetler genellikle barışçıydı; ta ki birçok işletmeci genellikle özel şerif yardımcılarının koruması altında grev kırıcılarla işletmeyi yeniden açmaya çalışıncaya kadar. Bu şartlar altında madenci takımları basının "gözdağı orduları" dediği şeyi geliştirdi.[55] Madencilerin "iki yıl boyunca kısa çalışma saatleri olmuştu ve uzun bir lokavta dayanmak için kötü durumdaydılar" diye yazıyordu *The New York Times* grevin ilk gününde. Bir hafta sonra şunu ekliyordu: "Şu anda grevin en korkutucu özelliği grevciler arasındaki ileri derecedeki yoksulluktur. Çeşitli fabrikalardaki ailelerin en az üçte birinin ya da daha fazlasının yoksulluk içinde olduğu tahmin ediliyor ve bunların bir sonraki yemeklerinin nereden geleceği bilinmiyor. Onların çoğu şartlarını açıkça söylüyor, ya işe girmek ya da çalmak zorunda olacaklarını korkusuzca bildiriyorlar."[56]

Bir karışıklık merkezi, kok kömürü bölgesi Pennsylvania, Connellsville'di. Grev kırıcılar önceden orada getirildi, *Times* şöyle yazıyordu: "Vanderbilt bölgesindeki tesislerin sahibi Rainey ve Cochran, onların yarın çalışacaklarını söyleyerek Şerif Wilhelm'den koruma istedi. Büyük bir şerif yardımcısı gücü bu gece Vanderbilt'e gönderildi. Rainey, dün Elm Groves madenine 50 İtalyan yerleştirdi ve çalışanları greve katılırsa, İtalyanların kok tesisinde işe alınacakları bildirildi."[57]

53. *New York Times*, 24 Nisan 1894.
54. *New York Times*, 29 Mayıs 1894.
55. W. T. Stead, "Incidents of Labour War in America", *The Contemporary Review*, Temmuz 1894, s. 67.
56. *New York Times*, 1 Mayıs 1894.
57. *New York Times*, 30 Nisan 1894.

Pennsylvania Scottsdale'da bir kadın kalabalığı, grev kırıcıları çıkarmaya kararlı bir şekilde kok fırınlarına yürüdü. Bir maden memuru onlara tüfekle ateş etti. Daha sonra grevci erkekler madene hücum etti. Birkaçı vuruldu, fakat memuru yakalayıp fena dövdüler. Ateş eden birkaç grevci sonradan tutuklandı.[58] Bir başka tesis, şerif yardımcılarının sıkı koruması altındayken büyük bir grup tarafından ateşe verildi. Bir saat sonra grevciler; sopalar, taşlarla silahlandı, karanlıktan istifade ederek kok yabalarını kullanarak çalışan adamlara saldırdılar. Saldırı o kadar ani oldu ki, şerif yardımcıları gafil avlandı ve grev kırıcılar korku içinde kaçtı.[59] Birkaç hafta sonra bir acenta Virginia'dan Pennsylvania Mount Pleasant'a Frick'in Standart Works'unda çalışmak üzere Siyah işçiler gönderdiğinde, grevcilerin karıları onları yakaladı ve sakallarının çoğunu yoldu.[60]

Kok kömürü bölgesindeki çatışma, 50'den fazla şerif yardımcısının koruması altında grev kırıcılar tarafından işletilen bir madendeki katliamla doruk noktasına erişti. Monongahela ve Youghiogheny nehir boylarındaki maden kamplarından 2.000 grevci maden yakınlarında toplandı. Daha sonradan grevciler tarafından yalanlansa da, *The New York Times* madencilerin tüfekler, av tüfekleri, tabancalar ve sopalarla silahlandığını yazıyordu.[61] Grevci mangaları bandonun, flütlerin ve davulların müziğiyle, yolda aşağı yukarı yürüdü.

Temsilci heyetleri grev kırıcıları ve şerif yardımcılarını şöyle mesajlarla ziyaret etti: "Biz bu madeni faaliyete geçirecek her girişime direnmek için tam hazırlık yaptık. Eğer silahlı paralı askerlerce onlara gözdağı verilmezse, buradaki işçilerin greve katılacağını biliyoruz. Biz ağır biçimde silahlandık ve şerif yardımcıları bize ateş açarsa, mermiye mermiyle karşılık vereceğiz. Biz Amerikan vatandaşıyız ve şirkete sağlanan korumadan talep ediyoruz."[62]

58. *New York Times*, 5 Mayıs 1894.
59. *New York Times*, 10 Mayıs 1894.
60. *New York Times*, 2 Haziran 1894.
61. *New York Times*, 26 Mayıs 1894.
62. *New York Times*, 25 Mayıs 1894.

Ertesi sabah şerif yardımcılarınca korunan grev kırıcılar madene yürüdü, grevciler onlara bağırarak defolmalarını söyledi. Grevcilerin tezahüratı arasında grev kırıcılar vazgeçip dönmeye başladı. Birdenbire şerif yardımcıları madenin önüne çıktı ve grev kırıcılara madene kadar "eskort etmeye" başladılar. Grevciler ileri doğru hareket ettiğinde, bir şerif yardımcısı, muhtemelen havaya ateş etti. Kısa süre sonra her yönden mermiler uçuşuyordu. "Grevciler aşağı yola doğru kaçtı. Şerif yardımcıları onları yakın mesafeden takip etti ve ateş etmeyi sürdürdü. Yolun dar geçidi grevcilerin dağılmalarını ve kaçmalarını engelledi... Şerif yardımcıları dalgalanan insan kitlesine yaklaştı ve doğrudan üzerlerine ateş etmeye devam etti."[63]

Grevcilerin 4'ü alenen öldürüldü, yaralıların sayısı bilinmiyordu. 66 grevci yakalandı ve 150 tanesi ertesi gün hapishaneye kondu.[64] *The New York Times* kok kömürü bölgesinden bildiriyordu:

> Barışçı araçlarla grevde hızlı bir anlaşma olasılığı, Washington Run madenindeki ayaklanmayla yok edilmişti. Grevcilerin öldürülmesi haberleri adamların çok öfkelenmesine neden oldu... Liderler bölgenin bir kısmında olayların patlak verme tehlikesini fark etti ve adamları kontrol altında tutmak için güçlerinin yettiği her şeyi yapıyorlar. Karargâhtan, şiddetten uzak durmaları ve kanun sınırları içinde kalmaları için adamlara sayısız çağrı yayımlandı... Bizatihi liderler, kızgın grevcileri kontrol etmek için ellerinden bir şey gelmediğini artık kabul ediyor.[65]

Illinois Spring Valley'de yaklaşık 200 grevci madenci, bir madene yürüdü ve grev kırıcıları defetti. "Sopalar ve taşlarla bir çatışma meydana geldi."[66] Grevciler yangınları önledi ve maden girişlerini çiviledi. 50 şerif yardımcısı, grevcilere hücum etti ve "elebaşılarından" birini yakaladı. "Grevciler, şerif yardımcılarını hapishaneye kadar takip etti ve kapıyı kırdıktan sonra arkadaşları grevciyi serbest bıraktılar."[67]

63. A.g.e.
64. *New York Times*, 26 Mayıs 1894.
65. *New York Times*, 25 Mayıs 1894.
66. *New York Times*, 24 Mayıs 1894.
67. A.g.e.

Illinois La Salle'da grevciler kitlesel bir miting düzenledi sonra La Salle madenine ilerlediler ve şerif ve şerif yardımcılarıyla silahlı bir çatışmaya girdiler. Cephaneleri tükenen şerif yardımcıları kaçtı. 3'ü vuruldu, geri kalanları dövüldü. Onlar uzaklaştırılınca, kalabalık kasabayı işgal etti. İçlerinden 2 arkadaşlarının içeri atıldığını öğrendikleri zaman hapishaneye yürüdüler, belediye başkanını grevcileri serbest bırakmaya zorladılar.[68] Şerif, Vali John Altgeld'e telgraf çekti; "Güruh yaralandığım oteli kuşattı" diye bitiyordu.[69] Bir gün sonra askerler geldi. Ladd'de, ele geçirdikleri treni oradaki hapis madencileri serbest bırakmak için Ottawa'ya giden yolda La Salle'ın içinden geçiren 250 madencinin yolunu kestiler.[70]

Illinois Du Quoin'de 700 madenci bir yük trenini ele geçirdi ve makinisti, onları Centralia'ya götürmeye zorladı, orada çalışmaya başlamış olan bir madene sabotaj yaptılar. "Maden kuyusu gevşek malzemeyle dolduruldu, makinelerdeki kayışlar kesildi ve tüm şaft tertibatından yağ kovaları döküldü."[71] Milisler gönderildi ve en az 88 adam tutuklandı.

Grevci takımları hatırı sayılır bir alana yayıldı. Indiana Coal Bluff'da kitlesel bir mitingdeki 5.000 madenci, madencileri orayı terk etmeye zorlamak için *en masse* [toplu olarak] Illinois Pana'ya yürümeye karar verdi. Aynı gün Indiana Grant'da 1.000 adam bir yük trenini ele geçirdi ve aynı amaçla Terre Haute yolu üzerindeki Pam'e götürdü.[72]

Kuşkusuz grev kırıcıları iş bırakmaya zorlamak için her zaman şiddet gerekmedi. Baltimore ve Ohio Demiryolları, satış elemanları ve İtalyan yol işçilerine grevdeki madencilerin yerini almasını emrettiğinde, reddettiler ve işten atıldılar.[73] Batı Virginia yakınlarındaki Elm Grove madeninde işlet-

68. *New York Times*, 25 Mayıs 1894.
69. W. W. Taylor, John Attgeld'a, 24 Mayıs 1894, F. Hartman (Ed.), *Merkez Daire Başkanı'nın Vali ve Komutana -1893 ve 1894'te şef- İki Yıllık Raporu*, Springfield, 1895 içinde, s. vii.
70. A.g.e., s. viii.
71. *New York Times*, 25 Mayıs 1894.
72. A.g.e.
73. *New York Times*, 1 Mayıs 1894.

meciler, sırf birbiri ardınca bıraktıkları için dört parti grev kırıcı getirtti.

Ne zaman kömür çıkarmayı önlemenin imkânsız olduğu kanıtlansa madenciler, askıya almayı uygulamanın bir yolu olarak kömür trenlerini engellemeye yöneldi. Illinois Oglesby'de grevciler bir kömür treninin önünde Illinois Merkez Demiryolları'nın hatlarına çaprazlamasına raylar yığıp bir trafik kazasına neden oldu.[74] Illinois Minonk'ta madenciler hattın üzerine traversler, kalaslar ve buna benzer şeyler koydu ve kömür trenlerinin geçişini engelledi. Karşılık olarak Vali Altged milisleri gönderdi, ondan silah da istendi; fakat hiç kalmadığını bildirdi.[75] Indiana Shelburne'da grevciler geçen trenlerin hepsini durdurup kontrol etti. "Kömür bulunmadığında trenlerin gitmesine izin verildi; fakat kömür bulunduğu zaman vagonlar yan yola geçirildi."[76] Fontanet'de kadınlar Dört Büyük Demiryolu'ndaki kömür kaydırma oluklarına el koydu ve lokomotiflere şirket akaryakıtı verilmesini reddetti.[77] Lyford'da madenciler kömür vagonlarına tırmandı ve frenleri çekti.[78] Vali Claude Matthews trenlerin Cannellsburg'a doğru geçişlerini zorla sağlamak için Indiana Ulusal Muhafızlarını çağırdı.[79] Ohio Jackson'da 5.000 madenci kömür geçişini nasıl engelleyeceklerine karar vermek için kitlesel bir toplantı düzenledi. Yarım düzine takımla kasabada geçit töreni yaptılar. "Muhtelif Demiryollarından gelen bilgiler okundu; bunların çoğu Demiryollarının artık sendika dışı kömür taşımayacakları konusundaydı."[80] Ohio Martin's Ferry'de grevciler iki demiryolu köprüsünü yaktı. "Madencilerin kalesine geçmeyi başaran bir kömür treninin üzerine düşürmek için Barton tünelinde kömür vagonu büyüklüğünde bir taş hazırlamışlardı."[81] Illinois'daki Will and Grundy Counties'den

74. *New York Times*, 27 Mayıs 1894.
75. *New York Times*, 28 Mayıs 1894.
76. A.g.e.
77. A.g.e.
78. A.g.e.
79. *New York Times*, 4 Haziran 1894.
80. *New York Times*, 5 Haziran 1894.
81. A.g.e.

grevci madenciler, Carbon yakınlarındaki bir köprüyü "şirkete kömür taşınmasını durdurması için bir uyarı olarak" yaktılar.[82]

Indiana Terre Haute'da madenciler eyalet milislerinin varmasıyla kömür trenlerini engellemeye son verdi. Milisler bir başka kasabaya gittiğinde madenciler trenleri kontrol etmeyi sürdürdü. "Şimdiki politikaları, milisler olmadığı anda trenleri durdurmak; eğer milisler onların olduğu yere gönderilirse, demiryolundaki bir başka noktada toplanmaktı."[83]

Ohio Salineville'de 500 madenci, o günün erken saatlerinde askerler tarafından serbest bırakılan bir kömür trenini ele geçirdi. Trenin tekerlekleri kaysın, diye rayı sabunladılar, treni bir kör hatta çektiler ve makası değiştirdiler. "Bir saat içinde kömür yerlere saçıldı ve vagon bomboş kaldı."[84] Batı Virginia'nın Kanawha vadisinde madenciler çalışan bir madendeki varil deposunu ve tezgâhı yaktılar, yerel bir demiryolundaki tüm trafiği kestiler ve bir demiryolu köprüsünü dinamitlediler. Bir başka demiryolu şirketi, kömür taşımaktan vazgeçti.[85]

Toplam olarak en az beş eyalette milisler çağrıldı. Alabama Erisley'de 15 bölük kamp kurdu, fakat grevciler de yeni müttefikler buldu: "Birmingham'daki birkaç yüz boş oturan makinist ve başka işçi, askerlerle bir çatışma durumunda madencilere yardım etmek için hazır bulunmak üzere Pratt madenine gitmenin ve orada kamp kurmanın yollarını aramaya başladı."[86]

Fakat başka yerlerde milisler grevcilerin cesaretini kırmakta etkili oldu. Indiana'dan bir gazeteci şöyle yazıyordu: "Milislerin korkunç gücü grevcileri dehşete düşürdü."[87] Maryland'den bir başka gazeteci söyle yazıyordu: "Milislerin gelmesinin tüm madenlerdeki grevciler üzerinde çok ikna edici bir etkisi vardı. Adamlar bir kez işe dönmezlerse yenilerinin onların yerini doldurmak için işe alınacağını fark etmiş gibi görünüyorlar.

82. A.g.e.
83. A.g.e.
84. *New York Times*, 10 Haziran 1894.
85. *New York Times*, 5 Haziran 1894.
86. *New York Times*, 29 Mayıs 1894.
87. *New York Times*, 5 Haziran 1894.

Eckhart madeninde 5. Alayın 3 bölüğü tarafından korunan 75 adam bu sabah işe gitti... Tüm grevcilerin milislerin koruması altında geri dönme olasılığı son derece yüksek."[88]

Grevciler trenleri engellediği zaman, Amerika Birleşik Devletleri hükümeti de kavgaya katıldı. 28 Mayıs 1894'de bir demiryolu avukatı, bir ABD yargıcının trenlerin engellenmesini yasaklayan "kararıyla" Terre Haute'a geldi. Bu, ABD polis şeflerine grevcilere karşı bir kuvvet organize etme imkânı veriyordu. "Mahkeme emrinin arkasında federal hükümetin gücü oldukça, trenleri hareket ettirmek için gerekli bütün güçler kullanılacaktır."[89] Bir hafta sonra Chicago'daki ABD polis şefi, büyük bir şerif yardımcısı birliğiyle, federal kayyumdaki demiryollarında trenlerin engellenmesine karşı bir kararı uygulamak için Coal City ve Streator'a gitti.[90]

Hızla kömür eksikliği ortaya çıktı. Örneğin 28 Nisan'a kadar Pennsylvania Lebanon'daki Colebrook sanayi fırınları kömür ihtiyacı için sıraya dizildi.[91] McBride, 30 Nisan'ı işaretledi "bir çaydanlık su kaynatmak için genel piyasada yeterli kömürün kalmayacağı günler uzak değil".[92] Ohio Bellarie'den; bölgedeki 9 maden eritme fırını, 4 çelik tesisi ve çivi imalathanesinin kömürsüzlükten kapandığı 5 Mayıs'ta bildirildi.[93] Baltimore ve Ohio Demiryolları "müşterilere giden tüm linyite demiryollarının kullanımı için el koydu".[94] Chicago Burlington ve Quincy demiryollarında, lokomotiflerin birçoğu kömür yerine odun yakmak zorunda kaldı,[95] Iowa Des Moines'de şehrin su şebekesi, çalıştıracak kömür yokluğundan faaliyetini durdurdu.[96] Pennsylvania Braddock'daki büyük Edgar Thompson Çelik Tesisi'nin, biri hariç tüm bölümleri demir ve kömür yokluğundan

88. *New York Times*, 7 Haziran 1894.
89. *New York Times*, 29 Mayıs 1894.
90. *New York Times*, 5 Haziran 1894.
91. *New York Times*, 29 Nisan 1894.
92. *New York Times*, 1 Mayıs 1894.
93. *New York Times*, 6 Mayıs 1894.
94. *New York Times*, 11 Mayıs 1894.
95. *New York Times*, 13 Mayıs 1894.
96. *New York Times*, 24 Mayıs 1894.

kapatıldı.[97] St. Louis'de 24 Mayıs itibarıyla kömür dağıtıcıları birçok durumda siparişleri yerine getiremedi,[98] şehrin un değirmenlerinin beşi hariç hepsi kömürsüzlükten kapandı, hâlâ çalışan beşi odun yakıyordu.[99] Philadelphia ve Erie Demiryolları taş kömürüne geçmek zorunda kaldı. Missouri Nehir gemileri oduna döndü. 27 Mayıs itibarıyla demiryollarına "görünürdeki tüm kömürün" müsadere edileceği bildirildi.[100] Illinois Lincoln'de tramvaylar çalışmasını durdurmak zorunda kaldı.[101] Carthage'da yerel kömür dağıtıcıları kömür bulmanın neredeyse imkânsız olduğunu bildirdi.[102]

Grev haftadan haftaya devam ederken, madencilerin durumu ciddileşti. Illinois, Minonk'dan *The New York Times* 30 Mayıs'ta şöyle yazıyordu: "Madenciler çocukları ve karılarının açlık noktasında olduğunu söylüyor. Esas olarak karahindibayla idare ediyorlar; fakat ne un ne et ne de başka malzeme var."[103]

Açlık koşullarına rağmen işçiler ayak diredi. Sendika yetkilileri eskisinin altında bir ödeme skalasını kabul ettiğinde, çok sayıda madenci öyle ya da böyle grevi sürdürdü. 13 Haziran'da Pennsylvania, Camden yakınlarında kitlesel bir madenci toplantısı, yeni oranın kabul edilemez olduğunu oybirliğiyle tescil etti. Pennsylvania Punxsutawney'den madencilerin "anlaşmaya kızgın" oldukları bildirildi. Ohio Glenroy'da 2.000 madenci toplandı ve greve devam etmeye karar verdi. Ohio Bellaire'de madenciler BMİ yetkililerinin üzerinde anlaştığı "60 sent oranını kabul etmeden önce açlıktan öleceklerini" söyledi. Illinois Spring Valley'de kitlesel bir toplantıda "anlaşmanın feshini bildiren ve yönetici yetkililere istifa çağrısı yapan" önergeler kabul edildi. La Salle'daki kitlesel bir toplantıda, önceki ödeme skalasına dönmekten daha azına razı olunmayacağı karara bağlandı.[104]

97. *New York Times*, 25 Mayıs 1894.
98. A.g.e.
99. *New York Times*, 28 Mayıs 1894.
100. A.g.e.
101. *New York Times*, 30 Mayıs 1894.
102. A.g.e.
103. A.g.e.
104. *New York Times*, 14 Haziran 1894.

Fakat grevciler sonunda, grevi evrenselleştirmedeki yetersizlikleriyle yenilgiye uğradı. Andrew Roy'un yazdığı gibi "Pennsylvania'nın antrasit bölgesinden, Batı ve Old Virginia'nın New River ve Pocahontas bölgesinden (madenciler [burada] işi askıya almamıştı) uçsuz bucaksız trenlerin kömür yükleri, askıya almanın boşalttığı piyasaya akıtılıyordu".[105]

Örneğin Batı Virginia Fairmont'ta "Sektörün önde gelen maden işletmecileri, bu alan ve Clarksburg arasındaki vadide daha önce çıkarılanın %200'ünden fazla kömür çıkarıldığını ifade etti. Çok sayıda madenci akın akın geliyordu ve her ocak tam kapasite çalışıyordu. Bir ay önce ancak 1.200 kadar olan çalışan adam sayısı şimdi 3.500'den fazlaydı".[106] Bu şartlar altında grev en nihayetinde yenildi. İki aydan fazla zaman sonra, aç kalan madenciler, daha düşük ödeme skalası altında işe döndü.

Kömürün askıya alınmasıyla eşzamanlı olarak grevler, metal madenlerine de yayılmıştı. Minnesota'daki Eastern Mesaba Range demir madeni 2 Mayıs'ta grev nedeniyle kapandı. "300 yabancı madenciden oluşan silahlı bir topluluk... Iron Mountain sokaklarında yürüdü... Iron Mountain ve Rathbone Mines'daki madencileri çalışmayı durdurmaya ve saflarına katılmaya zorladılar; White&McDevitt'in bıçkıhanesinde de çalışmayı durdurdular. İsyancılar, tüm sanayilerde çalışmanın durdurulması gerektiğini ilan etti. 50 şerif yardımcısı yemin edip işe başlamıştı."[107] İki gün sonra 30 silahlı madenci Iron Mountain'e yürüdü ve orada madenin açılmasını engelledi.[108]

Colorado Cripple Creek'teki çatışma, özellikle dramatikti. Oradaki bazı maden sahipleri çalışma gününü 8 saatten 10 saate çıkarmaya çalışmıştı; çeşitli madenlerdeki işçiler bir sendika örgütleyerek ve tüm madenlerin 7 Şubat 1894'e kadar 8 saati benimsemek zorunda olacağını ilan ederek yanıt verdiler. Karşılık

105. Hon. Andrew Roy, *A History of the Coal Miners of the United States, from the Development of the Mines to the Close of the Anthracite Strike of 1902*, J. L. Trauger Printing Co., Colombus, 1907, s. 307.
106. *New York Times*, 13 Mayıs 1894.
107. *New York Times*, 3 Mayıs 1894.
108. *New York Times*, 5 Mayıs 1894.

olarak en büyük madenler 10 saate geçti ve işçiler greve gitti. Bir aylık sessizlikten sonra, silahlı yardımcı polislerce korunan grev kırıcılarla bazı madenler yeniden açılırken, tansiyon yükseldi. Bölge mahkemesi yargıcı madenlerin işleyişine müdahaleye karşı bir mahkeme kararı yayımladı ve sendika başkanı karara muhalefetten tutuklandı.

Maden sahipleri, madenlerin açılmasını korumak için büyük yardımcı polis birlikleri alınacaksa, ilçeye para ve silah bağışı yapmaya söz verdi. İlçe yetkilileri öneriyi kabul etti ve Şerif M.F. Bowers kısa sürede 1.200 adamı silahaltına alıp getirdi.[109]

Grevciler de Bull Hill'de, West Point'de üç yıl eğitim görmüş bir madencinin kumandası altında, bir karargâh ve kamp ayarlayarak askerî bir üs kurdu. İnisiyatifi alan madenciler, yardımcı polislerin burnunun dibinde talim adımlarıyla yürüdü ve onların birtakım madenlerle ilişkisini kesti. Sonra hücum ettiler ve bir yardımcı polis mangası tarafından korunan Strong madenini kan dökmeden ele geçirdiler, silahlarını ve cephanelerini müsadere ettiler. Ertesi sabah erkenden grevciler daha fazla silah ve cephane elde etmek için yardımcı polislerin kampına baskın yapmayı denedi; bir yardımcı polis ve bir grevci çıkan çatışmada öldürüldü.[110]

Bu arada Colorado'nun her tarafındaki maden kasabalarında oluşturulan silahlı grupların grevcilere destek vermek için Cripple Creek'e yürümesi planlandı. Örneğin Rico'da tamamen silahlı 100 adam bir trene el koydu ve durdurulana kadar Cripple Creek'e doğru 160 kilometre gittiler. Maden sahiplerinin kalesi Colorado Springs'de, şehre saldırılacağı söylentisine büyük oranda inanıldı.

Eyaletin popülist valisi sonunda 8 saati getiren bir anlaşmayı müzakere etti, fakat yardımcı polis ordusu Cripple Creek'te kaldı[111] Ancak milis göndermek ve onların yardımcı polislerle grevcilerin arasına girmesiyle, yeni bir çatışma

109. Vernon H. Jensen, *Heritage of Conflict: Labor Relations in the Nonferrous Metals Industry up to 1930*, Cornell University Press, Ithaca, 1950, s. 45.
110. A.g.e., s. 46.
111. A.g.e., s. 49.

engellendi. Milislerin korumasında çalışma yeniden başladı; fakat bu yalnızca bir mütarekeydi. On yıldan az bir zaman içinde Cripple Creek ve Colorado tekrar kanlı bir maden savaşının merkezi olacaktı.

1890 ortalarının ücret kesintileri ve işten çıkarmaları madencilerin çok ötesine genişledi. Yaygın ücret kesintilerinin uç bir örneği Pullman'daki Pullman Palace Car Company tesislerinde oldu. Tüm kasabanın –toprak, evler, dükkânlar, kiliseler ve her şeyin– sahibi George Pullman'dı. Kiralar, şirket tarafından ücretlerden düşülüyor ve ücretler düşerken azaltılmıyordu. Pullman Metodist Episkopal Kilisesi papazına göre sonuç "kiralar düştükten sonra adamların eline, iki hafta yaşamak için her zaman ancak 1 ila 6 dolar gibi bir şey geçiyor. Bir adamın elinde, kiralar ödendikten sonra, *iki sentlik* bir maaş çeki vardı... Onu çerçeveletti."[112]

1894 Mart ve Nisan'ında Pullman'daki işçilerin çoğu, ekonomik krizin ilk günlerinde başlayan Amerikan Demiryolu Sendikası [ADS] adlı yeni bir örgüte katıldı. Pullman çalışanları, demiryolu işçisi olmasa da, katılabilirdi çünkü Pullman demiryolunun birkaç kilometresine sahipti ve bir demiryolu için çalışan herhangi biri –hatta bir kömür madencisi ya da dok işçisi– hak sahibiydi. Gerçekten ADS'nin bütün amacı onları –ve er geç tüm işgücünü– tek bir örgüt içinde birleştirerek demiryolu işçileri arasındaki bölünmüşlüğün üstesinden gelmekti. Başkanı ve sonradan beş kez Sosyalist Parti'nin ABD başkan adayı olan Eugene Victor Debs şöyle diyordu: "Emek güçleri birleşmelidir. Bölen çizgiler günden güne soluklaşmalıdır, ta ki görünmez olana dek; sonra bir fetih bayrağı altında yürüyen emek orduları birlikte marşlar söyleyecek, birlikte oy kullanacak

112. W. H. Carwardine, *The Pullman Strike*, Charles H. Kerr and Co., Chicago, 1894, s. 69; alıntı Samuel Yellen, *American Labor Struggles*, Harcourt, Brace and Co., New York, 1936, s. 104.

ve birlikte kavga verecek, ta ki çalışan insanlar çalışmalarının tüm meyvelerini alana ve tadını çıkarana dek."[113]

Bu hedeflere rağmen ADS, demiryolu kardeşliğinin sadece beyaz işçileri kapsayan geleneksel ilkesini sürdürdü; sonuçta büyük grev sırasında bazı Siyahlar memnuniyetle demiryolu işi aldı. Bununla birlikte bu, Chicago Siyahlarının kendi mahallelerindeki vagonları devirme ölçüsünde harekette yer almaktan alıkoymadı.[114]

ADS'nin karıştığı ilk büyük olay, James J. Hill'in kontrol ettiği, Great Northern Demiryolları'ndaki bir grevdi. Great Northern bir yıl içinde üç kez ücret kesintisi yapmıştı, Demiryolu Kardeşliği yetkilileri üç kez adamların kesintileri kabul etmesini tavsiye etmişti.[115] Bıkkın birkaç adam ADS'ye katılmıştı. Kardeşliğinkilere ters olarak onun kurallarına göre, demiryolu hattındaki üyelerin çoğunluğu tarafından bir grev çağrısı yapılabilirdi. ADS o güne kadar örgütlenmiş tek bir locası olmayacak kadar yeni olmasına rağmen, üç ücret kesintisinden sonra, Great Northern'deki ADS üyeleri grev ilan etti.[116] Grev sadece ADS üyelerince değil, Demiryolu Kardeşliğinin sıradan üyeleri dahil çok sayıda işçi tarafından da desteklendi. Kardeşlik yetkilileri şirketin trenleri çalıştırmak için grev kırıcıları almasına yardım etse de, grev blokaja başvurulmadan hattaki tüm yük trafiğini durdurdu. İki haftadan biraz fazla bir zaman içinde şirket, pratikte işçilerin tam zaferi olan bir arabuluculuk kararını kabul etmek zorunda kaldı.

1894'de Jim Hill'e karşı kazanılan zafer ADS için, 1885'te Emek Şövalyeleri'nin Jay Gould üzerindeki zaferinin verdiği sonuçların aynısını verdi. Yükselen huzursuzluk ve bir dizi yenil-

113. *Chicago Times*, 13 Haziran 1894, 2. Alıntı, Almont Lindsey, *The Pullman Strike*, University of Chicago Press, Chicago, 1964, s. 127.

114. ABD Grev Komisyonu Raporu, Senato İdari Belge No. 7, 53. Toplantı, 3. Oturum, Government Printing Office, Washington, 1895, Başkan Cleveland'a gönderildi 14 Kasım 1894, s. 62.

115. Gerald G. Eggert, *Railroad Labor Disputes: The Beginnings of Federal Strike Policy*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1967, s. 147.

116. Ray Ginger, *The Bending Cross: A Biography of Eugene Victor Debs*, Rutgers University Press, New Brunswick, 1949, s. 97.

ginin ortasında gelen zafer, işçiler için her yerde dayanışmanın gücünü ve olabilirliğini dramatize etti. İşçiler ADS'ye akın etti. Debs'in biyografisini yazan Ray Ginger'a göre:

> Yetkililer, müracaatlara ayak uydurmaya yetecek kadar hızlı ruhsat dağıtamıyordu. Railway Carmen ve Makasçıların tüm locaları ADS'ye transfer oldu. Ateşçiler, kondüktörler, hatta makinistler sendikaya katıldı. Fakat yeni üyelerin büyük çoğunluğu Kardeşliğin yüksek aylık aidatını ödemekten aciz, daha önce örgütlenmemiş adamlardan geliyordu [Gerçekte bunların büyük kısmı sınırlandırılmış Kardeşlikte üyelik için uygun şartlara bile sahip değildi]. Vasıfsız işçiler korunmamıştı, düşük ücret almış ve sömürülmüştü, artık yıkılıyor ve bir hınç ve umut birikimi Amerikan Demiryolu Sendikası içindeki karmakarışık adamları sürüklüyordu... Yetkililerin kandırma ya da ikna etmesi gerekmiyordu; onların ana işi kartları imzalamak ve ruhsatları çıkarmaktı.[117]

Bir yıl içinde ADS'nin 150.000 üyesi vardı, eski kardeşliklerin hepsinden fazla ve tüm AEF'den [Amerikan Emek Federasyonu] sadece 25.000 eksik.[118] Demiryolu işçilerine aşılanan yeni sendika ruhu, bir batı demiryolundaki denetim memurları örgütlenmek istediğinde; fakat şirket tarafından ADS'ye katılan herhangi bir memurun ânında işten atılacağı söylendiğinde, ortaya çıktı. Makasçılar yöneticiyi çağırdı ve memurları korkutmaması konusunda uyardı. "Ağır bir ekonomik kriz sırasında, işsiz adamlar her sokak başında dikilirken, böyle bir eylem intihar gibi görünebilirdi; fakat makasçılar bunu kanıtladı ve ilk kez bir demiryolu ofisi sendikalı adamlarla doldu."[119] Bu ruh, 1894'ün büyük Pullman boykotunu mümkün kıldı.

Pullman'daki işçiler şirket yöneticisini ziyaret etmek üzere bir şikâyet komitesi gönderdi. Komitenin 3 üyesi işten çıkarıldığında, bir grev fikri heyecan kasırgasına yol açtı. Şikâyet komitesinin bütün gece süren bir toplantısında, 2 üst düzey ADS yöneticisi, grevden uzak durmaları konusunda şiddetle uyarıldı ve Debs uyarı telgrafı çekti; fakat "Howard'ın hitabeti, Keliher'ın taşkınlığı

117. A.g.e., s. 97-98.
118. A.g.e., s. 107.
119. A.g.e., s. 101.

ve Debs'in nüfuzu, hiçbiri işe yaramadı".[120] Komite oybirliğiyle greve karar verdi. Grevciler, komite raporlarının verildiği ve politika meselelerinin karara bağlandığı günlük açık hava toplantıları düzenledi. Grevi, her yerel sendikanın temsilcisinin olduğu bir merkez grev komitesi yönetti. 300 grevci, Pullman tesislerini gece gündüz korudu.

Grev bir umarsızlık hareketiydi. Bir grev sözcüsü şöyle ifade etti: "Şirketin bizim taleplerimizi kabul etmesini beklemiyoruz. Sonucun ne olacağını bilmiyoruz; aslında çok da umursamıyoruz. Kendimizi ve ailemizin hayati gereksinimlerini karşılamaya yetecek miktardan daha az ücretle çalıştığımızı da biliyoruz ve bu oranda artık kesinlikle çalışmayı reddediyoruz."[121]

Grevin başlamasından bir ay sonra, Amerikan Demiryolları Sendikası Chicago yakınlarında ilk olağan kongresini topladı. Pullman'daki işçiler yardım için kongreye başvurdu. Çoğu Pullman'ı ziyaret etmiş 400 delege için, konu nefret ettikleri her şeyin –işçilerin yoksulluğu, George Pullman'ın küstâhlığı ve şirketin ezici gücü– sembolü hâline geldi. Ginger'a göre;

> Debs hemen bir başkanın elindeki her türlü kontrol dizginini kullandı. Onun açıkgözlülüğü, belagatı, nüfuzunun hepsi, dik kafalı bir eyleme karşı kavganın içine atıldı; sonunda hiçbiri bir işe yaramadı. Tüm salonlar boğuk, acı yorumlarla doldu: George Pullman çok ileri gitmişti. Kan emiciyi teşhir etmenin zamanıydı. ADS tüm Pullman vagonlarına boykot uygulamalı, Pullman işçileriyle anlaşana kadar tek bir yataklı vagonu hareket ettirmemeliydi... Sonunda onlarca adam adına bir adam söz aldı: Derhal Pullman vagonlarına karşı bir boykot ilan edilmeliydi. Debs en sakin sesiyle, teklifi kurula sunmayı reddetti... Her şeyden daha çok Pullman vagonlarına bir boykottan uzak durulmasını istedi.[122]

Sendikanın liderliği, bir destek grevi hâline geleceğinden korkulan şeyden kaçınmak için mümkün olan her şeyi yaptı.

120. A.g.e.
121. *Chicago Times*, 13 Mayıs 1894, 20; alıntı Almont Lindsey, *The Pullman Strike*, University of Chicago Press, Chicago, 1964, s. 126.
122. Ray Ginger, *The Bending Cross: A Biography of Eugene Victor Debs*, Rutgers University Press, New Brunswick, 1949, s. 117-18.

Fakat Pullman "arabulunacak bir şey olmadığını" söyleyerek arabuluculuğu reddettiği zaman, ADS kongresinin bir komitesi Pullman vagonlarına karşı bir boykot başlatılmasında ısrar etti.[123] Delegeler talimat için merkeze telgraf çektiğinde, ezici bir şekilde plan lehine bir duyguyla karşılaştılar ve oybirliğiyle bunu uygulamaya karar verdiler.

Kuşkusuz demiryolu işçilerini böyle bir olağanüstü karara götüren şey, sadece Pullman'daki işçilere duyulan bir sempati değildi. Bizatihi Debs, bu ani dayanışma gelişmesinin nedenlerini açıklıkla ortaya koydu. Demiryolu çalışanları Kardeşliğe güvenlerini kaybetmişlerdi çünkü en başta ücret kesintilerinin giderek ülkeyi süpürmesine "başarıyla direnememişlerdi". Bu yüzden delegelerin tamamı ADS kongresine şu umutlarla geldi: "Ücretlerini iyileştirmek ve çalışanlar olarak onların hak ve ücretlerini korumak; mağdur Pullman çalışanlarının davalarını benimsemeye o kadar hazır olmalarının nedeni budur... Pullman çalışanlarının mağduriyeti ve şikâyetleri, tazmin için onların adalet ve görev duygularına başvururken, kendilerinin daha ileri şikâyetleri... seçmenlerinin yanı sıra Pullman çalışanlarını korumak için ellerinden gelen her şeyi yapmak için... onlara daha fazla bağlanmalarına vesile oldu."[124]

Civar kasabalardan işçilerin tanıklığı bu şikâyetlerin bir resmini sunar. Chicago'nun 160 kilometre batısındaki La Salle'da işçiler Pullman boykotunun ilan edilmesinden bile önce, ADS üyelerinin işten çıkarılmasını protesto etmek için grev yönünde oy kullanmışlardı.[125] Iowa Des Moines'de ana şikâyet "şirketin terfi ve öncelikleri ilgilendiren kurallarındaki radikal değişiklikti"; ücretleri düşürmek ve grevleri engellemek için istihdam listelerine ekstra işçiler konuyor ve üretim fazlası kullanılıyordu.[126] Rock Island'da "6-7 işçi işten çıkarıldı... işçilerin arasında çok huzursuz bir duygu olması nedeniyle... ve ADS üyesi olarak Rock Island'daki makasçıların işten çıkarıldığı öğrenildiğinde,

123. A.g.e., s. 118.
124. ABD Grev Komisyonu Raporu, 135.
125. A.g.e., s. 72.
126. A.g.e., s. 59.

Pullman vagonlarını işletmeyi reddetmek için yerel sendikada bir oylama yaptılar ve sendika üyelerinin Chicago'dakiyle aynı tavrı almasına karar verdiler."[127]

Grand Trunk demiryollarında bir yetkili "hiçbir şey bilmeyecek kadar sarhoş oldu, sonra etrafta dolaşmaya başladı ve adamlara işlerini iyi bilmelerini buyurdu" bir başkası "adamların işlerine burnunu sokuyor" ve "iş yaptırılan kişi bir insan değilmiş gibi, rahat bırakmayacak ve peşine düşecek derecede kısıtlıyordu.." İlaveten Grand Trunk deneyimli makasçıların işine son verirken, makas değişimi yapması için deneyimsiz yol elemanları kullanıyordu.[128]

B&O'da [Baltimor&Ohio Demiryolları] şikâyetler "kayırmacılık, gözdeler ve bazı ikinci derece memurların kötü yönetimiydi".[129] Pittsburgh Fort Wayne ve Chicago'da makinistler ve ustabaşıların, önceki bir anlaşmada kazandıkları ücretli yemek saatleri ellerinden alındı.[130] Bir ateşçi şöyle diyordu: "Demiryolcular arasında genelde şöyle bir duygu vardı, ülkenin her yanında neredeyse her demiryolunda bir ücret düşüşü olacağına karşı çıkmak için bir fırsatım var... Birçok demiryolunda çalışanlar arasında, ikinci derece memurların baskısına karşı koymada neredeyse çaresiz oldukları duygusu hâkimdi, ikinci derece memurlar bu duyguyu istismar ediyor ve adamların canını sıkıyordu."[131]

Boykot 26 Haziran 1894'de başladı, o gün makasçılar Chicago'nun dışındaki birtakım hatlarda Pullman vagonlarının makas değişimini reddetti. Ânında işten çıkarıldılar, ileri gelen başka işçiler protesto için raylarda aşağı yukarı yürüdü. İki gün sonra grevdeki 18.000 adamla 4-5 Chicago demiryolu durduruldu. Bu, Debs ve diğer ADS yetkililerinin beklediği bir şeydi; fakat her taraftan gruplar ve komiteler hâlinde demiryolu işçilerinin, yerel sendikalarının Pullman işçilerine destek için

127. A.g.e., s. 96.
128. A.g.e., s. 106.
129. A.g.e., s. 110.
130. A.g.e., s. 112.
131. A.g.e.

grev kararı aldığını söyleyerek grev karargâhında görünmeye başlamasına çok şaşırdılar.[132] Kısa süre sonra Chicago'nun 26 demiryolunun hepsi fiilen felç oldu ve Great Northern hariç –Pullman vagonları taşımıyordu– tüm kıtalararası hatlar durduruldu. Mücadele 27 eyalet ve bölgeye yayıldı. Yaklaşık yarısı ADS'ye üye olmayan, tahminen 260.000 demiryolu işçisi greve katıldı. *Bradstreet's* grev yüzünden işsiz olanları 500.000 olarak tahmin ediyordu.

Kömür greviyle aynı zamanda gelen Pullman boykotu, dört dörtlük bir sosyal krizi temsil ediyordu. *The New York Times* bunu şöyle gördü: "Amerika Birleşik Devletleri'nde emek ve sermaye arasındaki en büyük savaş resmen yeni başladı."[133] *The Chicago Tribune*, 3 Temmuz itibarıyla grevin "bir ayaklanma haysiyeti" kazandığını ilan ediyordu.[134]

Eylemin gidişatı ikinci seviyeye geçti. ADS konvansiyonu, grevin idaresini görevdeki başkanı Eugene Debs ve yönetim kuruluna vermişti. Onlar hızla bir grev karargâhı kurdu ve kendilerini Chicago'daki grevin içine cansiperane attılar. Bu yetkililer grevcilerin pozisyonlarını belirledi, görevleri formüle etti, şiddetsizliği öğütledi, Chicago'da günlük büyük toplantılar düzenledi ve grevcileri cesaretlendiren, bir günde yüzlerce telgraf gönderdi. Bununla birlikte operasyonel kontrol, her grevci grubunda çıkıveren grev komitelerinde kaldı.

Debs'in anlattığı gibi: "Komiteler tüm depolardan ve bizimle görüşen tüm demiryollarından geldi. Mesela makasçılar bize bir komite gönderecekti ve biz o komiteyi şu depoda ya da şu demiryolunda eylem yapması için yetkilendirecektik, sonra o komite, o depoya gidecek ve işlerin sorumluluğunu alacaktı."[135]

ADS yetkilileri grev kararlarını şekillendirmede bu komitelerle günlük olarak görüşmeler yaptı. Komiteler kısmen grevin

132. Almont Lindsey, *The Pullman Strike*, University of Chicago Press, Chicago, 1964, s. 134-35.
133. *New York Times*, 29 Haziran 1894; alıntı, Almont Lindsey, *The Pullman Strike*, University of Chicago Press, Chicago, 1964, s. 203.
134. *Chicago Tribune*, 3 Temmuz 1894.
135. ABD Grev Komisyonu Raporu, s. 140.

liderlik tarafından konan sınırlar içinde tutulmasına da hizmet etti –kesinlikle durum her zaman bu olmasa da– örneğin Mobile ve Ohio Demiryolları Pullman vagonlarını işletmemeyi önerdiğinde, ADS işçilere orada grevlerine son vermeyi tavsiye etti; fakat grevin birliğini zayıflatacağını düşündükleri için reddettiler.[136] Grev komitelerinin bu enformel yapısı, örgütlü hazırlıklar olmamasına rağmen, ülkenin çok geniş alanı üzerinde grevin koordinasyonuna imkân verdi.

Pullman çatışması, hızlı bir şekilde tüm işçiler ve bir bütün olarak şirketler arasında genel bir mücadele olarak anlaşılmaya başlandı. 26 Chicago demiryolunu temsil eden Genel Yöneticiler Birliği, yöneticiler için bir kurmay heyeti olarak hizmet etti; strateji planladı, grev kırıcılar temin etti ve kamuoyunu ve hükümeti etkilemek için muazzam gücünü kullandı. Debs'in Amerika demiryolu işçilerine grevi desteklemek için bir çağrıda yazdığı gibi:

> Pullman Şirketiyle mücadele, ülkenin üreten sınıflarıyla para gücü arasındaki bir çekişme içinde gelişti... Kavga Amerikan Demiryolu Sendikası ve Pullman Şirketi arasındaydı. Amerikan Demiryolu Sendikası, üyelerinin Pullman vagonları ve ekipmanlarını çalıştırmayı reddedeceklerini açıkladı. Daha sonra demiryolu şirketleri, Genel Yöneticiler Birliği vasıtasıyla, yardıma geldi ve bir dizi olayda tabiri caizse Pullman'la ortaklığa gireceklerini ilan etti ve çalışanlarını ölümüne aç bırakan şeytani işlerinde ona destek oldu. Amerikan Demiryolu Sendikası savaş restini gördü; bu yüzden şimdi çekişme bir yanda sıkıca birleşmiş demiryolu şirketleri ve diğer yanda emek güçleri arasındadır.[137]

Grev tahminlerin ötesinde etkiliydi. 30 Haziran 1894'te biten haftada Chicago'nun 10 ana demiryolu hattında doğuya giden 42.892 ton yük taşındı; 7 Temmuz'a kadarki haftada sadece 11.600 ton taşındı; Baltimore ve Ohio 52 ton taşıdı ve Dört Büyük

136. A.g.e., s. 28; Almont Lindsey, *The Pullman Strike*, University of Chicago Press, Chicago, 1964, s. 240.
137. Eugene V. Debs, *Public Opinion*, 5 Temmuz 1894; alıntı Samuel Yellen, *American Labor Struggles*, Harcourt, Brace and Co., New York, 1936, s. 115-16.

Demiryolu 1 ton bile taşımadı.[138] Debs'in daha sonra yazdığı gibi, demiryolu şirketlerine dayak atılması anlamında grev kazanıldı: "Birleşmiş şirketler felç olmuş ve çaresizdi."[139] Genel Yöneticiler Birliği'nden John Egan bile 2 Temmuz itibarıyla demiryollarının "tükenme noktasına kadar savaşmış olduğunu" kabul etti.[140]

Fakat 30 Haziran itibarıyla GYB [Genel Yöneticiler Birliği] hukuk komitesi, ADS'nin hesaba katmadığı işçilere karşı bir gücü –Amerika Birleşik Devletleri hükümeti– yanına almak için ayrıntılı planlar yaptı. Almont Lindsey'in özenli çalışması *The Pullman Strike*'a göre: "Birliğin stratejisinin hayati bir parçası, Amerika Birleşik Devletleri hükümetini mücadelenin içine çekmek, sonra da savaşın artık işçiler ve demiryolları arasında değil, işçiler ve hükümet arasında görünmesini sağlamaktı... Demiryollarının politikası, seyahat eden halkın öfkesini yükseltmek ve böylelikle federal yetkililerin harekete geçmesini çabuklaştırmak için, taşımacılıktaki sıkıntıları azaltmamak, tersine bu durumu mümkün olduğunca şiddetlendirmekti.[141]

Bu politika doğrultusunda GYB'den John Egan 2 Temmuz'da "başka başvurulacak merci" kalmadığını savunarak, federal askerlerin kullanılması çağrısı yaptı. Bu askerlerle "grev, iğne batırılmış bir balon gibi sönecekti. Bu işi ele almak, kanunu restore etmek, isyanı bastırmak ve şimdi komplocu ve yasa tanımaz adamların yoksun bıraktığı kamusal hizmetleri restore etmek hükümetin görevidir".[142]

Başkan Grover Cleveland ve onun başsavcısı Richard Olney, grevi ezmek için ABD hükümetinin kuvvetlerini kullanmaktan çok mutlu değildi. 35 yıl bir demiryolunun avukatı ve halen

138. Samuel Yellen, *American Labor Struggles*, Harcourt, Brace and Co., New York, 1936, s. 118.
139. Eugene V. Debs, *Writings and Speeches of Eugene Victor Debs*, Hermitage Press, New York, 1948, s. 45.
140. John Egan, *Inter Ocean*, 3 Temmuz 1894, s. 3; alıntı, Almont Lindsey, *The Pullman Strike*, University of Chicago Press, Chicago, 1964, s. 144.
141. Almont Lindsey, *The Pullman Strike*, University of Chicago Press, Chicago, 1964, s. 142.
142. John Egan, *Inter Ocean*, 3 Temmuz 1894; alıntı, Almont Lindsey, *The Pullman Strike*, University of Chicago Press, Chicago, 1964, s. 144.

birkaç demiryolunun (boykot yapılan bir demiryolu da dahil) yönetim kurulu üyesi olan Olney, grevin demiryolu mülküne ve şirket kontrolüne bir saldırı olduğunu düşünüyordu. İdare Chicago'da grevin bitirilmesini kararlaştırdı zira Olney oradaki güvenilen bir ajana şu sırrı verdi: "Gösterilerin başladığı yer ve merkezi olan Chicago'da Amerika Birleşik Devletleri'nin hakları güçlü bir şekilde savunulsaydı, sonuç onu başka her yerde başarısız kılmak ve tüm ülkeye yayılmasını engellemek olacaktı."[143]

Başkan Cleveland bu stratejiyle aynı fikirdeydi, yıllar sonra yazdığı gibi: "İlk tahminlere göre [Chicago] en ciddi komplikasyonların merkezi ve kanun gücüne ihtiyaç duyulacak yer olacaktı. Bu şartlarda, devlet kurumlarının korunmasıyla ve federal otoriteye boyun eğme ve sistemli itaatin güçlendirilmesiyle görevlendirilenler, o bölgedeki bir acil duruma hazırlanmada ihmalkâr davranmışlarsa, cezai görev ihmali olmuş olacaktı."[144]

Olney'nin ilk hareketi GYB hukuk komitesinin bir üyesi ve grevdeki demiryollarının baş hukuk müşaviri, Chicago'daki özel bir federal dava vekili olan Edwin Walker'a başvurmak oldu. Bir sonraki ise tüm grev faaliyetlerini yasaklayan bir ihtiyati tedbir kararı çıkartmak oldu, hatta işini terk etmesi için bir çalışanı kandırıp ikna etmeye çalıştı.[145] Kısa süre sonra tüm grev destekçilerini mahkemeye itaatsizlik konumuna getiren böylesi ihtiyati tedbirler, Michigan'dan California'ya ülkeyi kapladı. İlk kararı çıkaran yargıçlardan biri buna gururla "Kâğıt üzerinde faka bastırma silahı" diyordu.[146]

The Chicago Times'ın editörünün dediği gibi "Kararların gayesi trenlere müdahaleyi önlemekten çok Amerika Birleşik Devletleri askerlerinin devreye sokulmasına bir zemin

143. Olney to E. Walker, 30 Haziran 1894, Merkez Daire Başkanının Raporuna Ek, 1896, 60; alıntı Almont Lindsey, *The Pullman Strike*, University of Chicago Press, Chicago, 1964, s. 150.

144. Grover Cleveland, *The Government in the Chicago Strike of 1894*, Princeton University Press, Princeton, 1913, s. 232.

145. Almont Lindsey, *The Pullman Strike*, University of Chicago Press, Chicago, 1964, s. 162.

146. John Swinton, *Striking for LO*, Western W. Wilson, New York: 1894, s. 92.

yaratmaktı".[147] 2 Temmuz'da Chicago'daki federal polis şefi yuhalayan bir kalabalığa kararı Chicago dışında okudu, kalabalık trenlerin geçişini engellemek için raylara yük vagonlarını çekerek karşılık verdi. Ertesi gün polis, Olney'e telgraf çekti, bir genel grev beklendiği konusunda uyardı ve şöyle dedi: "Güruhu dağıtmak, hattı temizlemek ya da olaylara ismi karışan şahısları tutuklamak elimden gelmiyor ve Amerika Birleşik Devletleri askerlerinden daha aşağı bir gücün posta trenlerinin geçişini sağlayamayacağına ve mahkeme kararlarını uygulayamayacağına inanıyorum."[148] Illinois Valisi John Altgeld'in itirazı üzerine federal askerler Chicago'ya yürüdü. Başsavcı Olney muhabirlere şöyle dedi: "Anarşi uçurumunun kıyısına gelmiştik ve bu gidişatı önlemek için kanunun yeterince güçlü olup olmadığını görme vaktidir."[149]

Federal askerler gelene kadar Chicago'daki grev son derece barışçıldı. Debs ve diğer ADS yetkilileri işçilere şiddetin, şirketlerin ekmeğine yağ süreceğini ve grevin sadece demiryolu işçilerinin çalışmayı reddetmesiyle kazanılabileceğini söyledi. Bununla birlikte ABD ordusunun grevi kırmak için sahneye çıkmasıyla böyle bir barışçıl zafer artık mümkün değildi ve halkın ruh hâli hızla değişti. Bir ADS yetkilisinin daha sonra dediği gibi: "Amerikan halkına o kadar haksızca muamele yapıldı ki –kendimden değil; ülkenin içinden geçtiği deneyimlerden bahsediyorum– sadece bir mavi parkanın görünümü onların öfkesini yükseltiyor, onu gelen bir başka baskı aracı gibi hissediyorlar ve mavi parkalılar uzak tutulursa yapmayacakları şeyi yapmaları da ihtimal dahilindedir."[150]

147. *Chicago Times*, 3 Temmuz 1894, s. 1; alıntı Almont Lindsey, *The Pullman Strike*, University of Chicago Press, Chicago, 1964, s. 164.

148. Arnold to Olney, 3 Temmuz 1894, *Chicago Strike Correspondence* içinde, s. 66; alıntı Gerald G. Eggert, *Railroad Labor Disputes: The Beginnings of Federal Strike Policy*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1967, s. 170-71.

149. Olney'den E. Walker, 30 Haziran 1894, Merkez Daire Başkanının Raporuna Ek, 1896, s. 60; alıntı Almont Lindsey, *The Pullman Strike*, University of Chicago Press, Chicago, 1964; alıntı Gerald G. Eggert, *Railroad Labor Disputes: The Beginnings of Federal Strike Policy*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1967, s. 172.

150. ABD Grev Komisyonu Raporu, 39.

Hüküm süren atmosfer Debs'in askerler gönderildiği zamanki ifadesini akla getiriyor: "Güruhun üzerine düzenli askerlerden açılan ilk ateş, burada bir iç savaşın sinyali olacak. Buna, davamızın nihai başarısına inandığım kadar kuvvetle inanıyorum. Kan dökülecek ve ABD halkının %90'ı, diğer %10'a karşı safa girecek. Ve emekçi halka karşı yarış içinde safa girilmesini önemsemeyecektim ya da mücadele bittiğinde kendimi emeğin saflarının dışında bulmayacaktım. Bunu telaş yaratmak için değil sakin ve dikkatlice söyledim."[151] Chicago'daki ABD askerlerinin komutanı General Nelson Miles aynı şekilde, çatışmanın sonucu olarak Amerika Birleşik Devletleri otoritesini ve sivil hükümetini devirmezse, felç edecek bir tehlikenin olduğuna inanıyordu.[152]

Gerçekten de şiddet içeren karşılaşmalar ABD askerlerinin Chicago'ya 4 Temmuz 1894'de varmasını takip etti. O gece kalabalıklar demiryolu arazisinde toplamaya başladı, yük vagonlarını devirip otoriteye direndiler. Grup demiryolu işçilerinden değil, çalışan sınıfların en ezilmişlerinden –göçmenler, işsizler ve vasıfsız işçiler– oluşuyordu. Ertesi gün kalabalık büyüdü, makasları karıştırdılar, işaret lambalarını değiştirdiler ve yük vagonlarını devirerek hattı kapattılar. En büyük kalabalık, 10.000 kişilik, depo alanından başlayıp yavaş yavaş Rock Island Line boyunca doğuya yöneldi. Genel duyguyu işçilere seslenerek demiryolu avlularında yürüyen bir kalabalık dile getirdi; bağırarak "emek ve sermaye arasında bir savaş olduğunu, onların da çıkması gerektiğini" söylüyorlardı.[153] O gece büyük bir yangın çıktı, World's Columbian Exposition'daki yedi bina tahrip edildi, birçok noktada demiryolu vagonları yakıldı.

Ertesi sabah Illinois Center'daki bir demiryolu görevlisi, kalabalıktan 2 kişiye ateş etti. Kalabalık avluyu ateşe vererek misilleme yaptı. Eylem başka hatlara sıçradı, kalabalığın Güney Chicago'daki Panhandle avlusundaki 700 vagonu tahrip ettiği

151. *New York Times*, 5 Temmuz 1894; alıntı Almont Lindsey, *The Pullman Strike*, University of Chicago Press, Chicago, 1964, s. 175.
152. Gerald G. Eggert, *Railroad Labor Disputes: The Beginnings of Federal Strike Policy*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1967, s. 171.
153. ABD Grev Komisyonu Raporu, s. 214-15.

gece doruk noktasına ulaştı. Kalabalık, bir günde 340.000 dolar değerinde demiryolu mülküne zarar vermişti.

Chicago'yu işgal eden, içlerinde federal askerler, eyalet milisleri ve demiryolları tarafından kiralanıp ücretleri ödenen yardımcı polis şeflerinin olduğu silahlı güçlerin toplam sayısı 14.000'e ulaştı. Fasılalı savaşın seyrinde, 13 insan öldü ve 53'ü ciddi şekilde yaralandı. Yine de grev sarsılmadan kaldı. *Associated Press* 6 Temmuz'da şöyle yazıyordu: "Amerika Birleşik Devletleri askerlerinin varlığına ve beş alay eyalet milisinin seferber edilmesine rağmen; sıkıyönetim, mermi ve süngü tehdidine rağmen Amerikan Demiryolu Sendikası'nın başlattığı büyük grev, Chicago'dan işleyen hatların dörtte üçüne kuvvetli prangalar vurdu ve önceki gece trafik, blokajın başlangıcından bu yana hiç olmadığı kadar felç edildi."[154]

Bu arada çatışma ülkenin her tarafına yayıldı.

Colorado Trinidad'da 1 Temmuz'da büyük bir kalabalık, grevi kırmak için Santa Fe'ye gelen 42 yardımcı polis şefini yakalayıp silahsızlandırdı. Ertesi sabah eyaletin Popülist valisiyle görüşme bile yapmadan, başkan, Fort Logan'dan 5 bölük ABD askerine emir verdi. Askerler hattı temizledi ve yardımcı polis şeflerini korudu, bir grevci toplantısında "kışkırtıcı konuşmalar" yapan 48 "elebaşıyı" tutukladı.[155] Yardımcı ABD polis şeflerine, demiryolu çalışanlarını ayrılmaya ikna etmeye çalışan herhangi birini yakalama kararı olmaksızın tutuklama ve yerel sulh hâkimi ve yetkililerden gelecek karşı çıkışları görmezden gelme, müdahale etmeye çalışırlarsa tutuklama talimatı verildi. Suçlanan Vali David Waite "ABD Polis Şefine, sözde devlet sorununu bastırmak için özel bir orduyu silahaltına almasına... ABD tarafından bununla ilgili herhangi bir deklarasyon olmadan sürdürmesine... ve tek kelimeyle yasa ihlaline... göz yumdu".[156]

---

154. *New York Times*, 16 Ağustos 1902. Alıntı Samuel Yellen, *American Labor Struggles*, Harcourt, Brace and Co., New York, 1936, s. 122.

155. Nelson A. Miles, "The Lesson of the Recent Strikes", *North American Review* 159, 1894, 180-88; alıntı Almont Lindsey, *The Pullman Strike*, University of Chicago Press, Chicago, 1964, s. 174.

156. Waite, *Inter Ocean*, 7 Temmuz 1894; alıntı Almont Lindsey, *The Pullman*

Santa Fe'deki direnişin merkezi daha sonra, ADS locasının 500 üyesinin kasaba şerifi ve çoğu silahlı 300 kömür madeni grevcisi tarafından desteklendiği New Mexico, Raton'a kaydı. ABD polis şefi ve 85 yardımcı polis, engel olursa şerifi tutuklama talimatıyla Raton'a girdi. Kasabada öyle bir nefretle karşılaştılar ki, otel çalışanları onlara hizmet etmektense ayrılıp gitti ve oteller ondan sonra yardımcı polis şeflerince çalıştırıldı. Bu arada Raton'ın 5 kilometre yukarısında küçük bir maden kasabası olan Blassburg'daki bir kalabalık 16 vagonu rampadan aşağı sürdü, Raton'da parçalandı ve raylar bloke oldu. 10. Piyade geldikten sonra bile demiryolları yetersiz personel yüzünden trenleri hareket ettiremedi.

California'da halkın demiryolu tekellerine karşı düşmanlığı o kadar büyüktü ki, Los Angeles'taki özel federal savcı, Olney'i açık isyanın eli kulağında olduğu konusunda uyarıyordu.[157] 5 bölük California milisi silah depolarında toplandı ve greve desteklerini ilan ettiler. Askerlere, ABD savcısından ağır şekilde silahlanmış grev sempatizanlarının kasabaya aktığı ve ABD hükümetinin emrini yerine getirmede 5.000 silahlı adamla karşı karşıya kalabileceklerini bildiren kodlu bir raporu takip ederek Los Angeles'a girmeleri emredildi.[158] Sonunda Los Angeles dolaylarındaki grev her trene bir asker müfrezesi konarak kırıldı.

Bu arada Sacramento'daki çok sayıda demiryolu işçisi greve katıldı, yüzlercesi raylardan sel gibi aktı –işçilerin Dunsmuir'de durdurdukları bir trendeki büyük, ağır silahlı parti de dahil–. ABD polis şefi ve yardımcıları Pullman vagonları taşıyan bir posta trenini korumaya çalışırken, grevciler onu itip treni ayırdı. O zaman iki bölük eyalet askeri çağırdı, onların bazıları emirlere açıktan karşı gelerek firar etti, geri kalanı grevcilere sempatilerinden taarruz etmede ya da ateş etmede gönülsüz davrandı. En nihayetinde 542 federal asker Sacramento'da bir tekneden karaya çıktı, süngü takılı olarak rayları temizlediler.

Strike, University of Chicago Press, Chicago, 1964, s. 168.
157. Almont Lindsey, *The Pullman Strike*, University of Chicago Press, Chicago, 1964, s. 250.
158. A.g.e.

Benzer şekilde Oakland'da büyük bir kalabalık demiryolu deposunu işgal etti, makineleri "öldürdüler" ve hattı kapatmak üzere onları bıraktılar. 370 gemici ve deniz piyadesi geldiğinde, grevcilerin karıları ve anneleri bir Kadınlar Destek Örgütü kurdu ve hiçbir zaman olmayacak bir savaşı öngörerek bir yerel salonu hastaneye çevirdi.

Mücadele Nebraska, Wyoming, Utah, Nevada ve Montana'nın batı eyaletlerinin tamamında büyük halk desteğiyle yayıldı. Wyoming Rawling'de kent yetkilileri tüm yardımcı polis şeflerinin kasabadaki grevle mücadele etmesini emretti. Utah Ogden'da grevciler Union Pacific'in batı terminalini tamamen kontrolü altına aldı, Pullman vagonlarını gerektiğinde zor kullanarak ayırdılar. Ancak küçük bir yardımcı polis kuvvetini toplayabilen ve bir isyanı provoke edeceği için tutuklama yapmaktan korkan ABD polis şefine karşı koydular. Federal askerlerin kısa süre sonra geleceği haberi geldiğinde, şehrin yedi farklı noktasında kendiliğinden ateşler yakıldı. Nevada, Carlin'de demiryolu köprüleri yakıldı. Pullman vagonlarını kullanmayan Great Northern, grevde olmayan tek kıtalararası demiryoluydu; fakat ordu Montana, Helena'ya asker göndermeyi planladığında, oradaki işçiler grev tehdidinde bulundu. Emir geri alındı.

Iowa, Dubuque ve Sioux'da, vali 6 milis bölüğünü gönderene kadar makaslara tahtalar sokuldu ve hatlar tıkandı. Indiana, Hammond'da grevciler şerifin, federal polis şefinin ve yardımcılarının direnmesine rağmen tüm Pullman vagonlarını yan hatta çekti, Büyük bir kalabalık raylara yayıldı, grev kırıcılara saldırdılar, trenleri raydan çıkardılar ve milisler için bir başvuruyu engellemek için bir telgraf ofisini ele geçirdiler. 8 Temmuz'da eyalet milisleri ve federal askerler Hammond'a geldi ve ayrım gözetmeden kalabalığa ateş ederek hattı temizlediler. Belediye başkanının talebi şuydu: "ABD askerinin hangi yetkiyle oraya girdiğini ve en ufak bir uyarı olmaksızın vatandaşlarımıza ateş ettiğini bilmek isterim."[159]

159. A.g.e., s. 260.

Duluth'da liman işçileri Pullnam işçilerine destek için greve gitti.[160] Illinois Spring Valley'de grevci madenciler direniş gösterdi; kalabalık federal askerler tarafından korunan bir treni taşladığında, askerler onlara ateş açıp 2'sini öldürüp bir kaçını yaraladı. Pullman grevinin sonuna kadar, tahminen 34 insan öldürüldü ve Nebraska, Iowa, Colorado, Oklahoma, California ve Illinois'da federal askerler çağrıldı.[161] General Miles, sadece federal askerlerin ülkeyi "ciddi bir isyandan" koruduğunu iddia etti.[162]

Bu arada ABD hükümeti Chicago'daki grevi kırma planını sistematik olarak sürdürdü. 10 Temmuz 1894'de, Debs gizli tertipten tutuklandı. ADS ofisinde federal polis şefi tarafından arama yapıldı, Adalet Bakanlığı'nın bile daha sonra illegal olduğunu kabul edeceği bir şekilde tüm kitaplara ve dergilere el kondu. Gönderilen trenlerle, Chicago blokajı sonunda kırıldı, her birine muhtelif hatlar boyunca 40 yardımcı polis şefi ve bir ABD asker birliği eşlik ediyordu. Chicago'dan doğuya giden 10 ana hattaki yük, 14 Temmuz'da biten haftada 4.142 tona düşmüştü; ardından gelen hafta 29.146 tona çıktı.[163] Daha sonra çatışmayı soruşturan Amerika Birleşik Devletleri Grev Komisyonu'nun yazdığı gibi: "Hukuki fiilin ADS'yi liderlikten mahrum bırakması, Genel Yöneticiler Birliği'nin onun kuvvetlerini dağıtmasına ve saflarında gedik açmasına olanak sağladı. Güruhlar öfkesini tüketti ya da polis, ABD askeri ve polis şefi ve eyalet milislerinin güçlerini birleştirmesine yenik düştü."[164]

Genel Yöneticiler Birliği'nin hükümetten başka güçlü bir müttefiki daha vardı; kurumsallaşmış Demiryolları Kardeşliği.

160. Gerald G. Eggert, *Railroad Labor Disputes: The Beginnings of Federal Strike Policy*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1967, s. 18.
161. Hugh D. Graham ve Ted R. Gurr (Ed.), *The History of Violence in America: A Report to the National Commission on the Causes and Prevention of Violence*, Bantam Books, New York, 1969, s. 298.
162. *1894 Yılı Savaş Bakanının Yıllık Raporu*, Government Printing Office, Washington, 1894, Cilt 1 s.109; alıntı Almont Lindsey, *The Pullman Strike*, University of Chicago Press, Chicago, 1964, s. 214.
163. *Bradstreet's*, 28 Temmuz 1894, s. 467; alıntı Samuel Yellen, *American Labor Struggles*, Harcourt, Brace and Co., New York, 1936, s. 130.
164. ABD Grev Komisyonu Raporu, s. xlii.

Wabash'da 400 makinist greve gittiğinde, birliklerinin başı onları kınadı ve işsiz makinistlerin grev kırıcı olarak hizmet etmesine izin verileceğini ilan etti. Birliğin başı, greve giden makinistlerin yerini alacak özel adamlar tavsiye edecek kadar ileri gitti. Kondüktörlerin başı aynı tavrı aldı. Trenciler Kardeşliği üyelerine "her zamanki görevlerini yerine getirme" talimatı verdi.[165] Başları "Bu demiryolu grevinin zaferinin, anarşinin zaferi olacağını" ilan etti.[166] Genel Yöneticiler Birliği'nin yönetim kurulu başkanı ve Rock Island Line'ın genel müdürü olan Everett St. John'un Demiryolu Kardeşliğinin ifadesine başvurması şaşırtıcı değildir: "Biz onların var olduğu eski düzenle her zaman çok iyi –gerçekten çok tatminkâr bir şekilde– geçindik."[167]

Son anda grev, Chicago işçileri tarafından az daha erteleniyordu. Grevcileri tutkuyla desteklediler. Örneğin gazeteci çocuklar, boykota karşı gazeteleri lağım suyuna düşürüyordu.[168] 30 Haziran'da Chicago Trades and Labor Assembly grevi desteklemek için 150.000 üyesinin gücünü vaat etti. Gerekirse Chicago'daki her sendika üyesinin destek grevine gideceğini söylemek üzere ADS'ye bir komite gönderdi; fakat Debs o noktada bu fikri çok aşırı olarak değerlendirdi. Yine de çatışma derinleşirken, genel grev için baskı oluşmaya devam etti. 7 Temmuz'da 25.000 üyeyi temsil eden Building and Trades Council, bir destek grevini oybirliğiyle kabul etti ve ülke çapında bir genel grev çağrısı yaptı. Ertesi gün Chicago sendikalarından 100 delege bir grev kararı almak için toplandı.

Chicago işçileri böyle bir hareketi ezici biçimde desteklerken, birçok sendika yetkilisi karşı çıktı; çünkü bu işverenlerle varolan sözleşmeleri ihlal edecekti. Fakat delegeler, Başkan Cleveland'ın Chicago'da sıkıyönetim ilan edecek gibi görünen ve direnenlerin

165. Ray Ginger, *The Bending Cross: A Biography of Eugene Victor Debs*, Rutgers University Press, New Brunswick, 1949, s. 122.
166. *Terre Haute Evening Gazette*, 19 Temmuz 1894; alıntı, Samuel Yellen, *American Labor Struggles*, Harcourt, Brace and Co., New York, 1936, s. 123.
167. St. John, ABD Grev Komisyonu Raporu'nda tanıklık, s. 117.
168. Ray Ginger, *The Bending Cross: A Biography of Eugene Victor Debs*, Rutgers University Press, New Brunswick, 1949, s. 143.

"halk düşmanı" olarak değerlendirileceğini ilan eden bir bildiri yayımladığını duyduklarında, bir genel greve tüm muhalefetleri yok oldu. Bununla birlikte grev yürürlüğe girmeden önce Pullman'a arabuluculuğu kabul etmesi için 10 Temmuz'a kadar zaman verildi. Bu gecikme ölümcül oldu: 11 Temmuz itibarıyla Debs ve diğer ADS yetkilileri tutuklandı ve şehrin tümü ordunun kontrolündeydi, grev açıkça yenilgiye mahkûm edildi. Sonuç sadece 25.000 kadar demiryolu haricindeki işçinin Chicago'daki destek grevine katılmasıydı.[169]

Chicago sendikalarının isteği üzerine AEF'nin başı Samuel Gompers Chicago'ya geldi, öteki 24 ulusal sendika yetkilisine Briggs House'da bir konferans çağrısı yaptı. İlk oturum esnasında Chicago'nun Puro İmalatçıları Sendikası'ndan bir komite, ADS'nin mücadelesinin tüm işçilerin mutluluğunu ilgilendirdiği ve bu yüzden tüm emeğin tam dayanışmasını gerektirdiği için, konferansın Pullman'ı arabuluculuğa zorlayacak, ülke çapında bir genel grev çağrısı yapacağını savundu. Debs aynı şekilde demiryolu işçilerinin işlerine geri dönmesine izin verilmezse, bir genel grev çağrısı yapılmasını savundu. Fakat AEF liderleri destek grevinden kuşkuluydu, ADS'nin kapsayıcı endüstriyel sendikacılığına muhalifti ve greve karşı olan Demiryolu Kardeşliğiyle ittifak yaptı. Onlar emek ve sermaye arasında kafa kafaya bir savaştan ne yapıp edip kaçınılacağına inanıyordu. Bir genel greve başvurmak yerine Debs'in hukuki savunması için 1.000 dolar verilmesini ve eve dönülmesini tavsiye ettiler.[170]

Chicago İnşaat Sektörü Konseyi AEF'nin kararının ardından destek grevlerini iptal ettiğinde *The Chicago Tribune* sevinçten uçarak ilan etti:

169. *New York Times*, 12 Temmuz 1894; alıntı, Almont Lindsey, *The Pullman Strike*, University of Chicago Press, Chicago, 1964, s. 225.
170. "Proceedings of Briggs Conference", s. 133; alıntı, Almont Lindsey, *The Pullman Strike*, University of Chicago Press, Chicago, 1964, s. 228.

DEBS'İN GREVİNİN ÖLÜMÜ
Emeğe İki Öldürücü Darbe İndirildi
İlkini Federasyon Vurdu
Peşinden Sendikalar Konseyinin Ezici Vuruşu Geldi[171]

(Belki 1894'te sendikalar "emek tartışma ve anlaşmalarında; uzlaşma, arabuluculuk, muhafazakârlık ve sorumluluğu desteklediğini" ilan ettiğinde, Amerika Birleşik Devletleri Grev Komisyonu'nun aklında böyle işler vardı.)[172]

Bir genel grev ne kadar yakındı? Chicago'daki birçok banliyö treni zaten grevdeydi ve Zanaat ve Emek Birliği bu fikirle greve çıkmıştı. Briggs House Konferansı bildirisi şöyle diyordu: "Ülkemizin çalışan insanlarının bir grevini düzenleme gücümüz olmayabilir belki, bu konferansın onlara emek araçlarını bırakmaları yönünde bir tavsiyede bulunmasının, bağlı örgütlerimizin üyelerini büyük oranda etkileyeceğinin de tamamen farkındayız."[173] Bu, Gompers'in tanıklığını doğrulamış gibi görünüyor: "St. Louis ve Missouri, Ohio ve Colorado genelinde çeşitli yerlerden telgraflar aldım; eylemlerini belirlemeyi AEF'ye bırakacak işareti beklemeye karar vermişlerdi."[174]

Bununla birlikte böyle bir destek çağrısı yapmak yerine, Briggs House bildirisi şuna zorluyordu: "Şimdi destek grevindeki AEF ile bağlantılı herkes işe dönmelidir ve destek grevine çıkmayı düşünenlere her zamanki görevlerinde kalmaları tavsiye edilir."[175] Gompers, AEF yönetim kurulunun tavsiye mahiyetinde bile olsa bir grev çağrısı yaparsa üyelerinin greve gideceğini[176] ve bunun üzerine grevin "tüm ülkede az ya da çok genişlikte yayılacağını" kabul etti.[177] Birçok kömür madencisi

171. *Chicago Tribune*, 14 Temmuz 1894; alıntı, Ray Ginger, *The Bending Cross: A Biography of Eugene Victor Debs*, Rutgers University Press, New Brunswick, 1949, s. 150.
172. ABD Grev Komisyonu Raporu, s. xxviii.
173. "Proceedings of Briggs Conference", American Federationist 1, 1894.
174. ABD Grev Komisyonu Raporu, s. 190.
175. A.g.e., s. 192.
176. A.g.e., s. 194.
177. A.g.e., s. 199.

hâlâ grevdeydi ve 1894'te, önceki yıllardan daha fazla işçi greve katıldı. Zamanın fırtınalı atmosferini vermede Gompers'in yargısı isabetli gibi görünüyor.

Pullman'daki işçiler sonuna kadar dayandılar. 6 Temmuz'da milisler gönderildi, tesisteki grevcilerin korumalarının yerini aldı; fakat grev sağlam kaldı. Bununla birlikte demiryolu grevi bir kez kırılınca, tüm umutlar yok oldu ve Pullman milislerin desteğiyle işçilerini kendi şartlarıyla yeniden işe almaya başladı.

Kuşkusuz grevin gerçek meselesi, basitçe Pullman'daki işçilerin ücreti değildi. George Pullman bu meseleyi "bir insanın kendi mülkünü yönetme hakkı olması prensibi" olarak tanımlıyordu.[178] Genel Yöneticiler Birliği'nin gizli tutanaklarında meselenin, demiryollarının hatlarındaki vagonları işletip işletmeyeceğini "kendi başına belirlemesi" olduğu ileri sürülüyordu.[179] Ya da ADS Başkan Yardımcısı George Howard şöyle diyordu: "Ben her zaman bir insanın canının istediği herhangi bir şeyi işletip işletmeme hakkı olduğunu iddia ettim" oysa şirket "delegelerin ADS konvansiyonuna söyleyeceklerine ya da kendi çalışanlarının söyleyeceklerine bakmaksızın, onların seçtiği vagonları çekeceğini kamuya ilan etti".[180] Esas mesele bir güç sorunuydu; bu ise öteki ücret sorunlarını, çalışma koşullarını ve benzerlerini belirlemek olarak anlaşılıyordu.

Pullman grevi, sırf bir sanayiye karşı şiddet içermeyen bir grev yapmakla -grev şirket gücüne ciddi olarak meydan okursa- askerî güç dahil muazzam sosyal güçlerin kendi üzerlerine geleceğini işçilere gösterdi. Debs'in dediği gibi:

> Örgütümüzde sadece bir miktar sınırlı, bir miktar yetersiz maaşı olan insan ve gelirleri kesildiğinde aç kalanlar var. Bizim arkamızda Devlet'in gücü yok. Toplumda bizim tarafımızda genel kabul görmüş bir etki yoktu... Öteki tarafta şirketler mükemmel ittifak hâlindeler, paranın hükmedebildiği her şeyleri var ki, bu sübvanse edilmiş basın

178. A.g.e., s. 556.
179. General Managers Association, *Minutes of Meetings*, Chicago, 1894, 94; alıntı, Gerald G. Eggert, *Railroad Labor Disputes: The Beginnings of Federal Strike Policy*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1967, s. 156.
180. ABD Grev Komisyonu Raporu, 9, 11.

anlamına gelir; gazeteleri kontrol edebilirler ki, bu yanlış ya da hükümsüz kamuoyu anlamına gelir. Ruhban neredeyse daimi bir şekilde onların gürültülü suçlamalarıyla fikir birliğinde oldu; sonra mahkemeler, sonra Eyalet milisleri, sonra Federal askerler, her şey şirketlerin tarafında.[181]

Bir demiryolu işçisinin ifade ettiği gibi, grevin dersi "emekçilere bir araya gelmeleri gerektiğini, tek bir örgütün kazanamayacağını göstermekti... Karşılarında birleşmiş basını gördüler, karşılarında birleşmiş ruhbanı gördüler, karşılarında tüm yargıçları gördüler, karşılarında bu ülkenin tüm devlet memurlarını gördüler; Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti karşılarındaydı ve tüm eski zaman [emek] örgütleri."[182]

Grevcilere karşı bütün devlet gücünün harekete geçirilmesi, Amerikan Demiryolu Sendikası'nın militan liderliğinin bile uğraşmak için hazırlıklı olmadığı problemler yarattı. ADS'nin yapısı alışılmamış oranda aşağıdan inisiyatife imkân vermesine rağmen yine de yerel gruplar liderlik ve yönlendirme için ulusal yetkililere baktı. Dolayısıyla liderler hapse atıldığında ve ofis tahrip edildiğinde, yereller kendi başlarına devam etmeyi beceremedi. Debs grevin, merkezî liderliğin kaybına karşı ne kadar kırılgan olduğunun canlı bir resmini çizer:

Onların arasında kalmasına izin vermişsek, adamlarımız herhangi bir şart altında asla sarsılmamış bir pozisyondaydı... Fakat bir kez eylem sahnesinden inince ve telgraf göndermemiz ya da gerekli emirleri yayımlamamız ya da soruları cevaplamamız engellenince; şirketlerin yardakçıları, gidip adamlara Newton'daki adamların işe geri döndüğünü söyleyecekleri Nickerson, Kansas gibi bir yerde çalıştırıldığı ve Nickerson bunun doğru olup olmadığını sormak için bana telgraf çektiği zaman, mesaja hiçbir cevap gelmedi çünkü tutuklanmıştım; hepimiz tutuklanıyorduk. Karargâhın morali bozuktu ve terk edilmişti; hiçbir haber alamıyorduk. Adamlar işe geri döndü ve saflar Amerika Birleşik Devletleri federal mahkemeleri tarafından dağıtıldı.[183]

181. A.g.e., s. 169.
182. A.g.e., s. 76.
183. A.g.e., s. 146.

Bununla birlikte ADS yetkilileri serbest kalsaydı bile tam bir yaklaşım değişikliği olmadan, onu ezmeye kararlı bir devlet gücüne karşı grevi kazanamayabilirlerdi. Sendika "kanun ve düzen" güçlerince yerle bir edildiğinde bile "yasal" ve "nizami" taktikler uyguluyordu. Başlangıçta işçilere Debs'in politikasını takip etmek ve düzeni sürdürmek için güçlerinin el verdiği her şeyi yapmak çok mantıklı geldi çünkü... orada mükemmel bir düzen olsaydı, [greve muhaliflerin] askerlere çağrı yapabilmesi ya da mahkemenin müdahalesine başvurabilmesi için bahane olmayacaktı ve hiç şüphesiz kazanacaktık.[184] Fakat grevcilerin yasal ve şiddet içermeyen politikasına rağmen mahkeme ve ordu müdahale ettiği zaman, ADS yaklaşımını değiştirmedi. Bu yüzden başarısızlığa mahkûm oldu. Böyle koşullar altında Debs'in daha sonra dediği gibi "ülkedeki tüm demiryolu adamları bir kardeşlik içinde örgütlenseydi ve birlikte hareket etseydi bile başarılı olmaları mümkün olmayacaktı".[185]

Yasal başarıyı imkânsız kılan askerlerin gelişine, ülkenin her tarafındaki işçiler kitlesel bir doğrudan eylemle karşılık verdi. Fakat ADS için böyle bir politikayı benimsemek tüm toplumsal düzene meydan okumak –onun çekindiği bir adım– anlamına gelecekti. Bu yüzden belki Amerikan tarihindeki cesur, radikal ve dürüst sendika yetkilisinin en büyük örneği olan, bir ayaklanma hâline gelmesini önlemek için grevi sonlandırmaya çalışan Eugene Victor Debs'in görüntüsünü takdim ettik. Zira Debs'in tanıklık ettiği gibi "olayların çok ciddi bir evreye girdiğine ve barışın yararına ve isyan ve kargaşayı önlemek için grevi durdurmayı ilan etmemiz gereken bir noktaya ulaşıldığı kanaatine vardık... Her şeyin söz konusu olduğu, bir devrimle sonuçlanabilmesi mümkün bir kriz vardı."[186]

184. A.g.e., s. 50.
185. A.g.e., s. 161.
186. A.g.e., s. 145-46.

Bununla birlikte Pullman grevinin yenilgisinin büyük kısmı, acil hedefleri yönünden olmuş olabilir, gerçek önemi, Debs'in gördüğü gibi, yansıttığı öngörülemeyen dayanışma duygusuydu. Bu dayanışma her özel örgütte değil "örgüt ruhu" dediği şeyde somutlaşır. Grevden sonra Debs'in ifade ettiği gibi "bu ülkede örgüt ruhunu ezmek yerine, bir tüyle Niagara'yı durdurmaya çalışabilirlerdi... Amerikan Demiryolu Sendikası formunu almayabilirdi; fakat bu yanlışa direnme ruhu oradadır, sürekli güçlenerek büyüyor ve onun çıkış yolu emek huzursuzluklarında, muhtelif türden grevlerde bulunur. Adamlar, en baştan yenilgiyle karşılaşacaklarını bilseler bile, altında ezildikleri bir haksızlık duygusundan o kadar etkileniyorlardı ki, greve gidiyor ve ceremesini çekiyorlardı".[187]

187. A.g.e., s.163.

4
1919

"ZAMANIMIZIN EN SIRADIŞI OLGUSU" diye yazıyordu Ekim 1919'da *The Nation* "sonuçları açısından en hesap edilemez, hemen peşinden gelen tehlikeler açısından en tehdit edici ve nihai amacının olabilirlikleri açısından en cazip olgu, sıradan insanların beklenmeyen devrimidir.

> Bu, savaş tarafından çok hızlandırılan dünya çapında bir harekettir. Rusya'da Çar'ı tahttan indirdi; iki yıldır onun yerini Lenin dolduruyor. Kore, Hindistan, Mısır ve İrlanda'da politik tiranlığa karşı sert bir direnişi sürdürüyor. İngiltere'de, insanların kendi yöneticilerinin kararları hilafına, demiryolu grevine neden oldu. Seattle ve San Francisco'da, yakınlarda tersane işçilerinin Sovyet Hükümeti'ni yıkmak

için sevkedilen silahları ya da ikmal malzemelerini taşımayı reddetmesine yol açtı. Illinois'in bir bölgesinde, eyalet yöneticilerinin "cehennemin dibine git"mesini oybirliğiyle isteyen grevci madencilerin kararlılığını bizatihi ilan etti. [Samuel] Gompers'e göre Pittsburgh'da, kontrol [Dünyanın Sanayi İşçileri'nin] ve diğer "radikallerin" eline geçmesin diye, gönülsüz Amerikan [Emek] Federasyonu'nu grev çağrısı yapmaya zorladı. New York'ta dok işçilerinin grevine yol açtı ve sendika yetkililerine rağmen adamları içeri sokmadı ve işverenler onlarla dirsek temasında olsa bile uluslararası yetkililerin tam olarak kontrolü sağlamaktan aciz olduğu matbaalarda kargaşaya neden oldu. Eski yaptırımları unutan ve eski liderliğe inancını kaybeden sokaktaki adam, yeni bir özgüvene erişim ya da en azından kendi adına riske girmek için yeni bir atılganlık, bir hazır oluş deneyimledi. Sonuçta bu âna kadar zeki insanlar için açık olduğu gibi, otorite artık yukarıdan empoze edilemiyordu, aşağıdan otomatik olarak geliyordu.[1]

1919'un kitlesel grevlerinin payandasını sağlayan bu ayaklanmaydı.

Pullman grevini takip eden çeyrek yüzyılda Amerikan kapitalizmi derinden değişmişti. Demir ve kömür gibi temel sanayiler, büyüklük ve ekonomik önem bakımından demiryollarıyla rekabet ederek olağanüstü büyüdü. Bu temel sanayiler genellikle bir ya da birkaç firmanın hâkim olduğu, örgütlenmiş ve kontrol edilen bir ulusal piyasa geliştirdi. Amerika Birleşik Devletleri büyük bir sanayi ihracatçısı hâline geldi. Ayrıca 1898'de İspanya ile ve 1917'de Avrupa Üçlü Antantı'yla savaşa bulaşan bir dünya gücü oldu. ABD'deki 1919 kitlesel grevi I. Dünya Savaşı'nı takip eden küresel krizin bir parçasıydı.

Sendikalar Amerikan işçilerinin küçük bir azınlığından fazlasını örgütlemede başarısız olurken, bu büyüme marjında genişlemeyi başarmıştı. Amerikan Emek Federasyonu, vasıfsız ve yarı vasıflı çoğunluğu hor gören vasıflı işçilerin son derece ayrıcalıklı sendikalarının bir toplamı olarak kaldı. Açık hedefi, işveren ve çalışanın dengelerini korurken üyeleri için imtiyaz

1. "The Rect of the Rank and File", *The Nation* 109, No. 2834, 25 Ekim 1919, s. 540.

kazanmaktı. Güvenilir, makul ve muhafazakârdı; sanayi sendikacılığına ve kitlesel grevlere, Pullman grevi günlerindeki kadar düşmandı. Tekrar tekrar göreceğimiz gibi, çoğu AEF sendikası, geniş işçi ihtiyaçlarına yanıt vermekten çok, kendi örgütlerini korumakla ilgileniyordu.

Radikal Dünya Sanayi İşçileri (DSİ), AEF'nin bıraktığı boşlukta büyüdü. "Wobbly'ler" AEF'nin "meslek birliği"ne zıt biçimde "sanayi sendikacılığını" –sanayideki tüm işçilerin bir sendikada örgütlenmesi– savunuyordu. DSİ, Batı'nın göçmen işçileri ve Doğu'nun tekstil atölyelerindeki işçiler gibi en ezilmiş ve vasıfsızları örgütledi. İşçilerin sanayiye sahip olmasını hedefi olarak ilan etti ve her grevi devrime bir hazırlık olarak gördü. Pek çok bakımdan, geleneksel bir sendikadan çok, toplumsal bir hareketti; birçok dramatik greve bulaşmış olsa da genel olarak, işverenle müzakere eden sürekli bir ilişkiyi küçümsüyordu. Wobbly'ler [The Industrial Workers of the World / Dünya Sanayi İşçileri] I. Dünya Savaşı sırasında yasal ve yasadışı araçlarla kabaca bastırıldı; 1919'a kadar kayda değer bir gücü olmadı.

I. Dünya Savaşı sırasında Amerikan ekonomisi, akşamdan sabaha devlet koordineli planlama ve yönetim sistemine dönüştürüldü. Hükümet komisyonları, fiyatları ve üretim seviyelerini belirledi; demiryolları doğrudan hükümet idaresine verildi. Göçe son verilmesi ve çok büyük üretim ihtiyacıyla, emek birdenbire bir güç konumuna geldi. Artık işverenler grevlere birkaç hafta ya da ay tahammül edemiyor, o zaman kolayından, daimi bir işsiz ordusundan, grev kırıcı kiralıyordu. Şimdi grevler kritik savaş üretimini durduracak ve elaltında grev kırıcı olmaya müsait işsiz kalmayacaktı. Savaş zamanı emek arabulucusu ve *Wartime Strikes and Their Adjustment* kitabının yazarı Alexander Bing'in yazdığı gibi: "İşçiler, öyle yapmayı uygun görselerdi, savaşın ürettiği emek kıtlığından ve muazzam mal ihtiyacından yararlanabilir ve sanayide radikal değişiklikler talep edebilirlerdi; böylesi taleplere ne kadar başarıyla direnilebildiğini görmek zordur."[2]

2. Alexander M. Bing, *War-Time Strikes and Their Adjustment*, E.P. Dutton and

Bu durumda iş dünyası ve hükümet, sanayi sendikacılığına yeni bir yaklaşım geliştirdi. I. Dünya Savaşı'ndan önce işverenler, bazı istisnalarla, her biriyle tek tek uğraşarak işçileri kontrol altında tutmak suretiyle, sanayi sendikalarının kurumsallaşmasıyla savaşmıştı. Emeğin yeni gücü bu stratejiyi artık kullanışlı olmaktan çıkardı. Neticede işverenler ve hükümet, sendikalara böyle bir kontrol uygulamaktan çark etti. Gerçekte bu politika bir anlaşma şeklini aldı; AEF, hükümetin yetki alanında olsun ya da olmasın üyeleri işten atılmaksızın örgütlenme hakkı karşılığında, grevlere karşı olmayı kabul etti. Sonuç olarak sendika üyeliği savaş sırasında 2 milyona kadar yükseldi.[3] Hem AEF hem de savaş zamanı işverenleri; savaş süresince ücretlerin, işadamları, emek ve hükümet tarafından oluşturulan bir heyetçe belirlenmesini kabul etti.

Bu anlaşmaya karşın iki faktör işçileri eyleme zorladı. Birincisi, savaş büyük oranda devasa enflasyonla finanse edilmişti, hayat pahalılığı 1915 Ağustos'undan 1919 sonuna kadar pratik olarak ikiye katlanmıştı.[4] İkincisi, Bing'in altını çizdiği gibi: "Üretimin acil ihtiyaçları... işçilerin daha önce, ne sahip oldukları ne de bilincinde oldukları bir gücün farkına varmalarını sağladı."[5] Vatanseverliğe başvurulmasına ve hükümet, iş dünyası ve AEF'nin muhalefetine rağmen grevler savaş sırasında mantar gibi çoğaldı. 1916'dan 1918'e kadarki savaş yıllarında grevdeki işçi sayısı 1915'in ortalama 2,4 katıydı.[6] Büyük grevler çam kerestesi üretimini pratik olarak durdurdu ve savaşın ilk yıllarında en önemli bakır sahaları kapandı. Amerika Birleşik Devletleri'nin en önemli cephane merkezi olan Connecticut Bridgeport'ta, işçiler hem Ulusal Savaş Emek Komisyonu'nun hem de kendi ulusal sendika liderlerinin emirlerine rağmen üretimi durdurdu.

Önceden de sıkça olduğu gibi, işçiler artan militanlıklarının yanı sıra büyüyen bir dayanışma duygusu geliştirdi. Örneğin

Co., New York, 1921, s. 262.
3. A.g.e., s. 168-69.
4. A.g.e., s. 7.
5. A.g.e., s. 9.
6. A.g.e., s. 293.

Pacific kıyısındaki tersane işçileri, Northwest'teki kerestecilerin grevine destek amacıyla birkaç ay boyunca tersaneleri bloke etti, "10 saatlik keresteleri" işlemeyi reddettiler. Ülkenin farklı bölgelerinde dört genel grev gelişti. Illinois, Springfield'de grevdeki tramvay işçilerini destekleyen bir geçit alayı polis tarafından durduruldu; 10.000 sendikalı işçi, özellikle madenciler, protesto için bir genel greve katıldı. Missouri Kansas City'de çamaşırhane işçileri ve şoförler greve gittiğinde, destek için bir genel grev gelişti ve kırmak için Ulusal Muhafızlar çağrılana kadar bir hafta devam etti. Texas Waco'da lokavt yemiş tramvay işçilerine destek için bir genel grev çağrısı yapıldı. Ve Montana Billings'de buz satıcıları, kent çalışanları, havagazı işçileri, mandıra işçileri, kamyon şoförleri ve başkaları lokavt yiyen inşaat makinecilerini desteklemek için greve gitti.[7]

I. Dünya Savaşı sona yaklaşırken, birkaç ilave faktör endüstriyel çatışma iklimini şekillendirdi. Savaş sırasında yaratılan muazzam vatansever duygular, emeğin büyüyen gücüne karşı histerik bir korku ve nefret içinde, kasıtlı olarak ve beceriyle manipüle edildi. İşverenler bu duyarlılığı, sanayi sendikacılığının savaş sırasında kazandığı gücü geri sarma çabalarında seferber etti. Öte yandan işçiler, savaş zamanı propagandasının onlara "yeni bir dönem" sözü verdiğini düşünüyor, artık fedakârlıkları karşılığında hak ettiklerini düşündükleri şeyi almak için can atıyorlardı.

Herkesin zihninin arka planında; savaşın neden olduğu inanılmaz acı, tahribat ve düzensizlik sonucunda bütün dünyayı sürükleyen isyan dalgası ve Rus Devrimi vardı. Amerikan işçilerinin Sovyet Rusya'ya tavrının ferasetli bir nitelemesi, 1920'de yayımlanan Kiliselerarası Dünya Hareketi'nin bir çalışmasında verilir: "Rus Devrimi, muhtemelen kanlı bir işti ve Bolşevikler kuşkusuz tehlikeli ve yabaniydi; fakat Rus Hükümeti emekçilerin hükümetidir ve henüz düşmemiştir. Gazeteler iki yıldır, düşmek üzere olan Rus Cumhuriyeti'nin burada bile,

7. A.g.e., s. 30, 136.

işçilere düşmemiş olmanın bir tür sınıf onurunu verir gibi göründüğünü yazıyor."[8]

Öte yandan iş dünyası ve hükümet liderleri, sık sık bildikleri dünyanın her yönden saldırı altında olduğunu düşünüyor ve sık sık Bolşevizmi onları tehdit edenlerin –ya Sovyet Rusya ya da AEF– tümünün birleşik komplosu olarak görüyordu.

Gerçek ücretler, savaş sırasında muazzam emek talebinin sonucu olarak büyük oranda yükselmişti. Büyük savaş zamanı sanayi büyümesinin sonu ve "normalliğe" dönüşle birlikte işverenler genel olarak, kârlar sürdürülecekse ücretlerin düşürülmesinin zorunlu olduğunu düşünüyordu. Ekonomist John Maynard Keynes'in daha sonra belirttiği gibi, bu enflasyon yoluyla, doğrudan ücret kesintisiyle olduğundan daha az dirençle yapılabilirdi. 1919'da hükümet eşzamanlı olarak savaş zamanı fiyat kontrollerini sonlandırdı ve şirketlerin geleneksel sendika karşıtı politikalarına dönmesine izin verdi. 1919 Haziran'ı ve 1920 Haziran'ı arasında hayat pahalılığı endeksi (1913, 100 olarak alındığında) 177'den 216'ya çıktı.[9]

Öfke, umut ve militanlık arttı. Bu radikallik hiçbir yerde Seattle'daki kadar ileri gitmedi. Radikal DSİ ve AEF Metal İşçileri Konseyi, yakın zamandaki Rus Devrimi'ni kendisine model alan Askerler, Denizciler ve İşçiler Konseyi'ne sponsorlukta işbirliği yaptı. Bir sosyalist ve Seattle AEF'nin önceki başkanı olan Hulet Wells, savaş sırasında zorunlu askerliğe muhalefetten suçlu bulunup, hapishanede işkence görünce, Seattle emek hareketi dev sokak yürüyüşleri şeklinde patladı. Seattle emek hareketinin daha tutucu üyeleri bile Bolşevik devrimini destekledi ve ABD müdahalelerine karşı çıktı.[10] 1919 Sonbaharında Seattle dok işçileri, Sibirya'daki karşıdevrimin lideri Amiral Aleksandr

8. Commission of Inquiry, Interchurch World Movement, *Report on the Steel Strike of 1919*, Harcourt, Brace and Howe, New York, 1920, s. 152 (bundan sonra "IWM Report").

9. Sylvia Kopald, *Rebellion in Labor Unions*, Boni and Liveright, New York, 1924, s. 152.

10. Robert L. Friedheim, *The Seattle General Strike*, University of Washington Press, Seattle, 1964, s. 18.

Kolçak'a giden silahları ve cephaneleri yüklemeyi reddetti ve onları yüklemeye kalkan grev kırıcıları dövdü.[11] Seattle sendika üyeliği 1915'teki 15.000'den 1918 sonunda 60.000'e çıktı –sanayi işçilerinin toplam sayısından fazla–.[12]

Seattle sendikaları resmî olarak AEF'ye katılmıştı; fakat onların fikirleri ve eylemleri AEF politikalarından çok farklıydı. Sendikaya ait *Seattle Union Record*'un editörü ve yerel emek hareketinde ılımlı biri olan Harry Ault'un dediği gibi: "%95'imizin işçilerin sanayiyi kontrol etmesini kabul edeceğine inanıyorum. Neredeyse hepimiz bunu kabul ediyorduk ama yöntem konusunda çok farklı fikirlerdeydik. Bazılarımız Kooperatif hareketi yoluyla kontrolü ele geçirebileceğimizi düşünüyorduk, bazılarımız politik eylem yoluyla, diğerleri endüstriyel eylem yolundan yanaydı."[13]

Rus Devrimi'yle ilgili broşürlerden binlerce dağıtılıyordu. Bir Seattle emek gazetecisi daha sonra şunları hatırlıyordu:

> Bir zaman için bu küçük broşürler Seattle tramvayları ve vapurlarında yüzlerce görüldü, çalışmaya giden tersane adamları okuyordu. Seattle'ın işadamları bu olay üzerine yüzlerini ekşiterek yorum yapıyordu; bu işçilerin iktidara gelişlerini örgütlemek için nasıl enerjik ve özenle çalıştıkları herkes için açıktı.
>
> Zaten Seattle'daki işçiler, uzak olmayan bir gelecek için pratik bir politika olarak "işçilerin iktidarından" bahsediyordu. Kazancılar, makinistler ve diğer metal meslek birlikleri, tersanelerin kısa süre sonra devralabilecekleri işletmeler olduğunu ve bunları şimdiki sahiplerinden daha iyi işleteceklerini ima ediyorlardı. Bu imalar sendika toplantılarına hayat veriyordu.[14]

---

11. A.g.e.
12. William Short, *History of Activities of Seattle Labor Movement and Conspiracy of Employers to Destroy It and Attempted Suppression of Labor's Daily Newspaper, the Seattle Union Record*, Seattle Union Record Publishing Co., Seattle, 1919, s. 1-2; alıntı, Robert L. Friedheim, *The Seattle General Strike*, University of Washington Press, Seattle, 1964, s. 24.
13. *Papers on Industrial Espionage* (Elyazması, University of Washington Library, Seattle), Ajan raporu 106, 11 Haziran 1919; alıntı Robert L. Friedheim, *The Seattle General Strike*, University of Washington Press, Seattle, 1964, 29.
14. Anna Louise Strong, *I Change Worlds*, Henry Holt and Co., New York, 1935, s. 68.

Militan ruh ve sendikaların büyümesi tersanelerdeki 35.000 işçi arasında yoğunlaştı. Seattle'ın gemi yapım sanayisi federal fonlarla kurulmuştu ve esasen savaş tarafından yaratılmıştı. Amerika Birleşik Devletleri hükümetinin Acil Donanma Şirketi nihai işverendi.

Mütarekeden iki haftadan az bir süre geçmişti ki, Tersane Sendikası, bir grev yetkisi vermeyi lehte oyladı. Sendikalar düşük maaşlı işlerin ücretinin artırıldığı, vasıflıların artırılmadığı bir ödeme şeması önerdi; tersane sahipleri ise yalnızca onlar için bir ücret artışı sunarak, vasıflı işçileri ayırmayı denedi. Vasıflı işçiler rüşveti geri çevirdi ve 21 Ocak 1919'da 35.000 tersane işçisi greve gitti.[15]

Acil Donanma Şirketinin başı sıfatıyla ABD hükümetini temsil eden Charles Piez, tersane sahiplerine –aksi takdirde sözleşmelerinin iptal edileceğiyle tehdit ederek– herhangi bir ücret artışına direnmeleri yönünde telgraf çekti. Fakat "getir götür işi yapan bir çocuğun 'hatası' yüzünden" diye hatırlıyordu muhabir sonradan "bu telgrafların biri [işverenlerin] Metalciler Birliği'ne değil [işçilerin] Metalciler Konseyi'ne gitti. Tersane işçilerinin öfkesi bu yüzden Washington'a yöneldi."[16]

Hükümet ve işverenlerin onları aç bırakma kararlılığı karşısında tersane işçileri, bir genel grev çağrısı yapması için Seattle Merkez Emek Konseyi'ne başvurdu. İyi tanınan yerel ilerici ve radikal liderler, Tom Mooney'i özgürleştirmeyi hedefleyen bir ulusal genel grev örgütlemek için özel bir konferans dolayısıyla o günlerde Chicago'daydı (Mooney San Francisco'da bir AEF yetkilisiydi, tam bombanın atıldığı saatte olay mahalinden bir buçuk kilometre uzakta, bir saatin yanında çekilmiş fotoğrafı kanıt gösterilmesine rağmen, 1916'da hazırlık hâlindeki bir geçit törenine bomba atmakla suçlanmıştı). Liderlerden biri olan Anna Louise Strong'a göre, onlar şehirde olsaydı Seattle'daki genel grev muhtemelen olmayacaktı. "Bir genel

15. *Seattle Times*, 21 Ocak 1919, s. 1; alıntı, Robert L. Friedheim, *The Seattle General Strike*, University of Washington Press, Seattle, 1964, s. 75.
16. Anna Louise Strong, *I Change Worlds*, Henry Holt and Co., New York, 1935, s. 74-75.

grevin oylandığını duyduklarında çok korktular... Bu bir şeyleri –bizi, belki bizim örgütlü emek hareketimizi– kolaylıkla mahvedebilirdi."[17]

Merkez Emek Konseyi'nin patırtılı bir oturumunda, yerel sendikaların üyelerinin genel grev konusunda oyunu alan tersane sendikalarının çözümü ise muhalefetsiz geçti. Bir genel grevin tehlikesi işçilerin kendileri hariç ciddiye alınmadı, *The Seattle Times*'ın yazdığı gibi,

> Neye yönelik bir genel grev?
> Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti'ne mi? Saçmalık!
> Seattle'ın işçi yanlılarının %15'i bile böyle bir önermeyi dikkate almaz.[18]

Ama bir gün içinde 8 yerel sendika, düzenli toplantılarında grevi onayladı –hemen hepsi neredeyse oybirliğiyle–. İki hafta içinde 110 yerel, en tutucu olanların bazılarında bile, bire beş veya on oyla, grevi onayladı.

Seattle işçileri, greve katılmakla, birkaç günlük ödemelerinden fazlasını riske attıklarını biliyordu. Kendi ulusal sendikaları tarafından cezalandırılma ve işverenleriyle geçerli sözleşmelerini kaybetme riskine girmişlerdi. Örneğin Liman İşçileri Sendikası Seattle rıhtımı için bir tam sendikalı işyeri anlaşmasını tehlikeye attı ve en nihayetinde kaybetti. Uluslararası Rıhtım İşçileri Birliği'nin başkanı yerel şubeye, bir genel grevde yer alırsa ruhsatını iptal edeceğini bildiren bir telgraf çekti.

Merkez Emek Konseyi grevin, grev yapan her şubeden, en alttakilerce seçilen üç üyeden oluşan, bir Genel Grev Komitesi tarafından yönetileceğini kabul etti. Komitenin –çoğunlukla resmî olmayan, daha önce pek az liderlik deneyimine sahip, en alttakilerden oluşan– 300 üyesi grevden önceki dört gün toplantılar başlattı; onlar ve onların 15 üyeli yürütme komitesi grev boyunca günlük toplantılardaydı, şehirde fiili olarak karşı hükümet oluşturdular.

17. A.g.e., s. 72, 74.
18. *Seattle Times*, 28 Ocak 1919; alıntı, Robert L. Friedheim, *The Seattle General Strike*, University of Washington Press, Seattle, 1964, s. 84.

Genel Grev Komitesi tarafından daha sonra yayımlanan bir grev çalışmasında şöyle deniyordu: "Neredeyse ânında, Seattle'daki işçilerin alışık olduğu özel grevlerin herhangi birinden son derece farklı bir genel grev gibi görüldü... Dünya grevcilerin başına dar edilmeseydi, yönetim, seçim ve muafiyet problemlerinin, çok daha basit kimseyi işsiz bırakmama probleminin yerini alması gerekecekti."[19]

Çeşitli mesleklerden işçiler, kendilerinin grevden muafiyetlerini onaylayan yürütme komitesinin alt komitelerinin oluruyla, temel hizmetleri sağlamak için örgütlendiler. Çöp vagonu sürücüleri sağlık açısından tehlike yaratacak ıslak çöpleri toplamayı kabul etti; fakat kâğıt ve külleri reddetti. İtfaiyeciler, acil durumlarla başa çıkmak için işlerinin başında kalmayı kabul etti. Çamaşırhane sürücüleri ve çamaşırhane işçileri, hastane çamaşırlarını halletmek için bir dükkânı açık tutmak üzere bir plan yaptılar; grevden önce işverene daha fazla çamaşır kabul edilmeyeceğini haber verdiler, grev tarihinden sonraki birkaç saat küflenmesinler diye elbiselerin işlemini bitirmek için çalıştılar. Çalışmak için görevlendirilen araçlar şu yazıyı taşıyordu: "Genel Grev Komitesince muaf tutulmuştur."[20]

Grevcilerin yanı sıra işverenler ve hükümet yetkilileri muafiyet istemek için önce grev komitesine geldi. Bir muhabirin dediğine göre: "Şehrin, toplumun itibari hükümetindense aktüel olanı kabul etmesinin oranı, grev komitesinin dikkatle tuttuğu kayıtları okuyan ve fiilen yapılan şeyleri gözlemleyen herkes için yeterince açıktır. Önceleri neredeyse gece gündüz devam eden toplantılarda olan komite; işadamlarının, şehir yetkililerinin ve bizatihi Belediye Başkanı'nın tehdit eden ya da korkutan değil durumu tartışan ve komitenin şu ya da bu adım için onayını isteyen uzun bir silsilesine benzedi".[21]

---

19. History Committee of the Seattle General Strike Committee, *The Seattle General Strike*, Seattle Union Record Publishing Co., Seattle, 1920, s. 15.
20. Robert L. Friedheim, *The Seattle General Strike*, University of Washington Press, Seattle, 1964, s. 101.
21. William MacDonald, "The Seattle Strike and Afterwards", Seattle, 28 Şubat 1919, *The Nation*, Mart 29, 1919; alıntı Wilfrid H. Crook, *Communism and the*

Burada zabıtlardan birkaç örnek var:
King kasaba komisyon üyeleri, City County binaları için hademeleri muafiyetini istedi. Kabul edilmedi.
F.A. Rust, Labor Temple için temizlik görevlisi istedi. Kabul edilmedi.
Kamyoncular Sendikası, grev sırasında Swedish Hastanesi'ne yakıt taşımak için izin istedi. Ulaşım komitesine sevk edildi. Kabul edildi.
Seattle limanı, özel kârın söz konusu olmadığını ve aciliyet olduğunu ifade ederek bir hükümet gemisini yüklemek için adamlara izin verilmesini istedi. Kabul edildi.
Perakende ilaç tezgâhtarları şehrin sağlık ihtiyaçları için bir rapor gönderdi. Halk sağlığı komitesine sevk edildi, yalnızca reçete gişelerinin açık bırakılması tavsiye edildi ve her ilaç dükkânının önüne, aşağıdaki ilanın konması şartıyla açılmasına izin verildi: "Genel grev sırasında hiçbir mal satılmaz. Sadece reçeteler doldurulacaktır. Genel grev komitesi tarafından imzalandı."
House of Good Shepherd'dan iletişim. Ulaşım komitesi tarafından sadece yiyecek içecek taşınmasına izin verildi.

Bu kesinlikle, tek bir öğleden sonra 15. Komite'nin gündemine gelen işlerin hepsi değildir. Öteki konular arasında "yoksul evleri çekip çevirmek için bir yardım komitesi atanması, bir tanıtım bürosu kurulması, bekçilerin yeni bir bildirime kadar işlerinin başında kalmaları emri" vardı.[22]

Bazı durumlarda işçiler doğaçlama olarak sıfırdan geniş ölçekli operasyonlar yaptılar. Mesela süt vagonu sürücüleri başlangıçta işverenlerine belli mandıraların açık kalmasını önerdi; fakat işverenler Seattle şehir merkezindekiler hariç herhangi bir mandıranın açılmasını reddettiğinde ve plan idaresini ele almaya kalkıştıklarında, sürücüler onun yerine kendi dağıtım sistemlerini organize etmeye karar verdi. 35 mahalli süt istasyonu kurdular, şehre yakın küçük mandıralardan süt satın aldılar ve Seattle'ın her tarafına dağıttılar. Daha da etkileyici olan iaşe bölümüydü, grevcilere ve topluma günde 30.000 yemek çıkarıyordu. Aşçılar, garsonlar ve diğer tedarikçi işçiler yiyecek satın aldı, lokanta mutfaklarını tespit ettiler ve pişirilmiş yiyeceğin

General Strike, Shoe String Press, Inc., Hamden, 1960, s. 53.
22. History Committee, 21-22.

şehir boyunca salonlardaki 21 yemek yeme yerine taşınmasını düzenlediler. Bu çok büyük operasyon, grevin ikinci gününe kadar sorunsuz işledi.

Grevden iki gün önce *The Seatte Union Record*, orduda görev yapmış sendika üyelerinin "önemli grev işlerini" tartışmak üzere bir toplantıya gelmesini istedi.[23] Bu gruptan sokaklarda huzuru korumak için düzenlenen bir "Emek Savaşı Gazileri Muhafızı" örgütlendi. İlkeleri karargâhlarının birindeki karatahtaya çiziktirilmişti: "Bu örgütün amacı, güç kullanmadan kanun ve düzeni korumaktır. Gönüllüler hiçbir polis gücüne sahip olmayacak ya da –sadece ikna dışında– herhangi bir tür silah taşımalarına izin verilmeyecektir."[24]

Genel grevin arifesinde *The Seattle Union Record*'daki bir editör grevin önemini şöyle anlatmaya çalışıyordu:

> Perşembe saat sabah 10:00'da çok fazla tezahürat olacak ve birileri korkacak.
> Bu duygular yararlıdır; fakat ikisini de abartmamalı.
> Bu ülkede EMEK tarafından yapılanlardan bile büyük, öncü olacak bir harekete girişiyoruz; *KİMSE NEREDE OLDUĞUNU BİLEMEZ!*
> Histeriye ihtiyacımız yok.
> Emeğin çelik yürüyüşüne ihtiyacımız var.
> *EMEK HALKI BESLEYECEK.*
> Yirmi büyük mutfak sağlandı, onlardan gelen yiyecekler, tedarikçilerce herkese düşük maliyetle dağıtılacak.
> *EMEK BEBEKLERE VE HASTALARA BAKACAK.*
> Süt vagonu sürücüleri ve çamaşırhane sürücüleri, bebeklere, yatalaklara ve hastanedekilere süt sağlamak için planlar yapıyor ve hastaneler için çarşaf temizleme işini hallediyor.
> *EMEK DÜZENİ KORUYACAK.*
> Grev komitesi bekçiler için düzenleme yapıyor ve arabaların durdurulmasının insanları eve kapatacağı bekleniyor...
> Birkaç ateşli taraftar, grevcilerin sadece besleneceğinden ve halkın şiddetli sıkıntılara katlanmaya terk edildiğinden şikâyet etti. Böyle iddiaların insanlık dışı karakteri bir yana, şunu anlasınlar:
> *EMEK GERİ ÇEKİLMEYECEK VE GREVCİLERİN YÖNETME GÜCÜ BU GREVİ KAZANACAK.*

23. A.g.e., s. 21.
24. A.g.e., s. 50.

Seattle'daki tersanelerin, hatta kuzeydoğudaki tüm sanayilerin kapanması Gemicilik Yönetim Kurulu'ndan Bay Piez'nin umurunda mı? Onu daha çok ilgilendiren sadece Hog Island'daki tersanenin güçlendirilmesi olmayacak mı?

Seattle'daki gemi tersanesi sahipleri işçilerle anlaşma noktasına geldiğinde, Bay Piez onlara telgraf çekmişti; eğer bunu kabul ederlerse *ONLARIN ÇELİĞE SAHİP OLMALARINA İZİN VERMEYECEKTİ.* Bunun kamuflaj olup olmadığını bilmemizin yolu yok. Ama kapitalistlerin büyük doğu birliklerinin,

İŞÇİLERİN KAZANMASINA İZİN VERMEKTENSE

özel olarak Bay Skinner, Bay Ames ve Bay Duthie'ye doğu tersane hisselerinden adam başı birkaç milyon vermeye *GÜCÜNÜN YETEBİLECEĞİNİ* pekâlâ biliyoruz.

SIRF ÇALIŞMAYI DURDURMAK için Seattle'daki sanayilerin kapanması, bu doğudaki beyefendileri çok etkilemeyecektir. Para söz konusu olduğunda bütün kuzeydoğunun yıkılmasına izin verebilirler. *FAKAT, İŞÇİLER* insanları doyurmak, bebek ve hastaların bakımını yapmak, düzeni korumak için *ÖRGÜTLENİRKEN,* Seattle'ın kapitalistçe kontrol edilen sanayileri in kapanması; BU onları harekete geçirecek, zira bu *İKTİDARIN* işçiler tarafından alınmasına çok benziyor.

Emek sanayilerin çalışmasını *DURDURMAYACAK;* hatta kamu sağlığının ve kamu huzurunun korunması için gerekli olan böyle faaliyetleri, uygun mesleklerin yönetiminde, *YENİDEN AÇACAKTIR.* Grev devam ederse, Emek

KENDİ YÖNETİMİ ALTINDA

daha da fazla faaliyeti yeniden açmanın, halkın acı çekmesini önlemeye yaradığını düşünebilir.

İşte bu yüzden *–KİMSENİN NEREYE GİTTİĞİNİ BİLMEDİĞİ–* öncülükeden bir yola başlıyoruz diyoruz.[25]

Seattle Belediye Başkanı Ole Hanson, 6 Şubat 1919'da grevin başlamasını şöyle anlatır: "Tramvayların çanları yaygarasını kesti, gazeteci çocuklar sokaklarda satılmamış gazetelerini fırlattı, tesis ve fabrikaların, işyerlerinin ve atölyelerin kapılarından 65.000 işçi sel gibi aktı. Okul çocukları kalplerinde korkuyla eve doğru koştu. Büyük şehrin hayat akışı durdu."[26] AEF grev-

25. A.g.e., s. 4-6.

26. Ole Hanson, *Americanism versus Bolshevism,* Doubleday, Page, Garden City,

cileri DSİ tarafından, ayrı olarak örgütlenen Japon işçiler ve –muhtemelen; destek olmak istedikleri, korktukları, işletmeler kapandığı ya da ulaşım durduğu için çalışmaya gitmeyen– 40.000 sendikasız işçiyle birleştirildi.[27] Grev sırasında grevle ilgili tek bir tutuklama olmadı ve genel suçüstü mahkemesi tutuklamaları normalin yarısından azına indi. Şehirdeki ABD askerlerinden sorumlu Tümgeneral John F. Morrison, kırk yıllık askerî deneyiminde bir şehri bu kadar sakin ve düzenli görmediğini söyledi.[28]

Grevin barışçıllığı, bazılarının ona bir devrim girişimi olarak bakmasını engellemedi. Belediye Başkanı Hanson'ın dediği gibi,

> Sözde sempatik Seattle grevi bir devrim girişimiydi. Şiddetin olmaması gerçeği değiştirmez... Açık ve gizli ilan edilen niyet sanayi sisteminin yıkılmasıdır; önce burada, sonra her yerde... Ateşlenen silahların, bombaların, öldürmelerin olmadığı doğrudur. Yineliyorum devrim şiddet gerektirmez. Seattle'da yapıldığı gibi genel grev, devrim silahının kendisidir, sessiz olduğu için hepsinin en tehlikelisidir. Başarılı olmak için her şeyi askıya alması; bir toplumun tüm hayat akışını durdurması gerekir... Bu hükümetin devre dışı bırakılması demektir. Oradaki her şey isyana yöneliktir, nasıl başarıldığının önemi yok.[29]

Yerel radikaller devrimin daha fazlasını alacağını düşünüyordu; sıklıkla grevin devrimci niyetinin kanıtı olarak sunulan geniş çaplı dağıtılan bir bildiride şunlar okunuyordu:

> Ruslar sana çıkış yolunu gösterdi. Bu konuda ne yapacaksın? Sen uyanmadıkça, patronla senin ortak bir şeyin olmadığını, işveren sınıfının devrilmesi gerektiğini ve senin, işçinin, işinin kontrolünü ve –senin ter ve emeğinden onlar kâr elde etsin diye haftanın altı günü kurban olarak kendini efendiye sunmak yerine– hayatının kontrolü-

1920, s. 84; alıntı, Robert L. Friedheim, *The Seattle General Strike*, University of Washington Press, Seattle, 1964, s. 123.

27. Robert L. Friedheim, *The Seattle General Strike*, University of Washington Press, Seattle, 1964, s. 124.

28. History Committee, 46.

29. *New York Times*, 9 Şubat 1919; alıntı, Wilfrid H. Crook, *Communism and the General Strike*, Shoe String Press, Inc., Hamden, 1960, s. 51.

nü onlardan alman gerektiğini fark etmedikçe, ölene kadar kölelik ücretine mahkûmsun.[30]

Mevcut Ulusal Muhafızların durum için uygun olmadığı hissedildiğinden, valiyi temsil eden Washington başsavcısı, Savaş Bakanı Newton Baker'a federal asker gönderilmesi için telefon açtı; Şubat'ta 7.950 denizci ve deniz piyadesi şehre geldi ve dikkatle stratejik noktalara yerleştirildi. Dramatik biçimde kendini şehri Bolşevizmden kurtaran kişi olarak resmeden Belediye Başkanı, polis gücüne 600 ekstra adam ilave etti ve çoğu Washington Üniversitesi öğrencisi 2.400 özel yardımcı polise yemin ettirdi. 7 Şubat itibarıyla Belediye Başkanı Hanson, grev komitesine bir ültimatom yayımlamak için gerekli güce sahip olduğunu düşündü: "Bu vesileyle size bildireyim ki, destek grevi yarın sabah, 8 Şubat 1919 Cumartesi saat 08:00'e kadar bitirilmezse ulusal hükümet tarafından bu şehre sunulan korunma önlemlerinden yararlanacağım ve tüm büyük işletmeleri çalıştıracağım."[31]

Grevin bitirilip bitirilmemesi anahtar mesele hâline geldi. Anna Louise Strong'a göre, "Bir işçi, lider yapılır yapılmaz grevin sona erdirilmesini istedi. Bu beş günde defalarca bunun olduğunu gördüm. Sıradan işçiler, liderlerinin zafere götürdüğüne inandıkları toplu gücün heyecanını hissediyordu. Fakat bu işçilerden biri sorumlu bir komiteye gelir gelmez 'önce oradaki isyan ve kanın' durdurulmasını da istiyordu."[32]

Bu dinamik, yürütme komitesi 8 Şubat Cumartesi günü grevin o gece sonlandırılmasını 13'e karşı 1 oyla tavsiye ettiğinde ayyuka çıktı. Genel Grev Komitesi'nin 300 üyesi, bir yemek mo-

30. Orijinalin fotokopisi için bkz. State's Exhibit 40, transcript of People v. Lloyd, 467; Harvey O'Connor claimed authorship of "Russia Did It" *Recution in Seattle*, Monthly Review Press, New York, 1964, içinde, s. 143; alıntı, Robert L. Friedheim, *The Seattle General Strike*, University of Washington Press, Seattle, 1964, s. 101.

31. Yeniden basım Daily Bulletin, 8 Şubat 1919, 1; alıntı, Robert L. Friedheim, *The Seattle General Strike*, University of Washington Press, Seattle, 1964, s. 136.

32. Anna Louise Strong, *I Change Worlds*, Henry Holt and Co., New York, 1935, s. 81-82.

lası alana ve kendi alt tabaka üyeleriyle konuşana kadar hemen hemen ikna edildi. Toplantıya döndüler ve ezici bir çoğunlukla grevin devam etmesi yönünde oy kullandılar.

Grevin sonlandırılması için en kuvvetli baskı AEF sendikasının uluslararası yetkililerinden geldi. Emek Tapınağı'na, yerel sendikalara grevi bırakmalarını emreden telgraflar yağdı. Uluslararası yetkililer uzun yollardan gelerek, kendi üyelerini işe geri dönmeye zorlamaya çalıştı. Bu çabalar durumlarını olumsuz etkilemeye başladı. Bir uluslararası yetkilinin baskısıyla, tramvaycılara yürütme komiteleri tarafından işe dönmeleri emredildi; fakat Genel Grev Komitesi tarafından çağrı yapılırsa, greve yeniden katılacakları söylendi. Keza bir uluslararası yetkili kamyonculara dönmelerini emretti; fakat alt tabaka üyelerin greve yeniden katılım yönünde oy kullanması beklenen bir toplantı çağrısı yaptı. Klişe ustaları "uluslararası yetkililerinden gelen kuvvetli baskı altında" ve greve son verildiğine dair yanlış bir söylenti üzerine döndü.[33]

Bu çatlakların ortaya çıkması ve muhalif gücün daha da kuvvetlenmesiyle, Genel Grev Komitesi sonunda grevi 11 Şubat gecesi bitirmek için oy verdi. Genel Grev Komitesi'nin tarihinde ifade edildiği gibi "sendikaların uluslararası yetkililerinden, sendikaların yürütme komitelerinden, emek hareketinin 'liderlerinden', hatta ayrım gözetmeyen basının hâlâ 'Bolşevik' dediği birçok liderden gelen baskılarla grev sonlandırıldı. Ve... bizatihi işçilerin, sadece işlerini kaybetmesinin değil sıkı sıkıya kapatılmış bir şehirde yaşamasının baskısı".[34]

Grevin anlık etkisi sonuçsuzdu. Tersane grevi devam ediyordu; sendikacılığa saldırılar başka yerlerdeki gibi Seattle'da da arttı; Sosyalist Parti karargâhı, bir emek basım tesisi ve DSİ salonu saldırıya uğradı ve genel grevde küçük bir rol oynamalarına rağmen "anarşinin elebaşıları olarak" 39 Wobbly tutuklandı.[35]

33. History Committee, 38.
34. A.g.e., s. 35.
35. A.g.e., s. 57.

Belki grevin en büyük etkisi, Amerikan emek mücadelesine birdenbire, I. Dünya Savaşı'nın ardından dünyayı süpüren devrimci çatışmalar bağlamı getirmesiydi. *The Seattle Union Record*, mesela sonradan Seattle genel grevinin Belfast'ta kısa süre önce ortaya çıkan işçi hükümetiyle benzerliğinin altını çiziyordu:

> Onlar doğası itibarıyla tekil olarak benzerdir. Gürültüsüz kitlesel eylem, sanayinin bloke edilmesi, muafiyet verilmesi; şehrin ana faaliyetleri grev komitesi tarafından giderek daha fazla ele alınıyor.
> Görünüşe göre tüm vakalarda burada gördüğümüze benzer bir şiddetsizlik var. Şiddet, iktidar değişikliğiyle değil "karşıdevrimciler" kaçınılmaz olarak ve neredeyse onların haberi olmadan, avuçlarındaki iktidarı yeniden kazanmaya çalıştığında gelir. Seattle'da şiddet gelmiş olsaydı işçilerden değil grev komitesinin kendi üyeleri üzerindeki otoritesini kıran silahlı grev muhaliflerinin girişimlerinden gelmiş olacaktı...
> Bu arada bizim deneyimimiz, bütün dünyaki diğer topluluklarda vuku bulan olaylardaki yöntemi anlamamıza yardım edecek; sonlandırılmamış bir genel grev, grev komitesince giderek daha da fazla sorunlarla boğuşma durumuna sokulur, ta ki eski prestijlerinin düştüğünü hisseden iş dünyası grupları aniden şiddete dönene ve orada güç test edilmeye başlanana kadar.[36]

Mütarekeden kısa süre sonra 8 Saat Hareketi, New England tekstil bölgesini süpürdü. Üyeleri çoğunlukla vasıflı olan Birleşik Tekstil İşçileri, 8 saat istemeye karar verdi ve işverenler genel olarak bunu kabul etti; fakat maaşlarda buna uygun bir kesintiyle birlikte. Mamafih bu, çoğunlukla göçmen olan, bir sendika tarafından temsil edilmeyen ve anlaşmayla ücretleri tahammül edilemez seviyeye düşürülmüş olacak olan işçilerin vasıfsız çoğunluğu için çok tatminkâr değildi. 1912'de büyük bir tekstil grevi görülmüş olan Massachusetts Lawrence'da işçiler ücret kesintisi olmadan daha kısa çalışma haftası için grev kararı aldı.

36. A.g.e., s. 62.

Sendika grevi onaylamayı reddetti ve üyelerine işe dönmelerini emretti. Bununla birlikte grev Massachusetts New Bedford ve Fall River; Rhode Island Pawtucket; New Jersey Paterson ve New England ile New Jersey'in diğer tekstil merkezlerine yayıldı. Hepsinde 120.000 işçi greve çıktı.[37]

Lawrence'da grev, grevdeki fabrika işçileri ve her sabah bilgi almak ve siyaset belirlemek için toplandıkları birkaç kişiden oluşan 100 kişilik bir genel grev komitesi tarafından yönlendirildi. Emek incelemecisi John Fitch şöyle yazıyordu: "Onlar farklı milliyetlerden delegelerdir ve her sabah bilgi verirken, ulusların bir yoklamasını dinler gibi olursunuz. Ruslar orada ve İtalyanlar, Polonyalılar, Litvanyalılar, Yunanlar, Ukraynalılar, Suriyeliler, Fransız-Belçikalılar, Finler hatta Almanlar. Her millet kendi salonunda kendi kendine toplanır ve her sabah delegeler grev komitelerine bilgi verir."[38]

Bir yerel marangoz, "aşırı bir sosyalist" komitenin başkanı oldu ve radikal bir papaz, A.J. Muste, greve öncülük etmede önemli bir rol oynadı. Grevcilere şöyle dedi: "Onlar kumaş yapma işiyle ilgili öğrenebildikleri her şeyi öğrenmeli, fabrikaları kendi başlarına işletme zamanı geldiğinde gerekli bilgi ve beceriye sahip olabilsinler diye."[39]

Fitch bunu şöyle tanımlıyordu: "Devrimci bir atmosferde süren, ücret için bir grev. Yani varolan ekonomik düzenin adaletinin ciddi sorgulanması var. Buna ek olarak grevcilerin bir kısmında hükümetin onlara karşı olduğu şeklinde bir duygu var... Çoğu için Amerikan hükümeti Lawrence polisinde kişileşiyor."

Grevciler kendi yardım operasyonunu organize etti. Fitch, bir komitenin süt dağıtım problemini değerlendirdiği bir toplantı anlatır: "Grevci ailelerin çocukları için merkezî noktalarda yeterli süt temin etmek üzere bir sütçüyle düzenlemeler yapılmıştı. Depolar her milletin insanlarının ya da milliyet gruplarının tedarikleri için gidebilecekleri yerlerde kuruldu. Bazı delegeler

37. John R. Commons, *History of Labour in the United States*, Macmillan Co., New York, 1918, Cilt 4, s. 438.
38. John A. Fitch, "Lawrence", *The Survey*, 15 Nisan 1919, s. 695-96.
39. A.g.e.

onların İngilizcesini anlamak için uğraşıyordu... işbirlikçi çaba gerektiren bir düzenleme işiydi bu."[40]

Grev, Birleşik Tekstil İşçileri ve Lawrence Merkez Emek Konseyi'nden gelen muhalefetle, polisin tekrarlayan kabalığıyla ve toplumun çoğundan gelen Bolşevizm korkusuyla karşılaştı; fakat on hafta sonra taleplerini kazandı.

Grev biraz farklı bir kalıpla Patterson'a yayıldı. Burada 30.000 ipek işçisi –işe, 07:00 yerine saat 08:00'de giderek– kendi kendilerine çalışma haftasını kısaltmaya kalktı. Ama fabrikaya gittiklerinde lokavt ile karşılaştılar. 100'den fazla fabrikadan delegelerin günlük toplantılarıyla, ipek işçileri fabrikadan fabrikaya örgütlendi. Grev Patterson'dan New Jersey Passaic'teki 10.000 örgütsüz yün işçisine yayıldı. Grevcilerin çoğu için hareket muzafferdi.[41]

Grev dalgası sıklıkla emek uysallığı modeli olarak düşünülen işçi kategorilerine ulaştı. Örneğin 15 Nisan'da telefon operatörleri New England'ın her tarafında, hâlâ telefon şirketleri üzerinde savaş zamanı kontrolünü devam ettiren federal hükümete karşı bir grevde işlerini bıraktı. Sendikalaşma öncelikle Boston'da merkezleniyordu, fakat grev onlarca örgütlenmemiş kent ve kasabaya yayıldı. Bir gözlemci şöyle yazıyordu: "Bir endüstriyel meselenin, telefoncu kızların bu grevinde olduğu gibi, daha önce görülmemiş şekilde New England'ın her şehrine, kasabasına ya da köyüne kadar nüfuz ettiğine inanmıyorum."[42] Grevin ikinci günü, telefon şirketinin 12.000 "içerideki adamı" operatörlere destek için greve gitti. Ertesi gün şirketlerden sorumlu posta bakanı, silah bıraktı ve operatörlerle bir anlaşma için geldi.[43]

Boston'da, Boston Sosyal Kulüp olarak bilinen yerel polis örgütü, AEF'ye katılmaya karar verdi. Liderlerinin 19'u şehir polis şefi tarafından işten atıldı ve kulüp üyeleri grev için 2'ye karşı 1.134 oy verdi. Merkez Emek Sendikası, bağlı sendikalara

40. A.g.e.
41. A.g.e.
42. John R. Commons, *History of Labour in the United States*, Macmillan Co., New York, 1918, Cilt 4, s. 438.
43. Anne Withington, "The Telephone Strike", *The Survey*, 26 Nisan 1919, s. 146.

polislere destek için bir genel grev oylaması yapmasını emretti. Harvard Üniversitesi başkanı 1.000 öğrencinin polislerin yerini almasını önerdi ve birçok gönüllü hizmet teklif etti; fakat şehir yetkilileri muhalefet geliştirmeyen muhtelif küçük düzensizliklere –dükkânların yağmalanması, tramvayların taşlanması ve Boston Common'da zar oynanması– izin vermeyi tercih etti. Sonuç, Boston'da ayaklanma ve devrim üzerine devasa bir halk hengâmesiydi. *The Wall Street Journal* şöyle yazdı: "Lenin ve Troçki yolda."[44]

Grevin ikinci gününde eyalet muhafızları kenti işgal etti, sonraki üç ay boyunca da sokaklarda devriye gezdi. Tüm polis gücü işten atıldı ve peyderpey yenisi işe alındı. Böyle baskılar karşısında grev açıkça mahkûm edildi ve Merkez Emek Sendikası "zamanın artık bir genel grev düzenlemek için elverişli olmadığına" karar verdi.[45] Grevin asıl etkisi "yasa ve düzene" tehditlerin adamakıllı artan korkusuydu; bizatihi yasa ve düzen yardakçılarının yayılan ayaklanma ruhuna bağışık olmayan işçiler olduğu görüldü.[46]

Grev dalgası sadece bir millet değil, şehir bazında da görülür oldu. Örneğin 1 Şubat 1919'da bir dergi şöyle yazıyordu:

> Son zamanlarda New York City'de küçük ölçüde bir genel emek krizi olmuştu. Günlük olarak daha akut hâle gelen işsizliğe, birbiri ardından çorap söküğü gibi grevler eklendi. Birleşmiş Konfeksiyon İşçileri, birkaç aylık mücadeleden sonra maddi bir zafer kazandı, ana unsuru 44 saatlik çalışma haftası başarısıydı. Otel çalışanları hâlâ grevde ve 8.000 kürkçü, talepleri karşılanmazsa greve çıkmayı oyladı. Liman işçileri, Savaş Emek Kurulu'nun bulgularını bekliyor... Günün uyarısı, New York limanının devasa trafiğinin tamamını kesebilecekleri şeklinde... New York itfaiyecileri... New York İtfaiye Departmanı'nda üç ekip sistemimin kurulmasını gerektiren Aldermen Kurulu'nda

44. *Wall Street Journal*, 12 Eylül 1919; alıntı, Robert K. Murray, *Red Scare: A Study in National Hysteria, 1919-1920*, McGraw-Hill Book Co., New York, 1964, s. 129.
45. *Boston Evening Transcript*, 12 Eylül 1919; alıntı, Robert K. Murray, *Red Scare: A Study in National Hysteria, 1919-1920*, McGraw-Hill Book Co., New York, 1964, s. 129.
46. Arthur Warner, "The End of Boston's Police Strike", *The Nation* 109, No. 2842, 20 Aralık 1919, 790.

bütün güçleriyle sosyalist bir çözüme arka çıkıyor... İtfaiyecilerin, Cleveland'da yaptıkları gibi, 8 saatlik çalışma gününü kazanmak için greve gidip gitmeyeceği muhtemelen şehir ve eyaletin eylemine bağlı olacak. Genel emek huzursuzluğunun en acil ve önemli semptomu, 35.000 kadar kadın giyim eşyası işçisinin 44 saatlik çalışma haftası, ücretlerde %15 artış ve "protokole [anlaşmaya] uygun olarak standartların yerine getirilip getirilmediğini belirlemek için ayda bir kez atölyeleri ziyaret edecek bir sendika temsilcisine izin verilmesi" için yaptığı grevdir. Daha derin meseleler protokolün gelecek iyileştirmeleri, olacak gibi görünüyor. Bu sanayi barışı anlaşmasının birçok açıdan iki taraf için de can sıkıcı olduğu kanıtlandı. [Anlaşma], genel ve atölye grevlerinin gücünü keserek işçilerin elini kolunu bağladı, işverenlerin keyfî işten çıkarma hakkından yoksun bırakılmasıyla işin gidişatına bilhassa sinir bozucu bir şekilde müdahale etti.[47]

Ağustosta bir başka dergi şöyle yazıyordu: "New York City'de çok çeşitli grevler devam ediyor. Puro yapımcıları, gömlekçiler, marangozlar, fırıncılar, şoförler, berberler büyük sayılarla greve çıktı. 44 saatlik çalışma haftası ve ev işinin ilga edilmesini isteyen kuştüyü ve yapma çiçek işindeki kadın işçilerin geçen hafta iş bırakmasına şahit olan, en moralsiz meslekler grev enfeksiyonuna yakalanıyor. Hatta şehir merkezindeki binalarda çalışan temizlikçi kadınlar greve gitti ve paspas saplarıyla grev kırıcıları bozguna uğrattılar."[48]

"Chicago'da da Grev Salgınları" rapor edildi. "Daha fazla grev ve lokavt, şimdiye kadar görülmemiş bir yaz sıcağına eşlik ediyor... Birbiri ardınca 1.700 sokak çöpçüsü, 800 çöp toplayıcı, dönüştürme fabrikasındaki şoför ve işçiler, 900 köprü işçisi, 800 Belediye Sarayı kâtibi ve 300'den fazla itfaiye departmanı mühendisi, başka departmanlardaki işçi gruplarıyla birlikte toplam 5.000 kadar kamu çalışanı fiili olarak işlerini bıraktı."[49]

Bir başka grev Chicago'nun banliyösü olan Argo'daki Corn Products Refining Şirketinde oldu. "İşleri yürütme girişimleri kozmopolit topluluğun; kan dökülmesiyle ve öldürülen bir ada-

47. "The Week", *The Nation* 108, No. 2796, 1 Şubat 1919.
48. *The Survey* 42 (Ağustos 2, 1919): 674.
49. Graham Taylor, "An Epidemic of Strikes in Chicago", *The Survey* 42, 2 Ağustos 1919, s. 645-46.

mın cenazesinde büyük bir halk gösterisiyle -üniformaları içinde pek çok geri dönen asker katıldı- sonuçlanan bir ayaklanmasına yol açtı."[50] Uluslararası Harvester Şirketinin McCormick fabrikasında "herhangi bir uyarı olmaksızın, herhangi bir şikâyet ortaya konmaksızın ya da herhangi bir talep yapılmaksızın 5.000 çalışan işi bıraktı ve bitişik ip büküm tesisindeki 800 kişiyi ve traktör fabrikasındaki 1.800 kişiyi çalışmaya devam etmemeye ikna etmede başarılı oldular."[51]

Benzer olarak "kâra katılım ve yıllık bir ikramiye de dahil, iyi çalışma koşulları yıllardır geniş ölçüde tatminkâr olarak düşünülen The Crane Şirketi de muazzam bir sürprizle karşılaştı. Bir günün akşam saatinde büyük binalardan birinin yakınında çalışanlar geçit törenine başladı ve kısa süre sonra, birçok zanaatkâr dahil, binlerce işçi katıldı; bitişikteki ağaçlığa yürüdüler ve işe geri dönmediler".[52] 16.000 marangoz 1921 Mayıs'ına kadar geçerli bir anlaşmayı ihlal edecek şekilde greve gitti, tüm inşaatlar durdu. Ve "tramvay çalışanlarının grev tehdidi... -daha akut rahatsızlıklara ve muhtemelen daha ciddi ve genel hoşnutsuzluklara neden olacağı için haklı olarak- halkı bütün öteki emek sorunlarından daha fazla merakta bıraktı."[53]

Bununla birlikte 1919'da milletin dikkatini en çok çeken çatışma, çelik endüstrisindeki büyük grevdi.

Demir ve çelik endüstrisindeki sendikacılık 1892'nin Homestead mücadelesinde kesintiye uğradı ve çelik tröstünün organize ve şiddetli muhalefetiyle karşılaştı, I. Dünya Savaşı'na kadar hareketsiz kaldı. Ama bu işçilerin greve gitmesini önlemedi, bununla birlikte özellikle savaşın başlamasıyla emek kıt hâle gelmişti. Bir araştırmacının yazdığı gibi: "İşçilerdeki en uysal eğilim talepte bulunmak oldu" ve orada burada "greve giden

50. A.g.e.
51. A.g.e.
52. A.g.e.
53. A.g.e.

önemsiz küçük isyanlar" çıkıyordu.[54] 1916 başlarında Ohio, Youngstown'da bir patlama meydana geldi. Bir Republic boru tesisinde işçiler %25 artış için greve gitti; grev kendiliğinden, bir şekilde kasabadaki diğer çelik tesislerine yayıldı. 7 Ocak'ta Doğu Youngstown işçileri bir tesisin yakınında toplandı. Hızla ilerlerlerken bir muhafız üzerlerine ateş açtı, grevciler tuğlalarla karşılık verdi ve muhafızlar yaylım ateşi açtı. Hiddetlenen kalabalık sokaklara yürüdü ve 1 milyon dolar değerindeki mülkü ateşe verdi. Hareketi bastırmak için acele Ulusal Muhafızlar getirtildi. 3'ü ağır olmak üzere, 20 grevci yaralandı.[55]

Çelik endüstrisinin kalbi olan Pittsburgh bölgesinde benzer bir grev dört ay sonra patlak verdi. Doğu Pittsburgh'daki Westinghouse işçileri Nisan sonlarında greve gitti. Fabrikadan fabrikaya grevi yayarak yürüdüler ve bölgenin her tarafındaki noktalarda çelik işçileri toplanmaya başladı. Braddock'daki Edgar Thompson fabrikalarına ikinci yürüyüşte, şirket muhafızları ateş açıp 2 kişiyi öldürdü. Kalabalığın karşılığı, Youngstown'daki gibi, öfke oldu. Yerel bir gazeteye göre, "birbiri peşi sıra fabrikalara hücum ettiler ve çoğunu enkaz hâline getirdiler. Bazı atölyeler sorundan uzaklaşmak için ateş açtı ve "tüm Pittsburgh bölgesi sanayinin felci tehlikesiyle karşı karşıya kaldı" ta ki askerler gelene dek, Westinghouse grevi liderleri tutuklandı ve grev bastırıldı.[56]

AEF [Amerikan Emek Federasyonu] sekreteri Frank Morrison bu grev sırasında Pittsburgh'u ziyaret etti; fakat durumun "AEF'nin kendi çıkarı için kullanılması için çok karışık" olduğunu değerlendirerek ümitsizliğe kapıldı.[57] Bununla birlikte çelik endüstrisindeki üyelerini artırmak için savaş zamanı koşullarından yararlanmak federasyonun ilgisini çekti ve 1918 Ağustos'unda Demir ve Çelik İşçileri Örgütlenmesi İçin Ulusal

54. David Brody, *Steelworkers in America: The Non-Union Era*, Harper and Row, New York, 1969, s. 181.
55. A.g.e., s. 181-82.
56. A.g.e., s. 183.
57. AFL, *Weekly Newsletter*, 15 Ocak 1922; alıntı David Brody, *Steelworkers in America: The Non-Union Era*, Harper and Row, New York, 1969, 199.

Komite'yi kurdu. [Komite], çelik endüstrisinde yetki iddiasında bulunan 24 sendikadan oluşuyordu ve liberal bir sendikacı olan Chicago Emek Federasyonu'ndan John Fitzpatrick başkanlık ediyordu. Kiliselerarası Dünya Hareketi'nin (IWM) sözlerinde ayrıntılandığı ve *Report on the Steel Strike of 1919*'da ortaya çıktığı gibi, sendikaların "ne istediğinden kuşku yoktu: Zanaatkâr örgütlenmelerinin her biri için daha fazla üye"[58].

Ayrıntılı çalışmadan sorumlu muhasip sekreter William Z. Foster'dı, daha sonra önde gelen bir sendika figürü (ve kaçınılmaz olarak) Amerikan Komünist Partisi başkanı oldu. Foster 1919'da, sendikaların eninde sonunda ekonomiyi kontrol edeceğine inanan bir sendikalistti. Tarihçi Theodore Draper'ın yazdığı gibi, Foster için "ancak sendikalar –AEF sendikaları bile– yeterinde büyük ve güçlü olurlarsa devrim kendi işine bakacaktır".[59]

Bu arada fabrikalar kaynıyordu. IWM *Report* şunları yazdı: "Çelik çalışanlarının [vasıfsız] dörtte üçünde, az çok kronik isyankâr bir ruh hâli, büyük ölçüde yorgunluk ve yoksunluktan kaynaklanan fiziki reaksiyon gelişti. İşin yürütülmesinde hayır 'dememekten' kaynaklanan isyankâr reaksiyonlar, az da olsa, kronikti. Bu, bitimsiz 'şikâyetleri' sürekli akılda tutan çelik işçilerinin zihnindeki temel olguydu."[60] Bu hoşnutsuzluk, bireysel seviyede yüksek işe devamsızlık ve olağanüstü işçi değişim oranı olarak yansıyordu –Homestead'de örneğin bir yılda 11.500 işçinin 6.800'ü fabrikaları terk etti.[61] Ayrıca savaş sırasında yeni bir psikoloji yaratılmıştı. Çelik işçileri "demokrasi savaşındaki" temel rollerine vurgu yapan yoğun bir propagandanın nesnesiydi. Savaştan sonra demokrasinin kimi meyveleriyle birlikte, önemlerinin kabul edileceğini umuyorlardı; onun yerine yenilenmiş ayırımcılık ve baskıyla karşılaştılar.

58. IWM *Report*, s. 160.
59. Theodore Draper, *The Roots of American Communism*, Viking Press, New York: 1963, s. 320.
60. IWM *Report*, s. 147.
61. A.g.e., s. 148.

İlaveten, ağırlıklı olarak Doğu Avrupa çelik işçileri, memleketlerinde otokrasinin devrilmesiyle harekete geçirildi. IWM *Report*'un kapsamlı röportajlardan vardığı sonuca göre, göçmen işçiler genelde fazla radikal ideolojiye sahip değildi; fakat "her şeyi, fabrikaları bile 'keyfince' yöneten çok zengin insanların düşerek yoksullaşacakları şeklinde garip bir fikirleri" vardı. Ayrıca Rusya onlar için işçilerin iktidara yükselmesi demekti. Uzun zamandır çiftlik ve fabrikalarda çalıştırılan yoksul insanların yükselecekleri ve kendi kendilerini idare etmeye başlayacakları gibi garip bir fikirleri vardı.[62]

Bu koşullar altında bir patlama kaçınılmazdı. Fakat çelik şirketleri engin deneyimleriyle, çelik işçilerinin örgütlenmesini engellemek için güçlü bir teknik geliştirmişti. İlk anahtar, emek gücünü bölmekti: Fabrikalarda her biri yalnızca kendi dilini konuşan, kendi cemaatlerine ayrılmış ve kendi gelenek ve görenekleri içinde tecrit olmuş, 30 milliyetten insan çalışıyordu. Bu bir tesadüf değildi: 1875 kadar erken bir tarihte böl-yönet stratejisini anlamış olan bir Carnegie tesisi yöneticisi şöyle yazar: "Deneyimime göre Almanlar, İrlandalılar ve 'karabuğday [buckwheat]' dediklerim [genç, Amerikan kırsal bölge çocukları] akıllıca karıştırıldı ve bulabileceğiniz en etkili ve en yumuşak başlı güç elde edildi."[63] Etnik topluluklar içindeki geleneksel liderler; güçlü, tutucu ve sıklıkla çelik şirketlerine doğrudan bağımlıydı. Son olarak şirketler, işçilere korku aşılamak için mümkün olan her şeyi yaptı; işten atılma, kara listeye alınma, emek casusluğu, gammazlık, tutuklanma ve yurtdışı edilme korkusu işçileri, örgütlenmek şöyle dursun, birbirleriyle bile konuşmaya tereddüt eder hâle getirdi. Sendikadan konuşmaya başlar başlamaz işten atılacaklarını biliyorlardı.

Bununla birlikte AEF 1918 Eylül'ünde çelik bölgesinde kitlesel mitingler düzenlediğinde, işçileri katılmaya ikna etmek bir yana, bunu yapması gereken herkese üyelik kartı dağıtıldı; bir

62. A.g.e., s. 151.

63. Edgar Thomson yönetici belgeleri, "Inside History of Carnegie Steel Co." içinde, J. H. Bridge, s. 81; alıntı. IWM *Report*, s. 127.

gün içinde Joilet'de 1.200, Güney Chicago'da 1.500 çelik işçisi kaydoldu.[64] 1919 İlkbaharına kadar yaklaşık 100.000 çelik işçisi kaydolmuştu.[65]

Kısa süre sonra sendika örgütlenmesinin ne şekil alacağı üzerine çatışma çıktı. IWM *Report*'a göre, "göçmen yeni üyelerin bölgesindeki birçok fabrikada, başka atölyelerden aynı 'meslekten' olanlardan değil, aynı atölyede farklı 'mesleklerden' çalışanlar bir araya geldi. Çok kolaylıkla bir atölye ya da fabrikadaki sendikada yer aldılar."[66] "Sıklıkla atölyeler, departmanlar ve fabrikalarla örgütlenmenin deneyimlenmemiş iş arkadaşlığı için en doğal olduğunu gören..." yerel liderler "sonuç, minyatür olarak endüstriyel sendikacılık olsa da o planı takip ettiler."[67] Bu AEF'ye aykırı bir düşünceydi. "24 meslek bu yönelimi boğdu"[68] ve William Z. Foster "en alttakilerin endüstriyel sendikacılığa doğal eğilimiyle savaştı".[69] Bunun karşılığında her atölye ve fabrikadan işçiler 24 sendika arasında bölündü.

Çelik endüstrisinin kalbi, Batı Pennsylvania'nın her tarafındaki onlarca çelik kasabası dahil olmak üzere, Pittsburgh bölgesiydi. Çelik grevinin belirleyici çatışmaları burada oldu. Fakat kampanya başlarında Monongahela Valley'in belediye başkanı ve kasaba temsilcileri toplandı ve kasabalarında tüm sendika mitinglerinin yasaklanmasını kararlaştırdı; Duquesne'in Belediye Başkanı James S. Crawford şöyle dedi: "İsa'nın kendisi bile Duquesne'de AEF için konuşamaz!"[70]

Bölgede serbest konuşma kavgası, kasaba temsilcilerinin aylardır sendika mitinglerini yasakladığı Monessen'da başladı. Yasağı çiğnemek için, yerel örgütçüler 1 Nisan'da bir miting çağrısı yaptı. Tarih geldiğinde çevre kömür kasabalarından 10.000 ma-

64. David Brody, *Steelworkers in America: The Non-Union Era*, Harper and Row, New York, 1969, s.216.
65. A.g.e., s. 233.
66. IWM *Report*, s. 160.
67. A.g.e., s. 37.
68. A.g.e., s. 160.
69. A.g.e., s. 35.
70. William Z. Foster, *The Great Steel Strike and Its Lessons*, B.W. Huebsch, Inc., New York, 1920, s. 62.

denci Monessen'da yürüdü, başlarında üniformasız gaziler vardı. Böylelikle miting düzenleme hakkı, izinle değilse, fiilen alındı ve bölgenin geri kalanında benzer taktiklerle giderek yayıldı.

En alttaki çelik işçileriyle sendika yetkilileri arasındaki çatışma, hareket kuvvetlendikçe daha aşikâr bir hâl aldı. IWM *Report* kendi tavrını şöyle karakterize etti: "En alttaki yeni üyeler, hem korunmayı hem de 'sonuçları' sadece evrensel bir iş bırakmada düşünebildikleri için, özellikle de göçmen işçiler katıldıktan kısa süre sonra greve gitmek istedi... 24 eski sendika gönüllü olarak, yeni üyeler için bir kampanyaya para koydu; fakat yeni çelik yerel şubeleri yararına bir grevi desteklemede çok tereddüt ettiler; muhtemelen bu çelik endüstrisi dışındaki eski üyelerini tehlikeye atabilirdi."[71]

En alttakiler greve gitmek için özellikle aceleciydi çünkü çelik bölgesinde yeni sendika üyelerinin yüzlercesi işten çıkarılıyordu. "O kadar uzun süre beklemiş adamlara iple çektikleri" ve "huzursuz ruhları teskin edecek" elle tutulur bir şeyler vermek için, Ulusal Komite'nin örgütlenme kampanyası 25 Mayıs'ta 80 çelik merkezindeki yerel sendikalardan 583 temsilciyle bir konferans çağrısı yaptı.[72] Temsilciler kendi üyelerinden özel talimatlarla geldi. Bir grev çağrısı yapmak üzere görevlendirildiklerini farz ettiler ve öyle yapmaya çalıştılar; fakat ulusal sendika temsilcileri sadece kendilerinin bir grev çağrısı yapmaya yetkili olduklarını öne sürdü hemen. Sonuç işçilerin büyük sayılarla sendika üyeliğinden ayrılmaları oldu.

Bir grev talebi yükselmeye devam etti. Ulusal Komite'nin 11 Temmuz toplantısında "Johnstown, Youngstown, Chicago, Vandergrift, Wheeling ve başka yerlerde büyük grev tehditleri olduğu" bildirildi. "Adamlar biz onlar için bir şey yapmazsak, meseleyi kendi ellerine alacaklarının bilinmesini istedi. Grev yapmakla tehdit etmedikleri yerlerde, çabalarının bazı sonuçlarını görene kadar aidat ödememe tavrı alıyorlardı."[73]

71. IWM *Report*, s. 168.
72. David Brody, *Steelworkers in America: The Non-Union Era*, Harper and Row, New York, 1969, s. 236.
73. IWM *Report*, s. 171.

20 Temmuz'da Ulusal Komite, Johnstown Birleşik Fabrika İşçileri Konseyi'nden gelen şu telgraf gibi ültimatomlarla yüz yüze kaldıktan sonra, en nihayet bir grev oylamasına yetki vermeyi kararlaştırdı: "Ulusal Komite, bu hafta yapılacak ulusal bir grev oylamasına yetki vermezse burada grevi tek başımıza sürdürmek zorunda kalacağız."[74]

Bir grevin eli kulağında olduğuna inanan işçiler sendikalara geri akın etti: Grev oylaması yapılırken üyelik %50 arttı.[75] Seçim sonucu neredeyse oybirliğiyle grev lehineydi.[76]

Sendika örgütçüleri grevin önüne geçmek için son bir çaba harcadı. Ulusal çapta örgütlenen hamlenin başı olan John Fitzpatrick, "ancak iki taraf bir masanın etrafında bir araya gelirse her şeyin düzeltilebileceğine"[77] inanıyordu; fakat işçilerin U.S. Steel'in başkanı ve sanayinin sözcüsü Yargıç Elbert Gary'ye başvurusu, defalarca geri çevrildi. Sonunda tek talebin yönetimle bir görüşme olduğunu ifade eden bir başvuru başkan Woodrow Wilson'a gönderildi. Bir hafta sonra sendika liderleri Wilson'a bir telgraf çekti: "Adamları tutmak ya da dizginlemek son derece zor... Bu etkimizi daha ne kadar kullanabileceğimizi artık teyit edemeyiz."[78] Sonunda grev tarihi olarak 22 Eylül saptandı. Başkan Wilson grevin ertelenmesini istedi fakat şunun gibi bir telgraf yağmuru Ulusal Komiteyi grevi başlatmaya zorladı:

> W.Z. Foster
> 303 Magee Bldg.
> Pittsburgh, Pa.
> Eğer grev ertelenirse bizi hain olarak görecek öfkeli işçilerle bir araya gelmeyi umamayız.
> Youngstown Bölgesi Örgütçüleri[79]

74. Alıntı David Brody, *Steelworkers in America: The Non-Union Era*, Harper and Row, New York, 1969, s. 237.
75. IWM *Report*, s. 154.
76. David Brody, *Steelworkers in America: The Non-Union Era*, Harper and Row, New York, 1969, s. 238.
77. IWM *Report*, s. 165.
78. David Brody, *Steelworkers in America: The Non-Union Era*, Harper and Row, New York, 1969, s. 239.
79. Alıntı IWM *Report*, s. 172.

Grevin kapsamı sendika liderleri kadar yöneticileri de şaşırttı. 350.000'den fazlası iş bıraktı, çelik endüstrisinin çoğu felce uğradı. Greve gidenlerin çoğu sendika üyesi değildi. Foster'ın tahmin ettiği gibi "İnsanların büyük gruplar hâlinde bir arada çalıştığı demir ve çelikte, sadece %10'unu örgütlesek bile herkesi greve getirebiliriz."[80] Güney ve doğu Avrupa'dan gelen, çelik işçilerinin büyük çoğunluğunu oluşturan vasıfsız göçmenler, grevin bel kemiğini oluşturdu. Vasıflıların bazıları, uzun zamandır işverenin gözdesi olan ağırlıklı olarak yerli işçiler greve katıldı, diğerleri çalışmayı sürdürdü. Bazı yerlerde ofis çalışanları bile greve katıldı.

Sanayinin kalbi Batı Pennsylvania'daki işçiler, kişisel özgürlüklerin tam bastırılması ve korku krallığıyla karşılaştı. Allegheny kasabası şerifi William S. Haddock kasabanın her yerinde dış mekân toplantılarını yasaklayan bir bildiri yayımladı ve U.S. Steel'in 5.000 grev kırıcı çalışanına, yardımcı polis olarak yemin ettirdi. Foster kasabada 50.000 yardımcı polisin silahaltında olduğu uyarısı yaptı. Çelik merkezlerindeki kapalı mekân toplantılarının hemen hepsi yerel yetkililer tarafından yasaklandı. Grevcilerin izolasyonu, birbirleriyle buluşamamaları moralleri bozdu. Araştırmacı George Soule kasabaları karşılaştırarak şu sonuca vardı: "Toplanma hakkının yokluğu doğal olarak grevin etkisizliği sonucunu verdi... Grevin etkisizliği... kişisel özgürlüklerin yasaklanma miktarıyla orantılıydı."[81]

Korku krallığı da eşit derecede güçlüydü. Yüzlerce yeminli ifadeye ve yerinde tetkiklere dayalı IWM çalışması yerel yetkililerin stratejisini gösterir:

> Grevcilerin uzun zamandır sağlam direndiği Monessen'da, muğlak "radikalizm" suçlamasıyla birçok Rus'un tutuklanması hariç, Eyalet Polisi'nin politikası, sadece adamları sokaklarda sopalayıp evlerine sevk etmekti. Çok azı tutuklandı. Bununla birlikte bazı fabrikaların

80. Alıntı David Brody, *Steelworkers in America: The Non-Union Era*, Harper and Row, New York, 1969, s. 241.

81. Supplementary Reports of the Investigators to the Commission of Inquiry, Interchurch World Movement, *Public Opinion and the Steel Strike*, Harcourt, Brace and Co., New York, 1921, s. 173 (bundan sonra IWM Opinion).

> kısmen çalıştığı Braddock'da Eyalet Polisi sırf dövmekle sınırlı kalmadı. Genellikle bir grevci sokakta sopalandığında, hapishaneye götürülüp orada sabaha kadar tutuluyor, sonra yargıç ya da kasaba temsilcisi ona 10 dolardan 60 dolara kadar ceza kesiyordu. Newcastle'da şerifin yardımcıları Braddock politikasını daha ileri götürdü. Newcastle'da neredeyse tüm yetişkinlik yaşamlarını kasabada geçirmiş olan [grevcilerin] çoğu tutuklandı; "şüpheli" şahıs olmakla suçlandılar ve grev bitene kadar salınmamaları emredildi. Ötekiler Newcastle'da her biri 500 dolardan 2.500 dolara kadar değişen kefaletler ödedikten sonra serbest bırakıldı. Batı Pennsylvania'daki diğer kasabalar genel olarak yukarıda anlatılan metotlardan birini takip etti.[82]

Pennsylvania, Newcastle'da şerif (polisin de başıydı) grevin ilk haftasında 100 kişinin tutuklanmasına ve içlerinden an az 40'ının "şüpheli şahıs" olarak "onları koymak için yeni bir hapishane yapmak zorunda kalsak bile grev bitene kadar" tutulmasının planlanmasına imkân verdi.[83] Foster, eyalet polisinin "misilleme önlemleri almaktan işçileri kontrol altında tutmaya kadar sendika liderlerine bağlı olabildiklerini çok iyi bildikleri" için grevcilere gaddarca davranmaktan çekinmediğini itiraf etti.[84]

ABD hükümeti, dahi, grev kırmada kendi rolünü oynadı. Savaş çabaları için emeğin desteğine ihtiyaç duyulmasının üzerinden çok zaman geçmemişti ve kendini, dünyayı süpüren devrimci hareketin tehditi altında hissediyordu. Adalet Bakanlığı çelik işçilerine "kızıl baskınlar" düzenledi, göçmenleri hapse attı ve sınır dışı etti. "Palmer Baskınları" olarak bilinen, radikallerin ülke çapında yakalanmasının mimarı olan Başsavcı A. Mitchell Palmer, kamuoyunu grevin Bolşevizm tehdidi barındırdığı konusunda uyardı.

Indiana Gary'de Ulusal Muhafızlar şehri işgal etti ve gösterileri yasakladı. Üniformasız eski askerlerin ve diğer grevcilerin grev liderliğinden bağımsız olarak düzenlediği "yasadışı bir gösteriyi" bastırmada muhafızların yetersiz kalacağı belli

82. A.g.e., s. 178.
83. A.g.e., s. 177.
84. William Z. Foster, *The Great Steel Strike and Its Lessons*, B.W. Huebsch, Inc., New York, 1920, s. 133.

olduğunda, federal askerler gönderildi. Harekete komuta eden general "Ordunun taraf sız olacağını" ilan etti, grevcileri tutukladı ve grev hattı kırıldı. Askerler, yerel bir inşaatta bir grev çağrısı yapma tehdidi gibi suçlar için başka işlerdeki sendika yetkililerini tutuklamak üzere gönderildi. Grev sona erdirilene kadar ordu Gary'yi işgale devam etti.[85] Başlangıçta Wilson'un çelik endüstrisinde eylemdeki sendikacılığa desteğini alenen ifade etmesini beklemiş olan grevciler, acı ve hayal kırıklığı içinde federal hükümetin, şirketlerin yanında olduğuna ikna oldu.

Pennsylvania'daki bastırma, eyaletteki tüm işçileri tehdit etti ve grev devam ederken bir genel grev baskısı arttı. 1 ve 2 Kasım'da Pennsylvania Emek Federasyonu özel bir karar aldı, "Pennsylvania Emek Federasyonu'nun Yürütme Komitesi yasaya uymaya zorlamanın ve özgürlüğün restorasyonunun gerekli olduğu kararına vardığında, eyalet çapında bir grev için çağrı yapacaktır."[86] Kuşkusuz böyle bir genel grev AEF'nin bütün ilkelerine aykırıydı ve IWM, William Z. Foster'a göre "bir genel grev çağrısı yapılmasını isteyenleri kastederek, savaşan 'radikallerden' sürekli şikâyet ediyordu".[87]

Grevdeki kritik unsur çelik tesislerine hizmet veren hatlardaki demiryolu işçileriydi, eğer greve giderlerse tüm Pittsburgh bölgesindeki üretim duracaktı. Demiryolcuların duyguları greve kuvvetle destek olmak yönündeydi; fakat ulusal liderlerinin değildi. Bir yerel grev liderinin ifade ettiği gibi: "Eğer çelik fabrikaları sahalarındaki demiryolcular greve gitseydi bu grev kazanılacaktı. Ekim'de Pittsburgh yakınlarındaki demiryolcu lokalleri grev yönünde oy kullandı; ancak Kardeşliklerinden destek güvencesi alamadılar."[88] Youngstown'da ve demiryolu işçilerinin greve katıldığı başka yerlerde, sendikaları onlara

85. David Brody, *Steelworkers in America: The Non-Union Era*, Harper and Row, New York, 1969, s. 140-42.
86. William Z. Foster, *The Great Steel Strike and Its Lessons*, B.W. Huebsch, Inc., New York, 1920, s. 115.
87. IWM *Report*, s. 39.
88. A.g.e., s. 181.

greve gitmeme tazminatı verdi ve öteki işçilerin onların çelik fabrikası civarındaki işlerini almasına müsaade etti.

Sanayideki en önemli sendikanın, Demir Çelik İşçilerinin Kaynaşmış Birliği'nin liderleri, örgütlenen kampanyaları sürekli baltaladı. Mayıs'ta "şu anda sanayi dünyasındaki ciddi rahatsızlık unsurunu, bizim ortak memleketimize yayılan büyük ruh rahatsızlığını" yatıştırmaya yardım teklifinde bulunarak, U.S. Steel ile ayrı görüşmeler düzenlemeye çalıştı.[89] Yargıç Gary bu öneriyi geri çevirmeseydi tüm grev kırılacaktı. Grev başladığında, Kaynaşmış Birliğin sözleşmelerinin olduğu fabrikalardaki işçiler genellikle greve katıldı; fakat 6 hafta sonra sendika, sözleşmelere "ne pahasına olursa olsun" saygı gösterileceğini söyleyerek onlara işlerine dönmelerini emretti. Grevi kırmayı reddeden locaların ruhsatları yürürlükten kalktı. *Iron Age*'e göre, emir "Kaynaşmışların bir sözleşmesinin olduğu bölgedeki [Youngstown] her fabrikada grevi kırdı".[90] Yerel bir liderin anlattığı gibi "[Kaynaşmış Birliğin başkanı] Mike Tighe, Cleveland yakınlarındaki o fabrikadaki adamlarına dönmeyi emrettiğinde, bir çığı başlattı. Kaynaşmış örgütçülerinden biri, 400 adamı Steubenville civarındaki bir fabrikada bir Kaynaşmışlar ruhsatıyla büyük bir sendikaya aldı ve hepsi greve gitti, Mike hepsine geri dönmelerini ve o örgütçünün kartlarını yırtmalarını emretti".[91]

İşverenler kuvvetli bir şekilde işçiler arasındaki ayrımlara oynadı. Yerli işçiler bunun yalnızca "irkıyım" göçmen işçilerin bir grevi olduğu propagandasıyla bombardıman edildi, göçmenlere Amerikalıların onların hepsini sattığı söyleniyordu. Aşağıdaki, grevle savaşması için tutulan bir emek dedektif firmasının ajanına yazılan talimatlar, şirketlerin taktiklerini gösterir:

> Sırplar ve İtalyanlar arasındaki kötü duyguları elinizden geldiği kadar tahrik etmenizi istiyoruz. Sırplar arasında, İtalyanların işe geri döne-

89. William Z. Foster, *The Great Steel Strike and Its Lessons*, B.W. Huebsch, Inc., New York, 1920, s. 70.
90. *Strike Investigation*, Cilt 2, s. 632-61; Iron Age, 5 Şubat 1920, 415; alıntı, David Brody, *Steelworkers in America: The Non-Union Era*, Harper and Row, New York, 1969, s. 257.
91. IWM *Report*, s. 181.

ceği bilgisini yayın. Bu iki millet arasındaki ırksal nefrete dair elinizden gelen her sorunu kullanın; onların, eğer işe geri dönecek olurlarsa çok daha iyi sonuçlar elde edileceğini tam olarak anlamalarını sağlayın. Onlara işe geri dönmelerini ya da İtalyanların onların işlerini alacağını telkin edi .[92]

Böyle ajanların yüzlercesi işe alındı.

30 ila 40.000 Siyah işçi grev kırıcı olarak çelik bölgesine getirildi. Geleneksel olarak hemen hemen tüm AEF sendikaları sadece Beyazlara has olduğu için, onların bununla ilgili pek vicdan rahatsızlıkları yoktu. Siyahların sendikalı işlere girebilmesinin tek yolu grev kırıcı olmaktı. Youngstown'da tek bir Siyah makinist grevci, sonuna kadar grevde kalmasına rağmen, makinist lokaline kabul edilmedi.

350.000 grevciye grev tazminatı ödemek söz konusu değildi. Bununla birlikte kaynağı olmayan işçilerin aç kalıp işe geri dönmelerini önlemek için muazzam bir iaşe sistemi tüm grev bölgesinde yiyecek dağıtımını ele aldı. Mallar, kooperatif tedarikçi dükkânlardan satın alındı, geniş ya da küçük aileler için yarım haftalık hisseler hâlinde paketlendi ve bunları ihtiyaç sahiplerine dağıtmak için 45 yerel kantine gemiyle gönderildi. Toplam kumanya maliyeti, tüm grev için grevci başına ortalama 1,40 dolardan azdı.[93]

Birkaç işçi yoksunluk baskısı altında fabrikaya geri döndü, grevin başarılı olacağına ikna oldukları müddetçe, hemen hemen hiçbir şey olmadan hayatlarını idame ettirerek, haftalarca dışarıda kaldılar. Fakat çelik şirketlerinin iletişim üzerindeki ezici gücü giderek grevcilerin moralini bozmaya başladı. Gazeteler sürekli olarak fabrikaların yeniden açıldığını ve grevin kırıldığını yazıyordu, zira bu bazı yerler için doğruydu ve böylelikle genel olarak doğru gibi gösterilebilirdi. İşçiler, küçük emek basını, kamusal olmayan toplantılar ve "tehdit" iddiasıyla tutuklama olmadan imkânsız hâle gelen grevci evlerine ziyaretlerle bir-

92. A.g.e., s. 320.

93. William Z. Foster, *The Great Steel Strike and Its Lessons*, B.W. Huebsch, Inc., New York, 1920, s. 216-20.

likte, grevin artık bir şansı kalmadığına giderek inanmaya ve yavaşça işe geri dönüşü süzmeye başladı. On haftanın sonuna kadar grevcilerin sayısı 365.000'den 110.000'e düştü ve 8 Ocak 1920'de Ulusal Komite, grevin sona erdiğini ilan etti.

AEF sendikalarının bakış açısından grevin amacı sendikaların toplu pazarlık yapmasını kurumsallaştırmaktı. IWM *Report*'un çıkardığı sonuca göre: "Bütün çelik sanayisinin genelindeki işçilerin radikal bir çekimi çok kolaylıkla örgütlemiş olması mümkündü. Fakat Grev Komiteleri prensip olarak herhangi bir çekiciliğe karşıydı... Çelik grevinde kullandıkları örgütleme yöntemleri eski modaydı ve örgütçüler grevin radikal olanaklarını fark ettikçe gösterişli bir hâl aldı... Yılın sonuna kadar grevcilerin eski moda bir yetkilendirme elde ettikleri aşikârdı."[94]

Grevciler için grevin anlamı farklıydı, hem daha muğlak hem de daha radikaldi. David Saposs'un tanımladığı gibi, çelik bölgesindeki göçmen topluluğunun yoğun çalışmasına dayanıyordu:

> Kendi topluluğundaki hâkim kanaatin tüm karşı koymalarına rağmen göçmen işçilerin kendini gösterme kararlılığı, yabancı ve İngiliz basınının... grevi sadece olağan sendikacılık taleplerinden daha derin saiklere sahip olarak değerlendirmesinin ana nedeniydi. Sadece fabrika idarecileri değil çelik kasabalarındaki tüm yönetici sınıflar, göçmen uysallığı ve teslimiyetçiliğini görmeye alışkındı; her grev onlar için geçekte bir devrim oldu... Bu yüzden grev aynı zamanda, bastırılmış dürtülerin patlama şeklinde kendini ifade etmesiydi... Göçmenler sadece daha iyi ücret ve daha kısa çalışma saatleri istemiyordu. Bir köle ya da bir "iri kıyım" olarak muamele görmek ağırlarına gidiyordu.[95]

Grev sadece sendikacılık için değildi, IWM *Report*'a göre, "işçilerin, tüm keyfî kontrol sistemine karşı ayaklanmasıydı."[96] Yerel grev liderleri, AEF yetkililerinin tersine, işçilerle rahatça "sanayi sisteminde kontrolü paylaşmaktan" konuşuyordu. Mary Heaton Vorse'un grevcilerle pek çok söyleşi ve tartışmadan

94. IWM *Report*, s. 39-40.
95. IWM *Opinion*, s. 239, 241.
96. IWM *Report*, s. 119.

sonra söylediği gibi, "inandıkları şey bir dogma içinde formüle edilmemişti. Sendika pazarlığıyla sınırlanmamıştı."[97]

Belki grevcilerin en genel duygusu, Youngstown'daki bir Amerikalı çelik işçisince ifade edildi: "Benim oğlum hayatını Avrupa'da özgür demokrasi için mücadeleye verebilecekse sanırım bu kavganın sonuna kadar savaşmaya katlanabilirim. Yargıç Gary'ye bir kral ya da bir kayzer gibi davranamayacağını göstermek için işçi arkadaşlarıma yardıma gideceğim ve onlara ne kadar uzun çalışmaları gerektiğini söyleyeceğim!"[98]

Çelik endüstrisi uzlaştı. *Iron Age*'ın yazdığına göre "İş yalnızca ücret talepleri sorununa geldiyse" çelik şirketleri "sendika yetkilileriyle uzlaşıcı bir ruh içinde buluşabilir". Fakat gerçek mesele sendikaların "fabrikasını nasıl yöneteceğini işverene dikte etmesine izin verilip verilmemesiydi".[99] Ya da *The Nation*'ın vardığı sonuç gibi, çelik işçileri "sadece ücretler, çalışma saatleri, toplu pazarlık ve sendikasız işyerleri üzerinde durmuyor... Gerçek soru şu: 'Çelik endüstrimizi kim kontrol edecek?'"[100]

1919 grevlerinin çoğu "yasadışı" ya da denetimsiz grevlerdi, işverenler kadar, sendikalara da yürekten karşıydı. Bu, matbaa işlerine olduğu gibi sendika otoritesinin kalelerine de yayıldı. Fakat hepsinden önemlisi demiryollarındaydı.

Pratik hedefler için demiryolu işçilerinin grev hakkı, Pullman grevinin federal bastırılmasından sonra var olmadı. Sendikalar genel olarak bu gidişatı destekledi. Bu yüzden yapılan bu demiryolu grevleri, sadece demiryollarının değil sendikaların ve hükümetin de muhalefetiyle karşılaştı. Bu savaş ve savaş sonrası dönem için haydi haydi doğruydu çünkü demiryolları 1920'den

97. Mary Heaton Vorse, *Men and Steel*, Labour Publishing Co., Londra, 1922, s. 166.
98. IWM Report, s. 131-32.
99. *Iron Age*; alıntı, David Brody, *Steelworkers in America: The Non-Union Era*, Harper and Row, New York, 1969, s. 242-43.
100. "The Revolution-1919", *The Nation*, 4 Ekim 1919, s. 452.

itibaren federal kontrol altındaydı. Hoşnutsuzluk hayat pahalılığıyla birlikte arttı; 1920 Nisan'ına kadar fiyatlar 1914'e göre %100 arttı, demiryolu ücretleriyse %50.[101] 1919 Nisan'ından sonra hükümet tüm ücret artışı taleplerini reddetti. Commons'ın *History of Labour in the United States*'ine göre "Adamların zihnindeki, bu adaletsizliğe karşı bastırılmış hınç, sadece oyalayıcı hükümet yetkililerine ve demiryolu yöneticilerine değil görünüşe göre bu duruma yakışıksız bir sabırla katlanan kendi sendika yetkililerine de yöneldi".[102]

Bu gergin durumda, isyancı Chicago Demiryolu Depo İşçileri Birliği'nin bir lideri olan John Grunau adlı bir demiryolu işçisi, 2 Nisan'da tenzili rütbe edildi. Onun hattındaki 700 makasçı derhal greve çıktı. Grev demiryolu işçilerinin genel hoşnutsuzluğunu kristalleştirdi ve iki gün içinde 900 makasçının çıkmasıyla, Chicago bölgesindeki bütün demiryolları greve katıldı. 9 Nisan'a kadar grev kendiliğinden bir şekilde tüm ülkeye yayıldı, New York, San Francisco, Los Angeles, Pittsburgh, Memphis, St. Louis, Kansas City, Omaha ve Detroit'e ulaştı. Makinistler, kondüktörler ve ateşçiler, grev yapan makasçılara katıldı.

Grevin ortasında işçiler birkaç geçici örgütlenme yarattı. Örneğin Cleveland'a giren 9 demiryolundaki 1.700 işçi, bir Cleveland Demiryolu Depo İşçileri Birliği kurmayı oylayarak kabul etti. Benzer örgütlenmeler; Chicago, New York, Pittsburgh, St. Louis ve Kansas City'de gelişti. Bu çeşitli gruplardan temsilciler Washington, DC'de buluştu ve grev yapan makasçı ve manevracıların ulusal bir ittifakını kurdu. Emek gazetecisi Sylvia Kopald yasadışı örgütlerin en iyi bilinenini, Amerika Birleşmiş Demiryolu İşçileri›ni şöyle tanımladı:

> Jersey grevcileri arasında doğan bu örgüt, onaylanmış sözcülerinin ifadesine göre, grevden sonra devam etmeye niyetlenmemişti. Örgütün merkezî bir yönetimi yoktu. Başında, Genel Grev komitesinin

101. Sylvia Kopald, *Rebellion in Labor Unions*, Boni and Liveright, New York, 1924, s. 128.
102. John R. Commons, *History of Labour in the United States*, Macmillan Co., New York, 1918, Cilt 4, s. 453.

üyelerinden seçilen bir başkan ve bir sekreterin de içinde olduğu 15 adamlık Yürütme Komitesi vardı. Genel Grev komitesi de çeşitli demiryollarından seçilen temsilcilerden, katkıda bulunan 18 kişiden biri ya da her meslek (demiryolu işçileri, makinistler, kondüktörler, yol işçileri ve servis elemanları) için 3 kişiden oluşmuştu. Yürütme Komitesi'ne "grevi yönetmek ve onu başarılı bir sonuca götürmek için tavsiyeye şayan görünen hareketleri yapma" yetkisi verilmişti. Bununla birlikte fiilî gücü sert bir şekilde kısıtlanmıştı, genel bir toplantının açık yetkilendirmesi olmaksızın önemli bir eylem yapamazdı.[103]

Demiryolu sendikaları greve karşı sert bir kampanya başlattı. Chicago ve diğer grev merkezlerinde toplanan onlarca sendika yetkilisi, grevin sendika kurallarını ve sözleşmeleri –federal kontrolden daha yeni iade edilen demiryollarında, işverenle hiçbir sözleşme olmamasına rağmen– ihlal ettiği gerekçesiyle adamlara işe geri dönmeyi emretti. Grevcilere Bolşevikler gibi kızıl damgası vurdular ve onları birliği tahrip etmekle suçladılar. Grevcileri işe dönmeyecek olurlarsa sınır dışı etmekle tehdit ettiler ve bu cezayı fiili olarak on binlerce işçiye uyguladılar.

Sonunda bizatihi sendika liderleri, yüzlerce grev kırıcı topladı. Örneğin Demiryolu Trencileri Kardeşliği'nin bir Chicago yetkilisi, Chicago dışındaki sendikaların tüm üyelerine "Grunau'nun rakip örgütünün grevini kırmak üzere" makasçı gönderilmesi için telgraf çekti.[104] Demiryolu Kondüktörleri Cemiyeti'nin bir yetkilisi üyelere şu telgrafı çekti: "Grev yasadışıdır, Kardeşliğimize karşı ve demiryollarına karşıdır. Varlığımız tehlikededir. Üyelerimiz depo ve yol hizmetlerindeki çalışma şartları altında örgütümüzü korumaya yardım etmede haklı çıkmıştır."[105]

Mamafih bu uygulama greve katılmayanların bile gücüne gitti, bir sendika yetkilisinin alt kademesiyle toplantısından bildirdiği gibi: "Mevcut birçok üye grev yapan makasçılara kuvvetli bir sempati gösterdi ve 'grev kırıcı' ya da 'ispiyoncularla' birlikte çalışmayacaklarını söyledi. Yasadışı grevin bu

103. Sylvia Kopald, *Rebellion in Labor Unions*, Boni and Liveright, New York, 1924, s. 141.
104. A.g.e., s. 151.
105. A.g.e., s. 152.

aşamasında, makasçıların yerini alan adamların grev kırıcı ya da ispiyoncu olmadığına ve tam yetkilendirilmiş temsilcilerince yapılan sözleşmelerini sürdürmek için onlara yardım eden iyi niyetli örgütlerin dostları olduğuna üyelerimizi ikna etmek imkânsızdı."[106] Bir başka toplantıda asıl konunun "belirtilen korku ve adamlarımızın 'ispiyoncu' dedikleriyle çalışma gönülsüzlüğü" olduğunu bildirdi.[107]

En nihayetinde devletin gücü grevcilere karşı döndü. Başsavcı A. Mitchell Palmer grev liderlerine "Wobbly'ler" ve "kızıllar" diye saldırdı. 15 Nisan'da Chicago'da 33 grev liderini savaş zamanı ekonomisini düzenleyen Sherman Antitröst Kanunu ve Lever Kanunu'na muhalefetten tutukladı. Başka şehirlerin yanı sıra New Orleans Cleveland'daki toplantılarda baskın ve tutuklamalar vardı.

Grev, Başkan Wilson'u bir Demiryolları Emek Komisyonu görevlendirmesi için zorlamada başarılı oldu. Komisyon, yalnızca resmî sendikalarla görüşmeyi kabul ederek ve yasadışı olanları dinlemeyi bile reddederek onların elini kuvvetlendirdi. Temmuz'da genel bir ücret artışı lütfetti. Baskı ve ödün basıncının kombinasyonuyla, pozisyonlar grev kırıcılarla doldurulurken ya da adamlar işe geri dönerken, grev giderek gevşedi.

I. Dünya Savaşı'nı takip eden tüm mücadelelerin en uzun süreni, ara sıra ortaya çıkan grevler, ulusal grevler ve 1919'dan 1922'ye kadar süren silahlı çatışmalarla birlikte kömür bölgesindeki kitlesel grevdi.

4 Temmuz 1919 izleyen haftada, San Francisco AEF yetkilisi Tom Mooney'nin kuşkulu suçlamalarla hapsedilmesini protesto etmek için ülkenin her tarafında grevler düzenlendi. Grevler Illinois'un beldesi Belleville'in kömür madencileri arasında ya-

106. Report of Jonas McBride; alıntı Sylvia Kopald, "Behind the Miners' Strike", *The Nation* 109, No. 2838, 22 Kasım 1919, s. 154.
107. A.g.e.

yıldı. Sendika sözleşmelerine uygun olarak binlerce madenci yasadışı protestoya katıldıkları için ücretlerinin kesildiğini gördü.

Hakaretamiz bir adlandırmayla Zenci [Nigger] Deliği 2 No'lu madendeki madenciler grev yüzünden para cezasına çarptırıldıklarını gördüklerinde, işletmecilerin derhal cezayı geri almasını istediler. İşletmecilerin [talebi] reddettiği haberleri üzerine, madenciler kendiliğinden bir kitlesel miting için madenin dışında toplandı. Yerel sendika başkanının şubeyi toplantıya çağırmasını isteyen bir dilekçe yazıldı, sendika başkanı isteklerini geri çevirince madenciler yakınlardaki bir tepeye yürüdü. Başkanlık yapmak için içlerindeki birçok kişiden birini seçtiler ve kendi toplantılarını düzenlediler. Mooney grevi para cezalarının tahsilatının haksız ve yasadışı olduğuna karar verdiler ve protesto için çalışmayı durdurma yönünde oy kullandılar. Sonra işçiler bir komite göndermeye karar verdi ve aynı şekilde hakaretamiz adlandırmayla Zenci Deliği 1 No'lu madendeki işçilerin ki onlara da ceza kesilmişti, greve katılmasını istediler. İşçiler orada çabucak bu yönde oy kullandı ve o gece ortak bir toplantı düzenlenmesini önerdiler.

Toplantıda adamları işe döndürmeye çabalayan Birleşmiş Maden İşçileri'nin bir yetkilisi susturuldu ve onun yerine madenciler greve devam etmeye karar verdi. O Pazar, öteki madenlerden işçiler için bir toplantı çağrısı yaptılar. Bu arada grev kelimesi bölgenin etrafında yayılmaya başladı ve yakın madenlerden adamlar bağımsız olarak greve gitti ve Pazar mitingini savunmak için ne yapılacağına karar vermek için toplantılar düzenlediler.

Zenci Deliği madenlerinden adamlar Pazar mitinginde iki çözüm önermeye karar verdi. Biri madencilerin işe geri dönmesi ve greve devam etmektense yasal yollarla savaş vermesiydi. İkincisi Illinois madencilerinin güçlü sosyalist geleneğini yansıtan genel politikalar üzerine bir çözümdü. Şöyle deniyordu:

> Toplumun kapitalist sistem olarak bilinen bugünkü sisteminin tamamıyla çöktüğü; ülkenin işçilerinin maddi ve manevi ihtiyaçlarını uzun süre karşılayamayacağı ve artık bu sistemden faydalananlar ve savunucularının daha kısa çalışma günü ve ücret artışı gibi reform sözü

> vererek acı çeken kitlelerin gönlünü almaya çalıştığı ve kapitalist sistemin yüz yüze kaldığı dünya krizi karşısında böyle reformların beyhudeliği de göz önüne alınırsa... U.M.W.A'nın gelecek Ulusal Toplantı'sının tüm sanayilerin işçilerine bir çağrı yayımlaması; bir sanayi kongresine temsilciler seçmeleri, orada kapitalist sınıftan sanayilerin tüm enstrümanlarını işçi sınıfına teslim etmelerinin talep edilmesi; ihtiyaçların, konforun ve lüksün insanlığın kullanımı için üretilmesini garanti etmek için, hisse sahiplerinin tahvil sahiplerinin ve Kongre'nin parazit sınıfları yerine, adı geçen Kongre'de tüm bu tür eylemleri yasallaştırmak için Amerika Birleşik Devletleri Anayasası'na bir ek konmasının istenmesi... kararlaştırıldı.[108]

2.000 kadar madenci Pazar mitingine gitti. Büyük bir çoğunlukla genel politika kararı benimsediler. Kavga, grevin devam ettirilmesi üzerine oldu. Yerel bir BMİ yetkilisi daha önceden Illinois Bölge Başkanı Frank Farrington'a telgraf çekmişti:

> Belleville Bölgesi'ndeki altı maden bu hafta greve gitti. Onları işe döndürmek için elimden geleni yaptım. Üçü daha karar vermedi. Pazar günü Priester Park'ta kitlesel bir toplantı çağrısı yapıldı. İhtimaldir ki pek çok işçi greve çıkacak. Durum ciddi. Pazar günü buraya biri gelebilirse bazı etkileri olabilir.[109]

Farrington şunu ekliyordu: "Reynolds, Dobbins, Myers, Schaefer, Thomas, Walker ve Mason'a Pazar günü Priester Park'da düzenlenecek toplantıya katılmaları ve Belleville bölgesindeki isyancı hareketi gemlemek için her türlü nüfuzlarını kullanma talimatı verdim."[110] Mesele, dört saat boyunca tartışıldı, sonunda hem BMİ hem de Zenci Deliği madencilerinin grevi sonlandırma önergeleri reddedildi ve onun yerine grevi daha da yaygınlaştırma kararı verildi.

İki gün sonra madencilerin daha büyük bir kitlesi, bir "genel komite toplantısı" çağrısı yapmak için toplandı. Grevin yürütme işini ele alacak 50 madenciden oluşan bir "politika komitesi" kurdular.

---

108. Alıntı Sylvia Kopald, "Behind the Miners' Strike", *The Nation* 109, No. 2838, 22 Kasım 1919, s. 74-75.
109. A.g.e., s. 73.
110. A.g.e.

Bu arada grevin konusu büyük oranda genişletildi. Sadece Mooney cezalarına karşı değil o zamanlarda çalışan tüm madencilerin sözleşmesine karşı bir grev hâlini aldı. Bu sözleşme, savaş sırasında "Washington Anlaşması"yla yapılmıştı ve greve giden işçilere otomatik olarak ceza kesiyordu (Mooney grevcilerinin cezalandırılması bu hükme dayanıyordu). Sözleşme ücretlerde üst sınır öngörüyordu ki madenciler şimdi, savaş sonrası enflasyon karşısında bunun uygunsuz olduğunu düşünüyordu.

Neredeyse Washinton Anlaşması imzalanır imzalanmaz, madenciler anlaşmanın sağladığı ücretlerde bir artış talep etmişti ve mütarekeden sonra Illinois'un her tarafındaki maden merkezlerinde sendikanın anlaşmayı feshetmesini talep eden kitlesel toplantılar düzenlendi. Sendika anlaşmayı desteklemekle kalmadı, maden işletmecilerinin onun öncesindeki ikramiyeleri ödemesini bile engelledi.

Grev yapmaya ceza kesen ceza maddesine, işçiler tarafından başlangıçtan beri aynı şekilde saldırıldı. Konu mütarekeden sonra, özellikle Belleville bölgesindeki işletmecilerin, madencilerin uzun zamandır kurmak için mücadele ettikleri çalışma pratiklerini bozmaya başladıklarında kritik bir hâl aldı. Madenciler, madenleri kapatarak misilleme yaptığında Washington Anlaşması'nın ceza maddesine göre hüküm yiyordu.

Washinton Anlaşması "savaşın devamında 1 Nisan 1918'den itibaren iki yılı aşmayacak" şekilde yürürlükte olacaktı.[111] ABD hükümeti, kömür işletmecileri ile ulusal ve eyalet Maden Sendikası liderleri, hepsi barış antlaşması imzalanmadığı için mütarekeye rağmen sözleşmenin 1 Nisan 1920'e kadar yürürlükte olacağını kabul etmişti. Ülkenin her yerindeki sıradan madenciler, eski sözleşmelerin devam etmesine karşıydı ve Illinois madencilerinin grevi şimdi, Washington Anlaşması'ndan vazgeçilmesi ve yeni bir ücret ölçeği olan ve ceza maddesi olmayan yeni bir sözleşme yapılması için bir grev hâlini aldı.

Bu genişletilmiş programla silahlanan Belleville madencileri, isyanlarını sistematik olarak ülkenin bir ucundan diğer ucuna

111. A.g.e., s. 62.

yaymaya başladı. Öteki maden merkezlerine grev sözü veren broşür ve posterler gönderdiler. En önemlisi, greve katılmaları istenen her bölgede madencilere kitlesel toplantı çağrısı yaparak ülkenin her tarafını gezen "haçlı ordusu" ekipleri kurdular. Grev yayılırken, her şubedeki işçiler kendi alt bölgeleri için bir politika komitesine temsilciler seçti ve bunların her birinin temsilcilerinden bir eyalet politika komitesi oluşturuldu. İsyancı eyalet politika komitesi, sendikadan sadece bir eyalet kongresi talep etmekle kalmadı, ilerlemeye ve kendi hesabına bir kongre çağrısı yapmaya karar verdi.

Bu arada sendika yetkilileri karşı saldırıya geçti. Illinois Bölge Başkanı Frank Farrington üyelere şöyle başlayan bir genelge yayımladı: "Sendikamız bir krizle karşı karşıya. Yıkım unsurları işbaşında. Mesele şu: Başkaldırı ve isyan güçleri üstün gelecek ve sendikamızı bıçaklayıp öldürecek mi, yoksa Amerika'nın Birleşmiş Maden İşçileri'nin işlerine, akıl ve düzenli prosedür mü hâkim olacak?"[112]

Kısa süre sonra sendika, kapatılmış olan madenlerin yeniden açılması için işletmecilere grev kırıcı tedarik etmeye başladı. Sendika işe dönen grevcileri korkutup kaçırtmak ya da gözdağı vermeye çalışmak için "sadık" işçileri işe aldı. "Sadık" sendika adamlarına, özel yardımcı polis olarak yemin ettirildi, anlaşılan onların en azından bazılarının maaşları doğrudan sendika hazinesinden ödeniyordu. Grevcilerin bu yardımcı polisler ve diğer kanun adamlarınca tutuklanması yaygındı. Haçlılar, tekrar tekrar kamusal yolları kestiler, dayak yediler ve daha ileri gitmeleri engellendi. Sonunda sendika isyanı bastırmak için 27.000 dolar harcandığını kabul etti; fakat harcamaların dökümünü yapmayı reddetti.

Sendikanın grevi bastırmadaki taktiği grevcilerin öfkesini daha da kabarttı. Örneğin Belleville'den bir komite, Springfield yolundaki metroda dövüldü. Komite yeni bir sözleşme için greve katılsınlar diye Springfield madencilerine başvurduğu zaman, madenciler ihtiyatlıydı; fakat komite sendika yetkilile-

112. A.g.e., s. 84.

rinin tahrikiyle yedikleri dayaktan bahsettiklerinde, madenciler grev yönünde oy kullandı ve "tüm eyalet memurları işlerinden istifa edene dek" grevde kaldılar.[113] İsyancı eyalet anlaşması zamanında Illinois'daki 90.000 madencinin belki yarısı yasadışı greve katılmıştı.

Anlaşmaya karşı çıkmış olsalar da, sendika yetkilileri, bir kez çağrı yapılınca onu kontrol etmenin ne kadar önemli olduğunu anladı. Pennsylvania ve başka eyaletlerden madencileri dışlayarak hareketin diğer eyaletlere yayılma girişimini engellediler. O andan itibaren sendika yetkilileri, sözleşme görüşmelerinin bir ay içinde başlaması takvime bağlandığı için grevin sonlandırıldığını ilan ederek, başarılı bir şekilde otoritelerini ortaya koydu. İsyancıların sözleşme talepleri kabul edildi, bununla birlikte; ve bir ay sonraki ulusal UWM anlaşmasında en alttakilerin programının temeli hâline geldi. Ayrıca anlaşma, madenlerin hükümet tarafından işletilmemesini –ki resmî BMİ tavrı buydu– ancak madencilere teslim edilmesini tavsiye etti.

Bir ay sonra ulusal BMİ kongresi Cleveland'da toplandığında, Illinois isyanıyla tamamen yeni bir durum yaratılmıştı zira Illinois, sendikanın kalbiydi ve en alttakilerin çoğunun ruh hâlini yansıtıyordu. Bir gözlemci kongreyi "adamlar ve onların memurları arasındaki bir savaş" olarak tanımlıyordu.[114] 2.000 delege yeni bir sözleşme talep etti, kazanılmazsa 1 Kasım'ı grev günü olarak belirledi ve memurlarına 30 saatlik çalışma haftası ve %60 ücret artışı talep etmeleri talimatı verdi. BMİ yetkilileri yeni bir sözleşme için müzakereye yapmak zorunda kaldı. Birini başaramadıkları zaman, kongrenin grev emri yürürlüğe girdi ve 425.000 madenci 1 Kasım'da greve gitti.

ABD hükümeti ânında kavgaya karıştı. Başkan Wilson grevin "sadece gereksiz değil kanunsuz da olduğunu" ilan etti.[115] ABD başsavcısının talebi üzerine bir federal yargıç, sendika grev

113. A.g.e., s. 87.

114. Sylvia Kopald, "Behind the Miners' Strike", *The Nation* 109, No. 2838, 22 Kasım 1919, s. 658.

115. McAlister Coleman, *Men and Coal*, Farrar and Rinehart, New York, 1947, s. 278.

fonuna el koyan ve sendika liderlerinin grevi devam ettiren her eylemini yasaklayan bir karar yayımladı. Federal askerler Utah, Washington, New Mexico, Oklahoma ve Pennsylvania'nın kömür bölgelerine gönderildi. 8 Kasım'da federal mahkeme sendika yetkililerine grev emrini iptal etmesini ve adamları işe geri göndermesini de emretti. Vekâleten BMİ'ye başkanlık eden John L. Lewis, "Biz Amerikalıyız, devletimize karşı savaşamayız" diyerek grevin iptal edilmesini emretti."[116]

Fakat kömür madencileri kabul etmedi, sendikanın emrine kulak asmadı ve uzak durdu; yaklaşık bir ay boyunca işe dönmeyi reddetti. ABD hükümetinin kömürü karneye bağladığını, ısıtılamadığı için okulları kapattığını, fabrikaların faaliyetini durdurduğunu ve demiryolu işletmecilerinin büyük kesintiler yaptığını gördüklerinde, güçlerinin farkına vardılar. *The Survey*'deki bir habere göre,

> Sıcaklığın sıfırın altına düştüğü birkaç yerde yakıt sıkıntısı vardı. Acil durumlarda birçok gönüllü kömür madenciliği denendi. Lise ve üniversite öğrencileri Kansas'ta açık işletmelere gitti. Öte yandan Montana'da madencileri çalışmaya sevk etmek için federal askerlerin kullanıldığı bildirildi. Savaş Bakanı böyle bir eylemin akıl almaz olduğunu ama fiilen olana dair resmî raporun olmadığını ilan etti. Kuzey Dakota Valisi Frazer, sıkıyönetim altında madenlerin yönetimine el koydu ve sendikalı madencileri eyalet hükümetinin himayesinde işe geri döndürdü.[117]

Madenciler, Başkan Wilson hemen %14 ücret artış ve daha ileri talepler için bir arabuluculuk komisyonu önerdiğinde, istemeye istemeye işe geri döndü.

Bununla birlikte madenciler anlaşmanın sonuçlarından memnuniyetiz olmaya devam etti. 1920 yazında denetimsiz grevler yaygındı ve bir grev ilan edilmeksizin Indiana ve Illinois'daki tüm madenler durmuştu.

İsyan taşkömüründe ziftli madenlerden daha da fazla yayıldı. 1919 Ağustos'unda bir BMİ kongresi talepleri formüle etti, mü-

116. *Cincinnati Enquirer*, 12 Kasım 1919, s. 6, zikreden Lewis; alıntı Murray, s. 161.

117. *The Survey* 43, No. 8, 20 Aralık 1919, s. 254.

zakereler sendikanın Başkan Wilson'ın arabuluculuk önerisini kabul ettiği 1920 Mayıs'ına kadar kısır bir şeklide sürüncemede kaldı. Arabulucu kararı madenciler için total olarak tatminkâr değildi; fakat sendika arabuluculuk sürecini kabul etti, sonuçları kabul etmek zorunda kaldı. Sendika yetkilileri sözleşme taslakları hazırlarken, 85.000 madenci isyancı liderlik altında greve gitti, taş kömürü ocaklarının yarısını kapattı. Sendika yetkilileri ısrarla grevi sonlandırmaya çaba gösterdi fakat grev yaklaşık bir ay devam etti.

Bu arada ziftlilerin grevine karşılık olarak Kansas valisi, bir iş mahkemesi aracılığıyla, büyük sanayilerde zorunlu arabuluculuğu tesis etmek için özel bir meclis oturumu çağrısı yaptı. Öneri geçer geçmez 400 Kansas madencisi yasaya muhalefetlerini göstermek için denetimsiz bir grevde işlerinden ayrıldı; fakat ertesi gün sendika tarafından işlerine dönmeleri emredildi. Kısa süre sonra Crawford kasabasındaki madenciler, ulusal kömür grevi sırasında madenleri açık tutma girişimlerine yardım etmiş olan bir mühendisle birlikte çalışmayı reddettiklerinde, bir emsal dava çıktı. Bölge sendika yetkililerinin önce yeni iş mahkemesine çıkmaları emredildi ve reddettiklerinde mahkemeye karşı gelmekten tutuklandılar. Yanıt olarak madenciler greve gitti, Kansas'taki madenlerin %90'ını kapattılar. Sonra bir kitle gösterisi için Girard kasabasına geldiler, orada BMİ bölge başkanının hapishanenin balkonundan olara hitap etmesine izin verildi. Madenciler ancak yetkililer kefaletle serbest bırakıldığında işe döndüler.

11 Aralık 1921'de yüzlerce Kansaslı kadın, erkekleri dışarıda bırakan bir toplantı düzenledi ve kocaları "çocuklarımız köleleştirilmesin, diye bir yasaya karşı grev yaptığı" için erkeklerle "omuz omuza" durmanın görevleri olduğunu düşündüklerini ilan ettiler. Sonraki üç gün için çoğu kucağında bebekleriyle 2.500'den fazla kadından oluşan birlik, grev kırıcıların Kansas madenlerine girişini engelledi. Amerika Birleşik Devletleri Anayasa Mahkemesi en nihayetinde, Kansas Sanayi Mahkemesi'nin

anayasaya aykırı olduğunu ilan etti; fakat aynı kararda işçilerin grev yapma hakkını da sert bir şekilde sınırladı.[118]

Bu arada Batı Virginia'daki olaylar iç savaşa doğru gitmeye başladı. I. Dünya Savaşı sırasında ve sonrasında Batı Virginia kömür alanları muazzam derecede genişlemişti. Kuzeydeki alanlar çoğunlukla sendikalıydı; fakat örgütün önü tamamen kesildi ve yerel hükümetleri neredeyse tamamen sendika karşıtı maden işletmecilerinin kontrolü altında olan eyaletin güneydeki kasabalarına sendika örgütçülerinin girişi bile yasaklandı. Sendikaya katılan madenciler işten çıkarıldı ve evlerinden atıldı, şirket bordrosundaki yardımcı polisler sendika örgütçülerini kasabadan kovdu ve tutukladı ve yerel sendika sempatizanlarına dayak attı.

Bu sırada Logan kasabasında kadın ve çocukların öldürüldüğü söylentisi eyalet çapında yayıldı. Bir araştırmacı olanları şöyle anlatıyor:

> 4 Eylül'de yüzlerce madenci Logan kasabasından 30 mil uzaktaki... Lens Creek'te toplandı. Tepelerden ve demiryollarından zorlukla yürüdüler. Çoğu silah taşıyordu, hava kararana kadar 5.000 madenci toplanmıştı. Liderleri yoktu. Anlaşılan madenciler Logan kasabasını basmaya karar vermişti.[119]

Vali, madencileri durdurmaya çalışmak için Lens Creek'e koşturan BMİ Batı Virginia başkanı Frank Keeney'e telgraf çekti. "Kalabalığın etrafında ona varlığının bir işe yaramadığı, bari eve geri dönmesi söylendi."[120] Sonra hem Keeney hem de vali grevcilere hitap etti lakin onları eve dönmeye ikna etmede sadece kısmi bir başarısı oldu. Ertesi gün 1.500 madenci Danville'e yürüyüşe devam etti. Ancak Logan kasabasına gönderilen bir komite oradaki her şeyin sakin olduğunu bildirdiğinde, madenciler ayrıldı ve eve gitti. Fakat bu daha başlangıçtı.

118. John R. Commons, *History of Labour in the United States*, Macmillan Co., New York, 1918, Cilt 4, s. 477-79. Kansas kömür madencileri grevi, bkz James Gray Pope, "Labor's Constitution of Freedom", *The Yale Law Journal* 106, No. 4, Ocak 1997, 1007-8, 1022-25.

119. Winthrop D. Lane, *Civil War in West Virginia*, B.W. Huebsch, Inc., New York, 1921, s. 106.

120. A.g.e.

1920 Mayıs'ında Batı Virginia, Matewan'da yeni bir sendikanın üyelerinin işten çıkarılması üzerine bir grev patlak verdi ve hızla Batı Virginia, Mingo kasabası ve Kentucky Pike kasabasına sıçradı. Silahlı muhafızlar "sendikanın adamlarının sızmasını önlemek için" Mingo kasabası sınırında devriye geziyordu.[121] Matewan'da yerel polis şefi Sid Hatfield (eski bir madenci ve Hatfield-McCoy kan davasının Hatfield'ı) ve işletmecilerce grevcileri tahliye etmesi için getirtilen Baldwin-Felts dedektifleri arasında silahlı bir çatışma oldu. İki madenci, Matewan'ın belediye başkanı ve 7 Baldwin-Felts muhafızı dakikalar içinde öldürüldü. Buna ve diğer şiddet olaylarına karşı vali eyalet askerlerini gönderdi. 21 Ağustos'ta grevciler ve muhafızlar arasındaki 3 saatlik çatışmada 6 kişi öldü. Valinin talebi üzerine 500 federal asker sevk edildi. Bölge Başkanı Keeney, federal askerler grev kırıcılarının faaliyetlerini durdurmazsa eyalet çapında bir genel grev tehdidi yaptı.

Grev çadır kolonilerinde yaşayan 1.700 kişiyle devam etti. Çatışmalar aralıklı olarak patlıyordu; federal askerler çekildi, geri döndü ve tekrar çekildi. Sonunda 20 Ağustos 1921'de küçük bir madenci kampındaki madencilerin bir toplantısında sendika, muhafızlar, yardımcı polisler ve askerlerin şiddetiyle uzak tutulamadığı için madencilerin bölgeyi ordunun gücüyle açmak zorunda kalacağına karar verildi. Bunun için ikinci bir madenci yürüyüşü düzenlendi, bu defa savaş gazileri öncülük ediyordu.

"Logan'da başlayan demiryoluna devriyeler çıkarıldı, bir kantin kuruldu ve cephenin yakınındaki muhtelif okul binalarında yemekhaneler açıldı. Trenler ve otomobillere 'yurttaş ordusu' için el kondu ve her türden silahla donanmış adamlara üniformalar içindeki hemşireler eşlik ediyordu... Sendikanın adamları boyunlarında kırmızı fularla tepeden tırnağa mavi giyinmişti."[122] Madenciler Logan kasabasına yaklaşırken sayıları 4.000'e ulaşmıştı. Frank Keeney önceki gibi, onları dağılmaya

121. 121. John R. Commons, *History of Labour in the United States*, Macmillan Co., New York, 1918, Cilt 4, s. 480.
122. Winthrop D. Lane, *Civil War in West Virginia*, B.W. Huebsch, Inc., New York, 1921, s. 106.

ikna etmeye çalıştı; fakat silahlı yardımcı polislerin bir kampa baskın yaptığı ve 5 madenciyi öldürdüğü haberi geldiğinde işgal yeniden başladı. Başkan Warren G. Harding, madencilerin dağılmasını emreden bir bildiri yayımladı fakat kulak asılmadı. Madenciler geniş bir cephede pozisyon aldı ve 3 kilometre ilerleyerek sendikalı olmayan kasabaları koruyan yardımcı polis ve gönüllülerle beş noktada hafif çatışmaya girdi. Bu noktada 19. Piyade Birliği'nin 2.100 askeri makineli tüfekler ve uçaklarla birlikte Logan kasabasına akın etti. Madencilerin federal askerlere teslim olmaktan başka seçeneği yoktu ve iyi kötü yeniden tesis edilen kanun ve düzenle grev kolaylıkla yenildi. 350 kadar madenci vatana ihanetle suçlandı; fakat hiçbir zaman hüküm giymediler.

1922 Nisan'ında BMİ hem taşkömürü hem de ziftli kömür alanlarında grev çağrısı yaptı. Pennsylvania'nın Connellsville kok bölgesinde 75.000 sendikasız madenci de katıldı. "Yeni dönmelerin gayretkeşliğiyle, Connellsville madencileri emir için kimseye bakmayan, yalnızca grevi ve sendika öğretilerini yaymak için can atan, kendi kendini görevlendirmiş örgütçüler hâline geldi."[123]

8 saat grevinden sonra Güney Illinois Kömür Şirketi, ağır silahlı muhafızların korumasında grev kırıcılar ithal ederek Williamson kasabasındaki madenlerini yeniden açmaya başladı. Bir grup madenci, grev kırıcılarla konuşmaya çalıştığında, üzerlerine makineli tüfekle ateş açıldı ve 2 tanesi öldü. Sadece madenciler değil çiftçiler ve bölgenin diğer çalışanlarında da öfke büyüdü ve 21 Haziran'da madenden bir kilometre uzaktaki bir çiftlik avlusunda dururken bir başka grevci vurulduğunda Kansas, Indiana ve Ohio'dan bile Williamson'a da adamlar akmaya başladı.

Protestocular, nalburlardan ve Amerikan gazi yardımlaşma cemiyeti binalarından ele geçirdikleri silahlarla silahlanmıştı. Gün batarken 1.000 silahlı adam, siper miğferleri takmış savaş

123. John R. Commons, *History of Labour in the United States*, Macmillan Co., New York, 1918, Cilt 4, s. 483.

gazilerinin yönlendirdiği çatışma dalgaları hâlinde madene doğru ilerledi. Yakınlardaki bir alandan kiralanmış bir uçak, grev kırıcıların sığınakları üzerinde dinamit bombaları atarak başlarının üzerinde uçuyordu. Ulusal Muhafız albayına göre "görünüşe göre iyi örgütlenmiş, kayda değer derecede ağırbaşlı, azimli, kararlı bir adam ve gençler kümesiydi bu".[124]

Silahlı kalabalık yaklaşırken, maden muhafızlarının yaylım makineli tüfek atışıyla karşılaştı. Madene saldırmaya hazırlanıyormuş gibiydiler; beyaz bir bayrak açıldı ve kuşatılanlara teslim olmaları önerildi. Silahlı madenciler onları uzaklaştırdı, yol kenarında maden müfettişi infaz edildi. Sonra çatışmaya katılmayan kasabalı bir güruhla buluştular. Güruh mahkûmların yönetimini ele geçirdi, onlara tabanları yağlamalarını söyledi ve üzerlerine ateş etmeye başladı. Bunda ve takip eden katliamlarda 19 grev kırıcı öldürüldü. Yerel çiftçilerin jürileri herhangi birinin katliamdan hüküm giymesini reddetti.

Temmuz'da federal hükümet gücünü ulusal çaptaki kömür grevine yöneltti. Başkan Harding, işletmecilerin eve dönmesini ve işletmeleri sürdürmelerini resmî olarak söyledi ve 28 eyaletin valisine federal hükümetin tam desteğini taahhüt ederek, onları korumayla donatmaları için telgraf çekti. Karşılık olarak Pennsylvania ve Ohio valileri eyalet askerlerini madenlere getirtti; fakat grev sağlam kalmaya devam etti.

En sonunda sendika, greve katılan 75.000 sendikasız madenci pahasına bir anlaşmayı kabul etti; onlar kaderlerine terk edildi. New York Belediye Başkanınca görevlendirilen bir komite, onların durumunun "Rusya'daki serflerden ya da İç Savaş öncesi kölelerden daha kötü" olduğunu bildirdi.[125] Onlar, ümitsiz grevlerini sonunda açlıktan teslim oldukları 1923 Ağustos'una kadar 16 ay daha sürdürdü. 1920'ler uzayıp dururken, savaş ve savaş sonrası kömür patlaması tavsadı ve endüstride kronik bir kömür bolluğu gelişti. Bu şartlar altında Birleşmiş Maden İşçileri'nin iktidarsızlığı kanıtlandı. 1920'lerin geri kalanı, sen-

124. A.g.e., s. 483-84.
125. A.g.e., s. 485-86.

dikanın birbiri ardınca bölgelerde geri adım attığı ya da kırıldığı sürekli bir zayıflama dönemiydi.

1919'da hem sendikacılığa karşı hem de onun sayesinde çalışan bir kitlesel grev enerjisi görüyoruz. En alttakilerin varolan sendikaları kontrol edebildiği –Seattle'daki gibi– yerlerde işçilerin militanlığı ve sınıf bilinci sendika eylemlerine radikal bir form verdi. Çelikteki gibi, sendikacılığın engellendiği yerlerde, yerleşik sendikacılık grev eyleminin mantıki hedefiydi. Tamamıyla sendikalılaşmış iki temel endüstride –kömür ve demiryolları– sendikalar altsınıfın grev eylemini engellemeye ya da öldürmeye umutsuzca çalışıyordu ve işçiler kendi sendikalarına karşı örgütlenmeye zorlanıyordu. Bir kurum olarak sendikalar, örgütsel güvenliklerini sürdürmeye çabalıyordu, işçiler de bu güvenliği tehdit eden değişiklikler için bastırıyordu; bu yüzden böyle bir çatışma kaçınılmazdı.

Birkaç önemli faktör 1900'den sonraki grevlere, daha öncekilerden faklı bir karakter verir. Demiryollarının merkezî rolündeki azalma, 1877 ve 1894'deki demiryolu grevlerinin hızla emek ve sermaye arasındaki evrensel, ulusal çapta mücadele hâlini aldığı gidişatı zayıflattı. Toplu pazarlık yapılan sözleşmelere dayalı bir sendikacılığın büyümesi, altsınıf dayanışmasını etkisiz hâle getirmeye eğilimliydi ve işçileri mücadelelerini bir bütün olarak sınıfları açısındansa, tek başına kendi endüstrileri ya da işyerleri açısından düşünmeye sevk etti. Ayrıca bizatihi sözleşmeler grevi daha geniş gruplara yayma eğilimine karşı, güçlü bir bariyer olarak işledi. Bu, destek grevlerini ve emek dayanışmasını temel prensipleri arasında gören Emek Şövalyeleri ve Amerikan Demiryolu Sendikası gibi 19. yüzyıl emek örgütlenmeleriyle belirgin derecede tezat oluşturuyordu. Sonuç 20. yüzyıl kitlesel grevlerinin daha öncekilerden çok daha az birleşmiş olduğudur. 1919'da –sonrasında da– azimli işçi gruplarının

gösterilerinin, büyük özverilerin ardından ayrı ayrı hezimete uğradığını görüyoruz.

Bir başka önemli değişiklik, 20. yüzyıl itibarıyla işçilerin genel olarak ücret sistemini ve onun içindeki boyun eğme pozisyonunu bir oldubitti olarak kabul etmesidir. Emek Şövalyeleri'nin üretici kooperatifleri ya da Amerikan Demiryolu Sendikası'nın büyük yenilgisinden sonra döndüğü kooperatif kolonileri –bir şekilde kırsal komünlere benzeyen– gibi küçük bağımsız üreticiler, ülkelerini şu ya da bu şekilde yeniden yaratmak için dizayn edilmiş programlar, onlara pek cazip gelmiyordu. Bunun iki sonucu oldu. Bir yandan bu, işçilerin kapitalizmde hayatı çok daha katlanılır yapan sendika temsili ve istikrarlı toplu pazarlık kurumlarını kabul etmeye ve hatta talep etmeye çok fazla istekli oldukları anlamına geliyordu. Öte yandan da işçilerin iktidar talebi ortaya çıktığında, artık geçmişin küçük bağımsız üreticiler sistemine dönmeyi talep etme biçimi almayacağı anlamına geliyordu. Onun yerine işçiler, yeni endüstriyel teknolojiyi ve onun mümkün kıldığı geniş ölçekli, koordineli üretimi kullanmak istedi. İşçilerin sanayiyi yönetmesi fikri, I. Dünya Savaşı sonrası emek mücadelelerinin çoğunda ortaya çıktı. Bu, Seattle'da, Lawrence'da, Massachusetts'te ve Illinois'da işçiler tarafından ayrıntılarıyla anlatıldı ve öteki çatışmalar için bir arka plan oluşturdu. Kuşkusuz 1919 grevleri böyle bir sistem kurmak için kendi başına bir girişim değildi; fakat bunlar katılımcıları –ve muhalifleri– tarafından sıklıkla o yönde giden bir iktidar mücadelesinin parçası olarak görüldü.

5
Ekonomik Krizin On Yılı

Aç Kalma, Savaş!

1920'ler Amerikan kapitalizmi için büyük bir genişleme dönemiydi. Sendikalar için, çalışanları emek barışını garanti altına alacak sendikacılığın kurumsallaşmasına ikna etmeye çalışmakla uğraştıkları bir gerileme dönemiydi. 1920'lerin sonu itibarıyla Amerika'nın önde gelen ekonomistlerinden biri ülkenin "sürekli bir bolluk" çağına girdiğini ilan ettiğinde geniş ölçüde desteklendi. Bununla birlikte hanidir kömür ve tekstil gibi sanayilerde ciddi daralmalar başlamıştı ve 1929 Ekim'inde borsanın çökmesiyle –uzun zamandır geçmişe ait bir şey olduğuna inanılan– ekonomik kriz gelip çattı.

Ekonomik krizle birlikte muazzam bir sefalet de geldi; işler, evler, çiftlikler, birikimler, hatta yiyecek yemekler kaybedildi. Üç yıl içinde 50 milyon kadar işçi, işsiz kaldı. 1932 başları itibarıyla bir New York gazetecisine göre, 30'lu, 40'lı gruplar zincir marketlere giriyor ve veresiye istiyordu: "Tezgâhtar onlara işin yalnızca nakit parayla olduğunu söylediğinde, ona kenara çekilmesini teklif ediyorlardı, ona zarar vermek istemiyorlardı; fakat yemek için bir şeyler almaları gerekiyordu. Yüklenip ayrılıyorlardı."[1]

Bu tür umutsuzlukların haricinde işsizler ihtiyaçlarını karşılamak için muhtelif doğrudan eylem biçimlerini doğaçlamadan yapmaya başladı. En dramatik olanı evden tahliyeyi durdurmak için doğrudan eylemdi. Bir muhabir Chicago'daki tipik bir tahliye karşıtı "isyanı" şöyle anlatıyordu:

> Chicago'da lalettayin bir blokta yaşayan bir kadının beş çocuğu var, kocası bir buçuk yıl önce işten çıkarılmış bir depo işçisi. Kayınbiraderi ayda 10 dolar gönderiyor ve ara sıra komşunun kilerinden borç alarak ailesini doyuruyor. Kiraya ayıracak para yok. Bu yüzden mülk sahibinden iki uyarıdan sonra, bir kriz. Ertesi perşembe saat beşte evden tahliye edilecek.
>
> Daha önce bütün bunları çekmiş olan İşsizler Konseyi yerel şubesinin bir üyesi aynı blokta oturur. Adamlar, kadınlar, hep birlikte bloktaki tüm ailelere bir toplantı çağrısı yapmalarını söyler. Onların çoğu yıllardır Bayan MacNamara'yı tanır ve bebeğin bademcik iltihabı olduğunu bilirler. Perşembe saat 04:30'da onları MacNamaraların dairesinin dışında organize bir topluluk hâlinde bulursunuz. Şerif gelir ve protestolara rağmen işini yapar. Bayan MacNamara'nın yatağı, yazı masası, sobası ve çocukları sokağa çıkarılır. Sonra Konsey harekete geçer. Büyük bir zevkle yatak, yazı masası, soba ve çocuklar eve geri konur. Sonra komşular yerel yardım bürosuna gider, orada bir Konsey sözcüsü çocukları gösterir, olguları sunar ve Yardım Komisyonu'nun kirayı ödemesini ya da MacNamara'lara başka bir daire bulmasını talep eder. Yerel yardım çalışanları şaşkınlıklarını ifade eder lakin kira fonunun tükendiğini söylerler. Sözcü MacNamaraların hikâyesini yeni vurgularla tekrar eder ve taleplerini yineler. Komisyon hoşgörüsüz olursa, o ayrılır ve 50 yerine 100 Konsey üye-

1. Louis Adamic, *My America, 1928-1938*, Harper and Brothers, Publishers, New York, 1938, s. 309.

siyle birlikte genel karargâhta yeniden ortaya çıkar. Genellikle Komisyon 6 aylık kirayı verir ya da mülk sahibi pes eder ve Bayan MacNamaraların çocukları başlarının üzerinde bir çatıya sahip olur.[2]

İşsizlerin örgütlenmesi, genellikle Komünist, Sosyalist ya da diğer solcu gruplardan gelen insiyatifle, ülkenin her tarafında şehirden şehire yayıldı. Ülkenin çeşitli bölgelerinde bunları çalışmış olan emek yazarı Charles R. Walker şöyle yazar:

İşsizler Konseyi geçim araçları üzerindeki kontrolü çok pratik araçlarla sağlama alan, işsizlerin demokratik bir organıdır. Komünistlerin çoğu şehirde İşsizler Konseyleri'ni örgütlediği ve genellikle onlara öncülük ettiğinin bir sır olmadığını fakat konseylerin demokratik olarak ve çoğunluk kuralına göre örgütlendiğini gördüm. Michigan Lincoln Park'da ziyaret ettiğim bir tanesinde, 11'i komünist, 300 üye vardı. Konseyin bir sağ kanadı, bir sol kanadı ve bir merkezi vardı. Sağ kanattan olan konsey başkanı, Amerikan Gaziler Cemiyeti'nin yerel komutanıydı da. Chicago'da toplam 22.000 üyesi olan İşsizler Konseyi'nin 45 şubesi vardı.

Konseyin silahı, sayıların demokratik gücüydü ve işlevi yoksulların evden tahliyesini engellemek ya da tahliye edilirse sokağa atılmış aile için yeni bir ev bulacak Yardım Komisyonu'nun ilgilenmesi için baskı yapmaktı; faturasını ödemediği için işsiz bir işçinin havagazı ya da suyu kesilmişse, durumu incelemek ve uygun yetkililerden bunların açılmasını talep etmek; ayakkabısız ve giysisiz işsizlere ikisinin de alındığından emin olmak; yardım konusunda, Siyah ve Beyaz insanlar arasındaki ya da yabancı ülkelerde doğanlara karşı ayırımcılığı bastırmak ve aleniyet yoluyla ortadan kaldırmak; politik görüşler için bir ceza olarak yardım almayan bireyler ya da aileler ve işsizlerin çocukları ya da ihmal, fon yokluğu ya da şu ya da bu başka nedenlerle geri çevrilenler için onlarla birlikte yardım karargâhına yürümek ve onların beslenip giydirilmesini talep etmek. Son olarak gösterilere, açlık yürüyüşlerine katıldığı ya da sendika toplantılarında hazır bulunduğu için tutuklanan tüm işsizlere yasal savunma sağlamak.[3]

İşsizlerin doğrudan eylemiyle birçok ev boşaltmayı durdurmak mümkün oldu. Chicago ve diğer şehirlerde kamu yetkilileri

2. Charles Walker, "Relief and Recution", *The Forum*, Eylül 1932, s. 156.
3. A.g.e., s. 155-56.

sonunda onları tamamıyla askıya almak zorunda kaldı. Ayrıca Walker'ın bildirdiğine göre, onun ziyaret ettiği şehirlerdeki yardım miktarı yerel işsizler konseyinin mücadelesi ve gücüyle doğrudan orantılıydı.

Birçok yerde işsizler kendi ekonomik hayatlarını yeniden organize etme girişimleri de yaptılar. Seattle'da İşsiz Vatandaşlar Birliği [İVB] büyük ölçekli bir özyeterlilik örgütledi. İşsizlere balıkçıların sendikası tarafından balıkçı tekneleri borç verildi, yakınlardaki çiftçiler tarafından satılacak durumda olmayan meyve ve sebzeleri seçmelerine imkân tanındı ve çalılık, ormanlık alanlarda ağaç kesmelerine izin verildi. Şehir genelindeki üyeler 22 yerel şubede örgütlendi; her birinde, içinde bu şekilde edinilmiş yiyecek ve yakacak olan kendi kantinleri ile saç kesen berberler, giysi onaran terziler, ev tamir eden marangozlar, hastalara bakan doktorlar değiş tokuş ediliyordu. Bununla birlikte hasat zamanının sonuyla birlikte Seattle'daki özyeterlilik zaten marjinal olan ekonomik temelini kaybetti. Daha sonra İVB yardım dağıtmanın lokomotifi hâline geldi. Şehirde büyük bir politik güç hâline de geldi. Onun belediye başkanı adayı John Dore şehir tarihindeki en büyük çoğunluğu kazandı, bunun üzerine İVB'den ayrı olarak yardım dairesi kurdu ve işsizlerin gösterilerine karşı makineli tüfek kullanma tehdidinde bulundu; çabucak "dönek Dore" olarak anılır oldu.[4]

1932 sonu itibarıyla 37 eyalette 300.000'den fazla üyesi olan bu tür 330 özyeterlilik organizasyonu vardı. Fakat 1933 başı itibarıyla bunların çoğu, Seattle İVB de dahil, karışıklık içindeydi, zaten çökmüş bir ekonominin ıskartalarıyla geçimini sağlayan özyeterlilik hareketinin sınırlılıklarını keşfetmeye başlamışlardı.

Özyeterliliğin en dramatik –ve yasadışı– biçimi Pennsylvania'daki kaçak kömür sanayisidir. İşsiz kömür madencilerinden küçük gruplar basitçe şirketin mülkündeki küçük madenleri kazdı ve kömürü çıkardı, diğerleri onu kamyonlarla yakınlardaki şehirlere götürdü ve ticari fiyatının altında sattılar. William Ke-

4. Irving Bernstein, *The Lean Years: A History of the American Worker, 1920-1933*, Penguin Books, Baltimore, 1960, s. 417.

ating adlı bir madenci 1932'de "kömür yürütenlerin" tavırlarını simgeleyen bir türkü besteledi:

İşsizlerin sıkıntısı artarken,
Yiyeceklerin fiyatı bakkalın kasasını şişirirken,
Önümüzdeki kışın acı rüzgârlarına karşı durmak için,
Yoksul ailelerimiz donmasın diye,
Tanrı'nın dağında minnacık bir kömür deliği kazdık.

Ama onca emeğimiz boşa gitti, beyhude çalıştık,
Kazak kılıklı iki kömür ve demir polisi geldi.
Önümüzdeki kışın soğuk gecelerinde,
Linyitimiz olmayacak,
Çünkü polisler bizim minnacık kömür deliğimizi çökertti.

Katırcılığımın kayıtları Oak Hill madeninde bulunur,
Dört yıldır haksız yere işsizim.
Gönderileceğim bir çorba evi bile yok,
Çünkü ailemin ekmeğini çıkarmak için kazacağım
Ya da polis tarafından öldürüleceğim, küçücük kömür deliğimde.

Hakkaniyet ailemi tok ve sıcak tutmamı icap ettirir,
Bu tepenin altına kömürü Tanrı koydu; ben burada doğdum.
Onun için kaçak denecek ya da
Beşiğimdeki kömüre sahip olacağım,
İyi Tanrı'nın kömür damarında kömür varken.[5]

1934'e kadar kömür kaçakçılığı en önemli endüstriydi, 45 milyon dolar değerinde, 5 milyon ton civarında kömür üretiliyordu ve 20.000 adam ve 4.000 araç istihdam ediliyordu. Kömür şirketleri ateş püskürüyordu; fakat toplum tercihi net olarak kaçakçılara arka çıktı; yerel yetkililer madencileri kovuşturmayacak, jüriler mahkûm etmeyecek ve gardiyanlar hapse atılmayacaktı. Şirket polisleri kaçakçılığı durdurmaya çalıştığında, madenciler kendilerini güç kullanarak savundu. Shamokin'de şirket 17.000 yasadışı madencinin kömür kazdığı "Edgewood Kaçakçılık Bölgesi"nde toprak sıyırma işlemleri başlattığında, adamlar

5. A.g.e., s. 423-24.

hemen buharlı kazıcıyı dinamitledi ve şirketin adamlarının "ona vurduğunu" söylediler, kimse tutuklanmadı. Tremont'ta 1.000 kaçakçı, polis çekilene kadar, 50 polisle bir çatışmaya hazırlandı. Bir başka şirketin özel polisi 1934'te 1.000'den fazla deliği tahrip etmişti; fakat bu süre içinde aynı mülkte en az 4.000 tane yenisi kazıldı. Bir araştırmacı birkaç kaçakçının ona şöyle dediğini bildirdi: "Eğer deliklerimizi kapatırlarsa onların ocaklarına saldıracak ve *onları* kapatacağız."[6]

Kömür kaçakçılığında madenciler özel mülkün kullanımını devraldı ve kendi başına üretmeye başladı. Fakat ekonomik sistemin geri kalanı değişmediği müddetçe, kaçak madencilik çok sınırlı kaldı. Madencilerin kürekler, halatlar ve kovalardan başka çok az ekipmanı vardı, ilkel teknoloji belli bir miktar kömür için daha fazla emek gerektiriyordu. Kaçak elde edilen kömürün, ticari kömürün altında fiyatlandırılmasıyla, kaçakçılar bir haftayı 14 dolar kadarlık bir ücretle bitirdi. Kaçağın rekabeti düzenli üreticilerin kârında ciddi bir düşüş yapsaydı şirketler işçilerinin ücretlerini kesmek zorunda kalacak, böylelikle istihdam edilen madencilerin durumu kötüleşecek ve kaçakçılara karşı döneceklerdi. Güvenli alet alacak para olmadığı için kaçakçılar, olağan madenlere oranla çok daha fazla kazayla yüz yüze kaldı.

Umutsuz ayaklanma katiyen işsizlerle sınırlı değildi. Ücretler tekrar tekrar kesilirken, grevler patlak verdi ve çok az önceden planlama ya da örgütlenmeyle yayıldı. Örneğin Kuzey Carolina High Point'te birkaç yüz çorap çalışanı 1932'de bir Temmuz sabahı yılın ikinci ücret kesintisi fabrikalarında ilanla duyurulduğunda, 6 mensucat fabrikasında greve çıktı. Öteki mensucat çalışanları da katıldı ve sonunda 1.600 kişi greve çıktı. Ertesi gün grevci ve işsiz toplulukları High Point'in içinden, Kernersville, Jamestown, Lexington ve Thomasville yakınlarından

6. Louis Adamic, *My America, 1928-1938*, Harper and Brothers, Publishers, New York, 1938, s. 323.

geçip, 15.000 işçinin çalıştığı her türden 100 fabrikayı kapatarak yürüdü. Ertesi sabah 15 işsiz ne yapıp edip High Point'teki bir sinema salonuna girdi ve işten çıkarıldıklarını ve eğlenmeye hak kazandıklarını söyleyerek filme girmeyi talep etti. Polis onları çıkardığı zaman bir motora el koydular ve "daha fazla kötü muameleye katlanmayacaklarını büyük adamların öğrenmesi" için şehrin elektriğini kestiler. Mensucat grevi, sonunda hükümetin ücret kesintisini geri çeken müdahalesiyle bastırıldı. Çatışmanın içinden 4.000 üyesi ve her fabrikadaki komiteleriyle şehirdeki tüm sanayi işçilerine açık bir sendika olan High Point Endüstri Birliği doğdu.[7]

Ekonomik krizin ilk yıllarında sendika grevleri nadir ve başarısız olsa da böyle kendiliğinden ayaklanmalar ülkenin her kesiminde gelişti. Charles R. Walker'ın önceden gördüğü gibi:

> Çalışanların ve işsizlerin birbirine benzer giderek artan patlamaları vardı; geniş insan kitleleri tarafından organize edilen gösterilerde kendini ifade eden bir tür kendiliğinden demokrasi. Organize edilmiş ve demokrasi kelimelerini iyice düşünüp taşınarak kullanıyorum. Çete olmayacaklar –polis sık sık onları dağıtacak olsa da– fakat düzen içinde yürüyecek ve toplanacaklar, kendi sözcülerini ve komitelerini seçecekler ve iş ya da sosyal yardımla ilgili taleplerini ayrıntılarıyla hazırlayacaklar. Formülleştirilmiş ihtiyaçlarını fabrika müfettişine, sosyal yardım komisyonlarına ve şehir meclisine ve Washington'daki hükümete sunacaklar... Bir başka toplumsal eğilim... bu vasat ama iş görür demokrasiyi eldeki her tür araçla bastırmaktır. Toplantılar, yürüyüşler, sendikalar ve konseyler birçok durumda –Detriot'te olduğu gibi– mermilerle karşılaştı, sosyal yardımla değil... Amerikan krizi devam ettiği müddetçe bu iki politik eğilim –kendiliğinden ama organize protesto ve şiddetle bastırma– birbiriyle savaşacak.[8]

Solcu örgütler ekonomik krizin ilk yıllarında pek destek almadı; fakat şartlar kötüleşmeye devam ederse böyle kendiliğinden kitle eylemlerinin bir devrimci hareket hâline geleceği yaygın

7. Irving Bernstein, *The Lean Years: A History of the American Worker, 1920-1933*, Penguin Books, Baltimore, 1960, s. 421.
8. Charles Walker, "Relief and Recution", *The Forum*, Eylül 1932, s. 158.

olarak düşünüldü. Bir işsiz örgütçünün kömür kaçakçılarıyla ilgili yazdığı gibi:

> Yoksulluklarını sonlandırmak için işçilerin gerçekten bütün yapması gereken, kurumsallaşmış mülkiyet ilkelerine ya da sosyal felsefeye bakmaksızın, orada olandan almak gibi basit şeyler yapmak ve kendileri için üretmeye başlamaktır. Bunu geniş toplumsal ölçekte yapmak kalıcı sonuçlar verecektir. Yerel, izole bir alanda ya yenilecek ya da işçi sınıfının ihtiyaçlarına hizmet etmekten uzak başarısız bir girişim olarak kalacaktır. Büyük kitlelerin, Pennsylvania madencilerinin özel durumlarında karşılaştıklarına benzer bir genel durumla karşılaştıkları zaman aynı şekilde davranacaklarını varsaymamız için her nedenimiz vardır. Kaçak madenciler oldukça nadir ve etkileyici bir şekilde gösterdi ki; pek çok kişinin işçilerde sosyalist bir ideolojinin yokluğuna hayıflanması, işçilerin hayli antikapitalist, oldukça kendi ihtiyaçlarıyla uyumlu bir şekilde davranmasını gerçekten engellemedi. Kendi ihtiyaçlarını karşılamak için özel mülkün sınırından geçen madencilerin eylemi, aynı zamanda sınıf bilincinin en önemli dışavurumlarından biridir yani işçilerin problemleri ancak kendileri tarafından çözülebilirdi.[9]

Bu noktada Başkan Franklin Delano Roosvelt, New Deal ve Ulusal Kalkınma Dairesi, birçok işçiye problemlerini kendi kendilerine çözmeleri gerekmediği umudunu verdi. İlk açılış konuşması gününden, Roosvelt Ekonomik Kriz'in yarattığı toplumsal krizle başa çıkacak hükümet eylemi sözüyle halkın ilgisini çekmiş ve güvenini kazanmıştı. ABD hükümetinin kredisini arkalarına koyarak, ülkenin bankalarını kapatmış olan mali krizi sonlandırmak için hemen harekete geçti. Bir ulusal sosyal yardım sistemi kurdu, yerel zenginlik kaynaklarının fiilen çökmesi karşısındaki kitlesel açlığı etkili biçimde önledi ve işsizleri sakinleştirmede çok faydası olacak, istihdam sağlayan kamu çalışma programları oluşturdu. Birçok işçi yeni başkana neredeyse dinsel bir inanç geliştirdi. Carolinas'tan Martha Gellhorn şöyle yazıyordu: "Ziyaret ettiğim her evde –fabrika işçisi ya da işsiz– Başkan'ın bir fotoğrafı var. Bu, gazete kesiğinden

9. Paul Mattick, "What Can the Unemployed Do?" *Living Marxism* 3, Mayıs 1938, s. 87 (italikler yazarın).

-yoksul evlerinde- büyük renkli baskılara, yaldızlı mukavva çerçevelilere kadar değişen yelpazedeydi. Portre, ocak rafının üzerindeki şeref yerine konuyordu, bunu yalnızca İtalyan köylüsünün Madonna'sıyla kıyaslayabilirim."[10]

Başlangıcında New Deal'ın merkezî bir özelliği, Ulusal Kalkınma Dairesi'ydi. UTİ []Ulusal Toparlanma İdaresi] büyük oranda I. Dünya Savaşı'nın Savaş Endüstrisi Kurulu üzerine modellendi, ki onun başı General Hugh S. Johnson bir devlet memuruydu. Ulusal Kalkınma Yasası esas olarak, her endüstri için ticaret birliklerinin fiyatları sabitlemesi ve her şirket için üretim kotaları belirlemesine izin veren antitröst yasasının bir tür askıya alınışıydı. Her endüstri için anlaşmaları yerine getirtecek ve minimum ücretleri ve maksimum çalışma saatlerini belirleyecek bir Kod Otoritesi ile birlikte, bir "Adil Rekabet Kodu" tesis edildi. I. Dünya Savaşı örneğini takip ederek (ve ABD Ticaret Odası'nın zımni desteğiyle), programa emek desteği Ulusal Kalkınma Yasası'nın 7A paragrafına "çalışanların, kendi seçtiği temsilcileri yoluyla toplu olarak pazarlık yapma ve örgütlenme hakkı olacaktır ve işverenlerin zorlaması ya da kısıtlamasından, müdahaleden korunmuş olacaktır" hükmü konarak kazanıldı.[11]

UTİ'nin ihdasına kadar, Amerikan sendika hareketi pratik olarak lağvedilmişti. AEF, Büyük Buhran'a eşlik eden işten çıkarma ve ücret kesintileriyle mücadele edemedi ve üyelik, popüler huzursuzlukla birlikte artmak şöyle dursun dip noktalara kadar düştü. İşçiler sendikalara ilgilerini büyük oranda kaybetti ve makul bir skaladaki doğrudan eylemin çeşitli formlarına döndüler. Fakat örgütlenme haklarını garanti eden ve sendikacılığı ekonomik iyileşme için başkanın planının parçası yaptığı görülen 7A Paragrafı ile Roosevelt ve AEF'nin dertlerine derman olacağı büyük ümidiyle işçiler, ülkenin her yerinde sendikalara katılmaya koştu. Appalachian tepelerinde şunu söylüyorlardı:

10. Irving Bernstein, *Turbulent Years: A History of the American Worker, 1933-1941*, Houghton Mifflin Co., Boston, 1970, s. 171.
11. Alıntı Irving Bernstein, *Turbulent Years: A History of the American Worker 1933-1941*, Houghton Mifflin, Boston, 1970, s. 34.

Hepiniz UTİ için çalıştığınızda
Daha kısa süre çalışır ve aynı parayı alırsınız
İyi iş, bebeğim benim.[12]

Örgütsüz sanayi işçilerinin büyük kitleleri Birleşik Maden İşçileri gibi endüstriyel sendikalara akın etti ve hiçbirinin olmadığı yerde doğrudan AEF'nin altında yeni açılan "federal lokallere" katıldılar. 1933'te Birleşmiş Maden İşçileri UTİ'ye on binlerce üye kaydetmek için şu sloganı kullanıyordu: "Başkan sendikaya katılmanı istiyor", buna itiraz eden olursa Amerika Birleşik Devletleri'nin değil sendikanın başkanını kastettiklerini itiraf ediyorlardı.

1934

7A Paragrafı'nın geçmesiyle, başka yerlerdeki işçiler gibi San Francisco'daki liman işçileri de mevcut sendikalara akmaya başladı. Temmuz-Ağustos 1933 sırasında San Francisco liman işçilerinin yaklaşık %95'i Uluslararası Liman İşçileri Birliği'ne [ULİB] katıldı.[13] Onların en büyük şikâyeti, liman işçilerinin "köle pazarı" dediği bir kiralama sistemi olan "shape-up"tı. Her sabah saat 06:00'da limanda günün işini arayan herkes, Embarcadero boyunca toplaşıyordu, ustabaşılar o gün için istediklerini seçiyordu. Sonuç liman işçilerinin hiçbir zaman daimi bir işe bel bağlayamaması, ustabaşına yağcılık etmek hatta rüşvet vermek zorunda kalmaları ve bitkin düşene kadar çalışmak ya da bir daha kiralanmamak zorunda olmalarıydı.

ULİB "shape-up"a karşı çıkmak için hiçbir girişim yapmayınca, daha militan işçiler sendika içinde bir alt tabaka hareketi kurmaya başladı (En öne çıkan figürleri bir Avustralyalı olan Harry Bridges'tı ve Komünist Parti'nin birçok üyesini de kapsıyordu). Alt tabaka hareketi 1934 Şubat'ında, ücretli sen-

12. "Songs from the Depression", New Lost City Ramblers. Özellikle Appalachia'da, Ekonomik Kriz sırasında halkın duygularının canlı bir tasviri için bu kayıt dikkate şayandır.
13. Samuel Yellen, *American Labor Struggles*, Harcourt, Brace and Co., New York, 1936, s. 328.

dika yetkililerinin delege olarak hariç tutulduğu bir Batı Kıyısı kongresi çağrısı yapılmasını zorladı ve "shape-up"ın kaldırılması ve yerine bir sendika kiralama salonu konması için mücadele etmeye istekli olmayan sendika yetkililerine bir programla, bu talepleri iki hafta içinde kabul edilmezse bir grevi kabul etmeleri için baskı yaptılar.

Bir grevle yüz yüze kalan Kıyı Bölgesi İşverenler Birliği, ULİB'nin kabul edeceği bir parça muğlak öneriler yaptı ve kontrolünün ayrıntılandırılmadığı bir sevkiyat ofisi kurdular. OLİB liderleri öneriyi kabul etti; fakat üyeler reddetti ve "çok muhafazakâr" olduğu için yerel başkan görevden alındı. 9 Mayıs'ta Bellingham, Seattle, Tacoma, Aberdeen, Portland, Astoria, San Francisco, Oakland, Stockton, San Pedro ve San Diego'daki liman işçileri greve gitti, yaklaşık 3.000 kilometrelik sahil şeridini kestiler.

Çatışma hatları hızla yayılmaya başladı. İşverenler gemileri boşaltmak için çok sayıda –neticede 1.700 kişi, çoğu California Üniversitesi'nden işe alınan– grev kırıcı ithal etti. Grev kırıcılar su üzerinde duran pansiyonlara (sendika çalışanlarının çalışmayı reddettiği) yerleştirildi ve böylelikle grev gözcülerinden korundular; bununla birlikte sinsice kıyıya inenlere grevciler tarafından sistematik olarak merhametsizce davranıldı. Grev kırıcılık, grevi ciddi biçimde tehdit etti; fakat dört gün içinde San Francisco, Los Angeles, Oakland ve Seattle'daki Kamyoncuların kitlesel toplantılarında limanlara mal girip çıkmaması ezici çoğunlukla kararlaştırıldı, böylelikle grev kırıcıların çabaları sonuçsuz kaldı, Kamyoncuların çoğu grev hattına da katıldı. San Francisco'da Kamyoncuların işinin %70'den fazlası kıyı şeridindeydi. Liman işçilerinin mücadelesini görerek uyanan duygular, kendi korkularıyla birleşti, liman işçileri yenilirse peşinden Kamyonculara saldırılacaktı, bu onlara destek eylemleri için kuvvetli motivasyon verdi. Kısa süre sonra grev alakasız sanayileri işlemez duruma getirdi, örneğin Oregon'da kereste fabrikaları kapandı çünkü ürünlerini taşıyacak gemi bulamadılar.

Aynı zamanda grev öteki kıyı işçilerine de yayıldı. Gemiler limana gelirken tüm mürettebat greve çıktı ve liman çalışanlarına katıldı. 21 Mayıs itibarıyla 4.500 gemi adamı, gemi ateşçisi, kazancı, aşçı, kamarot ve lisanslı yetkili greve gitti. Katılan 10 sendikanın her birinden 5 temsilciyle, bir Birleşik Denizci Grev Komitesi kurdular. Birbirleri için grev kırıcılık geleneğini kırarak, her biri ötekiler anlaşma sağlayana kadar işe dönmemeyi kabul etti.

Bu arada liman işçileri hükümetin ve sendika yetkililerinin, sendika kiralama salonu olmaksızın onları çalıştırmak için, sayısız girişimine direndi. Başlangıçta bir Federal Hakem Heyeti atayan Başkan Roosevelt'in talebi üzerine grev ertelenmişti, bu heyetin işverenler ve ULİB'nin Batı Kıyısı liderleri tarafından hazırlanan önerisi, yoluna devam eden ve her halükârda greve giden alt tabaka tarafından reddedildi. Sonra Roosevelt'in baş arabulucusu Emek Müsteşarı Ed McGrady, uçakla San Francisco'ya gitti ve liman işçilerinin nihai bir anlaşmaya girmek için müzakere komitelerini yetkilendirmesini istedi; fakat San Francisco şubesi oybirliğiyle reddetti ve grevcilerin kendileri tarafından tasdik edilecek herhangi bir anlaşmayı şart koştu. Daha sonra ULİB başkanı Joseph Ryan, uçakla San Francisco'ya gitti ve anlamsız bir biçimde "meseledeki tek hayati noktanın ULİB'nin kabul edilmesi" olduğunu ilan etti. Ryan, eski önerilere benzer bir anlaşmayı tartıştığında, yuhalamalarla karşılaştı ve Portland ve San Francisco'daki şubeler tarafından neredeyse tamamen karşı oy kullanıldı.[14]

İki hafta sonra Ryan, liman işçilerini işe geri göndermek için yeni bir anlaşma imzaladı, San Francisco ve Seattle Kamyoncularının patronları Michael Casey ve Dave Beck, doklardaki çalışmayı sürdürmeye söz vererek anlaşmayı garantiye aldı; fakat Ryan kendi üyeleri tarafından yine yuhalandı, San Francisco'da kitlesel bir toplantıdaki alkışlarla anlaşma reddedildi. Sonunda başkan Roosevelt çatışmada arayı bulması için bir Ulusal Liman İşçileri Heyeti atadı.

14. Irving Bernstein, *Turbulent Years: A History of the American Worker 1933-1941*, Houghton Mifflin, Boston, 1970, s. 266.

Pasifleştirme çabalarına rağmen, çatışma gitgide daha şiddetli olmaya başladı. Grevin ilk gününde polis, 500 güçlü grev hattını yıkmıştı. 28 Mayıs'ta tuğla parçalarıyla silahlanmış grev gözcüleri polisle çatıştı, göz yaşartıcı gaz ve coplarla onları bastırmada başarısız olduktan sonra kısa namlulu tüfeklerle doğrudan grev gözcülerine ateş açarak çatışmayı sonlandırdı. *The Clarion* gibi, tutucu Merkez Emek Konseyi yayın organı şöyle yazıyordu: "Grev kırıcıların doklara giden yolda polis koruması altında sokaklarda resmigeçit yapması, bu serserileri alçakça işlerine götürmede kamu mallarının ve şehir çalışanlarının kullanılması, şiddete bir davetiyeydi."[15]

45 gün sonra San Francisco'nun ekonomisi sallanıyordu ve iş dünyası grevi kırmanın vaktinin geldiğine karar verdi. 23 Haziran'daki bir toplantıda Ticaret Odası'nın, Sanayici İşadamları Birliği'nin temsilcileri, polis komiserleri, polis şefleri ve liman müdürleri, limanın polis şeflerinin şu güvencesiyle açılmasını kabul etti: "San Francisco'daki mevcut her polis memuru, gerekli korumayı almak için kıyı şeridinde görevlendirilecek."[16]

3 Temmuz'da, göz yaşartıcı gazlar ve isyan bastırma tüfekleriyle donatılmış 700 polis tarafından korunan bir yük vagonu katarı hazırlandı. Bir polis yüzbaşısı tabancasını sallayarak "Limanın açıldığını" ilan etti ve grev kırıcıların yerleştirildiği beş kamyon iskeleden antrepoya doğru yola çıktı. Grev hattındaki binlerce grevci ve destekçisi, polis hattına saldırdı. *The New York Times* şöyle yazıyordu:

> Atlı ve yaya polisler çubuklarını salladı ve göz yaşartıcı bombalarını attı, grevciler tuğla ve taşlar fırlattı, kafalara sopalarla ve demiryolu çubuklarıyla vuruldu ve pencereler kırıldı... Atlı ve yaya polisler o yük vagonu barikatlarının ardındaki grev gözcülerine acımasızca saldırdı. Güvenli hat bozulmadan kaldı ama onun saçaklarında curcuna şiddetlendi.[17]

15. Clarion, 18 Mayıs 1934; alıntı Wilfrid H. Crook, *Communism and the General Strike*, The Shoe String Press, Hamden, Connecticut, 1960, s. 112.
16. Irving Bernstein, *Turbulent Years: A History of the American Worker 1933-1941*, Houghton Mifflin, Boston, 1970, s. 271.
17. *New York Times*, 4 Temmuz 1934; alıntı Wilfrid H. Crook, *Communism and the General Strike*, Shoe String Press, Inc., Hamden, 1960, s. 116.

Çatışma sonunda 25 kişi hastanelik oldu, yarısı grev gözcüsü yarısı polisti.

Bağımsızlık Günü tatilinden sonra, çatışma 5 Temmuz'da kaldığı yerden devam etti. Sabahleyin polis iskeleden gelen kamyonları durdurmak üzere toplanmış 2.000 grev gözcüsüne hücum etti ve bir buçuk saatlik sokak ve barikat savaşından sonra onları dağıttı. Akşama kadar 5.000 kişilik bir kalabalık toplandı. Polis onları artık gazla kontrol edemediğinde, büyük oranda tüfeğe geçti. Polisin ateş etmesi karşısında kalabalığın öfkesi giderek arttı ve o akşam Ulusal Muhafızların kıyıda yönetimi ele alacağı haberinin yayılması üzerine, grev gözcüleri askerlerin varmasından önce kıyıdaki demiryolu elektrik hattını kesmek için son bir ortak çaba gösterdi. Silahsız göstericiler polisle boy ölçüşebilecek durumda değildi; buna rağmen kanlı bir çatışmaya sürüklendiler. Bir muhabir şöyle yazıyordu: "Gerçek savaşa yakın bir şeydi, bizatihi savaş bile olabilirdi."[18] 2 grevci ve 1 seyirci öldürüldü ve 115 kişi hastaneye kaldırıldı.

O gece California valisi, Embarcadero'yu dikenli teller ve makineli tüfek yuvalarıyla kuşatan, zırhlı araçlarla bölgede devriye gezen ve öldürmek üzere ateş etme yetkisi verilen 1.700 Ulusal Muhafız askerine girmesini emretti. Yükler, bu koruma altında düzenli olarak doklardan antrepolara taşındı. Güçler dengesi kesin biçimde grevcilere karşı değişmişti. Harry Bridges'ın dediği gibi "Polise, makineli tüfeklere ve Ulusal Muhafızların süngülerine karşı koyamazdık".[19]

Fakat çatışma, bütünüyle grevcilere müttefik yeni bir kitle oluşturmuştu. Haziran'ın ilk haftalarında San Francisco işçileri arasında, liman işçilerine arka çıkmak için bir genel grev gerekli olabilir duygusu yayılmaya başladı. Polisin grev kırma faaliyetleri onların kızgınlığını günden güne tahrik etti. Bir genel grev tüm işverenlere karşı güçlerini ifade etmenin bir yolu olarak düşünülebilirdi. Görece tutucu işçiler bile işverenlerin saldırılarına karşı kendilerini koruma gereksinimi hissediyordu. *The Clarion* şöyle

18. *San Francisco Examiner*, 5 Temmuz 1934; alıntı Wilfrid H. Crook, *Communism and the General Strike*, Shoe String Press, Inc., Hamden, 1960, s. 117.
19. A.g.e.

yazıyordu: Diğer gruplardaki işçiler, sendikalı işyerleri üzerinde saldırı ve "sendikasız işyerleri" tesis etmeye karşı, hatta kuşaklar boyunca sendika sözleşmelerini kabul etmiş sanayilerdeki genel bir sendika pozisyonu savunmasında, onların "hücum kıtalarını" temsil ettiği genel inancıyla, kendilerini denizci ve kıyı işçilerinin arkasında durmak zorunda hissetmişti.[20]

Haziran ortalarında boyacılar şubesi, AEF sendikaları arasında gerektiği takdirde bir genel grev için destek talep eden bir mektup dolaştırdı. 20 Haziran'da makinistler şubesi çağrı yapılırsa böyle bir greve katılmayı oyladı. Liman işçileri öteki sendikalara, genel grev için bir oyla destek isteyen küçük komiteler ve sonra 400-500 işçilik büyük delegasyonlar göndermeye başladı.

Gelgelelim genel grev hareketi en güçlü teşviğini, limanın şiddet kullanarak açılmasından aldı. Sokak kavgalarının kendisi bir çatışma ruhunu yükseltti ve silahsız grevcilerin polis tarafından öldürülmesi, neredeyse şehrin tüm işçilerinin hıncını körükledi, grevi kırmak için Ulusal Muhafızların gönderilmesi onları daha da çileden çıkardı. Diğer tüm taktiklerin başarısız olmasıyla birçok işçi, bir genel grevi, liman işçilerini yenilgiden koruyacak yegâne yol olarak gördü.

Ulusal Muhafızların girmesinin ertesi günü Birleşik Denizciler Grev Komitesi bir genel grev için başvuru yaptı. Ertesi gün San Francisco'daki 14 sendika, liman işçilerine destek için grevden yana oy kullandı, benzer duyarlılıklar Portland ve Seattle'da da gelişti. Kamyoncuların hayati toplantısında, yerel Başkan Casey şoförleri, sözleşmelerinin sınırlamalar koyduğu ve sendika tüzüklerinin destek grevini yasakladığı konusunda uyardı; fakat Kamyoncular eğer anlaşma sağlanmamış olursa 271'e karşı 1.220 oyla 12 Temmuz Perşembe günü greve karar verdi. "Dünyadaki hiçbir şey" dedi Casey "o oylamayı önleyemeyecekti. Bu adamlara liderlik ettiğim 30 yılın hiçbir ânında onları böyle heyecanlı görmemiştim."[21]

---

20. Alıntı Wilfrid H. Crook, *Communism and the General Strike*, Shoe String Press, Inc., Hamden, 1960, s. 112.

21. Irving Bernstein, *Turbulent Years: A History of the American Worker 1933-1941*, Houghton Mifflin, Boston, 1970, s. 280.

9 Temmuz'da limanın açılışında ölen grevcilerin kitlesel cenaze töreninde on binlerce kişi yürüdü. Sanayici İşverenler Birliği'nin sanayi ilişkiler direktörü Paul Eliel'ın sonradan yazdığı gibi, "cenaze töreni, Market Caddesi'ndeki en büyük ve en dramatiklerden biriydi." Bu "işçiler için muazzam bir destek dalgası" yarattı ve bununla "bir genel grev... ilk kez pratik ve gerçekleştirilebilir bir hedef hâline geldi".[22] 12 Temmuz itibarıyla 21 sendika grev için oy verdi, çoğu oybirliğiyle. İkinci kitlesel mitingde Kamyoncular şöyle bir şarkı söyledi "Michael Casey'i bir ekşi elma ağacına asacağız". Ve [Casey] bir greve hararetle karşı çıktığında, bağırarak onu konuşturmadılar."[23]

12 Temmuz itibarıyla kısmi bir genel grev başlamış hâldeydi. 4.000 Körfez bölgesi kamyoncusu greve çıktı ve şehre giren yollara nöbetçi diktiler; süt, ekmek, çamaşır gibi muaf mallar taşıyanlar hariç tüm kamyonları durdurdular. Şehirde Kamyoncular 1919'da Seattle'daki gibi bir grev muafiyet sistemi kurdular:

> San Francisco'nun yiyecek ve akaryakıt problemleri... Kamyoncular Sendikası'na götürüldü... Şirketlerin ve hastanelerin temsilcileri grevci kamyon şoförü kalabalığının içinden yavaşça geçip, pis merdivenleri çıktılar ve ardında sendika yöneticilerinin oturduğu kapıda sıralarını beklediler... Hayırsever bir kurumun ya da hastanenin bir şekilde bir temsilcisi olmayan herkes, o kapıya ulaşmadan önce, genellikle alaycı kahkahalar eşliğinde sert sözlerle defediliyordu... Sendika kamyonu pankartları gürültü patırtı olmadan hastanelere veriliyordu.[24]

Lokantalar kapanmaya başladı. Ertesi gün 2.500 taksi şoförü greve çıkmayı planladı. Temizleyiciler ve kurutucular kendi talepleri için greve gitti. 60 işyerindeki şişe yapımcıları işlerini bıraktı.

Merkez Emek Konseyi şimdi, parçası olmak istemediği bir genel grevle karşı karşıyaydı. Üç hafta önce denizci grevcilerin

22. A.g.e., s. 282.
23. A.g.e., s. 283.
24. *San Francisco Examiner*, 13 Temmuz 1934; alıntı Wilfrid H. Crook, *Communism and the General Strike*, Shoe String Press, Inc., Hamden, 1960, s. 120.

"Komünist" liderliğini suçlayan bir karar geçirmişti ve toplantılarında bir genel grev çağrısı yapan kararlar haftalarca kabul edilmemişti. Limanın zor kullanılarak açılmasından sonra Birleşik Denizci Grev Komitesi genel grev için başvurduğunda, Merkez Emek Konseyi cevap vermeye bile gerek görmedi. Onun yerine hiçbiri grevdeki sendikalardan olmayan 7 muhafazakâr sendika yetkilisinden bir "Grev Strateji Komitesi" tayin etti.

"Grev strateji komitesi adı altında emek konseyindeki muhafazakâr unsurların faaliyeti... daha radikal grupların derhal genel bir greve çıkmayı kışkırtma ve teşvik etme planlarını başarılı bir şekilde saptırdı" diye yazıyordu *The New York Times*.[25] Komite grevi öldürmek için atanmıştı, örgütlemek için değil.

Nitekim genel grev fikrinin ivmesi, şehrin AEF liderliğinin önünü kesebileceğinden çok büyüktü. Grev Strateji Komitesi tarafından çağrı yapılan bir toplantı, 13 Temmuz Cuma yapıldığında, genel grev, henüz tam olmasa da, zaten bir olguydu. Her sendikadan 5 üyeyle yapılan toplantıda 15'e karşı 315 oyla genel grev kabul edildi. Grevin son tarihi olan Pazar'a kadar, fırın vagonları ve süt vagonları sürücüleri –işlerinin başında kalmaları talimatı verilen– hariç neredeyse tüm San Francisco sendikaları greve katılma yönünde oy verdi. Oakland Merkez Emek Konseyi benzer biçimde bir genel grev lehine oy verdi. Hareket Pasifik Kıyısı'na yayıldı. Portland'da Merkez Emek Konseyi bir genel grev lehine oy verdi; fakat tarihini bir strateji komitesine bıraktı.

Grevi durduramayınca, San Francisco Merkez Emek Konseyi liderliği mümkün olduğu kadar çabuk sonlandırmak için yönetimini üstlenmeye karar verdi. Tümü muhafazakâr, 25 kişiden bir Genel Grev Komitesi kurdu. Komitenin başında, Merkez Emek Konseyi'nin başkanı olarak her zaman greve karşı olan Edward Vandeleur ve başkan yardımcısı C.W. Deal vardı. Deal, şehirde greve katılmayan birkaç sendikadan biri olan feribot çalışanları sendikasının; Vandeleur, belediye tramvay işçileri sendikasının başıydı. Üyeleri Pazar günü greve çıkınca, kamu hizmeti sözleş-

25. *New York Times*, 8 Temmuz 1934; alıntı Samuel Yellen, *American Labor Struggles*, Harcourt, Brace and Co., New York, 1936, 344.

melerini çiğneyecekleri gerekçesiyle işe dönmelerini emretti, bu yüzden grevin daha hemen ilk gününde işe ilk geri dönüşe ön ayak oldu. Genel Grev Komitesi grevcilerin ve şehir halkının ihtiyaçlarını karşılamak için hiçbir tedbir almadı, onun yerine grevin çözülüyor olduğu izlenimi yaratan, daha da artan sayıda grev muafiyeti yayımladı. Genel Grev Komitesi, grev gözcülerini onun işe geri gönderdiği işçilere müdahaleden alıkoymak için kendi grev polisini de örgütledi.

Basına göre Harry Bridges "vurgunculuğu önleyecek grevcilerin alt komiteleriyle birlikte, sebze ve meyvelerin dağıtımını düzenlemek ve yokluğu önlemek için şehrin her bölgesindeki yiyecek dağıtım depolarının derhal kurulmasını" önermeyi planlamıştı.[26] Fakat bu sistem hiçbir zaman işlemedi. "Genel grev nakliyecilerin geri dönüşüyle ve yiyecek ve akaryakıt üzerindeki kısıtlamaların kaldırılmasıyla kırıldı" sonucunu çıkardı Bridges. Ve *Editor and Publisher*'daki bir makalede dendiği gibi, keskin bir şekilde grev karşıtı olan gazeteler, emek liderlerinin amacını eksiksiz anladı ve teşvik etti: "Gazete başyazıları, muhafazakâr liderlerin gücünü ve nüfuzunu kuvvetlendirdi ve muhafazakâr üyelerin radikallerden ayrılmasına yardım etti."[27]

Bununla birlikte grev San Francisco'nun hayatını etkili bir şekilde felce uğrattı. Yaklaşık 130.000 işçi greve çıktı. Taksi, troleybüs ve tramvay çalışanlarının işi bırakması ve özel araçların akaryakıtına grevcilerin el koymasıyla, Körfez Bölgesi'nde ulaşım neredeyse durdu. Birçok küçük işyeri greve destek için kapandı ya da mal gönderilmesi durduruldu. Yiyecek kamyonlarının şehre girmesine izin verildi ve pazarlar açık kaldı, sınırlı sayıda lokantaya çalışma izni verildi, doktorlar için akaryakıt temin edildi, elektrik işçileri ve gazete matbaası çalışanları çalışmaya devam etti. Haftalardır ortalığı kasıp kavuran şiddet, genel grevle birlikte durdu.

26. *New York Times*, 16 Temmuz 1934 alıntı Wilfrid H. Crook, *Communism and the General Strike*, Shoe String Press, Inc., Hamden, 1960, s. 138.

27. E. Burke, "Dailies Helped Break General Strike", Editor and Publisher, 28 Temmuz 1934; alıntı Samuel Yellen, *American Labor Struggles*, Harcourt, Brace and Co., New York, 1936, s. 348.

Grev, güçlü bir karşı saldırıyla karşılaştı. 500 özel polis yemin ederek işe başladı ve piyade, makineli tüfek, tank ve topçu birlikleriyle tamamlanan Ulusal Muhafız kontenjanı 4.500'e yükseltildi. Devlet yetkilileri sıkıyönetim ilan etmenin eşiğindeydi. Önde gelen California yayıncıları Başkan Roosevelt'i utandırma çabasıyla sendikaları zayıflatma arzusunu kombine ederek, Palace Otel'de bir karargâh kurmuş ve greve koordineli bir saldırıyı üstlenmişlerdi.

Ayrıca genel grevin ülkeye yayılabilecek bir ayaklanmanın başlangıcı olduğu şeklinde bir korkuları vardı. *The Los Angeles Times*'daki bir başyazı tipikti: "San Francisco'daki durum 'genel grev' tabiriyle doğru olarak tanımlanamaz. Burada fiilen devam etmekte olan şey bir kalkışma; mevcut hükümete karşı, komünist ilhamlı ve güdümlü bir isyandır. Yapılacak bir tek şey vardır: Her türlü güce başvurarak isyanı bastırmak."[28]

Ulusal Kalkınma Dairesi [UTİ] şefi General Hugh S. Johnson, San Francisco'ya geldi ve yayıncılarla toplantıdan sonra, genel grevin "hükümete bir tehdit " ve bir "iç savaş" olduğunu ilan etti. Vali, genel grevin "hükümet otoritesinin kendisini kalıcılaştırmasına meydan okuma" olduğunu ilan etti ve California eski devlet adamı Senatör Hiram Johnson "Burada sadece yapılmakta olan değil öncül olaylarıyla da bir devrim" olduğunu ilan etti.[29] Başkan Roosevelt grevi yakından takip etti; fakat onun işverenler tarafından provake edilmiş olduğunu düşündü ve müdahaleye gerek görmedi. Emek Sekreteri Frances Perkins onu temin etti, 25'lik Genel Grev Komitesi "tüm grevin sorumlusuydu... ve muhafazakâr liderliği temsil ediyordu".[30]

17 Temmuz'da McCormick Buharlı Gemi Hattı'nın başkan yardımcısı Charles Wheeler, kısa süre sonra hükümetin oluruyla radikal merkezlere baskın yapılacağını söyledi. O gün, Denizci İşçiler Sanayi Sendikası, Hizmet Dışı Adamlar Birliği, *The Wes-*

28. *Los Angeles Times*; alıntı Samuel Yellen, *American Labor Struggles*, Harcourt, Brace and Co., New York, 1936, s. 347.
29. Irving Bernstein, *Turbulent Years: A History of the American Worker 1933-1941*, Houghton Mifflin, Boston, 1970, s. 287.
30. A.g.e., s. 288.

tern Worker ve birçok başka radikal örgüte ve toplanma yerinin olduğu kıyının yukarı ve aşağısında şehir eşkiyalarının bir dizi baskını başladı. *The New York Times*'a göre şehir eşkiyaları [vigilante] "Belediye Başkanı [Angelo] Rossi'nin emri üzerine önde gelen vatandaşlarca örgütlenmiş 500 kişilik bir Komiteyle bağlantı hâlindeydiler".[31] Baskınlar düzenli bir kalıp takip etti: Deri ceketli adamlar arabayla geliyor, kapıları kırıp içeri giriyor, pencereleri, eşyaları ve daktiloları kırıyor ve içeridekileri dövüyor; polis şaşmaz bir şekilde saldırganlar gittikten sonra geliyor ve dayak yiyenleri tutukluyordu. ABD ordu ve göçmen bürosu yetkilileri, tutuklananların çoğunu sorguya çekti ve onların bazılarını olası sınır dışılar için alıkoydu. Radikaller gerçek bir korku krallığıyla karşı karşıyaydı.

Genel grev liman işçilerinin ezilmesini önlemede şimdilik başarılı oldu; fakat Merkez Emek Konseyi liderliği, neredeyse başlamadan önce buna bir son vermek için manevra yapmaya başladı. 18 Temmuz'da AEF Başkanı Green, greve sahip çıkmadı. Grevin ikinci günü Genel Grev Komitesi tüm meselelerde arabuluculuk için çağrı yaptı, böylelikle grevin temel talebinden, sendika kiralama salonundan vazgeçti. Üçüncü gün tüm sendika lokantalarını ve kasap dükkânlarını yeniden açtı ve benzin ve akaryakıt üzerindeki ambargoya son verdi. Bu hâlâ grevde olanlar üzerinde muazzam bir baskı yarattı. East Bay'deki grev strateji komitesinin ilan ettiği gibi "kimi San Francisco örgütlerinin işe geri dönmesi göz önüne alındığında, greve devam etmek sendikalara haksızlık olacaktı". Dördüncü gün itibarıyla Genel Grev Komitesi 174'e karşı 191 oyla genel grevi sonlandırma kararı verdi.[32]

Genel grevin bitmesiyle liman işçileri, Liman İşçileri Heyeti tarafından tüm meselelerde arabuluculuğu kabul etmeye mecbur edildi. Heyet sendika sevk görevlileriyle ortaklaşa işletilen fakat işverenin mevcut işçiler arasından seçim yaptığı kiralama

31. *New York Times*, 18 Temmuz 1934; alıntı Samuel Yellen, *American Labor Struggles*, Harcourt, Brace and Co., New York, 1936, s. 350.
32. Irving Bernstein, *Turbulent Years: A History of the American Worker 1933-1941*, Houghton Mifflin, Boston, 1970, s. 293.

salonları kurdu. Her işveren şuna hak kazandı "emek tasarruf eden aletleri uygulamaya koymak ve işini yürütmede en uygun olduğunu düşündüğü böyle kargo yükleme boşaltma yöntemleri başlatmak."[33]

Bu kıyıdaki mücadele sonlanmaktan çok uzaktı mamafih liman işçileri şimdi 1934 anlaşmasında kararlaştırılan üretim artışıyla mücadele için, işte doğrudan eyleme girişti. Bir gazeteci çatışmayı aşağıdaki gibi anlatır:

> [H]er dok ekibi kendi aralarından bir sözde ekip ya da dok temsilcisi seçiyordu... Sonu gelmez tartışmalar vardı; bazısı, işçilerin bir kısmı için "iş eylemi" ya da bir dokta sınırlanmış hızlı grevler ("şipşak") sonucunu veriyordu. Birdenbire bir gemi boşaltımının ortasında liman işçileri ekibi, azimli işverenlerin denizde gecikmesine, anlaşılabilir ek maliyete ve genel rahatsızlığa neden olarak, çekip gitti...
> [İ]şveren öteki ekibi sendika kiralama salonuna çağırdı; yeterince hızlı geldi fakat büyük ihtimalle bir saat sonra bir başka "şipşak" yaptı, vb, ta ki, işveren, diyelim, askı yükleri 1.800 kg yerine 900 ya da 1.350 kg yapılacak talebine karşılık verene kadar.[34]

1 Ocak 1937 ve 1 Ağustos 1938 arasında Pasifik Kıyısı'ndaki denizcilik sanayisinde böyle 350'den fazla iş bırakma oldu.[35]

Bir başka kanlı mücadele Ohio, Toledo'daki Auto-Lite yedek parça tesisinde patlak verdi. Yerel AEF sendikası greve gitti, geri döndü ve 12 Nisan 1934'te tekrar greve gitti. İşçilerin yarısından azı greve katıldı ve işverenler grev kırıcılar kiralayıp tesisleri çalışır vaziyette tuttu. Böylesi şartlar altında grev başarısız olmaya mahkûm gibi görünüyordu, ta ki çok sayıda işsiz kalmış işçi grev hattına katılmaya başlayana dek. Zamanında Toledo'daki bir gazetecinin özel olarak yazdığı gibi:

33. A.g.e., s. 295.
34. Louis Adamic, *My America, 1928-1938*, Harper and Brothers, Publishers, New York, 1938, s. 370.
35. George O. Bahrs, *The San Francisco Employers' Council*, Wharton School of Finance and Commerce, Philadelphia, 1948, s. 7.

> Toledo'da mevzu şuydu: Sokaklarda ortaya çıkan örgütlü işsizlerin polisle dövüşmesini ve genelde ortalığı birbirine katmasını görmek yeni bir şey değildi. Fakat genellikle bunu kendi amaçları için, işsizliğe ya da yardım koşullarına karşı protesto için yapıyorlardı. Çıkarlarının başka yöntemlerde –yani aşağı inmekte ve başka adamların bıraktığı işi almakta– yattığını düşünseniz de [işsizler,] grevci çalışanların grevi kazanmasına yardım etmek için Toledo'da grev hattında ortaya çıktılar.[36]

Lucas Kasabası İşsizler Birliği, çalışan ve işsiz işçilerin karşılıklı desteği üzerinde duran ve liderliğini Rev. A.J. Muste'ın yaptığı küçük bir radikal örgüt olan Amerikan İşçi Partisi'ne katıldı. Amerikan İşçi Partisi liderleri çatışmada önemli bir rol oynadı.

Grevciler ve işsizler tesis kapılarını kitlesel grev gözcülüğüyle bloke ettiğinde, Auto-Lite her kapıda onları 25 gözcüyle sınırlayan bir mahkeme kararı çıkarttı. "Kararı delmeye" kararlı İşsizler Birliği, grev gözcülüğüne devam etti ve liderleri mahkemeye saygısızlıktan tutuklandığında, yüzlerce işsiz mahkeme salonunu tıka basa doldurdu ve dava görülürken tezahürat yapıp şarkı söyledi. 21 Mayıs öğle vakti 1.000 kişi Toledo Auto-Lite tesisi kapılarında toplandı. Ertesi gün öğle toplantısına 4.000 kişi geldi ve üçüncü gün 6.000 kişi toplandı.

Bu noktada Şerif David Krieger, sonradan mahkeme ifadesinde söylediği gibi, taarruza geçme vaktinin geldiğine karar verdi. Hoşnutsuz ve grevcilere sempati duyan yerel polise bel bağlamaya isteksiz olduğundan, paraları Auto-Lite tarafından ödenen özel polis tayin etti. Krieger daha sonra grev gözcülerini tutuklamaya başladı ve bir yardımcı polis, toplanmış olan 10.000 kişilik kalabalığın önünde yaşlı bir adamı dövmeye başladı. Bu, 1.500 grev kırıcının içeride tutulduğu Auto-Lite tesisini kuşatmaya giden kalabalık için çok fazlaydı. Özel yardımcı polisler tesisten kalabalığın üzerine göz yaşartıcı gaz attı ve onlara yangın hortumları, demir çubuklar ve bazı ateşli silahlarla saldırdı.

---

36. Scripps-Howard gazetelerinde Roy W. Howard, Beyaz Saray'da Louis Howe'a; alıntı Bernstein, *Turbulent Years*, s. 221.

Kalabalık sistematik bir şekilde tuğla ve taş topladı, sokağın kenarlarına küme küme yığdı ve fabrikanın pencerelerinden attı. Grevciler üç kere zorla fabrikaya girdi ve göğüs göğüse kavgayla çıkarıldılar. Çatışma yedi saat kasıp kavurdu.

Şerif Krieger yerel muhafızları çağırmada gönülsüz olduğu için ertesi sabah şafak vakti makineli tüfek birlikleriyle tamamlanmış 900 Ulusal Muhafız askeri, eyaletin başka yerlerinden Toledo'ya akın etti. Askerler tesisteki grev kırıcıları çıkardı; fakat onlara taş atıp fabrikanın duvarına doğru süren kalabalığın gözünü korkutamadı. Askerler süngülerle ilerledi. Kalabalık onları yine geriletti, sonra süngülerle geri püskürtüldü. Kalabalık üçüncü kez ilerlerken, askerlere ateş emri verildi; 2'si ölü, 15'i yaralı gitmelerine izin verdiler. Bu bile kalabalığı dağıtmadı, o gece yine saldırıldı ve Ulusal Muhafızlar yine ateş açtı.

Ancak 4'ten fazla milis birliği gönderilmesi –barış zamanında Ohio'da daha önce görülmemiş kadar fazla asker– ve Auto-Lite'ı kapatan anlaşmayla, sonunda protestocular sakinleşti.

Bu arada 85 yerel sendika, elektrik enerjisi şirketlerindeki işçilerin taleplerinden büyüyen, diğer anlaşmazlıklarla duygudaşlık içinde bir genel greve destek için söz verdi. Elektrik enerji şirketi %22 ücret artışı ve sendikanın tanınmasını önerdiğinde grevin önüne geçildi.

Sonra milisler Auto-Lite grevini destekleyen işsizlerin liderlerini yakaladı, biri tutuklandı ve hücre hapsine kondu. Fakat tesislerinin hâlâ kapalı olmasıyla oto yedek parça imalatçıları sonunda sendikanın tanınmasını, ücret artışı yapılmasını ve grevcilerin yeniden işe alınmasını kabul etti. Tesisler yeniden açılırken, yeniden işe alınma yavaştan devam etti, ta ki bir kalabalık Auto-Lite kapısında toplanmaya başlayana dek; şirket, doğrudan eylemin yenileneceğinden korkarak tüm grevcileri derhal yeniden işe aldı.

Bu arada Minneapolis'de olan bir çatışma, ülkenin her tarafında sosyal sınıfların kutuplaşma gidişatını net olarak gös-

terdi. 1934 başlarında Minneapolis kömür sahalarında çalışan Kamyoncular, işverenleri gafil avlayarak greve gitti ve şehrin 67 kömür sahasından 65'ini kapattı. İşverenler üç günde teslim oldu ve Kamyoncuların Şube 574'ünü tanımayı kabul ettiler.

Yerel şubenin, onu nitelik olarak fiilen endüstriyel hâle getiren, geniş kapsamlı bir tüzüğü vardı, kamyon şoförleri ve tüm mesleklerdeki muavinler grevden sonra akın etmeye başladı. Sendikanın resmî olmayan liderliğini yapan Dunne kardeşler (Grant, Miles ve Vincent Raymond) ve Carl Skoglund, Leon Troçki'nin Amerikalı taraftarları, Komünist Birliği'nin üyesiydi. Kamyonculuk şirketleri sendikayla herhangi bir anlaşma imzalamayı reddettiğinde, Kamyoncular 12 Mayıs'taki büyük toplantıda grev yönünde oy kullandı. Hemen bütün işler grevden etkileniyordu. Şerifin sonradan ifade ettiği gibi "Onların şehirle sıkı bağları vardı. Tek bir kamyon Minneapolis'e giremeyecekti". Tek istisna grev muafiyeti verilen, sendikalı süt, buz ve kömür şirketleriydi.[37]

Grevin anahtar taktiği, grev için kiralanmış eski bir garaj, grev karargâhından idare edilen hareketli grev gözcüleri sistemi olan "uçan birliklerdi". Karargâhta gece gündüz, hiçbir zaman 500'den az grevci yoktu. Hareket memurlarının odasındaki dört telefon, her on dakikada bir arama talimatı verilen, şehrin her tarafındaki grev gözcüsü reislerinden mesaj alıyordu:

> Polis konvoyu eşliğinde Berman Fruit'ten ürün yüklemeye çalışan kamyon. Sadece 10 grev gözcüsü var, yardım gönderin.
> Şehre giren 5 kamyon başarıyla geri döndürüldü... 42 ve 46 No'lu araçlar karargâha geri dönüyor mu?[38]

Böyle malumatlara dayanarak hareket memurları garajdan her nerede ihtiyaç varsa oraya araç gönderdi. Motorsikletli bir birlik sorunları rapor ederek şehri dolaştı. Grevciler özel bir kısa dalga radyo üzerinden polis telsizi talimatlarını dinledi ve telefonları dinlendiğinde şifreli telefon çağrısı yaptı. Grev

37. Charles R. Walker, *American City: A Rank-and-File History*, Farrar and Rinehart, New York, 1937, s. 97-98.
38. A.g.e., s. 99-100.

gözcüleri, sendikalı olmayan kamyonları geri döndürerek, şehir içindeki elli yolu korudu. 120 kişilik bir ekip gece gündüz yiyecek hazırladı, grevin tepe noktasında tek bir günde 10.000 insan karargâhta yemek yedi. 2 doktor ve 3 hemşiresi olan tam zamanlı bir hastane kuruldu. 50 oto tamircisi olan bir motor atölyesi, uçan birliklerin 100 kamyon ve arabasının bakımını yaptı. Muhafızlar karargâhın güvenliğini sağladı ve yarı otomatik silahlarla çatıda nöbet tuttu. Binlerce grevci ve destekçi tarafından yapılan sürekli kamusal anonslar ve geceleyin kitlesel toplantılar grevcileri iletişim hâlinde tuttu.[39] 100 kamyon şoförünün bir alt tabaka komitesi resmî grev otoritesini oluşturdu.

Öteki Minneapolis işçileri arasında greve destek hararetliydi. 35.000 inşaat işçisi, şehirdeki tüm taksi şoförleri gibi destek için greve çıktı. Militan bir çiftlik sahipleri örgütü olan Çiftlik Tatili Birliği somut yiyecek katkısı sağladı ve öteki sendikalar greve parasal katkıda bulundu. Kamyoncu olmayan yüzlerce işçi "Bizi kullanın, bu bizim grevimiz" diyerek her gün grev karargâhında boy gösterdi.[40]

İş dünyası güçleri olarak kutuplaşan şehir örgütlenmeye de başladı. Bunların önde geleni, ülkedeki en güçlü işveren birliklerinden biri, kendi gizli muhbir teşkilatı olan Vatandaş İttifakı'ydı. Sendikacılığı Minneapolis'ten uzak tutmaya adanmıştı ve bir kuşak için hemen hemen başarılı olmuştu. İş dünyası liderleri; barakaları, hastanesi ve büfeleri olan kendi grev karargâhını kurmuştu. Çatışma şiddetlenirken, grevi kırmak için "kitlesel bir vatandaş hareketi" çağrısı yaptılar ve üyelerinin çoğu özel polis olarak vekâleten atanan bir "vatandaş ordusu"[41] örgütlemeye başladılar.[42]

Alışılmadık bir açıklıkla iki örgütlü sınıf yüz yüze geldi, çatışma için hazırlandı. Çatışma ciddi olarak 21 Mayıs Pazartesi günü başladı. Bir grup erkek ve kadın grev gözcüsü, grev karargâhına sızmış bir muhbir tarafından polis tuzağına düşürüldüklerinde,

39. A.g.e., s. 102-3.
40. A.g.e., s. 110-11.
41. A.g.e., s. 109.
42. A.g.e., s. 110.

ağır biçimde dövüldü. Bir grevci olayı şöyle anlatıyor: "Grevin ilk günü hiç kimse herhangi bir silah ya da sopa taşımıyordu. Silahsız gittik ama dersimizi aldık. Karargâhın her yerinde cop yapan ya da kurşun boruları kesen herifler görürdünüz."[43]

Vatandaş ordusu pazarı işgal edip kamyonları hareket ettirirken, grevciler askerî hassasiyetle hedefe vardı. Bir grev lideri şöyle anlatıyordu:

> Yedeklerimizi bu şekilde yaptık. Bütün bir gün boyunca kısa aralıklarla, 8. Cadde'deki Merkez Emek Sendikası karargâhına şehrin her tarafından gelen 15-20 grev gözcüsü gönderdik. Öyle ki, kimse bilmese de Pazar sabahından beri orada, hepsi sopalı, 600 adamlık bir müfrezemiz vardı. Bir başka 900 ya da fazla kişiyi grev karargâhında yedek diye tutuyorduk. Pazarın içinde sendika rozetleri olmayan grev gözcüleri anahtar mevkilere yerleştirildi. Orada, düzenli nöbetlerinde şehre dağıtılanlardan sadece bir iskelet grev gözcüsü hattı kaldı. Pazardaki adamlar motorsikletler ve telefon vasıtasıyla sürekli olarak karargâhla iletişim hâlindeydi. Özel yardımcı polisler [vatandaş ordusu] grev gözcülerimiz tarafından giderek bir kenara itildi ve polislerden ayrıldı. Tamamlandığında işaret verildi ve 600 adam Merkez Emek Sendikası karargâhından akın akın çıktı. Dörtlü saf hâlinde, her biri sopalı pazara doğru askerî düzende yürüdüler. Gelmeye devam ettiler. Sosyalist Alfred Lindleys ve çılgın ayaktakımıyla küçük bir piknik bekleyen başkaları, bu takımı gördüklerinde durumun ne olduğu konusunda biraz fikir sahibi olmaya başladılar. Sonra, grev karargâhından pazarın ortasına yürüyen ve polisin kuşattığı grev gözcülerine seslendik. Onlara [polis] geçecek yol bırakmadan tam ortaya yerleştirildi. Birkaçını ayırmak için aralıklarla ani yarma hareketleri yaptık. Bu bir iki saat devam etti, ta ki sonunda silahlarını çekene kadar. Bunun olacağını ve o zaman grev gözcülerinin onlarla savaşamayacağını tahmin etmiştik. Bir tüfeği bir sopayla yenemezsin. Güç oranı biraz dengesiz oldu. Bu yüzden bir grevciyi, iriyarı ve hiç korkusuz bir adamı seçtik ve 25 grev gözcüsü olan bir kamyonla gönderdik. Ona, dizilmiş polislerin içine sürmesi ve hiçbir şey için durmaması talimatı verildi. Bunu yapacağından emindik. Sokağın aşağısından şimşek gibi, kornasını çalarak pazar alanının içine geldi. Polisler durması için ellerini kaldırdı ama o devam etti; yol verdiler ve ortalarına daldı. Grev gözcüleri polislerin üzerine atladı. Polisler-

43. A.g.e., s. 111.

> le göğüs göğüse savaşta birbirine karışma olacağını, grevciler kadar polisleri de vuracakları için silahlarını kullanmayacaklarını hesapladık. Bu, polislerin hoşuna gitmedi.
> Günün zayiatları; boynu kırılan bir grevci, bir polisin üzerine atlayan bir grevcinin derinden kesilen kafatası ve bir polisin yana kaçarken yanlışlıkla bir grevciye vurması ve bir çift kırık kaburgayı kapsıyordu. Diğer tarafta kabaca 30 polis hastaneye kaldırılmıştı.[44]

Mamafih Pazartesi çatışması nihai değildi ve iki taraftaki yedekler ertesi gün tekrar pazarda seferber edildi. İlave bir 500 özel polis yemin etti ve emek uzmanı Charles R. Walker'ın grev çalışması *American City*'e göre "Neredeyse durumu uygun her işçi o gün işinden ayrıldı, durumu el vermeyenlerse pazarda hazır bulunmayı planladı".[45] 20-30 insan çıkageldi. Hiçbir çatışma planlanmadı. Bir esnaf, domates sandıklarını taşımaya başladığı ve bir grev gözcüsü onları esnafın dükkânının penceresine fırlattığında, sokak kavgası başladı. Kurşun borular ve sopalarla silahlanmış grev gözcüleri polisle acımasızca dövüştü, bir saat içinde onları pazardan sürdü, sonra da şehrin her yerinde çatışmaya devam etti. Gece çöktüğünde Minneapolis'de görünürde hiçbir polis yoktu. Şehir merkezinin trafiğini grevciler yönetiyordu.

"Yardımcı Polis Çatışması Furyası"ndan sonra bir tür uzlaşma, vali ve federal arabulucular tarafından sağlandı, gerçek meseleler uzlaşma olmadan bırakıldı ve olaylar ikinci bir greve doğru gitti. Polis şefi gücüne, bir meslek okuluna devam eden 400 adam eklemek için bütçesinin neredeyse iki katına çıkarılmasını talep etti ve makineli tüfekler, tüfekler, süngüler, çelik miğferler, coplar ve motorsikletler satın aldı. İşverenler sendikaya karşı, yerel komünist liderliğe seslenen Kamyoncuların Uluslararası Kardeşliği'nin başı tarafından bir saldırıya vurgu yapan muazzam bir yayın ve radyo kampanyasına para verdi. İşçiler kırk günlük kuşatma için yiyecek stokladı.

Çiftçi ve işçi gruplarının başlarının üzerinde uçan 2 uçakla yürüyüşlerinden önce, 5 Temmuz'da Minneapolis tarihindeki

44. A.g.e., s. 113.
45. A.g.e., s. 120.

en büyük kitlesel miting Kamyonculara destek için yapıldı ve başka karşılaşma olaylarında onları destekleyecek güçleri göz önüne serdi. Kamyoncular 16 Temmuz'da tekrar greve gittiğinde, grev organizasyonu formunu bir kat daha mükemmelleştirecek şekilde yeniden tesis ettiler, koca bir popüler günlük grev gazetesi, *The Organizer*'ı yayımladılar (dağıtımı iki günde sıfırdan 10.000'e ulaştı) ve kamyonlarını şehre sokmaları ve kendi pazarlarını kurmaları için çiftçi örgütünün tüm üyelerine izin vererek çiftçileri desteklediler.

Grevin ilk birkaç günü barışçıldı; fakat sonra polis grevi terörle kırmaya çalıştı. 20 Temmuz'da tüfeklerle silahlanmış 50 polis eşliğinde bir kamyon pazara doğru hareket etmeye başladı. 10 grev gözcüsünün olduğu ikinci bir kamyon geldi ve konvoyun yolunu kesti. Polis ateş açtı, on dakika içinde 13 seyirci de dahil 67 kişi yaralandı, 22si ölümcüldü. Sonradan "isyanı" araştırmak için vali tarafından atanan bir komisyon şu sonuca vardı:

> Polis doğrudan grev gözcülerine nişan aldı ve öldürmek için ateş etti.
> Polisin fiziksel güvenliği hiçbir zaman tehlikeye düşmedi...
> Grev gözcüleri hiçbir zaman polise saldırmadı...
> Söz konusu kamyonun hareketi ticari malı harekete geçirmek için ciddi bir girişim değil polis tarafından düzenlenen bir "hileydi".
> Polis departmanı kanun ve düzeni sağlayacak taraf sız bir polis gücü olarak davranmadı, daha çok grevi kırmak için bir aktör oldu.
> Polisin eylemleri, kamusal duyarlılık greve karşı olsun, diye grevi ve Kamyon Şoförleri Sendikası'nın itibarını kötülemek içindi.[46]

Bu eylemler pek tesadüfi değildi, liderleri polis şefiyle saldırıdan hemen önce görüşmüş olan Vatandaşlar İttifakı'nın sekreterinin sonradan ifade ettiği gibi:

Kimse kan dökülmesini görmekten hoşlanmaz ama size söylemeliyim ki 20 Temmuz'da polisin silahını kullanmasından sonra grevin kırılmakta olduğunu hissettik... Sorun onların kendini öldürtmeleri olduğu zaman, grevde ayakta kalacak ancak bir iki adam vardır.[47]

46. Alıntı A.g.e., s. 168-69.
47. Alıntı A.g.e., s. 171-72.

O gece muazzam bir protesto mitingi, belediye başkanı ve polis şefini linç etmek için Belediye Binası'na bir yürüyüşle sonlandı. Yürüyüşün önü Ulusal Muhafız askerlerince kesildi. Bu, öldürülen grev gözcülerinden biri için çok büyük kitlesel cenaze töreniyle -tahminen 50.000 ila 100.000 kişi katıldı- birlikte, katliamın işçilerin kararlılığı ve dayanışmasının altını oymaktan çok, kuvvetlendirdiğini ortaya çıkardı.

Bu durumda Çiftçi-İşçi Partili Vali Floyd B. Olson -grev fonuna kişisel olarak 500 dolar vermiş ve "Ben bir liberal değil... bir radikalim" demişti- sıkıyönetim ilan etti. Valinin resmî politikası ne grev gözcülerine ne de kamyonlara (yiyecek dağıtanlar hariç) iş gördürmekti; fakat sıkıyönetimin ikinci günü itibarıyla askerî yetkililer "Hennepin kasabasındaki kamyonların yarıdan fazlasının faal olduğunu" bildirdi.[48] Grevin pek yakında kırılmasıyla yüz yüze kalan işçiler, 25.000 kişinin katıldığı bir kitle mitinginde valiyi ve Ulusal Muhafızları hiçe sayarak grev gözcülüğünü sürdürmeye karar verdi. Vali, 1 Ağustos sabah saat 04:00'te grev karargâhını kuşatarak, işgal ederek, grevin tepe liderlerinin hemen hepsini tutuklayarak ve alt kademeye yeni liderler seçme talimatı vererek karşılık verdi. Grevciler ise buna grev gözcülüğünü yoğunlaştırarak karşılık verdi. Basının aktardığı gibi "şehrin yaygın kesimlerinde ticari kamyonlarda grev yapan çapulcu grev gözcüsü çeteleri, bugün Minneapolis sokaklarında otomobil ve kamyonlarda dolaşıp durdu... Devriye arabalarındaki Ulusal Muhafızlar göz açtırmamak için boşuna çaba harcadı. Devam eden grev gözcülüğüne, Muhafızların grev karargâhı ve Merkez Emek Sendikası'na baskını sırasında ve sonrasında 68 başka kişiyle birlikte grev liderleri William Brown ve Dunnes'ın asker tarafından tutuklanmasına bir protesto olarak bakılıyordu".[49]

Charles R. Walker şöyle yazıyordu: "Grevin yönetimi öyleydi ki, saflardan bin küçük lider daha çıktı ve grev gözcüleri bu zamana kadar kendi kendilerine işleri öğrendi. Liderlerin tutuk-

48. A.g.e., s. 181.
49. A.g.e., s. 208-9.

lanması, hareketin boynunu vurmak yerine, en azından geçici olarak demokratik öfke aşıladı."[50] Bir işçi "Biz şehrin her yerinde 'kaldırım karargâhları' kurduk" diyordu. "Yirmi tane vardı."[51]

Bu durum karşısında vali geri adım atmaya mecbur oldu. Yakalanan liderleri serbest bıraktı, grev karargâhlarını eski hâline döndürdü ve işçi seçmenlerine karşı zevahiri kurtarmak için Vatandaş İttifakı'na baskın yaptı. Grev devam etti ve bir aylık çatışmadan sonra şehrin serseme dönmesiyle, işverenler bir anlaşma için muazzam baskıya boyun eğdi ve teslim oldu. Grev destekçileri bunu 12 saatlik bir cümbüşle kutladı.

UTİ döneminin en büyük çatışması 1934'deki ulusal tekstil greviydi. Kriz Amerika'nın geri kalanından çok önce tekstil sanayisini vurdu ve 1929 başları itibarıyla, özellikle Güney'deki, fabrika kasabaları huzursuzlukla kaynıyordu. En büyük şikâyet konusu "ücret artırmadan çalışma saatlerinin artırılmasıydı". Kuzey California, Monroe'daki bir fabrikada örneğin eğiricilerin 8 iğ yerine 12 çalıştırması, 4 tarağın 5'inin işini yapması ve 4 tarakçı ekibinin 3'e indirilmesi gerekiyordu. Sonuç, emek araştırmacısı Herbert Lahne'ın *The Cotton Mill Worker*'da yazdığı gibi "şaşkın Güney'den çakan grevlerin barut serpintisiydi" onların çoğunda "hiç sendikacılık yoktu ve... tamamen yerel liderlik altında, ana ilgi konuları... çalışma saatlerinin fazlalığıydı".[52] Kuzey Carolina, High Point'teki böyle bir patlamayı yukarıda anlatmıştık.

UTİ'nin gelmesiyle tekstil işçileri, Birleşik Tekstil İşçileri Sendikası'na akın etti. Kâğıt üzerindeki üyeliği 1932'deki 27.500'den, 1934'de 270.000'e geldi.

UTİ Pamuklu Tekstil Endüstri Komitesi'nin başında büyük sanayinin sözcülüğünü de yapan George Sloan vardı. Kural, Güney'de haftalık 12 dolar, Kuzey'de 13 dolar olarak kondu. Bu,

50. A.g.e., s. 211.
51. A.g.e., s. 208.
52. Herbert J. Lahne, *The Cotton Mill Worker*, Farrar and Rinehart, New York, 1944, s. 216.

ücretlerin daha fazla düşürülmesini önlemede ya da işverenlerin sendikaya katılan işçileri işten atmasını durdurmada başarısız oldu.[53] Ayrıca aşırı üretimi sınırlandırmak için, UTİ ücretleri %25 düşüren her vardiyada bir haftada 30 saatlik eksiltme emretti. BTİ sanayiyi grevle tehdit etti; fakat Pamuklu Tekstil Sanayi İlişkileri Heyeti'nde bir sandalye ve bir hükümet sanayi "çalışması" karşılığında tehditi geri çekti.

Tekstil işçileri, sendikanın geri adım atmasına öfkelendi. Güney'deki pamuklu fabrika işçileri için, emek tarihçisi Irving Bernstein'ın ifade ettiği gibi "UTİ dev bir sahtekârlık hâline gelmişti".[54] Alabama'da 42 BTİ şubesinin 40'ı grev yönünde oy kullandı ve 20.000 işçi 16 Haziran 1934 günü greve çıktı. BTİ'nin başkanı önceki grevin iptal edilmesinin gücenikliğine eklenerek, öteki eyaletlerdeki işçilerin greve katılmamasını tavsiye etti. Birmingham'daki bir işçi düşüncelerini şöyle ifade ediyordu: "O [UTİ], öteki grevleri öldürdü, bunu öldürmesine izin vermeyeceğiz."[55]

Umulmadık bir bağlılık ve dayanışma ortaya koyarak grev sağlam durdu ve bir ay sonra militan Güneyli alt tabakaların kontrolündeki BTİ ulusal kongresi, sanayide bir genel grev için muhalefet olmaksızın oy verdi ve yetkililerin iki hafta içinde çağrı yapması istendi. Grev, Kuzey Carolina'da İşçi Bayramı'nda 3 Eylül 1934'te, 65.000 işçinin greve çıkmasıyla başladı. Ulusal Muhafızlara, ertesi gün grev beklenen Güney Carolina'daki üç fabrikayı o gün korumaları emredildi. İşçiler işi bırakmakla kalmadı, derhal "uçan birlikler" kurup grev yapmayan fabrikaları kapatarak bölgeden geçtiler. Bir muhabir tipik bir örneği şöyle anlatır: "Shelby, N.C., fabrikasındaki işçiler tamamen örgütlendi, günün erken saatlerinde tesislerinin açılmasına izin vermeyi reddettiler, birkaç kilometre uzaktaki King's Mountain'a akın eden bir araba konvoyu oluşturdular ve 11 tesisi kapatmayı ba-

53. Irving Bernstein, *Turbulent Years: A History of the American Worker 1933-1941*, Houghton Mifflin, Boston, 1970, s. 302-4.
54. A.g.e., s. 306.
55. Alexander Kendrick, "Alabama Goes on Strike", *The Nation*, 29 Ağustos 1934, s. 233.

şardılar. Bir direnişle karşılaşmadılar ve 2.800 sendikasız işçiyi işlerini bırakmaya ikna ettiler."[56]

Grevciler başka şekillerde de yaratıcılık gösterdi. Örneğin Georgia Macon'da (ve daha sonra muhtelif başka noktalarda) çoğu kadın bir grup grev gözcüsü, bir tesisin demiryolu hattına oturdu ve bitmiş malları taşıyan trenlerin hareketini engelledi. Grevden önce ve grevin başlangıcında Güney'in her tarafında işçilerin gücünü göstermek üzere dizayn edilen kitle gösterileri yapıldı; Kuzey Carolina, Charlotte'daki 1.000 kişilik miting ve Kuzey Carolina, Gastonia'daki 5.000 kişilik geçit töreni de buna dahildi.

Grev hızla Doğu Kıyısı'nın her tarafına yayıldı. Gazete araştırmaları 4 Eylül'de 200.000, ertesi gün 350.000 kişinin grevde olduğunu bildiriyordu.[57] Uçan birlikler büyük oranda sorumluluk sahibiydi: "Mekanize bir ordunun hızı ve gücüyle hareket eden, kamyonlarda ve otomobillerdeki binlerce grev gözcüsü, fabrika kasabaları ve köylerini ziyaret ederek ve tesisleri kapatmaya zorlayarak, Carolinas kırsalında koşuşturuyordu... 200 ila 1.000 kişilik gruplardaki grevciler fabrikaların etrafında toplanmış kapatılmasını talep ediyorlardı... Otomobil konvoylarındaki grev gözcülerinin hızı ve bir noktadan diğerine şaşırtıcı intikalleri, hareketlerini takip etmeyi zorlaştırdı ve fabrika sahipleri ya da yerel yetkililerin onlarla karşılaşmak için herhangi bir uygun hazırlık yapmalarını imkânsızlaştırdı."[58]

Uçan birlikler geldiğinde olacaklar o anki duruma, kalabalığın ruh hâline, direnişin derecesine ve benzeri faktörlere bağlıydı. Bazen sadece barış içinde grev gözlüyorlar, bazen de muhafızlarla çarpışıyorlardı, başka zamanlarda da fabrikalara giriyor, makinelerin kuşaklarını çözüyor, ipleri koparıyor ve greve katılmayanlarla kavga ediyorlardı.

Uçan birlikler ülkenin her tarafında bir sansasyon yaratsa da bunlar izole fabrika kasabalarında eylemin doğal bir formuydu. Başlangıçta sendika yetkilileri tarafından hoş görüldüler ve belki

56. *New York Times*, 4 Eylül 1934.
57. *New York Times*, 5 ve 6 Eylül 1934.
58. *New York Times*, 5 Eylül 1934.

cesaretlendirildiler; fakat birlikler sürtüşmelere yol açtığında sendika yetkilileri onları durdurmaya çalıştı. BTİ grev komitesi başkanı Francis Gorman bunların kullanılmasını reddetti ve ulusal liderlik tarafından tasdik edildiklerini de yalanladı.[59]

Pratik olarak grevin başından itibaren, sayısız yerde sürtüşmeler ve küçük çaplı şiddet olayları oldu. Massachusetts Fall River'da 10.000 kişilik bir kalabalık 300 grevciyi bir fabrikaya hapsetti ve Kuzey Carolina'da grev gözcüleri grev kırıcıların çalıştığı bir fabrikaya saldırdı. Uçan birlikler ve diğer kitle eylemleri kendi ivmelerini geliştirdi, 5 Eylül gibi erken bir tarihte *The New York Times* birinci sayfadan şöyle uyarıyordu: "Durumun büyük tehlikesi liderlerin ellerinden çıkacak olmasıdır. Bunun belirtileri bugün apaçık ortadaydı." Kadınların "grev gözcülüğü yapmada, erkekleri teşvik etmede giderek aktif bir rol aldığı" ve "grev gözcülerinin anlaşılan amaçlarına ulaşmak için hiçbir engel tanımamak üzere hazırlandığı" bildiriliyordu.[60] *Times* uğursuz bir şekilde ekliyordu: "Grev gözcülüğü faaliyetlerinin artan kitlesel karakteri, hızla askerî etkililik görünümünü kazanıyor ve [bu] Amerikan emek mücadelesi tarihinde tamamen yeni bir şeydir. Gözlemciler... kitlenin şevki bugün gittiği hızda ivme kazanmaya devam ederse böyle bir girişimi gerektirecek tüm içerimleriyle birlikte benzer şekilde örgütlenmiş bir muhalefet olmadan bunu durdurmanın neredeyse imkânsız olacağını ilan etti."[61]

Muhalefetin başlaması uzun sürmedi. 5 Eylül'de Kuzey Carolina valisi, yerel otoritelere yardım etmeleri için Ulusal Muhafızlara çağrı yaptı, "Devletin gücüne açıkça meydan okundu" ve "yerel otoritelerin sınavda yetersiz olduğu kanıtlandı" dedi. Güney Carolina'ya daha fazla Ulusal Muhafız gönderildi ve 9 Eylül'de bu eyalette sıkıyönetim ilan edildi.[62] Vali "devlete karşı

59. *New York Times*, 16 Eylül 1934.
60. *New York Times*, 5 Eylül 1934.
61. A.g.e.
62. Robert R. R. Brooks, *The United Textile Workers of America* (Yayımlanmamış doktora tezi), Yale University, 1935, s. 376.

bir ayaklanma" olduğunu ilan etti.[63] Carolinalardaki fabrikalara "tüfekler ve gaz bombalarıyla teçhizatlanmış özel muhafızları seferber ederek ve tezgâhları başında kalan işçileri silahlandırarak... direnme için hararetle hazırlanmaları" bildirildi.[64] Fakat Kuzey Carolina'da grev merkezinden yazan bir muhabirin dediği gibi "Grev gözcülerinin 'frene basması için' grev liderlerinin ikna etme çabalarına rağmen... grev gözcülüğü faaliyeti hiç azalma göstermedi."[65]

200 ila 650 kişilik müfrezeler hâlinde, 50'den fazla grev birliği Carolinalarda eylem hâlindeydi. Kuzey Carolina Gastonia ve Güney Carolina Greenville arasındaki 180 kilometrelik cephede, fabrikaları kapalı tutmayı sağlama almak için çatışma hattı boyunca kasabalarda garnizon kurarak, Güney'e ilerliyorlardı. Greenville'e yaklaşırlarken birlikler "öldürmek üzere ateş et" emri almış oldukları konusunda bilgilendirildikleri Ulusal Muhafızlarla karşılaştılar; fakat "görünüşe göre askerlerin varlığından yılmayan grevciler" grevin henüz yayılmadığı "Greenville'i ele geçirmeye karar verdi".[66]

Çatışmalar giderek daha şiddetli bir hâl aldı. Gerçekten "durum hızla endüstriyel iç savaş karakterine bürünüyordu".[67] 5 Eylül'de Georgia Trion'da (nüfus 2.000) bir fabrikadaki iki saatlik çatışmada bir grevci ve bir özel yardımcı polis öldürüldü; Massachusetts, Lowell'da 2.500 tekstil işçisi ayaklandı; Connecticut Danielson'da, Georgia Macon'da ve başka yerlerde fabrika yetkililerinin araçlarına saldırıldı.[68]

6 Eylül'de Kuzey Carolina Honea Path'de şerifin yardımcıları ve silahlı grev kırıcılar grev gözcülerine ateş açtı; "İlk atış uyarı olmadan geldi, başkalsrı onu takip etti ve birkaç dakika içinde kıyamet koptu. Grevciler birbiri ardınca yere yığıldı, alanın her

63. *New York Times*, 10 Eylül 1934.
64. *New York Times*, 6 Eylül 1934.
65. A.g.e.
66. A.g.e.
67. A.g.e.
68. A.g.e.

tarafında yaralanmış insanların çığlıkları duyuluyor ve kadın, erkek herkes feryat ederek ortamdan kaçıyordu."[69]

Saldırıda 7 grev gözcüsü öldürüldü ve 20'si yaralandı. Öldürmeler "grevin ikinci kanlı safhasına geçişin" işareti olarak görüldü, "kasabalardan birbiri ardına, grevcilerin grev gözcülüğü ve uçan birliklere direnme hazırlıklarının tamamlandığı bildiriliyordu."[70]

Çeşitli tekstil merkezlerinde kantinler kuruldu ve yüzlerce grevci yiyecek ve para katkısı için propaganda yaptı. Pennsylvania, Hazleton'da 25.000 işçi 11 Eylül'de tekstil işçilerine destek için yapılan bir günlük genel grevle kasabayı felç etti. Güneydeki AEF temsilcileri şefi George Googe, çağrısının "grevi öteki sanayilere genişletmeye yönelik bir hareket" olarak yorumlanmayacağını vurgulayarak, diğer işçileri "greve katılmadan" destek vermek için zorluyordu.[71] Öteki sanayilerden işçiler, ülkenin her tarafındaki fabrikalarda vuku bulan pek çok çatışmaya katılarak, bunları toplumsal mücadeleye dönüştürdü.

Bu arada şiddet New England'ın her tarafına yayıldı. Burada ateş açılan ilk grev 10 Eylül'de Rhode Island Saylesville'de gerçekleşti. Bir fabrikayı (önceki grevler kırıldığı için nefret edilen) kapatmaya girişen, 600 kişilik bir grev gözcüsü kalabalığı makineli tüfekleri olan eyalet askerlerince püskürtüldü. Daha sonra küçük bir grev gözcüsü grubu askerlerin arkasından dolanmayı denedi ve tesisin arka tarafına saldırdı, şerif yardımcıları üzerlerine av tüfeğiyle ateş açtı. Ertesi gün öğleden sonra daha büyük bir kalabalık, tahminen 3.000-4.000 kişi, fabrikadaki grev kıran çalışanları hapsetti. Vardiyanın bitmesi üzerine, kalabalık ileri atıldı, fabrika kapısını ele geçirdi, bir yangın musluğunu söktü, kontrol kulübesini devirdi ve tesise el koymak üzere arzı endam ettiler. Karşılık olarak şerif yardımcıları, otomatik silahları olan kalabalığın üzerine av tüfekleriyle ateş açmaya başladı, 5'ini vurdu. O zaman 280 Ulusal Muhafız askerî cephane arabalarıyla

69. *New York Times*, 7 Eylül 1934.
70. A.g.e.
71. *New York Times*, 10 Eylül 1934.

olay yerine geldi. Fabrikaya giderken sopalandıkları gibi, grev gözcüleri onlara sökülen kaldırım taşlarını fırlattı. Kalabalık, başarısız bir şekilde pompa istasyonunu ele geçirip fabrikayı ateşe vermeye çalıştı.

O gece grev gözcüleri yakınlardaki mezarlığın mezar taşlarının arkasına mevzilendi ve "Milisleri alalım!" diye bağırarak 2.000 tanesi polis hattını geçti ve askerlerle çatıştı.[72] Ertesi gün öğleden sonraya kadar kalabalık 5.000 kişiye ulaştı. Mezarlıktan mezartaşı parçalarını fırlatarak askere taarruza geçtiler ve onları tesisin etrafını çevreleyen dikenli tellerin arkasına kadar püskürttüler. Ulusal Muhafız askerleri kalabalığın üzerine ateş açtı, 3 kişi ağır yaralandı. O gece başka bir kalabalık; nöbetçileri taşladı, onlara da ateş açıldı. Böyle ciddi huzursuzluklar karşısında, bölgedeki birçok diğer tesisin aynı şeyi yapacağı sinyalini alan Sayles tesisi, sonunda kapanmaya karar verdi.

12 Eylül'e kadar Ulusal Muhafız mensupları, New England'ın Vermont ve New Hampshire hariç bütün şehirlerinde görev başındaydı. Connecticut Danielson'da 1.500 grev gözcüsü eyalet askerleriyle çatıştı. Massachusetts Fall River'dan 200 kişilik bir uçan birlik, her deneme silahlı 75 özel şerif yardımcısı ve polis tarafından kum torbalarıyla yapılmış barikatla karşılaşınca, Massachusetts Dighton'daki bir fabrikadan geri döndü. Diğer çatışmalar Lawrence ve Lowell, Massachusetts ve Lewiston Maine'de oldu; fakat New England'daki şiddet, Rhode Island Woonsocket'ta zirve noktasına ulaştı.

Woonsocket'ta ayaklanmanın orijinal sahnesi olan fabrika 6 ay önce örgütlenmişti, orada sendika üyeleri işten atılmış, pek çok acı çekmişti. 12 Eylül akşamı Rhode Island Valisi T.F. Green radyodan isyancıların evlerine dönmesini isteyen bir bildiri okudu. Bunun yerine daha da büyüyen kitle "huysuz ve isyancı bir ruh hâli içinde" Woonsocket Rayon Fabrikası'na akın etmeye başladı. Gece yarısı 500 kişilik bir kalabalık, tesiste nöbet tutan polisleri tuğla yağmuruna tuttu, sonra da saldırdı. Polis gaz bombalarıyla karşılık verdi, bunların çoğu kalabalık

72. *New York Times*, 12 Eylül 1934.

tarafından yakalanıp "etkili bir şekilde" geri atıldı. Çatışma lafı yayıldı ve kalabalık hızla 2.000 kişiye yükseldi. Bu noktada Ulusal Muhafızlar işe el atıp, kalabalığın ön sırasındakilerin üzerine 30 el ateş etti, biri ölümcül olmak üzere dördünü vurdu. Ateş etme üzerine bir muhabir şöyle yazıyordu: "Kalabalık öfkeyle tamamen çığırından çıktı... Ateş açma haberleri şehrin kalbine geri gitti, grevcilerin güçlerine yenilerini getirdi... Erkekler ve kadınlar, hatta oğlan çocukları iş semtinde yukarı aşağı yürüyordu ve koştukları yerden kırılan camların şangırtısı ve parçalanan ahşapların sesi duyuluyordu."[73] Kalabalık 8.000 kişiye ulaştı ve şehri askerî kurallar altına alan 2 Ulusal Muhafız bölüğünün daha gelmesiyle ancak bastırıldı. Çatışmanın kaynağı olan Woonsocket Rayon fabrikası kapatıldı.

"Rhode Island'da bir tekstil grevi değil, Komünist bir kalkışma olduğunu" ilan eden Demokrat Vali Green, parlamentoyu özel bir oturum açıp bir ayaklanma durumu ilan etmeye ve federal asker istemeye çağırdı. Washington'dan gizli emir altında hareket ederek, düzenli ordu askerlerinin müfrezeleri stratejik noktalarda hareketlenmeye başladı, "apar topar" Rhode Island'a gitmek üzere hazırlandılar.[74]

Sendika liderliği valinin isyan belirlemesine katıldı: "Komünistler... Hem Saylesville hem de Woonsocket'ta vuku bulan ciddi kalkışmalardan tek başlarına sorumludur... [Rhode Island] grev komitesi, polisle ve diğer bütün emniyet teşkilatıyla işbirliği yapmanın yegâne hedefi olan Komünistleri sadece grev sahasından değil eyaletten de sürmek için, sendikalarının güvenilir erkek ve kadınlarının grev sahasındaki stratejik noktalara yerleştirilmesi talimatı vermişti."[75]

Tekstil grevinin merkezi –endüstri gibi– New England'da ve Güney'deydi; fakat Doğu Kıyısı'nın geri kalanına da yayıldı. Mesela Pennsylvania'da 47.000 işçi greve gitti, özel muhafızlarla dolu 11 vagona saldırıldı ve bunların bazıları devrildi; Lancaster'da

73. *New York Times*, 13 Eylül 1934.
74. *New York Times*, 14 Eylül 1934.
75. A.g.e.

polis kadın grevcileri, greve katılmayanlara saldırmak için "eski moda şapka iğneleri" kullanmakla suçladı.

Bu arada Güney'deki mücadele "iki tarafın da ne pahasına olursa olsun sarıldığı katı bir kararlılık" yansıtıyordu.[76] Kuzey Carolina, Gaston kasabasındaki Cherryville fabrikasına giden bir yol 10 Eylül'de, birkaç gün sonra da Kuzey Carolina Fayetteville'deki fabrika jeneratörü dinamitlendi. "Barışçıl grev gözcüsü" rozetleri takmış 400 kişilik kalabalıktaki 5 grev gözcüsü, Kuzey Carolina Burlington'daki bir fabrikaya giren grevkırıcılara "grev kırıcı, it herifler" diye bağırırken, askerlerce süngülendi. Georgia Aragon'daki greve katılmayan işçiler, işverenlerince silahlandırıldı ve bir şerif yardımcısı öncülüğünde güç tehdidiyle bir uçan birliği dağıttılar.

17 Eylül'de Güney'deki tekstil işverenleri, büyük karşı atakları için hazırdı. Kuzey Carolina Greenville'de önceden buluştular ve "grev hattını yarmak ve fabrikalara geri dönüş hareketi başlatmak için... devasa bir çaba" planladılar.[77] 15.000 silahlı yardımcı polisle desteklenen, 10.000 kişilik bir Ulusal Muhafız ordusu; Georgia, Güney Carolina, Kuzey Carolina, Alabama ve Mississippi'de seferber edildi. Güney'deki sayısız fabrika, ağır silahlı muhafızlar eşliğinde yeniden açılmayı denedi.

The New York Times, Kuzey Carolina'daki Hatch Hosiery Şirketindeki 1.000 grev gözcüsünün yanıtını tipik olarak tanımlıyordu: "Bir süngülü askerler kaması onların hattını yarmak için yolun karşısına geçmeye çalıştığında, kıpırdamayı reddeden grev gözcüleri 'İzciler!' ve 'Kurşun Asker!' diye bağırdı... 4 grev gözcüsünden oluşan bir komite, fabrikanın gün boyunca çalışmasını sürdürmemesini ve yarına kadar grev gözcüsü hattının dağıtılmasını garanti etti."[78] Güney'in her tarafında böyle sürtüşmeler bütün hafta devam etti. İşverenlerin grevcileri işe dönmeleri için zorlayan çabaları tamamen başarısız oldu. 18 Eylül'de Associated Press, önceki haftadan 20.000 fazlasıyla, 421.000 tekstil işçisinin grevde olduğunu bildirdi.

76. *New York Times,* 12 Eylül 1934.
77. *New York Times,* 16 Eylül 1934.
78. *New York Times,* 18 Eylül 1934.

Georgia'da Vali Eugene Talmadge sıkıyönetim ilan etti. Ulusal Muhafızlar uçan birlikleri, toplu hâlde tutuklamaya başladı ve onları bir suçlama olmaksızın I. Dünya Savaşı sırasında Almanların kapatıldığı noktanın yakınında, toplama kampı olarak tanımlanan yere hapsetti. İsimleri grev fonlarında geçen 34 anahtar grev lideri tutuklandı ve hücre hapsine kondu, bu şekilde felç olan grev eyaletteki sistemi rahatlattı. Güney'in her tarafında örgütleyiciler dövüldü ve tutuklandı. 19 Eylül'e kadar Güney'de ölü sayısı 13'e ulaşmıştı. Sendika yetkilileri "zor ve açlığın" grevcileri fabrikalara geri gönderdiğini ifade etti; fakat Güney'de önceki altı günde grevdeki 170.000'in sadece 20.000'i, bunların da çoğu hâlâ işlemek için çok personel açığı olan fabrikalara, işe geri döndü ve greve katılan binlerce ilave işçi tarafından dengelendi.[79]

20 Eylül'de Başkan Roosevelt'in grevin başlamasına doğru başvurduğu, Pamuklu Tekstil Sanayisi Araştırma Heyeti, raporunu yayımladı. "Tarafsız" üyelerden yeni bir Tekstil Emek İlişkileri Heyeti kuruldu; iş yükünü "araştırmak" için bir alt komite kurulacaktı. Federal Ticaret Komisyonu saatleri ve istihdamı artırmak için sanayinin kapasitesini araştıracak ve Emek Departmanı farkların sürdürülüp sürdürülemeyeceğini görmek için ücretleri araştıracaktı. Irving Bernstein'ın ifade ettiği gibi "Gerek tekstil işçilerine gerekse BTİ'ye, elle tutulur çok az fayda vardı... Gerçekten etki bakımından elle tutulur ve acil olan yegâne tavsiye, sendikaya grevi sonlandırmayı empoze etmekti".[80] Yine de BTİ grev komitesi, heyetin tavsiyesini "ezici bir zafer" olarak övdü ve 22 Eylül'de grevcilere işe dönmelerini emretti.[81] Böylelikle ertesi yıl emek ekonomisti Robert Brooks'un "Amerikan örgütlü emeğinin tarihindeki tartışmasız en büyük münferit endüstriyel çatışma" dediği şey bitti.[82]

79. Robert R. R. Brooks, *The United Textile Workers of America* (Yayımlanmamış doktora tezi), Yale University, 1935, s. 378; *New York Times*, 19 Eylül 1934.
80. Irving Bernstein, *Turbulent Years: A History of the American Worker 1933-1941*, Houghton Mifflin, Boston, 1970, s. 314.
81. A.g.e.
82. Robert R. R. Brooks, *The United Textile Workers of America* (Yayımlanmamış

Başkan Roosevelt, tekstil firmalarını grevcileri ayırım yapmadan yeniden işe alması için zorladı; fakat 23 Ekim'e kadar BTİ, 339 fabrikanın bunu yapmayı reddederek, binlerce işçiyi işsiz bıraktığını bildirdi. O sırada bir hükümet müfettişi olarak çalışan romancı Martha Gellhorn, Kuzey Carolina'dan şöyle yazıyordu: Tekstil işçileri "sendikaya katıldıkları için cezalandırılma korkusu içinde yaşıyor; işverenlerse öfke ve korkunun birbirine karıştığı bir durumdalar".[83]

Tekstil işçileri hem hükümet hem sendikaya karşı gözlerinin tamamen açıldığını düşünüyordu. Brooks şu sonucu çıkarıyordu:

> Grev alanına salınmış binlerce milis, şerif ve silahlı grev kırıcı ile sarhoş polisler ve sinirli muhafızların ellerindeki sayısız ölüm, kanun ve düzen güçlerini o kadar açık bir şekilde tekstil işverenlerinin çıkarlarına bağlıyordu ki, kuzey gazetelerinin muhabirleri bu durumu defalarca "işverenlerin saldırısı" olarak andı. Bunun grevciler üzerindeki önemi kaybolmadı. Birkaç haftalık arada, binlerce işçi müzakere, taktik ve genel tavırda açık olarak yansıtılan sınıf ilişkileri felsefesinde pratik eğitim aldı.[84]

Fabrika işçileri, işverenler hiçbir ödün vermediğinde; bir zafer iddia ettiği, grevi durdurduğu ve hükümet heyetine güvendiği için sendikaya ve onun yetkililerine aynı şekilde son derece kızgındı. Birleşmiş Tekstil İşçileri Sendikası üzerine çalışan bir yazar olan Herbert Lahne "1938'de Güney'deki pamuk fabrikası işçileriyle yapılmış... pek çok röportajda bu hıncın açık olarak ifade edildiğini" gördüğünü yazdı.[85]

Oturma Eylemi

1934'deki kanlı çatışmalar Ulusal İyileştirme Kanunu'nun 7A paragrafının başarısızlığını tasdik etti. Yılın sonunda daha

doktora tezi), Yale University, 1935, s. 379.

83. Alıntı Irving Bernstein, *Turbulent Years: A History of the American Worker 1933-1941*, Houghton Mifflin, Boston, 1970, s. 315.

84. Robert R. R. Brooks, *The United Textile Workers of America* (Yayımlanmamış doktora tezi), Yale University, 1935, s. 384-85.

85. Herbert J. Lahne, *The Cotton Mill Worker*, Farrar and Rinehart, New York, 1944, s. 231.

önceden problemlerinin çözümü için UTİ'ye güvenen işçiler, ona Ulusal Oyalama olarak gönderme yapıyordu. Yerel radikaller -San Francisco'daki Komünistler, Toledo'daki Musteist'ler, Minneapolis'deki Troçkistler- 1934 grevlerinde önemli rol oynadı. Anlamlı bir şekilde, her bir vakada bunun sorumlusu özel parti çizgileri ve parti örgütlenmeleri değildi; işçilerinkine denk düşen kendi militanlıklarıydı.

Biyografisinin yazarı Saul Alinsky'e göre, 1934 grevlerini gözlemleyen Birleşik Maden İşçileri'nin başı John L. Lewis "Amerikan endüstrisinin duvarlarında devrimci el yazıları okumuştu"[86] ve AEF bünyesinde, kitlesel üretim endüstrilerinde sendikacılığı kurumsallaştırmak için son zamanlarda sergilenen işçi sınıf militanlığından yararlanacak Sanayi Örgütleri Kongresi (SÖK) kurmaya girişmişti. Kongredeki New Dealcılar, UTİ'nin söz verdiği ama açık olarak kurmakta başarısız olduğu sanayide düzgün toplu pazarlık sistemini uygulamak için, ısrarla bir Ulusal Emek İlişkileri Yasası istemeye başladılar. Bu arada büyük ölçüde hem sendikalardan hem UTİ'den bıkmış olan işçiler bizzat kendi mücadele yöntemlerini geliştirmeye başladı. Yarattıkları anahtar silah oturma eylemiydi. İçinde şekillendirildiği pota Ohio, Akron'du.

Kriz zamanında, Akron Amerika'nın lastik merkezi, devasa Goodyear, Firestone ve Goodrich tesisinin ve daha küçük şirketlerin yirmi fabrikasının meskeniydi. Maksimum üretimde, Akron lastik endüstrisi yaklaşık 40.000 işçiyi istihdam ediyordu; fakat 1933'ün ilk üçte birine kadar Akron işçilerinin yarısı işsiz kaldı, Firestone ve bir düzine küçük lastik şirketinin yarısı kapandı ve Goodyear haftada iki gün açıktı.[87]

1933'te UTİ'nin geçişiyle Akron'un lastik işçileri, yerel sendikacılar tarafından kurulan sendikalara akın etti. Gazeteci ve romancı Ruth McKenney'in aşırı dramatize fakat kavrayışlı Akron emek hareketi anlatımı *Industrial Valley*'e göre "yeni lastik

86. Saul Alinsky, *John L. Lewis: An Unauthorized Biography*, G.P. Putnam's Sons, New York, 1949, s.72.

87. Irving Bernstein, *Turbulent Years: A History of the American Worker 1933-1941*, Houghton Mifflin, Boston, 1970, s. 99.

sendikasının ilk haftaları büyük bir piknik ve dinsel bir canlanışın kesişimi gibiydi".[88] Çoğu Akron'da, 40-50.000 lastik işçisi, 1933'te sendika kartı çıkardı. Hükümet tarafından desteklenen sendikadan onları korumasını bekliyorlardı:

> Her zaman haykırış "katıl" idi. Fakat katıldıktan sonra ne olacağını kimse söylemedi. Lastik işçileri körü körüne, tutkuyla ve hararetle inanıyordu ki, sendika tüm dertlerine derman olacak, üretim artışını sonlandıracak, onları ücretleriyle zengin edecekti. Net bir fikirleri yoktu, sendikanın bu amaçları tam olarak nasıl gerçekleştireceğini hiç kimse onlara söylememişti. Belli belirsiz, Başkan Roosevelt'in lastik patronlarına ücretleri yükseltmelerini ve hızı düşürmelerini emredebileceğini düşünüyorlardı.[89]

Sonraki iki yılda, o inançla ilgili hayal kırıklıkları ve kendi başlarına nasıl davranacaklarını keşfettikleri görülecekti.

AEF bir örgütçüyü, Coleman Claherty'i Akron'da görevlendirdi. Onun ilk adımı, her tesisteki bütün işçileri çeşitli meslekler içinde temsil eden yerel şubeler kurarak, lastik işçilerini ayırmaya çalışmak oldu. İşçiler görevlendirilmek için sendikaya katıldı; fakat ayırımları hiçe saymaya başladılar, her şartta kendi tesis şubesi toplantılarına geldiler. Claherty'nin sloganı "Roma bir günde kurulmadı" idi ve her sendika toplantısında, eylemde ısrarcı olan "ateşlilere buz basmak" için mümkün olan her şeyi yaptı. McKenney, Claherty'nin UTİ üzerine konuştuğu bir Goodyear şube toplantısını şöyle anlatır:

> "Biz eylem istiyoruz" diye bas bas bağırıyordu büyük bir lastik yapımcısı, UTİ'den usanmış hâlde.
> "Elbette istiyorsunuz" diye cevap verdi Claherty "ve alacaksınız".
> Claherty, Akron sendika toplantılarının acayip atmosferinden hiç hoşlanmıyordu. Karşılık verilmesini önlemeye çalıştı. Bir adamın kendi sendika toplantısında, canı istediğinde, yerinden kalkıp sözünü söyleme hakkı olduğu şeklindeki lastik işçilerinin evrensel nosyonundan hayıflandı.

88. Ruth McKenney, *Industrial Valley*, Harcourt, Brace and Co., New York, 1939; alıntı Irving Bernstein, *Turbulent Years: A History of the American Worker 1933-1941*, Houghton Mifflin, Boston, 1970, s. 98.
89. Ruth McKenney, *Industrial Valley*, Harcourt, Brace and Co., New York, 1939, s. 101.

> Fakat lastik işçileri herkesin aklına estiğinde "beyanatta bulunmak"ta serbest olduğu Baptist dua toplantısı tekniğini sendika toplantılarına nakletmişti. Lastik yapımcıları, ne zaman akıllarına bir fikir gelse, "bu sendikanın niçin boşuna uğraşmadığı" ile ilgili "beyanatta bulunmak" üzere federal şubelerde ayağa kalktı.
> Bu Pazar "lastik endüstrisinin sendikamızı tanımasını talep edeceğiz" diye gürlüyordu Claherty.
> "Onları bunu yapmaya nasıl ikna edeceksin?" diye bağırdı birisi...
> "Şunun sorduğu soruya bak" diye cevap verdi Claherty "Bu odadaki herkes Başkan Rossevelt'in sendikaların tarafında olduğunu bildiği hâlde."
> İyi cevaptı. Adamların çoğu alkışladı ve salonun arkalarındaki fabrika işçileri tatmin olmuş görünüyordu...
> "Artık çok uzun sürmeyecek" dedi adamların bazısı... "Roosevelt, bu piçlerin bizim ücret tablosunu yükseltmesini sağlayacak."
> "Her emek kazanımı" dedi [Claherty] yardımcısına... "büyük bir kazanımdır. İlk beş yıl her şeyi elde etmeyi bekleyemezsin. Arkadaşlar bir ay içinde tepsi içinde bir ay bekliyor."[90]

19 Haziran 1934'de Genel Otomobil Lastiği ve Lastik Şirketindeki otomobil lastikçileri, bir ustabaşı ücret tablosunda bazı değişiklikleri –üretimi hızlandırmak için "Bedaux planını" uygulamanın ilk adımı– ilan ettiğinde greve çıktı. Otomobil lastikçileri ustabaşına küfretmeye başladı. İçlerinden biri bağırdı: "Bunu sineye çekmeyeceğim. Bırakıp gidelim çocuklar" ve tüm vardiya çıktı. Fabrikanın dışında adamlar ertesi gün bir toplantı yapmaya ve grevi oylamaya karar verdi. Toplantıda yerel sendikanın yürütme komitesi işçilere, şirketin greve yanıt olarak önerdiği bir ücret artışını kabul etmelerini ve işe geri dönmelerini tavsiye etti. Komite yuhalanarak platformdan indirilirdi ve grevciler tarafından fiziksel saldırıya uğradı. Yerel bir yetkili, Birleşik Lastik Konseyi yönetim kurulu greve izin vermediğinden, grevin yasal olmadığını söylediği için ıslıklanarak platformdan indirildi. "Yaptığımız şeyi onların onaylaması gerektiğini kim söyledi? Bununla ilgili herhangi bir şeyi daha önce hiç duymadık" diye bağırıyordu zemin kattan bir adam. Lastik işçileri grev yönünde oy kullanladı ve kendi grev komitelerini kurdu, kendi

90. A.g.e., s. 134-35.

grev gözcüsü reislerini seçti ve yiyecek komiteleri kurdu. Bir ay sonra şirket grevcilerin taleplerinin bir kısmını kabul etti, onlar da işe geri döndü.[91]

1934'ün sonunda UTİ'nin emek ilişkileri heyeti, şirketlerin toplu pazarlığı reddetmesini eleştirdi ve Goodyear ve Firestone tesislerinde temsilcilik seçimlerini emretti. Hükümet oy pusulalarını bastırdı ve oy kullanma yerlerini kurdu. Lastik işçileri hükümetin onları tanıması için şirketlere baskı yapacağını adamakıllı ümit ediyordu. Daha sonra, seçimden iki gün önce, şirketler federal bir mahkemeden seçime karşı bir karar talep etti ve çıkarttı, böylelikle konuyu mahkemelerde süresiz olarak bloke etti. Lastik işçileri şoke oldu ve acı bir şekilde hayal kırıklığına uğradı, hükümetin problemlerini çözeceğine olan inançları bir darbede öldürülmüştü. McKenney'in dediği gibi "Lastik işçileri hükümetin Akron'daki hızlanma ve düşük ücretleri iyi edeceğini umarak üç hararetli hafta harcadılar; ve daha sonra lastik makinesindeki adama göre Ulusal Kalkınma Dairesi (UKD) ve Ulusal Emek İlişkileri Komisyonu (UEİK) suçlu bulundu."[92]

Sendikalarla ilgili sonuncu hayal kırıklığı 1935 İlkbaharında yaşandı. İşçiler sendikalara akın ediyordu ve Claherty en azından bir şey yapıyormuş görüntüsü vermesi gerektiğini kabul etti. 27 Mart'ta bir grev oylaması ilan etti. 8 Nisan'da AEF başkanı William Green "Grevin engellenme ümidinin olmadığını" basına ilan etti.[93] Lastik işçileri grev için 15 Nisan'ı belirledi ve heyecanlı hazırlıklara başladı. Sonra Claherty ve şube başkanları Washington'a gitti ve son dakikada grev yapmamayı ve temsilci seçiminde mahkeme kararını beklemeyi öngören, bir hükümet arabuluculuk anlaşması imzaladı. Goodyear anlaşmanın "çalışan ilişkilerinde değişiklik getirmediğini çünkü hükümlerin, Goodyear'ın zaten altında iş gördüğü politikalarla tamamen uyum içinde olduğunu" ilan etti.[94]

91. A.g.e., s. 166-69, 178.
92. A.g.e., s. 188.
93. A.g.e., s. 194-95.
94. Irving Bernstein, *Turbulent Years: A History of the American Worker 1933-1941*, Houghton Mifflin, Boston, 1970, s. 591.

Lastik işçileri anlaşmayı tam bir ihanet olarak değerlendirdi. Anlaşmaya karşı oy kullanmanın bile beyhude olduğu düşüncesiyle, sendika kartlarını yırtarak sokak köşelerinde durdular. Birinin dediği gibi "Bu konuda hiçbir şey yapamazsınız. Onlar sendikayı işletiyor ve onu bizim için değil patronlar için işletiyor. İşim bitti. Bir başka boktan sendikaya mendikaya ölsem girmem".[95] Summit kasabasında sendika üyeliği –çoğunlukla lastik işçisi– 40.000'den 5.000'e düştü, bunların çoğu da sadece kâğıt üzerinde üyeydi.

Sendikacılık ve hükümete bu güven çöküşüyle aynı zamanda, çalışma koşulları da dayanılmazdı. Akron'daki bir lastik işçisinin yerel bir gazeteye yazdığı gibi:

> Sadece makinelerimiz canlıdır. Onlara saygıyla davranmalıyız yoksa bize düşman olurlar. Geçen hafta ancak bir ay geçmişi olan oğlanlardan biri küçük bir dikkatsizlik yaptı, belki uzun işsiz kalmak onu budala yapmıştı, belki de gece uyumaktan gece çalışmaya geçmeye alışık büyümüştü; ve fabrikası onun elini ve kolunun bir parçasını yuttu...
> Makineler ancak onu [yaralıyı] çekip çıkarmamıza yetecek kadar durduruldu, sonra çalışmaya devam ettiler. İki oğlan onu hastaneye taşıdı ve ustabaşı onun yerini alması için bir Birlik adamına çağrı yaptı.
> İnanılmaz bir şekilde saat sabahın üçüydü ve hem çalışıp hem tatsız sandviçlerimizi alelacele yuttuk. Etrafta uçuşan sabuntaşı boğazımıza, dilimize ve burnumuza doldu; o yüzden kupkuruydular. Çok fazla su içersek, şişman ve şiş oluruz o yüzden büyük bir avuç dolusu meyankökü kokulu tütün çiğnedik.
> Birisine ağırlık çökmüştü. "Hah, hah, ha" diye güldük. "Yaşlı Bill partisini tartmayı unutmuş. İşte bu iyiydi, hah, hah, ha." Bill gülmüyor. Bunu bir kez daha yapmanın işine malolacağını biliyor. Ustabaşı onu uyarmıştı...
> 8 saat çalışır ve paydos düdüğü çaldığında kendimizi iyi hissederdik. Şimdi 6 saat çalışıyoruz ve ölü gibi yorgun oluyoruz.
> Geçmiş üç yılın zor günlerini hatırlayınca ve işin çok daha uzun sürmeyebileceğini bilince neşeli olamayız. Dört gözle beklediğimiz bir şey yok. Biz fabrika işçisiyiz.[96]

---

95. Ruth McKenney, *Industrial Valley*, Harcourt, Brace and Co., New York, 1939, s. 198-99.
96. Alıntı Ruth McKenney, *Industrial Valley*, Harcourt, Brace and Co., New York, 1939, s. 133-34.

Sendikacılıktan hayal kırıklığına uğrayan ve üretim hızından işkence çeken Akron'daki işçiler, dışarıdaki herhangi bir lidere ihtiyaç olmadan kendilerinin doğrudan kontrol edebildiği yeni bir taktik geliştirdi: Oturma Eylemi. Yazar Louis Adamic, oturma eyleminin nasıl başladığını bulmak için Akron'u ziyaret ettiğinde, bunun ilk önce bir lastik fabrikasında değil bir beyzbol maçında olduğu söylendi. Hoşlanmadıkları hakem sendika üyesi olmadığı için iki fabrikadan oyuncular, zamanı belirlenmiş bir maça çıkmayı reddetti. Kalabalık şaka yollu UTİ'ye tezahürat yapar ve sendika hakemi için bağırırken basitçe oyun alanında oturdular, ta ki sendikasız hakem dışarı çıkana dek.[97]

Çok uzun zaman geçmeden Akron'daki bir lastik fabrikasında bir düzine işçi ve şefler arasında bir tartışma doğdu. Gözetmen onlara hakaret ettiği ve içlerinden biri "Ooo, canı cehenneme, oturalım" dediğinde işçiler pes etmenin eşiğindeydi. Bir düzine işçi makinelerini kapattı ve oturdu. Bir iki dakika içinde departmanlar birbiri ardınca durma noktasına gelirken, tesisin bir ucundan bir ucuna dikkatle organize edilmiş üretim akışı kesintiye uğradı. Bazıları istedikleri, daha da fazlası her şey bir şekilde durduğu için, binlerce işçi oturdu. Ne olmuştu, işçiler bilmek istiyordu? "Şu şu departmanda bir oturma eylemi vardı. Bir oturma? Evet, bir oturma eylemi; bir oturma eyleminin ne olduğunu bilmiyor musun, salak? Geçen Pazar beyzbolda olan şey gibi."[98]

Adamic tepkiyi şöyle anlatır:

> Makinelerinin, kazanlarının, buhar kazanlarının ve iş tezgâhlarının yanında oturup konuştular. Bazıları lastik üretimi işleminde ne kadar önemli olduklarını *ilk kez fark* ediyordu. 12 adam pratikte işi durdurmuştu! Neredeyse birkaç düzine ya da 20 tanesi bunu yapabilirdi! Bazı departmanlarda 6 kişi yapabilmişti! Aktif alt tabaka, tesisi muhtelif departmanlarına yayıldı, "Onların yanından ayrılmayacağız!" diyerek inisiyatif aldılar. Ve sendikalı ve sendikasız farkı gözetmeden onlarla birlikte kaldılar. Çoğu sendikasızdı. Bazıları muhtemelen

97. Louis Adamic, *My America, 1928-1938*, Harper and Brothers, Publishers, New York, 1938, s. 405.
98. A.g.e., s. 405-6.

> direnememekten belli belirsiz korkuyordu. Bazılarının aklı karışıktı. Diğerleri eğlendiriyordu. İş üzerinden çok kahkaha vardı. İnanmıyorum! Tıpkı beyzboldaki gibi, şaka değil. Kalabalık orada oyuncularla birlikte kalmıştı ve bir sendikanın üyesi olan bir hakemi aldılar. Burada herkes ilk oturan 12 herifle birlikte kaldı ve fabrika yönetiminin aklı başından gitti. Kontrolörler, ustabaşılar ve şefler koşuşturuyordu... Üretimin bu ani durdurulmasının şirkete her dakikası yüzlerce dolara maloluyordu... Bir saatten kısa bir sürede tartışma –adamların büyük zaferiyle– halledildi![99]

Bu taktik, 1933 ile 1936 arasında çok sayıda oturma eylemiyle –muhtemelen çoğunluğuna alt tabaka sendika örgütçüleri tarafından bile ön ayak olunmamıştı ve neredeyse değişmez bir şekilde öteki departmanlardaki işçilerce desteklendi– Akron'da giderek bir gelenek hâlini aldı. Bir grup işçi işi bıraktığında başka hatlardaki herkesin de oturması, kabul görmüş bir prensip hâline geldi.

Bunu açıklamak için Adamic "alt tabaka örgütçüleri ya da radikal kışkırtıcıların birçoğunda olmayan, lastik gibi kitle üretim endüstrisindeki ortalama işçinin bakış açısından" oturma grevinin avantajlarını listeledi. Evvela oturma eylemi, birçok işçinin karşı olduğu sabotajın tersidir.

> Bu hiçbir şeyi tahrip etmez. Bir lastik tesisinde bir departmanın faaliyeti durdurulmadan önce adamlar, hiçbir şey gereksiz yere bozulmasın diye fabrikadan katkılı kauçuğu alırlar ya da sırt geçirilen ya da sıcak kaplama yapılan lastiğin işlemlerini bitirirler. Oturma eylemi sırasında da, üretim sırasındakiyle aynı önlemleri alarak, benzen kullanılan departmanlarda sigara içmezler. Orada içki içilmez. Bu disiplin... içgüdüseldir.[100]

Oturma etkili, kısa ve şiddetsizdi.

> Örneklerin çoğunda grev kırıcılar yoktur, fabrika yönetimi sertlik yapmaya ve oturan adamları dışarı çıkarmaya çalışmaya ve yerlerine başka işçiler koymaya cesaret edemez; zira böylesi şiddet halkı işverenlere ve polise karşı döndürecektir ve pahalı makinelerin tahribiy-

99. A.g.e., s. 406.
100. A.g.e., s. 407.

le sonuçlanacaktır. Bir oturmada fabrika dışında grev gözcüsü hattı yoktur, orada polis ve fabrika muhafızları bir kavga başladığında büyük avantaja sahiptir. Oturma eylemi tamamıyla tesis içinde olur, orada içerinin her ayrıntısını bilen işçiler açık avantaja sahiptir. Oturanlar kendi "polis birliklerini" örgütler, onları –lastik işinde– normalde lastik sertleştirildiğinde kalıbı açmada kullanılan manivelalarla silahlandırırlar. Bu işçi polisler çevrede devriye gezer, potansiyel grev kırıcılarını kollar ve kapının yakınında nöbet tutar. Bir iki örnekte şehir polisi ve şirket polisleri bir fabrikaya girdi; şaşırdılar, korktular ve herhangi bir zorluk olmadan "oturan" işçilerce dışarı çıkarıldılar.[101]

Oturma eyleminin inisiyatif, yönetim ve kontrolü doğrudan katılan işçilerdeydi.

Çoğu işçi, sendika yetkililerine, grev liderlerine ve komitelerine, onları kendileri seçtikleri zaman bile –bilinçli değil, bilinçsizce– güvenmiyordu. Oturmanın ya da içeride kalmanın güzelliği, orada güvenilmeyen liderler ya da yetkililer olmamasıydı. Orada ihanet olamazdı. İşçiler aletlerini bırakıp makinelerini durdurdukları ve onların yanında oturduklarında, grevin yaptırımı gibi böyle standart prosedürler tamamen hükümsüzdür.

Son olarak oturma eylemi; can sıkıntısını, sınıf düşmeyi ve fabrika yalnızlığını savuşturdu.

Lastik fabrikasındaki departmanların çoğunda ya da başka herhangi bir tür kitle üretim fabrikasında iş, en kötü türden angaryadır –mekanik ve yaratıcılıktan uzak–, tekrarlayıcı ve hayal gücü gerektirmeyen; ve her duraklama işçilerce, bilinçdışı olsa bile, hoş karşılanır. Zihnin bilinçli kısmı ödeme kaybından endişe duyabilir ama bilinçdışı bunu umursamaz. Durum etkileyici, heyecan vericidir.

Kitle üretim tesisindeki ortalama bir işçi, sıkıntı ve şikâyetlerle doludur, bazıları pek farkına varmaz ve her hava alma fırsatı memnuniyetle karşılanır.

Oturma eylemi toplumsal bir olaydır. Oturan işçiler konuşur. Tanış olurlar. Ve bu onların hoşuna gider. Nizami bir grevde sadece bir toplantı için 1.000 ya da 2.000'den fazla adamın bir çatı altında toplanması imkânsızdır, orada ne birbirleriyle konuşabilir ne de konu-

101. A.g.e., s. 408.

> şanı dinleyebilirler. Bir oturma 10-12.000 boşta adamı aynı çatı altında toplar, kendi aralarında, yüz yüze konuşmalarının önünde bir engel yoktur. 1936 Kasım'ında bir Goodyear yapıştırıcısı bana şöyle dedi: "Aman Tanrım, baksana, ben Batı Virginia'da doğmuş olsam, o Polonyalı olsa bile yan tarafımda çalışan adamın aynı benim gibi olduğunu geçen ilkbahardaki oturma eylemi sırasında anladım. Onun sıkıntıları da aynı. Niçin yan yana olmayalım?"[102]

1935 sonlarında Goodyear, 1.200 işçinin işten çıkarılacağını ve diğer şirketlerin de aynı şeyi yapacağını itiraf ederek, 6 saatten 8 saatlik çalışma gününe geçildiğini ilan etti. Duyuru Akron'da şok yarattı. İşsizlik hâlâ yüksekti ve yüksek üretim hızı koşullarında 6 saat zaten o kadar yorucuydu ki, lastik işçileri "Eve gittiğimde o kadar yorgun oluyorum ki, karımla uyuyamıyorum bile" diye şikâyet ediyordu.[103] Şirket 8 saatlik işgününe geçişe hazırlık olarak "ayarlayıcı" parça başı ücrete başlarken, sendikasız işçilerin kendiliğinden bir iş durdurma dalgası, üretimi yavaşlattı.

29 Ocak 1936'da Firestone'daki kamyon lastiği yapımcıları ücretlerdeki bir düşüş ve bir sendika komitesi üyesinin işten atılmasına karşı oturdu. Adamlar gizlice saat 02:00'de grev planlamıştı. Grev saati geldiğinde,

> bandın sonundaki lastik yapımcıları ana güvenlik şalterine doğru üç adım attı ve derin bir nefes alıp, ağır ahşap tutamağı kaldırdı. Bu işaretle, lastik yapımcıları mükemmel bir uyum içinde, büyük kitle üretimi endüstrisinde öğrendikleri ritimle makinelerinden geri çekildiler.
>
> Ânında gürültü kesildi. Bütün mahal mutlak sessizliğe gömüldü. Lastik yapımcıları sessizlikten sağırlaşmış, birbirlerine dokunarak, hiç kıpırdamadan, uzun bir sıra oluşturdu. Bir saniye önce eller karıştırıyor, çarklar dönüyor, kayışlar tangırdıyor, çengeller hareket ediyor, lastik malzemeleri hızla geçiyordu. Şimdi mutlak bir hareketsizlik vardı, ne bir hareket ne bir ses...

---

102. A.g.e., s. 408-9.

103. Ruth McKenney, *Industrial Valley*, Harcourt, Brace and Co., New York, 1939; alıntı Irving Bernstein, *Turbulent Years: A History of the American Worker 1933-1941*, Houghton Mifflin, Boston, 1970, s. 99.

"Yaptık! Kayışı durdurduk! Vay canına, yaptık!" Bir adam bu yeni sessizlikte histerik biçimde tezahürat yapmaya, bağırmaya ve kahkahalar atmaya başladı. Adam uzun güçlü kollarıyla yanındakinin boynuna sarılmış, "Yaptık! Yaptık!" diye çığlıklar atıyordu.[104]

Kamyon lastiği bölümündeki işçiler, civardaki tesislerden bir komiteyi diğer bölümlere çağrı yapmak için, bir başkasını patronlarla konuşmak için ve üçüncü bir tanesini de satış ofislerini denetlemek için gönderdi. Bir gün içinde 1 No'lu tesis tümüyle greve gitti, 53 saat sonra 2 No'lu tesisteki işçiler destek için bir oturmayı oyladıklarını duyurdular. İdare tamamen teslim oldu.

İki gün sonra Goodyear'daki maden işçileri, bir ücret kesintisi üzerine oturma eylemi yaptı. İşyeri sendikası tarafından işe geri dönmeye ikna edildiler; tekrar oturdular, tekrar işe dönmeye razı edildiler; üçüncü kez oturdular ve daha sonra acilen yerlerine başkasını koyma tehdidi altında işe geri döndüler. Birkaç gün sonra Goodrich'deki lastik departmanı ücret tarifesindeki bir azaltma üzerine oturdu. Grev tesisin geri kalanına yayıldı, 6 saat içinde tesis tamamen durdu ve yönetim hızla oturanlara teslim oldu. Oturma 10 günlük süre içinde üç büyük lastik şirketinin her birini sarsmıştı.

Sonunda kriz 14 Şubat'a geldi. Birkaç gün önce Goodyear, 700 lastik yapımcısını işten çıkarmıştı. İşçiler bunun 8 saatlik işgününe geçmenin işareti olduğunu farz ettiler. Sabah saat 03:10'da Goodyear'in 2 No'lu tesisi 251. Bölümdeki 137 lastik yapımcısı –içlerinde sendika üyesi varsa da çok azdı– elektriği kesti ve oturdular. Büyük Goodyear grevi başladı.

Bu arada lastik işçileri sendikası yeniden destek kazanmıştı. Claherty'yi başkan olarak kabul etmeyi reddetti, ofisteki eski lastik işçilerini başa geçirdi ve yeni SÖK [Sanayi Örgütleri Kongresi] ile birleşti. Her oturmayla sendika katılımcılar kaydetti; artık işçiler sendika salonlarına geri dönüyordu. Bununla birlikte oturma eylemi konusunda inisiyatif sendikadan gelmedi; gerçekten Irving Bernstein'ın dediği gibi "BLİ [Birleşmiş Lastik

104. Ruth McKenney, *Industrial Valley*, Harcourt, Brace and Co., New York, 1939, s. 261-62.

İşçileri]... oturma eyleminden hoşlanmadı".[105] BLİ yetkilileri Goodyear oturucularını vazgeçmeye ikna etti ve onları tesisin dışına çıkardı. Goodyear işten atılanları geri almayı önerdi; fakat tüm şehirdeki lastik işçileri zaten ayaklanmıştı, 8 saate karşı bir oturma yapmaya karar verdiler. 1.500 Goodyear işçisi toplandı ve oybirliğiyle grevi kabul etti; fakat dört gün sonra yerel şube başkanının hâlâ sürdürdüğü grev bir BLİ olayı değildi.

İşçiler bunu kendi meselesi yaptı. Goodyear'ın 18 kilometre yarıçap etrafındaki 45 kapısının her birinde ısınmak için 300 katran kaplı kâğıttan baraka kurup, kitlesel grev gözcülüğüne başladılar. Grev eylemini koordine edip düzenli olarak buluşan ve grevin taleplerini belirleyen grev gözcüsü şefleri seçtiler. 1 No'lu tesisin içinde yüzlerce adam ve kadın, bir sendika delegesi onları dışarı çıkarana kadar, oturma eylemi düzenledi. Ortaya çıkan problemlerle ilgilenmek için sendika salonunda "komiteler neredeyse kendi kendine türüyordu". Sandviç ve kahve yapma ekibinden bir aşevi doğdu. Personel, aşçı ve garsonlar sendikasının gönüllülerinden oluşuyordu. Grevin altıncı gününde SÖK, yarım düzine üst liderini gönderdi ve BLİ yürütme heyeti en sonunda grevi onayladı.

Goodyear bu kez grevi zor kullanarak kırmayı denedi. Şirket kitlesel grev gözcülüğüne karşı bir mahkeme emri elde etti, işçiler basitçe kulak asmadı. Şerif, tesisi açmak için 150 yardımcı polislik bir kuvvet topladı; fakat şehrin her tarafından tüm mesleklerden 10.000 işçi, kurşun borular ve beyzbol sopalarıyla toplandı, grev gözcüsü hattında bir taarruz son anda durduruldu. Sonra 5.200 kendini vazifelendirmiş güvenlikçi talep eden bir Kanun ve Düzen Birliği, eski bir Akron belediye başkanı tarafından Goodyear'dan aldığı parayla kuruldu. 18 Mart'ta bir saldırı planlandığı söylentisi yayıldı. İşçiler bir saldırının yapıldığı yere acilen gitmek için hazır biçimde şehir genelinde evlerde toplanırken, sendika bütün gece radyoda yayın yaptı. Summit Eyaleti Merkez Emek Konseyi, grev gözcüsü hatlarına

105. Irving Bernstein, *Turbulent Years: A History of the American Worker 1933-1941*, Houghton Mifflin, Boston, 1970, s. 593.

şiddet içeren bir saldırı durumunda genel grev çağrısı yapacağını ilan etti. Böylesi hazırlıklar karşısında kendini vazifelendirmiş güvenlikçi hareketi felç oldu.

Başkan Roosevelt'in becerikli emek arabulucusu Ed McGrady, işçilerin işe geri dönmesini ve hakemlik için meseleleri ortaya koymalarını önerdi. Bu ve başka önerilmiş anlaşmalara karşı işçiler kitlesel bir toplantılarında şu şarkıyı söyledi: "Hayır, hayır, bin kere hayır. Evet demektense, ölürüm daha iyi."[106]

Bir aydan epey sonra Goodyear, geçici işten çıkarmanın kıdeme göre olması, lastik departmanında 6 saatlik vardiya, şirket yetkilileri ve ustabaşıların sendika temsilcileriyle toplantısı dahil taleplerin çoğuna evet dedi; şirket imzalı bir sözleşmeyi kabul etmese de. Lastik işçileri büyük oranda kazanımla işe geri döndü ve oturma yoluyla pozisyonlarını kuvvetlendirmeyi sürdürdüler. Tek başına Goodyear'da grevden sonraki üç ay içinde 19 kayıtlı (birçok "şipşak" da kayıtlara geçmedi) oturma eylemi vuku buldu.

Louis Adamic 1936 sonlarında Akron'da gördüğü durumu şöyle anlatır:

> Bir ya da daha fazla oturma eylemi olmadan hafta geçmiyordu... Tipik bir oturma eylemi Akron'da bulunduğum 17 Kasım'da Goodyear'ın devasa 1 No'lu tesisinde vuku buldu. Ücret oranlarında bir ayarlama üzerine yönetimle sonuçsuz bir tartışmadan sonra, şirketin ayarlamada hızlı hareket etmeye söz verdiği dönemin sonunda departmanların birinde 98 işçi oturdu ve bir buçuk gün için 700 adamın işini durdurdu.
>
> Konuştuğum lastik şirketlerinin yetkilileri, oturma eylemlerinin durdurulması için girişimlerinde ümitsizdi. Onları ve genel olarak sendikal hareketi "nifakçı" olmakla suçluyorlardı. Sendika sempatizanlarını terörize etmeye çalıştılar. Goodyear yönetimi, örneğin, bir departmana 2 kontrolör işe aldı ve sendikalı olduğu bilinen adamlar tarafından üretilen lastikleri yetersiz bulma talimatı verdi. Onları bir süre süt şişesi yağmuruna tuttuktan sonra, adamlar oturdu ve kontrolörler görevden alınana kadar işe dönmeyi reddettiler. Şirket aceleyle 40 fabrikaya sopalı muhafızlar gönderdi; fakat 65 yaşında bir sendikalı

106. A.g.e., s. 595.

> kehribar madencisi girişte bu orduyla karşılaştı ve onlara "defolup gidin" dedi. Onlar da gitti ve yerlerini sendikasız kontrolörler aldı. Akron oturmaları muhtelif nedenlerle provoke edildi. 1936 sonbaharı başlarında ABDİ [Amerika Birleşmiş Demiryolu İşçileri] başkanı S.H. Dalrymple bir lastik fabrikası tarafından istihdam edilen gangsterler tarafından dövüldü, bunun üzerine fabrika işçileri protesto amaçlı oturdular ve şirketi bir günlüğüne kapatmak zorunda bıraktılar. Ertesi akşam iş kaldığı yerden devam ettirilirken, tesisin görüş alanında bir KKK [Ku Klux Klan] yanan haçı parladı. Bu işçilerin tekrar oturmasına ve haçı söndürmek için bir "irikıyımlar" birliğinin gönderilmesine neden oldu.[107]

Oturmanın böyle kullanılması, lastik işçilerine Akron'daki üretim süreci üzerinde neredeyse ikili bir iktidar verdi.

8004 No'lu Makine Operatörü, Michigan, Flint'teki Chevrolet fabrikasının eksantrik mili departmanında çalıştı. Birlikte çalıştığı adamlar her vardiyada 118 şaft üretti, dinlenmiş oldukları ilk yarıda doğal olarak ikinci yarıdakinden biraz daha fazla üretiyorlardı. 1935'te bir gün, yönetim birdenbire, her vardiyada 118 yerine 124 tane üreterek, ikinci yarıdaki üretimi birincinin seviyesine yükseltmek için koşturacaklarını ilan etti. İşçiler artışı kabul etti; fakat daha sonra enformel olarak daha fazla üretim hızını önlemek için örgütlendiler. İçlerinden birinin dediği gibi "Her gece üzerinden 124 geçen bir adam ancak kendi ayağına sıkıyordur."[108] İdare, farkı tekrar onlara karşı kullanmasın diye, ilk yarıda daha fazla üretmemeyi de dikkatle planladılar. İşçiler 62 şaftı bitirirse, üzerini işlenmemiş malzemeyle örterek makinenin altındaki raflara gizliyorlardı. Toplayıcı kaç şaftın tamamlandığını görmek için her saat kontrol ediyordu ve işçilerin daimi ve eşitlenmiş bir tempoda kalmalarına imkân sağlayarak bilgi

107. Louis Adamic, *My America, 1928-1938*, Harper and Brothers, Publishers, New York, 1938, s. 411.
108. Henry Kraus, *The Many and the Few: A Chronicle of the Dynamic Auto Workers*, Plantin Press, Los Angeles. 1947, s. 8.

aktarıyordu. Şayet bir işçi 70 şaft imal ederse, onların ancak 62'sini topluyordu.

8004 No'lu Makine Operatörü, işçi arkadaşlarına "üretimi yere sermelerini ve her adamın üreteceği miktarı saptamaya çalışmayı unutmalarını" söyleyerek harekete savaş açtı.[109] Gayretleri yüzünden neredeyse dayak yiyordu. Üretim hızını kontrol eden işçilerin bu durumu –kayda geçmemiş böyle başka binlerce faaliyetin tersine– belgeleniyordu; çünkü 8004 No'lu Makine Operatörü, periyodik raporları daha sonra, popüler olarak La Follette Komitesi, diye bilinen Senato Medeni Özgürlükler Araştırma Komitesi tarafından yayımlanan bir emek casusuydu.

1934'te UTİ Araştırma ve Planlama Departmanı'nın oto endüstrisi üzerine bir çalışmada kâhince ortaya konduğu gibi "beyanda bulunanların zihnindeki en sık ... ve en başta bahsedilen şikâyet çalışma saatlerinin artırılmasıydı. Her yerdeki işçiler, aynı zamanda zarfında ve işi yapan daha az işçiyle, daha fazla ürün çıkarmak için çok daha fazla çalışmaya zorlandıklarını haber veriyordu... Otomobil endüstrisindeki büyük yangın için herhangi bir neden varsa, bu onlardan biridir."[110]

Sidney Fine'ın 1936-1937'deki General Motors büyük oturma grevi üzerine bilimsel çalışması *Sitdown*'a [Oturma] göre, üretim hızına mutlak üretim sürati yüzünden değil, işçilerin "çalışmalarının hızını saptamada ve içinde icra edilecek tarzı belirmede, belki önceki işlerindeki kadar, özgür olmaması" yüzünden kızılıyordu.[111] Bir Buick işçisi şöyle şikâyet ediyordu: "Tuvalete koşa koşa gitmek ve koşa koşa dönmek zorundasınız... Size yardım edecek kimse yoksa kaçıp gitmek ve bandı durdurmanız gerekir; bandı durdurursanız, bunun için azar işitirsiniz."[112]

"Onu ve adamların geri kalanını gece eve gelirken otobüslerde göreceksiniz" diye şikâyet ediyordu bir General Motors

109. A.g.e., s. 9.
110. Herbert Harris, *American Labor*, Yale University Press, New Haven, 1939, s. 272.
111. Sidney Fine, *Sit-Down: The General Motors Strike of 1936-1937*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1969, s. 55.
112. A.g.e., s. 56.

işçisinin karısı, "ölü kadar yorgun ve sinirli. Benim John'um bu değil. O iyi, kibar bir adam. Ama çocuklar ona yanaşmaya cesaret edemez, o kadar sinirli ve huysuzdur. Daha sonra gece yatakta titrer, bütün vücuduyla titrer."

"Evet" diye ekledi bir başkası, "onlar artık erkek değil, anlatabiliyor muyum. Onlar erkek değil. Benim kocam ancak 30 ama onu görsen 50 sanırsın, işi bitmiş dersin."[113]

"Eskiden bir insan olduğun yerde... şimdi en ucuz aletten daha ucuzsun" diye şikâyet etti bir işçi, diğeri durumu özetledi: "Sürü olmak hiç hoşuma gitmiyor."[114]

Oto endüstrisinde sendikalaşmanın gelişmesi, lastikte de yakından takip edildi. Emek yazarı Herbert Harris, UTİ'nin gelişiyle birlikte 210.000 oto işçisinin AEF lokallerine katıldığını tahmin ediyor.[115] İşverenler herhangi bir önemli taviz vermeyi reddettiği için önemli oto lokalleri, grev yönünde oy kullandı, endüstrinin her yerinde bir grev kaçınılmaz görünüyordu. İşçiler grevde yer almak için sendikaya akın etti; sadece Flint'te 20.000.[116] Bununla birlikte AEF liderliği grevde yer almak istemedi ve onu savsaklamayı başardı.

En nihayetinde oto endüstrisinde önde gelen AEF yetkilisi William Collins, Başkan Roosevelt'in müdahale etmesini istedi. Roosevelt hemen grevin ertelenmesini talep etti. Collins sendika liderlerine şöyle dedi: "Sizin Washington'da harika bir adamınız var, o ücretlerin ve çalışma koşullarının yükseltilmesi için çok çalışıyor."[117] Flint'teki sendika gazetesinin editörü Henry Kraus'a göre "Oto işçilerinin o günlerde Başkan'a karşı tavrı neredeyse

113. Herbert Harris, *American Labor*, Yale University Press, New Haven, 1939, s. 271.
114. Sidney Fine, *Sit-Down: The General Motors Strike of 1936-1937*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1969, s. 59, 57.
115. Herbert Harris, *American Labor*, Yale University Press, New Haven, 1939, s. 281.
116. Henry Kraus, *The Many and the Few: A Chronicle of the Dynamic Auto Workers*, Plantin Press, Los Angeles. 1947, s. 10.
117. Irving Bernstein, *Turbulent Years: A History of the American Worker 1933-1941*, Houghton Mifflin, Boston, 1970, s. 182-83.

mistikti".[118] Yerel temsilciler grevi ertelemeyi kabul etti. Ondan sonra Roosevelt işçilere, ayrımcılık vakalarını dinlemek için bir Otomobil Emek Heyeti'nden başka hiçbir şey vermeyen bir anlaşma ilan etti. Anlaşma, şirket sendikalarını yasallaştırıyor ve oto endüstrisini 7A paragrafından fiili olarak muaf tutuyordu.[119]

"Hepimiz Washington'daki sonuçtan son derece mutluyuz" bir General Motors başkan yardımcısı böyle diyordu.[120] Emek tarihçisi Sidney Fine'ın sözleriyle "Başkan otomobil üreticilerinin zaferini, temsil ve toplu pazarlık meseleleriyle tamamlamadı".[121] Leonard Woodcock (Birleşik Otomobil İşçileri'nin eski başkanı), Flint'teki işçilerin anlaşmayı duyduklarında "derin bir ihanet duygusu" hissettiklerini ve sendika kartlarını yırtmaya başladıklarını hatırlıyor. 1934 Ekim'inde Flint'te aidat ödeyen üyeler 528'e düştü. Bundan sonraki birkaç yerel oto grevinde AEF, grev kırıcı bir rol oynadı hatta üyelerini polis eskortuyla bir başka sendikanın grev yaptığı bir motor üretim tesisine gönderdi.

Oto sendikasını acıyla hatırlayan, çoğu genç ve militan olan birkaç işçi, AEF kontrolüyle mücadele etti. En sonunda sendikanın kontrolünü ele geçirdiler ve örgütsüz ana sanayi dallarını örgütlemek için 1935'te kurulan bir sendika ittifakı olan Sanayi Örgütleri Komitesi'yle birlik oluşturdular. Meslek birliklerinin hâkim olduğu AEF, 1936'da BOİ [Birleşik Otomobil İşçileri] dahil, SÖK'e katılan sendikaları destekledi. SÖK bağımsız bir emek merkezi olarak işlev görmeye başladı. İki yıl sonra Sanayi Örgütleri Kongresi adını aldı.

Lastik işçileri gibi oto işçileri de üretim hızına karşı, oturma ve iş eylemlerinin diğer şekillerine başvurdu. 1933'ten 1935'e kadar "şipşak"lar salgın hâlini aldı, özellikle Cleveland ve Detroit'teki büyük oto tesislerinde. 1936 sonlarına kadar Akron'da

118. Henry Kraus, *The Many and the Few: A Chronicle of the Dynamic Auto Workers*, Plantin Press, Los Angeles. 1947, s. 12.
119. Irving Bernstein, *Turbulent Years: A History of the American Worker 1933-1941*, Houghton Mifflin, Boston, 1970, s. 184-85.
120. Alıntı Sidney Fine, *Sit-Down: The General Motors Strike of 1936-1937*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1969, s. 31.
121. A.g.e.

son derece göz önündeki oturmalar, endüstrinin her tarafındaki oto işçileri tarafından taklit edildi, özellikle yeni modellerin piyasaya sürüldüğü "oluk açma" dönemi olduğu için. İdare alışıldığı üzere hızı artırmaya ve yeni işlerdeki parça başı ücretleri kesmeye çalıştı, hınç zirveye tırmandı. General Motors'un kalbi Flint'te, bir haftada Fisher Karoseri Fabrikası 1 No'lu tesiste 7 iş bırakma vuku buldu. Bir gün bir araba döşeme atölyesi protesto olarak bir saat erken paydos etti. Bir başka atölyedeki işçiler bir ekstra işçi için greve gitti ve hattı 50'den 45 birime yavaşlattı. Bir başka eylem, %25 ücret kesintisinin düzeltilmesini kazandı. Henry Kraus, bu işyeri eylemlerini "sendikanın henüz sağlam bir şekilde kendine bağlayamaması üzerine büyük oranda kendiliğinden bir hareket" olarak tanımladı.[122] Fakat Fisher tesisinde bir sendika lideri olan Simons, Flint'teki BOİ [Birleşik Otomobil İşçileri] örgütçüsü Bob Travis'e yalvarıyordu: "Tanrı aşkına Bob, kontrolü sağlayamayacağımız bir yerde pat diye ortaya çıkmadan önce bir grevi çekip çevirmeme izin vermelisin!"[123]

Sendika, oturmaları destekleyerek ve kendini aracı hâline getirerek –işçiler onun vasıtasıyla yayılabilirdi– işçilerin güvenini sağlamaya çalıştı. 12 Kasım 1936'da örneğin yönetim, arabaların tavanındaki köşebentleri kaynak yapan "okçuların" sayısını bire düşürdü. Öteki okçular biri Perkins, diğeri Joe Urban adında İtalyan iki kardeşti, hiçbiri sendikalı değildi; fakat Bendix'teki oturma eylemiyle ilgili okumuşlardı. Fikri uyarlayarak, basitçe işi durdurdular. Ustabaşılar ve denetçiler koşuşturdu ve işe dönmeleri için konuşmaya çalıştı; fakat adamlar orada tartışarak sadece oturdu, yirmi bitmemiş iş üretim bandından geçene kadar. Tüm departman yoğun heyecanla konuyu takip etti. En nihayetinde okçular şikâyetleriyle ilgili gündüz vardiyasıyla konuşabilene kadar çalışmaya dönmeyi kabul etti; fakat herkes o gece oturma eylemiyle ilgili konuşarak ayrıldı. Ertesi gün Perkins kardeşler işe geldi, istihdam bürosuna gönderildiler ve işten atıldıkları

122. Henry Kraus, *The Many and the Few: A Chronicle of the Dynamic Auto Workers*, Plantin Press, Los Angeles. 1947, s. 42.
123. A.g.e.

söylendi. İşten atılma kâğıtlarını Bud Simons'a gösterdiler, o ve diğer sendika komite üyeleri, şasinin kaynaklandığı ve lehimleme işlerinin yapıldığı "beyaz gövde" departmanında, "Perkins kardeşler işten atıldı. Kimse çalışmaya başlamasın!" diye bağırarak koşuşturdular. Henry Kraus mikrokozmik isyanı detaylandırdı:

> Düdük çaldı. Departmandaki her adam derin, belirgin bir gerginlikle kendi istasyonunda durdu. Ustabaşı düğmeye bastı ve zaten bu noktaya geldiğinde kısmen birleştirilmiş olan gövde iskeleti gümbürdeyerek ilerlemeye başladı. Fakat kimse elini kıpırdatmadı. Tüm gözler kendi başına koridorda duran Simons'a çevrilmişti.
> Patronlar deli gibi koşuşturuyordu.
> "Sorun ne? Sorun ne? Çalıştırın!" diye bağırıyorlardı.
> Ama adamlar onları hiç duymuyormuş gibi davrandı. Bir ya da ikisi gerilime dayanamadı. Onlarda alışkanlık derindi ve onlar için gövdenin dokunulmadan geçmesini görmek fiziksel acı gibiydi. Aletlerini kapıp onları peşlerinden kovaladılar. "Dönek! Dönek!" diye homurdanıyordu adamlar kıpırdamadan ve ötekilerin aklı başına geldi.
> Denetçi "okçular" tarafından durduruldu.
> "Bunun suçu sizin" diye hırladı.
> "Ne olmuş öyleysek?" diye bağırdı İtalyan küçük Joe Urban, gururla çoşmuş şekilde. "Bandını çalıştırmıyorsun değil mi?"
> Bu kadarı da fazlaydı. Denetçi Joe'yu yakaladı ve onunla ofise yöneldiler. Adamlar bir komut sözcüğü bekler gibi sabit dururken, ikisi tüm bant boyunca geçti. Örgütlendikleri ama örgütleri çok da başarılı olmadığı için bu böyleydi. Şimdi ne olacak?
> Bir pürmüz lehimcisi olan Simons, hemen hemen bandın sonundaydı. Denetçinin açıkça otoriter eylemiyle spiral merdivende bir an için durdu. Sonunda soğukkanlılığını toplayıp seslendiğinde, denetçi Joe Urban'ı sürükleyerek onun yanından geçti:
> "Hey, Bozukdiş, nereye gidiyorsun?"
> Bu, sıradan bir muhabbet tadında söylenmişti ve öteki o kadar afallamıştı ki, gerçekten münasebetsiz bir soru olarak algıladı.
> "Onunla biraz konuşmak için bürosuna gidiyorum." Sonra birden jeton düştü ve deliye döndü. "Diyelim ki seni de yanıma alacağım."
> Bu onun yanılgısıydı.
> "Hayır, almayacaksın" dedi Simons sakince.
> "Evet, evet alacağım!" dedi ve gömleğinden tuttu.

Simons kendini geri çekip kurtardı.

Bozukdiş birdenbire bu basit isyan ediminin kendisi için tehlikesini fark etti. Sessiz adamların uzun sırasının birdenbire bilincine varmış gibi görünüyordu ve onların potansiyel güçlerinin tehlikesini hissetti. Daha önce hiç bilmediği ve artık üzerinde hiçbir hâkimiyetinin olmadığı bir şeye dönüşmüşlerdi. Simons'ı bıraktı ve yürüyüşünü hızlandırıp tekrar Joe Urban'a döndü. Simons bağırdı: "Haydi, arkadaşlar, küçük Joe'yu işten atmalarına izin vermeyelim!"

Bir düzine kadar oğlan sıranın dışına çıktı ve Bozukdiş'ten sonra harekete geçti. Denetçi Joe'yu sıcak ocak demiri gibi elinden bıraktı ve geniş adımlarla kapıya doğru yürüdü. Adamlar yerlerine döndü ve hepsi beklemeye başladı. Şimdi ne olacak? Sonraki hareket şirketindi. Bir bekleyiş ânıydı bu.

Bozukdiş kısa süre sonra yanında fabrika müdürünün yardımcısı Bill Lynch'le döndü. Lynch dost canlısı insanlardandı ve adamlar tarafından seviliyordu. Doğrudan Simons'a gitti.

"Burada bir sorununuz olduğunu duydum" dedi, sohbet şeklinde. "Bu konuda ne yapacağız?"

"Sanırım hep beraber bir komite kuracağız ve gidip Parker'ı göreceğiz" diye cevap verdi Simons.

Lynch kabul etti. Sonra Simons önceden ayarlanmış sağlam adamları seçmeye başladı. Ustabaşı, birkaç şirket yanlısı adamı araya katmaya çalıştı, Simons o zaman kavgacı tiplerin sayısının ötekilerden fazla olmasını sağlama almak için 18 kişiden az olmayan bir grup seçti. Walt Moore onunla gitti ama Joe Dewitt patronların herhangi bir dümen yapıp yapmayacağını görmek için arkada kaldı. Ötekiler, onları ipek kadar yumuşak karşılayan fabrika müdürü Evan Parker'ın bürosuna yollandılar.

"İstiyorsanız sigara içebilirsiniz çocuklar" dedi boş sandalyeleri almalarını teklif ederken. "Peki, burada ne gibi bir sorun görünüyor? Bunu belirleyebilmemiz gerekir."

"Bay Parker, çocuklar hızlandırılmaktan şikâyetçi" dedi Simons ön ayak olarak. "Bu kesinlikle insan dayanıklılığının ötesinde. Ve artık bir sendikada örgütlendik. Şu an konuşmakta olduğunuz bu sendikadır Bay Parker."

"Baksanıza, bu kesinlikle doğrudur çocuklar" dedi Parker dostane bir şekilde. "Bir adam dışarıda ne yaparsa yapsın, fabrika onun kendi işidir."

Adamların bu laf karşısında ağzı bir karış açık kaldı. Parker'ı bir başçavuş tarzıyla soğuk nevale bir şey olarak hiç düşünmemişlerdi.

O açıkça komitedeki en zayıf adamların üzerine oynamaya çalışıyordu ve onlara cevabı yönlendiren sorular soruyordu. Simons ya da Walt Moore, lafa karışmayı ve onları cevaplandırmaya çalıştı.

"Şimdi size sormuyorum" diyordu Parker, "sıranız geldiğinde söyleyebilirsiniz." Bu şekilde komiteyi çok fazla insan arasında bölmeye çalışıyordu. Simons çok hızla son noktayı koymak zorunda olduğunu fark etti.

"Konuşmaya burada son verebiliriz Bay Parker" diyerek ayak attı. "Bu atılan adamların işe geri döndürülmesi gerekiyor, başka söze gerek yok."

"Sizin dediğiniz de bu" Parker geri sıçradı.

"Hayır, atılanların dediği bu değil. Çıkıp kendi gözlerinizle görebilirsiniz. Hiç kimse bu olana kadar çalışmayacak."

Parker bunun doğru olduğunu biliyordu. Jor Dewitt ve geride bıraktığı birkaç iyi adam bunu görüyordu. Fabrika müdürü tekrar yumuşamış gibiydi. Tamam, dedi, tavırlarını olumlu bulursam, iki adamı geri almayı kabul ediyorum.

"Buna kim karar verecek?" dedi Simons.

"Ben, tabii ki."

"I, ıh" Simons gülümsedi ve başını salladı.

Tekrar çıkmaza girildi. Sonunda Parker, Perkins kardeşlere pazartesi koşulsuz olarak geri dönebileceklerini söyledi. Bu cuma gecesi oldu ve onlar çoktan eve gitmişlerdi, o yüzden onlar bulunup geri getirene kadar, binlerce adamın direnmesinin anlamı yoktu. Sonunda kabul ettiği bu anlaşmaya göre, departmandaki işçilere iş durdurmadaki zaman kaybı için ödeme yapılacaktı. Fakat Simons başlangıçtaki taleplerde sarıldı. Pazartesiye kadar ne olacağını kim bilebilirdi? Perkins'in yoldaşları o gece hatta geri dönmeliydi ya da tüm hadise fiyaskoyla sonuçlanacaktı.

"Bu gece geri dönsünler" diye ısrar etti.

Parker küplere bindi. Bu da neydi? Böyle bir şeyi hayatında daha önce hiç görmemişti!

"O adamlar bırakıp gitti" diye bağırdı. "Onları geri getirmek saatler alabilir. O zamana kadar hatları durdurma konumunda tutacak mısınız?"

"Adamların ne dediğine bakacağız" diye karşılık verdi Simons, az miktarda alt kademe işçisinin geri dönmesinde bir olağanüstülük olmayacağının farkındaydı. Komite kalktı ve işyerine dönmek üzere yola çıktı.

Onlar girerken heyecanlı bir ustabaşı onlardan önce davranıp bağırdı: "Herkes işe dönüyor!" Adamlar yerlerine koşuşturdu. Simons bir bankın üzerine zıpladı.

"Bir dakika bekleyin" diye bağırdı. Adamlar onun etrafında toplandı. Hepsi oraya gelene kadar bekledi, sonra onlara ofisteki tartışmayı tüm ayrıntılarıyla anlattı. Adamlar, komitelerinin bizzat korkutucu bir tavır sergilediği derin meseleyi dinlerken, cesaret yüzlerine görülür şekilde yerleşti. "Ne yapacağız yoldaşlar?" diye sordu Simons "şirketten söz alıp çalışmaya dönecek miyiz, yoksa Perkins'ler burada işlerinin başında olana dek bekleyecek miyiz?"

"Önce onları geri getirtelim!" Walt Moore ve Joe Dewitt bağırmaya başladı ve tüm kalabalık bağırışa katıldı.

Simons buna resmiyet kazandırmak için psikolojik ânı yakaladı.

"Çoğunluk, biz çalışmaya gitmeden önce Perkinslerin geri alınması lehindeyse Evet deyin!" Cevap olarak bir kükreme duyuldu. "Aleyhindeyse, Hayır!" Yalnızca birkaç zayıf ses –çalışmaya geri dönmeleri için onları etkilemeye çalışarak işçiler arasında dolaşan şirketin adamlarının ve ustabaşıların sesi– duyuldu. Simons onlara döndü. "Demek buradaydınız" dedi.

Ustabaşılardan biri kâğıt kalem aldı ve sonra etrafındaki isimlerle bir oylama yapmaya başladı. "Çalışmaya gitmek istiyor musun?" diye adamlara teker teker sordu. Sonunda riskli işler yapan bir çocuğa geldi ve "Kesinkes Hayır!" dedi yüksek sesle; oğlanların geri kalanını güldürdü ve sorun halledilmiş oldu.

Bay Parker haberleri aldı ve meselenin mümkün olduğu kadar süratle sonlandırılmasına karar verdi. Polisle temasa geçti ve Perkinsleri derdest etmelerini istedi. Biri evdeydi ama diğeri sevgilisiyle çıkmıştı. Polis onun plakasını tüm ekip arabalarına telsizle bildirdi. Yerel radyo istasyonu, kardeşlerin fabrikaya dönmesini isteyen anonslar için birkaç kez programını kesti. Böyle bir şöhret bu mütevazı işçilere muhtemelen bir daha asla nasip olmayacaktı. Rastlantı eseri ikinci oğlan arabasındaki radyodan anonsu duydu ve tamamen şaşkın fabrikaya geldi. Ne olduğu anlatıldığında, nankör çocuk, kız arkadaşını eve götürene ve üstünü değiştirene kadar işe gitmeyi reddetti! Ve titiz yoldaşları Pazar kıyafetlerini çıkarırken, 1.000 adam yarım saat daha bekledi.

Sonunda iki kardeş komitenin eşliğinde işyerine geri girdiğinde, işçilerin kopardığı sağır edici tezahürat fabrikaya bir kilometre uzaktan duyulabiliyordu. Flint'te buna uzaktan yakından benzer bir şey olmamıştı. Zaferlerinin muazzam önemi i bilmeleri için işçilere söylen-

mesi gerekmiyordu. Simons, Perkins delikanlılarını o anda yapılan platforma çağırdı. O kadar çekingendiler ki, teşekkürlerini bile kekeleyerek sundular.
"Geri dönmekten memnun musunuz?" Simons onlara yol gösterdi.
"Tabii ki!"
"Bunu sizin için kim yaptı?"
"Siz yaptınız çocuklar."
Sonra Simons sendikadan bahsetmekten özenle kaçınarak, kısa bir konuşma yaptı.
"Arkadaşlar" dedi ani bir sessizliğin arasında "sıkıca bir araya gelebileceğinizi gördünüz. Sizden istediğim tek şey, bunu unutmamanız".[124]

Büyük oranda bu zafere karşılık olarak, Flint'te Birleşmiş Oto İşçileri'nin üyeleri iki hafta içinde 150'den 1.500'e çıktı. Sendikanın hedefi, kendini oto işçileri için toplu pazarlık temsilcisi olarak kabul ettirmekti. Oto fabrikalarında hoşnutsuzluk kaynıyor ve kasabanın her yerinde grevler patlak veriyordu. Oto şirketleri sendikayı gönüllü olarak tanımada isteksiz oldukları için, sendikaya belirgin yaklaşım bu grev hareketine "kendini iliştirmek", şirket genelinde ona rehberlik etmek ve tanınma müzakereleri için onu kullanmaktı. Bir BOİ Ulusal Konseyi üyesinin daha önce savunduğu gibi, "şimdi bizim sahip olduğumuz yegâne araç grevdir... Otomobil işçilerine, onlara yardım edebileceğimizi ispat etmemiz gerekir."[125]

Bu tür "örgütlü grevlerin", sendika tanınması kazanmada SÖK sendikalarının temel taktiği hâline gelmesine rağmen, sendika liderliği bir oto grevine karşı ikircikliydi. Daha sonra SÖK araştırma ve eğitim direktörü olan J. Raymond Walsh'e göre "SÖK üst yönetimi çelikteki atılıma kafa yoruyor", oto sanayisinde bir grevi "boş yere engellemeye çalışıyordu".[126] BOİ liderliği sendika tanınmasını elde etmek için bir grevin gerekli

124. A.g.e., s. 48-54.
125. Sidney Fine, *Sit-Down: The General Motors Strike of 1936-1937*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1969, s. 75.
126. J. Raymond Walsh, *CIO: Industrial Unionism in Action*, W.W. Norton, New York, 1937.

olduğuna inanıyordu; fakat daha iyi örgütlenene dek –tüm sanayide üyelik Nisan 1936'dan Aralık'a kadar sadece 27.000 artmıştı– bunu ertelemek istedi ve Kasım ve Aralık'ta patlak veren çeşitli grevlerin yayılma girişimlerine direndi. Bu tavır şu gerçeğe dayanıyordu: General Motors çevre fabrikalardaki grevlerden çok az etkilenecekti; fakat Cleveland ve Flint'teki Fisher Body fabrikaları kapatılabilirse, GM'nin üretiminin muhtemelen dörtte üçü sekteye uğratılabilirdi.

Yerel liderler, tersine, genellikle işyerindeki işçilerin çalkantısını yansıtıyordu. Oto sanayisi SÖK temsilcisi Adolph Germer şöyle yakınıyordu: "Örgütün yasa ve kurallarının otoritesine karşı kuvvetli bir devrim dip akıntısı... var. Bu, çocuklar örgüte karşı koyuyor demek değil; bunu daha çok onların gençliğine ve dinamizmine bağışlıyorum. Bir şeyleri hemen yapmak istiyorlar ve eskilerin toplu pazarlık prosedürlerini bekleyemeyecek kadar sabırsızlar."[127]

En nihayetinde sendika, sanayideki anahtar şirket olan General Motors ile bir toplu pazarlık toplantısı talep etti. Bununla birlikte işçilerin liderliğini kazanmayı ümit ettiği hedefleri de ilan etti: "Asgari bir geçim düzeyi" sağlamaya yetecek yıllık ücret, üretim hızlandırılmasının kaldırılması, daha kısa saatler yoluyla işin dağıtılması, kıdemlilik, 8 saatlik işgünü, fazla mesai ücreti, güvenlik önlemleri ve "gerçek toplu pazarlık".[128] Olayların Ocak ayındaki bir zaman doruğa varması beklendi. Gelgelelim olaylar beklemedi. Sanayi genelindeki işçiler kendi başlarına greve başladılar. Germer "herhangi biri ya da herhangi bir grup için canı istediğinde bir grev çağrısı yapmak, bir teamül olmuş gibiydi" diye yakınır.[129]

Parça başı ücret azaltılması üzerine, 18 Kasım'da Atlanta'da yerel şube, BOİ ulusal görevlilerini hayretler içinde bırakarak

127. Alıntı Irving Bernstein, *Turbulent Years: A History of the American Worker 1933-1941*, Houghton Mifflin, Boston, 1970, s. 501.
128. Sidney Fine, *Sit-Down: The General Motors Strike of 1936-1937*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1969, s. 97.
129. Germer Brophy'e, 30 Kasım 1936; alıntı Sidney Fine, *Sit-Down: The General Motors Strike of 1936-1937*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1969, s. 136.

bir oturma eylemi çağrısı yaptı. Bir hafta sonra Indiana Güney Bend'deki, Bendix Şirketinde BOİ şubesi, 9 günlük oturma eyleminden sonra bir sözleşme kazandı ve Detroit'deki Midland Steel Frame Şirketindeki bir oturma eylemi; ücret artışı, kıdemlilik ve fazla mesai için bir buçuk kat ödeme kazandı. Aralık başlarında Detroit'teki Kelsey-Hayes Wheel Şirketindeki bir oturma eylemi, sendikayı kabul ettirdi. 16 Aralık'ta Kansas City'de işçiler bir sendika üyesinin tuvalete gitmek için yük taşıyıcının üzerinden atladığı için işten atılması üzerine, oturma eylemi yaptı. Detroit, Aralık 1936'da gerçek bir oturma eylemi dalgası yaşadı; Alcoa, Gordon Baking şirketi, National Automotive Fibers ve Bohn Aluminium and Brass Şirketi, hepsinde oturma eylemi oldu.

General Motors'a karşı bir grev isteyen sendika liderleri, Cleveland'daki Fisher fabrikasında greve çıkıp çıkmama konusunda çok endişeliydi. Önceki grev dalgasında pek çok sendikalı işçi işini kaybetmişti ve işçilerin %10'undan azı sendikalıydı. Fakat üretimin hızlandırılması üzerine hınç büyüyordu ve idareciler 28 Aralık'ta sorunları tartışmak için uzun zamandır beklenen toplantıyı ertelediklerinde, çamurluk bölümündeki işçiler "bu oyalamaların canı cehenneme" dedi ve şartele asıldı. Çelik depo, metal montaj ve kesme bölümündeki işçiler işi bıraktı ve kısa süre sonra 7.000 işçi oturdu.[130] Yerel liderlik "tamamen gafil avlanmıştı".[131]

Bu arada Flint'teki olaylar keskin bir çatışmaya doğru gidiyordu. Cleveland grevinin başlamasından iki gün sonra Flint'teki Fisher 2 No'lu karoser fabrikasındaki elli işçi, sendikadan çıkması emredilmiş ve reddetmiş olan üç kontrolörün tayinini protesto için oturdu. O gecenin ilerleyen saatlerinde Fisher 1 No'lu fabrikadaki işçiler, şirketin başka yerlerdeki fabrikalara gemiyle taşınması için -araba karoserlerinin yapımı için kritik önemdeki- kalıpları tren vagonla-

130. Irving Bernstein, *Turbulent Years: A History of the American Worker 1933-1941*, Houghton Mifflin, Boston, 1970, s. 524.
131. A.g.e.

rına yüklediğini keşfetti (General Motors, başkan yardımcısı William Knudson'ın "yerel sendika gücünün tehlikeli olduğu fabrikaların çeşitlendirilmesi" olarak tarif ettiği bir politika takip etti; mesela 1935'teki grevden sonra Toledo Chevrolet fabrikasındaki makinelerin yarısı, arkasında yüzlerce işsiz bırakarak, taşındı).

İşçiler kalıplar konusunda öfkeliydi ve fabrikadan, yemek zamanı bir toplantı olacağı ilan edilen sendika binasına aktılar. Orada olan Kraus şöyle anlatır: "Bir kelime bile söylenmeden önce herkes karar vermiş gibiydi."[132] Bir örgütleyici onlara ne yapmak istediklerini sorduğu zaman şöyle bağırdılar: "Kapatın! Lanet olası fabrikayı kapatın!"[133] Fabrikaya geri koştular ve birkaç dakika sonra onlardan biri üçüncü kat penceresini açmış Flint BOİ örgütçüsü Bob Travis'e bağırıyordu: "Yaşasın, Bob! O bizim artık!"[134]

İşgalciler hızla fabrika içindeki hayat için örgütlenme sorunuyla yüz yüze geldi. Temel karar alma organı, fabrikadaki tüm grevcilerin günlük toplantısıydı. "Burada oturma eyleminin tüm hayatının muhasebesi yapıldı ve fikir ve kararlarının çoğu hemen oracıkta hayata geçirildi" diyor Henry Kraus.[135] Ana idari organ, grevcilere bilgi veren on yedi kişilik bir komiteydi; onun neredeyse tüm kararlarını gösteren mevcut kayıtlar, grevcilerin genel toplantısında açıklığa kavuşturuluyordu. Fabrika içindeki grevciler, Sidney Fine'a göre "dışarıdaki BOİ liderliğiyle ilişkilerinde sert bir bağımsızlık sergiliyorlardı." Örneğin kişisel olarak grevcilere saygı duyan Travis, basın için malzeme toplasın diye elemanlarından birini fabrika içine göndermek için izin almak zorundaydı; ancak notlarının grev yöneticisi tarafından açıklığa kavuşturulması koşuluyla izin verildi. Bir oturucu, bir muhabire "istediklerimizi almadıkça" sendika başkanı ya da John L. Lewis'den

132. Henry Kraus, *The Many and the Few: A Chronicle of the Dynamic Auto Workers*, Plantin Press, Los Angeles. 1947, s. 87.
133. A.g.e., s. 88.
134. A.g.e., s. 89.
135. A.g.e., s. 93.

emir gelse bile kendisinin ve arkadaşlarının fabrikayı terk etmeyeceklerini söyledi.[136]

Genellikle işyerinde birlikte çalışan erkeklerden oluşan 15'li sosyal gruplar mesken kurdu ve fabrikanın kendi köşelerinde, genellikle yakın dostlarıyla birlikte, toplu yaşadılar. Her grubun kendi temsilcisi vardı ve temsilciler zaman zaman bir araya geliyordu. Grevin gündelik işleri; yiyecek, eğlence, enformasyon, eğitim, posta servisi, sağlık, şikâyetler, söylenti denetimi, dışarıyla iletişim ve benzeri komitelerince yapılıyordu. Her işçi en az bir komitede hizmet veriyordu ve bir günde 6 saat grev göreviyle sorumluydu. Oturucular, sendika üyelerini toplamak, yardımları koordine etmek ve bir "dış savunma birliği" kurmak için kendi temsilcilerini gönderdi.

Savunma sorununa özellikle dikkat ediliyordu. "Özel bir devriye" şirketin saldırı işaretini arayarak, gece gündüz saat başı tüm fabrikayı kontrol ediyordu. Güvenlik grupları girişler ve merdiven boşluklarında görevlendiriliyordu. Grevciler lastik hortumlardan, örgülü derilerden ve kurşundan cop yapmak için "nizami bir üretim bandı" kurdu ve yangın hortumları için delikler bırakarak pencereleri metal levhalarla kapladılar.[137] Adamlar hortumlarla düzenli yangın tatbikatı yapıyor ve cephane için cıvata, somun ve kapı menteşesi topluyorlardı.

Sağlık işlerine de aynı şekilde özel önem veriliyordu. Öğleden sonra saat 03:00'te bir vinç düdüğü duyuluyor ve bütün adamlar fabrikanın bir köşesinde sıralanıyordu. İlk dalga çöpleri topluyor, ardından ikincisi her şeyi düzene koyuyor ve üçüncü zemini süpürüyordu. Kantin katı saat başı temizleniyordu. Adamlar günde bir kez duş alıyordu. Bu önlemler hem moralin hem de sağlığın korunmasında yardımcı oldu. Aynı şekilde işçiler makineleri de koruyordu, hatta bazı du-

136. New York Times, 1 ve 9 Şubat 1937; alıntı Sidney Fine, *Sit-Down: The General Motors Strike of 1936-1937*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1969, s. 172.

137. Sidney Fine, *Sit-Down: The General Motors Strike of 1936-1937*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1969, s. 165.

rumlarda onları yağlıyor, yangın korumayı organize ediyor ve yangın tehlikeleri için teftiş yapıyordu. Yiyecek, dışarıdaki yüzlerce gönüllü tarafından hazırlanıyor ve grev yapan tramvay çalışanlarınca oturuculara getiriliyordu.

İşçiler kural ihlallerini cezalandırmak için mahkemeler kurmuştu. En ciddi "suçlar"; gelmemek, işbaşında uyumak ve yerinden ayrılmak suretiyle verilen görevi yerine getirmede yetersizlikti. Diğerleri; kirli bulaşıkları yıkamamak, çöp boşaltmada kusur, günlük temizlik işlerine katılmama, fabrika kafeteryası dışında sigara içme, binalara giren çıkan herkesi aramada kusur, içki içmek ve uyuma alanı ya da mutlak sessizliğin günün 24 saati geçerli olduğu "Sessiz Alan"da gürültü yapmaktı. Cezalar suça uygun olarak düzenleniyordu, mesela günlük duşunu almayan bir adam banyoyu ovmaya "mahkûm ediliyordu". En büyük ceza, sadece tekrarlayan kural ihlallerinden sonra verilen fabrikadan uzaklaştırma cezasıydı. Mahkemeler genellikle epey mizahla yönetiliyordu ve bir eğlence kaynağı olarak muamele görüyordu. Örneğin uygun tanıtım belgesi olmadan bir fabrikaya giren bir grevci, ceza olarak mahkemeye bir konuşma yapmaya mahkûm ediliyordu. Muhabir Edwin Levinson şöyle ifade etti: "Fisher grevcilerinin kanguru mahkemesinin [uydurma mahkeme] tek bir celsesinde Broadway müzikal komedilerinin bir sezonundakinden daha fazla gerçek mizah vardır."[138]

Bu tür gayriresmî eğlence ve yaratıcılıklar grev topluluğunda filizlenmiş gibiydi. Gözde bir oyunda adamlar bir çember içinde toplanıyor ve bir üyenin adı okunuyor; o da şarkı söylüyor, ıslık çalıyor, dans ediyor ya da bir hikâye anlatıyordu. Her fabrikanın mandolinler, gitarlar, bançolar ve mızıkalardan oluşan kendi bandosu vardı. Grevciler grev hakkında düzinelerce popüler halk ezgisi uyduruyordu. Grevcilerin

138. Edward Levinson, "Labor on the Mart", *Harper's Magazine* 174, Mayıs 1937; alıntı Sidney Fine, *Sit-Down: The General Motors Strike of 1936-1937*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1969, 160. Cf. Edward Levinson, *Labor on the Mart*, ILR Press, Ithaca, 1995.

kararıyla genel toplantılar şarkılarla açılıyor ve kapanıyordu. Gözde olan "Her Daim Dayanışma" idi.

"Hepimiz şimdi tek bir aileyiz" diye yazıyordu bir grevci eve. "Hepimiz kendimizi iyi hissediyoruz ve bol yiyeceğimiz var. Birkaç iyi banço çalan ve şarkı söyleyenimiz var. Şarkı söylüyoruz ve Fisher adamlarını neşelendiriyoruz ve onlar da karşılık veriyor."[139] Bir başkası şöyle yazıyordu: "Yeni bir şey, farklı bir şey, bir sürü yiyecek ve müzik, harika vakit geçiriyorum."[140] Bir psikolog şöyle diyordu: "İşbirliği atmosferi" mesela işçilerin sıklıkla "ben" den ziyade "biz" demesinde kendini gösteren "sahici bir kişilik devrimi" yarattı.[141] Oturma eylemindki Paul Gallico'nun kısa romanındaki bir muhabirin dediği gibi: "Hapishanelerinden bir saray yaptılar."[142]

Fabrika dışında bir komiteler ağı; savunma, yiyecek, hoparlörlü araçlar, grev gözcülüğü, ulaşım, grev nöbeti, propaganda ve eğlence organize ederek grevi destekledi. Kadınlar fabrika dışı organizasyonlarda özellikle önemliydi (Sendika liderliğinin yalnızca erkeklerin fabrika işgal etmesine karar vermesi, kadın işçileri kızdırmıştı). Karılarının desteğinin grev morali için asli olduğu, şirket tarafından bilinen bir gerçekti, kocaları işe dönsün, diye baskı yapmaları için onlara çağrı yapan temsilciler gönderdi. Fakat grevci eşleri ve kadın işçiler, kantine doluştu ve muhtelif komitelerde çalıştılar. Yılbaşı gecesi bir sokak dansını takiben yaklaşık 50 kadın bir Kadın Desteği kurmaya karar verdi ve kendi sözcü bürolarını, grevde görevli anneler için gündüz bakım merkezi, ilk yardım istasyonu ve sosyal yardım komitesi oluşturdular. Polisle ça-

139. Alıntı Sidney Fine, *Sit-Down: The General Motors Strike of 1936-1937*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1969, s. 173-74.

140. Alıntı Sidney Fine, *Sit-Down: The General Motors Strike of 1936-1937*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1969, s. 171.

141. Solomon Diamond, "The Psychology of the Sit-Down", *New Masses* 23, 4 Mayıs 1937, 16; alıntı Sidney Fine, *Sit-Down: The General Motors Strike of 1936-1937*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1969, s. 157.

142. Paul Gallico, "Sit-Down Strike", 159; alıntı Sidney Fine, *Sit-Down: The General Motors Strike of 1936-1937*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1969, s. 171.

tışmalar başladıktan sonra kadınlar 350 üyeli bir Kadın Acil Tugayı kurdu, askerî biçimde örgütlenmiş ve polisle çatışmaya hazırdı. "Erkeklerin etrafında bir hat oluşturacağız ve polis onları tutuklamak isterse, önce bizi tutuklamak zorunda kalacak" diye ilan ediyordu tugayın kurucularından biri olan Genora Johnson.[143]

"Grevde yeni bir kadın tipi doğdu" dedi kadınlardan biri. "Daha dün sendikacılıktan dehşete kapılan, örgütlenme, konuşma, öncülük etme görevleri için kendilerini aşağı hisseden kadınlar, sanki akşamdan sabaha sendikacılık savaşında mızrak başı olmuşlardı."[144] Bir başkası şunları hatırladı: "Daha önce hayatımda görmediğim bir ortak anlayış ve diğerkâmlık gördüm. İlk kez belirli bir amaç için yaşıyorum... Sadece bir kadın olmak hiçbir şeye yetmiyor. Kendi kararlarını alma hakkı olan bir insan olmak istiyorum."[145]

Sendika, grevi koordine ediyor ve merkezî talebi olarak sendika tanınmasını koyuyordu. Tanınmanın anlamı hiç net değildi, lakin işçiler sanayideki kararlarda onlar için bir güç anlamına geldiğini varsayıyor ve bunu hararetle destekliyorlardı. Grev, Flint'ten hızla General Motors sisteminin genelindeki diğer büyük merkezlere yayıldı. Oto işçileri; Indiana Anderson'daki Guide Lamp'te ve Wisconsin Janesville'deki Chevrolet ve Fisher Body'de ve Detroit'deki Cadillac'da oturdu. Düzenli grevler Ohio, Norwood ve Toledo'da ve Michigan, Ternstedt'de gelişti. General Motors; Delco-Remy, Oldsmobile, Pontiac'da ve sayısız başka fabrikada yarı üretime geçmek zorunda kaldı.[146] GM'nin ocak ayı için öngörülen üretimi 224.000 araba ve kamyon 60.000'e indirildi. Şubatın ilk on gününde tüm ülkede sadece 151 araba üretildi.

---

143. Genora Johnson; alıntı Sidney Fine, *Sit-Down: The General Motors Strike of 1936-1937*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1969, s. 201.
144. Alıntı Sidney Fine, *Sit-Down: The General Motors Strike of 1936-1937*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1969, s. 201.
145. A.g.e.
146. Irving Bernstein, *Turbulent Years: A History of the American Worker 1933-1941*, Houghton Mifflin, Boston, 1970, s. 525.

General Motors, fabrikalar boşaltılana ve üç seviyede bir karşı saldırı başlatılana kadar pazarlık yapmayı reddetti: Yasal girişim, bir antigrev hareket ve grevcilere karşı doğrudan şiddet. Grevin üç günü, GM avukatları Yargıç Edward Black'ten bir karar talep etti ve aldı; grevcilerin fabrikaları boşaltması, grev gözcülüğünü bırakmaları ve çalışmak isteyenlerin girişine izin verilmesi emrediliyordu. Şerif kararı oturuculara okudu, kaçana kadar tehditkâr bir şekilde yuhalandı. Bunun üstüne, cin gibi bir sendika avukatı araştırdı ve Yargıç Black'in General Motors'un 219.000 dolar değerindeki 3.365 hissesinin sahibi olduğunu keşfetti. Bu, yargıcı ilgili taraf olarak teşhir etti ve kararı değersiz kıldı, bunun yanı sıra şirketin yönetim üzerindeki gücünü de gösterdi.

Şirketin bir sonraki hamlesi "İşimizin, Evimizin ve Toplumumuzun Güvenliği İçin" Flint İttifakı örgütlemekti. Başında, General Motors'un geçmiş ve gelecekteki yetkilisi olan ve bir resmî polis müfettişinin "General Motors beyinlerinin bir ürünü" diye bahsettiği, George Boysen vardı. İttifak, Flint Belediye Başkanı John Barringer ile yakın işbirliği içinde çalışıyordu.[147] Grev karşıtı propaganda başlattı ve sendikaya karşı; işçiler, işadamları, çiftlik sahipleri, ev kadınları, okul çocukları ve bir belge gösteren herkesi üye kaydederek işe başladı. Flint İttifakı kabarık bir kayıtlı listesi peşindeydi çünkü Boysen'e göre "bunun grev hareketini boğacak moral etkisi vardı".[148]

Neredeyse iki haftadır Flint'te küçük şiddet eylemleri oluyordu. Fakat 11 Ocak'ta Fisher 2 No'ludaki oturuculara yemek taşıyan destekçiler kapıda, fabrikanın zemin katında kalmaları için grevcilerin izin verdiği fabrika bekçileri tarafından durduruldu. Gözcüler yirmi dört basamaklı bir merdivenle yemekleri almaya başladı; fakat bekçiler bir kanat düzeni oluşturdu ve merdiveni ele geçirdiler. Birdenbire polis fabrikaya

147. Sidney Fine, *Sit-Down: The General Motors Strike of 1936-1937*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1969, s. 189.
148. A.g.e., s. 188.

yaklaşan tüm trafiği kesti. Bu açıkça ya grevcileri açlıktan öldürecek ya da boşaltmak zorunda bırakacak bir girişimdi ve işçiler kapıları tutmazsa başarıya ulaşacaktı. Sopalarla silahlanmış 20 işçi alt kata yürüdü ve kapının anahtarını istedi. "Bana onu kimseye vermemem emredildi" diye karşılık verdi şirketin görevli polis memuru.[149] Oturucular bekçilere ona kadar sayma süresi verdi sonra kapıya yüklendiler. Bekçiler aceleyle çıkıp kendilerini kadınlar hamamına kilitledi. Oturucular ahşap kapıyı omuzladı ve dışarıda toplanan gözcülerin tezahüratları arasında çabucak kırdılar.

Sonra aniden devriye arabaları yığıldı ve şehir polisi akın etti, gözcülere ve fabrikanın içine gaz bombaları attı. Bu noktada oturucular tarafından yapılan önceki savunma hazırlıkları işe yaradı; yangın hortumlarını memurların üzerine açtılar ve onları bir kiloluk kapı menteşesi yağmuruna tuttular. Beş dakika içinde polis sırılsıklam ve hırpalanmış hâlde etraftan çekildi. Polis tekrar saldırdı fakat dışarıdaki gözcüler yeniden toplanıp onları uzaklaştırdı. Geri çekilirken polis tüfeklerini ateşledi ve 13 kişiyi yaraladı.

Çatışmaya süratle "Uçuşan Mermiler Savaşı" adı takıldı. Grevciler için büyük bir zafer ve polis saldırısına karşı direnebildiklerinin bir göstergesi olarak değerlendirildi. Bunun ardından eskiden muhalif olan işçiler sendikaya akın etti. Bu olay Vali Frank Murphy'yi de Ulusal Muhafızları Flint'e göndermek için provake etti.

Murphy *par exellence* [mükemmel] bir New Deal valisiydi. Detriot'te, işsizlere olağandışı sosyal yardım sağlayan ve polisin radikalleri bastırmasını engelleyen, eyaletteki en liberal belediye başkanlarından biriydi. Ezici bir işçi desteğiyle seçilmişti ve sosyal yardımı grevcilere erişilebilir kılmada ısrarlı olmuştu. Fabrikaları Flint'teki ana hedefler olan Walter Chrysler ve Fisher Body'nin Lawrence Fisher'i gibi oto patronlarıyla da sıkı fıkıydı. Zamanında bilinmese de Murphy,

149. Henry Kraus, *The Many and the Few: A Chronicle of the Dynamic Auto Workers*, Plantin Press, Los Angeles. 1947, s. 128.

104.875 dolar değerindeki 1.650 General Motors hissesinin de sahibiydi.[150]

Murphy oturucuları zorla çıkarmak için Ulusal Muhafızları kullanmaya niyetlenmedi. General Motors onun bu kararını tam olarak destekledi, şirket yetkilileri Murphy'ye grevcilerin "zorla boşaltılmasını" istemediklerini kişisel olarak söyleyediler.[151] Knudson, GM'nin grevin şiddetten ziyade görüşmeler yoluyla çözülmesini istediğini kamu önünde ifade etti. Oturma eyleminin yasadışı olduğuna inanan ama grevcilerin boşaltılmasında kan dökületeceğinden korkan Murphy, işçilerin başının üzerinde aç bırakma tehdidini sallarken, Ulusal Muhafızları yasal olmayan saldırıları önlemek için kullandı. Murphy bir ateşkes sağlanmasında da başarılıydı; bir şirketin makineleri almayacağına ya da 50 gün fabrikayı açık tutacağına söz vermesi karşılığında, sendika fabrikayı boşaltacaktı. Bu grevcilerin en kuvvetli olduğu noktayı, fabrikanın sahipliğini ellerinden almış olacaktı; fakat sendika GM'nin Flint İttifakı ile görüşme planınlarını bir aldatmaca olarak niteleyip ateşkese son verdiğinde buna takoz kondu.

Öteki araçlarla fabrikaların boşaltılmasında başarısız olununca, GM farklı bir yargıca yeni bir karar için müracaat etti. Bu arada Detriot'te polis tarafından, Saginaw'da yasal olmayan güçler tarafından ve Indiana, Anderson'da her ikisi tarafından grevcilere saldırılması gibi baskılar arttı.

Bu noktada Flint'teki yerel liderler, dev Chevrolet 4 No'lu fabrikanın ele geçirilmesiyle güçler dengesini değiştirecek cesur bir inisiyatif akıl ettiler. Sorun, Chevrolet 4 No'ludaki sendika gücünün kısıtlı olması ve fabrikanın şirket muhafızları tarafından sıkı biçimde korunmasıydı. Kasıtlı olarak şirket ajanı olduğundan kuşkulanılanları içeren, dikkatle seçilmiş Chevrolet işçilerinin bir toplantısında Bob Travis, Chevrolet 9 No'luda, ertesi gün, 1 Şubat saat 03:20'de bir oturma eylemi ilan etti. 9 No'ludaki kilit liderler fabrikayı ele geçirmek için sadece bir

150. Sidney Fine, *Sit-Down: The General Motors Strike of 1936-1937*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1969, s. 155.
151. A.g.e., s. 236.

buçuk saate ihtiyaçları olduğunu söylediler oysa asıl hedef 6 No'luydu. Beklendiği gibi şirket muhafızları, şirket ajanlarınca uyarılmış ve 4 No'ludan 9 No'lu bölgeye kaydırılmışlardı. Saat 03:20'de işçiler 9 No'luda oturma eylemindeydi, şirket muhafızları koşuşturdu ve şaşırtma savaşı başladı. Bu arada 4 No'luda planı bilen bir avuç işçi fabrika etrafında "Kapatın!" [152] diye bağırarak koşuyordu fakat seslerini duyurmak için bile çok azlardı. Bu arada plana göre 6 No'ludakiler, küçük bir grubu 4 No'luya götürdü. Bununla birlikte devasa fabrikayı kapatmak için hâlâ çok azlardı ve plan başarısız olmuş gibi görünüyordu. Fakat 6 No'luya döndüklerinde tüm fabrikanın grevde olduğunu gördüler ve işçiler kapısına kilit vurmak için 4 No'luya topluca yürüyorlardı. 4 No'ludaki işçilerin yaklaşık yarısı oturma eylemine katıldı, kalanı ayrılırken yemeklerini grevciler için gondollara [asılı sepet] bıraktılar.

Chevrolet 4 No'lunun ele geçirilmesi güçler dengesini değiştirdi. İşçilerin, bitkin olmak şöyle dursun, sanayi üzerindeki kontrollerini daha da genişletebileceklerini gösterdi. Sonuç olarak General Motors fabrikalar boşaltılmaksızın, görüşme yapmayı kabul etti. Ne var ki kanun ve düzen güçleri daha da saldırgan olanı denedi. Yargıç Gadola 24 saat içinde fabrikaların boşaltılmasını, grev gözcülüğüne son verilmesini emreden yeni bir karar çıkardı. İşçiler bunu reddettiğinde bir haciz müzekkeresi çıkardı ve hükümetin onayı olmadan Ulusal Muhafızların zorla boşaltmaya yetkisi olduğunu iddia etti. Final krizde binlerce işçi yüzlerce kilometre öteden Flint'e akın etti. Detroit ve Toledo'daki fabrikalar Flint'e doğru yola çıkan işçilerce kapatıldı. Provokasyon görünümü vermemek için hareket Kadınlar Günü ilan edildi ve Lansing, Pontiac, Toledo ve Detroit'ten kadın tugayları geldi. Belki 10.000 kişilik kalabalık, şehrin kalbinde geçit töreni yaparak, Flint'i fiilî olarak işgal etti sonra fabrikadan sağladıkları 75 santimlik tahta payandalarla silahlanmış olarak tehdit altındaki Fisher'in 1 No'lu fabrikasını kuşattılar.

152. Henry Kraus, *The Many and the Few: A Chronicle of the Dynamic Auto Workers*, Plantin Press, Los Angeles. 1947, s. 211.

Oturucuların Ulusal Muhafızlarca boşaltılamadığını öğrenen Belediye Başkanı Barringer, tüm şehir polisinin görev başında olmasını emretti ve 500 adamlık bir "kendi ordumuz"u kurmaya karar verdi. "Oraya ateş ederek gideceğiz" diye ilan etti. "Grevciler bu şehri ele geçirdi ve biz onu geri alacağız."[153]

Olayların akışı sendikanın bilgisi olmadan, fabrika dışında grev liderlerini koruma sorumluluğunu almış olan Savaş Gazileri Sendikası tarafından yapılan bir planı akla getiriyordu. Liderler Gadola kararıyla tutuklanacak olursa gaziler "kendi aralarında silahlı bir güç toplayacak ve ABD Anayasası'nı, 'gerçek Vatanseverliği' ve sendikayı savunacak, belediye binasının, mahkemenin ve polis karargâhının yönetimini ele alacak, tüm memurları yakalayıp hapsedecek ve sendikacıları serbest bırakacaktı".[154]

Bir GM yetkilisi, seferberliği sona erdirmesini isteyip "istediğimiz son şey sokaklarda bir ayaklanmadır" –kaçınılmaz olarak işçilerin kitlesel seferberliği sonucunu doğuracaktı– dediğinde, Barringer'in "ordusunun" ayakları altından halı çekildi.[155]

11 Şubat'ta General Motors grevdeki fabrikalarda sendikayı tanımayı ve pazarlık yapmayı kabul etti ve 6 ay başka herhangi bir örgütü muhatap almayacağına söz verdi. Sidney Fine'ın yazdığına göre "Zamanındaki başka sendikalar gibi BOİ'nin de 'tanınma' teriminden anladığı zaten oldukça bulanıktı; ancak sendika daha önce hiç tadını çıkarmadıkları GM fabrikalarında yasal bir statüyle ilgili olduğuna inanıyordu ve bunun nedenleri vardı. Ayaklanmalarla uğraşmak zorunda kalmadan önceki 6 aylık süre zarfında, 17 fabrikadaki pozisyonunu sağlamlaştırabileceğinden emindi."[156]

Fakat anlaşma *sendikayı* kurumsallaştırmaya kesin yetse de, işçilerin somut öfkesi için çok az olacaktı. Fisher 1 No'ludaki

153. Sidney Fine, *Sit-Down: The General Motors Strike of 1936-1937*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1969, s. 281.
154. Henry Kraus, *The Many and the Few: A Chronicle of the Dynamic Auto Workers*, Plantin Press, Los Angeles. 1947, s. 248.
155. Sidney Fine, *Sit-Down: The General Motors Strike of 1936-1937*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1969, s. 282.
156. A.g.e., s. 306-7.

grev komitesinin başı olan Bud Simons ikaz edilip anlaşma hükümleri anlatıldığında, şöyle dedi: "İnsanların duymak istediği bu değil. Biz bunun için grev yapmadık."[157] Sendika anlaşmayı oturumculara sunduğu zaman sordular: "Hani üretim hattının hızlandırılması? Hani patronlar, şimdiye kadarki gibi güçlü mü olacaklar?"[158]

İşçilerin önsezileri, fabrikaların boşaltılmasını takip eden müzakerelerce doğrulandı. Irving Bernstein'ın sözleriyle "Şirketlerin siyaseti sendikayı kontrol altına almak, mecbur olunan ekonomik güçten daha fazlasını kazanmak ve hepsinden çok, üretim sürecinde, özellikle de üretim hattının hızlandırılması üzerinde idari takdirin muhafaza edilmesiydi."[159] İşçilerin bakış açısından grevin temel talebi üretim hızının "karşılıklı belirlenmesiydi" fakat 12 Mart'ta imzalananan toplu iş sözleşmesine göre, yerel yönetim bu konunun belirlenmesinde "tam yetkiye" sahipti. Bir işçi itiraz ederse "iş gözden geçirilecek ve zamanlama adaletsiz bulunursa bir düzenleme yapılacaktı".[160] Dahası her 25 işçi için 1 işyeri temsilcisinin birlikte çalıştıkları kişileri doğrudan temsil etmesi yerine sendika, her fabrikada 9'dan fazla olmayacak fabrika komiteleri yoluyla yönetimle muhatap olmayı kabul etti. Son olarak sendika "nizami şikâyetler prosedürü yoluyla anlaşma için her yol tüketilene dek ve sendikanın uluslararası yetkililerinin onayı olmadan hiçbir vakada çalışmanın askıya alınmayacağına ya da durdurulmayacağına"[161] söz vererek, üretimin hızlandırılması ve diğer şikâyetlere karşı işçilerin doğrudan eylemini kısıtlamanın faili olmayı kabul etti.

Bu anlaşmalar kendi güçlerini daha yeni keşfetmiş işçileri kontrol altına almak için yeterli değildi. İşçiler grevdeki başarının "GM fabrikalarında statü ve güç yapısında bazı radikal değiş-

157. A.g.e., s. 307.
158. Henry Kraus, *The Many and the Few: A Chronicle of the Dynamic Auto Workers*, Plantin Press, Los Angeles. 1947, s. 287.
159. Irving Bernstein, *Turbulent Years: A History of the American Worker 1933-1941*, Houghton Mifflin, Boston, 1970, s. 551.
160. Sidney Fine, *Sit-Down: The General Motors Strike of 1936-1937*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1969, s. 325.
161. *New York Times*, 11 Nisan 1937.

şiklikler getireceğini" varsayıyordu ve "yönetimin alışılagelmiş disiplin uygulamalarını kabul etmede isteksizdiler" "Aylardır pek çok fabrikada başıboş kalmışlardı."[162] Bir işçinin daha sonra hatırladığı gibi "ne zaman bir ihtilaf çıksa, yoldaşların oturma eylemi yapma ve hemen işi durdurma eğilimi vardı".[163] Knudson'a göre, Mart ve Haziran 1937 arasında GM fabrikalarında 170 oturma eylemi oldu.[164]

Örneğin 18 Mart'ta ödeme yöntemi konusunda bir ihtilaf yüzünden 200 kadın Flint Fisher 1 No'lu karoser fabrikasındaki bir dikiş odasında oturdu. Bir saat sonra onlarla dayanışma için 280 kişi, bir başka dikiş odasında oturdu. Sonra 60 adam gemi yükleme departmanında oturdu. Kısa süre sonra tüm fabrika kapanmak zorunda kaldı. "Grevin... sendikanın anlaşma süresince şirketi oturma eylemine karşı korumaya söz verdiği... anlaşmanın ihlali açık olduğundan, sendika yetkilileri meseleyi halletmek için Flint'i sıkıştırdı."[165]

İki hafta sonra 935 adam son Chevrolet montaj fabrikasında greve gitti. Sonra parça ve servis tesisi, Fisher 2 No'lu karoser fabrikasını kapatarak destek grevine gitti. Son olarak Chevrolet kompleksindeki tüm departmanlarındaki işçiler destek için greve çıktı. Bu arada Fisher karoser fabrikası ve Pontiac'daki Yellow Truck and Coach fabrikası işçi arkadaşlarının işten çıkarılmasını protesto eden işçilerce kapatıldı. Toplam olarak 30.000 işçi bu zamandaki denetimsiz grevlere katıldı.

Bu eylemler, işçilerin sendika olmadan fabrikalar hatta şehirlerarasında eylemi koordine etme kabiliyeti geliştirdiğini gösterdi. Sendika yetkilileri Vali Murphy'ye, oturma eylemleriyle "kafalarının karıştırıldığını" ve "fabrikalardaki temsilcilerinin onlara sendika yetkilendirmesi olmaksızın yeni oturma eylemlerine 'itildiklerini' söylediğini" anlattı.[166]

162. Sidney Fine, *Sit-Down: The General Motors Strike of 1936-1937*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1969, s. 321.
163. A.g.e.
164. Irving Bernstein, *Turbulent Years: A History of the American Worker 1933-1941*, Houghton Mifflin, Boston, 1970, s. 559.
165. *New York Times*, 19 Mart 1937.
166. *New York Times*, 2 Nisan 1937.

Bunun kadar önemli olan, bu yetkiyi yönetime bırakan sendika sözleşmelerine rağmen işçilerin üretim hızı üzerinde kontrol kazanmasıydı. "Chevrolet Motor fabrikalarında üretim, ana hatlardaki kilit adamların üretimi azaltmak için aralıklarla çalışmayı durdurmasıyla, sendikalı işçilerin toplu eylemleri sonucu, son birkaç hafta içinde önceki çıktının yaklaşık %50'si kadar azaltıldı" diye yazıyordu *The New York Times* 2 Nisan'da.[167]

Sendikanın üretim hızı üzerinde kontrol kazanmadaki başarısızlığına rağmen, büyük greve karşı çıkmış bir Fisher 1 No'lu işçisi şöyle yazar:

> İnsanlık dışı yüksek hız *artık yok*. Biz artık söz sahibiyiz ve hattın hızını azalttık. Ve [bize] artık insan gibi muamele ediliyor, makinenin bir parçası gibi değil. Büyük baskı kalktı... Açıkça kanıtlandı ki birleşirsek ayağa kalkarız, bölünür ya da yalnız kalırsak kaybederiz.[168]

Sendikanın üst liderleri bu denetimsiz iş durdurmaları sendikanın otoritesine ciddi bir tehdit olarak görüyordu. *New York Times*'ın "SÖK Sendikalarının Denetimsiz Oturma Eylemleriyle Savaşı" başlıklı bir makalesinde, bunlara karşı atılan adımlar anlatılıyordu:

1. Denetimsiz bir grev ya da tehdidi olur olmaz, BOİ'nin uluslararası yetkilileri ya da temsilcileri bunu önlemek ya da sonlandırmak için olay mahalline koşar, adamları işe geri döndürür ve şikâyetler konusunda düzgün bir anlaşma sağlanır.
2. Tüm temsilcilere ve örgütçülere kesin talimatlar yayımlandı: Uluslararası yetkililerin onayı olmadan herhangi bir iş yavaşlatmaya yetki verirlerse azledilecekler ve yerel sendikalar herhangi bir denetimsiz üretim durdurması

167. A.g.e.
168. Alfred H. Lockhart to Gernsley F. Gorton, Mart 7, 1937, William H. Phelps Papers, Michigan Historical Collection; alıntı Sidney Fine, *Sit-Down: The General Motors Strike of 1936-1937*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1969, 328.

ya da engelleme için uluslararası sendikadan herhangi bir para ya da yardım alamayacak.

3. İşçi temsilcileri General Motors sözleşmelerinde yer alan, şikâyetlerin giderilmesi prosedürü konusunda "eğitiliyor" ve sendikanın, sıradan üyelerin grevlerin gereksiz olduğuna ikna edileceğine inandığı bir sistem çalıştırılıyor.
4. Belli örneklerde işten çıkarılarak, sürülerek ya da tenzili rütbeyle, "asabi" ya da "sorun çıkarıcı" olduğu görülen memurların, örgütçülerin, temsilcilerin "temizliği" sağlanmıştır.[169]

John L. Lewis ve BOİ liderleri, komünist ajitasyonla, Nisan başında on binlerce boşa giden denetimsiz grevle suçlandı ve *The New York Times,* Lewis'in yakında "kendi Birleşik Maden İşçileri'nden Flint'e "üretim bandındaki sorun çıkaranları alıkoymak için... kabadayı adamlardan müteşekkil' 'uçan birlikler' gönderebileceğini" yazdı.[170] Fakat Komünist Parti Michigan Sekreteri William Weinstone, komünistlerin sorumluluğu olduğu suçlamasını öfkeyle reddetti. "Oturma eylemlerinin gelişigüzel kullanılmasını" açıkça kınadı.[171] "Ben bugün şahsen Flint'i ziyaret ettim... ve son oturma eylemlerini ufacık da olsa tasvip eden ya da destekleyen tek bir komünist görmedim" diye ekledi.[172]

Oturma eylemlerine ilişkin Komünist Parti'nin genel tavrı SÖK'ünkini yakından takip ediyordu. Bir parti strateji toplantısında Akron'dan bir komünist lider şunu savunuyordu: "Oturma eylemi son derece etkili bir örgütsel silahtır. Fakat bu sürpriz eylemin tehlikesine karşı bizi uyardığı için övgü Yoldaş Williamson'a gitmelidir. Oturma eylemi, şirketler sendikayla toplu olarak pazarlık yapmayı reddettiği için geldi. Şimdi sendika ve işveren arasındaki düzenli ilişki –ve işçilerin sendika prosedürüne kesin riayet etmesi– için çalışmalıyız."[173]

169. *New York Times*, 11 Nisan 1937.
170. *New York Times*, 4 Nisan 1937.
171. *New York Times*, 7 Nisan 1937.
172. A.g.e.
173. Ruth McKenney, *Industrial Valley*, Harcourt, Brace and Co., New York, 1939, s. 340.

Sendikanın denetimsiz oturma eylemlerine karşı çıkmasının vardığı yer 1937 Kasım'ındaki bir olayla resmedilir. Fisher karoser fabrikasında dört işçi işten çıkarıldı ve onların birkaç yüz çalışma arkadaşı greve gitti ve protesto için fabrikayı işgal etti. Birleşik Otomobil İşçileri liderleri grevin aleyhinde tavır aldı; fakat işçileri bırakmaya ikna edemedi ve bu yüzden hileye başvurdu. İşçileri iki vardiyaya ayrılmaya ve fabrikayı nöbetleşe işgal etmeye, destekçilerini bu vardiyaların birinde yoğunlaştırmaya ve mülkü şirket muhafızlarına geri verip fabrikadan çıkmaya ikna etti. Öteki grevci vardiyası nöbeti almak için geldiğinde, lokavt yediklerini gördüler ve içeri sokulmadılar.

Bir *New York Times* muhabirinin devam eden oturma eylemlerinin kısmen "işçilerin tarafında bizzat sendikadan memnuniyetsizlik" sonucu olduğunu ve o işçilerin "bazı vakalarda kendi patronları kadar kendi liderlerine de meydan okumaya gönüllü olduklarını" söylemesi şaşırtıcı değildir.[174] Sıradan işçiler işyerlerinde çalışma disiplininin artırılması için sendikanın aktör olacağını hesaba katmamışlardı. Ama –bir örgütlenme taktiği olarak oturma eylemlerinden ne kadar yararlanırlarsa yararlansınlar– bu her zaman SÖK sendikalarının asli politikası olmuştu.

SÖK direktörü John Brophy, General Motors grevinden önce yayımlanan, kelimeleri dikkatle seçilmiş demecinde bunu açık açık anlatır: "Belli bir tip sanayideki sendikacılığın gelişim ve yükselme aşamasında, oturma grevlerinin gerçek değeri vardır. İşçiler örgütlendikten ve emek ilişkileri toplu pazarlık yoluyla düzenlendikten sonra, biz ısrarla işçilerin şikâyetlerin giderilmesi için ücret sözleşmesi içinde sağlanan araçları kullanmasını tavsiye ederiz."[175]

SÖK Sendika Haberler Servisi editörü Len De Caux bunu ayrıntılandırır:

174. *New York Times*, 11 Nisan 1937.

175. Louis Adamic, *My America, 1928-1938*, Harper and Brothers, Publishers, New York, 1938, s. 415.

> Oturma eylemleriyle SÖK'ün ilk deneyimi onların cesaret kırıcılığıydı. Bu Akron lastik sanayisindeydi, sonra Goodyear grevi. SÖK temsilcileri... yeni sendikacıları anlaşmanın sağladığı gibi, şikâyetlerin müzakere edilmesi için böyle kanalları kullanmaları gerektiği gerekçesiyle oturmalara karşı uyardı.
> Toplu pazarlık eksiksiz kabul edildiğinde, sendikanın tanınmasında uzlaşıldığında ve bir anlaşmaya varıldığında, SÖK sendikacıları kendi taraflarında bunun disiplinli bir biçimde uygulanmasının bütün sorumluluğunu kabul eder ve bu yürürlükteyken oturma eylemlerine ya da herhangi bir greve karşı çıkar.[176]

John L. Lewis daha da pervasızdı: "Bir SÖK sözleşmesi; oturma, yatma ya da herhangi bir tür greve karşı uygun korumadır."[177] Alınan model SÖK'ün en büyük sendikası, Birleşmiş Maden İşçileri'ydi; ki onun "kömür şirketleriyle anlaşması artık sözleşme şartları süresince çalışma kesintisi olmayacağına dair garantiler içerir ve [onun] tüzüğü yetkilendirilmemiş bir greve katılan ya da çağrı yapan biri için para cezası, işten çıkarma, hatta kara listeye almayı kapsayan belli cezalar içerir".[178]

"SÖK karargâhında tutulan yeni sendikalar, üyelerini eğitmeli ve disipline etmelidir ya da sağcı veya solcular tarafından politik iktidarı ele geçirmede çok güzel kullanılabilecek bir kaos ve anarşi durumuna davet çıkarır" sonucunu çıkarıyordu *Times* uğursuzca.[179]

Yine de sendikaların ve hükümetin çabalarına rağmen iki oto sanayisindeki denetimsiz grevler devam etti, bu güne kadar da devam etmektedir.

General Motors grevlerinin ardından ülkenin her tarafında insanlar oturmaya başladı. Hatta –bir günden kısa sürede yapılan

176. Herbert Harris, *American Labor*, Yale University Press, New Haven, 1939, s. 290-91.
177. A.g.e., 291.
178. *New York Times*, 11 Nisan 1937.
179. A.g.e.

sayısız "şipşak" hariç– Emek İstatistikleri Bürosu 1937'de yaklaşık 400.000 işçinin oturma eylemlerine katıldığını kayda geçti.[180] Bunların hepsini burada özetlemek imkânsız olacak; fakat General Motors oturma eylemleri sırasında ve hemen sonrasındaki dalganın tepe noktasında olanların birkaçını inceleyerek, bunların kapsam ve kalıplarıyla ilgili bir şeyler öğrenebiliriz.

En hızlı yayılım oto sanayisindeydi. Sendika Chrysler'la müzakerelere başladı ve şirket General Motors anlaşmasını kabul etmeyi önerdi. *The New York Times*'a göre:

> Sendika komitesi kıdem meselesini tartışmaya başladı ama sıradan işçilerin, toplu sözleşmenin ajandanın ilk sırasına konmasını talep ettiğini söyledi.
> Sonra muhtelif sendika şubeleri toplantılar yaptı ve ertesi Pazartesi'ye kadar toplu sözleşme üzerine şirketten evet ya da hayır cevabı talep eden bir ültimatom sunması için sendika komitelerine emir veren kararlar alındı.
> Şirket olumsuz cevap verdiğinde, sendikaya göre, adamlar liderlerinin emri olmaksızın kendi kendilerine oturdu.[181]

Şirket 6.000 oturucular [sitdowner] bırakmalarını emreden bir mahkeme kararı temin etti; fakat boşaltma saati yaklaşırken, büyük bir grev gözcüsü kalabalığı toplandı –Hamtramck'teki Dodge ana fabrikasında 10.000; Chrysler Jefferson fabrikasında 10.000; öteki Chrysler, Dodge, Plymouth ve DeSoto fabrikalarında az sayıda; toplamda 30.000 ila 50.000 kişi– tahliyeye girişmenin yaratacağı sonuçları gösteriyordu. "Genel olarak" diye yazıyordu *Times*, grevcileri özel yardımcı polislerle tahliye etme girişiminin "kaçınılmaz olarak büyük miktarda kan akmasına ve silahlı ayaklanma durumuna" yol açacağından korkuldu.[182]

Vali Murphy, mahkeme ve diğer kamu otoritelerine saygıyı yeniden tesis etmek, kişi ve mülkiyet haklarını korumak ve örgütlü toplum yapısını muhafaza etmek için devletin "sanayi,

180. Irving Bernstein, *Turbulent Years: A History of the American Worker 1933-1941*, Houghton Mifflin, Boston, 1970, s. 500.
181. *New York Times*, Mart 27, 1937.
182. *New York Times*, Mart 19, 1937.

ticaret ve ulaşıma gereksiz kesintileri"[183] önlemesi gerektiğine vurgu yaparak, devletin güç kullanımının gerekebileceği konusunda uyardı. Murphy bir kanun ve düzen komitesi kurdu; fakat BOİ tepe yetkilileri buna hizmet vermeyi reddetti, "grevciler fabrika içinde coşkulu bir sevinçle ev yapımı coplarını sallarken görülebilirdi. Kapının içinde şirket kafeteryasında yemek servisi yapan yaklaşık 150 kadın, metal servis tepsilerine bıçak ve çatallarla vurarak kendilerini bir yılan dansına kaptırdı."[184]

İşgal edilen fabrikalardaki işyeri komiteleri, toplu sözleşme haklarını alana kadar fabrikaları terk etmemeyi oylayarak kararlaştırdı. Bununla birlikte 24 Mart'ta SÖK'ü temsilen John L. Lewis, Chrysler'ın grev başlamadan önce bile kabul ettiği General Motors anlaşması temelinde, fabrikaları boşaltmayı kabul etti. Birçok grevci bu anlaşmanın teslimiyet olduğunu düşünüyordu fakat gönülsüzce fabrikalardan çıktılar.

Chrysler grevi sadece Detroit bölgesinde, onlarca kendiliğinden oturma eyleminin en büyüğüydü. Yaklaşık 20.000 ilave oto işçisi Hudson Motor Şirketinde bir oturma eyleminin sonucu olarak iş bıraktı.[185] General Motors fabrikalarında bu zaman zarfında çok sayıda denetimsiz grev vuku buldu, bunların çoğuna bir seferde on binlerce işçi katılıyordu. 1 Nisan itibarıyla Michigan'da 120.000'den fazla oto işçisi grevdeydi. İşçiler Şubat sonunda Newton Packing Şirketini işgal etti ve 11 gün sonra, "aptal yerine konulduklarını" söyleyerek, 170.000 dolar değerindeki etin [bulunduğu] buzdolabının fişini çektiler.[186] Mart başlarında Crowley-Milner ve Frank and Sedar mağazalarında tezgâhtarlar oturdu. 35 kadın işçi "onları korkutup kaçırmak için"[187] örgütleyicilerin başı üzerinde ateşlenen bir tüfeğin sahibi olduğu için Durable Laundry'e el koydu. Aynı gün Detroit'in dört önde gelen oteli oturma eylemleri ve lokavtlarla tamamen kapatıldı. Kadınlar kendi kendilerine üç tütün fabrikasında

183. *New York Times*, Mart 18, 1937.
184. A.g.e.
185. *New York Times*, Mart 21, 1937.
186. *New York Times*, Mart 9, 1937.
187. *New York Times*, Mart 18, 1937.

birkaç hafta barikat kurdu; bir vakada mahalle sakinleri, içine taş konmuş kartoplarıyla polis muhafızlarıyla savaştı. 8 kereste deposu, çalışanları tarafından işgal edildi. Diğer oturma grevleri Yale ve Towne kilit şirketlerinde ve Square D elektrikli alet imalatçılarında vuku buldu.

Devasa Chrysler grevine karşı konulamazken, polis daha küçük oturma eylemlerine karşı güç kullanma yoluna gitti. 20 Mart öğle sonrasında polis Newton Packing Şirketinden grevcileri çıkardı. Üç saat sonra 150 polis bir tütün fabrikasındaki oturuculara saldırdı "Cüretkâr kızlardan, şaşkına dönmüş kır saçlılara kadar 86 kadın grevci, hapishane arabasına doldurulup hızla götürülürken binada bir ya da iki kişinin histerik çığlıkları yankılanıyordu, kırılan camlar ve sokak izdihamının bağrışları velveleye ekleniyordu."[188]

Böyle eylemler oto işçilerine karşı bir emsal olabilirdi kuşkusuz ve BOİ, Cadillac Meydanı'nda kitlesel bir protesto çağrısı yaparak yanıt verdi. Sendika da Detroit bölgesindeki 180.000 oto işçisine (daha yeni bir sözleşme imzalamış olan GM'dekiler hariç) bir grev çağrısı yapmakla tehdit etti ve küçük işyeri ve fabrikalardaki oturucuların zorla tahliyesi durdurulmadıkça, şehir çapında bir genel grev isteyeceğini ima etti. *The New York Times*'ın Russell B. Porter'ının görüşü şöyleydi: "Sendika örgütü şimdi şehir çapında bir genel grev için... fokur fokur kaynarken, otomobil işçileri sendikasının şehrin tüm emek hareketinin desteğini alabilmesi son derece mümkündür."[189] Detroit'teki BOİ şubelerine bir greve hazır durumda kalmaları için telgraflar gönderildi fakat şehir, kalan 20'den fazla oturma eylemine mukabil grevin şevkini kırdı.

7 Mart'tan 21 Mart'a kadar Chicago yaklaşık altmış oturma eylemi gördü. Chicago'nun altındaki 96 kilometrelik yük metrosunda makinistler kumandaları kapattı ve işveren malların büyük oranını yerüstünde gemiye yüklemeye karar verdiğinde ve 35 tünel işçisine yol verdiğinde oturdular. Makinistlere 400

188. *New York Times*, Mart 21, 1937.
189. A.g.e.

yük işleyicisi ve ambarlarına barikat kurulmuş başka çalışanlar katıldı. 12 Mart'ta 9.000'den fazla erkek ve kadının greve gitmesiyle oturma eylemleri Loop'u vurdu; içlerinde garsonlar, şekerciler, taksi şoförleri, tezgâhtarlar, fıstık paketleyicileri, stenocular, terziler, kamyon şoförleri ve fabrika işçileri de vardı. 300'ü büro işçisi olmak üzere 1.800 işçi Chicago Mail Order Şirketinde oturdu ve %10 ücret artışı kazandı; 450 çalışan saat üçte *de Met*'in çay salonunda oturdu, o gece %25 ücret artışıyla eve gidene kadar "kızlar gülüyor ve hizmet ettikleri masalarda konuşuyorlardı"[190] ve ertesi gün oturma eylemi 9'dan fazla Chicago firmasını vurdu.

Oturma eylemleriyle vurulan sanayilerin ve adreslerin yayılımı neredeyse sınırsızdı. Elektrik işçileri ve mobilya işçileri St. Louis'de oturdu. Bir gömlek şirketindeki işçiler Tenessee Pulaski'de oturdu. Philadelphia'da işçiler Venus Silk Hosiery Şirketinde ve National Container Şirketinde oturdu. Ohio, Garard'da deri işçileri, Colorado, Pueblo'da süpürge imal eden işçiler oturdu. Ohio, Akron'daki bir balık oltası şirketindeki işçiler oturdu. Petrol işçileri Oklahoma, Seminole'daki sekiz benzin tesisinde oturdu.

Oturma eylemleri özellikle mağaza çalışanları arasında yaygındı, bu yüzden kolaylıkla düzenli grevlerin yerini aldı. New York'taki iki Woolworth mağazasında kadınlar oturdu. Bir mağazanın dışındaki grev gözcüleri özel güvenliği aştı, yerden 15 fit yüksekteki bir çıkıntıdan pencereleri açtı ve büfeden porselenler ve gümüşlerle yemek yiyen grevcilere bebek karyolaları, battaniyeler, portakallar ve yiyecek paketleri geçirdi. Benzer oturma eylemleri 5 F&W Grant mağazasında da oldu; birinde grevciler zaman geçirmek için doğaçlama bir Aziz Patrik Günü kutlaması ve bir evlilik taklidi sahneledi. Oturacak sandalye olmayınca, Pittsburgh'daki 150 satıcı kız ve 25 depocu oğlan, daha kısa saatler ve ücret artışı için 4 C.G. Murphy "five-and-ten" [ucuzluk] mağazasında bir "kavuşturulmuş kollar grevi" sahneledi, bir taraftan da yakınıyorlardı: "Üniformalarımız

190. *New York Times*, Mart 31, 1937.

için, onları yıkadığımız için ve yerleri süpürdüğümüz için bize ödeme yapmaları gerekir."[191] Rhode Island Providence'daki 11 mağaza yaklaşan bir oturma eylemini engellemek için çalışanlarına lokavt yaptı, bu noktada sendikalar perakende satışta bir genel grev çağrısı yaptı.

Oturma eylemleri özel teşebbüs çalışanlarıyla sınırlı da değildi. New York Amsterdam'da belediyenin kül ve çöp toplayanları, ücret artışı talepleri reddedilince, şehrin Bayındırlık İşleri Departmanı'ndaki kamyonlarında oturdular; belediye başkanı özel bir kamyon taşımacılığı firmasıyla anlaştı, grevciler adamları grev kırıcı olarak çalışmamaya ikna etti. Benzer bir grev de Connecticut Bridgeport'da oldu; arkadaşları bir çalışanın derhal eski görevine verilmesini ve onu atan ustabaşının işten çıkarılmasını talep ederek 60 çöp toplayıcısı oturdu. New York'ta yarısı Siyah, 70 bakım işçisi, Joint Disease Hastanesi'nin mutfak ve çamaşırhanesinde kendilerine barikat kurdu; hastalar için hizmetler devam etti, doktor, hemşire ve ziyaretçiler içinse durdu. Benzer bir dizi oturma eylemi Brooklyn Jewish Hastanesi'nde de oldu.

40 mezar kazıcısı ve yardımcı, yardımcılar için bir artışı sağlama almak için mezarlık alet edevat kulübesinde oturarak New Jersey Kuzey Arlington'da definleri engelledi. 17 kör işçi New York Yahudi Körler Loncası'nın işlettiği bir atölyede minimum bir ücret artışı talebiyle oturdu ve New York Körler Derneği'nin bir atölyesindeki 83 kör işçinin dayanışma oturma eylemiyle desteklendi. Brooklyn'deki teknik ressam ve mühendisler Park departmanı ofisinde bir ücret kesintisine karşı oturdu. California'daki İş Geliştirme İdaresi işçileri işsizlik bürosunda oturdu, uçan tugaylar grevi Bay Area'nın her yerine yaydı.

Oturmaların önemli bir cephesi, yönetimin kararlarına ne ölçüde karşı gelindiğiydi. Chicago metro yük işçilerinin, yerüstüne daha fazla yük taşıma kararına karşı çıkması gibi bunun çeşitli örneklerini daha önce görmüştük. 11 Mart'ta şirketin 50 makineyi yeni bir fabrikaya gizlice taşıyacağını öğrendikleri zaman, Champion Ayakkabı Şirketindeki işçiler

191. *New York Times*, Mart 21, 1937.

oturdu. Yarısından fazlası kadın olmak üzere 250 işçi, yönetimin kapatmaya niyetlendiği ve makineleri taşıma çabalarını engellemeye hazırlandığı Philadelphia'daki bir mensucat fabrikasını işgal etti.

Milwaukee'deki Yahr Lange İlaç Şirketinde sendikalaşma çabaları engellenen 115 işçi, yaşları ve kıdemleri bir terfi için hak kazanır kazanmaz, şirketin işçi çıkarma politikasına karşı protesto için oturdu. Tek talepleri, şirketin genel müdürü olan Fred Yahr'ın uzaklaştırılmasıydı. "Kızlar boş boş oturmuş, briç oynayıp sigara içiyorlardı, erkekler sonuçları beklerken öbek öbek toplanmışlardı. Telefona cevap verilmiyor ve müşteriler hizmet alamıyordu. Yoldaki satıcılara telgrafla grev hakkında bilgi veriliyordu ve anlaşma olana kadar arabalarında oturacakları yanıtını veriyorlardı." İşçilerle uzun bir konuşmadan sonra idareciler Yahr'ın istifa ettiğini ilan etti. Grevciler, aslına bakılırsa, "patronu işten çıkarmışlardı".[192]

İşçi işveren ilişkisini sınırlandırmaktan çok uzak, oturmalar geniş bir yelpazedeki toplumsal şikâyetleri sorgulamak için kullanılıyordu. Detroit'te örneğin 35 kadın, danışmanın uzaklaştırılması ve bir komitenin yardım için ailelerin niteliklerini belirleyecek yeni bir danışmanla toplantı yapması talebiyle bir sosyal yardım ofisinde barikat kurdu. 13 genç adam daha sonra somutlaşmayan işler için ücret ödeyen bir işsizlik bürosunda oturdu. New York'ta bir gecekondu yangınında evlerini ve eşyalarını kaybeden 15 ailenin temsilcileri, büronun önerdiği sembolik meblağ yerine, yangında yaralananların eksiksiz tıbbi bakım ve rehabilitasyonu için yeterli para talep ederek Acil Yardım Bürosu'nda oturdu. Birkaç gün sonra 55 kişi, iki aile için yardım ve ev yardımı alan tüm aileler için genel bir %40 artış talep ederek bir başka yardım ofisinde oturdu. Ohio Columbus'da 30 işsiz erkek ve kadın, yoksullara yardım için 50 milyon dolar talep ederek idarecinin ofisinde oturdu. Minnesota St. Paul'de 200 kişi, 17 milyon dolarlık bir yardım planı için harekete geçilmesini talep ederek Senato salonunda bir oturma düzenledi.

192. *New York Times*, 15 Nisan 1937.

Bronx'da iki düzine kadın, 2 komşularının 35 polis tarafından tahliye edilmesini engellemek amacıyla oturdu.

Illinois Joilet'taki eyalet hapishanesindeki mahkûmlar, mahkûm ücretlerindeki bir kesintiye karşı Philadelphia'daki mahkûmların yaptığı gibi, genellikle bir dinlenme saati olan cumartesi öğleden sonra cezaevi bahçesindeki çalışmaları protesto için oturdu. İdareci onlara uzun metrajlı filmden önce çıkmalarını söylediğinde Pittsburgh'daki bir sinema salonundaki çocuklar oturdu; tıpkı bir tiyatronun programı kesildiği zaman Texas Mexia'daki çocukların yaptığı gibi. New York Mineville'de 150 lise öğrencisi, okul müdürü ve iki öğretmenin sözleşmeleri yenilenmediği için greve gitti. Kuzey Carolina'daki Asheville Normal ve Teachers kolejindeki kız öğrenciler üniversite sınırları içinde oturmayla ilgili kuralları protesto için oturdu. Illinois Bloomington'da zevceler, kocalarından daha fazla tazminat alana kadar yemek hazırlamayı, bulaşıkları yıkamayı ya da kapı ziline cevap vermeyi redderek bir oturma grevine gitti. Michigan'da GM oturumu sırasında Flint'te çalışan bir Ulusal Muhafız şirketinin 30 üyesi, Mart'ta maaşlarını alamadıkları için kendi oturma eylemlerini yaptı.

Oturma fikri basit, güçlü bir gerçeği dramatize ettiği için bu kadar hızlı yayıldı: Faaliyetleriyle onu oluşturanların elbirliği olmadan işleyebilen bir sosyal kurum yoktur. Oturma eyleminin gücü bir kez gösterilince, diğerleri bunu kendi durumlarına uygulayabilirdi. İşyeri düzeyinde, üretimin fiili işleyişi üzerinde iktidar kazanmak için kullanılabilirdi. Büyük sanayilerde, GM grevi gibi büyük iktidar mücadeleleri için kullanılabilirdi. Kamu kurumlardan –okullar, hapishaneler, sosyal yardım bölümleri vb– etkilenenler, onların işlev görmelerini ve zor imtiyazlarını sekteye uğratmak için benzer taktikler kullanabilirdi. Güç ve oturma eylemlerinin yayılması ülkeyi elektriklendirdi. Sadece 1937 Mart'ında 167.210 katılımcılı 170 sanayi oturma eylemi rapor edildi. Kuşkusuz çok daha fazlası rapor edilmeden kaldı.[193]

193. Sidney Fine, *Sit-Down: The General Motors Strike of 1936-1937*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1969, s. 331.

Oturmalar sıradan işçilere, arkadaşlarından başka kimseye bağlı olmayan muazzam bir güç sağladı. Akron'daki sendika dışı oturma hakkında Louis Adamic'in yazdığı gibi:

> Oturmanın kitlesel üretim sanayilerindeki işçilere hayati bir önemlilik duygusu verdiği gerçeği ne kadar abartılsa azdır. Tamamıyla 10.000'e yakın kişiyi çalıştıran fabrikalara bağlanan iki oturma eylemi, yarımşar düzine adam tarafından başlatıldı. Bu adamların deneyimlediği güç duygusunu bir düşünün! Ve onların desteğiyle oturan binlerce işçi o duyguyu, kendi imgelem gücüne bağlı olarak farklı derecelerde paylaşır. İriyarı bir kehribar madencisi bana şöyle dedi: "Artık burnu havada kolej çocuğu ustabaşının küstahlıklarına katlanmak gelmiyor içimizden." Bir başka adam: "Artık emeğimizin hisse sahiplerinin paralarından, Wall Street'teki kumarbazlardan, idareci ve yöneticilerin yaptıklarından daha önemli olduğunu biliyoruz." Bir adamın şikâyeti, onun departmanında çalışan işçilerin çoğunluğu bunun haklı bir şikâyet olduğunu kabul ederlerse tüm fabrikayı bağlayabilirdi. O bir grev lideri hâline geldi, departmanındaki işgücünün diğer üyeleri grev komitesi üyeleri oldu. *Onlar* bu konudaki tüm sorumluluğu aldılar; kendi devriyelerini oluşturdular, makineleri manasız tahriplerden korudular ve idarecilerle görüşüp şartlarını dikte ettiler. *Onlar* şahsi özkontrollerini dönüştürdüler ve grubu özdisiplin içinde tuttular... *Onlar* arabuldu, dışarıdan birileri değil.[194]

Oturma dalgasının karşısında çok büyük sayıda çalışan, gönüllü olarak sendikalarla iş yapmaya karar verdi ve II. Dünya Savaşı'na kadar sendikalar pratik olarak bütün büyük sanayi şirketlerinde tanındı. En önemlisi hepsinin en büyüğü, U.S. Steel Şirketinin, SÖK'ün Çelik İşçileri Örgütlenme Komitesinin (ÇİÖK) tanınması konusunda sendikacılık karşıtı acı geleneğini terk etmesiydi. Irving Bernstein'ın yazdığına göre, "pazarlık konusunda bir evveliyatları olmayan adamların önderlik ettiği benzeşmeyen yerel gruplardansa Lewis ve Murray gibi deneyimli ve sorumlu sendika yetkililerileyle sağlamlaştırılmış bir temelde" toplu pazarlığa girmek şirket için anlamlıydı. U.S. Steel'in başı

194. Louis Adamic, *My America, 1928-1938*, Harper and Brothers, Publishers, New York, 1938, s. 408.

Myron Taylor'ın "Lewis ve Murray'e güvenmek için iyi nedenleri vardı", daha önce kömür sanayisinde onlarla pazarlık etmişti.[195]

Yeni sözleşmelerin U.S. Steel'e küçük bir maliyeti oldu –bir ücret artışı– fiyat artışı, saatlerin kısıtlanmasıyla iki kere telafi edildi, zaten hükümet sözleşmelerinde teklif vermek ve işten çıkarılan işçilerin kıdem tazminatlarına bir miktar riayet gerekiyordu. Karşılığında sözleşmeler şunu sağlıyordu: "İhtilaflar... çalışmada kesinti olmaksızın ele alınacak, bir anlaşmaya ulaşılmadıysa son karar şirket ve sendika tarafından tayin edilecek tarafsız bir hakem tarafından verilecekti."[196]

ÇİÖK bu grev yasağını uygulamak için güçlü bir pozisyondaydı: yetkilileri SÖK tarafından atanmıştı, çelik işçilerince seçilmemişti; tüm üyeliğe kabul ücreti ve aidatları merkez ofis onaylıyordu ve şubelere bir anlaşmaya imza atmak ya da SÖK'ün oluru olmadan bir grev çağrısı yapmak yasaklanmıştı. Myron Taylor'ın sözleşmenin yürürlüğe girmesinden bir sene sonra yazdığı gibi: "Sendika, anlaşmasının şartlarına titizlikle uyuyor."[197]

1937 başlarında Louis Adamic, U.S. Steel'den kısa süre sonra SÖK'ü gönüllü olarak tanıyan küçük bir çelik şirketinin başındaki kişiyle, açıklayıcı bir röportaj yaptı; yükselen emek militanlığıyla yüz yüze kalan bir işverenin sendikanın tanınmasına nasıl baktığını gösterdi. İşveren "bizim fabrikada SÖK'ün bir sendika başlatmasına izin verme fikrini bana satmaya başlayan" bir SÖK örgütçüsüyle nasıl görüştüğünü anlattı. Örgütçü "geçtiğimiz birkaç haftada fabrikada başımıza gelen... büyük sorunlar ve masraflara varan, yıllar geçtikçe zorunlu olarak artan, ufak tefek sorunlar ve baş belalarıyla ilgili her şeyi" ona anlatmaya başladı:

> Niçin? Çünkü dedi, sendikayla savaşılan ve adamların gizlice ona üye olduğu işyerlerinde, adamların arasındaki korkunun, sinirliliğin ve gerginliğin, gizli sabotajın ve işten kaytarmanın yol açtığı bin bir türlü lanet şey olur her zaman... Anlatmaya devam etti: Sendikanın

195. Irving Bernstein, *Turbulent Years: A History of the American Worker 1933-1941*, Houghton Mifflin, Boston, 1970, s. 468.
196. *New York Times*, Mart 18, 1937.
197. Louis Adamic, *My America, 1928-1938*, Harper and Brothers, Publishers, New York, 1938, s. 431-33.

girmesine izin verirsek, fabrikada işçilerden oluşan bir şikâyet komitesi olacaktı, işyerindeki tüm sendikalı adamlar şikâyetlerini onların alması gerekecekti, diğerleri de izin verecekti, tüm yakınma, şikâyetler ve ıvır zıvır toplanacak sonra bunları bizimle konuşacaklardı –yönetim– ... haftada bir kez diyecek ve şikâyetlerin çoğu, belki tamamına yakını komite tarafından bizlerin canını sıkmadan kendi kendine düzeltilecekti... Bir yıl için bir anlaşma imzaladık, sendika kuruldu, adamların yaklaşık yarısı katıldı, bir şikâyet komitesi organize edildi ve hakikaten de işler düzelmeye başladı... Bir tür toplu hava deliği olarak işlev görüyor gibiydi.

Adamlar şikâyetlerini komite üyelerine getirdi, sonra bunları tartıştılar; hemen, pek çok durumda, şikâyetler ortadan kalktı.

İşverenin yegâne şikâyeti şuydu: Şikâyet komitesi üyeleri "yeni, genç, tecrübesiz arkadaşlar, en ufak şeyden heyecanlamaya meyyal. Şimdilik tam olarak yetki ve sorumluluğu ele alamazlar. Küçük meselelerle ilgili bize "sert" davranıyorlar."[198]

İşçiler, oturmayı yönetime doğrudan bir karşı güç tesis etmek için kullanmıştı; çalışmanın hızını belirleme, ustabaşına nerede paydos edeceğini söyleme, işi adil paylaşma, ürün paylarını belirleme vb özgürlüğü. Sendikacılığı bu gücü garanti altına almanın bir yolu olarak görüyorlardı. Yeni SÖK sendikaları –taraftar kazanmaya çalışan herhangi bir örgüt gibi– kendilerini işçilerin arzularının gerçekleşmesi olarak sunuyordu. SÖK örgütlenme kampanyasının nesnesi, o sihirli "sendikanın tanınması" lafıydı; sihirli çünkü farklı insanlar için farklı anlamlara gelebiliyordu.

SÖK işçilere, sendikanın tanınmasının kısa saatler, yüksek ücret, daha iyi çalışma koşulları, ücretli tatiller, kıdem, iş güvenliği, üretim hızlanmasının sonlandırılması ve –John L. Lewis'ın sözleriyle– "sanayi demokrasisi" demek olduğunu beyan etti. Ayrıca –burada SÖK'ün, AEF ile olan tecrübesiyle sendikacılık hakkında sinik tavır alan büyük kitlelerin sevgisini kazandığı söylenmeli– sendikanın işverenle savaşmak için birlikte örgütlenen bütün işçiler anlamına geldiğini ilan etti. SÖK'ün sistematik olarak oturma hareketine karşı çıkarken ve

198. A.g.e. s. 435.

onu ezerken bile, büyük oturma dalgasının şampiyonu olarak görülmesine imkân sağlayan bu imajdı.

Bu arada SÖK kendini aynı dürüstlükle yönetime, emek gücünü disiplin altına almanın, işçilerin huzursuzluğunun yönetilmesinin ve "oturmalara, yatmalara ya da her tür başka greve karşı" korumanın bir mekanizması olarak –doğruluğunun pratikte gösterilebileceği bir iddia– satabilirdi. İdareye yardımla (ki Wagner Yasası ve onun Ulusal Emek İlişkileri Komisyonu vasıtasıyla toplu pazarlık için kalıplaşmış bir kurumsal yapı yarattı), SÖK oturma hareketini, şirket yöneticilerinin gücüne çok daha az meydan okuyan örgütlenme biçimlerine dönmeye yönlendirebilirdi.

1937 grevi sırasında Michigan, Flint'teki Fisher Karoser Fabrikası'nda oturma grevi.

San Francisco Genel Grevi sırasında bir grevci ve copunu sallayan bir polis arasındaki çatışma, 1934.

Ellerinde sopalar ve oto parçalarıyla toplanmış,
uzak durmaları için grev kırıcıları uyaran Chrysler grevcileri, 1937.

6
Savaş ve Savaş Sonrası Grev Dalgası

1930'larda gelişen kurumsal yapılar; işçiler, sendikalar, işverenler ve yönetim arasındaki ilişkileri değiştirdi. II. Dünya Savaşı sırasındaki ve sonrasındaki grevler, önceki kitlesel grevlerin bazı karakteristiklerini paylaşır ama kesinlikle tamamını değil.

II. Dünya Savaşı'nın gelmesiyle sendikalar ve işçilerin kendi eylemleri arasındaki ayrılık derinleşti. Amerika Birleşik Devletleri savaşa girdiği zaman hem Amerikan Emek Federasyonu'nun (AEF) hem de Sanayi Örgütleri Kongresi'nin (SÖK) liderleri, savaş süresince grev ya da iş bırakma olmayacağına söz verdiler. Bu yüzden kârların "her standarta göre yüksek" olduğu ve yüksek emek talebinin "yüksek ücretlerin güvenceye alınabileceği"

anlamına geldiği... ve kısa bir iş durdurmayla çabuk sonuçlar alınabileceği bir zamanda, sendikalar işçilerin durumdan kazanabilmesini sağlayan temel birincil yöntemden vazgeçti. Onun yerine işyerini etkileyen, işgücünü disipline eden ve üretimi devam ettiren yönetim kararlarını tatbik etme işlevini üstlendiler.[1] "Üretimi sekteye uğratmak, ulusun kalbinde grev yapmaktır" diye iddia ediyordu AEF. SÖK "her üretim artışını planlamak ve desteklemek için enerjisini iki katına çıkaracağını" ilan etti.[2] SÖK'ün Philip Murray'i radyodan işçileri teşvik ediyordu: "Çalışın! Çalışın! Çalışın! Üretin! Üretin! Üretin!"[3]

İlginçtir ki, komünist liderleri olan sendikalar bu siyaseti daha ileri taşıdı. *Business Week*'in yazdığı gibi:

> İş dünyasına karşı uzlaşmacı bir tavır, bir zamanlar uzlaşmaz politikalar takip etmiş sendikalarda barizdir. Genel olarak, bahsi geçen örgütler komünistlerin hâkimiyetinde olarak tanımlanan örgütlerdir... Rusya savaşa girdiği için, bu sendikalardaki liderlik Amerikan emek hareketindeki aşırı sol kanattan aşırı sağ kanada geçmişti.
> Bugün belki de örgütlü emeğin her kesiminin en iyi grevsizlik rekoruna sahipler; emek-yönetim işbirliğinin en ateşli taraftarlarılar; teşvik ücreti, onların tek ciddi emek savunuları... Genellikle onlarla iş yapan işverenler sanayideki en barışçıl emek ilişkilerine sahip.
> Sendikaların ulusal yetkililerine gelen şikâyetler, genellikle örgütün tüm disiplin aygıtlarının itaatsiz yerel liderlerin başlarına odaklanmaya neden olacaktır.[4]

I. Dünya Savaşı'ndaki gibi yönetim, üç taraflı bir Ulusal Savaş Emek Komisyonu kurdu ve tüm emek hoşnutsuzluklarında, nihai anlaşmayı dayatma yetkisi verildi. Başkan Franklin Roosevelt'in isteği üzerine Kongre esas olarak ücretleri 15 Eylül 1942'deki seviyesinde donduran bir Ekonomik İstikrar Yasası

1. John T. Dunlop, "The Decontrol of Wages and Prices", Colston E. Warne (Ed.), *Labor in Postwar America*, Remsen Press, Brooklyn, 1949 içinde, s. 4-5.
2. Joel Seidman, *American Labor from Defense to Reconversion*, University of Chicago Press, Chicago, 1953, s. 78, 79.
3. Philip Murray; alıntı Art Preis, *Labor's Giant Step: Twenty Years of the CIO*, Pioneer Publishers, New York, 1964, s. 198.
4. "Bridges' Setback", *Business Week*, Mart 18, 1944, 83-84.

çıkardı. Komisyon uyumsuzluk ve standart altı ücret durumlarında istisna yapma yetkisini elinde tuttu.

"Emek liderlerine bu [ücret istikrarını] açıklama çağrısı yapmak zorunda kalacağız" diyordu bir röportajda Savaş Emek Komisyonu başkanı. "Bu, örgütlü emek liderlerinin ellerini kaldırması için bir başka nedendir."[5] Grevsizliğe söz verme dayatması karşılığında sendikalar ellerini, onların büyümesine büyük oranda yardım eden hakların verilmesiyle kaldırmıştı; bu arada onları kendi sıradan üyelerinden gelen baskıya daha kırılgan yapmıştı. Sendikaların problemi, Joel Seidman'ın *American Labor from Defense to Reconversion*'da ifade ettiği gibi şuydu:

> Grev hakkı askıya alındığı için, ücretlerde ve çalışma koşullarında hızlı iyileşmeyi ve üye olmayanlara sendikacılığı satacakları şikâyetlerin acil ve tatminkâr anlaşmasını ve eski üyelerine ödenen ücreti korumayı nasıl sağlayacaklardı? Sendikanın gücünün korunması ve hazinenin sürdürülmesi için zamanları ve enerjileri, aydan aya, rutin ama zahmetli yeni üye yazma görevi ve eskilerin memnuniyetini devam ettirmeye gitmek zorundaysa, savaş ihtiyaçlarının gerektirdiği üretimi artırmak için yönetimle nasıl işbirliği yapabilirlerdi? Sendika kurallarını ihlal eden ya da sözleşmelere uymayanları disipline edecek bir güvenlik fıkrasıyla sağlanan güç olmadan, savaş sırasında ulus tarafından talep edilen sorumlu tip sendikacılığı nasıl kurabilirlerdi? Şikâyetleri ayıklamayı, küçük ya da değersiz olanlar üzerinde vakit kaybetmeyi reddetmeyi nasıl sağlayabilirlerdi, bu nedenle küskün işçiler sendikayı bırakmak ve arkadaşlarını da aynı şeyi yapmaya ikna etmekte özgürse? Sendika liderleri savaş koşullarında sorumluluklarını yerine getirirlerse üyeliklerinin yüksek ve hazinelerinin dolu olacağını garanti edeceklerini savundular.[6]

Çoğu durumda, komisyon bu "sendika güvenliği" ihtiyacını, hiçbir sendika üyesi sözleşme süresince ayrılamaz, diyen üyeliği sürdürme hükümleri koyarak karşıladı. Böylelikle sendika "üyelik firesine karşı korundu ve üyelik için her ay kendini

5. Mike Davis, "Police Riot in Century City", *LA Weekly*, 22-28 Haziran 1990; alıntı Art Preis, *Labor's Giant Step: Twenty Years of the CIO*, Pioneer Publishers, New York, 1964, s. 155.

6. Joel Seidman, *American Labor from Defense to Reconversion*, University of Chicago Press, Chicago, 1953, s. 91-92.

yeniden satma yükümlülüğünden kurtuldu".[7] Üyeliği sürdürme "memnuniyetsiz olan eski çalışanlar ya da katılmayı istemeyen yeni çalışanlardan sendikayı koruyordu".[8] Sendikayı üyelerine değil de hükümete bağımlı yapmakla onlar "sorumlu" tutuldu. Üyeliği sürdürme konusunda komisyon kararı şöyleydi:

> Genellikle istikrarlı bir sendika üyeliğinin sürdürülmesi, sorumlu sendika liderliğinin idamesini ve sorumlu sendika disiplinini getirir, sözleşmenin hükümlerinin adil biçimde uygulanmasını mümkün kılar ve daha verimli üretim için sendika yönetim işbirliği için sağlam bir temel sağlar. Sendika liderliği sorumlu ve işbirlikçi olursa, sorumsuz ve işbirliğine yanaşmayan üyeler sendikadan çıkarak disiplinden kaçamaz ve bu şekilde ilişkileri bozup üretimi aksatamaz.[9]

Komisyon şunu da ilan etmişti:

> Çok sıklıkla sendika üyeleri üyeliklerini sürdürmez çünkü sorumlu bir liderliğin disiplinine içerlerler. Rakip ama daha az sorumlu liderlik, disiplini gevşeterek, şirketle işbirliği yapmayı reddederek ve bazen şirkete karşı demagojik ve haksız saldırılarla liderliği elde etme ve sürdürme cazibesine kapılabilir. Bu şirketler daha sarsılmaz, sorumlu bir liderliği sürdüren sendikalarla işbirliği yapmanın yönetimin çıkarına olduğunu keşfetti.[10]

Ayrıca komisyon üyeliğin sürdürülmesini reddetme tehdidini, işbirliği yapmayan sendikalar üzerinde bir sopa olarak tutabilirdi. "Bir sendika bilerek devreye girdiğinde birkaç saatlik bir kesinti bile, komisyon için sendikayı üyelik sürdürme maddesinden mahrum etmeye yeterli sorumsuzluk kanıtıydı."[11] Örneğin 19 Eylül 1942'de komisyon Buffalo'daki bir General Electric Şirketindeki bir AEF sendikasını, Haziran'da birkaç

7. A.g.e., s. 62.
8. A.g.e., s. 94.
9. Republic Steel Corporation, *War Labor Report* 325, 16 Temmuz 1942, 340-41; alıntı Joel Seidman, *American Labor from Defense to Reconversion*, University of Chicago Press, Chicago, 1953, s. 101.
10. Alıntı Art Preis, *Labor's Giant Step: Twenty Years of the CIO*, Pioneer Publishers, New York, 1964, s. 155.
11. Joel Seidman, *American Labor from Defense to Reconversion*, University of Chicago Press, Chicago, 1953, s. 105.

saatlik bir greve gittiği için, sendika güvenlik maddesinden mahrum etti.

Sendikalar bu koşullar altında büyüdü. Bir bakıma Amerikan tarihindeki en büyük sendikal büyümesi, bu dönemdeki yönetim ve hükümetle işbirliğinden geldi. 1946 itibarıyla en büyük şirketlerin neredeyse tamamı dahil, imalattaki üretim işçilerinin %69'u toplu pazarlık anlaşmalarının kapsamındaydı.[12]

İlk başta hükümetin ve sendikaların gücü, savaş için genel destekle birleşmiş hâlde, grevlere adeta son noktayı koydu. Savaş Emek Komisyonu başkanı, emeğin grevsizlik politikası "mükemmel bir başarı" diyordu.[13] Pearl Harbor'un bombalanmasından sonraki 5 ay tek bir izinli grev olmadığını ve hep denetimsiz bir iş bırakma olduğunu, sendika yetkililerinin bunları sonlandırmak için elinden geleni yaptığını rapor ediyordu. 1943'teki Birleşik Madenciler'in bir seri başarılı grevi hariç tutulursa, sendikalar savaş sonuna kadar bu rolü oynamaya devam etti.

Hükümet, işverenler ve kendi sendikalarının bu birleşik cephesiyle karşı karşıya gelen işçiler, daha önce olanlardan çok daha geniş ölçekte sendika yapısından bağımsız, hatta karşıt hızlı ve gayriresmî grev teknikleri geliştirdi. Böyle grevlerin sayısı 1942 yazında artmaya başladı ve savaşın son yılı olan 1944'te Amerikan tarihindeki[14] önceki yılların hepsinden daha fazla grev oldu; her birinde ortalama 5,6 gün.[15] Denetimsiz grevler üzerine çalışan Harvard'dan iki sosyolog, Jerome Scott ve George Homans "sendikaların sorumlu liderleri 'şipşaklar'la uğraşmada yönetim kadar güçsüz ve hükümet de yeni mekanizma karşısında, neredeyse acizdi"[16] dediler.

Scott ve Homans, Aralık 1944 ve Ocak 1945 arasında Detroit'teki oto fabrikalarındaki 118 iş bırakmayı ayrıntılı bir şekilde

12. Bureau of Labor Statistics, *Bulletin* 909, 1947, s. 1.
13. Mike Davis, "Police Riot in Century City", *LA Weekly*, 22-28 Haziran 1990; alıntı Joel Seidman, *American Labor from Defense to Reconversion*, University of Chicago Press, Chicago, 1953, s. 134.
14. Bureau of Labor Statistics, *Bulletin* 878, 1946, 3.
15. A.g.e.
16. Jerome F. Scott and George C. Homans, "Reflections on Wildcat Strikes", *American Sociology Review*, Haziran 1947, 278.

inceledi: "Sadece 4 grev... ücretlere ve daha spesifik olarak sendika örgütlenmesine bağlanabilir. Grevlerin hemen hepsi; disipline, belirli şirket politikalarına yahut bir ya da daha fazla çalışanın işten çıkarılmasına karşı protestolardı."[17] Çoğunda üçü de vardı. Örneğin bir grev istatistiğini okuyalım: "Faaliyetini yerine getirmeyi reddeden çalışanların işten çıkarılmasını protesto için 7 çalışan iş bıraktı, bu 7 kişinin 5'i çalışmaya dönmeyi reddettiklerinde işten çıkarıldı, daha sonra 320 çalışan iş bıraktı ve fabrikayı terk etti."[18] Adamları çalışmaya geri getirmede uluslararası sendika başarısızdı ve Savaş Emek Komisyonu ancak bir zaman sonra başarıya ulaştı; buna bir ilave yapılacaksa, karakteristik bir 'şipşak'ın resmiydi" sonucunu çıkarır Scott ve Homans.[19]

Dayanışma duygusu, denetimsiz grevlerin sıklıkla büyük bir ölçekte genişlemesine yetecek kadar kuvvetliydi. Şubat 1944'te 6.500 Pennsylvania taşkömürü işçisi, bir işçi arkadaşlarının işten çıkarılmasını protesto için greve gitti. Detroit'deki Briggs Manufacturing Şirketindeki 10.000 işçi çalışma programlarındaki bir azaltma için bir günlük greve gitti. Ohio Canton'daki Timken Makaralı Rulman Şirketindeki 10.000 işçi, işverenin şikâyetleri halletmeyi genel reddi üzerine ikinci kez greve gitti. Eylül 1944'te 20.000 işçi, Ford Willow Run bombardıman uçağı fabrikasında kıdem kuralını ihlal ederek işçilerin yer değiştirmesine karşı iki günlük greve gitti.[20]

Bu direniş tarzı, yeni katılan işçiler arasında bir sanayi geleneği hâline geldi. Diyelim bir şirket birçok deneyimsiz ve genç işçinin istihdam edildiği bir operasyonda yüksek bir verim standartı koydu; yeniler standartı karşılamaya çabalar, ta ki eski bir eleman gelip onlara birbirlerine yapışmaları ve çok daha az üretmeleri gerektiğini söyleyene dek. Şirket eski elemanı ve yenilerden birkaçını işten çıkarır, fabrikadaki diğer işçiler denetimsiz bir grevle karşılık verir.[21]

17. A.g.e., 280.
18. A.g.e.
19. A.g.e.
20. *Monthly Labor Review*, Nisan 1944, s. 783; Ağustos 1944, s. 357; Kasım 1944, s. 1018.
21. Scott and Homans, s. 281.

Birlikte çalışan işçiler gayriresmî bir örgüt gibi işlev görüyordu. Scott ve Homans'ın dediği gibi: "Denetimsiz bir grevin neredeyse tüm örneklerinde iletişim ve bir ölçüde gayriresmî bir grup örgütlenmesi baştan öngörülüyordu. Grevin genellikle grubun içinden, bir tür liderliği vardı ve liderler yalnızca birkaç saat ya da dakika önceden bir tür planlama yapıyordu."[22] Birçok resmî işçi lideri, tersine, "Savaş Emek Komisyonu'nun bir bütün olarak sendikalarla ilgili kararları ve politikalarıyla, üretim bandındaki insanların duygularıyla olduğundan daha fazla meşgul oluyordu... [H]içbir şirket başkanı, denetimsiz bir grevi sonlandırmak için çağrı yapan sendika merkez bürosunun bir temsilcisinden daha fazla şaşırtamaz ve sinir bozamaz."[23]

Birçok durumda grevler Savaş Emek Komisyonu'nun kararlarına karşı yönlenmişti. Örneğin 1943 Ekim'inde Cleveland'daki National Malleable and Steel Casting Şirketindeki sendika temsilcisi işçiler komisyondan bir ücret artışı talep etti. Dokuz ay sonra komisyon sadece saat başı 2 ve 1,5 sentlik bir artış bahşetti, Temmuz sonlarında 1.100 işçi karara karşı greve gitti. Benzer olarak, saatlik ücretlere 11 sentlik artış talepleri karşısında komisyon 9 ay bir şey yapmadan oturduğunda 12 Detroit bölgesi oto fabrikasındaki bakım işçileri 1944 Ekim'inde greve gitti, 50.000'i rölantide çalıştı.[24]

Sendikalar ve işverenler denetimsiz grevleri bastırmak için el ele çalıştı. Örneğin Georgia Marietta'daki Bell Aircraft Şirketinde hemen hepsi kadın olan elektrik departmanında çalışanlar, bir denetçinin atanmasından sonra işlerini bıraktı. Sendika yetkilileri işlerine geri dönmelerini emretti fakat işçiler 6 saat ayak diredi. Sonra fabrikadaki emek ilişkileri ofisinde bir toplantıya çağrıldılar. Sendika yetkilileri onlara grevsizlik sözünü çiğnedikleri zaman sendika korumasından mahrum kalacaklarını söyledi, sonra şirket yetkilileri 70 işçiye işten çıkarma kâğıtları

22. A.g.e., s. 283.
23. A.g.e., s. 282.
24. *Wall Street Journal*, 22 Ağustos 1944; *Monthly Labor Review*, Nisan 1944, s. 1218.

dağıttı.[25] Akron lastik sanayisinde, "bazı fabrikalar, neredeyse günlük küçük şikâyetler, ücret oranıyla ilgili hoşnutsuzluklar üzerine iş durdurma yapmıştı." Tipik bir karşılıkta, Birleşmiş Lastik İşçileri Başkanı Sherman H. Dalrymple bir haftada General Tire and Rubber'daki bir denetimsiz greve katılan muharebe aracı lastik şeritleri yapan 72 kişiyi ve Goodyear'daki bir greve öncülük etmekle suçlanan 2 karıştırıcı işçisini kovdu. Bu işten atılmaları anlamına geliyordu, *Business Week* şöyle yazdı:

> [İ]dare lastik sözleşmesindeki üyeliğin sürdürülmesi maddesine uymakla ve artık itibarı olan sendika üyesi olmadıkları için kovulan işçileri kapı dışarı etmekle yükümlüydü... General ve Goodyear kapı dışarı edilmelerin ve grevcilerin işgalci statülerindeki değişikliğin onları yeniden sınıflandırmaya maruz bırakabileceğinin, uygun yerel taslak panolarında ilam edilmesini bekliyordu.[26]

Dalrymple'ın yerel şubesi Goodrich Yerel 5, onun sendika tüzüğünü ihlal ettiği için kovulmasını oylayarak misilleme yaptı, sendika icra heyeti fikrinden caydı ve denetimsiz grevlere katılanların 7'si hariç hepsi eski durumuna geri verildi.

ABD savunma üretiminin kalbi olan Detroit de aynı şekilde grev hareketi merkeziydi. Detroit gazeteleri 1944'ün ilk 3 ayı itibarıyla ortalama haftada bir düzine grev haberi verdi. Ford'da haftada 2-3 olağandı. Ara sıra şiddet içeriyorlardı. Mesela kalabalık bir işçi grubu bir fabrika koruma işçisini döverek etkisiz hâle getirdi ve büroyu ve onları soruşturan bir emek ilişkileri yetkilisinin kayıtlarını tahrip etti. Ford'un yerel başkanı "Lokal 600'de kabadayılığı yok etmek için gerekli önlemleri" almaya söz verdi. 26 elebaşı işten atıldı ve 95'ten fazlası BOİ [Birleşik Otomobil İşçileri] yetkililerinin üstü kapalı onayıyla cezalandırıldı. "Ford vakasında bu politikanın tatbik edilmesi, bu türden sadece birkaç örneğin emek ilişkilerini asgari seviyeye geri getirmek için gerekli olduğunu düşünen, yönetimdeki insanlar tarafından alkışlandı" diye yazdı *Business Week*.[27] Yerel 600'ün

25. *Business Week*, 25 Kasım 1944, s. 110.
26. *Business Week*, 15 Ocak 1944, s. 88.
27. *Business Week*, 18 Mart 1944, s. 88-89.

üyeleri cezalara karşı bir grev için harekete geçtiğinde yetkililer hemen toplantıyı kesti.

Pearl Harbor'dan V-J Day'e kadarki 44 ay içinde, 6.774.000 grevcinin katıldığı 14.471 grev oldu –Amerika Birleşik Devletleri tarihindeki en uzun süre–.[28] Tek başına 1944'te 369.000 demir çelik işçisi, 389.000 oto işçisi, 363.000 diğer ulaşım ekipmanları işçisi ve 278.000 madenci grevlere katıldı.[29] Çoğu vakada "şipşak" taktik çalışma koşullarını iyileştirmede ve şirket disiplininin yükünü gevşetmede son derece etkiliydi. İşçiler yasadışı fabrika partileri düzenleyerek ve damla damla olacak şekilde üretimi kısarak, Christmas ve yılbaşında kendileri için fiilen ekstra tatil yapıyordu. İşçiler sıklıkla başka araçlarla kendilerine işte boş zaman yaratıyordu. Bir keresinde bir uçak fabrikasındaki işçiler çalışma saatinin ortasında fabrika boyunca dolaşarak arkadaşlarının, denetçilerin ve yöneticilerin kravatlarını keserek, bir kravat kesme partisi düzenledi. Denetimsiz grev ve örgütlenme geleneği işçilere çalışma hızı, görev başına işçi sayısı, ustabaşı görevlendirilmesi ve işin örgütlenmesi gibi idari kararlar üzerinde doğrudan bir karşı güç verdi. Etkileri ölçmek imkânsız olsa da, sanayi temsilcileri "emek verimliliğinin" savaş döneminde %20 ila %50 azaldığını iddia etti.[30]

Kuşkusuz hemen bütün sendika liderleri savaş sonrası dönemde savaş zamanı koşullarının –hükümet tarafından korunma ve yönetimle işbirliği– devam etmesinden hoşlanıyordu. SÖK ve AEF'nin Başkanları Murray ve Green 1945 Mart'ında, ABD Ticaret Odası Başkanı Eric Johnston'la bir "Sanayi Barışı Kontratı" imzaladı. *CIO [The Congress of Industrial Organizations*

28. Art Preis, *Labor's Giant Step: Twenty Years of the CIO*, Pioneer Publishers, New York, 1964, s. 236.
29. *Handbook of Labor Statistics*, Bureau of Labor Statistics, *Bulletin* 916, 1947, 137.
30. Bruce R. Morris, "Industrial Relations in the Automobile Industry", Warne içinde, s. 416.

- *Sanayi Örgütleri Kongresi] News*'un ön sayfa manşetinde "Bu Savaş Sonrası Dönem İçin Bir Sanayi Barışı!" yazıyordu.[31] Fakat bu daha çok bir hüsnükuruntuydu. 1944 gibi erken bir tarihte *The New York Times* "emek ilişkilerinde savaş sonrası dönemin büyük karmaşasını öngören emek-hükümet uzlaşmazlığını" itiraf ediyordu.[32] Gerçek sorun grevlerin olup olmaması değildi, sendikanın kontrolünde ya da denetimsiz olmasıydı. *Business Week* "çok sayıda şipşak grev" bekleyen birçok kişi buldu... "[B] u analistler böylesi kesintilerin en sonunda, önceden planlananlar, birinci lig grevleri kadar önemli olabileceğini kabul eder."[33]

İş dünyası işçilerin savaş sırasında kazandığı üretimin kontrolünü fiilen (*de facto)* kırarak, "verimliliğin tamiri" ve –birçok vakada savaş öncesi standartların altındaki– üretkenliğin artırılmasını aklına koydu. Bu amaçla, işverenler sendikalardan denetimsiz grevlere karşı "şirket güvenliği" ve yönetimin "yönetme hakkı"nın tanınmasını talep etti. Sanayi ilişkileri uzmanı Clark Kerr'in ifade ettiği gibi, savaş sonrasında sendikaların programı "mevcut durumun (*status quo)* büyük oranda sürdürülmesiydi".[34] Sendika yetkilileri ana pazarlık konularını savaş zamanı gelirlerinin muhafaza edilmesi olarak koymuştu. Fazla mesainin yokluğuyla ve işçilerin derecelerinin indirilmesiyle, savaş dışı işçilerin haftalık ücretleri 1945 İlkbaharıyla 1946 Kışı arasında %10 düşmüştü, savaş işçilerinin kaybı %31'di[35] ve 1941'dekinden %11 daha az harcanabilir gelir elde ediyorlardı.[36] 1946'da yayımlanan bir hükümet çalışmasında şu bulundu: "Çoğu vakada, eskiye dönmenin ilk evresinde ücretler, Pearl Harbor saldırısından önceki yıl kazanılanın izin verdiği yaşam standardının sürdürülmesine uygun değildi."[37] Bu kayıpları telafi etmek ve

31. *CIO News*, 2 Nisan 1945; alıntı Art Preis, *Labor's Giant Step: Twenty Years of the CIO*, Pioneer Publishers, New York, 1964, s. 257.
32. *New York Times*, 30 Temmuz 1944.
33. *Business Week*, 16 Aralık 1944, s. 82.
34. Clark Kerr, "Employer Policies in Industrial Relations, 1945 to 1947", Warne içinde, s. 45.
35. Bureau of Labor Statistics, *Bulletin* 876, 1946, s. 8.
36. A.g.e., s. 17.
37. A.g.e., s. 1.

alt tabaka desteklerini yeniden tesis etmek amacıyla sendikalar, saatlik ücretlerde hatırı sayılır artışlar için pazarlık etti.

Savaşın sona ermesiyle beklenen grev dalgası geldi. 1945 Eylül'ünde, Japonların teslim olmasından sonraki ilk ayda, grevlerde kaybolan işgünü sayısı katlandı. Ekim'de bir daha katlandı.[38] 43.000 petrol işçisi 16 Eylül'de 12 eyalette greve gitti.[39] Denetçi çalışanların toplu pazarlık talebine destek için 200.000 maden işçisi 21 Eylül'de greve gitti. 44.000 kuzeybatılı kereste işçisi, 70.000 ortabatılı kamyon şoförü ve San Francisco ve Oakland'daki 40.000 makinist de greve gitti. Doğu Sahili dok işçileri 19 günlük, düz cam işçileri 102 günlük ve New England tekstil işçileri 133 günlük greve gitti.[40] Bunlar henüz 1945 ve 1946'nın büyük grevlerinin girizgâhıydı.

Japonların teslimiminden sonraki üçüncü günde, Birleşmiş Oto İşçileri, geliri sürdürmek için General Motors'dan –bir fiyat artışı olmadan– ücret tarifesinde %30 artış talep etti. Şirket %10'luk bir geçim gideri artışı önerdi ve sendikaya fiyatlarının sendikanın işi olmadığını söyledi. Birleşik Oto İşçileri›nin başkanı R.J. Thomas "bir iş bırakma olmadan" bir anlaşmaya ulaşılabileceğinden ümitli olduğunu ifade etti; fakat Eylül başı itibarıyla Detroit civarındaki doksan kadar oto ve oto parçası fabrikası zaten grevdeydi ve sendika bir grev oylaması düzenleme kararı aldı.[41] Şirket kamusal inceleme için kayıtlarını açık tutacaksa tüm meselelerin hakem tarafından konmasını öneren bir sendika önerisine GM cevap vermediğinde, 225.000 işçi 21 Kasım'da iş bıraktı.

Oto grevcilerine kısa süre sonra sanayinin her tarafından işçiler katıldı. 15 Ocak 1946'da 174.000 elektrik işçisi greve gitti. Ertesi gün 93.000 yiyecek paketleyicisi iş bıraktı. 21 Ocak'ta 750.000 çelik işçisi greve gitti: Amerika Birleşik Devletleri tari-

38. Joel Seidman, *American Labor from Defense to Reconversion*, University of Chicago Press, Chicago, 1953, s. 221.
39. Art Preis, *Labor's Giant Step: Twenty Years of the CIO*, Pioneer Publishers, New York, 1964, s. 262-63.
40. A.g.e.
41. A.g.e., s. 262.

hinin en büyük grevi. Bunların ve daha küçük 250 anlaşmazlığın doruğunda 1,6 milyon işçi grevdeydi.[42] 1 Nisan'da 340.000 linyit kömürü madencisinin greve gitmesi ülke çapında bir voltaj düşüklüğüne neden oldu. 23 Mayıs'taki çalışma kuralları değişikliği üzerine, mühendisler ve demiryolu çalışanlarının ülke çapındaki demiryolu grevi "ülke ticaretini neredeyse tamamen durma noktasına getirdi".[43]

1946'nın ilk 6 ayı, bu dönemde başlayan grevlere katılan 2.970.000 işçiyle ABD Emek İstatistikleri Bürosu'nun "ülke tarihindeki emek hükümet kavgasının en konsantre dönemi" dediği şeye damga vurdu.[44] Grev dalgası sanayi işçileriyle sınırlı değildi. Grevler genellikle öğretmenler, belediye işçileri ve kamu çalışanları arasında yayılıyordu ve ulaşım, iletişim ve kamu hizmetlerinde önceki yıllardan daha fazla grev vardı.[45] 1946 sonu itibarıyla grevlere 4,6 milyon işçi katılmıştı; bunların ortalama uzunluğu, savaş dönemindekilerin dört katıydı.[46]

Hükümet grev hareketini kontrol altına almak için hızla harekete geçti. Başkan Harry Truman "hükümet tarafında eyleme geçme zamanının geldiği benim için açıktır" diye yazdı.[47] Oto ihtilafında bir "soruşturma komisyonu" görevlendirdi ve grevcilerin onun kararını beklerken çalışmaya dönmelerini rica etti, benzer komisyonlar pek çok başka sanayi için de kuruldu. Genel olarak öteki komisyonlar tarafından da takip edilen General Motors grev komisyonunun bulguları sonucunda, şirketin son önerdiğinin 6 sent üzeri ve sendikanın savaş zamanı geliri muhafaza etmek için gerekli olarak talep ettiğinin yarısından biraz fazla olan %19,5 bir ücret artışı tavsiye edildi. General Motors bu tavsiyeyi kabul etmedi.

Soruşturma komisyonu grev dalgasına sınır koymak için yetersiz olduğunda, hâlâ savaş zamanı yetkileriyle donatıl-

42. Bureau of Labor Statistics, *Bulletin* 918, 1947, 8.
43. Joel Seidman, *American Labor from Defense to Reconversion*, University of Chicago Press, Chicago, 1953, s. 235.
44. A.g.e.
45. A.g.e., s. 12-13.
46. A.g.e., s. 1.
47. Harry S. Truman, *Memoirs*, Doubleday, Garden City, 1955, Cilt 1, s. 498.

mış olan hükümet doğrudan el koymaya başvurdu 4 Ekim 1945'te Başkan Truman Deniz Kuvvetlerine Amerika Birleşik Devletleri arıtma kapasitesinin yarısına el koymasını emretti, böylelikle petrol işçileri grevi kırıldı.[48] 24 Ocak 1946'da grevin savaş çabalarına –savaşın sona ermesinden aylar sonra– sekte vurduğu gerekçesiyle büyük mezbahalara el kondu ve böylelikle grev kırıldı. Ulusal çapta bir grevi engellemek için ulusal demiryollarına 17 Mayıs'ta el kondu. İşçiler her halükârda 23 Mayıs'ta greve gitti ve sadece başkanın işçileri askere alma tehdidi ve ordunun demiryolcuları sefer için çağırması onları çalışmak zorunda bıraktı. 21 Mayıs'ta hükümet taşkömürü madenlerine el koydu; bununla birlikte madenciler greve devam edip, hükümeti işletmecilerin kabul edilemez taleplerini kabul etmeye ve birkaç ay boyunca madenler üzerindeki kontrolü ellerinde tutmaya zorladı. 20 Kasım'da madenciler tekrar greve gitti, bu sefer doğrudan hükümete karşı. Hükümet, Birleşmiş Maden İşçileri'ne karşı bir karar çıkarttı, işçiler ne olursa olsun greve gittiklerinde sendika karara uymamaktan 3,5 milyon dolar para cezası ödeyecekti. Başkan Truman'ın yazdığı gibi, "Biz hükümete karşı bir isyanla savaşmak için elimizde olan silahları kullandık."[49]

Sendikalar tüm ekonomiyi neredeyse durduracak, ispat edilmiş güçlerine rağmen hükümetin saldırılarıyla mücadele etmek için çok az çaba sarfetti. Madenciler hariç işçiler, hükümet sanayilerine el koyduğu zaman, işlerinin başına döndüler ve çoğu durumda soruşturma komisyonunun tavsiyelerini kabul ettiler, bunlar gerçekte işçilerin gelirlerinde savaş zamanı seviyesinin altında bir gerileme anlamına gelse de. Gerçekten 1947 Mayıs'ı itibarıyla –büyük grevlerden bir yıl sonra– ortalama bir işçi 1941 Ocak ayındakinden daha az satın alma gücüne sahipti.[50]

48. Richard B. Johnson, *Government Seizure in Labor Disputes*, University of Pennsylvania Press, Philadelphia, 1948, s. 106.
49. Harry S. Truman, *Memoirs*, Doubleday, Garden City, 1955, Cilt 1, s. 504.
50. Bruce R. Morris, "Industrial Relations in the Automobile Industry", Warne içinde, s. 416.

1947 Mart'ında oto ve baz çelik işçileri iki yıl öncekinden hemen hemen %25 daha az kazanıyordu[51]

Sendikalar genellikle güçlerini birleştirme girişiminde de bulunmuyordu, AEF ya da SÖK içinde olsa bile. Her sendika, hâlâ grevdeki diğerlerini düşünmeden anlaşma yapıyordu. Bu yüzden meslek sendikacılığını o kadar çok eleştirmenin kaynağı olan işçi sınıfının bölünmesi, sanayi sendikacılığının yeni biçimlerince geniş bir yelpazede yeniden üretildi. Büyük oranda alt tabaka dayanışmasıyla birlikte bu karşıtlık, sadece 1946'nın ulusal çaptaki grevlerinin değil; Pennsylvania Lancaster, Connecticut Stamford, New York Rochester ve California Oakland'daki genel grevlerin de göstergesiydi.

Bunun yerine hemen bütün sendika liderleri 1946 grevlerinden toptan uzak durmayı tercih ediyordu. Ancak alt tabaka her halükârda grev yapmayı kararlaştırdığı için bunlara öncülük etmişlerdi ve sendikalar ancak grevlere öncülük ederek onları kontrol altında tutabilirdi. *Collier's* makalesinden uzun bir alıntıda, iş analisti Peter F. Drucker şunu ifade eder: 1945 ve 1946'nın büyük grevlerinde "genel olarak işçileri bir greve zorlayan liderlik yoktu; fakat gönülsüz liderliği bir greve zorlayan işçi baskısı vardı, liderlerin çoğu çok iyi biliyordu ki sonunda grevle kazandıklarından fazlasını müzakerelerle kazanabilirlerdi. Ve tekrar tekrar sıradan sendika üyelerinin alt tabakası çalışmaya dönmeyi reddetti".[52]

Üst sendika yetkililerinin tavrı 1947 ABD Çelik Sözleşmeleri'nin başlangıcında dışa vuruluyordu: Şirket yetkilileri sendika karşıtı olmadıklarını ve sendika yetkilileri de şirket karşıtı olmadıklarını fakat "iş dünyasının üstün yarar ve iyiliğiyle içtenlikle alakadar" olduklarını ilan ediyordu.[53]

Sendikaları yıkmaya çalışmaktan çok uzak, büyük şirketlerdeki yönetim onların işçileri nasıl kontrol altında tuttuklarını öğrenmişti. General Motors'un 1946 oto müzakerelerindeki

51. H. M. Douty, "Review of Basic American Labor Conditions", Warne içinde, s. 130.
52. Peter F. Drucker, "What to Do About Strikes". *Collier's*, 18 Ocak 1947, s. 12.
53. Frank T. De Vyver, "Collective Bargaining in Steel", Warne içinde, s. 390.

en önemli talebi "kesintiye uğramayan üretim için sendikanın sorumluluğuydu".[54] Sendikalar işgücünü disipline etmedeki rollerini sürdürmeye gönüllüydü. 1945'teki sözleşmelerin %92'si şikâyetlere otomatik hakemlik sağlıyordu[55] ve sözleşmelerin %90'ı 1947 itibarıyla anlaşma süresince grev olmaması sözü veriyordu.[56] İşçiler tarafından denetimsiz grev eylemleri, bu sendika yönetim işbirliğinin öngörülebilir sonucuydu. Tek başına U.S. Steel'de 1946'da gayriresmî 63 grev vardı.[57]

Savaş, Amerikan ekonomisini eskisinden daha fazla entegre etmişti. 1946'da işçileri etkileyen koşullar sanayi hatlarını aşıp, 20. yüzyılda ulusal bir genel sanayi grevine en yakın şeye öncülük etti. İşçilerin felç etme potansiyeli, sadece bir şirket ya da sanayiye değil tüm ülkeye gösterildi. Aynı zaman zarfındaki basit ücret anlaşmaları bile tüm ekonomiyi etkiledi. Bu yüzden hükümet sanayinin bütünü için ücret düzenleme işlevini üzerine aldı. Bu durumda sendikalar, aksi takdirde birçok büyük sanayi işçisi ve hükümet arasında genel bir çatışma olabilecek şeyi, işverenleri destekleyerek, önlemede asli bir rol oynadı. Sendikalar savaş sonrası grev dalgasının önüne geçemezlerdi ama ona öncülük ederek, kontrol altında tutmayı başardılar. Bununla birlikte denetimsiz grevleri ve işçilerin yönetimin kontrolüne diğer doğrudan meydan okumalarını önleyemediler.

54. Bruce R. Morris, "Industrial Relations in the Automobile Industry", Warne içinde, s. 409.
55. Fred H. Joiner, "Developments in Union Agreement", Warne içinde, s. 404.
56. A.g.e., 35.
57. Frank T. De Vyver, "Collective Bargaining in Steel", Warne içinde, s. 390.

Philadelphia'da bir elektrik fabrikasının dışında grevcilerle çatışan atlı polisler, 1946.

ABD grevdeki postacılar, 1970.

7
Vietnam Savaşı Dönemi Başkaldırılarının Bilinmeyen Emek Boyutu

1960'ların sonu, 1970'lerin başı Amerikan tarihinde bir başkaldırı dönemi olarak hatırlanır. 1964'te Berkeley öğrenci boykotuyla başlayan üniversite mücadelesi, 1970'te ABD'nin Kamboçya'yı işgalinin başlarında adeta ulusal bir öğrenci ayaklanması hâline geldi. 1970'te yapılan anketlerde lise öğretmenlerinin %45'i okullarında "öğrenci huzursuzluğu" rapor ediyordu. Siyah getto kargaşaları Watt isyanıyla başladı ve Dr. Martin Luther King Jr. suikastını takip eden 1967 karışıklıklarında ulusal çapta bir hareket hâline geldi. Kira grevleri, ev ve sosyal

yardım meseleleri üzerine onlarca şehirde doğrudan eylem gelişti. Kadın özgürlük hareketi, erkek hâkimiyet kurumlarına doğrudan bir saldırı başlattı. Vietnam'daki birçok Amerikan askeri, savaşın aleyhine döndü ve giderek artan şekilde direniş eylemlerine katıldı. Sadece 1970'te Pentagon, genellikle subaylar ya da çavuşları, başka Amerikalıları öldürmek için parça tesirli el bombası kullanan 209 Amerikan askeri vukuatı rapor etti.[1]

Vietnam Savaşı dönemi muhasebelerinde sıklıkla görmezden gelinen, bunun aynı zamanda bir emek başkaldırı dönemi olduğudur. İşçi grevleri sayısı ve grevlerde geçen işgünü kaybı sayısı son yarım yüzyıldaki en yüksek seviyeye ulaşmıştı.[2] Amerikan Emek Federasyonu ve Sanayi Örgütleri Kongresi'nin 1955'te birleşmesine rağmen, sendikalı işçilerin oranı giderek düştü. Sendikalar statükoyu değiştirmek için birkaç girişim yaparken, hemen bütün çalışanlar sendikaları sistemin parçası olarak kabul ediyordu. Sonuç olarak 1960 sonu ile 1970 başlarındaki işçi eylemleri artan şekilde sendika liderliğinden bağımsızdı; denetimsiz grevler, sözleşme retleri, işte gayriresmî doğrudan eylem, sıradan insanların grup toplantıları, hepsi II. Dünya Savaşı sonrası dönemdeki en yüksek seviyeye ulaşmıştı.

1970 başlarında Birleşmiş Oto İşçileri Başkanı Walter Reuther şöyle diyordu: "Fabrikada şirket kararlarının kendi kararlarından daha önce geldiğini kabul etmeye daha az istekli bir işçi nesli var... 25, 30 yıl önce sahip olduğumuzdan farklı türden bir işçi var."[3]

---

1. *New York Times*, 21 Nisan 1970.
2. 1948-1966 dönemiyle karşılaştırıldığında, 1967-1976 döneminde grevdeki ortalama işçi sayısı %30 ve grevde kaybedilen günler %40 arttı. Bkz. Aaron Brenner, "Rank-and-File Teamster Movements Comparative Perspective", Glenn Perusek ve Kent Worcester (Ed.), *Trade Union Politics: American Unions anda Economic Change, 1960s-1990s*, Humanities Press, Atlantic Highlands, New Jersey, 1995 içinde, s. 112.
3. *Wall Street Journal*, 20 Nisan 1970.

The New York Times değişikliği detaylandırıyordu:
Daha önce kampüsleri sallayan genç nesil, Amerika sanayi fabrikalarında rahatsızlık sinyalleri gösteriyor.
Birçok genç işçi çalışma koşullarında acil değişiklik için çağrı yapıyor ve eski işçilerin alışılagelmiş olarak kabul ettiği fabrika çalışma disiplinini reddediyor.
Ustabaşılarına karşılık vermekle kalmıyor, sendika liderlerinin yeterince hızlı hareket etmediğinden şikâyet ederek sendika odasında seslerini de yükseltiyorlar.
Liderler ve genç işçiler... son röportajlarda hoşnutsuzluğun ve militanlığın giderek arttığını gördüklerini söylediler.
Yeni, genç işçiler:

Daha iyi eğitim almışlar ve bir fabrika katındaki patronlarla eşit muamele görmek istiyorlar. Eski işçiler kadar işlerini kaybetmekten korkmuyor ve sıklıkla ustabaşının emirlerine karşı geliyorlar.
- Sağlıklarına ya da güvenliklerine zarar verdiğini düşündükleri iş istemiyorlar –eskiler yıllarca aynı işi yapmış olsalar bile–.
- Acil değişiklikler ve bazen kendi sendika liderlerini pas geçmeyi ve denetimsiz grevlerin başlamasını istiyorlardı.

Ve bu yeni ruh hâlinin tam ortasında sendikalı adamlar, fabrikalarını işletmede yönetimin otoritesine bir karşı çıkış, geçmişte sanayi ve emek arasındaki en sıkı kavgaların bazılarıyla sonuçlanan bir mesele olduğunu söyledi.
"İşçiler bir fabrika kapısından girdikten sonra sokaktakiyle aynı hakları istiyor" dedi Jim Babbs, Wixom'da bir BOİ [Birleşik Otomobil İşçileri] yetkilisi olan 24 yaşındaki işçi. "Bu, bu nesildeki genel bir his, ister fabrikadaki bir herif ister kampüsteki bir öğrenci olsun bir IBM sayısı olmak istemiyor" dedi...
[Ş]ube 36 BOİ başkanı... bir 1967 sözleşmesi gösterip şöyle dedi:
Bu bölümde kısa sürede bir değişiklik olmazsa burada sendikaya karşı bir başkaldırı olacak.
Bölümde şöyle diyor: Şirket, fabrikasındaki düzen ve etkililiği ve operasyonları sürdürmek için tüm hakları elinde tutar; çalışanları kiralama, işten çıkarma, görevlendirme, tayin ve terfi ve işbaşı ve paydos zamanlarıyla çalışılan saatleri belirleme.
Genç adamlar için bunun anlamı şirketin tüm haklara sahip olması ve onun sadece makinenin bir parçası olmasıdır... Durumu biraz eşitlemek istiyorlar.
Gençler, lüks Lincoln ve Thunderbird arabaları çıkaran geniş montaj fabrikasında ustabaşının emirlerine karşı gelerek direniyor...

Bir ustabaşına karşı geldiklerinde cezalandırılabilirler bu da bir başka adaletsizlik çığlığı yükseltir.
Ustabaşı onu fabrikaya sokmayarak bir işçiyi derhal cezalandırabilir ama adaletsizce ceza aldığını düşünen bir işçinin bazen bir yıl süren şikâyet prosedürünü takip etmesi gerekir.
"Onlar... kazanmak için grev yapmaya hazırlar. Masum oldukları ispatlanana kadar suçlu oldukları fikrini değiştirmek istiyorlar. Ve tıpkı öğrenciler gibi artık bunu değiştirmek istiyorlar."

Bir çelik işçi sendikası temsilcisi şöyle diyordu:

Benim bölgemdeki eski işçilerin hemen hepsi göçmen. Otoriteden oldukça korkuyorlar. Bir ustabaşı itip kaktığı zaman buna katlanıyorlardı. Şimdi gelen genç kuşak buna katlanmayacak. Bir şey yapmalarının söylenmesini değil, bir şey yapmalarının rica edilmesini istiyorlar.
Bir çalışana, bir ustabaşının muamele şekli üzerine genç işçilerin birkaç denetimsiz grevin kıvılcımını ateşlediğini hatırlıyor. Geçen ay, genç işçiler bir tuğla imalatı fabrikasında, lift kamyonunu dikkatsiz kullanan bir işçiyi bir ustabaşının cezalandırmasından sonra üç günlük bir denetimsiz greve öncülük etti.
Eski kuşak bir şikâyette bulunurdu. Genç insanların buna hiç inançları yok. Onlar bunun hemencecik halledilmesini istiyor. Sanayi sendikalarında yakında büyük bir patlama var.

İşçilerin geçmişte sendikalarla kazandıklarıyla tatmin olacağı savı genç işçilere pek uymuyordu. Birleşik Çelik İşçileri sendikası başkanı I.W. Abel huzursuzluğun nedenlerinden birinin şu olduğunu söyledi: "Genç işçiler sendikaların kurduğu şeyin kıymetini bilmiyor... [O]nlar zor zamanları çekmediler."[4]

BOİ eğitim direktörü Brendan Sexton yakınıyordu: "Gençlerin tarzı eskilerinkinden çok farklı... 'Onlar güç, potansiyel ve sınırlardan çok daha az anlıyor.' Gençler değişim için sabırsız ve daha militanlar, oysa uyuşma sendikal hareketin bir parçasıdır. 'En güçlü sendikalarda bile anlaşmak için bir zaman gelir.'"

Sonuç işçilerin –özellikle de genç işçilerin– sendikadan bağımsız, hatta ona karşı yaygın eylemlerinin gelişmesiydi. Bu

4. *New York Times*, 1 Haziran 1970.

birçok seviyede görülebilir, yönetime ve sendika otoritesine direnme, iş durdurma, denetimsiz grev, "yerel meseleler" üzerine grev ve sendikanın müzakere edilmiş sözleşmelerine karşı çıkış vb.

The Wall Street Jorurnal 1970 yazında şöyle yazıyordu: İşçilerin o kadar çok şikâyeti birikmişti ki, "emek-yönetim sahnesini gözlemleyenler... varolan durumun bilinenlerin en kötüsü olduğunu neredeyse oybirliğiyle beyan ederler." Detroit'teki büyük bir BOİ şubesinin bir yetkilisi söyleniyordu: "Son iki ayda masamın üzerinde geçmiş bütün yıllardan fazla şikâyet yığılmış durumda."

Bu şikâyetlerin büyük oranı şirketlerin, 1970 resesyonu karşısında, işçileri işten çıkarma ve derecesini düşürme ve üretim hızını artırma yoluyla, emek maliyetini kısma çabalarından kaynaklanıyordu. Bir Chicago işçi temsilcisinin ifade ettiği gibi: "Bir ustabaşı, bir İngiliz anahtarıyla hattın hızını epeyce artırabilir. Bu sizin savaşmak zorunda olduğunuz sürekli bir muharebedir ve bu son zamanlarda çok daha kötü bir hâl aldı."[5]

Önemli ölçüde, işçiler resesyona işlerinde kendilerini daha fazla zorlayarak karşılık vermediler. *The Wall Street Journal*'a göre şirket yetkilileri şunu öğrenince şaşırmıştı: "Birçok operasyonda moral kötü düşüyor, kasti iş yavaşlatma çok sıklıkla aniden ortaya çıkıyor ve işe devamsızlık yükseliyor."

> Bazı tesislerde üretimdeki işçiler, fazla mesai sayesinde dolgun ödemelere uzun zamandır alışmış, fazla mesaiden gelenleri korumak ve herhangi bir işten çıkarmanın önüne geçmek için işlerini uzatmaya başladılar... Otis'deki [asansör şirketi] Bay Burke gibi adamların uğraştığı problem [düşen işçi verimliliği] o kadar yaygın ki, şu andaki ana baş ağrısıdır.
>
> Case Western Reserve'den Prof. Cummings'e göre, düşük verimliliğe katkıda bulunan bir başka faktör, çalışanların geçmişteki ya da her an olması muhtemel işten çıkarmalardan yakınmak için su soğutucularının etrafında ve başka yerlerde toplandığı zamanki "grup terapi seanslarının" artmasıdır. Cleveland'daki Otis biriminde görevli bir işçi böyle seansların "erkekler tuvaletine gittiği hemen her zaman" top-

5. *New York Times*, 15 Haziran 1970 ve *Wall Street Journal*, 26 Haziran 1970.

> landığını fark ettiğini söyledi... Bazı işçilerin derecesinin düşürüldüğü bir Ohio çelik fabrikasındaki bir metalurji uzmanı, birçoğunun şirketin onlara karşı adaletsiz olduğunu düşündüklerini ve "şirketten acısını çıkarmak için" yavaşlatma yaptıklarını söyledi.[6]

1968'de Bill Watson adında genç bir adam Detroit bölgesinde bir oto fabrikasında çalışmaya gitti. Orada geçen bir yılında, sendikadan ayrı, gayriresmî, "yeni bir örgütlenme biçimi" diye değerlendirdiği şeyi keşfetti, bunun hedefi yönetimle müzakere değil, fiili bir "karşı planlama" da dahil, yönetimin planlarına karşı çıkan işçilerce "üretimin muhtelif cephelerinin kontrolünü almaktı".

Dramatik bir örnek, motorun ömründe ya da hassasiyetinde herhangi bir fayda olmaksızın, şirket tarafından alelacele planlanan bir altı silindirli modelle ilgiliydi. Bu kabataslak ilerledi, motor test bölümündeki işçiler yakınıyordu ve motorun iyileştirilmesi ve dizaynının modifiye edilmesi için işçiler onlarca öneri getirdi. Fabrikanın her tarafındaki işçiler ilgilenmeye başladı ve belirli değişikliklerin sorunları çözeceğine ikna oldular ama tüm öneriler geri çevrildi.

> Şakadan şeyler olarak başlayan planlama ve kötü kalitede üretim çelişkisi, en nihayetinde bir öfkenin kaynağı oldu. Fabrikadaki birkaç yerel şubede sabotaj eylemleri örgütlenmeye başladı. Birçok motor incelemeyi geçemesin diye kötü montaj, hatta normalden büyük ölçekte parçayı atlama eylemleri olarak başladı. Organizasyon denetim ve katılanların karışık duyguları ve saikleri –bazıları kararlı, bazıları intikamcı, bazıları sadece eğlence için– birkaç montaj bölgesi arasında çeşitli anlaşmaları da içeriyordu. İşler bir eğlence havasında ilerledi. Denetlemeyle montaj ve montajla iç döşeme arasında geçici anlaşmalar gelişti, her birinin planlanmış sabotajları vardı. Böyle şeyler; motor gövdesinde işlenmemiş noktalara kaynak yapmak atlanarak, basıncı düşürecek contalar unutularak, kötü ya da yanlış boyutta bujiler konarak, motor montajında cıvatalar gevşek bırakılarak ya da mesela inceleme sırasında motor dengesiz görünsün diye buji kabloları ateşleme sırasında yanlış takılarak yapılıyordu. Geri çevrilen motorlar birikiyordu.

6. *Wall Street Journal*, 6 Ağustos 1970.

Hat boyunca daha önce yapılmış hata olmayan durumlarda, yağ filtresi pimlerinin, kavrama kolu kapaklarının ya da zamanlama anahtarından bir darbeyle distribütör kapaklarının sistematik çatlaması, denetimde motorun geri dönmesine nedendi. Bazı vakalarda motorlar sadece gürültülü çalıştığı için geri çevriliyordu.
İşçiler ve ustabaşıların özel motorlar üzerinde çekiştiği birkaç hafta boyunca, böyle bir genel tartışma ve huzursuzluk atmosferi vardı. Durum gergindi, işçilerin bir sabotaj üstlenmesi yoktu ve idari personelde bunu ihtiyatlı bir tırmandırma korkusu vardı.

Sonunda tüm altı silindirli montaj ve denetim operasyonu fabrikanın sonundaki bir alana taşındı ve yeni işçiler görevlendirildi. "En dramatik şekilde, üretimin planlanmasında ısrar eden işçilerin elinden üretimin alınma gerekliliği kahredici oldu."[7]

Model değiştirme zamanından hemen önce, şirket yıl boyunca reddedilen parçalarla son V-8 motoru yapmaya girişti. Motor test alanı karşı çıktı; fakat yönetim denetçilerin motoru geçirmede ısrar etmesi için temsilciler gönderdi.

Bundan sonra olan bir dizi temas, motor test adamlarınca başlatıldı ve molalar sırasında ve yemek zamanında alanlar arasında gerçekleşti. Bu sayısız toplantılardaki planlama nihai olarak fabrika çapında V-8 sabotajına öncülük etti. 6 silindirli motor sabotajındaki gibi, geri döndürülsün diye V-8'e hatalı montaj yapıldı ya da yolda hasar verildi. Buna ek olarak denetçiler, her 4-5 motordan aşağı yukarı 3'ünü reddetmek için anlaştılar.
Sonuç tamir edilmeyi bekleyen motorların üst üste yığılmasıydı, fabrika ara yolları tıka basa doldu. Bu bir gece fabrika zorla kapanana kadar artan hızda devam etti; üretim zamanının 10 saatinden fazlası kaybedildi. Bu noktada fabrika çevresinde o kadar fazla hatalı motor yığıldı ki bunları bir alandan bir başkasına aktarmak neredeyse imkânsız hâle geldi.

Bu eylemler üretilen şeyin bir parça kontrolünü hedefledi. Diğerleri çalışma zamanını kontrol altına almak için dizayn ediliyordu.

7. Bill Watson, "Counter-Planning on the Shop Floor", *Radical America* 5, Mayıs-Haziran 1971, s. 78.

Yazın, boş zaman kazanmak için fabrika çapında dönüşümlü bir sabotaj programı planlandı. Bir toplantıda işçiler 1'den 50'ye ya da daha fazlasına kadar numaralandırıldı. Dediklerine göre, benzer toplantılar başka alanlarda da yapılmış. Her adam gelecek iki hafta süresince yaklaşık 20 dakikalık bir dönem aldı ve kendi dönemi gelince, hattın tamamını kapatma ümidiyle, alanındaki üretimi sabote edecek bir şey yaptı. İdare, sorunlu alanı düzeltecek ya da tamir edecek bir ekiple gelir gelmez diğer can alıcı alana geçiliyordu. Böylece tüm fabrika ya durdurulmuş bir hat ya da üzerinde parçalar olmadan geçen bir hat yüzünden, birkaç hafta boyunca genellikle her saatin 5 ila 20 dakikasında öylece oturuyordu.[8]

Diğer vakalarda "çalışma gününü neşeli bir olaya döndürmek için" sıcak günlerde yangın hortumlarıyla su savaşları gibi geniş ölçekli yarışma ve oyunlar organize edildi. [9]

Ayrıca işçiler işi yapmak için karşı planlar uygulamaya koydu. Örneğin işçiler tamamen alternatif bir mola sistemi kurdu... bununla düzenli olarak her biri için büyük parçalar hâlinde boş zaman yarattılar. Bu plan değişimli olarak, aralıksız uzun süre çalışanların gönüllü bir rotasyonunu ve uzun sürelerin azaltılmasını içerir. İşler yasal olmayan şekilde değiş tokuş edilir ve bunu başarmak için uzun süreler birbirlerine yardım ederler. Arkadaşlarıyla çalışmak için fabrikanın farklı bölgelerinden adam kaçırma, az da olmayan miktarda organizasyon gerektiren bir başka düzenli aktivitedir.[10]

Bir olayda yönetim, 6 hafta sürdürülecek bir envanter programladı.

Aksi takdirde maaşlarının %90'ıyla işten çıkarılacak 50'den fazla adamı işte tuttular. Buna ânında reaksiyon, mesai dışı saatleri kalabilsin diye kontrolü ele almaya ve iki üç gün içinde envanteri bitirmeye niyetlenen, işçilerin özörgütlenmesiydi. Birkaç adam sayım skalalarını basit düzeyde kullanacak kadar eğitildi, yük kaldırma arabası şoförleri diğer adamlara araçlarını kullanmayı öğretmek için gayriresmî bir okul kurdu. Diğerleri deneyimli stok takipçileriyle doğrudan çalıştı ve kısa sürede parça numaraları gözden geçirildi ve

8. A.g.e., s. 79-80.
9. A.g.e.
10. A.g.e., s. 82.

sayılmış stokların envanteri alındı. Gerekli çalışma zamanını bölmek için yerleşik tasnif planı ve iş sınıflandırmasından birkaç değişik şekilde kaçınıldı.[11]

İdare para tasarrufu sağlasa bile, meşru otorite kanalları, eğitim ve iletişimin ihlal edildiğini iddia ederek bu prosesi durdurmaya zorladı.

Watson bu eylemlere katılan işçilerin çoğunluğunun ya zenci ya da Güney'e yeni gelmiş Beyazlar olduğuna dikkat çekti. "Irkçı tavırların sıklığına rağmen... bu iki grup fabrikadaki başka herhangi bir gruptan daha iyi birlikte hareket etti... Kadınlar erkeklerden daha az aktif değildi... 18'den 35 yaşına kadar işçiler, en militan şekilde sendika karşıtıydı ve iş eylemlerinde yerleşik yöntemlerin ötesine geçmeye en istekli olan onlardı."[12]

Bütün bunlarda öne çıkan şey alanlarda ve alanlar arasında işçilerin işbirliğine dayalı örgütlenmelerinin seviyesidir. Bu örgütlenme, işin yapılmasındaki ortak eylem gereksinimine bir reaksiyonken; bunun gibi ilişkiler sabotaj yapmak, tahsilat yapmak, hatta çalışma gününü eğlenceli bir olaya döndürmeye hizmet eden oyunlar ve yarışmalar düzenlemek üzere işlev görebilir... Planlama ve karşı planlama fabrikadaydı çünkü orada açıkça ikili bir iktidar durumu vardı.[13]

Watson şunu ileri sürüyordu: "İşçi örgütlenmesinin bu yeni bağımsız formu içinde, bir kriz durumunda potansiyel olarak iktidarı ele geçirmeye ve topluma yeni bir yön vermeye gidebilecek üretim noktasındaki sosyal ilişkilerin bir temeli yatar."[14]

İşyeri koşulları üzerinde işçilerin daha fazla kontrol arzusu sözde "yerel meseleler" üzerinde sürekli artan sayıda greve yol

11. A.g.e., s. 84.
12. A.g.e., s. 85.
13. A.g.e., s. 80-81, 82.
14. A.g.e., s. 85.

açtı. Örneğin 1970'te General Motors 39.000'den fazla "yerel talep" aldı.[15] GM'ye göre talepler arasında şunlar vardı:

> Vardiya programları, tatiller, iş görevlendirmeleri, çalışanlar için eğlence ya da dinlenme, hukuki danışmanlık sağlama, ilave yıkanma tesisi, fabrikada çalışan ebeveynlerin [çocukları] için hemşire bakımı, çalışanların arabalarının şirket hesabından bakım ve muhafazası, sağlık ve güvenlik.
> Diğer talepler fazla mesai tahsisi, üretim hattı hızı, dinlenme zamanı miktarı, iş nöbeti seçenekleri, yeni teknoloji kullanımı ve şikâyet prosedürüyle ilgiliydi.[16]

Bu meseleler tesislerdeki hayatın her cephesiyle ilgiliydi.[17]

Oto sanayisindeki yerel ve ulusal sözleşmeler ilişkisi 1955'de kurumsallaşmıştı. GM üzerinde büyük bir sendikal zafer olarak alkışlanan bir sözleşmeyi, beklenmedik bir şekilde üretimi köstekleyen "yerel meseleler" üzerine kıyı bölgelerinde denetimsiz bir grev takip etmişti. Bunun üzerine sendika ve yönetim böyle grevleri kontrol altına almak için yerel meseleleri ulusal toplu pazarlık anlaşmaları bünyesinde toplamayı kabul etti. Yine de *The Wall Street Journal*'ın ifade ettiği gibi, "Oto sanayileri ve BOİ'nin üst liderleri için, bu [yerel] ihtilaflar bir kâbus hâline geldi.[18] Gerçekte grevler sırasındaki manşetler ücret meselesine odaklanırken, bilhassa oto sanayisinde, "yerel meseleler" giderek emek ihtilaflarının kalbi hâline geldi. Bunun bir ölçüsü General Motors'un, 1955, 1967 arasında ulusal meseleler üzerine grevlerde 14,9 milyon çalışma saati kaybedilirken "yerel ihtilaflarda" 101,4 milyon saat kaybedildiği hesabıydı.[19]

Sözleşme süresince bile yerel ihtilaflar üzerine grev yapma hakkı, çelik sanayisindeki ana meselele oldu. Pennsylvania, Monessen'de, yönetimin kirliliği azaltmak için kok fırınlarında daha iyi cins kömür kullanmayı reddettiğini söyleyen Yerel

15. *Wall Street Journal*, 24 Kasım 1970.
16. A.g.e.
17. Martin Glaberman, "Marxism, the Working Class and the Trade Unions", *Studies on the Left* 4, No. 3, Yaz 1964, s. 68.
18. *Wall Street Journal*, 24 Kasım 1970.
19. A.g.e.

2698'in başkanının şikâyeti tipikti. İşçiler kirli bölgede çalışmayı reddettikleri zaman, şirket onların yerini değiştirmek için denetçiler kullandı. Şirket politikaları üzerinde daha fazla etkiye sahip olmak ve böyle denetimsiz eylemlerin kontrolünü yeniden kazanmak için yerel sendika liderliği grev yapma hakkı talep etti. Birleşmiş Çelik İşçileri başkanı I.W.Abel 1971'de bir toplantıda, 600 yerel başkanı böyle grevlere izin verecek bir önergeye oy vermemeye ikna etti ama Abel, çoğunluğun bunun için oy vermesini kabul etmek zorunda kaldı.[20]

Vietnam Savaşı dönemi emek isyanı yerel koşullara olduğu kadar ulusal koşullara da tepki verdi. Öncelikle artan savaş maliyetlerinin neden olduğu enflasyon, çoğu çalışan insanın hayat standartını sürekli düşürdü. Enflasyona göre ayarlanmış ortalama net ücret yavaşça fakat 1965'den 1970'e sürekli olarak düştü. Özellikle 1970 Kamyoncular denetimsiz grevinin (aşağıya bkz.) yarattığı baskı yüzünden, gerçek ücretler 1971 ve 1972'de kısa süre için yükseldi. Fakat 1973 ve 1974'ün ilk yarısında yaklaşık %7 düştü. 1974 sonunda ekonomi sert bir resesyona girdi. 1975 Ocak itibarıyla işsizlik Büyük Bunalımın sonundan bu yana en yüksek seviyesine çıktı.[21]

1970 başlarında resmî emek hareketinden bağımsız bir dizi ulusal grev görüldü. Belki bunların en dramatik olanı –ve önceki kitlesel grevleri en çok anımsatanı– Mart 1970'deki postacıların denetimsiz greviydi; Amerika Birleşik Devletleri Posta İdaresinin, daha doğrusu federal hükümetin tarihindeki ilk majör grevdi bu.

1968'de yapılan bir hükümet araştırmasında posta işçileri arasında "çağdışı personel pratikleri... ağır çalışma koşulları... ve kısıtlı kariyer fırsatları"nın sonucu olarak "yaygın memnu-

20. *New York Times*, 31 Mart 1971.
21. Jeremy Brecher ve Tim Costello, *Common Sense for Hard Times*, South End Press, Boston, 1977, s. 112-13.

niyetsizlik" rapor edilmişti,..[22] Sonunda patlama yüksek yaşam maliyetlerinin refah içindeki birçok posta işçisini 1960 sonları enflasyonunun erittiği gelirlere ilave yapmaya zorladığı New York City'de oldu. Daha önce birkaç küçük denetimsiz grev olmuştu, Bronx'daki Kingsbridge'de 70'den fazla çalışanının bir yıl önce "toplu viziteye çıkması" da dahil.[23] Postacılar 17 Mart 1970'de grevi oyladı ve şehrin postane binaları çevresinde grev gözcüsü hatları kurdular. 25.000 sürücü ve kâtip, posta operasyonlarını sekteye uğratarak gözcü hatlarını onurlandırdı. Grev New York, New Jersey ve Connecticut'un her tarafından işçilerin bir ya da iki gün içinde katılmasıyla neredeyse aniden başladı. Grevler kendi kendilerini enformel kanallardan örgütledi. 19 Mart itibarıyla New York şubesi birçok eyaletteki 58 topluluktaki postacılardan talep etmedikleri halde, greve katılacaklarını söyleyen telefonlar aldıklarını söyledi.[24]

Hükümet ve sendika yetkilileri hızla greve karşı çıktılar. Çalışanların grev yapması hükümet için bir suç olduğu için iş bırakma başından yasadışıydı; mahkeme hızla New York grevcileri aleyhine bir karar yayınladı. Ulusal postacılar sendikasının başı olan James Rademacher denetimsiz grev başlatan New York şubesi başkanı Gus Johnson'a bir telgraf yolladığını açıkladı; grev eylemi sendika politikasına ters olduğu için sendika yürütme heyetinin yerel şubeyi atmayı düşündüğünü söyleyerek uyarıyordu. Johnson da üyeleri çalışmaya geri dönmeleri için zorladı.

Posta Müdürü General Winton Blount, postacı sendikasının ulusal liderlerinin işbirliklerine onu temin ettiklerini ifade etti.[25] Hükümet de işçiler çalışmaya dönerlerse, ödünler için söz verdi. 20 Mart'ta "İdare... taleplerini gecikmeden değerlendirme karşılığında, grevdeki işçilerini çalışmaya dönmeleri için sıkıştırması için postacı sendikası liderleriyle bir mutabakata vardı."[26] Bu-

22. President's Commission on Postal Organization, Frederich R. Kappel başkanlığında; alıntı *Wall Street Journal*, 19 Mart 1970.
23. A.g.e.
24. A.g.e.
25. A.g.e.
26. *Washington Post*, 22 Mart 1970.

nunla birlikte o gece Chicago'daki -posta sisteminin merkez dağıtım noktası- 6.000 posta çalışanı Rademacher'ın zorlamalarını görmezden geldi ve greve katılma yönünde oy kullandı. Ertesi gün New York posta işçileri, liderlerine ve çalışmaya dönme mutabakatına karşı koymayı neredeyse oybirliğiyle kabul etti:

> Sıradan üyeler kendi ulusal liderlerini işe dönme ısrarları yüzünden "sıçanlar [dönekler]" ve "çanak yalayıcılar" olarak yaftalayarak, önerilen anlaşmayı kabul etmediklerini haykırdılar.
> Çalışanların toplandığı bir Manhattan silah deposundaki kürsünün arkasında "Rademacher'ı asın" ve "Fare zehiri almayacağız". Okunuyordu. Yanında sendika başkanının bir kuklası asılıydı.[27]

Bu açık karşı çıkışa rağmen Rademacher "aklın duygulara üstün geleceğini... ve mektupların %90'ının Pazartesi yoluna devam edeceğini" öngördü.[28] Fakat New York postacıların eylemi, ülkenin her tarafında memnuniyetsizliği kristalleştirdi. 21 Mart itibarıyla grev; Chicago, Detroit, Philadelphia, Cleveland, Pittsburgh, San Francisco, Minneapolis, Denver ve Boston içlerinde olmak üzere 200'den fazla şehir ve kasabaya yayıldı. "Felç etmeye çok yakınız" dedi bir posta yetkilisi. "Hâlâ işleyen şeye bir posta sistemi demek çok zor."[29] Postanenin acil komuta merkezinde "giderek artan yanıp sönen kırmızı ışık kümeleri" 12 eyalette grevdeki bölgeleri gösteriyordu. "Koca haritada hiç mavi ışık -çalışanların işe geri döndükleri grev bölgelerini gösteriyordu- yanıp sönmüyordu."[30]

Hükümeti ve sendika yetkililerini daha fazla telaşlandırsa bile, grevler öteki kamu çalışanlarına yayılmanın eşiğinde gibi görünüyordu. Amerikan Kamu Çalışanları Federasyonu'nun başı John Griner, kendi yerel şubesinde birkaç grevi engellemek için şahsen müdahale etmek zorunda kaldığını, söyledi. Federal Çalışanlar Ulusal Federasyonu'nun (FÇUF) başı Nathan Wolkomer, ülkenin her yerindeki FÇUF lokallerinin postacılara

27. A.g.e.
28. A.g.e.
29. A.g.e.
30. A.g.e.

destek için greve gitmeyi istediklerini bildirdiklerini, söyledi.[31] "Üyelerimizin posta çalışanlarına tamamen sempati içinde olduklarından kuşku yok. Grev kuşkusuz federal hizmetin tamamına yayılabilir."[32] Kamu Çalışanları Ulusal Birliği'nin başkan yardımcısı Alan Whitney, grevlere yetki vermesi için, özellikle "birincil görevi Güneydoğu Asya'daki savaş çabalarımıza destek olmak olan en büyük yerel şubelerimizden birinde" sendikaya "muazzam baskı" yapılıyor, diyordu. Whitney ekliyordu:

> Hükümet genelindeki ve ülke genelindeki muhtelif şubelerimizdeki muhtelif yerel başkanlarımızdan telefonlar aldık. Geçmiş günlerin olaylarına bakmışlar ve grev yapan posta çalışanlarının bir derece cezadan azade olduğunu görmüşler, bize soruları ise şu; eğer onlar yapabiliyorsa, biz niçin yapamayalım?[33]

The Washington Star'daki alıntıya göre bir kamu grevi savunucusu şöyle dedi: "Posta çalışanları olarak grevinden öğrendik ki, eğer pratik olarak herkes grev yaparsa kimse zarar görmeyecektir... Hepsinden öte onlar hiç kimseyi işten atamayacaktır."

Bu arada posta işçileri grevinin kendisi dayanmaya devam etti. Hemen bütün şehirlerde öteki posta işçileri, federal hükümetten ve onları işe döndüren 7 büyük posta sendikasından gelen başka mazeretleri görmezden gelerek, postacıların gözcü hattını geçmeyi reddetti.[34] Toplam olarak 15 eyalette 200.000'den fazla postacı, ülkenin her tarafındaki mahkeme kararlarını görmezden gelerek denetimsiz greve katıldı.

Başkan Lyndon Johnson, son çareye başvurarak bir ulusal acil durum ilan etti ve New York'taki ABD Ordusu ve Ulusal Muhafızlar'a en militan noktasındaki grevi kırmalarını emretti. Bir televizyon konuşmasında Grover Cleveland'ın 1894 Pullman grevini kırmak için federal askerleri gönderme deklerasyonunu tekrarladı: "Mektuplar duraklamadan gitmeli" ve posta işçilerinin "sadece hizmetlerinin üstün yararı ve en iyi geleneğine karşı

31. *Root and Branch* 1, Haziran 1970, 3.
32. John Griner; alıntı *Washington Star*, *Root and Branch* içinde, 1, 3.
33. Alan Whitney, radyo röportajı; alıntı *Root and Branch* 1, 3.
34. *Wall Street Journal*, 23 Mart 1970.

değil ulusal sendika liderlerinin tavsiyelerine de karşı" greve gittiklerini vurguladı.[35] Kısa süre sonra 25.000 kadar eyalet askeri ve federal asker geldi ve en acil ticari mektupları ayırmaya başladı; duraklama, ticareti hatta borsayı durma tehdidi yaratmıştı.

Bununla birlikte askerler greve son vermedi. Grevcilerin dediği gibi; "Süngülerle mektupları tasnif edemezsiniz." Birçok asker grevcilerle kardeş gibi oldu ve onları desteklemek için kasıtlı olarak içeride kaos yarattı. İdare, posta işçileri işe dönene kadar müzakere etmeyi reddetme tavrını sürdürse de kongre liderleri grev biter bitmez hemen maaş artışları yapılacağının altını çizdi.

Bu sıkışık oyununun ortasında Rademacher 500 yerel sendika yetkilisini Washington'a çağırdı. Bu yetkililer grevin sonlanmaya zorlandığını kabul etti; fakat talepleri hemen yerine getirilmezse Rademacher'a yeni bir ulusal grev çağrısı yapmasını emrettiler. Onların greve gitmesinden bir hafta sonra, New York şubesinin sürekli olarak bir başka grevi tetiklemekle tehdit etmesiyle, hatta koordine bir iş yavaşlatma planını tartışmak için ülkenin her tarafındaki yerel liderlerin bakiye toplantı çağrısı yapmasıyla birlikte, posta işçileri işe geri döndü ve müzakereler başladı.[36]

Net finansal dille, grev ılımlı bir başarıydı: Kongre'yi tüm kamu işçilerine derhal %6 ücret artışı ve 1970 Ağustos'unda posta yeniden organizasyon planının oylanmasında posta işçileri için ilave %8 vermek zorunda bırakmıştı.

Grevciler oyunu kurallarıyla oynamadılar. Aldıkları riskler hatırı sayılır derecedeydi. Hükümete karşı greve gitmek, 1 yıl 1 gün hapis ve 1.000 dolar para cezasıyla cezalandırılan bir suçtu.[37] Sendikalar için, greve muhalefet kurumsal bir hayat memat meselesiydi. Rademacher, grevin sürmesinin –üyeleri greve giden kamu sendikaları aidatları kontrol etme haklarını kaybettiği için, üyelerinin aidatları işveren tarafından otomatik olarak toplanacağından– sendikayı "pratik olarak iş dünyasının

35. *Wall Street Journal*, 24 Mart 1970.
36. *Wall Street Journal*, 1 Mayıs 1970.
37. *Wall Street Journal*, 23 Mart 1970.

dışına" düşüreceği konusunda uyarıyordu. Neyse ki, hükümet sendika yetkililerinin, grevi kırma çabalarının tam farkındaydı ve bu yüzden sendikaların elini güçlendirmeye çalışıyordu. Gerçekten postanın sonraki yeniden örgütlenmesinde, hükümet 1970 postacı grevlerine karşı onu destekleyen büyük sendikaların otoritesini güçlendirmek için çok çaba harcadı.

Sıradan üyelerin sendika liderliğinden ve kurallı toplu pazarlıktan bağımsızlık geliştirmesi 1970 Kamyoncular denetimsiz grevinde de göz önüne serildi. Kamyoncuların tarihindeki "en kurallı" müzakereler dizisi olarak tanımlanan şeyden sonra –ki yönetim yetkilileri Kamyoncuların başkanı Frank Fitzsimmons'ın oyunculuğuna inanmıştı–[38] sendika ve yönetim 39 ay boyunca saat başı 1,10 dolar artış getiren yeni bir sözleşmeyi kabul etti. Fakat Kamyoncular *The New York Times*'ın "ulusal sendika liderliğine karşı bir başkaldırı ve ulusal bir sözleşmede kabul edilmiş saat başı 1,10 dolarlık artış" olarak tanımladığı anlaşmaya karşı San Francisco, Los Angeles, St. Louis, Cleveland, Atlanta, Chicago, Detroit, Harrisburg, Akron, Columbus, Toledo, Buffalo, Kansas City ve Milwaukee gibi merkezî dağıtım merkezleri de içlerinde 16 şehirde hızla denetimsiz greve gitti.[39]

Grevciler grevi uygulamak için hızla seyyar grev gözcüleri kurdular. Lee Way Motor Freight, Inc.'in yöneticisi yakınıyordu: "Doğu'da çalışamadık çünkü St. Louis'deki kamyoncular sendikasının gezici grev gözcüleri muhtelif Mississippi nehri geçişlerinde bütün sürücülerimizi durdurdu." Şirketin kamyonlarını Cairo'da Mississippi'nin karşısına yönlendirmeyi denediğini ama orada da durdurulduklarını, söyledi.[40]

The New York Times Cleveland'dan bildiriyordu:
Grevciler burada, bölgede mal taşıyan herhangi bir kamyonu durdurmak için 300 adamın bir saat içinde toplandığı, içtima dedikleri

38. A.g.e.
39. *New York Times*, 1 Mayıs 1970.
40. *Wall Street Journal*, 8 Nisan 1970.

seyyar bir devriye sistemi kurmuşlar. Grevciler yiyecek, ilaç ve bira taşıyan kamyonların devam etmesine izin veriyor; fakat yiyecek kamyonlarında başka yük bulduklarında çok öfkeleniyorlar. Taşlar atılıyor, ön camlar kırılıyor, lastikler yarılıyor, hava boruları kesiliyordu.[41]

Cleveland Belediye Başkanı Stokes, Ohio'daki kasabaların üçte ikisinde şiddetin grevle birleştiğini söyledi.[42] United Press International kablolu servis, grevin bir sonucu olarak 500.000 insanın işsiz kaldığını tahmin ediyordu.[43]

Fitzsimmons daha önceden söz vermişti: "Biz bu ülkenin karayolu yük taşımacılığını asla bloke etmeyeceğiz."[44] Denetimsiz grev yayılırken, 300 yerel şubeye üyelerin işe dönmesini ısrarla isteyen telgraflar gönderdi.[45]

Denetimsiz greve yanıt olarak bir işveren temsilcisi, alt tabaka üyelerin ücret taleplerini kabul etmektense "biz kar yağana kadar dışarıda kalacağız" diye yemin etti ve Kamyoncular sendikasının imzalanmış anlaşmaya "bağlı kaldığını" ifade etti.[46] Kamyoncuların yerel ve ulusal yetkilileri oybirliğiyle anlaşmayı onayladı ve Federal Aracılık Kurumu sözleşmeyi tasdik edecek bir oylama beklerken, grevdeki tüm şoförleri çalışmaya dönmeleri için –hepsi nafile– uyaran bir karar yayımladı.

İş bırakmaların hiçbiri yasal olarak onaylanmış olmadığı için kamyon şirketleri grevlere karşı sayısız karar aldırmıştı. California'da grev yapmaktan menedilen işçiler, en basitinden viziteye çıktı.[47] St. Louis'de Kamyoncular bir ay boyunca onlara karşı bir kararı görmezden geldi, sonra işe dönene kadar saygısızlık gerekçesiyle mahkemeye çağrıldılar.[48] Grevcilerin işe dönmeleri için bir mahkeme kararını görmezden geldiği Los

41. *New York Times*, 1 Mayıs 1970.
42. A.g.e.
43. *Washington Star*, 6 Mayıs 1970.
44. *Wall Street Journal*, 27 Ocak 1970.
45. *Wall Street Journal*, 8 Nisan 1970.
46. *Wall Street Journal*, 10 Nisan 1970.
47. *Wall Street Journal*, 8 Nisan 1970.
48. *Wall Street Journal*, 10 Nisan 1970.

Angeles'ta anlaşmazlık özel bir hoşnutsuzluk yarattı. Başlangıçta Kamyoncular hastalık parası olmaması gibi "yerel bir mesele" üzerine greve gitti. Şirket, muhtemelen onları kıdem olmadan yeniden işe almak için, 10.000 grevciye işten çıkarıldıklarını haber veren telgraflar göndererek karşılık verdi. İşçiler sadece 10 günlük ücretli hastalık izni değil tam af talebiyle mukabele etti.[49]

Bu arada Ohio valisi grevle savaşmak için 4.100 Ulusal Muhafız üyesi gönderdi, kalan 13.000'ini "açık savaş" dediği şeye karşılık vermek için hazır durumda Ohio metrosuna yerleştirdi.[50]

> M-1 tüfekleriyle donanmış miğferli askerler, bazı üstgeçitlerde ikişerli görevlendirildi, diğer muhafızlar çeyrek tonluk kamyonlarda gürleyerek devriye geziyordu.
> Muhafız subayları adamlarına kamyon garajını da korumalarını söyledi ve kamyon şirketi ve eyalet polisinden taleplere karşılık olarak 5 ila 20 kamyonluk 4 konvoya eskortluk etti...
> 200'e yakın taş atan grevci, yaklaşık 50 polis ve muhafızı püskürttü ve 3 kamyonluk konvoya Yellow Freight Line garajının dışında eşlik etmeye giriştiler.[51]

145. Piyade –iki sene önceki birkaç getto isyanına müdahale etmiş ve kısa süre sonra Kent State Üniversitesi'ne koşturacak– birtakım kamyon garajlarının grevi hiçe sayarak çalıştığı Akron'ın batısında devriyeye çıktı. "Muhafızlar grevci Kamyoncuların bekledikleri ve yakındaki garajlardan ne zaman kamyonlar çıksa, küfürlerden taşlara kadar her şeyi fırlatmak için dışarı üşüştükleri iki bariyeri belirledi, güçlü noktaları arayıp bularak etkisiz hâle getirdi. Kamyoncular koşuştururken, Ulusal Muhafızlar basitçe onlarla karşılaşacak mangalar kurdu." Bir Muhafız şöyle rapor ediyordu: "Birdenbire durdular, bir süre bize bakakaldılar ve sonra bir tane daha içmek için bara geri girdiler."[52]

Sendika, işverenler, mahkemeler ve askerlerin birleşik muhalefetine rağmen grev sıkı durdu. 12 hafta sonra Chicago'daki

---

49. *Wall Street Journal*, 13 Nisan 1970.
50. *New York Times*, 30 Nisan 1970.
51. *New York Times*, 1 Mayıs 1970.
52. *New York Times Magazine*, 21 Haziran 1970, s. 64.

işverenler teslim oldu, tüm ulusal sözleşmelere boş veriliyor ve baştaki sendika ve yönetim anlaşmasındakinden üçte iki daha yüksek bir ücret artışına zorlanıyordu.

Kamyoncuların anlaşması, ulusal ücret ilkesini kırdı ve tüm ekonomideki ücret seviyesinde geniş etkisi oldu. Kamyoncuların denetimsiz grevini takip eden yılda, yüksek enflasyon ve işsizliğe rağmen, ortalama işçinin vergiden sonraki net ücreti "yapılan büyük ücret artışları yüzünden %1,8 arttı". Bu önceki dört yılda gerçek ücretlerdeki düşmeyi tersine çevirdi. 1971 Ağustos'unda Nixon yönetimi, gönüllü ilkesinden zorunlu ücret ve fiyat kontrolüne geçti. *The New York Times*'a göre "enflasyona karşı enerjiyi yönetmek için yaratılan heyetler, komisyonlar ve konseylerden oluşan tüm karmaşık sistemin asıl hedefi" gelecek ücret anlaşmalarındaki düğümü sıkmak ve anlaşmalara razı olması için sendikalar üzerindeki baskıyı artırmaktı".[53]

Denetimsiz eylemler kömür sanayisinde salgın hâline geldi, *Fortune*'daki bir makalede ifade edildiği gibi, 1950'ler ve 1960'larda "sendikanın ve şirketlerin hedefleri, çıkarları ve politikaları ayrılmaz biçimde iç içe geçti... ve kömür alanlarında bir grev tehdidi ortadan kalktı". Katolik emek aktivisti Charles Owen Rice'a göre "Bir zamanlar adamlarını patrondan koruyan sendikalar, patronları adamlarından koruyan sendikalar hâline geldi." Sendika başkanı Tony Boyle'un sendika politikasını tanımladığı gibi: "Amerika Birleşik Maden İşçileri [ABMİ] çalışan madenlerde maden işletmecisinin haklarına halel getirmeyecek. Biz yanlış ya da doğru, kömür işletmecilerinin yargılarına uyarız."[54]

Yanıt olarak, madencilerin geleneksel dayanışması, sendikadan ayrıldı ve denetimsiz eylemler aniden zuhur etti. *Fortune*'un ifade ettiği gibi, "Emeklilik, sağlık ve güvenlik bir madencinin

53. A.g.e.
54. Thomas O'Hanlon, "Anarchy Threatens the Kingdom of Coal", *Fortune*, Ocak 1971, s. 78, 82.

kalbine o kadar yakın meselelerdir ki, taşıyan kim olursa olsun tek bir grev gözcüsü işareti görülür görülmez bunlar için grev yapacaktır."[55] Böylelikle yönetim "artık sendika disiplini altında olmayan bir işgücüyle uğraşma problemiyle" karşı karşıya kalıyordu.[56]

Bu "disiplinsizliğin" en dramatik örneği Batı Virginia'daki Black Lung [Kara Akciğer] denetimsiz greviydi. 1969 Şubat'ının soğuk bir sabahında, Batı Virginia Raleigh kasabasındaki Winding Gulf District madeninde, sağlık ve güvenlik koşullarındaki ilerleme eksikliğinden bıkmış bir madenci, suyunu yere döktü. Bu isyan eylemi, öteki madencilerin greve katılmaları için geleneksel bir davetti. İşçi arkadaşları çalışmayı bıraktı ve 5 gün içinde denetimsiz grev Batı Virginia'nın 44.000 kömür madencisinin 42.000'ine yayıldı. 25 gün boyunca greve devam ettiler, ta ki eyalet yasama organı sonunda madencilerin en çok korktuğu hastalık olan pnomökonyoz –kara akciğer– kurbanlarını tazmin edecek bir kanun teklifi geçirene kadar.[57]

Tek tek denetimsiz grevler diğer meselelerde devam etti. Güney Illinois'de bir tamircinin işini yapması konusundaki bir ihtilaf üzerine 3.000 madenci greve gitti ve sendikanın işe dönme emrini görmezden geldi.[58] 22 Haziran 1970'te Pennsylvania, Ohio ve Batı Virginia'daki 19.000 madenci federal maden güvenlik yasasının uygulanmamasını protesto etmek için greve gitti. *The Wall Street Journal* şöyle yazıyordu: "Ülkenin kömür alanları yeni yasaya öfke ve hayal kırıklığıyla kaynıyor."[59] "İsyancı madenciler ve diğerleri [Maden] Bürosu'nun, Boyle liderliği ve kömür işletmecileriyle uyum içinde çalışmasını" yasanın icra edilmesinin altını oymasından sorumlu tuttu.[60] Bir mahkeme emri madencilerin çoğunu işe dönmeye sevk etti.

---

55. A.g.e., s. 78.
56. A.g.e.
57. Paul Nyden, "In Memory of Joseph Yablonski, Coal Miners, 'Their' Union and Capital", yayınlanmamış elyazması, 22 Ocak 1970, s. 26-27.
58. Wall Street Journal, 13 Mart 1970.
59. *Wall Street Journal*, 25 Haziran 1970.
60. *Wall Street Journal*, 23 Haziran 1970.

Benzer şekilde Virginia, Batı Virginia ve Kentucky'de zaman içinde 90 madende 15.000 işçinin katıldığı üç denetimsiz grev dizisi, sendikanın muhalefeti ve mahkemenin durdurma kararıyla karşılaştı. Grevcilerin öncelikli hedefi sakatlanmış madenciler ve dul karıları için hastane yardımıydı.[61] Pennsylvania'daki eşzamanlı denetimsiz grevler, bir mahkeme madencilere, ya işinize geri dönün ya da "hapishaneye girin" diye emrettiği zaman sonlandı.[62] Bu vakaların hepsi gezici grev gözcüleri göründüğünde madencilerin geleneksel madenden çıkma kalıbını takip etti.

Öteki sanayilerde, huzursuzluk geniş ölçekli denetimsiz grevlerin içinde taşmadan içten içe kaynadı. Örneğin Mart 1970'te demiryolu tamir işçileri çalışma kuralları sorunlarını halletmedeki tekrarlayan gecikmelerden o kadar usanmıştı ki, sendika şef müzakerecisi William P. Winpisinger "kontrol dışı olmanın keskin sınırında" olduklarını rapor etti ve "güncel postane grevinin bir karbon kopyası" uyarısı yaptı; ki *The Wall Street*'in eklediği gibi "sıradan işçiler sendika liderlerinin ve hükümetin onları işte tutma çabalarına kafa tutuyor[du]".[63] Nixon yönetimi Çalışma Bakanı George Shultz "denetimsiz grevler sürse de sendika liderlerinin sorumlu davranışları sayesinde, tahammülsüzlük ateşini körükleyebilecek başka gecikmelerden korkarım" dedi.[64] Benzer durumlar geniş bir sanayi yelpazesinde de vardı.

1970 başlarındaki grevlerde sendika ve yönetim yetkilileri sıklıkla işçileri işe geri döndürmek ve orada tutmak için bir formül ve bir strateji bulmaya çalışan ortaklar olarak görüldü. *The New York Times*'ın 1971 Temmuz'undaki telefon grevinde yazdığı gibi, "Sendika ve yönetim... aralarındaki herhangi bir gerçek farkla, huzursuz bir sıradan sendikalının abartılı bek-

61. *Wall Street Journal*, 23 Temmuz 1970.
62. *New York Times*, 26 Haziran 1970.
63. *Wall Street Journal*, 24 Mart 1970.
64. A.g.e.

lentilerini tatmin edecek bir anlaşmanın nasıl kotarılacağından açıkça daha az ilgililer."[65]

Bazen grevin kendisi, işçileri kontrol etme stratejisinin bir parçası olarak fiilen iş görüyordu –pahalı bir parçası olsa da–. *The Wall Street Journal*'daki çok ilginç bir makale serisi 1970 General Motors grevinde işçileri işe geri döndürmek ve sendikanın otoritesini tesis etmek için "sendika yönetim işbirliğini" anlatıyordu.[66] *The Wall Street Journal*'a göre BOİ başkanı Walter Reuther'ın 1970 Mayıs'ında bir uçak kazasında ölmesinden sonra "GM, BOİ'nin karargâhı Solidarty House'da bir krizi ve yeni bir sendika liderinin problemlerini –GM fabrikalarındaki adamlar üzerinde BOİ'nin kontrolünü etkileyebilecek problemler– düşünmek zorunda kaldı".[67] GM'nin "hedefi verimliliği destekleyecek sendika yardımıydı".[68]

Sendika-yönetim bakış açısından bir grev üç nedenle zaruriydi:

Bir, uzun bir grev "üyelerin beklentilerini, yakınlardaki iyi günlerin hatıralarıyla ve enflasyon yüküyle bilenen güncel durumdaki beklentileri yıpratmaya yardım eder. Bu ümitlerdeki kırpılma, liderlerin müzakere ettiği anlaşmayı üyelere kabul ettirme gibi zor bir görevi kolaylaştırır (Sendika yetkililerince sonuca bağlanmış her 10 anlaşmanın birden fazlası sendika üyeleri tarafından reddedilir)".[69] Bir BOİ yetkilisinin şahsen dediği gibi "Adamlar Ay'ı ümit ederek greve çıkar. Ama birkaç haftada kabaran faturalardan ve o çalışırken bütün gün evde boş boş televizyon seyretmesiyle ilgili karısının kıyameti koparmasından sonra, ortalama işçi taleplerini yumuşatma eğilimine girer".[70]

İki, uzun bir grev "tek gayesi daha fazla üretim ve kâr olan şirketin koyduğu dayanılmaz çalışma koşulları olarak düşün-

65. Editorial, *New York Times*, 21 Temmuz 1970.
66. *Wall Street Journal*, 20 Kasım 1970.
67. A.g.e.
68. A.g.e.
69. *Wall Street Journal*, 29 Ekim 1970.
70. A.g.e.

düğü şeyle ilgili işçinin acı hayal kırıklıkları için bir emniyet sübabı yaratır".[71]

Üç, uzun bir grev "sendika sadakatini geliştirir ve ortak bir düşmana karşı onları birleştirerek muhtelif sıradan üye hizip-lerini bir araya toplar" ve "sürekli olarak devredilen ve sendika liderleri dahil, liderlerin genellikle sakındığı bir üyelik tarafından düzenli olarak yeniden seçilmek için adaylıklarını koyması gereken sendika liderlerinin pozisyonunu güçlendirir".[72]

Grev "sendika liderlerinin erkekliklerini ortaya koyma imkânı verir –en azından taraftarlarının gözünde–. Bu 'boyun eğmez' biri olduğunu göstermenin ve böylelikle işçiler arasında yaygın olan, sendika liderlerinin yönetimle gerçek olarak yatakta olduğu iddialarını çürütmenin en iyi yoludur."[73]

Fakat *The Wall Street Journal* resmî grevlerin bu işlevlerini fark edenin yalnızca sendika liderleri olmadığına dikkat çekti:

> Şaşırtıcı biçimde, grevlerin sendika içi baskıyı azaltmak için bir ihtiyaç olduğunu anlayanlar arasında birçok şirket pazarlıkçısı vardır... Onlar sendika liderlerinin sözleşmeleri onaylatmak için ve yeniden seçilmek için böyle grevlere çok ihtiyaç duyabileceğinin farkındadırlar. Gerçekten grevlerde rol oynayan bazı şirket pazarlıkçıları fiilen parçalanmış sendikaları sağlamlaştırmaya yardım eder ve işçilerin "grev ihtiyaçlarını" açığa vurmalarına izin vererek fiilen gelecek yıllardaki barışı satın alırlar.[74]

Ne yazık ki, sendika-yönetim bakış açısından bu yaklaşım General Motors grevinde neredeyse tam tersi sonuç verdi. "Yerel meselelerin" hâlli için "iki tarafın üst düzey müzakerecileri" üzerinde baskı yaratmak... "sendikanın 155 yerel pazarlık biriminin büyük çoğunluğu GM ile anlaşmaya varana dek, ulusal meseleler üzerine ciddi pazarlık yapmaya dönmeyeceklerini gösterdi"[75] oysa "sendika ve şirket yetkilileri, yaklaşık on günde

71. A.g.e.
72. A.g.e.
73. A.g.e.
74. A.g.e.
75. *Wall Street Journal*, 5 Ekim 1970.

yerel meseleleri hallettikten sonra ulusal bir anlaşmaya varabileceklerini söylüyordu".[76]

Emek-yönetim işbirliği o kadar yakındı ki; General Motors grev yapan işçilerin hastane sigorta faturalarını ödemek için BOİ'ye 30 milyon dolar borç verdi.[77] "İki taraf da ulusal bir anlaşmaya varılmasından sonra GM'nin işletmeye hızla kaldığı yerden devam edebilmesini istiyordu."[78] Fakat işçiler yerel anlaşmaları basitçe reddetti, sendika kontrolü dışına çıkan ve baştaki plan hedeflerine son veren uzun bir grevin hayaleti çoğalıyordu.

"İki taraf da, eğer grev Şükran Günü'nden sonraya uzarsa, yeni yıl içinde devam eden epik bir ihtilafın zeminini hazırlayacağını kabul etti. Böyle bir olasılık BOİ içindeki dengeleri, [BOİ başkanı Leonard] Woodcook'un kuvvetlendirilmesinden... üst liderlerin kontrolü dışında karmakarışık bir greve döndürebilirdi."[79]

Bu tehlikenin önüne geçmek için GM ve BOİ üst müzakerecileri, çözülmemiş yerel ihtilaflara rağmen ulusal sözleşme yapmak için gizli bir görüşme yaptı. Sözleşme GM'nin çalışma disiplinini güçlendirerek emek maliyetlerini kısma rüyasını gerçekleştirmedi; fakat *The Wall Street Journal*'ın yazdığı gibi, şirket "BOİ ile 1973'te ve belki yıllar sonraki (en azından ulusal sözleşme meselesi üzerinden) gelecek pazarlık yapıldığında barışın muhtemelen garanti edileceği bilgisini [ve] BOİ'nin... daha güçlü ortaya çıkacağı ve böylelikle daha genç, daha az sadık ve sendika gibi işverene de giderek artan şekilde itimatsız üyeleri için, daha kendine güvenerek konuşabileceği beklentisini" "teselli" olarak aldı.[80]

76. A.g.e.
77. *New York Times*, 18 Temmuz 1971.
78. *Wall Street Journal*, 20 Kasım 1970.
79. *Wall Street Journal*, 5 Ekim 1970.
80. A.g.e. ve Joel Stein, "Notes on the Official Strike in 1970", (Yayımlanmamış elyazması).

Vietnam Savaşı'nın son yılının tamamında hükümet; mahkeme kararları, maaş politikası ve Ulusal Muhafızlar ve ordu yoluyla, gücünü işçilere gösterdi. Polis, Ulusal Muhafızlar ve ordunun, toplumsal kargaşa programları büyük oranda genişletildi, koordine edildi ve en son teknik aygıtlar tahsis edildi, sıklıkla Vietnam'da ayaklanmaya karşı koyma için geliştirilenler model alındı. Orduda 1968 Şubat'ında yayımlanan, daha sonra bir senato komitesince ortaya çıkarılan gizli bir talimat, o zamanki kıdemli subayların "gerçek bir ayaklanmanın" gelişmesinden korktuklarını açığa vuruyordu. 1968 Mayıs'ından bir başka talimat, "düzeni korumak ya da restore etmek için federal askerlerin muhtemel görevlendirilmesine gösterilecek yeterli büyüklükte emek ve toplumsal kargaşalar ile grevlerin" takip edilmesini emrediyordu. Düzen, ordunun barış zamanında eyalet ya da yerel otoritelere uzun zamandır devam eden geleneksel destek verme dediği şeye dayanıyordu.[81] "Kıtasal Amerika Birleşik Devletleri içinde sivil düzeni ya da askerî güvenliği tehdit eden toplumsal kargaşalarla ilgili her fiili, potansiyel ya da planlanmış gösteri ya da diğer faaliyetler hakkındaki istihbaratı tedarik etmek, değerlendirmek, tercüme etmek ve yaymak için" bir komuta merkezi kuruldu.[82] Savunma Sekreter Yardımcısı Robert Froehike'ın tanıklığı, programın Adalet Bakanı Ramsey Clark, Savunma Bakanı Robert McNamara ve Clark Clifford ve başkanın özel yardımcısı Stephen Pollak da içlerinde olmak üzere, çok yüksek sivil yetkililer tarafından başlatılıp denetlendiğini ortaya çıkardı.[83]

Ocak 1968'den Mayıs 1970'e kadarki 9 ay içinde Ulusal Muhafızlar, 324 toplumsal karışıklığı –içinde pek çok "emek karışıklığı" olmak üzere– bastırmada kullanıldı.[84] 1970 itibarıyla Silahlı

81. *New York Times*, 1 Mart 1970.
82. *New York Times*, 22 Haziran 1971.
83. *New York Times*, 3 Mart 1971.
84. Kampüs Karışıklığı Üzerine Başkanın Komisyonu önünde Ulusal Muhafız Bürosu, Şef, Belediye Başkanı General Wilston Wilson'ın Tanıklığı, 116 Congress, Rec. E 7302, 4 Ağustos 1970, "The National Guard and the Constitution" içinde, American Civil Liberties Union Legal Study, teksir hâlinde, 1971, s. 1.

Kuvvetler ve İhtiyatların 680.000 mensubu sivil karışıklıklarda görevlendirilmek üzere eğitildi.[85]

1970'lerin başındaki denetimsiz grev hareketlerinin hepsi eninde sonunda kontrol altına alındı. Sendika liderleri üyelerinin ekonomik çıkarlarını etkili biçimde korumasa bile, işçiler sendika liderliğinden bağımsız direnç geliştirmenin bir yolunu bulamadılar. 1973'te ve 1974'ün ilk yarısında ortalama ele geçen net ücret, yaklaşık %7 düştü.

Gerçek ücretlerin düşüşü, Amerikan tarihindeki hiç kuşkusuz en büyük kitlesel protestolara neden oldu –1973'ün et tüketme boykotu–. Bir gazete haberinde şöyle tanımlanıyordu:

> Boykot herhangi bir genel komite ya da ulusal liderliktense birincil olarak tabanda örgütleniyordu. Ağırlıklı olarak apartmanlardaki kiracı grupları, küçük kasabalardaki aynı marketten alışveriş yapan komşular, blok birlikleri ve –belki en tipik olarak– her sabah kahve içerken buluşan kadın gruplarından oluşuyordu. Hepsi yiyecek fiyatlarının idare edilebilir seviye olduğunu düşündükleri miktara geri gelmesi ortak arzusu tarafından eyleme teşvik edilmişlerdi.

Boykotun sonunda yapılan bir kamuoyu yoklamasında, tüm tüketicilerin %25'inden fazlasının –50 milyon üyeyle aileleri temsil eden– buna katıldığı bulundu. Boykot, bir muhabirin sözleriyle "kendileri gibi bütün yeni sınıf Amerikalılar için, sonunda kımıldamaya başlayan bir itmenin farkındalığını" temsil ediyordu."[86]

1974 sonunda ekonomi sert bir durgunluğa girdi. Ocak 1975 itibarıyla işsizlik, Büyük Buhran'ın sonundan bu yana en yüksek seviyeye ulaştı.[87] "Üç Büyük" oto fabrikasındaki tüm BOİ üyelerinin yaklaşık dörtte biri süresiz işten çıkarıldı, benzer durumlar Amerikan sanayisinin tamamında geçerliydi.[88] Çoğu

85. Senato Silahlı Kuvvetler Komitesi önünde Amerika Birleşik Devletleri Ordu Bakanının Tanıklığı, 1969, s. 294.
86. Yemek boykotu için bkz. Brecher ve Costello, *Common Sense for Hard Times*, s. 110-12.
87. A.g.e., s. 112-13.
88. Glenn Perusek, "Leadership and Opposition in the United Automobile Workers", Perusek and Worcester (Ed.), *Trade Union Politics* içinde, s.174.

vakada denetimsiz grevlerde ve işte direnişte başı çeken militan işçiler, ya düşük kıdemleri ya da yönetimin (bazen sendikanın) "çıban başlarından" yakayı sıyırma arzusundan, ilk işten atılanlar arasındaydı. 1921 durgunluğundaki gibi ani kitlesel işten çıkarmalar emek ayaklanmasının gazını aldı.

Yakın zamanlı bir çalışmada, BOİ üyeleri için doğru olanın başka işçiler için de doğru olduğu bulundu:

> BOİ'nin sıradan üyelerini, 1973'ten sonraki yüksek seviyeli işsizlik kırdı geçirdi. Bu işçi militanlığını büyütmedi; onu tahrip etti. Daha ümitsiz problemlerin daha dramatik, kolektif çözümleri yerine, işçiler içe döndü. Giderek artan şekilde problemlerini bireysel terimlerle ifade ettiler, kulaklarının üzerine yatıp kendi iş güvenlikleriyle ilgilendiler ve tavizlere karşı bir savaşın ümitsiz olduğunu düşündüler.[89]

Sonuç emek hareketinde 1920'lerinkiyle aşık atacak bir gerileme dönemiydi.

Vietnam Savaşı dönemi emek ayaklanmaları, daha küçük bir ölçekte olsa da, eski dönemlerin büyük kitlesel grevlerini anımsatır. Üretimin hücre seviyesinde, çalışma grupları yönetimin otoritesine direndi ve kendi adına eyleme yeteneği tesis etti. Üretimin gayriresmî kontrolü ve "yerel meseleler" üzerine grevler yoluyla üretim sürecinin kendisi üzerinde kontrole ulaştılar. Kurulu sendika yapısı ve liderliğinin sıradan üyelerin gündemini takip etmede başarısız olduğu yerde, işçiler onlardan bağımsız hatta onlara karşı hareket etti. Grevler bir işçi grubundan diğerine hızla yayıldı ve sıklıkla kitlesel doğrudan eylemi içerdi; 1973 ulusal et tüketme boykotu gibi topluluk temelli eylemleri, işyeri temelli eylemler tamamladı. Polis, asker ve diğer hükümet güçleri işçilerin eylemlerini bastırmak için müdahale etti. Önceki savaş zamanı kitlesel grevlerindeki gibi, hükümet işçilerin

89. A.g.e., s. 182.

gelirini baskılamak için yasanın gücünü işverenin çabalarının arkasına koyarak, doğrudan ücret kontrolünü de dayattı.

Vietnam Savaşı dönemi emek isyanı, Amerikan toplumunun temel yapısının çoğuna meydan okuyan daha geniş bir hareketin bir parçasıydı. Katılımcı demokrasi fikri –karar almayı yöneticilerine bırakmaktansa sıradan insanlar onları etkileyen kararların alınmasına katılmalıdır– Siyahi gettolardan üniversite kampüslerine, kadın özgürleşme hareketinin bilinç yükseltme gruplarına kadar yankılandı. Gördüğümüz gibi, işyerlerinde ve sendika binalarında da yankılandı.

1960 sonları ve 1970 başlarının emek isyanı, dönemin öteki hareketleri gibi bünyesinde yeni sosyal değerleri barındırıyordu. Pek çok genç işçi, sırf hayatını kazanmanın bir yolu olarak çalışmayla özdeşleşmeyi küçük görüyor ve tam tersi olacak yerde işçilerin üretim sürecine hizmet etmeleri fikrini reddediyordu. En temel seviyede bu, modern teknolojinin üretimin eskimiş ve mantıksız ihtiyaçlarına hayatı tabi kılması olgusuna bir yanıttı. Sanayinin genişlemesi ve servet biriktirme buyruğu giderek Amerikan toplumunun en büyük sorunlarının –çevresel kirlenmesinin, stresli ve atomize hayat tarzının ve sürekli uluslararası çatışmalarının– kaynağı olarak görülüyordu. Vietnam Savaşı dönemi hareketleri bu problemleri çözemedi, onların sorduğu soruların da henüz cevapları verilmedi.

Kamyoncuların başarılı UPS grevi.

8
Milenyum Arifesinde Amerikan Emeği

II Dünya Savaşı'nı takip eden çeyrek yüzyıl, sıklıkla "Kapitalizmin Altın Çağı" olarak adlandırılır. Hükümetler, ekonomik büyümeyi canlandırmak ve iş döngüsünü düzeltmek için hükümet mali ve parasal politikalarının Keynesçi ekonomik tekniklerini ve ekonomik düzenlemeleri kullandı. Küresel ekonomi 1947'den 1973'e kadar %5'lik görülmemiş bir büyüme oranını sürdürdü. Amerika Birleşik Devletleri; askerî, politik ve ekonomik olarak dünyanın çoğunu domine etti. İşçiler refahı paylaştı: ABD işçilerinin geliri bir kuşakta ikiye katlandı. İş dünyasının çoğu örgütlü emeği kabul etti ve toplu pazarlığı ve ekonomik sistemin kurucu unsuru olarak işçilerin gelirinin

artmasını normal gördü. Kısaca işverenler, kurumlaşmış sınıf uzlaşmasını kabul etti. II. Henry Ford'un 1946'da ifade ettiği gibi: "Bizim, Ford Motor Şirketi olarak 'sendikaları yıkmak' ya da zamanı geri çevirmek gibi bir arzumuz yoktur." Onun yerine Ford "kitlesel üretimde insan denklemini çözmeye yardım için iyileştirilmiş ve giderek artan şekilde sorumlu [sendika] liderliğine başvurmalıyız" dedi.[1]

"Altın Çağ"ın sonu sinyali, 1973'te Amerika Birleşik Devletleri Büyük Buhran'dan bu yana en derin resesyona [iktisadi gerileme] girdiğinde geldi. 1975 başı itibarıyla Ford, General Motors ve Chrysler'daki bütün Birleşik Otomobil İşçileri'nin yaklaşık dörtte biri süresiz işten çıkarıldı.[2] 1970'lerin ortasında; denetimsiz grevler, sözleşme retleri, işte direnme ve Vietnam Savaşı dönemine damga vuran kitlesel halk ayaklanmalarında keskin bir düşüş görüldü.[3] Bir çalışmada belirtildiği gibi "Aşağı yukarı 1974 sonrasında, işçiler militan eylemlerin ücretleri ve çalışma koşullarını iyileştireceğine giderek daha az inandı. Kısmen yüksek işsizlik seviyesi işçileri ücret artışı yerine iş güvencesi terimleriyle düşünmeye zorladı".[4] Resesyonun kötü vurduğu şirketler sendikalardan taviz istemeye başladı ki [bu tavizler] sıklıkla şirketin ayakta kalması için gerekli olduğu gerekçesiyle veriliyordu. Birçok işçi greve gitmektense, neredeyse her tavizi kabul ediyordu.

1973 resesyonunun küresel ekonominin tarihsel bir krizi olduğu ortaya çıktı. Küresel ekonomik büyüme önceki oranının yarısına düştü. 7 en zengin sanayileşmiş ülkeki kâr oranı

1. Alıntı Howell John Harris, *The Right to Manage: Industrial Relations Policies of American Business in the 1940s*, University of Wisconsin Press, Madison, 1982, s. 146.

2. Glenn Perusek, "Leadership and Opposition in the United Automobile Workers", Glenn Perusek ve Kent Worcester (Ed.), *Trade Union Politics: American Unions and Economic Change, 1960s-1990s*, NJ: Humanities Press, Atlantic Highlands, 1995 içinde, s. 174.

3. Bkz. Bölüm 7.

4. Glenn Perusek ve Kent Worcester, "Introduction: Patterns of Class Conflict in the United States since the 1960s", *Trade Union Politics*, 10 içinde, İşçilerin eylemi üzerindeki etki 1920'lerin başındaki keskin ekonomik durgunluğun etkisine çok benzerdi.

1965'teki %17'den 1980'de %11'e düştü; imalatta kâr oranı %25'te %12'ye düştü.[5] Amerika Birleşik Devletleri'nde 1973'ten 1997'e kadarki yıllar bazı ölçütlere göre İç Savaş'tan bu yana en uzun zayıf ekonomik büyüme periyodunu temsil eder.[6]

İlk önce yerleşik çareler denendi: Başkan Richard Nixon kendisini bir Keynesçi ilan etti ve ücret ve fiyat kontrolü dayattı. Fakat "stagflasyon" olarak bilinmeye başlayan resesyon ve enflasyon bileşimi, hâkim ekonomik teorileri tekzip etti ve önceki resesyonlara hitap etmek için kullanılmış olan Keynesçi tekniklerin başarısızlığının sinyalini verdi.

Şirketler 1970 başlarında başlayan ekonomik krizi, uluslararası rekabetin şiddetlenmesi ve kârlarında bir düşüş olarak deneyimledi. Uluslararası Para Fonu başkanı Jacques de Larosiere'nin 1984'te not ettiği gibi, "sermayeye geri dönüş oranında önemli ve ilerleyici uzun erimli bir düşüşün" net bir kalıbı vardı.[7] Şirketler Keynesçi ekonomik düzenleme ve sınıf uzlaşmasını giderek kârlarını artırmada bir bariyer olarak gördü.

1970 ortalarında şirket ve politika liderleri krize hitap edecek, küresel işbirliğinin yeni formlarından (Trilateral Komisyon tarafından savunuluyordu) ulusal ekonomik ve askerî mobilizasyonun yenilenmesine kadar (Mevcut Tehlikeler Komitesi tarafından savunuluyordu) çok farklı stratejilere dümen kırdı. Yavaş yavaş ulusal olarak düzenlenmiş kapitalizmin yerine yeni bir "küresel serbest piyasa kapitalizmi" koymayı hedefleyen, yeni bir şirket gündemi doğdu.

Yeni gündemin kalbinde ekonomik küreselleşme vardı. Ekonomi bir bakıma 500 yıldır küreselken; 1970'lerde şirketler, ulu-

5. Burada kâr oranları, cari fiyatlarla, net işletme fazlası bölü net ana sermaye olarak belirlendi. Andrew Glyn, Andrew Hughes, Alain Lipietz ve Agit Singh, "The Rise and Fall of the Golden Age", Stephen Marglin ve Juliet Schor (Ed.), *The End if the Golden Age*, Oxford University Press, New York, 1989 içinde, s. 39-125; alıntı Bennett Harrison, *Lean and Mean: The Changing Landscape of Corporate Power in the Age of Flexibility*, Basic Books, New York, 1994, s. 125-26.

6. Louis Uchitelle, "That Was Then and This Is the 90's", *New York Times*, 18 Haziran 1997.

7. Alıntı Howard Wachtel, *Money Mandarins: The Making of a New Supranational Economic Order*, Pantheon Books, New York, 1986, s. 137.

sal sınırları pek dikkate almayarak sermayenin dünya çevresinde hareket etmesi için eşi görülmemiş bir yetenek geliştirdi. Mallar ve hizmetler giderek artan şekilde, üretimin farklı aşamalarının farklı ülkelerdeki bir dizi mekânda vuku bulduğu "küresel montaj hattında" üretiliyordu. Şirketler, sermayenin dünya çapındaki hareketliliğine karşı bariyerleri indirmek üzere dizayn edilen hükümet politikalarını destekledi. Bu, korumacı önlemlerin azaltılmasını ve Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu ile NAFTA (North American Free Trade / Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması) gibi bölgesel olanlar ve çıkarlarını korumak ve daha ilerletmek için küresel bir yönetişim yapısı yaratan Avrupa Birliği gibi küresel kurumların genişletilmesini ya da yaratılmasını içeriyordu.[8] Küreselleşme iş dünyasına "küresel bir istihdam bürosu" denen şeyi kurarak, işçileri, toplulukları ve bütün ülkeyi dünya çapında birbirleriyle kapıştırma imkânı verdi. Küreselleşme bazı açılardan, 20. yüzyıl Amerika'sında yerelden ulusal şirket ve piyasalara kaymayla kıyaslanabilir ve benzer şekilde sendikalar ve işçiler üzerinde sert etkisi vardı.

Küreselleşmeye hükümetlerin yeni gündemi eşlik etti. Sosyal çatışmaları, müdahaleci ekonomik ve sosyal politikalar yoluyla yönetmek için hükümetleri cesaretlendirmek yerine, yeni şirket gündemi deregülasyonu, hükümet işlevlerinin özelleştirilmesini, yüksek işsizliğe razı olmayı, refah devletinin içini boşaltmayı destekledi ve hükümetleri ücret düşürmesi ve emeğe kurumsal saldırılar için cesaretlendirdi. Bu politikalar "neoliberalizm" olarak adlandırılmaya başladı.

En sonunda şirketler kendilerini yeniden örgütledi. 20. yüzyılın başındaki "birleşme hareketinden, Amerikan şirketleri merkezileştirilmiş bir girişim içinde hammaddeden müşteriye kadar bütün üretim ve dağıtım sürecini entegre etmeyi amaçladı. Yüzyılın çoğu boyunca, böyle entegre edilmiş bir avuç girişim, her bir büyük sanayiye hâkim oldu. Artan küreselleşme karşı-

8. Bennett Harrison, *Lean and Mean: The Changing Landscape of Corporate Power in the Age of Flexibility*, Basic Books, New York, 1994, s. 127.

sında şirketler, Bennett Harrison'ın "ağ tabanlı üretimin yeni paradigması" dediği şey içinde yeniden örgütlendi. Şirket içi faaliyetleri "çekirdek yetkinliklere" kadar küçülterek, öteki işleri dış tedarikçi "halkasına" havale ederek "yalın üretimi" hedeflediler. Şirketler "aralarında ulusal sınırların hem içinde hem de özellikle üzerinde stratejik ortaklıklar" kurdular. Harrison bu "ağ tabanlı üretimin yeni paradigmasını" üretimin merkezsizleştirilmesiyle kombine kontrolün yoğunlaşması olarak tanımladı.[9] "Yalın üretim, küçülme, dış kaynak kullanımı ve yurtiçinde ve dışındaki güçlü çekirdek firmalar ve onların stratejik ortakları tarafından yönetilen mekânsal olarak geniş üretim ağının büyüyen önemi, hepsi güçlenen küresel rekabetle daha iyi başa çıkmak için iş dünyasının 'esneklik' arayışının parçalarıdır."[10] Özelleştirme birçok hükümet işlevinin özel taşeron (sıklıkla sendikasız) şebekesi arasında parsellenmesiyle, kamu sektöründe benzer bir dönüşüme öncülük etti.

Tek Yanlı Bir Sınıf Savaşı

Genel olarak yeni şirket gündemi 1947-1972 dönemine damgasını vuran sınıf uzlaşmasına bir son oluşturdu. Birleşmiş Oto İşçileri Başkanı Douglas Fraser'ın 1978'de dediği gibi:

> Sanayinin liderleri, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki ticaret ve finans yıkıldı ve büyüme ve ilerlemenin eski bir döneminde mevcut yazılı olmayan, kırılgan anlaşma ıskartaya çıktı... Konuşulmamış temeli yüzünden [o anlaşma] kısmen hayatta kaldı: Toplumun bir kesimi için bir şeyler yeterince kötü gittiğinde, iş dünyası elitleri birazcık "verdiler": hükümet yahut çıkar grupları o kesim için daha iyi koşullar sağladı.
>
> Ama bugün eminim ki iş dünyasının bir kısmında işbirliğinden çok çatışmaya doğru bir kayma var... inanıyorum ki iş dünyası liderleri, bir iki istisnayla, bu ülkede tek yanlı bir sınıf savaşı sürdürmeyi tercih etti.[11]

9. A.g.e., s. 9, 171.
10. A.g.e., s. 190.
11. Douglas Fraser, Emek İdaresi Tavsiye Komitesi'nden istifa mektubu, 19 Temmuz 1978; alıntı David Gordon, *Fat and Mean*, Free Press, New York, 1996, s. 205.

Yönetim; istikrarlı istihdamın, ürünleri için istikrarlı bir piyasa yaratacağı ve istikrarlı, sanayi çapında toplu pazarlığın emek çatışması ve sanayi rekabetinin yıkıcı formlarını önleyeceği fikrini terk etti. Yeni şirket gündeminin adeta tüm unsurları, büyük reel ücret kesintileri, işgücünün azaltılması ve üretim hızının artırılmasına yardım etti, dolayısıyla sıklıkla ekonomik refahın uzun dönemli temellerinin altını oysa da kısa dönem kârlılığını restore etmeye yardım etti. Bazı şirketler, işçilerin ücret ve yan ödemelerine doğrudan saldırarak kârlarını yükseltti. Diğerleri güçler dengesinin değişmesinden –örneğin artan işsizlikten ve şirketlerin operasyonlarını düşük maliyetli yurtdışı alanlara kaydırma tehdidinden (ya da gerçekliğinden)– yarar sağladı.

Yeni şirket gündeminin çoğu Carter yönetiminin sonunda zaten uygulanmıştı. Fakat bunun tam uygulanması Ronald Reagan'ın büyük iş dünyası ile Vietnam Savaşı döneminde erozyona uğrayan hiyerarşileri ve kültürel uygunlukları yeniden tesis etmeye çalışan muhtelif "yeni sağ" grupları arasındaki politik ittifakıyla başarıldı. Bu gruplar feminizme karşı, gay özgürleşmesine karşı, otonom gençlik kültürüne karşı, Siyahlara ve diğer azınlıkların kazanımlarına karşı, emek militanlığına karşı, militarizm ve milliyetçiliğin sorgulanmasına karşı ve daha genel olarak toplumsal çeşitliliğin kabulüne karşı bir reaksiyonu temsil ediyordu. Bunların birincil hedefi, sosyal ve psikolojik olarak tehdit altındakileri bastırarak ve günah keçisi yaparak gücün yeniden dağıtımına direnmekti. Bu gruplar sadece en zengin bireylerin ve en güçlü şirketlerin yararına olan ekonomik ve sosyal politikalar için seçim kitlesi ve aktivist taban sağlıyordu.

1981'de göreve gelmesi üzerine Reagan yönetimi daha önceki ciddi resesyonu kasıtlı olarak derinleştirdi, yıpranmış sosyal güvenlik ağını kesti, işçilerin haklarına bazı korumalar sağlayan Ulusal Emek İlişkileri Komisyonu ve Meslek Güvenliği ve Sağlık İdaresi gibi aktörlerin dişlerini sökmeye başladı. Bu önlemler işçileri, işyeri kazaları ve fakirleşme tehdidine karşı daha kırılgan yaptı ve sendikaların pazarlık gücünü zayıflattı.

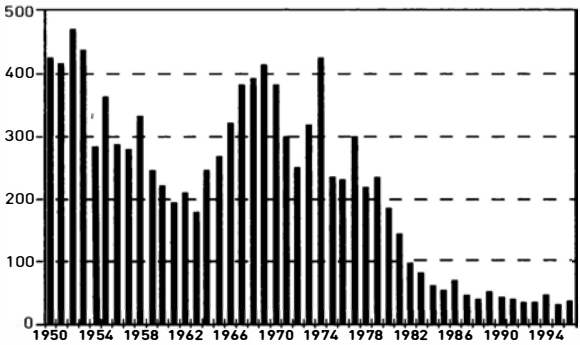
Reagan'ın göreve başlamasından kısa süre sonra hava trafik kontrolörleri sendikası PATCO greve gitti.[12] Reagan, kontrolörler 48 saat içinde işe geri dönmezlerse yönetimin onların tamamını işten atacağını ilan etti. Grev devam ettiğinde, yönetim grevdeki kontrolörlerin işine kalıcı olarak son verdi ve onların yerine denetçileri, askerî kontrolörleri ve yeni elemanları işe aldı.

İşten çıkarma ve tüm işgücünün yenilenmesi Büyük Buhran'dan bu yana görülmemişti. Buna izin verilirse, sendikalar ve işverenler arasındaki dengede büyük bir kayma anlamına gelecekti. PATCO'yu destekleyecek iş eylemleri için yaygın çağrı vardı; fakat AEF-SÖK başkanı Lane Kirkland, hücum fikrine katılanlara bir mektup gönderdi: "Ben kişisel olarak sendika hareketinin, Reagan yönetiminin günahları ya da suçları için geniş anlamda kamuyu cezalandırıcı, yaralayıcı ya da sıkıntı verici herhangi bir şeye girişeceğini düşünmüyorum." Üyeleri bir gece içinde havayolu sanayisini kapatabilecek olan Uluslararası Makinistler Birliği (UMB) Başkanı William Winpisinger, *Boston Globe*'da şöyle yazdı: "Uluslararası başkan olarak, ben eğer bu koşullar altında bir destek grevini tasdik eder, cesaretlendirir ya da hoş karşılarsam, UMB'nin tüm mali rezervlerini riske atacağım konusunda avukatlarımız bizi uyardı."[13] İşten atılan PATCO işçileri 10 yıldan fazla uçuş kontrolörü olarak çalışmaktan men edildiler.

1980 başlarında yönetimin neredeyse tüm sanayilerde uzlaşma talep ettiği görüldü. Mevcut emek yasaları ve kamuoyunu dikkate alarak şirketler, sendika temsilinin toptan sonlandırılmasını talep etmedi; fakat öte yandan eski "açık işyeri [sendikasızları çalıştıran işyeri]" hareketlerinin kalıbını takip ettiler. Esasta emek koşullarını –tek taraflı ve istedikleri gibi– sendikaların yönetimin zaten karar vermiş olduğu şeyleri sadece onaylamasıyla belirleme gücü talep ettiler.

12. Bkz. Joseph McCartin, *Collision Course: Ronald Reagan, the Air Traffic Controllers, and the Strike That Changed America*, Oxford University Press, Oxford, 2011.

13. Perusek ve Worcester, "Introduction", *Trade Union Politics*, No: 24, s. 20.

Amerika Birleşik Devletleri'nde 1950-1996 Grev ve Lokavtlar[14]

Greyhound, Phelps-Dodge, Eastern Airlines'daki ve birçok başka şirketteki feci grev ve lokavtlar, hem sendika yetkililerini hem de sıradan işçileri konvansiyonel grevlerin etkililiklerinin çoğunu kaybetmiş olduğuna ikna etti. Şirketler, grev yapan işçilerin yerine kalıcı ikameler koyabilirse operasyonları başka işyerine hatta başka ülkelere taşıyabilirse ve boyun eğen izole bir grup işçi açlıktan ölürken öteki operasyonlarında kâr etmeyi sürdürebilirse, konvansiyonel grevler çok az pazarlık gücü sağlar. Kitlesel grev gözcüsü, destek grevleri, mahkeme kararlarının göz ardı edilmesi ve uluslararası emek desteğiyle geniş ölçekli mobilizasyon, bu güç dengesini değiştirebilirdi de değiştirmeyebilirdi de; fakat her halükârda buna nadiren girişildi. Yol açtığı yoğun baskı göz önüne alınırsa sıradan işçilerden ağır fedakârlıklar

14. U.S. Department of Labor, Bureau of Labor Statistics, "1947-1996, 1.000 veya daha fazla işçinin katıldığı iş bırakmaları" (http://www.bls.gov). Not: BLS 1.000'den fazla işçinin katıldığı ve bir vardiyadan fazla süren grev ve lokavtları değerlendirmeye alır.

talep edecekti ve sendikalar ve liderleri için ciddi riskleri olacaktı. Grev aktivitesi 1980'den 1995'e sürekli olarak düştü.[15]

Taviz talebinin ötesinde yönetim, sendika hedeflerinde temel bir değişiklik istedi. Sendikaların emek maliyetini –mesela sanayi çapında sözleşmeler ve bir sanayideki bütün şirketler için aynı emek koşullarını sağlayan "model sözleşme" yoluyla– bir rekabet faktörü olmaktan çıkarmak yolundaki her çabayı bırakmasını teklif etti. Onun yerine sendikalar Amerikan şirketlerini yabancı rakiplerine karşı mümkün olduğu kadar rekabetçi yapmayı hedeflemeli, çalışanlar işverenlerini öteki şirketlere karşı mümkün olduğu kadar rekabetçi yapmaya çalışmalı ve işçiler kendi işyerlerini aynı şirketteki başka işyerlerinden daha verimli yapmaya gayret etmelidir. İdare ve politikacılar sadece böyle önlemler yoluyla giderek artan rekabetçi küresel ekonomide insanların işlerini koruyabileceğini savundular.

Tavizlere, görünüşe göre beyhude direnmeye uğraşmaktansa birçok sendika; işyerlerini, şirketleri ve ülkelerindeki işleri korumanın bir stratejisi olarak işverenlerin daha rekabetçi hâle gelmesine yardım etme fikrini benimsedi. Bu, özel tavizlerin ötesinde model sözleşmeden ve birleşik sanayi ve şirket ücret oranlarından vazgeçmeye kadar vardı; öyle ki aynı sendikadaki ve bazen aynı şirketteki işçiler fiilen birbirlerine karşı fiyat kırdılar. İşçilerin işyerinde yönetimle işbirliğini artırmak üzere dizayn edilmiş "kalite çemberi" "çalışanın katılımı" ve "çalışma hayatının kalitesi" programlarındaki aktif katılımı da bunun parçasıydı. Ucuz emek yoluyla işi koruma mantığı, *The AFL-CIO News*'da ifadesini şu şekilde buldu: Ücret artışlarındaki ılımlılık, artan verimlilik ve uygun döviz kurları, ABD imalat işçilerini öteki sanayi ülkelerindeki işçilere kıyasla "en kârlı alışveriş" yaptı.[16]

15. Yasal grev haklarının icrası ve kısıtlamaları için bkz Josiah Bartlett Lambert, *If the Workers Took a Notion*, Cornell University Press, Ithaca, 2005 ve Jeremy Brecher, "Whatever Happened to the Right to Strike?", *New Labor Forum*, Sonbahar, 2006.

16. *Labor Notes*, Ocak 1990, 7-8. Bu Amerika Birleşik Devletleri'nde ücretlerin gerçekten düştüğü bir dönemdi.

Birçok sendika yetkilisi, öncelikle Reagan yönetimi ve Cumhuriyetçilerin hâkimiyetindeki kötü emek ikliminden sorumlu tutuldu ve Demokratların seçilmesi emeğin kaderini tersine çevirecek anahtar olarak tanımlandı. 1980'lerin başında AEF-SÖK, Demokrat Ulusal Komite'nin işletme bütçesinin üçte birinden fazlasını sağladı.[17]

Emek İçin Yeni Taktikler

İşverenlerin saldırısı karşısında sendikalı işçilerin oranı 1978'deki %27'den 1996'da %15'e –1936'dan bu yana en düşük seviyeye– düştü.[18] Sendika üyeliğinin azalmasına birçok değişiklik katkıda bulundu. Emek hareketinin Beyaz etnik kentsel sanayi topluluklarındaki geleneksel endüstriyel, kültürel, demografik temeli, banliyöleşme ve sanayisizleşmeyle erozyona uğradı. Birçok orta gelirli insan –hemen hepsi Beyaz– şehirden banliyölere göçtü; böylelikle banliyöler en geniş modern işyeri oldu. Renkli insanlar –Afroamerikalılar, Asyalı Amerikalılar ve Latinler– şehir içinde yoğunlaştırıldı. Tüm metropolitan bölgeler farklı sınıf ve etnik grup bölgelerine bölündü. Örneğin Silikon vadisinde evler, laboratuvarlar ve mühendis ve biliminsanlarının büroları kuzeybatıya, Stanford Üniversitesi civarına çekildi; vasıfsız, genellikle göçmen üretim işçileri San Jose civarında yoğunlaştı.[19] Çalışan sınıf şehir içindeki yoksul mahallelerinde ya da diğer gettolarda yoğunlaşan düşük ücretli, güvencesiz işlerdekiler (ağırlıklı olarak göçmenler ve renkli insanlar) ile oldukça iyi ücretliler ve daha güvenceli işlerdekiler (ağırlıklı olarak Beyaz ve banliyö) arasında; coğrafi, ırksal ve ekonomik olarak bölündü.

ABD ekonomik hâkimiyetinin zayıflaması, uluslararası rekabetin artması, sermaye hareketliliğinin hızlanması ve yavaş ekonomik büyüme, sendikaların pazarlık gücünü erozyona

17. Perusek ve Worcester, "Introduction", *Trade Union Politics*, 13.
18. Michael Goldfield, *The Decline of Organized Labor in the United States*, University of Chicago Press, Chicago, 1987, s. 10; *New York Times*, 29 Ocak 1996.
19. Bennett Harrison, *Lean and Mean: The Changing Landscape of Corporate Power in the Age of Flexibility*, Basic Books, New York, 1994, 115.

uğrattı. İşçilerin örgütlenme ve grev için yasal haklarının kısıtlanması, sendikasız sanayilerin büyümesi, sendikalara kamusal desteğin azalması ve bireyciliğe ve tüketimciliğe toplumculuk ve katılımdan daha geniş kültürel vurgu yapılması da örgütlü emeğin düşüşüne katkıda bulundu.

Fakat örgütlü emeğin uzun vadeli düşüşü esasen emek hareketinin kendisinin iç karakteristiklerine bağlıydı. Bu öncelikle tek tek liderlerin karakteristiği değildi; gerçekten problemlerin çoğu bir yüzyıl ya da daha eskiye, Samuel Gompers'ın dönemine kadar geri gider. Üst-alt kontrolü çoğu sendika lideri ile sıradan üyeler arasında bir uçurum yarattı. Üyelerin işinin aidatları ödemek, liderlerin işinin sendika işleriyle ilgilenmek olduğu varsayımı, aktif katılımdan çok ilgisizliğe yol açtı; birçok sendikada toplantılar için gerekli çoğunluğu sağlamak bile zorlaştı. Ulusal sendika otonomi geleneği, aynı işyerinde, şirkette, sanayide ve toplumda bile işçiler arasındaki dayanışmayı bloke etti. Bu gelenek sıklıkla, AEF-SÖK'ün tek tek sendikaların (ya da liderlerinin) özel çıkarlarını korumak için bir araçtan daha az Amerikan işçi sınıfının temsilcisi olarak görünmesine yol açtı. Hükümetin korumasına ve iş dünyasının hâkim olduğu Demokrat Parti'yle ittifaka bağımlı örgütlü emek, işçi eylemi ve dayanışması üzerindeki yasal kısıtlamalara karşı çıkmaya nadiren gönüllü oldu. Sendikanın rolünün yerleşik bir sözleşmeli uzlaşmayı yönetmek olduğu hükümetle işbirlikçi ilişki beklentisi, işverenler "sınıf savaşı ilan ettiğinde" sol sendikaları silahsız bıraktı.

Uzun erimli problemlere, tümüyle işçi sınıfının ya da üyelerininkiler bir yana, bir bütün olarak örgütlü emek ve kurum liderliğinin bireysel ve kurumsal çıkarları savunacak canlılığı yitirmesi eklendi. Mevcut sendikaların çoğu giderek artan şekilde Afroamerikalılar, göçmenler ve kadınlardan oluşan işgücünü değiştirmeye ya da küresel ölçekte çalışmasına pek kolaylık göstermedi. Hükümetle, hükümetin terimleriyle işbirliğine yönelik hareket etmek sadece, sendikaların işçilere savaşmaya değer hiçbir şey sunmadığı izlenimini güçlendirdi.

Emek aktivistleri, yerel sendika liderleri ve ulusal sendika yetkililerinin bir azınlığı, emek yönetim işbirliğinin yeni formlarını kucaklamaya istekli değildi ve alternatifler aramaya başladılar. İşçilerin basitçe çalışmayı bıraktığı ve yönetimin ödün vermesini beklediği konvansiyonel grevlerin, sadece felakete yol açtığının görülmesiyle, kimileri bizzat işyerinin içinde ya da geniş toplum içinde tamamlayıcı eylem arenaları aradı. Emek hareketinin içindeki birçokları, PATCO işçilerinin emek hareketinin geri kalanı tarafından terk edilmesinin bir felaket olduğunu düşündü ve mevcut sendika sınırlarını aşan yeni dayanışma formları geliştirdi. Küreselleşmeye yanıt olarak, bazı emek aktivistleri küresel ekonomiye karşı bir emek stratejisi geliştirmek için ulusal sınırların ötesine geçmeye başladı. Kiralanmış muhafızlar, dedektifler, polisler, Ulusal Muhafızlar, kararlar ve mahkeme ilamları hep grevcilere karşı kullanılırken, bazıları şiddet içermeyen sivil itaatsizlik teknikleri kullanmaya başladı. Bu "yeni" taktiklerin çoğu, geçmişte kullanılan fakat sınıf uzlaşması döneminde büyük ölçüde unutulmuş tekniklerin yeniden keşfini temsil ediyordu.

"İçerideki Oyun"

İşverenler her zaman işçilerin becerilerine, bilgilerine ve işbirliklerine bağımlı olmuştur, işçiler sıklıkla bu olguyu iş üzerinde bir miktar gayriresmî güç kazanmak için kullandı.[20] Dünya Sanayi İşçileri –Wobbly'ler– "verimlilikten bilinçli olarak çekilmeyi" ya da "sabotaj" noktasına taşımakla suçlandıkları bir taktik olan "işte grev yapmayı" savundular. İş yavaşlatma ve kurallara harfiyen uyma Sanayi Örgütleri Kongresi'nin 1930'lardaki kampanyalardaki standart taktiğiydi. Konvansiyonel grevlerin etkililiği daha da azalırken, bu taktikler canlandırıldı.

1981'de Reagan hava trafik kontrolörlerine saldırırken, Missouri St. Louis'deki Moog Automotive; yarısı Beyaz yarısı Siyah, yarısı erkek yarısı kadın karışık bir grup olan BOİ'li [Birleşik

20. İşte direniş üzerine gayriresmî bir değerlendirme için bkz. Jeremy Brecher ve Tim Costello, *Common Sense for Hard Times*, South End Press, Boston, 1977.

Otomobil İşçiler] işçilerinden büyük tavizler talep etti. Yönetim, sendika uzaklaştıran bir hukuk bürosu ve sendikaya sızan bilgilere göre, seçilmiş 400 potansiyel grev kırıcı getirdi. Sonradan St. Louis'deki BOİ Yerel Şube 5 elemanı olan Jerry Tucker şöyle anlatıyor:

> Bazı pazarlık komiteleri arasındaki eğilim "Peki, canları cehenneme. Hemen onların kıçına tekmeyi basacağız" demekti. Fakat bu, grevler ve mücadele için uzun vadeli yönelimi olmayan bir fabrikaydı. Greve çıkan 300-400 işçinin işini almak için 10.000 işçinin ortaya çıktığı toplumda zaten devam eden grevler vardı. Bu 1981 ve vakaların her birinde o grevler kırıldı.[21]

Grev yapmak yerine Tucker ve yerel sendika liderliği sendika üyelerinin önerilen sözleşmeye karşı oy kullanmalarını fakat fabrikada kalmalarını ve "şirketin durumlarını yeniden düşünmesine neden olacak" bir iş eylemi yapmalarını önerdi. Sendika hem resmî hem gayriresmî, fabrika içi kampanyayı yürütecek resmî sendika yapısı dışında bir "Dayanışma Komitesi" kurmak için yerel liderlerden faydalandı; sürekli alımla küçük bir başlangıç hücresinden, şirketteki 500 sendika üyesinin 100'üne kadar büyüdü. Tucker'a göre strateji iki seviyede işledi: "Bireyler üretkenliği küçümsemek zorunda kalacaklar ve sonra aynı şeyi yapmak için kolektif ve uyumlu faaliyetler yürüteceklerdi." İşçilere "her bir bireyin şirketin dikkatini çekecek şekilde çalışma prosedürünü yeniden değerlendirmenin yollarını bulmak zorunda kalacağını" anlattı.

Departman toplantılarına eklenmiş Dayanışma Komitesi'nin haftalık toplantılarında mücadelenin durumu hakkındaki bilgiler paylaşıldı ve gelecek eylem safhası planlandı. İşçiler her prosedürü kitaba göre yaparak ve onunla ilgili zaman da harcayarak her makul kuralı takip etmeye başladı, bir olayda işçiler "fabrikayı geriye doğru çalıştırma" çağrısı yaptı. "Bir makine operatörü bir makineyi aşağı koyduğunda, bakım ekibi gele-

21. Moog grevinin bu anlatımı için bkz. Dan La Botz, *A Troublemaker's Handbook: How to Fight Back Where You Work-and Win!*, Labor Notes, Detroit, 1991, s. 117-20.

cek ve onun aşağıda kaldığından emin olacaktı" diye açıklıyor Tucker. İşçiler sendikanın slogan rozetlerini takıp, tişörtlerini giydi, fabrikada bildiriler dağıttı ve molalar ve yemek zamanında sendika şarkıları söyledi. Sendika, şirketin işten atmalarla karşılık vereceğini bekliyordu ve her işçinin "dayanışma programına" haftada 5 dolar katkıda bulunmasını istedi. Şirket 7 işçiyi attığı zaman, bu fon onları destekledi ve BOİ düzenli grev tazminatı sağladı.

Sendika üretimin durdurulduğu işgünü içinde toplantı çağrısı yaptı, diğer toplantılar hazırlıksız yapıldı. Tucker'ın "bir yığın iri, kaba, kirli görünümlü herif" diye tanımladığı dökümhane işçileri, ustabaşılarıyla bir toplantı talep etmeye geldi. Ustabaşıları onlara işe dönmelerini emrettiğinde, Pee Wee olarak bilinen sözcüleri "Hayır, sizinle bir toplantı yapacağız" dedi. "Hayır, yapmıyoruz" dedi ustabaşı. "Bizi kim durduracak?" diye sordu Pee Wee. Ustabaşı oturdu ve döküm ekibinin endişelerini saydı. Benzer şekilde vasıflı meslek işçileri, mühendislik başkan yardımcısıyla ofisinde karşı karşıya geldi.

Yaklaşık 6 ay sonra şirket avukatı Tucker'ı çağırdı ve "Siz kazandınız. Şirket bitmesini istiyor" dedi. Moog, sendikanın baştaki pazarlık pozisyonunu ve işçilerin tamamının affı kabul etti.

Fabrika içi strateji Moog'dan BOİ fabrikalarına, St. Louis'den Texas'a, birçok yerel şube çeşitlemesiyle hızla yayıldı. Örneğin Texas Ft. Worth'daki Bell Helicopter'ın işçileri "İşçiler sıkıntıda, tüm işçiler birleşin" sloganını benimsedi ve fabrikadaki tüm işçilere metal spor düdükleri dağıttılar. İki işçi fazla mesaiyi reddettikleri için "yukarı çekildikleri" zaman düdükler ötmeye başladı ve kısa süre sonra 500 işçi ofis etrafında toplanıp yönetimin Ft. Worth'taki polisi çağırmasına neden oldular.

"İçeri" stratejisi ülke çapında yayıldı ve birçok farklı sendikadaki işçiler tarafından benimsendi. Kullanımı tek bir fabrikayla hatta tek bir şirketle sınırlı değildi. Örneğin çimento işçilerinin bir kampanyasına yarım düzine ya da daha fazla işverenle 100'den fazla şube katıldı. AEF-SÖK'ün Sanayi Sendikaları Departmanı *The Inside Game* adında işyeri eylemleri üzerine

bir el kitabı yayımladığında, talep o kadar çok oldu ki, neticede 100.000 nüsha dağıtıldı.[22]

Etkisizliklerine rağmen "içeri" stratejisi konvansiyonel sendikacılığın ciddi meselelerini artırdı. Bir kere bunlar mevcut liderliği ve sendika otorite yöntemlerini pas geçen yapıları yaratmaya eğilimliydi. BOİ'nin *Solidarity* dergisinin muhabiri Jeff Stansbury şöyle yazdı:

> Dayanışma komitesi gibi bir şey kurmaya ihtiyacınız var çünkü çoğu durumda mevcut liderliğe bel bağlayamazsınız. Bir yerel aktiviste zorunlu olarak bile bel bağlayamazsınız çünkü bu aktivistler, bir yavaşlatmada olandan daha sabit ve öngörülebilir şartlar altında biçimlendirilmiş olmaya eğilimlidir.[23]

Fakat işyerinde bu şekilde yetkilendirilen işçiler, potansiyel olarak resmî sendika kanallarının dışında hatta ona karşı kullanılabilecek bir güç kaynağı yarattı. Ayrıca "içerdeki oyun" yalnızca şirketi bir sözleşme imzalamaya zorlamada değil, bir sözleşme yürürlükteyken denetimsiz greve bir alternatif olarak da kullanılabilir, sözleşmelerin hem işveren hem de işçiler üzerindeki yaptırımını işlevlerine merkez olarak gören sendikalar için başka problemler de yaratabilirdi. "İçeri" stratejileri giderek ümitsiz grevlere bir alternatif olarak benimsenirken, işçilerin kendi inisiyatiflerini almaya hakikaten cesaretlendirildiği oranda, mücadeleden mücadeleye çok çeşitlendi.

Toplum-Emek Koalisyonu

Tarihinin büyük bölümünde emek hareketi, işyerleri kadar toplumda da kök saldı. Fakat George Meany döneminde AEF-SÖK, emek tarihçisi David Montgomery'nin unutulmaz benzetmesiyle, "büyük kapan kaplumbağa" gibi "işçi sınıfını bulaşmalardan koruyan kabuğunun içinde gizlenmiş" ve çok

22. Joe Uehlein ile röportaj, 1 Temmuz 1997. "İçerideki oyun" stratejisinin sonuçları üzerine bir tartışma için Stan Weir ve Uehlein arasındaki yazışmaya bkz Haziran, Ağustos ve Ekim 1987 *Labor Notes*.

23. Dan La Botz, *Rank-and-File Rebellion: Teamsters for a Democratic Union*, Verso, New York, 1990, s. 121.

yaklaşmaya cüret eden dışarıdaki güçleri "pat diye ısırıyordu".[24] 1970'lerin sonlarında, yerel seviyedeki sendikalar geniş yelpazeli bir toplum-emek koalisyonunda katılım ve ittifaka ulaşmaya başladı. Kimse onları saymadı ama böyle ittifakların sayısı binleri bulmuş olmalı.[25]

Bu ittifakların çoğu greve destek için bir araç olarak doğdu, gerçekten toplum-emek destek çabaları olmayan büyük grevler kuraldan çok istisna hâline geldi. Maine Jay merkezli Uluslararası Kâğıt Şirketine karşı grev belki tipikti. Jay'de haftalık sendika toplum toplantıları düzenli olarak 1.000'den fazla insanı cezbetti. Grevci karavanları New England'ın her tarafına yayılıp Uluslararası Kâğıt'la bağları olan şirketlere karşı bir "şirket kampanyası" için destek topladı. Boston'da karavancılar; yerel ilerici sendikalar, kilise grupları, üniversite öğrencileri ve çalışanları, hatta Orta Amerika dayanışma örgütlerinin dahil olduğu bir destek grupları ağı yarattı. Bunların bazıları kalıcı grev destek grupları içinde gelişti, onlar meydana çıkarken işçilerin mücadelesine destek vermeye hazırdılar.

Yerel sendikalar, fabrika kapatma yasalarından tıbbi programlara; konut, seçmen yazımı ve seçim reformuna kadar geniş bir yelpazedeki işlerle uğraşmak için kamusal eğitim, lobi faaliyeti ve doğrudan eylem kullanan sorun bazlı koalisyonlara artan bir şekilde katıldı. Örneğin New Haven'da, Yale işçileri grevi sırasındaki bir destek kampanyasından doğan bir Toplum Emek İttifakı; Yale Üniversitesi'nden şehre katkıların artması için baskı yaptı, konut finansmanı için şehir emeklilik fonlarını kullandı; Güney Afrika'daki üniversite yatırımlarını çekti ve hem beslenme hem istihdam sağlamak için bir yerel okul yemek programı geliştirdi. Ülkenin her tarafında, fabrika kapatmaları düzenleyen mevzuat talep eden birçok yerel ve eyalet koalisyonu gelişti.

---

24. Alıntı Jeremy Brecher ve Tim Costello (Ed.), *Building Bridges: The Emerging Grassroots Coalition of Labor and Community*, New York, Monthly Review Press, 1990, s. 199-200.

25. Eksiksiz bir anlatım için bkz. Jeremy Brecher ve Tim Costello (Ed.), *Building Bridges: The Emerging Grassroots Coalition of Labor and Community*, New York, Monthly Review Press, 1990.

Yerel sendikalar da toplum temelli ekonomik gelişmeye katılmaya başladı. İşçilerin satın almalarını, yerel ekonomik kalkınma yetkililerini ve diğer iş muhafaza etme ve iş yaratma araçlarını teşvik ederek, fabrika kapatma ve sanayisizleşmeye direnmek için birkaç düzine koalisyon geliştirildi. Örneğin 60'tan fazla yerel sendika, kilise grubu ve topluluk grubundan oluşan Batı Connecticut'taki Naugatuck Valley Projesi, işçilerin yerel bir fabrikayı almasına yardım etti, diğer yerel şirketlerin kapanmasına alternatifler buldu, bir çalışanın sahibi olduğu evde yardımcı sağlık şirketi kurdu ve sürekli olarak düşük fiyatlı konut yaratmak için kiracıları örgütledi.[26] Benzer bir koalisyon, Çelikte Üç Eyalet Birliği, işçilerin hisseleri satın alarak çelik fabrikalarını koruması için kampanya yaptı, "pas kuşağında"* bölgesel yeniden sanayileşme için planlar geliştirdi ve özel sektör gelişimine bir alternatif olarak Steel Valley Authority'i, bir kamusal ekonomik gelişme makamı yaratmayı teşvik etti.

Toplum-emek işbirliğinin yeni biçimleri de seçim arenasında doğdu. Bu çabaları kalıcı bir temele yerleştirmek için öncü bir çaba Connecticut Yasal Seçim Eylem Programı [YSEP] idi.[27] YSEP, BOİ 9A Bölgesi, düşük gelirli ve orta gelirli insanları temsil eden örgütü organize eden ve lobi faaliyetini yürüten Connecticut Vatandaş Eylem Grubu tarafından başlatılan bir koalisyondu. YSEP'nin üye örgütleri Uluslararası Makinistler Birliği, Hizmet Çalışanları Uluslararası Birliği, 1199 Bölge (New England Sağlık Hizmetleri İşçileri Sendikası), Connecticut Öğretmenler Federasyonu ve çevre, kadın, gay ve lezbiyen, Afroamerikalı, Porto Ricolu ve diğer örgütleri kapsıyordu. YSEP, eyalet yasama meclisine aday olacak uzun vadeli aktivistleri üye

26. Jeremy Brecher, *Banded Together: Economic Democratization in the Brass Valley*, University of Illinois Press, Urbana, 2011.

* ABD'nin nispeten eski ve ağır sanayilerinin olduğu, Illinois, Michigan, Indiana, Ohio, Wisconsin gibi eyaletlerini kapsayan kuzey bölgesi. (ç.n.)

27. Bkz. Bruce Shapiro, "Connecticut LEAP: A New Electoral Strategy", Brecher ve Costello (Ed.), *Building Bridges* içinde ve David Reynolds, "Building a Party Within a Party: Connecticut's Legislative Electoral Action Program", *Democracy Unbound: Progressive Challenges to the Two Party System*, South End Press, Boston, 1997 içinde, s. 127-47.

yaptı ve onlara eğitim ve gönüllüler sağladı. Onun desteğiyle seçilenler Connecticut yasama meclisinde bir İlerici Grup kurdu. Bir "Kuzeydoğu Koalisyon Projesi"; New Hampshire, Maine, Massachusetts, New York ve Kuzeydoğu'daki başka yerlerde benzer koalisyonlar kurulmasını kolaylaştırdı. Benzer bir örgütlenme, İlerici Eylem İçin Minnesota İttifakı, askerî sanayiyi sivil üretime dönüştürme için kampanya yapan; sendikalar, barış grupları ve din grupları koalisyonundan doğdu. Çoğu ulusal emek lideri uzak dururken, Muhterem Jesse Jackson'ın öncülük ettiği Gökkuşağı Koalisyonu, yerel seviyede, özellikle Afroamerikalı topluluklardan hatırı sayılır emek desteği aldı.

Toplum-emek işbirliği yaratmanın önemli bir aracı "Jobs with Justice" [Adil İşler] idi. "Jobs with Justice" 1987'de bireysel sendikaları aşan işçi hakları mücadelelerine destek seferberliği için AEF-SÖK'ün Sanayi Sendikalar Departmanı içindeki bir grup ulusal sendika tarafından başlatıldı. Çaba, insanların "gelecek yıl, kendiminkinin yanı sıra başka birinin de kavgası için en az beş kez orada olacağım. Orada yeterli sayıda olursak hepimiz kazanmaya başlayacağız" sözünün altına imza attığı bir belge etrafında inşa edildi. Birkaç yıl içinde "Jobs with Justice" kendi kimliğini geliştirdi; yürüyüşler organize etti, grev gözcüsü hatlarına destek verdi, çoğu sendikanın zayıf olduğu bölgelerdeki yüzlerce toplulukta emek ve diğer mücadelelere maddi yardım sağladı.[28] Onun bazı topluluklarda başlattığı İşçi Hakları Komisyonu, işçi haklarının inkârı iddiası üzerine açık oturumlar yapan önde gelen vatandaşlardan oluşuyordu.

Yerel koalisyonlar, birkaç büyük ulusal koalisyon çabası için de araç hâline geldi. Yargıç Robert Bork'un Anayasa Mahkemesi'ne atanmasını engellemek için beklenmedik derecede başarılı olan kampanya, "Yahudi avukatlarla hukuk hocalarını ve NAACP [Renkli İnsanların İlerlemesi için Ulusal Birlik] topluluk aktivistlerini, Beyaz erkek emek liderleriyle feministleri, özgürlükçülerle politik olarak liberal *baby boomer*'lar [1946-64 doğumlular], tü-

28. Andrew Banks, "Jobs with Justice: Florida's Fight Against Worker Abuse", Brecher ve Costello (Ed.), *Building Bridges* içinde, 25.

ketici savunucularını, çevrecileri ve küçük iş dünyası liderlerini" bir araya getirdi.[29] NAFTA'ya [Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması] karşı mücadele; yerel emek, çevre, çiftlik, din, insan hakları ve birçok başka aktivisti bir araya getirmekle kalmadı, Meksika ve Kanada'daki aktivistlerle bunların bağını da kurdu.[30]

Şirket Kampanyaları

Tarihinin büyük kısmında emek hareketi, işverenlere baskı yapmak için destek grevleri ve boykotları kullandı. Bu teknikler dağınık destekçilerin gücünün, doğrudan katılan işçilerin gücüne eklenmesini sağladı. Fakat sendika sözleşmelerindeki grevsizlik ibareleri ve Taft-Harley yasasındaki ikincil grevler ve boykotlara kısıtlamalar, böylesi dayanışma ifadelerine ciddi şekilde engel oldu. 1970 sonlarından beri sendikalar sözleşmeleri ya da Taft-Hartley yasasını ihlal etmeden, şirketler üzerinde baskı yapmanın bir yolu olarak "şirket kampanyaları" geliştirdi.

İlk şirket kampanyası geniş ulusal dikkati çekmek için 1976'da Ray Rogers ve Birleşmiş Giyim ve Tekstil İşçileri Sendikası tarafından, dev tekstil firması J.P. Stevens'ı Kuzey Carolina'daki fabrikalarında örgütlenmiş işçilerle bir sözleşme müzakere etmeye zorlamak için yapıldı. J.P. Stevens'ın fabrikaları ulusal çapta %10'dan az sendikalı olduğu için şirket, işi sendikanın olmadığı başka yerdeki fabrikalarına taşıyarak bir grevi kolayca alt edebilirdi. Sendika, bir tüketici boykotu örgütledi; fakat şirket ürünlerinin ancak üçte bir kadarı doğrudan tüketici tarafından boykot edilebilirdi.

Rogers, bir şirketin esasen "meydan okunabilecek, saldırılabilecek, bölünebilecek ve fethedilebilecek bireysel ve kurumsal çıkarlar koalisyonu olduğu" sonucuna vardı.[31] Kampanyanın "güç

29. Michael Pertschuk ve Wendy Schaetzel, "Blocking Bork: Grassroots Aspects of a National Coalition", Brecher and Costello (Ed.), *Building Bridges* içinde, s. 175.

30. Bkz. Jeremy Brecher ve Tim Costello, *Global Village or Global Pillage: Economic Reconstruction from the Bottom Up*, South End Press, Boston, 1994, s. 97-102.

31. Dan La Botz, *Rank-and-File Rebellion: Teamsters for a Democratic Union*, Verso, New York, 1990, s. 128.

analizi"; J.P. Stevens'ın yönetim kurulu ve diğer işadamları, özellikle ona finansman sağlayan bankalar ve sigorta şirketleri arasındaki kenetlenmeleri tespit etti. İşçilerin çoğu Siyah kadınlardı, sivil haklar ve kadın gruplarıyla ittifak aktif ve başarılı olarak gerçekleştirildi. Sonra propaganda, gösteriler ve mektup yazma kampanyaları, bankalar ve sigorta şirketlerinin J.P. Stevens'dan desteğini çekmesi talebine yoğunlaştı. Destekçiler, şirket yıllık toplantılarında görevdeki yetkililerin geçmişteki hatalarını sayıp döktü. J.P. Stevens'ı destekleyen şirketlerin haricinde üyelerin sigorta poliçelerindeki ve sendika emeklilik fonlarındaki milyarlarca doları çekmek için zemin hazırlamaya başladılar.

1978'de J.P. Stevens'ın yönetim kurulu başkanı ve diğer üst düzey yetkililer, Manufacturers' Hanover Trust Şirketinin kurulundan çıkmak zorunda kaldı. Sonra Avon'un genel müdürü J.P. Stevens'ın heyetinden istifa etti. En nihayet New York Life başkanının böyle istifaların bir daha olmayacağını iddia etmesinden 24 saat sonra, New York Life ve J.P. Stevens'ın genel müdürü eşzamanlı olarak heyetlerinden istifa ettiler.

Kampanyanın başlamasından 5 yıl sonra J.P. Stevens sendikalaşmayı kabul etti. Emek gazetecisi A.H. Raskin *The New York Times*'da şöyle yazdı:

> Dev bankalar, sigorta şirketleri ve Wall Street'in diğer sütunları üzerindeki baskı, Stevens'ın finansal topluluktan izolasyonunu hedefleyen her şey, 1976-1980'de Stevens ürünlerinin dünya çapında boykot edilmesi ya da grevler ve kitlesel grev gözcüleri gibi sendika gücünün daha konvansiyonel kullanımı yoluyla başarılamayacak anlaşmaya doğru bir ivme yaratılmasına yardımcı oldu.[32]

Şirket kampanyaları sonraki 15 yıldaki emek mücadelelerinin ortak özelliği oldu. "Parçalara ayrılmış şirket" ve ağ tabanlı üretim sistemi döneminde şirket kampanyaları, bir şirketin tüm ağını hedeflemeyi mümkün kıldı. Birçok şirket kampanyası sadece emek meselelerine değil çevre, sivil haklar ve hedefteki şirketin bulaştığı diğer istismarlara da odaklandı. Bazıları şirket

32. Alıntı Dan La Botz, *Rank-and-File Rebellion: Teamsters for a Democratic Union*, Verso, New York, 1990, s. 130.

karşıtı reklam kampanyalarından biraz fazlaydı, diğerleri şirket davranışının maliyetini artıracak ciddi girişimlerdi.

Küresel Dayanışma

Sermaye küreselleşirken emek dayanışması da küreselleşti. Uluslararası desteğin önemli olduğu ilk ABD emek savaşlarından birine, Ravenswood Aluminium Corporation'ın Batı Virginia tesisindeki işçiler katıldı.[33] *Business Week*'in "muhtemelen öteki emek gruplarınca taklit edilmeye çalışılacak, eşi görülmemiş bir küresel kampanya" olarak tanımladığı eylemde, Amerika Birleşmiş Çelik İşçileri, işverenin elini zorlamak için "yabancı sendikaların desteğini sağladı".[34]

1990'da eski Kaiser Aluminum'un parçası olan Ravenswood, üç yatırımcıdan oluşan bir grup tarafından satın alındı, yatırımcıların biri vergi kaçakçılığı ve dolandırıcılıktan arandığı Amerika'dan kaçak ve İsviçre'de yerleşik sermayedar Marc Rich'ti. Şirketi satın almasının üzerinden bir yıl geçmeden yeni yönetim Ravenswood'un 1.700 işçisine lokavt uyguladı ve yerlerine başka işçiler aldı.

Birleşmiş Çelik İşçileri'nin yerel şubesi 5668, lokavtı yenmek ve makul bir sözleşme kazanmak için agresif ve en sonunda başarılı olacak 19 aylık bir kampanya ilan etti. Kampanya, grev lafının ülkenin her tarafına yayılması ve son kullanıcının –Coca Cola ve Stroh's Brewing Şirketi gibi teneke kutularında Ravenswood alüminyumu kullanan şirketler– hedeflenmesi için sıradan üye katılımını güçlendirmeyi içeriyordu.

Rich ve ortakları üzerine odaklanan güçlü uluslararası baskı, dengeyi işçiler lehine değiştirebilirdi. AEF-SÖK Sanayi Sendikaları Bölümü için özel proje direktörü olan Joe Uehlein'ın yönlendirmesi altında, Rich'in mali holdinglerini araştıracak ve dünyanın her tarafında onu utandıracak sofistike bir kampan-

33. Bkz. Brecher ve Costello, *Global Village or Global Pillage*, s. 157-58. Ayrıca bkz Tom Juravich ve Kate Bronfenbrenner, *Ravenswood: The Steelworkers' Victory and the Revival of American Labor*, Cornell University Press, Ithaca, 2000.

34. "How the USW Hit Marc Rich Where It Hurts", *Business Week*, 11 Mayıs 1992, s. 42.

ya geliştirildi. Uehlein, ABÇİ [Amerika Birleşik Çelik İşçileri] başkanı George Becker'dan, uluslararası olarak aynı sanayideki sendikaları birbirine bağlayan Uluslararası Sendikalar Sekretaryası'ndan ve İsviçre, Hollanda ve Doğu Avrupa sendikalarından güçlü desteğe inanıyordu. ABÇİ kampanya için tam zamanlı Avrupalı bir koordinatör işe aldı. *Business Week*'e göre nihai zafer "Doğu Avrupa sendikaları Rich'in Çekoslovakya, Romanya ve Rusya'daki genişleme çabalarını akamete uğrattığı zaman" geldi. Kısa süre sonra "Ravenswood'un hisselerinin çoğuna sahip olan Rich'in üst düzey işvereni, alüminyum üreticilerinin başkanını işten attı ve yerine bir başka Rich ortağını getirdi. Şirket daha sonra sendikayla sözleşme görüşmelerini yeniden başlatmayı kabul etti.[35]

Uluslararası destek 1990'lardaki emek mücadelesinde artan oranda bir rol oynadı.

Şiddet İçermeyen Sivil İtaatsizlik

Tarihi boyunca emek hareketinin temel taktikleri genel olarak şiddetsiz olmuştur. Grevler, gösteriler ve grev gözcüsü hatları, işbirliğinden çekilme –yerleşik otoriteye karşı sivil itaatsizlik– ve geniş toplumdan destek isteğini içerir. Buna rağmen işçilerin eylemleri binlerce kez şiddet içeren bastırmayla karşılaştı ve baskıya karşılık olarak şiddet yaygın bir hâl aldı.[36]

20. yüzyıl boyunca Hindistan'dan Polonya'ya, Filipinler'e kadar sosyal hareketler baskıcı şiddetle uğraşmak için bir tür "politik jui jitsu" sağlayan disiplinli şiddet içermeyen formlar geliştirdi. Ya baskıya boyun eğmek ya da şiddetle karşılık vermektense bu teknikler –örneğin yolları kapatmak, binaları işgal etmek ya da karar ihlallerinde gösteri yapmak– şirket muhafızlarına, polise, askere ve "kanun ve düzen" sağlamaya çalışan diğer insanlara fiziksel bir zarar vermeksizin yerleşik otoriteye

35. A.g.e.

36. Bombalama ve suikastlar gibi kasti şiddet, emek hareketinde kriminal unsurlar tarafından ara sıra kullanılmıştır ama sıradan işçiler ya da emek radikalleri tarafından kullanılması nadirdir. Bkz Louis Adamic, *Dynamite: The Story of Class Violence in America*, AK Press, Oakland, 2008.

direnir. Böyle disiplinli şiddetsiz direnişler, 1950'ler ve 1960'ların sivil haklar mücadelesiyle birlikte Amerikan politik pratiğinin önemli bir parçası hâline geldi.

1968'de Memphis'deki ağırlıklı olarak Siyah sağlık çalışanları, sendika tanınması için greve gitti. Bu emek mücadelesi kısa süre sonra işçi hakları için yürüyüşler ve mitingler düzenleyen yerel sivil haklar gruplarının odağı hâline geldi. Bu greve desteği sırasında Muhterem Martin Luther King, Jr. suikaste kurban gitti.[37]

Daha sonra disiplinli şiddet içermeyen sivil itaatsizlik giderek büyük emek mücadelelerinde de benimsendi. Gerçekten bu bölümün geri kalanında aktarılan neredeyse bütün mücadeleler bunu kullandı. Şiddetsiz sivil itaatsizlik, baskıcı şiddeti ve onun aşılamaya niyetlendiği korkuyu etkisizleştirmeye yardım etti, kamunun dikkatini işçilerin taleplerinin haklılığına çekti ve işçi dayanışmasının altında yatan daha geniş insan amaçlarının yararına kişisel fedakârlığa razı olma gönüllülüğünü belirginleştirdi.

Bu taktiklerin hiçbiri başarıyı garanti etmedi. Bazı yöneticiler "içerdeki oyun" [inside game] işyeri stratejilerinin organize edilmesinden o kadar yıldı ki, onları yenilgiye uğratmak için tüm işgücüne lokavt ilan edip başka işçiler aldı. Tıpkı Maine, Jay'deki Uluslararası Kâğıt Şirketi işçilerinin yaptığı gibi birçok grev, örnek gösterilecek toplum desteğine rağmen yenildi. Birçok şirket kampanyası açıkça başarısız oldu, J.P. Stevens'dan bu yana birkaç tanesi açıkça başarılıydı.[38] Uluslararası destek tek başına bir grevi kazansa bile, bu nadirdir. 1980'ler ve 1990'lardaki birçok emek mücadelesi önemli ölçüde sivil itaatsizliğe rağmen fiiliyatta

37. Bkz. Michael K. Honey, *Going Down Jericho Road: The Memphis Strike, Martin Luther King's Last Campaign*, W.W. Norton, Boston, 2008.

38. Jay grevi ve şirket kampanyalarının bir değerlendirmesi için bkz. Jane Slaughter, "Corporate Campaigns: Labor Enlists Community Support", Brecher and Costello (Ed.), *Building Bridges* içinde, 47.

kırıldı. Fakat bu yöntemler işverenlerin saldırgan tarzlarınca eli kolu bağlanmış işçilerin inisiyatifi ele almalarını sağladı.

Tavizlere Direnme

Daha konvansiyonel olanlarla birlikte yukarıda anlatılan taktikler, 1980'ler ve 1990'larda tavizlere karşı mücadelede tekrar tekrar kullanıldı. En önemli –ve en açıklayıcı– olanların üçü Minnesota Austin'de Hormel Et İşleme Şirketinde, kuzey California'daki Watsonville ve Virginia'daki Pittson Kömür Şirketi fabrikasında vuku buldu. Üçü de dönemin diğer çatışmalarında nadiren görülen zor durumdaki işçiler için potansiyel bir dayanışma temelini göz önüne serdi.

Austin P-9

1980'lerin başında et işleme sanayisi 10,69 dolar bir ücret tarifesi sağlayan bir ana sözleşmeyle, neredeyse tamamen sendikalaşmıştı. Bununla birlikte 1980'lerin ortasında büyük işleme şirketleri Amerikan sanayisinin genelinde gerçekleşen, emeğe karşı bir tür aşırı saldırganlık başlattı. Wilson iflas başvurusunda bulundu ve ücretleri müzakereyle belirlenmiş 10,69'dan 6,50 dolara indirdi. Armour'u alan ConAgra, 13 fabrikayı kapattı sonra bunları saatte sadece 6 dolar kazanan sendikasız işçilerle yeniden açtı. Swift de ücretleri kesti.[39]

1984 ilkbaharında Birleşmiş Yiyecek ve Ticaret İşçileri [BYTİ] Hormel'da daha fazla tavize karşı bir tavır almaya hazır görünüyordu. BYTİ Ulusal Mezbaha Bölümü direktörü Lewie Anderson hiçbir yerel şubenin tavize rıza göstermemesini emretti. Fakat bundan kısa süre sonra BYTİ, Hormel'ın Iowa, Ottumwa fabrikasında sözleşmenin yeniden açılmasını kabul etti. Ottumwa işçileri ezici çoğunlukla sözleşmeyi yeniden açmayı reddetme yönünde oy kullandı. O zaman Hormel, 444 işçiyi işten çıkardı

39. Peter Rachleff, *Hard-Pressed, the Heartland: The Hormel Strike and the Future of the Labor Movement*, South End Press, Boston, 1993, içinde s. 50. Ayrıca bkz. Hardy Green, *On Strike at Hormel: The Struggle for a Democratic Labor Movement*, Temple University Press, Philadelphia, 1990.

ve tavizler kabul edilmedikçe fabrikanın kapatılmasının düşünüldüğünü ilan etti. Şube tekrar tekrar sözleşmenin yeniden açılmasını oyladı. Hormel başka 114 işçiyi işten çıkardı. Üçüncü bir oylamada işçiler ücretleri 10,69'dan 8,75 dolara indiren tavizleri kabul etti. Sonra işten çıkarılan işçiler geri çağrıldı.[40]

Daha sonra Hormel, BYTİ şubelerinin geri kalanından aynı kesintiyi talep etti. Hormel'ın Minnesota Austin fabrikasındaki Şube P-9, %92'ye %8 oyla[41] tavizleri reddetti ve zincirdeki diğer şubeler de de aynı şeyi yaptı. O zaman BYTİ, üyeleri tavizleri reddetme yönünde daha yeni oy kullanmış, 9 dolar ücret tarifesi alan Hormel, yerel şube sendika yetkililerine bir toplantı çağrısı yaptı.

Bu arada Oscar Mayer ücretleri kesip 8,25 dolar yaptı. Hormel, sanayide ücret oranlarını sabitleyen sözleşme dili temelinde Austin'de %23 ücret kesintisi yapıp, Oscar Mayer'la aynı seviyeye getirerek karşılık verdi. Ücretler o kadar düştü ki, bazı tam zamanlı işçiler gıda pulu almak için hak sahibi durumuna geldi.

Bu kesinti serisi boyunca Austin'deki Şube P-9 giderek BYTİ liderliğine inancını yitirdi. 1983 Aralık ayında daha fazla tavize muhalif bir platformdaki Jim Guyette'i başkan seçti. Şube P-9, Hormel'ın saldırılarına direnmek için alternatif yollar aramaya başladı.

1984 Eylül'ünde P-9 işçilerinin karıları bir Austin parkında toplanmaya ve üç vardiya için de haftada bir kez fabrika kapısında dövizlerle durmaya başladı. Ekim itibarıyla parktaki toplantılara 400 kadın geliyordu. Kendilerini Birleşmiş Destek Grubu diye isimlendirdiler ve kısa süre sonra Austin Emek Merkezi'nde toplanmaya başladılar. Bir yiyecek rafı ve giysi değiş tokuşu organize ettiler. Greve destek organize etmeye yardım eden emek tarihçisi Peter Rachleff şöyle yazdı: "Birleşmiş Destek Grubu Austin Emek Merkezi'ni –eskiden aylık toplantılarına yeter sayı bulamayan yerel bir sendikanın yeri– bir arı kova-

40. Peter Rachleff, *Hard-Pressed, the Heartland: The Hormel Strike and the Future of the Labor Movement*, South End Press, Boston, 1993 içinde, s. 52.
41. A.g.e., s. 53.

nına dönüştürdü. Böyle yaparak sosyal bir hareket içindeki bir sendikadan Şube P-9'a dönüştüler."[42]

Şube P-9, Ray Rogers'la ve onun danışmanlık firması Corporate Campaigns Inc. İle birlikte çalışmaya da başladı. Rogers, P-9'un, üyelerini ve destekçilerini Hormel'ın bankası ve Hormel hisselerinin dışarıdaki en büyük hissedarı Hormel First Bank System'e baskı yapmak için seferber etmesini önerdi. Şube, bir iletişim komitesi kurdu ve Ortabatı'nın her tarafındaki sendika, kilise ve topluluk gruplarıyla temasa geçmeye başladı. Emek Merkezi'nde gece toplantıları, danslar ve başka aktiviteler yapıldı.

Fakat BYTİ ile çatışma da kızıştı. Sendikanın başkanı William Wynn, Rogers'ı P-9'un ulusal sendikadan onay almadan bir kampanya başlatmasının "üzücü" olacağı konusunda uyardı.[43] Fakat 1985 Ocak ayında P-9 üyeleri Corporate Campaigns Inc.'de çalışmak için kendilerine haftalık 3 dolar değer biçmeyi oylarıyla kabul etti. Yüzlerce insan Hormel ofisleri, fabrikaları ve First Bank şubelerinde grev gözcülüğüne başladı. Hormel ve First Bank, kampanyanın Taft-Hartley yasasını ihlal eden bir illegal ikincil boykot olduğunu söyleyerek Ulusal Emek İlişkileri Komisyonu'na şikâyette bulundu. Bu Rogers'ın First Bank üzerine baskıya odaklanma stratejisi için önemli bir köstek oldu. 1985 Ağustos'unda Austin işçileri %93 bir oranla grevi oyladı. Hormel'a karşı bir boykot da başlattılar. BYTİ resmî olarak grevi destekledi.

P-9 grevi hızla tavizlere direnmenin bir simgesi ve ülke çapında destek çabalarının odağı hâline geldi. Austin'den konuşmacılar ve karavanlar ülkenin her tarafına seyahat etti. Massachusetts Lynn'deki General Electric fabrikasındaki sendika temsilcisi P-9 mücadelesinin niçin böyle karşılık yaratan bir duyguya yol açtığını ifade eden bir el ilanı dağıttı: "Minnesota'da çalışan erkekler ve kadınlar soğuk sert zeminde bir hat çizdi ve onurları, ücretleri ya da çıkarlarından daha fazla vazgeçmeyeceklerini ilan ettiler... Onların zaferi, taviz pazarlığına karşı bir dönüm

42. A.g.e., s. 55.
43. A.g.e., s. 56.

noktası olarak alkışlanacak ya da yenilgileriyle başka sendikalar da ezilecek. Onların zaferi ve yenilgileri arasında duran şey hepimizin kararlılığıdır."[44]

Destek sadece sendikalardan değil çiftçilerden, barış ve adalet aktivistlerinden, yoksul insanların örgütleri ve çevreci gruplardan da geldi. Barış grubu Askerî Çılgınlığa Karşı Kadınlar'ın üyeleri Austin'de sivil itaatsizlik üzerine atölye çalışmaları düzenledi. Yüzlerce işçi ve destekçi bunun ardından sivil itaatsizliğe katıldı.

Vali Rudy Perpich sendika grev gözcüsü hatlarını geçip fabrikaya giren grev kırıcıları korumak için 300 Ulusal Muhafızı Austin'in içine gönderdi. Nisan başlarında kitlesel grev gözcüleri ve tıkanıklıkla fabrikayı kapatmaya çalışmak için ülkenin her tarafından 6.000 emek aktivisti Austin'e geldi. Kendiliğinden bir yürüyüş; göz yaşartıcı gaz, polis saldırısı ve ciddi suç isnadıyla tutuklamayla karşılandı (sonunda hepsi salıverildi). Jesse Jackson uçakla Austin'e geldi ve "1960'lardaki medeni haklar mücadelesinde Minnesota Austin neyse, 1980'lerin ekonomik haklar mücadelesinde Alabama Selma odur" dedi.[45]

Rachleff'e göre "Yürüyüşler, geçit törenleri, danslar, piknikler, yemek karavanları Christmas partileri, grev gözcüleri ve fabrika kapısı gösterileri 1930'lardan bu yana [Amerika Birleşik Devletleri'nde] emek dayanışmasının en büyük taşmasını kendine çekti. 3.000'den fazla yerel sendika, maddi yardım gönderdi. On binlerce sıradan üye ve yerel sendika yetkilisi Austin'i ziyaret etti ve şu veya bu şekilde yardım önerdi."[46]

Fakat başlangıçta BYTİ tarafından onaylanan grev, giderek sendika yetkililerinin direnciyle karşılaştı. Minnesota Eyalet Emek Federasyonu'nun yıllık kongresinde federasyon başkanı, P-9 kaynaklarının First Bank'ın ikincil boykotunu savunduğu ve bu yüzden illegal olduğu gerekçesiyle P-9'un bilgi tablosunun kapatılmasını emretti. 1985 Şükran Günü'nden hemen önce, BYTİ başkanı Willam Wynn, AEF-SÖK yetkililerine ve şubelere,

44. A.g.e., s. 63.
45. A.g.e., s. 68.
46. A.g.e., s. 61-62.

P-9'un kurduğu Bir Aileyi Sahiplenme programını kınadığını yazdı. Bir Minneapolis St. Paul Uluslararası Makinistler Birliği Locası birkaç aileyi sahiplenmek için 10.000 dolar göndermeyi oylarıyla kabul ettiğinde, UMB başkanı William Winpisinger ödemeyi engellemek için müdahale etti (Karşılık olarak şube, "acil" bir toplantı yaptı, hazır bulunanlara gündelik 35 dolar ödeme yaptı, toplantı kapatıldı ve P-9'a 10.000 doların üzerinde bir çek imzalandı).[47] Resmî sendika desteği giderek engellenirken, ülke çapında 42 bağımsız "P-9 Destek Komitesi" örgütlendi.[48]

1986 Mart'ında Wynn, P-9'un koşulsuz olarak çalışmaya dönmesini emretti. 800 P-9 üyesi toplandı ve ezici bir çoğunlukla emre uymama yönünde oy kullandı. 3 hafta sonra bir mahkeme kararını ihlal ederek destekçiler Austin'e akın etti ve fabrika kapısına yürüdüler. 17 kişi "isyan suçlamasıyla" tutuklandı. Guyette ve Rogers yürüyüşe "posterler ve el ilanları postaladığı" için "isyana yardım ve yataklıkla" suçlandı.[49]

BYTİ, grevi durdurma emrine itaat etmediği gerekçesiyle şubeye kayyım atadı. Bir mahkeme kararıyla desteklenen BYTİ, bölge direktörünü P-9'un ofisini, banka hesabını ve posta kutusunu kontrol etmeye gönderdi. O da üyelere tüm boykot aktivitelerini bırakmalarını ve yeni sözleşmeyi kabul etmelerini emretti.

BYTİ'nin empoze ettiği sözleşme, Hormel ürünlerine boykotu savunduğu ya da Hormel'a alım satım yapan herhangi bir işi el ilanlarıyla afişe ettiği için insanların işten atılmasına imkân sağlıyordu. Sözleşme kapsamında onlarca işçi işten atıldı ya da arabalarının tamponuna "Hormel'ı Boykot Et" çıkarması yapıştırma gibi suçlar için geri alma hakkı verilmedi. Bir işçi, ehliyetinde alnında "Hormel'ı Boykot Et" çıkarmasıyla çekilmiş bir fotoğraf olduğu için yeniden işe alma listesinden elendi. P-9 üyeleri boykota devam ettiğinde, BYTİ ülke genelindeki yerel sendikalara, onların "sendika erkek ve kız kardeşleri tarafından

47. A.g.e., s. 71.
48. A.g.e., s. 72.
49. A.g.e., s. 84.

yapılan" Hormel ürünlerini "satın almasını" isteyen bir mektup gönderdi.[50]

Watsonville

1985'te Watsonville Canning Şirketi saatlik ücretlerin 6,66 dolardan 4,25 dolar düşürülmesini de kapsayan geniş bir taviz yelpazesi talep etti.[51] Kamyoncular Şube 91 üyeleri, çoğu Latin kadın olan 1.000 çalışan greve gitti. Greve Meksikalı-Amerikalı topluluk ve kültüründeki kuvvetli kökler damga vurdu. Grev karşıtları bir isyan provake etmeye çalıştıklarında grevciler, örneğin, adalet için dua ettikleri yerel Katolik kilisesine kadar dizlerinin üzerinde gittikleri geleneksel bir Meksika haccı ile karşılık verdiler. İşçiler tek bir fire vermeden 18 ay grev gözcüsü hattında durdu.

Wells Fargo Bankası, Watsonville Canning'e grev süresince kredi olarak 23 milyon dolar sağladı. Grevcilerin komitesi yerel Wells Fargo şubesinde gayriresmî bir grev gözcüsü örgütledi, fakat Kamyoncuların yetkilisi itiraz ettiği zaman bunu iptal etti. Bankanın merkezî rolü daha da açık olduğu zaman, grevciler bankanın şirkete desteğini aleni olarak protesto etmeyi ve Kamyoncular dan, fonlardaki 800 milyon doları bankadan çekmesini istemeyi oylayarak kabul etti. Grevciler, Wells Fargo'ya karşı bir kampanya hazırlıklarına başlarken; banka, şirketi işi bırakmaya zorlayarak, Watsonville Canning'e çıkardığı ama daha vermediği kredilerdeki 23 milyonu reddetti.

Kamyoncuların yetkilileri, şirketin yeni yöneticisiyle bir sözleşmeyi müzakere etti fakat işçiler, yeni sözleşmede birçok sağlık yardımının verilmemesinden tatminsiz, onaylamayı erteleme yönünde oy kullandı. Kamyoncular grevin sona erdiğini, grev tazminatının kesildiğini, sendika binasının işçilere kapandığını bildirdi ve yerele kayyım atamakla tehdit etti. O zaman 6 kadın, konserve fabrikasının önünde açlık grevine başladı; yüzlerce grevci ve destekçi fabrikada toplandı. O gece müzakereler yeni-

50. A.g.e., s. 85.
51. Bu açıklamada şu kaynaktan yararlanıldı *Labor Notes*, Nisan 1989.

den başladı ve iki gün sonra işçiler ezici çoğunlukla bütün işçiler için sağlık yardımları olan yeni sözleşmeyi oylayarak kabul etti.

Pittston

1988 Kasım'ında Virginia'nın en büyük işletmecisi ve ülkenin ikinci en büyük kömür ihracatçısı olan Pittston Kömür Grubu, sağlık ve emekli aylıklarında kesinti, çalışma koşulları değişiklikleri ve yeni sendikasız madenler açma hakkını içeren uzun bir taviz listesi talep etti. Şirket, Pazar [günü] çalışma ve 8 saatlik işgününün terk edilmesini de talep etti. Madenciler itiraz ettiği zaman Pittston Kömür Grubu başkanı Michael Odum "Dünya haftada 7 gün çalışıyor" dedi ve madencilerin Pazar çalışmasından kaçmak için "kiliseyi bir mazeret olarak kullandığını" iddia etti.[52]

Amerika Birleşmiş Maden İşçileri [ABMİ] başkanı Richard Trumka, şirket önerilerinin Apalaş [Appalachian] topluluğu için "ekonomik bir ölüm hükmü"[53] olarak nitelendirdi ve bunlara direnmek için sendikanın geleceğini riske atmaya karar verdi. Sendika grev, kitlesel şiddetsiz sivil itaatsizlik, ulusal ve uluslararası dayanışmanın seferberliği, şirket kampanyası ve işyeri işgalini bir kazanma stratejisi içinde birleştirdi.

Sözleşmesiz bir yıldan fazla çalışmadan sonra 1.700 ABMİ işçisi 5 Nisan 1989'da Pittston'da greve gitti. Hiçbir sendika üyesi hattı geçmedi. Ulusal Emek İlişkileri Komisyonu şirketi adaletsiz emek pratiklerine bulaşmış bulduğu için Pittston grev kırıcılara kalıcı ikame iş sağlayamadı.

ABMİ, şiddetsizlik eğitimleri yapmak için deneyimli barış aktivistleri aldı. Sonra grevciler ve aileleri, sıklıkla grevcilerin resmî olmayan üniforması hâline gelmiş olan kamuflaj kıyafetleri giymiş şekilde, madenleri, yolları ve kömür kamyonlarını engellemeye başladı. 1.000'den fazla grevci ve destekçi Nisan'ın

52. Jim Green, "Camp Solidarity: The United Mineworkers, the Pittston Strike, and the New 'People's' Movement", Brecher and Costello (Ed.), *Building Bridges* içinde, s. 18.
53. *Labor Notes*, Haziran 1989, 15.

son haftasında tutuklandı. Birkaç kadın Mother Jones'un kızkardeşleri isimli bir grup kurdu ve şirketin bölge karargâhını bir gece içinde işgal ettiler. Jesse Jackson 12.000 kişilik bir mitingde şöyle dedi: "John L. Lewis'ın ve Martin Luther King Jr.'ın geleneği, sizin eylemlerinizde bir araya geldi."[54]

Pittston grevden bile önce, kendini korumak için grev kırıcılar ve Vance Güvenlik muhafızları getirtmişti. Virginia valisi, grev kırıcıları korumak ve grevcileri tutuklamak için birkaç yüz eyalet polisi çağırdı. Bir noktada, çok yavaş araç sürmek bir federal kararı ihlal olarak yorumlandı. Federal polis şefleri sürücüleri tutuklayan eyalet polislerine eşlik etti, bazıları bu trafik suçu için 90 gün gibi uzun bir cezaya çarptırıldı. Sendikaya kesilen cezalar 60 milyon doları aştı.[55]

Maden işçilerinin yetkilileri grevi mahkemelere ve federal emek yasalarına karşı bir mücadele olarak takdim etti. ABMİ başkan yardımcısı Cecil Roberts bir toplantıda şöyle dedi: "Bu sınıf savaşıdır. İşçi sınıfına karşı; zengin şirketler, eyalet ve federal hükümetteki müttefikleri."[56] Yargıç Don McGlothin Jr. sendikaya 30 milyon dolardan fazla cezaya hükmettiğinde madenciler bir mektup kampanyası organize etti ve eyalet yasama meclisinde McGlothin'in babasının yerini alacak bir grev lideri seçtiler.

Cezaları, kararları ve yönetimin sendikayı batırma çabalarını protesto etmek için, 11 eyaletteki 46.000 madenci, denetimsiz destek grevlerine katıldı. ABMİ bu grevleri sözleşmeye dayalı izin verilen "Anma Günleri" olarak kısaca onayladı, fakat daha sonra fikrini değiştirdi. Binlerce madenci ve destekçi de grev gözcüsü oldu ve birkaç kömür yakma tesisini ve sendikasız madenleri kapattı.

1989 Yazında New Jersey Sanayi Sendikaları Konseyi AEF-SÖK'ün Pittston ve diğer grevlere destek için "bir günlük sendika iş durdurma" çağrısı yapmasını istemeyi oylarıyla kabul etti.[57]

54. A.g.e., s. 1.
55. *Labor Notes*, Mart 1990.
56. Green, "Camp Solidarity", Brecher and Costello (Ed.), *Building Bridges* içinde, s. 22.
57. *Labor Notes*, Ağustos 1989, s. 14.

Fakat AEF-SÖK, eyalet federasyonlarına ve merkez emek konseyine destek grevinden vazgeçmeleri için bir tavsiye mektubu gönderdi:

> Gıda yardım merkezleri ve emek dergilerindeki grev haberleri gibi geleneksel yanıtlar son derece uygundur. Bu grev, grevin Pittston madenlerinden başkalarına yayılmasının yarattığı özel bir meseleyi ortaya koyar. Bazı durumlarda AEF-SÖK şubeleri yasal olarak sorumlu oldukları bu işletmelerdeki emek anlaşmalarına imzacıdır. Bir AEF-SÖK eyalet ya da yerel konseyi olarak size, BMİ'ye [Birleşik Maden İşçileri] mahkemenin zorunlu kıldığı yasal yükümlülüklerle ya da AEF-SÖK şubelerinin mevcut emek anlaşmalarıyla çelişmeyen aktivite alanlarında BMİ'ye destek olmanız tavsiye edilmektedir.[58]

Sıradan üyelerin Pittston grevcilerine desteği, gıda yardım merkezi ve dergi makalelerinin epey ötesine geçti. Sadece işçilerden değil bölge ve barış aktivistlerinden de oluşan tahminen 30.000 destekçi Haziran ve Eylül 1989 arasında "Dayanışma Kampı"na geldi. "Bana bir yıl önce bütün bunların olacağını, Danimarka'dan, Pakistan'dan İtalya ve Almanya'dan birlikteki neredeyse her eyaletten, oraya bize yardım için gelen insanlarla karşılaşacağımı söyleseydin, neredeyse senin bir yalancı olduğunu söylerdim" dedi 32 yıldır Pittston'da çalışan bir madenci. Güney Illinois'deki bir Exxon madeninden Dayanışma Kampı'na gelen bir tavan ustası izah etti: "Bunu kendi evimde istemem. Burada durdurmamız lazım." Pittston şubesi başkanı şöyle dedi:

> Burada kötü bir şekilde acı çeken insanlarımız var. Öyleyse devam edelim ve burada dövüşelim. Başka grupları başka bir yerde acı çekmeye bırakmanın faydası yok. Belki bu, birlikte grev yapacağımızı bu büyük şirketlere gösterecek.

Bir kamp direktörü fikrini açıkladı: "Artık grev bile demediğimiz bir noktaya geldik. Bu bir halk hareketi. İnsanlara diyoruz ki 'Hey, bu şeyler yarın sona erse de orada yardımımıza ihtiyacı olan insanlarımız var.'"[59]

58. Alıntı *Labor Notes*, Eylül 1989, s. 15.
59. Green, "Camp Solidarity", Brecher and Costello (Ed.), *Building Bridges* içinde, s. 21.

Bir şirket kampanyası Pittston üzerindeki baskıyı daha ileri götürdü. Boston'da bir destek komitesi Shawmut Bankası başkan yardımcısı ve William Craig'i hedefledi ve bankaya grev gözcüsü dikti. Önce Trumka ve 50 grevci, şehir fonlarını Shawmut'dan çekmeyi oylayan Boston Şehir Konseyi ile konuştu. En sonunda Craig bankanın başkan yardımcılığından istifa etmek zorunda kaldı.

Uluslararası destek de bir rol oynadı. En geniş küresel sendika konfederasyonu olan Uluslararası Özgür Sendikalar Federasyonu'ndan bir heyet, kömür alanlarını ziyaret etti ve madencilere dayatılan baskıyı protesto etti. Reagan yönetiminin "Dayanışmayla Dayanışma" sloganıyla Polonya demokratikleşmesine desteğini ilan ettiği bir zamanda, heyet "büyük demokraside olanları görmekten şoke olduk" diyen Polonya Dayanışma'nın bir temsilcisini barındırıyordu.[60] UÖSF heyeti Pittston icra kurulu başkanıyla görüştü ve Çalışma Sekreteri Elizabeth Dole'u grevi ziyaret etmeye ikna etmeye çalıştı. Dole daha sonra, bir anlaşmayı teşvik edecek bir arabulucu atadı.

17 Eylül'de 98 madenci ve 1 rahip (hepsi en azından bir Pittston hisse senedi sahibi) eyalet polisinden sızıp, Pittston'ın anahtar kömür işleme fabrikası olan Moss No:3'e girdi. ABMİ lideri Eddie Burke hatırlıyor:

> Orada iki Vance Güvenlik muhafızı vardı. Onlara dedim ki "biz silahsızız, yatırımımızı incelemeye gelen, şiddetsiz hisse senedi sahipleri inceleme takımıyız. Size zarar verilmeyecek". İki Vance adamı telaşla uzaklaştı. Hiç silah çekilmedi.

Madenciler 1936-1937 Flint oturma grevinin hatırasına, işgale "Flintstone Operasyonu" adını taktı.

Bir mahkeme, işgalcilerin boşaltmasını emretti fakat onlar bunu reddetti. Ertesi gün işgalcileri korumak için 2.000 kişilik bir kalabalık fabrikanın önündeki yola dizildi. Kısa süre sonra 5.000 destekçi fabrikayı kuşattı. İşçiler trafiği yönetirken, eyalet polisi belli bir mesafeye çekildi. İşgalciler 4 gün boyunca orada

60. A.g.e., s. 19.

kaldı, mahkemenin boşaltma için verdiği son tarih olan 20 Eylül'ün geçmesinden sonra birkaç saat daha beklediler. Daha sonra muzaffer bir edayla yürüyüp fabrikadan çıktılar.[61]

Grev belası şirkete 1989'un dördüncü çeyreğindeki kömür operasyonlarında 25 milyon dolar kaybettirdi.[62] Ekim'de Pittston Temmuz'dan beri ilk kez pazarlık masasına döndü.[63] Müzakereciler 31 Aralık 1989'da, Pittston'ın talep ettiği ve şirketin maden sanayisinin geri kalanında yerleşik sözleşme kalıbını karşılamasını gerektiren tavizlerden birkaçını kapsayan bir anlaşmaya vardı. *U.S. News and World Report* şöyle dedi: Madenciler sendikasız firmalara taşeron vermeyi kısıtlayan "yeni iş güvencesi koşullarında" "büyük bir zafer elde etmiş gibi görünüyor".[64]

Bu mücadeleler 1980'de gelişen emek hareketinin yenilenmiş taktiklerinin örnekleriydi: Toplum desteğinden, kitlesel şiddetsiz sivil itaatsizliğe ve şirket kampanyalarından uluslararası emek dayanışmasına kadar. Bunlar, ulusal sendika liderliğini, militan grev liderliğinden düpedüz grev kırıcılığa kadar değişen rollerde gösterdi. Bunlar, emek yasaları ve sendika sözleşmelerinin işçilerin ve sendikaların eylemlerine koyduğu güçlü kurumsal kısıtlamaları gösterdi. Bunlar, işverenin saldırılarına doğrudan konu olan işçiler ve geniş bir destekçi kitlesi arasında umulmadık dayanışma ve bağlılık rezervlerini sıklıkla göz önüne serdi.

Yeni İşgücünün Örgütlenmesi

Geleneksel olarak Amerikan sendika üyelerinin çoğunluğu mavi yakalı Beyaz erkeklerdir. 20. yüzyılın son on yıllarında bu grup işgücünün giderek daha da küçük bir azınlığı hâline

61. A.g.e., s. 21.
62. *Labor Notes*, Mart 1990, 14.
63. *Labor Notes*, Kasım 1989, 1.
64. *U.S. News and World Report*, 15 Ocak 1990.

geldi, -bazen "yeni işgücü" adı verilen- diğer gruplar örgütlü ve örgütsüz işçilerin yüzdesi olarak büyüdü.

Evli kadınlar ve çocuklu kadınlar giderek daha fazla ev dışında çalışırken, kadın işçilerin oranı çarpıcı bir biçimde artmaya başladı. Bu kayma kısmen kadınların rollerine ilişkin değerlerin değişmesini yansıtıyordu; fakat büyük oranda 1970'lerde başlayan, aileleri etkileyen gelir kısıtlılığının bir sonucuydu. İşyerine daha fazla erişim kazanılmasına rağmen, kadınlar birkaç -sekreterlik ve başka beyaz yakalı- meslekte yoğunlaşmış olarak kaldı ve erkeklerden daha az maaş ve iş güvencesi aldı. 1996'da kadınlar AEF-SÖK'ye bağlı sendikaların üyelerinin %39'unu oluşturuyordu; 1972'de %22'ydi.[65]

Afroamerikalıların kırsal Güney'den ülkenin her tarafındaki şehir alanlarına büyük göçü 1960'larda tamamlandı. Küçük bir Siyah orta sınıf iyi bir işe, okula ve evlere ulaşabilirken, çoğu Afroamerikalı sanayide ve merkez şehirlerdeki düşük ücretli hizmet mesleklerinde yoğunlaşmış olarak kaldı ve bu azalırken, olağanüstü yüksek seviyelerde işsizliğe konu oldular.

1965'deki ABD göçmen yasalarındaki değişiklik, 1920'lerden beri en yüksek seviyede göçün yeniden başlamasına izin verdi. Göçmenlerin eğitimsel ve sınıfsal arka planları farklıyken, en büyük sayılar Asya'dan, Latin Amerika'dan ve Karayipler'den geliyordu ve Amerika'nın acayip kast sistemine göre hemen hepsi renkli insanlar olarak tanımlanıyordu. Önceki göçmen kuşakları gibi, onlar da etnik topluluklar oluşturdular ve en düşük ücretli meslek ve sanayilerde iş buldular. Bazı Amerikan şehirlerinde devlet okullarında 100'den fazla dil konuşuluyordu.

Kadınlar hayatlarının giderek artan bir oranını işgücünde geçirirken, Siyahlar kırsal Güney'i terk ederken ve göç dalgası geri gelirken, bu gruplar Amerikan işgücünün büyüyen bir oranı hâline geldi. İstihdamın mal üreten sanayilerden hizmet üretenlere ve istikrarlı, tam zamanlı işlerden olumsal olanlara kaymasıyla, emek hareketinin geleneksel sanayi kalelerinin çoğu düştü. Yerleşik emek hareketinin bu büyüyen işgücü seg-

65. *The Labor Educator*, Ocak/Şubat 1997, s. 1.

mentinden büyük oranda koparılması, gerilemesinin birincil nedenlerinden biriydi. Bununla birlikte 1980'ler ve 1990'lar boyunca göçmen, azınlık ve kadın işçiler, kendi başlarına ve yerleşik sendikalarla işbirliği içinde, örgütlenmede yeni yaklaşımlar geliştirmeye başladı.

9'dan 5'e

Çalışan kadınların üçte biri büro işçisiydi; ancak yalnızca minik bir azınlığı sendikalıydı. 1970'lerin başlarında çalışan kadın örgütleri birtakım şehirlerde yaygındı ve 1977'de bunların birkaçı 9-5'i bir kalıba dökmek üzere bir araya geldi: Ulusal Çalışan Kadınlar Birliği. Ortaya çıkmakta olan kadın özgürlük hareketine dayanan 9-5, ücretleri, hakları ve büro işçilerine saygıyı iyileştirmek üzere dizayn edilen bir üyelik örgütüydü. Ayrımcılık, ücret eşitliği, cinsel taciz gibi kadın meseleleriyle ve yüksek ücret, iş arama ve yardımların artması gibi emek meseleleriyle ilgili konuları kombine etmişti.[66]

Örgüt bir "Haklar Bildirgesi" geliştirdi. Düşük ücretler, yoksulluk yardımları ve ayırımcılık uygulamaları meselelerini halka duyurdular ve sonra Sevgililer Günü'nde "Kalpsiz İşveren Ödülü" ya da Christmas'ta "Yılın Cimrisi" gibi atraksiyonlarla büyük şirketlerin önünde sokak eylemleri düzenlediler. Böyle kampanyaları pozitif ayırımcılık ihlali davalarıyla birleştirmek; promosyonlar ve geri ödeme ödülleri, iş arama ve şikâyet prosedürleri, zamlar ve çocuk bakım programları kazandırdı.

İlave olarak 9'dan 5'e, geleneksel sendikacılıktan farklı bir çalışan kadın kültürü kurmaya odaklandı. Cinsel taciz, ücret eşitliği, çocuk bakıcılığı, aile izinleri ve tesadüfi iş gibi özellikle kadın işçileri ilgilendiren –giderek daha geniş emek hareketinin gündeminin parçası hâline gelen– meseleleri gündeme getirdi. Örgüt, büro işçileri için bir sendika, UHÇS Yerel 925 kurmak için Uluslararası Hizmet Çalışanları Sendikası ile birlikte de çalıştı. Yeni işçi örgütlemekte diğer sendikalarla aynı zorlukları

66. Cindia Cameron, "Noon at 9 to 5: Reflections on a Decade of Organizing", Brecher and Costello (Ed.), *Building Bridges* içinde, 177.

yaşarken, Şube 925 kadın işçileri örgütlemek için yeni modeller geliştirmede önemli bir etki yaptı.

Yale Üniversitesi Büro ve Teknik İşçileri

Yale Üniversitesi'nin mavi yakalı işçileri 1930'lardan beri örgütlenmişken, 2.650 "büro ve teknik" işçisi –%80'i kadın– 1950 ve 1982 arasında 5 farklı sendikanın, beş başarısız örgütleme hamlesinin hedefiydi.[67] 1980'de ağırlıklı olarak Yale'ın erkek mavi yakalılarını temsil eden Otel ve Restaurant Çalışanları sendikasının Şube 35'i, beyaz yakalı büro ve teknik işçileri örgütlemek için kendi kampanyasını başlatmaya karar verdi. Yerel örgütlenme çalışmalarına destek olmak için aidatlarını iki kat artırdı ve yeni beyaz yakalı yerel, Şube 34'e şef örgütleyici olarak hizmet vermesi için iş idarecisi John Wilhelm'e borç verdi.

İlk yılında, Şube 34 basılı evrak yayımlamadı ve işçilere sendika kartını imzalamaları için bastırmadı. Onun yerine bir örgütlenme komitesi kurmaya odaklandı. Baştaki örgütlenme komitesi üyelerinin çoğu, Şube 35'in üyeleri tarafından gönderiliyordu. Wilhelm'e göre sendikanın stratejisi "neden bahsettiğini bilen" ve çalışanların güvenini kazanabilecek bir alt kademe örgütlenme komitesi geliştirmekti. Sonra işçiler "'Evet, sendikaya katılırsan, bir saat başı 50 sent fazla alacaksın' ya da 'Sendikaya katılırsan, sağlık ve refaha kavuşacağız' dedikleri, sigorta poliçesi sendikacılığına muhalif olarak, sendikanın onlar için ne isterlerse onunla uğraşmada kullanılacak bir araç olduğu nosyonu etrafında örgütlendiler."[68] Birkaç yıl boyunca Şube 34 örgütlenme komitesine 450 üye aldı.[69] 150 kişilik bir yönlendirme komitesi haftalık olarak toplandı, 60 yakın kişiden oluşan bir "alt kademe personel" daha da yoğun olarak çalıştı. Her sendika üyesi, gerekli zamanı harcamak koşuluyla, her komitede çalışabilirdi.[70] İşçiler hasmane amirlere çattığında,

67. Toni Gilpin, Gary Isaac, Dan Letwin, and Jack McKivigan, *On Strike for Respect: The Yale Strike of 1984-85*, Charles H. Kerr, Chicago, 1988, s. 14-19.
68. A.g.e., s. 22.
69. A.g.e., s. 25.
70. A.g.e.

dilekçe eylemleri organize ettiler ya da amirin bürosunda küçük gösteriler düzenlediler.

1983 Mayıs'ında işçiler %51'den az oyla bir sendika temsilciliği seçimi kazandı. Sonra sendika, müzakere meselelerini belirlemek için yüzlerce küçük grup toplantısı ve tüm büro ve teknik işçilerle iki anket yaptı. 500 üyeli bir sözleşme komitesi ilk sözleşme tekliflerini belirledi. Yale, ortaklarından biri bir defasında "onlara bombayla boyun eğdirecek emek ilişkileri okuluna" taraftar olduğunu söyleyen bir sendika karşıtı hukuk bürosuyla anlaştı.[71]

Sendika öğrencilerden, fakülteden ve geniş New Haven toplumundan destek istedi. "Yale'da daha uzun zamandır çalışıyor olsa bile kadınların [büro ve teknik işçiler] erkeklerden daha az kazandığını" ve "Yale'da daha uzun zamandır çalışıyor olsa bile, Siyah çalışanların Beyazlardan daha az kazandığını" gösteren Yale'ın maaş rakamlarını analiz ederek ücret eşitliği meselesine odaklandı.[72] Şube, ortalama bir Amerikalı çalışan kadının bir erkeğin kazandığı her dolara karşılık 59 sent kazandığı gerçeğine dikkat çekmek için, "Günde 59 Sent" adı takılan, bir günlük greve gitti.[73] Böylelikle sendikanın sözleşme kampanyası sosyal adalet ve Afroamerikalılar ve özellikle kadınlar için eşitlik meselesi olarak çerçevelendi.

1984 Eylül'ünde Yale'ın büro ve teknik işçilerinin üçte ikisi işlerini bıraktı. Yale'ın bakım ve hizmet işçilerinin %95'i grev gözcüsü hatlarını onurlandırdı. Kafeterya kapatıldı, çöpler toplanmadı ve destekçi öğretmen ve öğrenciler yüzlerce sınıfı kampüsün dışına taşıdı. Grev üniversite hayatını sekteye uğratırken kampüs kapatılamadı; o yüzden dışarıdan destek hayatiydi. Yerel emek hareketi, New Haven Siyah Rahipler İttifakı ve Aldermen Kurulu greve destek verdi. O zaman AEF-SÖK başkanı Lane Kirkland, Muhterem Jesse Jackson ve Ulusal Kadın Örgütü'nden Eleanor Smeal gibi ulusal liderler de destek verdi. İki kitlesel

71. A.g.e., s. 37.
72. A.g.e., s. 45.
73. A.g.e., s. 46.

şiddetsiz sivil itaatsizlik eyleminde 600'den fazla insan tutuklandı.[74] Üniversite yönetiminin ceza tehdidine rağmen pek çok öğrenci, fakülte ve diğer destekçi üç günlük "moratoryuma" katıldı –yürüyüşlere, tartışma toplantılarına ve diğer greve destek faaliyetlerine katılırken, sınıflardan, toplantılardan ve diğer tüm üniversite aktivitelerinden çekilme–.

Greve taktik yaratıcılık ve yüzlerce slogan, şarkı ve güfte buluşu damgasını vurdu. İşçiler "Dayanışma Daima"nın melodisiyle şarkı söylüyordu:

> Sizin deneyleriniz bize bağlı, istatistikleri biz uydururuz,
> Agar jeli* hazırlarız, kimyasalları varile biz dökeriz.
> Ama bir sözleşmemiz olana dek, sizin aptal farenizi beslemeyeceğiz,
> Ve biz sendikayla güçlüyüz.[75]

Yedi hafta sonra bazı sendika liderleri üniversite tatili sırasında "grevi içeri alma" taktiği önerdi. Fikir sıradan insanlar tarafından hararetle tartışıldıktan sonra oylanarak kabul edildi; Yale'ın "son teklifi" ise bire karşı on marjıyla reddedildi. Tıpkı işçilerin işteki 6 haftadan sonra grev gözcüsü hatlarına dönmeye hazırlanması gibi, Yale da sendika pazarlık komitesiyle müzakerelerinde tavizler vermeye başladı. 19 Ocak 1985'te Yale, büro ve teknik işçilerle ilk kez; 3 yıl boyunca %20 bir maaş artışı, iyileştirilmiş yardımlar ve iş güvencesi ve iş sınıflandırmasında yılların eşitsizliklerinin düzeltilmesi için bir plan getiren bir sözleşmeyi kabul etti.[76]

Anlaşmanın ardından Şube 34, greve gitmek zorunda kalırlarsa Şube 35'teki mavi yakalı işçilerin grev gözcüsü hatlarını onurlandırma taahhüdünü tekrar teyit etti. Yerel şube, fonlarını ırk ayırımcı Güney Afrika'da yatırım yapan şirketlerden çekmesi için Yale'i zorlayan kampanyanın ana destekçilerinden biri de oldu.

---

74. A.g.e., s. 65-66.
* Bakteri kültürü vasatı. (ç.n.)
75. A.g.e., s. 2.
76. A.g.e., s. 89.

İşçi Merkezleri

Sendikalar normalde işyeri temelinde olurken, 20. yüzyılın son on yıllarında işçi örgütlerinin farklı işverenlerden ve sanayilerden işçileri kapsayan toplum temelinde olduğu deneyler de görüldü. Bu örgütler, sıklıkla işçi merkezleri olarak bilinen, özellikle göçmen topluluklarında ve renkli insan topluluklarında gelişti. Bu gruplar çoğunlukla kendi kültürel geleneklerine sahipti, özel ayırımcılık problemleriyle karşı karşıya kalmışlardı, sürekli işten işe koşmuşlardı, küçük sendikaların olduğu sanayilerde yoğunlaşmışlardı ve sıklıkla sendikalar tarafından görmezden gelinmiş ya da en kötü muamele görmüşlerdi.[77]

1978'de New York'taki Çin lokantası işçileri; Otel Çalışanları ve Lokanta Çalışanları sendikasının üyeleri olarak örgütlendiler, greve gittiler ve şehirdeki Çin lokantası işçileri için ilk sendika sözleşmesini kazandılar. Bununla birlikte kısa süre sonra sözleşmeleri ve sendikalarından memnuniyetsiz oldular ve 1980'de Çinli Personel ve İşçi Birliği'ni kurdular. ÇPİB öteki lokantalarda bağımsız sendikalar örgütledi, sık sık ödenmeyen ücretlerle savaşmak ve sözleşmeleri uygulatsın ve tavizlerle savaşsın diye sendikaları olan Uluslararası Kadın Konfeksiyon İşçileri Sendikası'na baskı yapmak için Çinli konfeksiyon işçilerini örgütledi ve Çinli inşaat işçileri için iş talebiyle inşaat sahalarında protestolar organize etti. Emek ve toplum sorunlarını bir araya getirerek, Çin Mahallesi'nin büyük kısmını mutenalaştıracak ve üyelerinin çoğunun çalıştığı lokantaları oradan çıkaracak inşaat projelerini engellemeye yardım etti. [78]

1982'de San Francisco'daki Asyalı-Amerikalılar, Asyalı Göçmen Kadın Savunucuları'nı (AGKS) kurdu. AGKS; Koreli, Çinli, Vietnamlı ve Filipinli çalışan kadınlara İngilizce dersleri ve sözleşme hakları, iş kanunları, sağlık ve güvenlik kuralları ve ücret ve saat yasalarıyla ilgili seminerler verdi. Göçmen kadınlara;

77. Bkz. Janice Fine, *Worker Centers: Organizing Communities at the Edge of the Dream*, Cornell University Press, Ithaca, 2006.
78. John C. Antush, "Chinatown Lockout Defeated", *Against the Current*, Temmuz-Ağustos 1994.

işverenlerine, sendika, politikacı ve kamuoyuna sorunlarını ifade etmede yardım etti. Resmen tarafsızken, pratikte Asyalı kadınların özellikle otel hizmetlerinde San Francisco sendikalarında liderlik almasına ve onlarla Asya topluluğu arasında bir köprü kurmasına yardım etti.[79] 1992'de San Francisco kadın terzilerine ücretlerden kaynaklanan 15.000 dolar borcu almak için başlatılan bir kampanya, Jessica McClintock Inc.'e karşı 11 şehirde grev gözcülüğü ve 400'den fazla örgütten desteği kapsayan ulusal bir kampanya hâline geldi.[80]

1993'te New York'ta bir Latin Kadın Merkezi açıldı. İngilizce sınıfları ve çalışanların hakları üzerine kurslar düzenledi ve lokantalardan, konfeksiyon tesislerinden, bakkallardan, inşaat şirketlerinden, ofis temizlik şirketlerinden ve evde sağlık bakımı firmalarından küçük işçi gruplarıyla çalışmaya başladı. Merkez, ödenmemiş ve asgari ücretin altındaki ücretler etrafında işçileri örgütlemeye yardım etti. İstismarcı işverenlere karşı protestolar düzenledi ve Emek Departmanı'yla birlikte bunlara karşı davalar açtı. Kiliselerde gösteriler düzenledi, işyeri yakınlarında broşür dağıttı, toplum olaylarını gündeme getirdi ve Latin topluluğunu işçi hakları, göç karşıtı yasalar ve örgütlenme ihtiyacı konularında eğitmek için radyo ve televizyon röportajları başlattı. İşçilere gecikmiş ödeme borcu olan üç lokantaya karşı; bir "*Via Crucis Por La Justica*"da (Adalet İçin Meşakkatli Yürüyüş) doruğa çıkan, bir protesto mitingi için her lokantanın önünde duran, bir boykot ve kampanya organize etti. Kampanya, lokantaları kısmi tavize zorladı ve toplumun dikkatinin işyeri problemlerini çözecek örgütlenme olasılıklarına çekti.[81]

Güneydeki Afroamerikalı işçiler emek meselelerine ve Siyah toplumunun diğer sorunlarına hitap eden bir emek merkezi

79. Patricia Lee, "Sisters at the Border: Asian Immigrant Women and HERE Local 2", Brecher and Costello (Ed.), *Building Bridges* içinde, 38.

80. Gary Delgado, "How the Empress Gets Her Clothes: Asian Immigrant Women Fight Fashion Designer Jessica McClintock", John Anner (Ed.), *Beyond Identity Politics: Emerging Social Justice Movements in Communities of Color*, South End Press, Boston, 1996 içinde, s. 81-94.

81. David Levin, "Latino Workers Center Experience", *Against the Current*, Eylül-Ekim 1994.

kurdu. Örneğin Güney Carolina'daki Adil İstihdam İçin Carolina İttifakı [AİCİ], son zamanlarda kapanan askerî üslerin ekonomik dönüşümünden, çevre meselelerine ve taşeron işinden, tarihî bir Afroamerikalı mezarlığındaki gelişmeleri durdurmaya kadar yayılan bir yelpazedeki meseleler etrafında örgütlendi. 1994'te Hilton Head Island'daki AİCİ şubesi, otellerin işçiler adına topladıkları işçi bahşişlerini yemekli toplantılara aktarması üzerine kampanya yaptı. 1996 itibarıyla AİCİ, Daufuskie Island Club ve Resort on Hilton Head Island'daki 140 işçinin, sendikanın tanınması ve %13 ücret artışı kazanmasına yardımcı oldu, işçileri sonradan işten attığında işverene karşı UEİH davaları açmasına da yardım etti.[82]

Taşeron işçi denen –genellikle sendika temsili, iş güvencesi ya da yardımı olmayan– geçici ya da yarı zamanlı çalışanların kadrolu yapılması, yeni şirket gündeminin en önemli sonucuydu. Ama örgütlenmek bu tür işçilere son derece zor geldi. Taşeron işçilerin işgücünün %25'ini bulduğu Massachusetts'te bir sendika ve toplum koalisyonu, bir Taşeron İş Kampanyası başlattı. Kampanya 1996'da, mitingler ve eğitim atölyeleri organize etmek için taşeron işçilerle bir araya gelmek için TEMP [Temporary Employees Meeting Place / Geçici Çalışanlar Toplanma Merkezi] olarak bilinen bir işçi merkezi açtı. Kampanya, mümkün olduğunda sendika örgütlerine destek olmaya, ayrıca doğrudan eylem, işyeri örgütlenmesi, şirket kampanyası, halk eğitimi, işin itibarsızlaşmasına karşı çıkacak medya savunmaları da yapmaya söz verdi. Taşeron işçiler için bir Haklar Bildirgesi ve onları işe alan işverenler için bir Şirket Davranış Kuralları geliştirdi. Taşeron işçiler için ücret eşitliği, eşit yardım, işsizlik ödeneği ve doğum izni gerektiren mevzuat taslağını hazırlayıp dosyaladı. Boston'daki Woolworth's, bazılarının 25 yıldan fazla kıdemi olan 30'dan fazla tam zamanlı işçiyi yarı zamanlı işçilerle değiştirdiğinde, Taşeron İş Kampanyası işçilerin Woolworth'te grev gözcülüğü yapmasına, şikâyetin kamuya duyurulmasına ve

82. *Labor Notes*, Eylül 1994; *Justice Speaks: Black Workers for Justice*, Nisan 1997.

hatta Almanya'daki Woolworth'ün işçilerini temsil eden sendikadan destek kazanmasına yardımcı oldu.[83]

Kapıcılar İçin Adalet

1984'te Uluslararası Hizmet Çalışanları Sendikası [UHÇS], kapıcı ve diğer bina hizmet çalışanlarını örgütlemek için ulusal bir kampanya başlattı. Kapıcıların çoğu bina yöneticileri, bazen de bina sahipleri tarafından taşeron olarak kiralanan, büyük bina hizmet şirketleri için çalışan, Siyah ve göçmen işçilerdi. Şüphesiz yeni örgütlenme tekniklerinin böyle "ağ oluşturmuş üretime" hitap etmesi gerekiyordu.

Los Angeles'taki Kapıcılara Adalet kampanyası 1987'de, ağırlıklı olarak Latin erkek ve kadın temizlik elemanlarının bulunduğu üst sınıf bir iş bölgesi olan Century City'e odaklanarak başladı. Önce UHÇS Şube 399, yeni işyeri temsilcileri ve diğer liderleri seçerek ve eğiterek, zaten sendikalaşmış binalardaki sendikayı yenilemeye başladı. Sonra sendikalı işçiler ev ziyaretlerine ve kapıcıların sosyalleştiği yerlerde sendikanın tanıtımını yapmaya başladı. Ardından, sendikasız işyerlerinde "işlevsel sendikalar" –tanınmaktan yoksun olsalar bile sendika gibi iş gören komiteler– örgütledi.

Sonra kampanya uluslararası merkezi Danimarka'da olan küresel bir şirket, dünyanın en büyük temizlik müteahhidi Uluslararası Hizmet Sistemleri'ne [UHS] odaklanmaya karar verdi. Kapıcılara Adalet, sendikanın tanınması için UEİK'nin seçme prosesini kullanmaktansa, UHS üzerinde doğrudan baskı uyguladı. Başlarına sendikaya desteklerini gösteren bandanalar taktılar, kısa iş bırakmalar yaptılar, sonra iş bırakma eylemini altı farklı binaya genişlettiler, en nihayet her binayı iki hafta süreyle kapattılar; ve Century City'nin lobileri ile dış yürüyüş yollarında yürüyüş başlattılar ve bölgenin şık salonlarındaki happy hour'u [indirimli içki saatleri] sekteye uğrattılar. Geniş bir topluluk destekçi ağı Kapıcılar İçin Adalet ile Dayanışma'yı kurdu, grevcileri

83. *Boston Globe*, 25 Haziran 1997 ve koşullu çalışma kampanyasından Tim Costello ile röportaj, Temmuz 1997.

desteklemek için para topladı ve bina sahipleri ve yöneticilerine baskı yapması için politik liderleri cesaretlendirdi.

Grevciler ve 300 destekçi barışçı bir şekilde Century City içine yürüdüğünde, 100'den fazla polis memuru onlara saldırdı:

> İki saat boyunca Los Angeles Emniyet Müdürlüğü çok sayıdaki grevci kapıcı ve destekçilerini dövebilmek ve tutuklayabilmek için Century City'ye giriş çıkışı yasakladı. Dehşete kapılmış ofis işçileri ve bölge sakinleri bakakalırken, polis kalabalığın tamamını bir yeraltı parkı binasına sürecek kanat taarruzuna başlamadan önce, Kapıcılar İçin Adalet'in ön saflarındakileri defalarca büyük coplarla dövdü. İçeride kapana kısılanlar acımasızca dövüldü: Kaçmaya çalıştıklarında "dağılmadıkları için" tutuklandılar.[84]

19 tanesi, kemik kırıkları ve kafatası kırığı dahil ciddi biçimde olmak üzere 90 gösterici yaralandı. Bir hamile kadın düşük yaptı. Toplum polisi televizyonda geniş olarak gösterildi. 9 gün sonra UHS sendikayla bir sözleşmeyi kabul etti. İlk başta sözleşme ücret artışı sağlamıyordu; fakat NewYork City'deki sendikalı UHS işçileri bir dayanışma grevi tehdidi yapınca UHS ücret artışını da kabul etti.[85]

Los Angeles zaferi ülkenin her tarafında, Washington DC'deki köprülerin dramatik kapatılmasını da kapsayan, Kapıcılar İçin Adalet çabalarına ilaveler ilham etti. Fakat çetin bir mücadele kısa süre sonra Los Angeles UHÇS Şube 399 içinde patlak verdi. Sıradan bir üye Çok Irklı İttifak denen toplantıyı suçladı:

> Yıllardır bu aktivizm görüntüsünün ardında, sendika yönetimi ve üyeleri arasında sert çatışmalar serpilip büyüdü. Gerçek şu ki; sendika klasik "eski (Beyaz) adamlar" ağı tarzında yönetiliyordu. Tek fark antidemokratik davranışlar, zayıf temsil ve ırkçılıkla malul eski adamların kendilerini "ilerici" olarak tanımlamalarıydı. Liderlik sendikanın kurulmasına yardım eden birçok işçiyi karar alımının dışında bıraktı.[86]

---

84. Mike Davis, "Police Riot in Century City", *LA Weekly*, 22-28 Haziran 1990; alıntı Dan La Botz, *Rank-and-File Rebellion: Teamsters for a Democratic Union*, Verso, New York, 1990, s. 194.

85. On Justice for Janitors, bkz. Dan La Botz, *Rank-and-File Rebellion: Teamsters for a Democratic Union*, Verso, New York, 1990, s. 192-94.

86. *Multiracial Alliance*, 1995; alıntı Michael Eisenscher, *Critical Juncture: Unio-*

Çok Irklı İttifak bir aday listesi yayımladı ve seçilen 25 sendika liderliği makamının 21'ini kazandı. Yeni çoğunluk, personel değişikliği yapmaya girişince, görevli başkan bunu yapmak için sadece kendisinin yetkisinin olduğunu ileri sürdü. Kısa süre sonra UHÇS, yerele kayyım atadı, seçilmiş İcra Heyeti üyelerini uzaklaştırdı ve yerel şubeyi çalıştıracak yöneticiler getirdi.[87]

Savaş Bölgesi

Kârların patlamasına ve işsizliğin düşmesine rağmen 1990'larda, sıklıkla lokavtlar ve kalıcı ikame işçi alımıyla desteklenen, işverenlerin yeni bir taviz talebi dalgası görüldü. Bu gidişe direnmenin beklenmedik odağı, üç büyük grevin çakıştığı büyük düzlükteki 84.000 nüfuslu sanayi şehri Illinois Decatur oldu. 1995 sonu itibarıyla Decatur'un sanayi işgücünün fiilen üçte biri ya grevdeydi ya da lokavta uğramıştı: Caterpillar'da 1.800, Bridgestone/Firestone'da 1.250 ve A.E. Stanley Manufacturing'de 760.[88] Bu mücadeleler ayrı ayrı başladı; fakat bölgesel bir kitlesel grevi andıran bir şekilde iç içe geçti.

Caterpillar

Dünyanın en büyük kazı makinesi üreticisi ve İskoçya ve Meksika'dan Endonezya'ya kadar fabrikalarıyla küreselleşmenin bir öncüsü olan Caterpillar Inc. 1987'de İskoçya'daki 103 günlük fabrika işgali ve 1991'de Kanada'daki 6 günlük işgal de içinde olmak üzere, dünya çapında bir çatışmanın odağı oldu.[89]

Caterpillar 1980'de Birleşik Otomobil İşçileri'yle birlikte bir işbirliği programı başlattı. Onun 1989 sözleşmesi BOİ'nin tarımsal ekipman departmanından bir yöneticiye "Şirket çalışanlarına sadakatsizlik yapmaz" sözünü söyletecek kadar iyiydi.[90] Fakat

nism at the Crossroads, Center for Labor Research, University of Massachusetts-Boston, Boston, 1996, s. 12.

87. A.g.e., s. 12-13.

88. Tom Frank and Dave Mulcahey, *Solidarity in the Heartland*, Open Magazine Pamphlet Series,Westfield, New Jersey, 1996, s. 3.

89. *Labor Notes*, Mayıs 1992, 11.

90. *Labor Notes*, Ocak 1989, s. 4.

aynı zamanda Caterpillar yeni, sendikasız fabrikalar kurarken toplam işgücünü %30 kadar düşürecek bir yeniden yapılanma programı başlattı. 1991 itibarıyla toplam işgücünün sadece %25'i BOİ üyesiydi.[91]

1991'de Caterpillar yeni işe girenler için iki kademeli bir maaş skalası ve sağlık sigortası planlarında değişikliği de kapsayan tavizler talep etti. Caterpillar "küresel rekabeti" sürdürmek için tavizlerin gerekli olduğunu söyledi.[92] Yönetim Kurulu Başkanı Donald V. Fites "Japonya ve Avrupa'daki şirketlerle rekabette Caterpillar'ın üstün pozisyonunu korumak için ücretleri, yardımları ve çalışma koşullarını belirlerken daha büyük esnekliğe ihtiyacı olduğunu söyledi".[93] BOİ, şirketin daha önce rakip John Deere'de yapılmış olan kalıbı karşılamasını talep etti. Caterpillar reddedince işçiler 1991 Kasım'ında greve gitti.

Caterpillar grevcileri Ortabatı'nın tamamında ve ötesindeki işçiler arasında kuvvetli bir dayanışma duygusu uyandırdı. 20.000 sendika üyesi 22 Mart 1992'de Peoria'da bir destek mitingi düzenledi. BOİ, Bir Grevciyi Evlat Edin programı başlatıp 1 milyon dolar topladı. Minnesota St. Paul'de bir BOİ yerel şubesi bir bağış kampanyası yapıp bir ayda 50.000 dolar topladı. Güney Afrika'daki Caterpillar işçileri bir saatlik destek grevi yaptı.[94]

Caterpillar, en büyük yerel şubesinin pazarlık makamı basına şöyle dedi: "Hatta kaldığımız ve oradaki deneyimimizi cebe atmadığımız müddetçe, gergin olacağız."[95] Fakat grevden 5 ay sonra Caterpillar ikame işçiler almakla tehdit etti. Grevciler işlerini kaybetmekten korktu ve BOİ liderliği işlerine geri dönmelerini emretti.[96] "Caterpillar Inc.'ye karşı beş aylık grevin ani bitişi yönetimin Birleşik Otomobil İşçileri gibi kuvvetli ve zengin bir sendikayı bile diz çöktürebileceğini gösterdi" diye

91. *Labor Notes*, Şubat 1996, s. 3 (based on study by CS First Boston).
92. *Labor Notes*, Mayıs 1992.
93. *New York Times*, 16 Nisan 1992; alıntı Chris Toulouse, "Political Economy after Reagan", Perusek and Worcester (Ed.), *Trade Union Politics* içinde, s. 22.
94. *Labor Notes*, Mayıs 1992, s. 11.
95. A.g.e., s. 11-12.
96. A.g.e., s. 11.

yazdı *The New York Times*. Manşet "Caterpillar'ın Kozu"nun "Grevcilerin Yerine Kalıcı Olarak Başkalarını Alma Tehdidi" olduğunun altını çiziyordu.[97]

15.000 BOİ üyesi sonraki 2,5 yıl sözleşme olmadan, şirketin dayattığı şartlar altında çalıştı. Ulusal Emek İlişkileri Komisyonu tarafından yayımlanan yaklaşık 100 adaletsiz emek pratiği şikâyetine göre, Caterpillar sendika aktivistlerini disipline etmiş ve onları pek arzu edilmeyen işlere göndermiş, hatta sendika tişörtleri, düğmeleri, kolluğu giydikleri için ya da arabalarında böyle sendika materyalleri bıraktıkları için işçileri cezalandırmış.[98] Bir yerel sendika başkan yardımcısına, bir amir şöyle dedi: "Sen beş para etmez bir parçasın ve kovulman gerek. Ve ben bunu yapacağım." Sonra işçi işten atıldı. Üç yıl sonra UEİK Caterpillar'a tüm kıdem ve yardımlarıyla birlikte onu eski işine iade etmesini emretti; şirket emre karşı geldi.[99]

İşçiler öfkeyle karşılık verdi. Birkaç ay boyunca 8 denetimsiz grev yapıldı. Bir olayda şirket, sendika sloganları attıkları için cezalandırılacaklarını söyledikten sonra işçiler greve gitti. Bir başkasında işçiler, kalp rahatsızlığı olan bir sendika temsilcisine şirket tarafından kötü davranılıp daha sonra göğüs ağrısıyla hastaneye kaldırılınca işi bıraktı.

BOİ yeni bir kamusal yüz kampanyası için bir halka ilişkiler firmasıyla anlaştı. Onun tavsiyesi üzerine sendika söylemini yumuşattı ve pazarlık taleplerini düşürdü.[100] BOİ, Caterpillar'a baskı yapmak için bir fabrika içi kampanya da başlattı. Fabrika içi kampanya eskiden uzak durulmuş taktiklere doğru bir hareketi temsil ederken, sendika liderliğine muhalefet edenler, fabrikada kendi başına hareket eden işçilere izin vermediği, tersine onların sendika üst yetkililerinin talimatıyla çabalarını artırıp azaltmalarını beklediği için kampanyanın etkisiz olduğu suçlamasını getirdi.

97. *New York Times*, 16 Nisan 1992; alıntı Tolouse, "Political Economy after Reagan", Perusek and Worcester (Ed.), *Trade Union Politics* içine, s. 22.
98. *Labor Notes*, Haziran 1994, s. 1-14.
99. UAW *Solidarity*, Ocak-Şubat 1997.
100. *Labor Notes*, Haziran 1994, s. 1-14.

1994 Haziran'ında BOİ, üyelerine grevden vazgeçme emri verdi. Şirket binlerce yönetici, resmî işçi, yeni alınan, sözleşmeli işçi ve grev gözcüsü hattını geçen hatırı sayılır sayıda sendikalı işçiyle üretimi sürdürmeye girişti. Caterpillar'ın haşin taktiklerinin görünür başarısı birçok taklitçi buldu. John Deere, örneğin sendikadan taviz talep etmeye başladı. *Business Week*'in yazdığına göre "şirket anlaşmaya varmaya can atmamıştı çünkü rakip Caterpillar Inc., BOİ'nin zayıf olduğunu göstermişti."[101]

1995Aralık'ında grevden 17 ay sonra BOİ, Caterpillar'la yeni bir anlaşma müzakere etti. Caterpillar işçileri yaklaşık %80 olumsuz oy kullandı. O zaman BOİ grevi "paydos etti" ve sendika üyelerine işe geri dönmelerini emretti. Reddedilen sözleşme "fabrikadaki temsili yürürlükten kaldırdı" dedi Decatur şubesinin başkanı. Sendika temsilcileri ciddi şekilde sınırlandırıldı ve şirket, tekrarlayıcı ve anlamsız olarak görülen şikâyetleri işleme koymadan tek taraflı olarak reddetme hakkı olduğunu iddia etti. Sözleşme "mümkünse gönüllü" olacak 12 saatlik değişimli çalışma programları getirdi; yarı zamanlı ve geçici işgücünün genişletilmesine izin verdi ve Caterpillar geniş bir yelpazede tavizler aldı. *The Wall Street Journal* şu sonucu çıkardı: "Kontrol Yönetimde."

Caterpillar'a dönen işçiler karşı karşıya kaldıkları koşullara "Caterpillar Esir Kampı" adını taktılar. 1997 başı itibarıyla BOİ, 138 sendika üyesisinin "Dayanışmada Aileler, BOİ" yazan bir tişört giymek gibi suçlardan cezalandırıldığını bildirdi. Decatur fabrikasında sendika üyeleri –ama grev kırıcılar ve yöneticiler değil– koruyucu gözlük ve kulak tıkacı takmaya zorlandı.[102]

BOİ, "Caterpillar işçileri için adalet kavgasının hiç de bitmediğini" ilan etti ve şirketin "Amerika'daki yasadışı en kötü şirketlerin biri" olduğunu söyledi. "Caterpillar'da 'işlerin her zamanki gibi' olmadığını millete bildirmek için" şirketin mallarının sergilendiği fuarlarda bildirilerle "Hakikat Birlikleri" gönderdiler.

101. *Business Week*, 31 Ekim 1994; alıntı *Labor Notes*, Aralık 1994, s. 1.
102. *Labor Notes*, Şubat 1996, s. 3.

17 aylık grevin sonlanmasından bir yıl sonra UEİK, Caterpillar'ın adaletsiz emek pratiklerinin (heyet, 250'nin üzerinde ayrı şikâyeti kayda geçmişti) greve ve uzun sürmesine neden olduğuna hükmetti. UEİK ayrıca şirketin "uygun kısıtlamalar olmadan [Caterpillar'ın] çalışanların yasal haklarına müdahale etme girişimlerinde muhtemelen ısrar edeceğine kanaat getirdiğimiz yasadışı davranış kalıbını" saptadı.[103]

Bridgestone/Firestone

1990 başlarında, Japonlara ait Bridgestone/Firestone, emek-yönetim işbirliğinin bir modeliydi. Sendika, şirketin kalite çemberini kabul etti, yönetim de pazarlığı ve gönüllü olarak yeni fabrikalarında Birleşik Lastik İşçileri'nin örgütlenmesine izin verme kalıbını kabul etti. Daha sonra yeni bir yönetim ekibi iş başına geçti ve bir değişiklik planlamaya başladı. 1994'te Bridgestone/Firestone, daha önce Goodyear ve Uniroyal Goodrich'in kabul ettiği sözleşme kalıbını takip etmeyi reddetti ve yeni bir sözleşme yerine, 12 saatlik vardiyalar, haftada yedi gün çalışma, sağlık yardımı kesintisi, yeni girenler için %30 ücret kesintisi ve diğer tavizleri önerdi. Şirket Vance Güvenlik muhafızları kiraladı ve daha sonra sendikanın ortaya çıkardığı bir notun açık ettiği gibi, "bir grev karşısında önlem olarak" Japonya'dan üç milyon lastik ithal etmeye hazırlandı. 1994 Temmuz'unda 4.200 Bridgestone/Firestone BLİ üyesi 6 yerde greve gitti.[104]

1995'te Bridgestone/Firestone 2.300 kalıcı ikame işçi kiraladı. Üyelerinin işlerini korumak amacıyla, sendika grevi koşulsuz olarak sonlandırmayı kabul etti. Fakat şirket sendikalı işçilerinin 700 kadarını tekrar işe almayı reddetti.

1995'te Birleşik Çelik İşçileri'yle [BÇİ] birleşen sendika, Bridgestone/Firestone'un yaptıklarını halka duyurmak için bir şirket kampanyası başlattı. 1996 Mayıs'ında binlerce çelik işçisi Indy 500'de siyah bayraklar dalgalandırdı (otomobil yarışında siyah bayrak büyük kural ihlali nedeniyle derhal diskalifiye

103. UAW *Solidarity*, Ocak-Şubat 1997.
104. *Labor Notes*, Ekim 1994, s. 8.

işaretidir). Sendika yüzlerce satış mağazasının düzenli grev gözcülüğüyle bir Bridgestone/Firestone boykotu başlattı. BÇİ başkanı George Becker şöyle dedi: "Bridgestone/Firestone'u şirket açgözlülüğü ve sorumsuzluğunun timsali, poster çocuğu yapmayı planlıyoruz."[105] 1996 Eylül'ü itibarıyla 30'dan fazla yerel yönetim kurumu sendikanın boykotunu oylayarak destekleme kararı aldı.[106]

1996 Temmuz'unda sendika dünya genelinde Bridgestone/Firestone'a karşı "Zorbalık Günleri" protestoları organize etti. Arjantin'de Bridgestone/Firestone fabrikasının kapılarında tüm işçilerin iki saatlik genel toplantısı, üretimi sekteye uğrattı, 2.000 işçi Amerikan Bridgestone/Firestone işçilerinin anlattığı şirketin yaptıklarını dinledi (Eylem Arjantin'deki işçilerinin kendi talepleri için greve gitmeye hazırlandığı şirkete bir uyarı olarak da hizmet gördü). Bridgestone işçileri San Paulo'da bir dizi bir saatlik iş bırakma, sonra da "kaplumbağa gibi çalışma" –Brezilya'da yavaşlık için kullanılan deyim– düzenledi. Belçika, Fransa, İtalya ve İspanya'da sendika yerel Bridgestone yöneticileriyle bir araya geldi ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki sendikayla bir anlaşma için talepleri masaya koydu. Bridgestone'un Avrupa yöneticileri önceki pozisyonlarını korudu ve ABD ihtilafını tartışmak için Belçika, Fransa, İtalya ve İspanya'dan birleşik bir sendika delegasyonuyla görüştüler.

Grevin başlarında Decatur şubesi tarafından imzalanan bir bildiri insanların "'Japonların sahibi olduğu' Bridgestone/Firestone tarafından üretilmiş"[107] ürünleri almamasını istiyordu ve grev gözcüsü tabelası şirket politikasından "ikinci Pearl Harbour" diye bahsediyordu. Fakat sendika Japon işçilerin desteğini almak için Japonya aleyhtarlığını değiştirdi. ABD Bridgestone/Firestone işçileri Japonya'ya gitti ve içlerinde en büyük Japon ulusal emek Federasyonu RENGO'nun da olduğu 60 Japon sendika örgütünün temsilcileriyle görüştü. Topluluk işten atılan

105. *Labor Notes*, Temmuz 1996, s. 11.
106. ICEM *Info* 4, 199, s. 5.
107. "URW Local #713 members" imzalı "The Japanese Owned Bridgestone/Firestone Strike Issues" bildirisi, Decatur, Illinois.

ABD işçilerinin derhal haklarının iadesini istedi.[108] Grevin ikinci yıldönümünde ABD'den Bridgestone/Firestone işçileri ve 500 Japon sendikacı Tokyo sokaklarında yürüdü.[109]

1996 Kasım'ında Bridgestone/Firestone müzakerelere yeniden başladı ve 4 gün sonra beklenmedik bir şekilde bir anlaşmaya varıldı. Bridgestone/Firestone tüm eski grevcileri işe geri almayı, birikmiş maaşları kısmen ödemeyi ve hemen saat başı 40 sent ücret artışını kabul etti. Şirket 12 saatlik vardiya ve 7/24 çalışma taleplerini kazandı fakat istemiş olduğu diğer tavizlerin hemen hepsinden vazgeçti (Geri dönen grevciler daha önce "dönüşümlü" 12 saatlik vardiyadan Bridgestone'u vazgeçmeye zorlamak için "work-to-rule" [kurala uygun çalışma] yapmıştı). Cornell Sanayi ve Emek İlişkileri Okulu araştırma direktörü Kate Bronfenbrenner'a göre "Bridgestone/Firestone hiçbir şey değilse, işçiler fabrikaya geri girene kadar Çelik İşçileri'nin bir yere ayrılmayacağını anladı. Onlar daima kulağın dibinde vızıldayan bir sivrisinek olacak".[110]

Staley

Decatur'da mısır bazlı tatlandırıcı üreticisi olan, A.E. Staley Manufacturing Şirketi 1988'de, İngiliz şirketler grubu Tate&Lyle tarafından ele geçirildi.[111] Sendika malik değişimini "yönetimin güvenliğe yönelik tavrında büyük bir değişikliğe" yol açtığı için suçladı; en azından 1 işçinin ölümüne neden olmuştu. 1991'deki kapsamlı bir incelemeden sonra Meslek Sağlığı ve Güvenliği İdaresi, Staley'e 298 sağlık ve güvenlik ihlali nedeniyle 1,6 milyon dolar ceza kesti.[112] Şirket, her işçinin işini detaylandıran yazılı kılavuzlar hazırlanmasını talep ettiğinde, işçiler Staley'nin bir

108. ICEM *Info* 3, 1996.
109. *Labor Notes*, Aralık 1996, s. 14.
110. A.g.e.
111. Staley lokavtıyla ilgili daha fazla bilgi için bkz. Steven K. Ashby and C. J. Hawking, *Staley: The Fight for a New American Labor Movement*, University of Illinois Press, Urbana, 2009.
112. Tom Frank and Dave Mulcahey, *Solidarity in the Heartland*, Open Magazine Pamphlet Series,Westfield, New Jersey, 1996, 8-9.

grevi provake etmeyi ve yerlerine grev kırıcılar almayı düşündüğü sonucunu çıkardı. Yerel şubenin üyeleri bir savaşa hazırlandı ve sendika aidatlarının aylık 18 dolardan 100 dolara çıkarılmasını neredeyse oybirliğiyle kabul etti.

1992'de Staley, tavizlerle dolu "en iyi ve son bir teklif" verdi: [Teklif], kıdem sisteminin ve şikâyet prosesinin içinin boşaltılmasını ve 30 günde bir 12 saatlik vardiya dönüşümünü içeriyordu. Sendika 1992 Eylül'ünde %97 oyla öneriyi reddetti.[113] Fakat kalıcı ikamenin gayet farkında olan işçiler, greve gitmediler. Onun yerine bir şirket kampanyasına, kurallara uymaya, topluluk dayanışmasına ve sivil itaatsizliğe başvurdular.

Onların şirket kampanyasına yardım etmek için yerel şube; heyetinde iki Staley üst düzey yöneticisinin direktör olarak hizmet verdiği, bir banka zincirinin boykotunu organize eden ve onları istifaya zorlayan Ray Rogers of Corporate Campaigns Inc. Activists'le anlaştı. İşçiler Archer Daniels Midland'ın büyük hissesinin sahibi olmanın yanı sıra Tate&Lyle'ın da büyük hissedarı olan State Farm Insurance Company üzerinde baskı yapmaya başladı.

Decatur yereli de danışman olarak Jerry Tucker ile anlaştı ve bir "work-to-rule" [kurala uygun çalışma] organize etti. Gözlemciler işçilerin fabrika içi stratejisinin etkisiyle greve gitti. "Birim birim, bölüm bölüm gittiler ve sözleşmeyi aldılar ve hat hat tartıştılar. Gruplarda, işten sonra barlarda ve fabrikada konuştular."[114] Bir gıda kurutucusu olan, Staley'de yirmi yıllık tecrübesi olan Dan Rhodes şöyle dedi:

> Yıllarca oraya gittin ve işini yaptın ve şirket gerçekten senin orada olmanı sağlama almaktan başka bir şey yapmadı. Herhangi bir karar vermek zorunda değillerdi. Sanırım şirketin, o kurala uygun çalışmayı fark ettiklerinde en çok korktuğu şey, bizim bunun [arkasını işaret eder] yerine bunu [kafasını işaret eder] kullanmayı başlamamızdır. Şöyle bir bakıp dediler ki: "Hey, akıllarını kullanıyorlar. Kontrolü kaybettik. Akıllarını kullanırlarsa ve onu bize doğru hedeflerlerse, o

113. *Labor Notes*, Ağustos 1995, s. 16.

114. Steven Ashby; alıntı Tom Frank and Dave Mulcahey, *Solidarity in the Heartland*, Open Magazine Pamphlet Series,Westfield, New Jersey, 1996, s. 21.

> fabrikanın kontrolünü kaybederiz." Ve milyonlarca dolar harcayacaklar [onu geri alarken]... Her şeyin nedeni bu, kontrol. Ve biz o gücü ve kontrolü onların elinden aldık.[115]

İşçiler kurala uygun çalışmanın, yarıdan üçte bire kadar bir üretim kesintisi olduğunu tahmin etti. 1993 Haziran'ında Staley 760 işçinin hepsine lokavt ilan etti.

Staley işçileri, iletişime geçerek karşılık verdi. Decatur'da 4.000 kadar grevci ve lokavt yemiş Caterpillar, Bridgestone/Firestone ve Staley işçisini temsil eden ve 1994'te düzenli olarak toplanmaya başlayan bir Adalet Kampanyası yapmaya yardım ettiler. Belediye başkanı Ku Klux Klan tarafından yürüyüşlerin engelleneceği iddiasıyla, vatandaşların gösteri, toplantı ve yürüyüş haklarını kısıtlayan bir kararname çıkardığı zaman, üç sendikadan işçiler şehir meclisinin toplandığı Civic Center'ı doldurdu. Kararname boşa çıktı.[116]

Decatur işçileri bir milyondan fazla posta ilanı gönderdi ve 2 milyon dolardan fazla topladı. Birçok işçi para toplayan ve Decatur'daki "savaş bölgesi"yle ilgili haberi yayan "yol savaşçısı" olarak ülkede seyahat etti.[117] Illinois'de ve ülkenin her tarafında dayanışma grupları kuruldu.

25 Haziran 1994'te işçiler Staley fabrikasının girişini kapattı. O noktaya kadar grevcilere sempatiyle bakan polis, şiddetsiz gösterilere saldırmak için göz yaşartıcı gaz kullanarak şiddete başvurdu. Beş ay sonra 7.000 grevci ve ülkenin her tarafından destekçi bir başka gösteri için Decatur'da toplandı. "Şirketin Açgözlülüğü Decatur Bölgesini Koparıyor" ve "İşçi Hakları = Medeni Haklar" yazılı dövizler taşıyorlardı. Decatur'daki St. James Katolik Kilisesi'nin rahibi Martin Mangan, Staley'de 1992'de bir kazada ölen Jim Beals'in onuruna bir köprüye "İşçi Anıtı Köprüsü" adı verdi.

---

115. Tom Frank and Dave Mulcahey, *Solidarity in the Heartland*, Open Magazine Pamphlet Series,Westfield, New Jersey, 1996, 15.
116. *Labor Notes*, Ekim 1994, s. 8-9.
117. Marc Cooper, "Harley-Riding, Picket-Walking Socialism Haunts Decatur", *The Nation*, 8 Nisan 1996.

1995 başlarında yeni bir işçi destekli belediye başkanı ve belediye meclisi üyesi seçildi. Staley sendika başkanı David Watts, belediye meclisi için ön seçimi kazandı fakat genel seçimde kaybetti. Seçimden sonraki hafta belediye başkan yardımcısı Watts'ın kampanyasında aktif olarak çalışan Amerikan Devlet, Kent ve Belediye Çalışanları Federasyonu yerel başkanı da içlerinde olmak üzere 4 belediye işçisini işten attı. Bir protesto mitinginde Dave Watts "Belediye işçileriyle %100 birlikteyiz" dedi.[118]

Staley işçileri giderek şirketin büyük müşterilerine baskı yapmaya odaklandı. Bu strateji emek hareketinin daha uzak menzillerinden aktif destek aramayı da kapsıyordu. 1995 Ocak'ında uluslararası sendikalarının baskısı altında yerel şube, Ray Rogers'la ilişkisini sonlandırdı ve Jerry Tucker geri plana çekildi. 1995 Şubat'ında Staley, Caterpillar ve Bridgestone/Firestone'dan 70 işçi, AEF-SÖK Yürütme Konseyi'nin Florida, Bal Harbour'a özel yıllık toplantısına lobi yapmaya gitti. Birkaç Yürütme Konseyi üyesi destek sözü verdi; fakat konsey delegasyonun ülkenin her tarafındaki grev yapan ve lokavt yiyen işçilere destek için bir "dayanışma bankası" önerisini geri çevirdi.[119]

Bu arada Staley işçileri giderek çöküyordu. Staley her 6 günde gündüzden geceye 12 saatlik dönüşümlü vardiya ve sınırlandırılmamış taşeronluk içeren daha kötü bir sözleşme önerdiğinde, işçiler oylarıyla reddetti; fakat ancak %57'yle.[120]

Lokavt yiyen Şube 7837 üyeleri, ulusal sendikalarından ve AEF-SÖK liderliğinden Staley'in büyük müşterilerine karşı ulusal bir seferberliğe öncülük etmelerini istedi. Sendika baskısı Miller Brewig'in Staley ile ilişkisini kesmesine neden oldu. Daha sonra odak, mısır tatlandırıcılarının %30 kadarını Staley'den alan Pepsi oldu. AEF-SÖK Yürütme Konseyi Staley işçilerinin Pepsi'ye karşı kampanyasını destekleme ve Pepsi sponsorlu olaylarda ve Taco Bell, KFC ve Pizza Hut'ta –sonradan Pepsi'nin sahibi

118. *Labor Notes*, Mayıs 1995, 5-12.
119. *Labor Notes*, Nisan 1995, 3.
120. *Labor Notes*, Ağustos 1995, s. 16.

olduğu şirketler– bildiri dağıtma kararı aldı. 1995 Ağustos'u itibarıyla Pepsi, protesto eden kişilere "artık Staley'nin Decatur fabrikasından almadığı" bilgilendirmesini yapıyordu.[121]

19 yıldır Staley'nin çalışanı olan Dan Lane 1 Ekim 1995'te bir oruç başlattı. Lane şöyle dedi: "Ben Gandhi ya da Dr. King değilim; ama inanıyorum ki burada tıpkı onlar gibi hayatımız için savaşıyoruz, savaş bir iş anlaşmazlığından daha fazlasıdır. İnsan hakları için bir savaştır. Güvenlik, işçilerin aileleriyle birlikte olabilmesi ve iş güvencelerinin olması söz konusudur."[122] Lane, büyük sayıda işçinin Decatur'da zaten grevde olduğuna, birkaç askıda iş anlaşmazlığının aciliyetine ve dışarıdaki desteğin büyümesine bakılırsa, işçilerin kitlesel grev gözcülüğüne doğru harekete geçeceğine ve şehir çapında bir genel grevi düşüneceklerine inanıyordu; fakat bu yaklaşım yerel sendika liderleri tarafından desteklenmedi.

Lane orucunu 65 gün sonra, yeni seçilen AEF-SÖK başkanı John Sweeney'den bir destek sözü aldığında sonlandırdı. Staley işçileri bu sözün bir taahhüt içerdiğine inanıyordu; AEF-SÖK, yılın sonunda süresi dolacağı için Staley ile sözleşmesini yenilemekten Pepsi'yi alıkoyacak kampanyada çalışmak üzere uygun personeli olan bir görev gücü atayacaktı.[123] Fakat tutanaklara yakın bir AEF-SÖK yetkilisine göre "Hiçbir zaman böyle bir görev gücü olmadı. Bir maske vardı: Belirsiz ve yansılı bir şey."[124] Lane, Sweeney'den bir daha hiç haber almadı.

12 Aralık 1995'te, o ve diğer eski işçiler emekli olabilsin diye uzun zamandır bir anlaşma çağrısı yapan eski bir sendika yetkilisi olan Jim Shinall, 249'a 210 oyla yerelin başkanı seçildi (Nisanda emekli olacağını ilan etti).[125] 22 Aralık 1995'te mücadelenin 30. ayından sonra Staley sözleşmesi, %56'yla, 286'ya 226 oyla onaylandı. Ayrılmaya can atan işçilerin oyunu kazanmak için emeklilik hükümlerinin çekici hâle getirilmesi hariç, 3 yıl

121. A.g.e.
122. *Labor Notes*, Kasım 1995, 6.
123. *Labor Notes*, Aralık 1995, s. 11.
124. Yazarla röportaj, Temmuz 1997.
125. *Labor Notes*, Şubat 1996, s. 11.

önce %97 oyla reddedilen orijinal "en iyi ve nihai" teklif çok az değiştirilmişti. Sözleşme şirkete sınırlanmamış taşeronluk, 30 günde bir 12 saatlik dönüşümlü vardiya, zorunlu fazla mesai, bir grev kırıcıya "yanlış bir şey söyleyen" işçiyi hemen işten atma olanağı verdi ve sendika aktivitesi yüzünden işten atılan işçilere af getirilmedi.[126] Sözleşme uyarınca, sendika işleri 1997'de üçte iki kesilecekti.[127]

Uluslararası Birleşmiş Kâğıt İşçileri Sendikası [UBKİS] kabul etmeye zorladıysa da Şube 7837 pazarlık komitesi ve daha önce iki kez reddeden yürütme heyeti ezici bir çoğunlukla, paketlemeyi üyeliğe geri almama yönünde oy kullandı. UBKİS başkanı Wayne Gleen, Şube 7837 başkanı Dave Watts'a yerel liderliği hükümsüz kılmak için uluslararası başkan olarak gücünü kullandığını söyledi.

Lokavt yemiş Staley işçilerinin sadece dörtte biri işlerini geri aldı. 550'den fazlası ya emekli olup kıdem tazminatını almaya ya da başka yerde iş aramaya karar verdi.

"Biz bu muharebeyi kaybettik" dedi Dan Lane "ama Amerikan işçilerine karşı savaş devam ediyor. Şirketler Amerika'sının geri kalanı Decatur'u yakından izliyor. Şüphesiz orada Amerikan işçileri için barış olmayacak. Soru şu: Ne zaman birleşeceğiz, AEF-SÖK'ye sırtımızı döneceğiz, ateşe ateşle karşılık vereceğiz ve kazanana kadar savaşacağız?"[128]

UPS Grevi

Birleşik Posta Servisi, 1997'de 200 ülkede 340.000'den fazla işçi çalıştırıyordu. Amerika Birleşik Devletleri'nde karayoluyla gönderilen tüm kolilerin %80'ini dağıtıyordu ve Kamyoncular sendikasının yaklaşık 200.000 üyesini istihdam ediyordu. 1996'da vergi sonrası kârı 1 milyar doların üzerindeydi.[129]

126. A.g.e., s. 1.
127. Cooper, s. 21.
128. *Labor Notes*, Şubat 1996, 11.
129. International Brotherhood of Teamsters News Release, "UPS Shift to 60% Part-Time Workforce Harms Communities, New Studies Show", 26 Haziran 1997 (http://www.teamster.org).

UPS, 1970'lerden bu yana ABD şirketleri yoluyla yayılan birçok hızlanma ve emek kontrolü tekniğine öncülük etti. *Fortune*'a göre "posta toplama ya da bir güzergâha dağıtmadan kolileri tasnif etmeye kadar her görev, verimlilik standartlarına göre dikkatle ayar ediliyordu".[130] Peş peşe gelen baskının bir sonucu, şirketin kendi sağlık ve güvenlik el kitapçığına göre, UPS'nin sanayi ortalamasının 2,5 katı üzerinde –hemen bütün diğer sanayilerden daha yüksek– bir OSHA [Occupational Safety and Health Act / Meslek Sağlığı ve Güvenliği Yasası] kaydedilebilir yaralanma oranına sahip olmasıydı.[131]

1982'de Kamyoncular, yarı zamanlıların tam zamanlılardan daha az kazandığı, iki kademeli bir ücret sistemini kabul etti. Sonraki sözleşmelerde Kamyoncular tam zamanlılar için bir dizi artış akdetti, yarı zamanlılar içinse artış olmadı.[132] UPS yarı zamanlı işgücünü 1986'daki %42'den 1997'de %60'ın üzerine çıkararak bu kalıptan istifade etti. Yarı zamanlılara tam zamanlı şoförlerin ücretinin yarısından az ödeme yapıldı.[133] 1993 başlarında UPS'de yaratılan yeni işin %83'ü yarı zamanlıydı –ya da en azından yarı zamanlı olarak sınıflanıyorlardı–. Gerçekte yarı zamanlı olarak sınıflanan en az 10.000 UPS işçisi fiili olarak haftada 35 saat ya da daha fazla çalışıyordu.[134] Maryland Burtonsville'de yarı zamanlı bir işçi olan Rachel Howard şöyle dedi: "UPS'de haftada 60-65 saat çalıştığım pek çok hafta var ama UPS bana yarı zamanlı diyor ve yarı zaman ücreti ödüyor... Şimdi 8. yılımdayım ve hâlâ tam zamanlı bir iş bekliyorum."[135]

130. Kenneth Labich, "Big Changes at Big Brown", *Fortune*, 18 Ocak 1988, s. 56-64; alıntı Dan La Botz, *Rank-and-File Rebellion: Teamsters for a Democratic Union*, Verso, New York, 1990, s. 218.

131. UPS Comprehensive Safety and Health Manual, "OSHA Recordable Injury Rate", Aralık 1995 OSHA verilerine dayanıyor. Carolyn Robinson, Secretary-Treasurer, IBT Local 315, Union Chair of the National IBT-UPS Safety and Health Negotiating Committee, Eylül 1997 tarafından sağlandı.

132. *San Francisco Chronicle*, 15 Nisan 1997.

133. "This Package Is a Heavy One for the Teamsters", *Business Week*, 25 Ağustos 1997.

134. International Brotherhood of Teamsters News Release, "UPS Shift to 60% Part-Time Workforce Harms Communities, New Studies Show", 26 Haziran 1997.

135. Reuters, "U.S. Unions Unite Behind UPS Strikers", 13 Ağustos 1997.

UPSurge [*upsurge*: artış/*UPS urge*: UPS'yi sıkıştır] ve Demokratik Sendika İçin Kamyoncular adlı karşıt görüşlü gruplarında örgütlenen UPS'nin sıradan işçileri, bu koşullara karşı 20 yıl mücadele etti. Bu sıradan örgütler iş eylemleri, sözleşme reddi ve denetimsiz grevler yaptı; fakat Kamyoncular sendikası liderliğinden kesin dirençle karşılaştı.[136] Federal hükümet 1991'de Kamyoncuların başkanını doğrudan bir seçime zorladığında, Ron Carey –20 yıllık UPS şoförü, 25 yıldır en büyük UPS yerelinin başı ve ulusal Kamyoncular liderliğinin uzun zamandır muhalifi– seçildi.[137]

1996'da Kamyoncular UPS'ye karşı bir greve hazırlanmaya başladılar. Kamyoncular mevcut yarı zamanlılar için 10.000 tam zamanlı iş talebini, kampanyalarının merkezî öğesi yaptılar. Talep sadece yarı zamanlılardan değil, yarı zamanlı çalışmanın artışının ve iki kademeli bir ücret sisteminin kendi pozisyonlarını tehdit ettiğini hisseden tam zamanlılardan da kuvvetli destek aldı. Carey üyelere şöyle dedi: "Çalışan aileler için iyi işler sağlayan bir sözleşme, kesinlikle sözleşme masasında kazanılmayacak. Kazanabilmenizin tek yolu... grev gözcüsü hatlarından ve toplumdan geçer."[138]

30 Temmuz 1997'de UPS "son, en iyi ve nihai teklifini" yaptı; Kamyoncuların talep ettiği tam zamanlı işleri yaratmayı reddetmekle kalmıyor, sendikanın emeklilik planının bir şirkete devrini öneriyordu. Şirket greve güçlü mali konumda ve 4,5 milyar dolar kredi limitiyle giriyordu.[139] Kamyoncuların yılın başında 17 milyon dolar net aktifi vardı: 180.000 grevci UPS üyesine 55 dolar haftalık grev parasını bir hafta vermeye ancak yetecek bir miktar. Kaynakların dengesizliği "Kamyoncuların şefini muazzam bir risk almak durumunda bıraktı" diye yorumladı

136. Ayrıntılı bir anlatım için bkz. Dan La Botz, *Rank-and-File Rebellion: Teamsters for a Democratic Union*, Verso, New York, 1990.
137. "This Package Is a Heavy One for the Teamsters", Business Week, 25 Ağustos 1997. Ayrıca bkz. Jeremy Brecher, "Teamsters Reform: A New Unionism?" *Z Magazine*, Şubat 1992.
138. Reuters, "UPS, Teamsters Extend Talks", 15 Ağustos 1997.
139. Reuters, "U.S. Unions Unite Behind UPS Strikers", 13 Ağustos 1997.

Business Week. "UPS'nin kesinlikle bizden daha çok dayanacak imkânı" olduğunu kabullendi bir Kamyoncu yetkilisi.[140] Bununla birlikte Kamyoncular 4 Ağustos'ta iş bıraktı; Amerika Birleşik Devletleri'nde 20 yılın en büyük grev başladı.[141]

Kamyoncuların %5'ten azı grev gözcüsü hattını geçti.[142] Grev sırasında yöneticiler şirketin normal günlük 12 milyon kolisinin %5'inden azını gönderebildi.[143] UPS tahminen günde 30 milyon dolar kâr kaybına uğradı.

Kamyoncuların tam zamanlı iş ihtiyacı üzerindeki odağı, tüm işlerin dörtte biri kadarının tesadüfi olduğu bir dönemde bamteline dokundu. Yarı zamanlı işi "yalın üretim" denen –küçülme, taşerona iş verme, özelleştirme ve yarı zamanlı, geçici ve başka taşeron işçi kullanma– tüm yeni iş organizasyonu sisteminin sembolü yaptı. Bir *USA Today*-CNN-Gallup anketi görüşülenlerin, %27 UPS desteğine kıyasla, %55'inin Kamyoncuları desteklediğini gösterdi; halkta epey bir sıkıntıya neden olan bir grev için olağanüstü bir sonuç.[144] "Amerikan halkı benim yaşayamayacağımı bildiğim gibi –günde 4-5 saat çalışma– yaşayamaz" dedi Indiana New Albany'den bir ofis işçisi.[145] Halkın tercihi, Başkan Clinton'ın greve müdahale etmesi için iş dünyasının baskısına boyun eğmesini daha az muhtemel kılmaya yardım etti.

AEF-SÖK başkanı John Sweeney şöyle dedi: "UPS tüm Amerikan işçi ailelerinin yaşam standartını tehdit eden tehlikeli bir gidişata rehberlik ediyor... Kamyoncuların kavgası bizim

140. "This Package Is a Heavy One for the Teamsters", *Business Week*, 25 Ağustos 1997.
141. Bu grev 1976'daki 3 günlük Kamyon nakliyecilerinin grevinden bu yana en büyük grevdi. Reuters, "UPS, Union Reach Tentative Deal to End Strike", 19 Ağustos 1997.
142. "UPS Strikers Haul Freight for Delivery Competitors", *Wall Street Journal*, 18 Ağustos 1997.
143. "This Package Is a Heavy One for the Teamsters", *Business Week*, 25 Ağustos 1997.
144. Associated Press, "Striking Teamsters Winning Battle for America's Hearts, Minds", 15 Ağustos 1997.
145. A.g.e.

kavgamızdır."[146] Pek örneği olmayan bir hareketle, Sweeney AEF-SÖK iştiraklerinin Kamyonculara haftada 10 milyon dolar borç verdiğini ilan etti, bu haftalık 55 dolarlık grev parasını "haftalarca" sağlamaya yetecek, bir meblağ idi.[147] AEF-SÖK, yarı zamanlı işe kaydırmanın çalışan kadınları nasıl etkilediğini tartışmak için büyük kadın gruplarına bir konferans çağrısı yaptı. Grevciler 30 şehirde dayanışma mitingleri planladı.[148] Bağımsız Pilotlar Birliği'ni temsil eden, UPS'deki 2.000 pilot, grev gözcüsü hatlarını geçmeyi reddetti.[149] Reuters "birkaç Avrupa ülkesinde UPS işçilerini temsil eden sendikaların desteği genişletmek için iş eylemleri planladığını" bildirdi.[150]

The Wall Street Journal'a göre, UPS idare heyeti "ikame işçi planlarını" ve UPS içinde ikame işçiler için "planlar geliştiren" bir takımı tartışmak için toplanmaya hazırlanıyordu.[151] Onun yerine 18 Ağustos'ta, grev 15 günde atlatıldıktan sonra UPS beklenildiği üzere sendikanın taleplerinin büyük kısmını içeren bir anlaşmayı kabul etti.

UPS en az 10.000 yarı zamanlı işi tam zamanlıya yükseltmenin yanı sıra, mevcut yarı zamanlı pozisyonları birleştirerek 10.000 yeni tam zamanlı iş yaratmayı kabul etti. UPS'nin yerel sendikalardan onay olmadan taşeron kullanması yasaklandı. Tam zamanlılara 5 yıl için %15'lik bir artış ve ücret farklarını azaltmak için yarı zamanlı işçilere de %37'lik artış verildi.[152] Karşılığında Kamyoncular 5 yıllık bir anlaşmanın kabulü dahil, oldukça ılımlı tavizler verdi.

Kamyoncuların zaferine böyle çatışmaların hepsinde olmayan faktörler yardım etti: On yılların en düşük işsizlik oranı ve

146. International Confederation of Free Trade Unions OnLine, "UPS: An International Issue", 13 Ağustos 1997.
147. "Unions Plan Loan to Teamsters; UPS Warns of Layoffs", *New York Times*, 13 Ağustos 1997.
148. Reuters, "UPS, Teamsters Extend Talks", 15 Ağustos 1997.
149. Reuters, "UPS Strike Will Hit Economy, Affect Millions", 4 Ağustos 1997.
150. Reuters, "UPS, Teamsters Extend Talks", 15 Ağustos 1997.
151. "UPS Strikers Haul Freight for Delivery Competitors", *Wall Street Journal*, 18 Ağustos 1997.
152. Dirk Johnson, "Rank and File's Verdict: A Walkout Well Waged", *New York Times*, 20 Ağustos 1997.

neredeyse bir tekel olan şirkette tamamen örgütlenmiş sendika ve genelde dışarı taşınamayan iş. Bununla birlikte emek hareketindekilerin çoğu grevin bir dönüm noktası olacağını umdu. "1980'de hava trafik kontrolörleri sendikasının [PATCO] yok edilmesini hatırlıyorum" dedi Ron Carey. "Ondan sonraki 15 yıl, ülkenin her tarafındaki işverenler işleri kesti, yardımları kesti, sağlık sigortasını kesti ve işçi haklarını ayakaltına aldı. Çalışan insanlar geri çekilmekteydi ama artık değil. Bu grev yeni bir döneme işaret ediyor." UPS ile kavga "çalışan insanların hepsi birlikte greve gittiğinde başarabileceğini gösterir".[153]

Sıradan UPS işçileri de sonuçtan memnuniyetlerini ifade etti. Chicago'da 39 yaşında yalnız bir anne olan Gloria Harris grevcilerin başka çalışan insanların haklarını savundukları duygusundan esinlendiklerini söyledi. "Bu öteki şirketlere bir mesaj gönderdi; insanları o kadar çok zorlayamazsınız ve onlara yarı zaman parası ödeyip paçayı kurtaramazsınız." Grev gözcüsü hattını geçenler hariç, grev, insanları şirket piknikleri ve bowling liglerinin asla yapamayacağı şekilde birleştirdi, dedi. İş bırakana kadar kendi ırksal ya da etnik grubuna bağlı kalan grevcilerin başkalıklarının altını çizerek "Biz şimdi birbirimizi iş arkadaşından çok, kardeş ve kız kardeş gibi görüyoruz" dedi. "Hepimiz renk konusunda bir şeyler öğrendik. Her şey dönüp dolaşıp yeşile varır."[154] İlk gençliğinden beri UPS'de çalışan, New Yorklu 49 yaşındaki David Johnson "Ben... benden sonra gelecek insanları gözetiyorum" dedi.[155] "Bu yalnız sendika için değil işçiler için de büyük bir kazanım" dedi Texas Austin'de 44 yaşındaki UPS şoförü Robert Ridley. "Bu şirketler Amerika'sına karşı emekti."[156]

Devasa Boyutlarda

Illinois Decatur'daki A.E. Staley Manufacturing'teki 30 aylık mücadeleye katılan işçiler, işçilerin 20. yüzyılın sonunda yüz

153. A.g.e.
154. A.g.e.
155. A.g.e.
156. A.g.e.

yüze kaldığı seçenekleri derinliğine yansıttı. Şirketteki emektar bir güç sistemleri operatörü olan Art Dhermy şöyle dedi:

> Şu anda bir "radikal"; ayağa kalkıp, yeter artık, daha fazla katlanmayacağız, diyen kimsedir. Sana verdikleri şeyi alıp gitmek yerine. İnandığın şey için ayağa kalkmak, sen bir miras alabilesin diye 50 yıl savaşan büyükbaban ve baban için ayağa kalkmak. Çok mu radikal? Şimdi çocuklarım ve torunlarım için ayağa kalkmak bana kaldı. Aslında çocuklarım için neredeyse çok geç. Gerçekte benim, torunlarım için ayağa kalkma zamanımdır; bu şekilde onların saygı duyacakları birisi olacak ve "Büyükbabam bunu korumuş ve bir miras hediyesi olarak bunu bana vermiş" diyecekler, tıpkı burada Illinois'un merkezinde, kömür madeni savaşlarında savaşan büyükbabamın benim için yaptığı gibi... Eğer biz bunu yapmazsak, nerede duracak? Torunlarım saati 1,25 dolara çalıştığı zaman duracak.[157]

"DSİ konseptine, büyük bir sendikaya geri dönmemiz gerek" dedi 30 yıldır Staley'de kıdemli işlem operatörü olan Royal Plankenhorn.

> Çünkü bu uluslararasılar, yereller ve personel duvarını biz kurduk ve bize karşı işledi. Şu oldu: "Tamam, bu onun kavgası. Benim canımı sıkma. O, onun başına gelen bir şey. Benim bir işim var." Artık bunu yapamayız. Gerçek şu ki, bizi ayıran bu duvarı yıkmamız gerek, çünkü onun savaşı benim savaşım, benim savaşım onun savaşı ve senin savaşın benim savaşım. Başka şekilde başaramayız.[158]

Lokavt yemiş bir başka Staley işçisi olan Mike Griffin'e göre:

> Bu Illinois Decatur'un ve bizim ulusal sınırlarımızın ötesine gider. Burada gördüğümüz şey, emek hareketini yok etmek için topyekûn bir çabadır. Onlar Fransa'da, Honduras'ta ve Kanada'da ve Haiti'de de aynısını yapıyor; bu ülkelerden emek liderleriyle iki ay önce San Francisco'da görüştüm. Bu yeni dünya düzenini kurmak için, dünya çapında iki sınıflı bir sistem yaratmaya çalışan IMF'ye, Dünya Bankası'na, Dünya Ticaret Örgütü'ne bakın. Decatur'da olan şey dünya çapındaki sınıf mücadelesinin en son aşamasıdır. İstedikleri

157. Tom Frank and Dave Mulcahey, *Solidarity in the Heartland*, Open Magazine Pamphlet Series, Westfield, New Jersey, 1996, 26-27.
158. A.g.e., s. 23

almak için örgütlü emeği ortadan kaldırmaları gerekiyor... Sendikalı ya da sendikasız, Amerika'da ya da dünyanın başka bir yerindeki işçiler olarak biraz daha uyansak iyi olur. Direnme ve örgütlenme araçlarına sahip olanları yok etmeleri gerekecek... Bunun devasa boyutları var.[159]

Oruçlu otuzuncu gününde, Staley işçisi Dan Lane tarihi bir romanda okuduğu bir hikâyeyi anlattı:

Ohio, Akron'da uzun zaman önce, Ekonomik Bunalım sıralarıydı. Çok zor bir zamandı. İnsanlar resmen sokağa atılıyordu. Donarak ölüyorlardı ya da zatürre oluyor ve sonuç olarak da ölüyorlardı.

Akron'da bir aile evinden tahliye edilmişti.

Ve şimdi, olay şu: İnsanlar onun farkındaydı ama insanlar örgütsüzdü, insanlar ona nasıl karşılık vereceğini bilmiyordu. Aile eşyaları ve buna benzeyen her şeyi iple bağlıyordu; [polis] hâlâ onları dışarı taşıyordu ve [baba] ailesiyle birlikte orada oturuyordu ve tıpkı bir bebek gibi avazı çıktığı kadar bağırıyordu. Anlıyorsun ya, sahip olduğu her şey... ve bütün gece ne yapacaktı?

İşsiz bir örgütçü; bir grupla çıkageldi, sandalyenin birini çekti ve eve geri taşımaya başladı.

Ve geriye döndü ve herkese "Bunları geri götürelim" dedi. Bir reaksiyon olmadı. Hiçbir reaksiyon olmadı. Tam o anda, beni hep çarpmış olan bu fikir aklına geldi. "Allah aşkına, onlar bunu anlamazlar" dedi. "Ancak bunu 'onlar yaparsa' olur, o da olacaksa."
İnsanların bunu anlaması gerek. AEF-SÖK'den beklemeye devam edemezler, uluslararası örgütlerinden bekleyemezler, başka bir kimseden bekleyemezler. Bize göre, bireyler olarak, ekstra bir adım, öne doğru bir adım atılmalıydı. Tıpkı romandaki gibi: O sandalyeye çık ve yürüyüp polisleri geç ve ne olacağını o kadar düşünme. Çünkü o sandalyeyi oraya taşıman, o kavgayı vermen, kaybedeceğin şeyden daha büyük.[160]

159. A.g.e., s. 25.
160. Alıntı Impact 4, No. 6 (Eylül 1996). Dan Lane bu hikâyeyi Ruth McKenney, *Industrial Valley*, Harcourt, Brace and Co., New York, 1939'da okuduğunu belirtir.

9
Kitlesel Grevlerin Önemi

Amerika Birleşik Devletleri sıklıkla sınıfların olmadığı, bu yüzden sınıf mücadelesinin olmadığı bir toplum olarak tanımlanır. 1888'de –1 Mayıs genel grevinden 2 yıl sonra ve Pullman grevinden 6 yıl önce– ünlü İngiliz hukukçu, tarihçi ve Amerikan toplum analisti James Bryce şöyle diyordu:

> Ayrıcalıklı ve ayrıcalıksız sınıflar arasında mücadele, hatta zengin ve fakirin daimi çekişmesi diye bir şey yoktur... Şimdi ülkeyi çalkalandıran sorunların hiçbiri, zengin ve fakir arasındaki bir sorun değildir. Sınıf ilişkilerini hırçınlaştıran kuşku, kıskançlık ve kendini beğenmişlik yerine, güzel duygular ve iyilik hüküm sürer... Hâli vakti yerinde olanlardan hoşlanmama gerekçesinin dışında, fakir-

lerin onlara yönelik birkaç şikâyetten başka savaşacak çok az şeyi vardır.[1]

Tekerrür eden tarihle ve bu kitapta anlatılan şiddetli kitlesel grevlerle bu görüşü bağdaştırmak zordur. Doğrudur, kitlesel grev dönemleri Amerikan tarihinin tipik bir özelliği değildir. Fakat Charles R. Walker'ın 1934 Minneapolis genel grevine ilişkin yazdığı gibi: "Sıklıkla bir bireyin, bir sınıfın ya da bir toplumun karakteri hakkında, bir krizin birkaç saati içinde, rutin bir hayatın tüm ömründe öğrenilebilenden daha çok şey öğrenilebilir."[2] İşte böyle zamanlarda durağanlığın peçesi yırtılır ve toplumun mevcut yapısını sürdüren ve altını oyan güçler ortaya çıkar.

Amerika Birleşik Devletleri, devrim içinde kurulurken ve kendisinin yönetilenlerin rızasına dayandığını ilan ederken, demokratik kisvesinin altında muğlak bir demokrasiyi açığa vurur. Başlangıcındaki ırk ve toplumsal cinsiyet eşitsizliği artık geniş olarak kabul edildi. Fakat ana aktörleri işçiler ve şirket kapitalistleri olan bir sınıf sisteminin 19. yüzyıldaki doğuşu ve bu sistemin 20. yüzyılın tamamında ve ötesindeki devamlılığı Amerikan mitinin baş tacı edilen akidelerini ihlal etti. Özgürlük ve rızaya dayanan bir toplum yerine, korunan serbestliklerin küçük, çerçevesi çizilmiş ve emre dayalı ve kuvvet destekli devasa –ve giderek küresel olan– hiyerarşik kurumlarca kuşatılmış bir alanını buluruz.

Amerikan yönetimi görünürde vatandaşların kolektif iradesini cisimleştirirken, sıklıkla şirketlerin ve onlara sahip olanların orantısız güçlerini yansıtır. Özel, polis ve askerî kuvvetlerin tehditi –ve istihdam–, sözde "Amerikan konsensusu"nu kalıplayan sürekli bir faktördür. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Şiddet Komisyonu için hazırlanan bir çalışmaya göre "Amerika dünyadaki sanayi ülkeleri içinde en kanlı ve en şiddetli

1. James Bryce, 1888; alıntı Henry David, *The History of the Haymarket Affair*, Collier Books, New York, 1963, s. 39.
2. Orvis Collins, Melville Dalton, and Donald Roy, "Restriction of Output and Social Cleavage in Industry" *Applied Anthropology* 5, Yaz 1946, s. 4.

emek tarihine sahiptir".[3] Marcus Raskin'in dediği gibi şiddet vasıtasıyla kontrol genellikle pek görülmez; fakat "Amerikan toplumundaki insan ilişkilerinin merkezî gerçeğidir. Politik yapının sınırlarını dikte eder ve hiçbir toplumsal sözleşmenin olmadığını ilan eder".[4] Sadece o yapıya en ciddi meydan okumaları –başta kitlesel grevler olmak üzere– görmezden gelmekle, Amerikan tarihindeki baskının merkezî rolünü görmezden gelmeyi mümkün kılar.

Sınıf, toplumsal hayatın birçok boyutunun sadece biridir ve bireylerin kimlikleri; aile, toplumsal cinsiyet, ırk, etnik, ulusal, dinî ve başka birçok ilişkide köklenir. Gelenek, deneyim ve düşünüm yoluyla kendilerinin işçi ve çalışan sınıfın parçası olduğu duygusu bazı Amerikan işçilerinin içlerine işlemişken, birçok başkası için işçi olmak kişisel kimlik duygularına dahil edilmemişti. Fakat ister sınıf durumlarıyla tanımlansınlar ister tanımlanmasınlar, sınıf gerçekliği kendini insanlara dayatır. Görece istikrarlı zamanlarda bile çalışan insanlar bu gerçeklikleri gündelik hayatlarından, etrafındakilerin fikirlerinden ve sınıf karakterini periyodik olarak dışa vuran tarihsel olaylardan daha büyük ya da daha küçük çapta özümlerler. Kitlesel grevler döneminde işçi olduklarının, emekçi sınıfın bir parçası olduklarının ve problemlerinin ve potansiyel çözümlerinin sınıf durumlarıyla şekillendirildiğinin kabulü birdenbire çarpıcı şekilde göze batar hâle gelir.

Çoğu zaman sınıflar arasında bir çeşit denge vardır. Bu resmî ya da gayriresmî bir sınıf uzlaşmasını yansıtır, ilgili sınıfın çoğu üyesi ondan hoşlansın ya da hoşlanmasın riayet eder. Bu denge sınıfların eşitsiz gücünü fakat nadiren de birinin diğeri üzerindeki toptan hâkimiyetini yansıtır; hakları olduğunu düşündükleri belli garantileri her birine sağlar. Bu denge sıklıkla asgari ücret yasalarından toplu pazarlık anlaşmalarına kadar bir yelpazede kurallar ve kurumları cisimleştirir.

3. P. Taft and P. Ross, "American Labor Violence: Its Causes, Character and Outcome", Hugh D. Graham ve Ted R. Gurr (Ed.) *Violence in America*, Praeger, New York, 1970 içinde, s. 281.

4. Marcus Raskin, *Being and Doing*, Random House, New York, 1971, s. xv.

Kitlesel grevler dönemi böyle dengelerin bozulmasını yansıtır. Bu, altta yatan güç dengeleri kaydığı için ya da tarafların hedefleri değiştiği için olabilir. Kitlesel grevler işçilerin boyun eğme konumunu sorgulamaya açar ve toplumdaki konumlarının değiştiğinin belirtisidir.

Kitlesel grevler döneminde işçiler kurumsal olarak belirtilmiş rollerin dışında davranır. Kendilerini tarihsel failler ve birlikte tarih yapan bir grubun parçası olarak yeniden keşfederler. İşçiler greve gittiğinde ve başka bir şekilde mevcut kurumlardaki işbirliklerinden çekildiklerinde, bu kurumların onların gözüne göründüğü gibi değişmez olmadığını ortaya çıkarırlar ki gerçekte [kurumlar] aktiviteleriyle onları yaratan insanlara bağımlıdır. Kazan ya da kaybet, kitlesel grevler yabancılaşmış bir toplumdaki gizli toplumsal ilişkilerle ilgili hakikati ortaya çıkarır.

Kitlesel Grev Süreci

Rosa Luxemburg'un yazdığı gibi, kitlesel grevler "durmadan gelişen ve değişen olgu denizini" oluşturuyorsa, onları anlamlandırmak nasıl mümkün olur? Sınıf çatışmasının tepe noktaya ulaştığı bu dönemde gördüğümüz; farklı yerel, ulusal ve genel grevleri, işgalleri, sokak savaşlarını, şiddetli ya da şiddetsiz çatışmaları, hatta bazen silahlı çatışmaları birbirine bağlayan nedir? Her kitlesel grev farklıyken, belli kalıplar hepsinde tekrarlar.

Birbirinden ayrılmış üç alakalı süreçle başlayalım: Varolan otoriteye meydan okuma, işçilerin kendi aktivitelerinin yönelimini ele alma eğilimi ve birbirleriyle dayanışmalarının gelişmesi.

Bu süreçler sıklıkla bir üretim hücre biriminde, birlikte çalışanlar grubunda başlar. Elton Mayo'nun bir zamanlar meşhur fabrika çalışmasında keşfettiği gibi "İşleyişin sürdüğü her departmanda işçiler –farkında olsun ya da olmasınlar– kendilerini uygun görenekleri, görevleri, rutinleri, hatta ritüelleri olan bir grup içinde biçimlendirir ve yönetim, grup tarafından bir önkoşul olmadan otorite ve lider olarak kabul edilmesi oranında başarılı (ya da başarısız) olur".[5]

5. Elton Mayıso, *The Human Problems of an Industrial Civilization*, Harvard,

Böyle işçi gruplarının gelişimi 1946'da Chicago Üniversitesi'nde Sanayide İnsan İlişkileri Komitesi tarafından çalışıldı. Chicago bölgesindeki birtakım fabrikalarda komite araştırmacıları, grubun tek tek işçilerin üretmesini beklememenin ötesinde, çoğu işçi grubunun bir "kota" kurduğunu gördü. Yeni işe girenlere çalışma grubu tarafından sistematik olarak "fikir aşılanıyor", çalışandan "onun toplumsal etiğine uyması" bekleniyordu.[6] Bu sistem yönetimin onlardan birinin daha yüksek üretimini diğerlerini hızlandırmada kullanacağı işçi bilgisiyle desteklendi. Bir işçinin ifade ettiği gibi "Onlar başka herifin gırtlağını kesmeni istemeye başlıyor ama olan şey herkesin gırtlağının kesilmesi oluyor, seninki de dahil".[7] İşçiler kotayı karşılamak için kısa bir süre yoğun olarak çalıştı sonra kalan boş zamanı kendilerininmiş gibi kullandılar.

> Bu şekilde biriktirilen zamanın çoğu "geyik muhabbeti yapma" ya da tuvalette gazete okumaya kullanıldı. Mamafih gözlemciler... büyük kısmın "vasat işlerde" harcandığına inanır. Böyle çalışmalar, üretimde kestirme yollar olarak hizmet eden "kaçak" aygıtlar ve demirbaşlar yapmayı, tamir etiketinden kaçınabilmek için başka departmanlardan adamlar tarafından bozulmuş parçaları tamir etmeyi ve otomobilleri ve evleri için teçhizat yapmayı da kapsar. Çoğu işçi, çok uzun zamanı boşa harcamaktan hoşlanmaz ama onların hepsi "vasat işleri" üretim işine tercih eder.[8]

İşçiler böyle edimlerle yaratılan işbirliği ve sosyal gevşemeyi kendi başına değerli olarak gördü. Biri şöyle dedi: "Şüphesiz çoğumuzun, bütün gücümüzü harcamak isteseydik, gelirimizi ikiye katlayabileceğimizi itiraf edeceğini düşünüyorum ama yüzde kaç? Bir adam bir şeyleri hayatından çıkarmalıdır. Şimdi benim küçük leydim ekstra paraya sahip olmaktansa iyi mizaçlı bana sahip olacaktır. Onu halletmenin yolu olarak hiçbirimiz

1946; alıntı Paul Romanto ve Ria Stone, *American Worker*, Facing Reality Publishing Co., Detroit: 1947, s. 53.

6. Orvis Collins, Melville Dalton, and Donald Roy, "Restriction of Output and Social Cleavage in Industry" *Applied Anthropology* 5, Yaz 1946, s. 4.

7. A.g.e.

8. A.g.e., s. 8.

Van-Asterbilts'e gitmeyeceğiz, yani niçin birlikte çalışmaktan ve birlikte yaşamaktan bir parça zevk almayalım."[9]

Çalışma grupları, işi yapmada, yönetim tarafından belirtilenlerle çelişen, kendi tarzlarını da yarattı. Makine operatörleri, işlerine hazırlandıkları ekstra zaman ortadan kaldırabilsin, diye çalışmanın programlanması genellikle yeniden organize edildi. Her çalışma grubunun genellikle "yönetimin zamanında" yapılan, özel bir kesme, şablon çıkarma aletleri ve demirbaşları vardı; bunlarla işlemler onların izin verdiği bir zaman diliminde yapılabiliyordu. Araştırma şu sonucu çıkardı: "Böyle kısıtlayıcı (ve yönetimin bakış açısından, kaçak) aygıtlar birey üzerinde, gruba sorumluluk dayatan bir toplumsal kontrol sistemini zorunlu kılar. Öz olarak sonuç gayriresmî gizli bir örgüttür... işçiler her bireyin kendi hedeflerini (toplumsal ve parasal) çalışma grubuyla işbirliği yoluyla gerçekleştirmesini gerektiren bir toplumsal etik kullanır."[10]

Bu gruplarda görünmez, altta yatan kitlesel grev sürecinin gelişmesi sıktır. Bunlar; işçilerin içinde patrona muhalefet ettiği, kendi başına hareket etmeye başladığı, birbirlerine destek olacakları ihtiyaçlarının farkına vardıkları ve böyle yaparak geliştirdikleri kolektif gücü keşfettikleri topluluklardır. Bu sürecin son ürünü, yönetimin "otorite ve lider" olarak tamamen reddedilmesi ve bir sanayi sosyoluğunun, yönetimle savaşta bir gerilla çetesi olarak tanımladığı şey içinde çalışma grubunun dönüşmesidir.[11]

Bu grupların kanunsuz eylemlerinin genellikle farkına varılmamasına ve kayda geçmemesine rağmen, onları bir anlığına görebiliriz; 1877'de her kasabada demiryolu işçilerinin kolektif eyleminden, II. Dünya Savaşı sırasındaki denetimsiz grevlere ve fabrika işçileri tarafından üretimin gayriresmî kontrolüne, Vietnam savaşı döneminin otomobil fabrikalarındaki "üretim bölümünde karşıt planlama"ya kadar.

9. A.g.e., s. 7.
10. A.g.e., s. 9.
11. Donald Roy, "Making Out: A Counter-System of Workers Control of Work Situations and Relations", Tom Burns (Ed.), *Industrial Man*, Penguin Books, Baltimore, 1969 içinde.

Geniş yelpazeli kitlesel grev dönemi mücadeleleri, normal zamanlarda çalışma hayatının görünmez ve kayda geçmez gündelik çekişmelerinden ortaya çıkar. Sonradan bir Birleşmiş Oto İşçileri yetkilisi olan ama zamanında grev gözcüsü hattını geçmekte tereddüt etmeyecek kadar sendika tarafından dokunulmaz bir oto işçisi, Clayton Fountain, Amerikan tarihindeki sanayi çatışmalarının en sessiz yıllarından birinde, 1929'da Briggs oto tesisindeki böyle bir çatışmayı şöyle tanımladı:

> Teşvik primi teorisine göre, ne kadar sıkı ve hızlı çalışırsan ve ne kadar çok koltuk minderi üretirsen, o kadar çok ücret alırsın. Bununla birlikte işveren, kuralları değiştirme hakkını saklı tutar. Biz şirketin zaman etüdü elemanının keyfî olarak koyduğu yeni bir tarifeyle başlarız ve bizim ücret her gün birazcık artarken, iş birkaç haftada cehenneme döner. Sonra bingo, zaman kontrol görevlisi bir sabah çıkagelir ve yeni bir tarifemiz olduğunu söyler, her koltuk minderi için bir önceki gün olduğundan 1 ya da 2 peni daha az.
>
> Bunun olduğu bir gün sinirlendik ve isyan ettik. Öğle yemeğinden sonra düdük çaldı ve hat çalıştı ama bizim nakil hattında tek bir işçi elini kıpırdatmadı. Hepimiz ne olacağını görmek için bekleyerek koltuklara oturduk.
>
> Birkaç dakika içinde mekân kodamanlarla dolup taştı. Bağırıp çağırıyor, tehditler savuruyorlardı ama bizim tayfa bildiğinden şaşmıyordu. Sadece koltuklara oturduk ve onların esip gürlemesine izin verdik. Çok ileri gittiklerinde, karşılık verdik ve cehennemin dibine gitmelerini söyledik. Onlara Briggs fabrikasının, işçilerden daha fazla ürünü nasıl sömüreceğinin hesabından başka bir şey yapmayan bir avuç sıçan tarafından işletildiğini ve çoğumuzu nasıl işten atacağını hiç de takmadığımızı söyledik; biz, yeni düşük tarifeden artık daha fazla koltuk ya da arkalık yapmayacaktık.
>
> Biz bir sendikaya üye değildik ve bir örgüt kavramımız yoktu. Öfkeli patronlarla uğraşmak için seçtiğimiz liderler yoktu; hepimiz yasaklı sıfatlar içermeyen sözel bir meydan savaşına daldık. İşçilerin bazıları patronları dışarı çıkarıp eşek sudan gelinceye kadar dövmekle tehdit etti; gerçekten bunu sıcağı sıcağına ve fabrika içinde yapmak gibi, manyak güzel bir fikirleri vardı.
>
> En nihayetinde karışıklıktan 45 dakika kadar sonra patronlar insafa geldi. Önceki parça başı ödeme tarifesine dönmeyi kabul ettiler. Bu garantiyle çalışmaya geri döndük. Geriye bakınca, küçük ve dağınık

bir tarzda, 1929'da Briggs fabrikasındaki o eski günlerdeki oturma grevinin gücünün tadını aldığımızı görebiliyorum.[12]

Bu minyatür isyan ve onun sayısız benzerinin, sanayi çatışması buzdağının su altındaki büyük kısmını oluşturduğunu, kitlesel grevlerin manşetlerden düşmeyen olaylarının onun görünen tepesi olduğunu doğrudan katılanlar hariç herkes bilmez. İşçiler üretimi yöneltmedikleri için, onu kendi zararlarına yöneltilmiş olarak -gelirlerini sınırlandırmaya, onlardan daha fazla emek çıkarmaya ve işverenlerinin gücünü artırmaya çalışan bir şekilde- bulurlar. Buna karşı yukarıdaki örnekteki gibi, işçiler karşı koymaya, böylelikle de kendi güçlerini keşfetmeye zorlandı.

Tarihin farklı noktalarında, birçok işyerinde işçiler işverenleriyle kolektif olarak uğraşmanın bir aracı olarak örgütlendi ya da sendikalarda toplandı. Sendikaları zamanla işverenlerle pazarlık ilişkileri geliştirdi, devlet tarafından kurulmuş yasal bir çerçeve içinde iş gördü, işyeri ve toplum içinde kurumsallaşmış bir pozisyon edindi. Kitlesel grevler döneminde işçiler aktivitelerini koordine etme, yönetim ve devletle çatışmada araç olarak sıklıkla sendikalarda örgütlendi ya da mevcut sendikaları kullandı. Fakat sık sık varolan sendikaları ve liderliklerini, destekleyici olmaktan uzak ya da hatta eylemlerine muhalif olarak da buldular. Böyle durumlarda yeni sendikalar yarattılar; başka örgütlenme formları oluşturdular ya da kullandılar; ya da resmî sendika kanallarının dışında gayriresmî çalışma gruplarıyla bağlantı kurdular.

Sendikalar var olsun ya da olmasın, sendikalar desteklesin ya da muhalif olsun, işçiler zaman zaman greve başvurdu. İşyerindeki her günkü çatışmalar, sömürü, uygunsuz ücretlerde görülür oldu ve boyun eğmeye karşı genel bir hınç, grev duygusunu teşvik etti. Interchurch World Movement'ın [Kiliselerarası Dünya Hareketi] 1919 çelik grevi üzerine raporundaki ifadeye göre, "Bir grevin bir plandan ibaret olmadığı ve bir iş bırakma çağrısı olduğu ne kadar vurgulansa azdır. İş bırakmayla sonuçlanmayan birçok çağrı vardı, öncesinde bir

12. Clayton W. Fountain, *Union Guy*, Viking Press, New York, 1949, s. 28-29.

plan ya da çağrı olmayan birçok grev vardı. Grev koşulları, aklın koşullarıdır."[13]

İster görece önemsiz bir olayla ister bir grev çağrısıyla tetiklensin, hınç birikmesinin bir noktasında işçiler işi bırakır. Zaten bu, bir tür isyan olabilir ya da sosyolog Alvin Gouldner'ın sözleriyle "toplumsal olarak o durumda otorite yani hükümet olarak belirlenmişlere itaat etmeyi bir reddetmedir".[14]

İşçiler greve gittiğinde, üretimi engelleyerek grevi etkili kılma sorunuyla hemen yüz yüze gelirler. Bu, aslına bakılırsa mülk sahiplerinin kendi mülklerini serbestçe kullanmasının inkâr edilmesidir. Sonuç sıklıkla oturma grevleri, kitle eylemleri ve kitlesel grev gözcülüğüyle üretim aygıtının fiilen [*de facto*] ele geçirilmesine doğru bir eğilimdir. Bunu, demiryolu işçileri ve destekleyen kitleler, ülkenin demiryolu sistemine fiilen el koyduğu 1877 kadar erken bir tarihte buluruz; bu 1930'ların oturma eylemleri ve kitlesel grev gözcülüğüyle tekrar dramatik olarak örneklendi.

Grevler önemli bir zaman dilimi için üretimi ciddi olarak bozduğunda genellikle devlet müdahalesine yol açar. Başkanın Şiddet Komisyonu tarafından yayımlanan resmî *History of Violence in America*'da [Amerika'da Şiddetin Tarihi] ifade edildiği üzere, "Bugün, hep olduğu gibi, işverenlerin malları ve insanları bir grev gözcüsü hattının ötesine götürme yasal hakkı vardır ve polisin görev ve pratiği bu hakkı korumaktır."[15] Ayrıca hükümetin toplumun olağan işleyişini bozarak bir "olağanüstü durum" yaratan grevleri sonlandırma hak ve sorumluluğu vardır. Son olarak, hükümet genellikle grevleri askerî eylemle bastırılacak ayaklanmalar olarak tanımladı. *History of Violence in America*'ya göre, 1969 itibarıyla "emek ihtilaflarında Eyalet ve Federal asker-

13. Tahkikat Komisyonu, Interchurch World Movement, *1919 Çelik Grevi Raporu*, Harcourt, Brace and Howe, New York, 1920, s. 147.

14. Alvin W. Gouldner. *Wildcat Strike: A Study in Worker-Management Relationships*, Harper and Row, Torchbooks (Ed.), New York, 1965, s. 66.

15. Hugh D. Graham ve Ted R. Gurr (Ed.), *The History of Violence in America, A Report to the National Commission on the Causes And Prevention of Violence*, Bantam Books, New York, 1969, s. 380.

lerin müdahale ettiği olaylar 160'dan az değildi".[16] Homestead grevi üzerine çalışmasında Leon Wolff şu sonucu çıkardığında neredeyse hiç abartmıyordu: "Militanların belirleyici etkisi ne kadar vurgulansa azdır; Amerika Birleşik Devletleri emek tarihinde askerlerin ortaya çıkışı grevcilerin lehine işlediği tek bir vaka aramak beyhudedir. 1892'den önceki ve sonraki hemen hemen bütün çatışmalarda devlet güvenlik güçleri, fiiliyatta, bir grev kırıcı aktör olarak davranmıştır."[17]

Emek ihtilaflarında Ulusal Muhafızları kullanma ve kullanma tehdidi halen de devam eder. 1986'da Minnesota valisi, Hormel Kesim ve Et işleme Şirketindeki grev kırıcıları korumak için 300 Ulusal Muhafız gönderdi. 2011'de Vali Scott Walker, iş bırakmayı önleme ya da toplu pazarlık hakkını ortadan kaldırma şeklinde ilan ettiği niyetleri sonucundaki huzursuzluk için Ulusal Muhafızları Wisconsin'e getirmekle tehdit etti.

Muhafızları, yardımcı polisleri, milisleri ve orduyu kullanma, kalabalıklar ve zaman zaman silahlanmış grev destekçisi çetelerle "yasa ve düzen" güçleri arasında sık sık büyük ölçekli çatışmalar yarattı. Bu yüzden onlarca kez gözlemlediğimiz bir gidişatla, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki grevler, işçiler ve devlet arasında minyatür iç savaşlara gitti. 20. yüzyıl boyunca grevciler, kontrollü şiddetsiz doğrudan eylem teknikleri kullanarak, gittikçe artan şiddetin önünü almaya çalıştı.

Üretimin hız ve örgütlenmesi üzerine işyerindeki çatışmalarda bile işçiler kendi eylemlerini koordine etti ve yönetimin işlevlerini bir dereceye kadar devraldı. Bir grevde işverenin günlük hayatı şekillendirmedeki normal gücü kırılır ve işçiler eylemlerini kendi kendilerine düşünmek, gerçekleştirmek ve koordine etmek durumunda bırakılır. Bir grev başladıktan sonra muazzam miktarda faaliyet gerektirir: Grev gözcülüğü; işveren ve hükümet şiddetine karşı koyma; grevcilerin yiyecek, sağlık hizmeti ve diğer hayati ihtiyaçlarını karşılama; grev stratejisi

16. A.g.e.

17. Leon Wolff, Lockout, *The Story of the Homestead Strike of 1892: A Study of Violence, Unionism and the Carnegie Steel Empire*, Harper and Row, New York, 1965, s. 228.

oluşturma. Grev, nüfusu ciddi olarak etkilerse grevciler sıklıkla toplumsal sorumluluklarını gösterme ve kamunun sempatisini muhafaza etmek için her zamanki işlerinin bir kısmını sürdürme durumunda kalır; mesela demiryolu işçileri genellikle yolcu ve posta trenlerini işletir. Grevcilerin kendi idareleri altındaki toplumsal aktiviteleri yönetmedeki bu eğilim, belki çeşitli mesleklerin bütün bir şehir için gerekli hizmetleri sağladığı 1919 Seattle genel grevinde zirvesine ulaştı.

Kitlesel grevlerin hücre birimleri tek tek çalışma grupları olsa da emek çatışmaları hiçbir şekilde onlarla sınırlı kalmaz; tersine daha da geniş çemberlere yayılma eğilimindedir. Gerçekten pek çok vakada dayanışmanın çalışan sınıflar içindeki en derin ayrışmaların bile bir taraf ından diğerine yayıldığını gördük. Bu süreç yelpazesi birçoğunu yukarıda anlattıklarımızdan seçmece birkaç örnekle gösterilebilir. Amerika'daki demiryolu işçilerinin pratik olarak tüm kitlesi, Chicago ve başka yerlerdeki çok çeşitli meslekten işçi gibi, demiryolu işçisi bile olmayanlar Pullman işçilerine destek grevlerine katıldı. Dinle, dille, tarihle ve işverenlerin maksatlı politikalarıyla bölünmüş çok sayıda, geleneksel olarak düşman milli gruplar, çelik grevine ve 1919 Lawrence tekstil grevine birlikte katıldı. 1877'deki St. Louis ve 1892'deki New Orleans gibi Güney şehirlerinde Siyah ve Beyaz işçiler birbirlerinin taleplerini destekleyen genel grevlere birlikte katıldılar.

Bu kitabın kapsadığı dönemler boyunca sayısız genel grev tamamen alakasız mesleklerdeki ve sanayilerdeki işçilerin birbirlerini desteklemek için gönüllüğünü göz önüne serer. 1877 demiryolu grevi ve 1934 Toledo Auto-Lite grevi işsizleri ve grevdekilerle sokakta bir araya gelen yoksul düşmüşleri kapsadı. Homestead grevi vasıflı ve vasıf sız işçiler arasında karşılıklı desteği gösterdi. 1936-1937 General Motors oturma eylemlerinde, çalışan kadınlar greve kapsamlı şekilde katkıda bulundu ve toplumsal katkıları daha önce ev ve aileyle sınırlı olan çalışmayan kocalar, mücadelede aktif bir rol oynamak için ortaya çıktılar. Kitlesel grevlerin –asla tam olarak gerçekleşmeyen– eğilimi tüm çalışan insanların ortak eylemine doğrudur.

Kitlesel grevler işçilerin mevcut otoriteye meydan okuması, kendi aktivitelerinin yönlendirilmesi ve dayanışmanın yayılmasıyla işaretlenen bir süreç ise, kaynağı nedir? İşçiler toplumsal üretim araçlarına sahip olsaydı ve kendi kendilerini yönetseydi, yönetime karşı grevler için hiçbir temel olmayacaktı. Fakat sahip olmadıkları için, [sahip] olanlar için çalışmak zorundalar. Sonuç tüm işçilerin, onların günlük hayatlarını şekillendiren kararları alma gücüne sahip olan işverenlerin kontrolüne bir boyun eğmeyi paylaşmalarıdır.

Bu hâkimiyete işçilerin direncini tetikleyen özel meseleler çeşitli olabilirken, altında yatan kaynak; başkalarınca ürünün ve üretimin kontrolü, aynıdır. En yoğun savaşların, ücretlerde bir sentin küsuratı gibi görünüşte uyduruk meseleler üzerine olabilmesinin nedeni budur.

Böyle mücadelelerde "mesele mesele değildir". Gerçek mesele işçilerin hayatları üzerindeki gücün, en azından bir kısmını, işverenlerinden çekip alma ve onu kendi kendilerine kullanma girişimidir. Bu yönetim tarafından sık sık açık bir şekilde itiraf edilir. Milwaukee'de bir işverenin 1886 1 Mayıs grevi sırasında 8 saat için dediği gibi, sorun "benim işimi işletme hakkım ve senin zamanını ve emeğini bana satma hakkın" idi.[18] Ya da General Motors başkanı Alfred Sloan'ın Flint oturma grevinin zirvesinde yazdığı gibi, "gerçek mesele" "General Motors fabrikalarını bir emek örgütü mü işletecek... yoksa yönetim mi işletmeye devam edecek?" idi.[19]

Mamafih, bu süreç sadece iki grup arasındaki bir mücadele değildir. O mücadelenin yaşamsal gerekliliklerinden, kitlesel grevlerin diğer iki veçhesinin geliştiğini yukarıda vurgulamıştık: Özyönetime ve dayanışmaya doğru eğilim; [yani] genişletilirlerse, toplumu dönüştürebilecek nitelikler. Çalışma ve toplum hayatındaki çoğu insan sık sık pasif olmaya, yukarıdan kontrole

18. Milwaukee Daily Journal, 5 Mayıs 1886; alıntı Roger Simon, "The Bay View Incident and the People's Party in Milwaukee" (Yayımlanmamış makale), 1967, s. 9.

19. Sloan; alıntı Sidney Fine, *Sit-Down: The General Motors Strike of 1936-1937*, University of Michigan Press, Ann Arbor, 1969, s. 182.

boyun eğmeye zorlanır. Büyük oranda atomize de olmuşlar, birbirlerinden ayrılmışlardır. Kitlesel grevlerde gördüğümüz şey, pasiflikten kolektif eyleme doğru insanların ve ilişkilerinin dönüşümünün başlangıcıdır.

İşçi sınıfı tarihinde özyönetime eğilim, insanlar kendi aktivitelerini yönlendirmedikçe, başka birilerinin, onları kendi amaçlarını kovalamaktan men eden şekillerde yönlendireceği, basit gerçeğinde köklenir. Özyönetim başka biri tarafından yönetilmeye yegâne alternatiftir. Bir seviyede bu eğilim mücadelenin acil ihtiyaçlarından –işyerini kapalı tutma, grevcileri besleme, vb– doğar. Daha derin bir seviyede özyönetim bir kitlesel grevin tüm eylemleri, küçük bir azınlık toplumu yönettiğinde, bunu genellikle çoğunluğun ihtiyaçlarıyla çatışan bir şekilde yapmaları gerçeğine yanıttır. Kitlesel grevler bu yüzden toplumun seçkin hâkimiyetine örtük bir saldırıdır.

Kuşkusuz özyönetim kitlesel grevler içindeki tek eğilim değildir. Onu elinde tutanlardan alınan otoritenin, yeni güç tarafından kullanılması her zaman mümkündür. Örneğin bunu, emeğin disiplini konusundaki yönetimin sorumluluğunun çoğunu bilahare sendikaların devraldığı 1930'lardaki sanayi sendikacılığı kurumlaşmasında görebiliriz. Bununla birlikte bu olduğunda yeni otoriteyi savunmak için çabalayan aktörlerle o otoritenin özneleri arasındaki çatışma yeniden doğabilir; SÖK'ün oturma eylemlerini bastırmasının peşinden gelen denetimsiz grevler vakasındaki gibi.

Aynı şekilde dayanışma da hem mücadelenin acil ihtiyaçlarına hem de toplumun temel problemlerine bir yanıttır. Toplumsal mücadelelerin seyrinde, dayanışma doğrudan o olmadan mücadelenin kaybedileceği farkındalığından doğabilir. Fakat temel olarak insanların problemlerini çözmek için bireysel çözümlerin yetersizliğine bir yanıttır. Sıradan insanların güçsüzlüğü, pozisyonlarını daha da az savunulabilir kılarken, "öncelikle kendini düşünme" psikolojisi sorgulamaya tabi olur. Sırası gelince sizi destekleyecek olanları destekleme ihtiyacı daha aşikâr olur ve hepimiz birimiz, birimiz hepimiz için ruhu, aynı anda gerçekliğin

entelektüel tanınması ve heyecan veren birlik duygusu olan bir bağ içinde yayılır. O bağ kutsal emek hareketi meselinde özetlenir: "Birine verilen zarar, herkese verilen zarardır."

Bu dayanışma duygusunun, o kadar ani kristalleşmesinin nedeni şu duygudur: "Ancak benim için fedakârlık yapma ihtiyacını idrak edeceğini hissettiğim zaman senin için fedakârlık yapacağım." Böylesi karşılıklılık, kitlesel bir grevin art alanında yer alan binlerce minyatür deneyimde gelişir. Bir Akron lastik işçisinin yukarıda alıntıladığımız sözündeki gibi "ben Batı Virginia'da doğmuş olsam, o Polonyalı olsa bile yan tarafımda çalışan adamın aynı benim gibi olduğunu geçen ilkbahardaki oturma eylemi sırasında anladım. Onun sıkıntıları da aynı. Niçin yan yana olmayalım?"[20]

Bu sürecin son ürünü bir sınıfın parçası olma duygusudur. Bu, bir açıdan bir milletin parçası olma duygusuyla kıyaslanabilir; fakat kaynakları ve sonuç, milliyetçilikte olduğundan farklıdır. İşçilerin ortak durumu bireysel olarak güçsüz olmaları; fakat birlikte toplumun tüm üretici gücünü cisimleştirmeleridir, dayanışmaları bunun keşfidir. Bu modern toplumdaki bireylerin, hayatlarını sadece işbirliğiyle belirleyen toplumsal güçlerin kontrolünü kazanabileceği gerçeğini yansıtır. Bu yüzden dayanışma bir bireyin hayatı üzerindeki kontrolü artırırken, "bireycilik" bireysel güçsüzlüğü devam ettirir. Bu dayanışma ihtiyacı bilinci bir kez gelişince, bir "destek grevine" katılmak gibi bir eylemin saikinin diğerkâm mı bencil mi olduğunu söylemek imkânsız olur; çünkü bireyin çıkarları ve kolektif çıkarlar artık çatışma hâlinde değildir, aynı şey hâline gelmişlerdir.

Bu bireysel ve kolektif çıkarların birliği ve onun yarattığı birlik duygusu, rekabetten ziyade işbirliğine dayanan bir toplumun temellerini sağlamaya yardım edebilir. Bu yüzden bir perspektiften kitlesel grev, işçilerin iş ya da yükselme için rekabet eden insanlardan ortak çıkarlar peşinde işbirliği yapan insanlara dönüştüğü bir süreç olarak görülebilir. Bu, yöneticilerin

20. Louis Adamic, *My America 1928-1938*, Harper and Brothers, New York, 1938, s. 409.

yerini, özyönetimin almasıyla birleşince, birbirlerinin ihtiyaçlarını karşılayarak, kendi ihtiyaçlarını karşılamak için birlikte çalışan embriyo hâlindeki bir özgür insan toplumunu temsil eder. Bu perspektiften kitlesel grev, devrimci bir süreçtir, onun dış ifadesi mevcut otoritenin gücüne karşı çıkmada yatar ve iç ifadesi toplumun işlerini yapanların, pasif ve yalnız bireylerden, kendi adına faaliyet gösterip kendini yöneten iş arkadaşlarının bir kolektifine dönüşümüdür.

Bu kitlesel grev kavramına açık itirazlar vardır. En aşikâr olanı, bu kitapta anlatılan aktivitelerde bulunanların basitçe herhangi bir toplumsal dönüşüm hedeflemedikleri, daha ziyade ücretlerde, çalışma saatlerinde ve çalışma koşullarında daha küçük ve daha spesifik değişiklikler peşinde koştukları iddiasıdır. Grevlerin gerçekte böylesi spesifik hedefleri olduğu doğruyken, bu onların başka içerimleri olmadığını kanıtlamaz; benzer şekilde Boston Çay Partisi'nin İngiliz çay vergisini protesto ettiği gerçeği, bu yüzden onu milli bağımsızlık mücadelesindeki anlamdan mahrum etmez. Sosyolog Robert E. Park'ın savunduğu gibi "Bir greve içinde minör çarpışmaların ve münferit şiddet vakalarının özel durum olduğu tekil bir kolektif eylem olarak bakılabilirken, her münferit greve geniş bir devrimci hareketin, katılanların belki ancak yarı bilincinde olduğu bir hareketteki tekil bir epizot olarak da bakılabilir."[21] Ya da bir keresinde *Business Week*'in ifade ettiği gibi böyle sanayi ihtilafları "bir dizi izole kazanç için, izole savaşlar değildir. Tersine uzun erimli, durdurulamaz iktidar mücadelesinin bir parçasıdır."[22]

İkinci itiraz, politik ve ekonomik mücadele arasındaki aşırı keskin ayrıma dayanır. İlki, devlete meydan okunma ve dolayısıyla da potansiyel olarak devrimci olarak görülür. Öte yandan ikincisine, sırf mevcut toplum çerçevesi içinde daha iyi koşullar kazanma girişimleri olarak bakılır. Amerika'da bağımsız işçi sınıfı politikası faaliyetlerinin zayıflığı, Amerikan işçilerinin üretim

21. Robert E. Park, *The Strike* giriş, E.T. Hiller, University of Chicago Press, Chicago, 1928, s. x.

22. *Business Week*, 8 Mart 1941, 52; alıntı Joel Seidman, *American Labor from Defense to Reconstruction*, University of Chicago Press, Chicago, 1953, s. 46.

noktasındaki olağanüstü mücadeleleriyle kombine şekilde, kazançları onun içinde maksimize etme arzusuyla birlikte mevcut sistemden memnuniyet olarak yorumlanabilir.

Fakat kitlesel grevler döneminde ekonomik ve politik mücadeleler arasındaki bu ayrım yok olur. Grevler sadece tavizler kazanmayı hedeflemez, ekonomi içinde işçilerin gücünü artırmayı da hedefler; bu, tamı tamına politik bir itirazdır, zira ekonominin kendisi bir politik iktidar sistemidir; gerçekten bizim toplumumuzdaki merkezî sistem. Ayrıca kitlesel grevler döneminde işçi eylemleri sıklıkla hukuku ve devleti etkilemeyi hedefler. Son olarak, saf "ekonomik" grevler dahi, görmüş olduğumuz gibi, sıklıkla devlete doğrudan politik ve askerî muhalefeti harekete geçirir; en dar anlamında olsa bile, çatışmayı politikleştirerek.

Kuşkusuz bütün grevler şirket örgütlerinin gücüne meydan okumaz. Klasik sendika pazarlık grevleri, mevcut güç ilişkilerini verili olarak alır ve sadece piyasada bir grevin işverene neden olduğu marjinal dezavantaja oynar. Grev eylemleri tam olarak bu çerçevenin ötesinde geçmeleri ölçüsünde, mevcut güç örgütlenmesine meydan okur.

Bir başka ilişkili eleştiri, grevcilerin sadece piyasada pazarlık etme güçleri anlamındaki güçlerini artırmayı hedefledikleri iddiasıdır. Bu ekonomistlerin ve bazı emek liderlerinin, işçileri özünde piyasada bir malı, [yani] emeklerini satan insanlar olarak gören kişilerin yaygın görüşüdür. Emeğin fiyatı çok düşerse, emek satanlar piyasadan emeklerini çeker. Bu, tek tek emek satıcıları tarafından yapıldığında etkisiz olduğu için birlikte sendikaya katılırlar ve emeklerini birlikte çekerler, yani grev[e giderler], ta ki mallarının fiyatı artana kadar.

Sendikaların piyasadaki arz talep koşullarına, pazarlık stratejisine ve emek piyasası örgütlenmesine vurgu yapması bu perspektiften çıkar. Sendika yetkililerinin "mümkün olan" kavramı, sıklıkla onların mevcut piyasada mümkün olan kavramından çıkar; istikrar dönemlerindeki toplu pazarlık grevleri için yeterince uygun fakat bu kitapta incelenen türden toplumsal mücadeleleri anlaşılmaz kılan bir görüş.

Kitlesel grevler döneminde işçi, piyasadaki satıcı gibi düşünüp, konuşup, davranmaz; isyan edip bastırılmış ve sömürülmüş insanlar gibi yapar. Gündemleri ihtiyaç duydukları şeye dayanır, "piyasanın ne vereceğine" değil. Grevleri arz talep dengesine göre değil, o anki koşullarının hissedilen dayanılmazlığına ve onu değiştirmek için ortak kararlılıklarının farkındalığına göre ayarlanır. İşverenlerle ve birbirleriyle ilişkileri alıcı satıcı terimleriyle değil, onları bastıranlara öfkeleri ve birbirleriyle insani dayanışmalarının terimleriyle ifade edilir.

Kitlesel Grevlerin Seyri

Kitlesel grevlerin iç dinamiği, ortak kalıplar gösterirse de aldıkları özel formlar her zaman farklıdır. Kitlesel grevler döneminin niçin özel bir şekilde geliştiğini keşfetmek için, onların özel şartlarına bakmak gerekir [ki] bu kitabın büyük kısmında takip ettiğimiz yaklaşım [budur]. Fakat kitlesel grevlerin genel seyrini etkileyen faktörlerin bir kısmını belirleyebilir ve onların arasında birtakım karşılaştırmalar yapabiliriz.

Her bir kitlesel grevin seyri kısmen mevcut üretim yapısıyla belirlenir. Sanayi ve istihdamın geniş çaplı gelişiminden önce kitlesel grevler olamazdı. 19. yüzyılda kapitalizmin en önemli sektörü açık farkla demiryollarıydı ve bu yüzden demiryolu grevleri 1877 ve 1894 kitlesel grevlerinin kalbini oluşturdu. Demiryolları çok baskın olduğu ve her sanayi merkezine ulaştığı için, demiryolu grevleri hızla ülke ölçeğinde ve tüm sanayilerdeki işçilere yayılma eğilimindeydi.

20. yüzyılda bu rolü oynayan tek bir sanayi yoktu. 1919'da çelik ve kömürün temel sanayilerinde, diğer vasıfsız kitlesel işverenlerle birlikte kitlesel grev kasırga merkezleri kuruldu. 1930'lar itibarıyla otomobil ekonominin yeni kalbiydi; kamyon şoförleri, oto ve oto parçası işçileri ve lastik işçileri 1934-1937 grevlerinde özellikle öne çıktı.

İş çevrimi kitlesel grevlerin ortaya çıkmasını etkiledi. Ekonomik kriz dönemleri yaygın toplumsal yoksulluk ve işçiler arasında karamsarlık yarattı; milyonlarca işsizden başka, ücret-

lerde kesintiler vardı ve yöneticiler üretimi hızlandırarak emek maliyetini düşürmeye çalışıyordu. 1877 ve 1934 gibi zamanlardaki büyük işsiz sayısı, hem bir grev kırıcı kaynağı hem de grevcilere destek için sokak savaşlarına katılmaya hazır öfkeyle dolu bir kitlesel şehir kalabalığı sağlayabilir. Ekonomik krizler sırasındaki grevler sıklıkla son derece keskindir fakat kazanmak zordur; çünkü grev kırıcılar kolayca bulunabilir ve işverenler ücret azaltmalar ve çalışma koşullarındaki gelişmelerin bahşedeceği küçük bir kâr marjına sahiptir. İşin düzeldiği dönemler sırasında, tersine, işçiler birçok büyük grev yapmak için iyileşmiş pazarlık pozisyonlarının avantajına sahip olabilir. Bununla birlikte bu, evvelemirde önceki gerileme sırasında kaybedilen toprakları geri almaya yardım eğilimindedir. Son olarak I. ve II. Dünya Savaşı sonrası ve Vietnam Savaşı sırasındaki gibi, hızlı enflasyon dönemleri; görece tam istihdam zamanındaki neredeyse tüm işçilerin gerçek ücretlerinde düşüşe neden olur, böylece grevlerin genel olarak kazanılabileceği bir zamanda hoşnutsuzluk yaratır.

Yoğun emek çatışmasının, yalnızca depresyonun ya da işlerin artmasının ya da iş çevriminin başka herhangi bir özel parçasının ürünü olduğu şeklindeki halk arasındaki inanış, incelemeyle desteklenmiyor. Ama bir başka seviyede kitlesel grevlerin, sanayi kapitalizminin başlangıçtan beri bir özelliği olan periyodik krizlerin –ister ekonomik, ister politik, ister askerî– parçası olduğu şüphesizdir. 1877, 1886, 1894 ve 1930'ların kitlesel grevleri dünya çapındaki depresyonun olgusudur. 1919 ve 1946'dakiler sanayi kapitalizminin en büyük iki krizini, I. ve II. Dünya Savaşlarını takip eden yeniden örgütlenmenin parçasıdır. Vietnam Savaşı dönemi kitlesel grevlerine, ABD'de ve dünya çapında II. Dünya Savaşı sonrası istikrarlı ekonomik büyüme döneminin sonunu işaret eden "stagflasyon" krizi eşlik etti.

Böyle krizler ücretlerinin arttığı zamanlarda bile işçilerin mücadelelerini kışkırtabilir (I. ve II. Dünya Savaşı'ndaki gibi). Bunun nedeni büyük ölçüde, krizlerin günlük hayatın ritmini, sıkıntılarını devam ettirdiği zamanlarda bile, insanların alıştıkları

ve sıkıca tutunma eğiliminde oldukları şeye adaptasyon kalıplarını bozmasıdır. İstikrarlı görünüyorsa ve onlar bunu değiştiremiyorlarsa, insanlar sıklıkla en tatsız durumlara bile adapte olmaya çalışacaktır; aksi takdirde sürekli devrim durumunda olurlardı. Ancak bir şeyler normal hayat kalıbını aksattığında ve eski şekilde yaşayıp gitmeyi imkânsız hâle getirdiğinde, çok sayıda insan alışılmış şekilde davranmayı bırakacaktır.[23] Dış güçler bir kez bu alışılmış kalıpları kırdığında, insanlar yeni şekillerde davranmaya başlayabilir. Kitlesel grevlerin kapitalist sistemdeki krizlere bir yanıt olması, onlara daha büyük önem verir: Bunun anlamı kitlesel grevlerin, o sistemin mantıksızlığına ve başarısızlığına örtük kitlesel yanıtlar olmasıdır.

Rahatsızlığın büyüdüğü zamanlarda, işyeri seviyesindeki gözle görülmez, düşük seviyeli çatışmalar dayanışma için potansiyel bir temel yaratır, bir grup işçinin eylemi sıklıkla çok sayıda başkasına tetikleyici örnek olarak hizmet eder. Batı Virginia Martinsburg'daki grev ve milislerin başarısızlığı 1877'nin Büyük Kalkışma'sındaki bir zincirleme reaksiyonu başlattı; birinci Gould grevinde ülkenin en namlı sanayi kodamanına karşı zafer 1886 mücadelelerini başlatan ana faktördü; Büyük Northern grevi, Pullman grevi ile 1894 kitlesel grevlerinin temelini attı; lastik işçilerinin başarılı oturma eylemleri 1930'ların oturma eylemi dalgasını tetikledi; New York posta işçilerinin illegal grevi, 1970'in ülke genelindeki denetimsiz postacı grevini ateşledi ve sonraki pek çok denetimsiz greve bir model sağladı. Her örnek eylem üretimi durdurabilecek işçilerin gücünü gösterdi, sıklıkla şirket ya da devlet kuvvetlerinin şiddetine karşı koyma kapasiteleri ve isteklilikleriyle desteklendi, böylece diğer işçilere kendine güven ve güçlerinin takdirini aşıladı.

Bununla birlikte kitlesel grevlerin temelinde yatan sadece işçilerin zaferi değildi. Birçok vakada daha kuvvetli taktikler ve geniş dayanışma ihtiyacını akıllara sokan, yenilgi ya da yaklaşan

23. Bkz. "Keep on Trucking", by Mac Brockway, *in Root and Branch: The Rise of the Workers' Movements*, Fawcett, New York, 1975, bu olgunun tartışılması için s. 39 vd.

yenilgidir. Carnegie Çelik Şirketi ve eyalet milisleri karşısında 1892 Homestead grevinin dramatik yenilgisi, sınıf savaşı ve 1894 Pullman grevinde ortaya çıkan yoğun dayanışma duygusuna zemin hazırlayarak, tüm ülkedeki işçiler üzerinde büyük etki yaptı. Benzer biçimde 1934'teki San Francisco genel grevi, liman işçilerinin Ulusal Muhafızlar karşısında yaklaşan yenilgisinden kaynaklandı. 1936-1937 General Motors grevlerinin işaret ettiği dayanışma, büyük oranda Cleveland, Toledo ve başka yerlerdeki izole fabrikalarda önceki yıllardaki yenilgi deneyiminin üzerinde yükseldi. Bu sayede kitlesel grevlerin içinde yakın geçmişin başarı ve başarısızlıklarından öğrenilen derslere dayanan bir evrimi görebiliriz.

Kitlesel grevleri oluşturan gözle görülür olaylar, büyük ölçüde toplumun ya da milletin kutuplaşmasıdır. Bir grevin günlük hayat üzerine etkisi artarken, sonsuz çeşitlilikteki alt toplulukları iki karşıt kampa ayırma eğilimindedir; grevlerle özdeşleşenler ve işverenlerle özdeşleşenler. Bu kutuplaşma en dramatik hâliyle, genellikle onları bir arada tutan sosyal dokunun büyük ölçüde çözülmesiyle nüfusun çoğunun iki örgütlenmiş blok arasında bölündüğü 1919'da Seattle'da ve 1934'te San Francisco'daki gibi genel grevlerde görülebilir.

Şiddet ya da silahlı devlet müdahalesinin sıklıkla bu kutuplaşmanın başlamasında kritik bir rol oynaması, otorite pozisyonundakilerin sıklıkla bunları kullanmaktan kaçınmayı tercih etmesinin önemli bir nedenidir. Bir kez kan akıtılınca ya da askerler müdahale edince, toplumsal mücadeleler iktidar üzerine kökten mücadeleler olarak dramatize edilir, her bir tarafın üyeleri arkadaşlarının yardımına gelerek karşılık verir. Böyle olaylar yoluyla sınıf dayanışmasının gizli gelişmesi açık hâle gelir.

Benzer kutuplaşma süreci, sıklıkla ülkenin enginliği ve çeşitliliği yüzünden daha az görünür ve doğrudan eylemden ziyade kamuoyu alanında geniş olarak yer aldığı için daha az somut olsa da ulusal olarak vuku bulur. Bu, en canlı şekilde 1894'teki Pullman grevinde görülebilir; fakat çalıştığımız tüm dönemlerde ulusal hassasiyet, dramatik grevlerin ve çatışmaların bir

sonucu olarak, sınıf hatlarında kutuplaşır. İşverenler cephesinde kamuoyunun gelişmesini takip etmek kolaydır; gazetelerde, kamusal figürlerin ifadelerinde ve hükümet yetkililerinin kanun, düzen, otorite ve mülkiyet haklarını vurgulayan eylemlerinde göz önüne serilir. Öte yandan işçilerin tavırlarındaki değişikliği araştırmak, kitlesel eylemlerde açığa vurulması hariç tutulursa son derece zordur. Bununla birlikte kitlesel grevler döneminde işçilerin bilincinin gelişmesi üzerine birkaç yorum yapılabilir.

Hemen her zaman, Amerikalı işçilerin çoğunun onları toplumun geri kalanından ayıran bir sınıfın parçası olmaya dair güçlü duyguları yoktur. Charles R.Walker'ın dediği gibi. "Gündelik hayatta... [işçi sınıfı] ona uzatılan sosyal üsluba ve kültürel içeriğe zayıf araçlarla yaklaşma eğilimindedir."[24] İşçilerin yaşam tarzı, sıklıkla üzerlerindeki sınıflara taşıyabilecekleri kadar yakındır. Örneğin bu İngiltere'de tersinedir, ayrı bir sınıfın parçası olma bilinci, sanayi çatışmasının şimdiki seviyesi ne olursa olsun, uzun zamandır geniş bir yelpazedeki kültürel formlarda –birahaneler, kooperatifler ve eğlence, folklor, komşuluk, aile vb yardımlaşma kurumları– ifade edildi. Bu, işçilerin sömürüldüklerini ve itilip kakıldıklarını; şirket yöneticilerinin güçlü, onların güçsüz olduğunu; onlar zar zor geçinirken başkalarının zenginleştiğini düşünmedikleri anlamına gelmez. Fakat sınıf bilinci bireysel baskı duygusundan daha fazlasını kapsar. Birinin üzerindeki baskının, diğerinin bastıran grubun bir parçası olmasının bir işlevi olduğu duygusunu gerektirir ki; onun pozisyonuna sadece kolektif grup eylemiyle meydan okunabilir. Kitlesel grevlerin seyrinde yükselen bu bilinç, somut dayanışma eylemlerinde olduğu kadar işçi tavırlarında da ortaya çıkar. Walker'ın dediği gibi, işçi sınıfı üyeleri ortak bir güvensizlik ve çeşitlilikler olsa da, ortak bir hayat kazanma –kârla değil ücretle– şeklinde birleşirler. Toplumdaki tüm diğer güçlerin –kriz zamanlarında– onlara karşı birlik olmasıyla da birleşirler. Böyle zamanlarda işçi sınıfı kısa dönemler için orta sınıftan ayrı olarak, "kendi" çıkarları

24. Charles R. Walker, *American City: A Rank-and-File History*, Farrar and Rinehart, New York, 1937, s. 239.

fikrini ve orijinal bir kültürün zayıf başlangıçlarını geliştirir. Bu [durum], liderler üretir, yeni örgütlenme ve strateji formları icat eder ve hepsinden önce toplumun geri kalanıyla kendi ilişkisini kuşkucu bir şekilde inceler.[25]

Bu dönüşüm zaman zaman kişisel hayatlarda görülebilir. İstikrar zamanlarında Amerikan işçileri genel olarak kendileri ya da çocukları için bireysel gelişmelere, çalışan sınıf statüsünden kaçış aracı olarak baktı; kitlesel grevler döneminde onların milyonlarcası kolektif eyleme girmekle, işlerini, kıt tasarruflarını ve saygınlık, sendikacılık ve işverenleriyle ilişki yoluyla inşa ettikleri herhangi bir güvenliği riske attı.

Fakat kitlesel grevler döneminde bilinçteki en önemli değişiklik, insanlardaki eylemi başlatıp kontrol edebildikleri ve kendi kendilerine hayatlarıyla ilgili kararları alabildikleri anlayışının büyümesidir.[26] Her kitlesel grev eyleminde bu farkındalığın arttığını, olağan zamanlarda hayata damga vuran önem duygusunun değiştiğini görebiliriz.

Ara sıra bu bilinç işçilerin üretimin ve toplumun yönelimini devralabileceği ve devralacağı inancına yaklaştı. Seattle genel grevindeki katılımcılar, grev sırasında yönetimdeki kendi eylemlerini açıkça işçilerin toplumu yöneteceği zamanlara bir hazırlık olarak gördü. *Seattle Union Record*'un yazdığı gibi:

> Devrimin anlamı dünyanın çehresinde olan Büyük Değişim ise ki sanayiyi sürdürme yöntemimizi değiştirecek, kasvet ve korkunun yerini neşe ve özgürlüğün alması için hayatımızın birçok kaynağının derinine inecektir, o zaman böyle bir Büyük Değişime inanırız ve Genel Grevimiz ona doğru atılmış emin bir adımdır.
> Etrafımıza bakınıyoruz ve bir sanayi huzursuzlukları dünyası, işçilere karşı hareket eden mülk sahiplerinin, grev ve lokavtların, karşılıklı kuşkuların dünyasını görüyoruz. Bir çatışma ve güvensizlik, işsizlik ve aç çocuklar dünyası görüyoruz. Görülecek hoş bir dünya değil. Kuşkusuz kimse bu çok acı huzursuzluğun sürüp gitmesini arzu etmez...

25. A.g.e.
26. Paul Mattick, Jr., *Workers Councils*, giriş, Anton Pannekoek, Root & Branch Pamphlet 1, 1970, s. ii.

Ama bir çıkar yol göremiyoruz. Sanayinin meyveleri için rekabet eden iki sınıfın yerine, dünyanın iyi şeylerini adilce paylaşan TEK BİR SINIF er ya da geç olacak. Ve bu ancak İŞÇİLERİN YÖNETMEYİ ÖĞRENMESİYLE olabilir...

Genel Grevimizde şunları;

Süt Vagonu Şoförleri'nin gecenin geç vakti şehrin bebeklerinin süt tedariki görevini göz önüne aldığını,

Tedarikçilerin 30.000 işçinin beslenme sorunu üzerine günün 24 saati çalıştığını,

Berberlerin bir kooperatif berber dükkânları zinciri planladığını,

Buhar tesisatçılarının kârsız bir bakkal dükkânı açtığını,

İşçi Muhafızları'nın şiddetli provokasyon altında yeni ve müşfik bir yöntemle düzeni sürdürme göreviyle karşı karşıya olduğunu,

Sendikaların peş peşe Genel Grev Komitesi'nin iradesine, onun el üstünde tutulan arzularına boyun eğdiğini gördüğümüzde:

O ZAMAN BAYRAM EDECEĞİZ.

Zira biliyoruz ki, yönetim problemleri konusunda bu eğitimi almak, adam başı 4-5 günlük yevmiyeye değer. Kendimizde bulduğumuz güç ve zayıflık her ne ise, biliyoruz ki, öğrenmemizin GEREKLİ olduğu şeyleri öğreniyoruz...

Günün birinde, işçiler yönetmeyi öğrendiklerinde, YÖNETMEYE BAŞLAYACAKLAR...

VE BİZ, Seattle işçileri, Genel Grevimizin ortasında, hayal meyal ve fırtınanın içinde, gelecek o yeni günün kardeşliğinin bir göz kırpmasını gördük.[27]

1919'un yasadışı kömür grevcileri benzer şekilde, eylemleri "madenciler için madenleri" devralmaya doğru bir ilk adım olarak gördü ve öteki gruplara işçilerin yönetimi devralması için yardım dağıtmaya girişti. Bununla birlikte çok tipik olarak işçiler yönetim üzerinde bir tür karşı iktidar hedefledi.

Bilinçteki, aslında hayattaki, bir başka değişiklik kitlesel grevlerde göze çarpar. Bu günlük can sıkıntısı, monotonluk, emre itaat ve gündelik hayatlarında çalışan insanların hemen hepsinin deneyimlediği bireysel olabilirliklerin kısıtlılığının kırılmasıdır. Bu, kitlesel grev katılımcılarının sık görülen "bir-

27. History Committee of the Seattle General Strike Committee, *The Seattle General Strike*, The Seattle Union Record Publishing Co., Inc., Seattle, 1920, s. 7-8.

denbire kendimi bir makine değil de bir insan gibi hissettim" mealindeki ifadelerinde göz önüne serilir. Biraz öfke ve keskinlikle çınladıklarında bile, anlattığımız kitlesel eylemlerin çoğuna damgasını vuran neşeli ve festival havasında ortaya çıkar. Ve kendiliğinden yaratıcılık patlamasında; taktiklerde, şarkılarda, örgütlenmede gözlemlenebilir. En önemlisi sıradan hayattaki gerçek bir değişimin habercisidir bu, başkalarının toplumsal aktivitelerini kendi çıkarlarına yönlendiren bir azınlıktansa, insan aktivitesi bireysel ve grup yaratıcılığından kaynaklanır.

Kitlesel Grevlerin Önlenmesi

Bu kitapta işçilerin eylemlerine odaklanmamıza rağmen kuşkusuz bu, hikâyenin yarısıdır. Diğer yarısı, onlara karşı olanların eylemleridir.

Besbellidir ki, yönetici gruplar, bir baskı ve taviz kombinasyonuyla kendilerine tabi olanlardan gelen meydan okumaları kontrol etmeye çalışır. Kitlesel grevler dönemindeki işveren ve hükümetin emek politikalarının ayrıntılı tarihi, çoğu vakada bu iki taktiğin çeşitli kombinasyonlarına indirgenebilir. Peter Drucker'ın yazdığı gibi "Bir grev, esasında bir isyandır... Tarihe baktığımızda, isyanlar iki şekilden biriyle sonlanmıştır: Silahların gücüyle ya da isyancılara istediklerini vererek ve böylelikle devrimin istimini boşaltarak".[28]

Yönetici gruplar genellikle ancak istemeden güç ve şiddete başvurur; zira böyle yapmanın büyük bir mesuliyeti olabilir. İyilikseverlik ve adillik imajlarını tuzla buz edebilir, onun yerine onları ayrıcalıklarını sürdürmek için öldürmeye hazır zalimler olarak ortaya serer. Otoritelerinin kırıldığını, artık rızayla otomatik itaat almayacaklarını, zorla elde etmek zorunda olduklarını da meydana çıkarır. Şiddet de, kurbanlarını muhalefetin daha uç formlarına iter. Mamafih işverenler ve devletin, işçilerin eylemleri karşısında pozisyonlarını sürdürmek için tekrar tekrar zora başvurması gerekti. Bütün bir tarih bu amaç için yapılmış

28. Peter Drucker, "What to Do about Strikes", *Collier's*, 18 Ocak 1947, s. 12 içinde.

aygıtların tarihi olarak yazılabilir; 1877'nin Büyük Kalkışma'sının peşinden Amerikan şehirlerinde yapılan cephaneliklerden, Pennsylvania Demir ve Çelik Polisine; 1930'larda La Follette Komitesi tarafından ortaya çıkarılan sanayi cephaneliklerinden, 1971'de Senato araştırması tarafından göz önüne serilen potansiyel sivil huzursuzluk kaynaklarının gösteriler, grevler ve isyanlar[ın]' askerî gözetimine kadar.

Çalıştığımız dönemde genel bir kalıp baskı güçlerinin seferberliğine işaret eder. Genel olarak konuşursak işverenler, grev bölgelerindeki yerel politikacılar üzerinde muazzam güç kullanır ve onların yardımlarıyla bir şirket muhafızları gücü, şerif yardımcıları (sıklıkla işverenler tarafından paraları ödenir), yerel polis, kendini polis ilan edenler ve benzerleri oluşturulabilir. Onlar grev gözcüsü hatlarını kırmayı dener ve genellikle grevcilere sataşır ve gözdağı verir. Grevi kırmak için bu yetersiz olursa, bir sonraki adım Ulusal Muhafızlara çağrı yapmaktır. Sıklıkla önceki çekişmeler bu basamak için bahane sağlar; yok değilse, işverenler böyle bahaneleri kolaylıkla provake edebilir ya da uydurabilir. Ulusal Muhafızlar sahneye çıktığı ve işyerlerine serbest girişi zorla sağladığı zaman, işçiler büyük bir ölçekte kitlesel eylemle karşılık vermedikçe, bir grev genellikle kırılabilir.

ABD emek tarihindeki sayısız olayda, eyalet valileri "kanun ve düzenin" gücünü göstermek ve politik müttefiklere yardım etmek için Ulusal Muhafızları gönderdi. İşçi oylarıyla seçilmiş, görünüşte emekten yana valiler bile grevciler karşı Ulusal Muhafızları devreye soktu. Canlı bir örnek sendikaları ve radikal çiftçi örgütlerini temsil eden bir Çiftçi İşçi Partisince seçilen Minnesota Valisi Floyd B. Olson'dır. Olson şahsi olarak Kamyoncular grev fonuna 500 dolar katkıda bulunup şöyle dedi: "Ben bir liberal değil... bir radikalim." Ama 1934'teki Minneapolis Kamyoncular grevi liderlerini tutuklamak ve grev karargâhlarını ele geçirmek için Ulusal Muhafızları gönderdi. Bu anormal gibi görünen şeyin nedeni, emek meselelerinde, sözde yansızlığına rağmen, yönetimin özel mülkiyet hakkını ve toplumun düzenli işleyişini korumakla yükümlü olmasıdır; böyle yapmayacak

her politikacı işini yerine getirmediği ve anarşiyi beslediği için mahkûm edilecektir.[29]

Devlet ve federal hükümet arasındaki resmî ayrım, çoğu vakada federal hükümetin baskının sorumluluğundan kaçmasına, böylelikle emek ve sermaye arasındaki tarafsızlık görünümünü sürdürmesine imkân verir. Mamafih bu görünüm sıklıkla yanılsamadır; zira muhtelif Ulusal Muhafızlar ABD ordusu tarafından eğitildi, donatıldı ve desteklendi ve Ulusal Muhafızlar işlerini yapmaktan aciz olduklarında ordu genellikle yardım etmeye hazırdı. Federal askerleri; 1877 Büyük Kalkışma'sında, 1894 Pullmann grevinde (talep olmadan ve valinin itirazları üzerine) ve 1970 postacı grevinde, grevleri doğrudan bastırırken gördük. Onları II. Dünya Savaşı sırasındaki ve sonrasındaki çeşitli fabrika el koymalarının yanı sıra, 1934 tekstil grevine ve 1946 demiryolu grevine müdahale etmek için hazır dururken gördük. Böyle olaylar, hâkim elitleri çıplak güce başvurmaya sevk ederek normal otoritelerinin kırılması ölçüsünün bir endeksidir.

Kitlesel grevler içeren olaylarda tavizler vermek, belki bastırma kadar önemlidir. Kuşkusuz en büyük sayıdaki grev, işverenlerin gücü dokunulmamış kalırken işçiler için bir zafer görünümü vererek, sadece ücret artışıyla ve ilişkili tavizlerle sonlanmıştır. Hükümet bir tıkanıklık noktasında adım atabilir; bu türden bir anlaşma önermek ya da dayatmak için uzlaştırıcılar, arabuluculuk, hakemlik, soruşturma heyeti ve benzerlerini getirebilir. Silahlı müdahalenin tersine bu devleti yansız, hatta emekten yana sunar; çünkü genel olarak işverenlere en azından bazı tavizler tavsiye eder. Fakat hükümetin otoritesini de, işverenlerin gücünü ya da zenginliğini tehdit etmeyen şartlarda çalışmaya bir geri dönüşün arkasına atar.

Kuşkusuz Amerikan işçilerine 20. yüzyılda verilen en büyük taviz, sendikaların tanınması ve toplu pazarlığın kabul edilmesidir. Bu "sınıf uzlaşması", sendikalara üyelerinin yararına pazarlık yapma ve temsil etme yasal hakları verdi; fakat onları üyelerinin

29. Örneğin bkz. Charles R. Walker, *American City: A Rank-and-File History*, Farrar and Rinehart, New York, 1937, s. 73-76, 203.

kullanabileceği araçları ve peşinde koşabilecekleri hedefleri katı biçimde sınırlamaktan sorumlu da kıldı.

Amerikalı işverenler sendikaları tanımaya, ücret artışı vermekten çok daha gönülsüzdü; zira sendikaları kendi güçlerine karşı bir tehdit olarak görüyorlardı. Öte yandan hükümet sıklıkla toplu pazarlığı, tanımayı destekliyordu, İngiliz Royal Emek Komisyonu'nun 1894 kadar erken tarihli, çok alıntılanan bir raporunda, kanıtların "topyekûn ve çok geniş bir yelpazedeki tesadüfi çatışmalar olsa da, [emek] örgütlerinin artan gücü işveren ve çalışan arasında ahenkli ilişkilerin sürdürülmesine doğru bir eğilim taşıdığı sonucuna işaret ettiği" savunuluyordu.[30] Toplu pazarlık, tüm 20. yüzyıl başkanları tarafından uygun bulundu ve sonunda 1935'te Wagner Yasası'na gerek duyuldu.[31] Sendikal temsiliyet, işçilerin tabi pozisyonunu yerinde bıraktı; fakat işverenin kâr etmesinin altını oymaksızın düzeltilebilecek şikâyetleri ortadan kaldırmak için bir mekanizma sağladı.

Sendikalar, Amerikan işçilerinin onun vasıtasıyla kolektif çıkarlarının peşinde koşmaya giriştikleri başlıca örgüt tipini temsil eder. Bu kitap boyunca sendikaların işçilerin eylemi için araç olarak hizmet ettiğini gördük. Fakat ironik olarak onların kitlesel grevleri engellediğini ve altını oyduğunu da gördük. Harvard'da ekonomist ve SÖK araştırma ve eğitimin eski direktörü olan J. Raymond Walsh'ın dediği gibi:

> [K]ayıtlar hemen hemen tüm sendikaların greve başvurmadan anlaşmazlıkları çözmek için her çabayı harcadıklarını gösterir. Çoğu sendika böyle meselelerde tüm otoriteyi şubelerinden alarak ve ulusal yetkililerin elinde yoğunlaştırarak, aceleci grev kararlarına karşı önlem alır. Sıklıkla anlaşmazlığın kalbinden uzak ulusal yetkililerin arabuluculuk için makul ve gönüllü olmaları, yerel yetkililerden ya da sinirli sıradan üyelerden çok daha muhtemeldir.
>
> Ulusal yetkililerin... işlerin üstesinden gelmesi, fabrika sendika komitelerinden çok daha kolaydır. Sorun çıkarmak şöyle dursun, za-

30. Royal Commission on Labour, Fifth and Final Report of the Royal Commission on Labour, HM Stationery Office, London, 1894, s. 35.

31. Hugh D. Graham ve Ted R. Gurr (Ed.), *The History of Violence in America: A Report to the National Commission on the Causes and Prevention of Violence*, Bantam Books, New York, 1969, s. 387.

manlarının çoğunu grev aşamasına geçilmeden önde anlaşmazlıkları çözmeye harcarlar.[32]

Sendikaların ve liderlerinin bu görünüşe göre çelişkili rolü nasıl açıklanır? Açıklamanın bir yönü, sendikaların; devletler, siyasi partiler, kiliseler ve diğer örgütler gibi bürokratikleşebilmesidir. Sendikalar sıklıkla, yukarıda anlatılan çalışma grupları kalıcı örgütler hâlini aldığında yola çıkar. Bununla birlikte zaman içinde karakterleri değişir ve sıklıkla işyerinden oldukça ayrı hâle gelir, sıklıkla ofiste oturan profesyonel yetkililer tarafından kendi siyasi mekanizmalarıyla yukarıdan yönetilir.[33] Bir kurum olarak sendikalar ve üyeleri arasındaki ayrım, denetimsiz grevlerdeki gibi, şirketin ya da sendikanın otoritesine karşı gelen işçiler üzerinde sendika yetkililerinin dayattığı "disiplinde" adamakıllı görülebilir. Kitle grevleri zamanında sendikalar ve sıradan üyeler arasındaki çatışma sıklıkla yoğunlaşır.

Bu öncelikle liderlerin "satması" sorunu değil; onları sıradan üyelerinden ayıran sendikanın örgütsel çıkarlarıyla özdeşleşmelerinin sorunudur. Sanayi ilişkileri analisti E.A. Ross'un ifade ettiği gibi, sendikalar kendi üyelerinden oldukça ayrı hedefleri olan örgütler olarak düşünülmelidir.

Fakat Ross daha ileri gidip şunu da ekler: "Sendikaların resmî esbabı mucibesi, üyelerinin ekonomik refahını artırmaktır; ama resmî hedeflerle ihtilafa düştüğünde daha hayati kurumsal amaçlar, örgütün büyümesi ve hayatta kalması, önce gelecektir."[34] Elbette sendikalar hükümetin, işverenlerin, sendika yetkililerinin ve sıradan üyelerin hepsinin amaçlarının çarpıştığı bir arenadır. İşçilerin kültür ve gelenekleriyle birlikte demokratik hesap verebilirlik mekanizmaları, zaman zaman böylesi kurumsal gerekliliklere baskın gelebilir. Pek çok vaka gördük ki; sıradan

32. J. Raymond Walsh, *C.I.O.: Industrial Unionism in Action*, W.W. Norton, New York, 1937, s. 173-74.

33. Bunun geliştiği süreç ve sendika demokrasisi üzerine bir tartışmanın özeti için bkz. Jeremy Brecher and Tim Costello, "The Sovereignty of the Workers", *Z Magazine*, Şubat 1989.

34. E. A. Ross, "The Trade Union as a Wage-Fixing Institution", *American Economic Review*, Eylül 1947 içinde, s. 582.

üyelerin baskısı ya da toptan sendika ayaklanması, üyelerinin istekleriyle sendikanın daha yakın uyuşması sonucunu verdi.

Kitlesel grev dönemlerinde sendikaların rolünü anlamak için bir anahtar, iş sözleşmesidir. 20. yüzyılın çoğu itibarıyla bu esas olarak sözleşme süresinde sendikanın grevleri önleme sözü karşılığında, hükümetin belli tavizler vermesiydi. Sendika sözleşmelerinin %90'ı 1947 itibarıyla grevsizlik maddesi içeriyordu. (19. yüzyılda çoğu sendika ve 20. yüzyılın başlarında DSİ, sabit dönemler geçerli sözleşmeler imzalamamış olsa da iş sözleşmeleri neredeyse tüm modern Amerikan sendikalarının hedefiydi. Böyle sözleşmeler yapmayan emek örgütleri, burada tartıştığımız dinamiklere ille de bağlı değildir.) Böyle bir sözleşme olmadığı müddetçe, bir sendika işçilerin, kendiliğinden grev, şiddet ve işgal de içinde olmak üzere, en militan eylemlerini destekleyebilir ve cesaretlendirebilir.

Bununla birlikte işverenler bir sözleşmeyi kabul edince, sendikanın varlığı ve yetkililerinin işi sıklıkla sözleşmeyi yerine getirmelerine, yani grevlerin önlenmesine bağlı olacaktır. Sendikanın merkez ofisi "büyük gürültücü kitleler için tipik olan akımlar ve ruh hâllerinin değişken anaforundan kendilerini uzağa koyarak, onu sıkı bir disipline sokan kitlelerden kendini ayırır. Böylelikle sendika anlaşmalar imzalama ve sorumluluk alma yeteneği edinir, girişimcileri işçilerle ilişkilerinde belli yasallıkları kabul etmeye mecbur bırakır. Bu yasallık, girişimcinin... [sendikanın] çalışan kitlelerin sözleşmelerinin yükümlülüklerine uymasını sağlama yeteneğine sahip olduğuna güvenmesi koşuluna bağlıdır".[35]

Nitekim sendikaların tanınma kazanıldıktan sonra sadece geriye dönmek için kitle inisiyatifini azami teşvik eden ve illegal araçları olan kararlı mücadelelere önderlik ettiğini ve işverenlerin işçilerin grevini denetim altına alacak grev kırıcı taktiklerinin; kızıllıkla suçlama, fiziksel saldırı, grev kırıcılar, işten atma ve kara listeye alma gibi, tam teçhizatına başvurduğunu gördük. Bu

35. Antonio Gramsci, "Unions and Councils II", *L'Ordine Nuovo*, 12 Haziran 1920; *New Left Review 51*, Eylül-Ekim 1968 içinde, s. 39.

ille de kişisel yozlaşma sonucu değildir. Aslında sendikacılığın çekirdek bir işlevinden, işçilerin işverenlerin otoritesine boyun eğeceği şeklinde maddeler koyma[ktan] kaynaklanır. Bu işlev ancak işçiler gerçekten boyun eğerse sürdürülebilir.

Sendikaların rolündeki bu gelişme, toplumsal dönüşümün habercisi olan emek mücadelelerinin iki unsuruna katkılarını netleştirmeye yardım eder: Yönelimini kendi belirleyen eylem ve dayanışma. Tanınma öncesi dönemde sendikalar genel olarak kendilerini işçilerin öz inisiyatiflerinin aracı olarak sunar; nerede ciddi işçi huzursuzluğu var ama mevcut sendika bunu ifade etmede işçilere yardım edemiyorsa, yeni liderler ya da sendikalar bu rol için kendilerini teklif eder (Bu yüzden 1930'larda işçiler AEF'nin yetersizliklerine cevap olarak SÖK'e döndü). Sendikalar işverene karşı işçilerin karşı koyma eylemlerinin tarafını tutarak destek sağlamaya girişebilir ve kötü zamanlama gerekçesi hariç, kendiliğinden grevlerin cesaretini kıramayabilir.

Bununla birlikte bir sözleşme imzalanınca, sendika liderlerinin, radikal olanların bile, sözleri disiplin ve düzen için çınlar, işçilerin sorumluluğunun artık eylemek değil, sendikanın emirlerine uymak olduğunu beyan eder. İşyerinde bir çatışma çıktığında, sendika liderlerinin işçilere fevri hareketler yapmamalarını, şikâyet mekanizmalarıyla bunu halletmeleri için sendika otoritelerine izin vermelerini söylemeleri muhtemeldir. Hepsinden önemlisi, işçiler grev yapmayacaklar; bu, sendikanın işverenle bütün ilişkilerini, dolayısıyla varlığını tehlikeye atan sözleşmenin bir ihlalidir.

Bir sözleşmenin süresi boyunca grev yapmanın yasaklanmasıyla uyumlu kutsallık, çeşitli sendika yetkilileri, özellikle sendika liderliğinin farklı seviyeleri arasında çeşitlilik arzeder. İşyerinde düzenli işi olmaya devam eden sendika liderleri, kendi pozisyonlarını yetkili olarak değil işçi olarak yansıtarak sıklıkla çalışma arkadaşlarını güçlerini doğrudan kullanmaya teşvik eder, bu alt düzey sendika yetkililerinin sıklıkla sendika tarafından denetimsiz grevlere katılmalarının nedenlerinden biridir. Ara sıra üst düzey bir yetkili aynı seyri izleme riski alacak

ya da alan başkalarının kurbanlaştırılmasına yardım etmeyi en azından reddedecektir: Kansas Birleşmiş Maden İşçileri yetkilisi Alexander Howat, denetimsiz grevlerle yüz yüze kaldığında "greve gitmeyi o emretmediği için, onlara geri dönmelerini de emredemeyeceğini" savunacaktı.[36]

İşverenlerle çatışmaya karşı olan sendika liderleri bile bazen sıradan üyelerin desteğini almak için onlarla savaşıyor görünebilir. Bunu, sözleşmelerin süresi dolduğunda toplu pazarlık araçlarıyla yapabilirler. Bu grevlerde sendika yetkilileri onları katı disiplin altında tutarak işçilerin inisiyatifini sınırlamaya çalışabilir; fakat bazen bizzat işçiler tarafından başlatılan kitlesel eylemlerde bastırılmış duygular firar edebilir, işçiler sendikaları tarafından önerilen kısıtlanmış hedefleri kabul etmeyi reddeder ya da işçiler onların anlaşma şartlarını reddedebilir.

Aynı gelişme dayanışma için de geçerlidir. Tanınma öncesi dönemde sendikalar, sıklıkla işçilerin problemlerinin sadece kolektif eylem yoluyla çözülebileceğini göstermeye çalışır. Hem birlikte çalışanlar arasında doğrudan hem de sanayinin tamamında bir dayanışma duygusu yaratmaya çalışırlar. Bir grev kırıldığı zaman, kötü zamanlandığını düşünmedikleri sürece, onu en azından aynı sözleşme tarafından kapsanacak olanların tamamına yaygınlaştırmaya çalışırlar. Bununla birlikte bir anlaşma gerçekleştirilince, bu süreç sıklıkla tersine döner. Bir grev patlak verirse, onu izole etmek ve yaygınlaşmasını önlemek için mümkün olan her şey yapılır. Sendika kanalları dışındaki işçilerin her doğrudan koordinasyonu ya devralınır ya da eldeki bütün araçlarla savaşılır. Bilhassa öteki meslekler-deki, sanayilerdeki ve sendikalardaki işçilerle dayanışmanın altı oyulur. Dayanışmanın altı sadece bilinçli eylemlerle değil, özel bir sendikadakilerin hep beraber sınıf atladığı sendika sözleşmelerinin kurumsal bağlamınca da oyulur. Sendikaların bölücü rolü, sendika liderlerinin sözleşmenin kutsallığını (ve

36. U.S. Coal Commission, *Report of the United States Coal Commission* 1307, 1925; alıntı James Gray Pope, "Labor's Constitution of Freedom", *Yale Law Journal* 106, No. 4, Ocak 1997, s. 969.

1940'dan beri federal emek yasalarını da) ihlal ettiğini savunarak, destek grevleri ve genel greve muhalefet etmesiyle birlikteki acı durumda en net hâlini alır.

Son olarak sendikalar, sıklıkla işçilerin kendilerini ilgilendirdiği varsayılan hayat cephelerini sınırlamaya yardım eder. Birincisi, hemen bütün sendika sözleşmeleri yönetimin, şirketi etkileyen temel kararları alma hakkı olduğunu açıkça kabul eder. Bu, işçilerin kendi tercihlerine uygun kılmak için işi daha çok örgütlemeye girişmelerini önleyerek, çalışmanın tatsız ve alçaltan karakterini devam ettirir. Ürettiği şeyi ne kadar iyi yaptığı ya da üretim sürecinin çevreyi kirletip kirletmediği konusunda herhangi bir sorumluluk alma cesaretlerini de kırabilir. Böylelikle işçilerin, işvereninki yerine birbirlerinin ihtiyaçlarına hizmet eden işlerini yapmaya gayret etmesi engellenir. İkincisi, sendika çerçevesi işçilerin, tüm işçileri ortak etkileyen siyasetlerin ve toplumsal örgütlerin çok genel sorunlarından ziyade, kendi özel sektörlerini etkileyen sorunlara kısıtlama getirir. Birinci, işçilerin üretimi yönetmesine doğru; ikincisiyse, toplumu yönetmelerine doğru gelişimi engeller.

Kuşkusuz sendikacılığın bu özellikleri ya onu destekleyen işçilere ya da savaştıkları işverenlere her zaman açık değildir. Genel olarak konuşursak, iki taraf sendikacılıkta işçilerin, işverenlerinkine en azından eşit bir güce yol açan, kontrole sürekli el atmasını gördü. Sendikasız fabrikanın uzun süre şampiyonu U.S. Steel'den Judge Garry'nin dediği gibi "sendikacılığın öngörülen ilerlemesi, başarılı olursa, fabrikaların kontrolünü, sonra iş dünyasının, sonra sermayenin ve son olarak hükümetin genel yönetimini güvenceye alacaktır".[37]

Fakat gerçekte sendikacılık böylesi kontrole yönelik şekillenmemiş arzuları almanın ve "gerçekçi" talepler, işverenlerin güçlerinden vazgeçmeden ya da işlerini kapatmadan karşılayabilecekleri talepler içinde onlara kanal açmanın bir aracına döndü. Nadir istisnalarla, sendikacılık bu hattın öte-

37. Judge Gary, *Steel Institute Yearbook*, 1920, s. 19; alıntı David Brody, *Steelworkers in America, the Nonunion Era*, Harper Torchbooks, New York, 1969, s. 275.

sine geçen işçi taleplerine sorumsuz ve gerçekçilikten uzak diye karşı çıktı.

1877'den beri sendika liderleri genellikle kitlesel grev sürecini tanıdı ve bazı dışavurumlarını kullanmaya çalışırken bile bilinçli olarak buna karşı çıktı. Bu Terence Powderly'nin bir başka 1877 korkusuyla 1886 genel grevini kırma girişiminde canlı olarak; Samuel Gompers ve AEF'nin Pullman grevini öldürmesinde ve SÖK'ün 1930 sonlarındaki oturma hareketini sonlandırma girişiminde göz önüne serilir.

Sendikacılık ve toplu pazarlık Amerika Birleşik Devletleri'nde ancak 1930'ların sonlarında yasal olarak zorunlu ve tam kurumsallaşmış hâle geldi. Takip eden kitlesel grevler döneminde kitlesel grevlerin temel unsurları ortadan kaldırılmadı; fakat sınıf çatışmasının kurumsallaşmasıyla geniş ölçüde modifiye edildi. Kitlesel eylemler büyük oranda sendikalar üzerine baskı yoluyla ve genellikle sendika liderleriyle doğrudan ihtilafa düşen denetimsiz grevler yoluyla kendini ifade etti. Destek grevleri ve grevlerin "bulaşmayla" yayılması daha nadir oldu; çünkü ikisinin de sendika sözleşmeleriyle ihtilafa düşmesi olasıydı.

Sendikalar ve kurumsallaşmış toplu pazarlık Vietnam Savaşı döneminin ardından radikal olarak inişe geçti. 2011 itibarıyla işçilerin %12'den azı ve özel sektör işçilerinin %7'sinden azı sendika sözleşmesiyle çalışıyordu. Bu bağlamda sendika liderliği ve onların sıradan üyeleri arasındaki çatışma, ortadan kaldırılamasa da işçi aktivitesinin daha az önemli bir cephesi hâline geldi.

Kendi ilan ettikleri hedef sadece işçilerin durumunda marjinal iyileştirmeler değil, farklı türden bir toplum yaratmak da olan radikal partiler ve örgütlere ne dersiniz? Onlara bu kitabın seyrinde zaman zaman rastladık; Komünistler, Sosyalistler, Troçkistler, Muste taraftarları Sosyalist İşçi, anarşistler ve diğerleri. Ama anlattığımız kitlesel grevleri kışkırtmada sadece alçak gönüllü bir rolleri vardı. Sıklıkla kafaları kendi örgütlerini

kurmakla meşguldü, ister parti ister sendika olsun ve sıklıkla kitlesel hareketlerin önemini üyeliklere olası eklemelerde ve böyle örgütlere destekte görüyorlardı. Kitlesel eylemlerin cesaretini kırmadıkları nadirdir ya da onların daha radikal potansiyellerinden sakınmışlardır. Örneğin 1936 ve 1937'deki Flint oturma eylemlerine katılan Komünistler ve Sosyalist sendika liderleri, oturma eylemcilerinin [sitdowners] onların idaresi altında –o zaman ya da en sonunda– fabrikaların yeniden açılması fikrini tartışmadıklarını bile üzerinde durulacak bir konu yaptılar. Radikal liderler, sendikalar üzerinde örgütsel kontrol kazanmayı başardıklarında, sendikalar genellikle diğerleri gibi kurallı toplu pazarlık çerçevesi içinde çalıştı. Üyelerinin kitlesel hareketlerde radikal bir rol oynadığı vakalarda, örgütsel bağlantılarının bir sonucu olarak değil, sıklıkla öteki katılımcılarla paylaştıkları koşullara yanıt olarak öyle yaptılar. En radikal kalkışmalar, genellikle radikaller için başka herkesten daha çok sürpriz oldu.

Varolan toplumun ideolojisi, işçilerin zihninde güçlü bir etki uygular. Patrona boyun eğmekten kaçma arzusu, başarı ihtimali çok küçük olsa bile sıklıkla kendi işini yapma rüyasında ifade edilir. Amerikan hükümetinini halkın iradesini temsil ettiği ve bu yüzden meşru olduğu yurttaşlık bilgisi kitabı klişesi, hükümeti işverenlerinin çıkarları yararına kendi ihtiyaçlarına doğrudan muhalif bulanlarda bile yaşar. Bir ev, bir araba, belki bağımsız bir iş sahibi olma arzusu, büyük şirketlerin kamulaştırılmasının birçoklarına kişisel bir tehdit gibi görünmesini sağlayan bir özel mülkiyet inancını destekler. Herkesin gerçekte ilgilendiği şeyin kendisi olduğu, başka bir yol olmadığı ve bu yüzden insanın problemlerinin çözümünün öteki insanlarla işbirliği yapmaktansa onları pataklamaktan geldiği fikri, rekabetçi bir toplumda hayatın gerçek yapısı döne döne kafasına sokulur.

İşçi sınıfı içindeki ayrım işçileri, işverenlerine karşı olmaktansa birbirlerine düşman ederek, birlikte sahip oldukları gücün

farkına varmaktan alıkoyar. İşverenler bunu sıklıkla teşvik etti: Karşılıklı hasmane milliyetleri kasıtlı olarak getirtti; göçmenleri, kadınları, Siyahları ve öğrencileri grev kırıcı olarak kullandı; vasıflı ve vasıfsız, mavi ve beyaz yakalı işçileri birbirlerine karşı oynadı. Fakat bu ayırımlar sıklıkla işçilerin kendileri tarafından devam ettirildi. Bu kısmen geleneksel önyargı, şüphe, cehalet ve ırkçılığın sonucuydu. Fakat büyük oranda avantajlı bir pozisyonu, başka işçiler pahasına, kasıtlı olarak sürdürme stratejisiden kaynaklandı. Bu en canlı olarak meslek sendikaları –sıklıkla özel etnik gruplar tarafından ve genellikle Beyaz adamlar tarafından kontrol edilir– kendi mesleklerinden olmayanları almadıkları zaman görülebilir. Fakat pazarlık güçlerini öncelikli olarak başka işçilere nazaran onların pozisyonunu iyileştirmek için kullanmaları, tüm sendikalar için geçerlidir. Ve işçi sınıfı içinde ayrıcalıklı pozisyonunu elinde bulunduranların hepsi için geçerlidir: Vasıflı, erkek, Beyaz, doğma büyüme oralı ve beyaz yakalı işçiler. Bu gruplar güçlerini ne kadar çok başka işçilere döndürürse işçi sınıfı bir bütün olarak o kadar zayıf olur. Sosyolog S.M. Lipset ve Reinhard Bendix'in *Social Mobility in Industrial Society*'de [Endüstri Toplumunda Sosyal Hareket] yazdığı gibi: "Gerçek bir toplumsal ve ekonomik bölünme... azınlık gruplara karşı yaygın ayırımcılık tarafından yaratılır ve bu sınıf hatları boyunca dayanışmanın gelişme şansını azaltır... İşçi sınıfının bu sürekli parçalara ayrılması, Amerikan toplumsal yapısının istikrarının korunmasında majör bir unsurdur."[38]

Bu bölümde anlattığımız kitlesel grev süreci, bu zayıflığın üstesinden gelme sürecidir. Kitlesel grevlerde çok sayıda işçi, bölündükleri kadar zayıf olduklarını ve birlikte toplumun tüm üretici gücünü temsil ettiklerini öğrenir.

Birçok kitlesel grev yenilse de kitlesel grevler başarısız olmadı. Pullman grevinin bastırılmasından sonra bir demiryolu mühendisinin dediği gibi "Orada hiçbir zaman bir grev ya da bir emek örgütü olmasaydı ülkedeki her demiryolu çalışanının

38. Seymour Martin Lipset ve Reinhard Bendix, *Social Mobility in Industrial Society*, University of California Press, Berkeley, 1963, s. 106.

daha önce çalışmış olduğunun yarısına çalışacağına ikna oldum. Grevler genel olarak başarılı değildir; ama şirketlerde büyük kayıplara neden olur ve o kayıptan kaçınmak içindir ki şirket bizimle hep görüşür".[39]

Aynısı Wagner Yasası, şikâyet prosedürleri, kıdem sistemleri gibi çeşitli "reformlar" için de geçerlidir: Bunlar büyük oranda kitlesel greve içkin kargaşa ve devrim korkusunun sonucudur. Kitlesel grevler sınıflar arasındaki dengeyi değiştirdi, işçiler daha önce reddedilen haklar ve yardımlar kazandı. Dostu düşmanı gördüler, tıpkı işbirliklerini toplumsal kurumlardan çektikleri zaman işçilerin sahip olduğu güç gibi. Ve demokrasinin merkezî inancını –sıradan insanlar hayatlarını etkileyen kararlara katılabilir ve katılacaktır– tekrar tekrar canlandırdılar.

Kitlesel grevler dönemi sonsuza dek sürmez. Kökten toplumsal değişimlere yol açmazlarsa, işçiler ve işverenler arasındaki bir mütareke, işçilerin kazanımlarında tedrici erozyon ya da art arda yenilgiler tarafından takip edilmesi muhtemeldir. Tedrici ya da hızlı olarak, işçilerin kendine güveni, özerkliği ve dayanışması azalır. Bazıları problemleri için daha bireysel çözümlere döner: "Razı ol, geçinip git" ve "kendi çıkarına bak". Bazıları da önceden birlikte kalkınma peşinde koştukları insanlar pahasına bile olsa meslek, ırk, etnisite, milliyet, toplumsal cinsiyet ya da başka grupların üyeleri olarak çıkarlarının peşine düşebilir. Bu şartlar altında çalışan insanların ortak çıkarları, geçmiş başarılar ve potansiyel güç neredeyse unutulmuş rüyalara dönebilir.

Fakat bireysel ve dar grup stratejileri nadiren uzun süre başarılı olur. İşçileri bireyler olarak güçsüz fakat kolektif olarak güçlü kılan temel yapılar aynen kalır. Ekonomik büyüme zamanlarında bile güçsüz ve örgütsüz olan işçilere nadiren bir kazanç payı sunulur. Zor zamanlarda gönüllü olmayan fedakârlığın yükü, direnemeyen ya da direnmeyenlere yüklenir.

Eski stratejilerin başarısızlığından, yenilerinin arayışı çıkar. Çalışan insanların kayıp tarihini geri kazanma, o arayışa bir katkı yapabilir; fakat yeni şartlar altında işleyen şeyi bulmak deney-

39. U.S. Strike Commission, 121.

cilik gerektirir. Yenilgi, moral kaybı ve acı çekme dönemlerinde başkaları bakıp beklerken, bazı insanlar yeni yaklaşımlar dener. Deneyler sıklıkla yenilgiyle sonlanır; fakat öğrenme, sonuçlar çıkarma ve yeni stratejiler formüle etmek için temel olarak da hizmet eder. Onlarda, ileride gelecek olan hareketin tohumları bazen ayırt edilebilir.

Minnesota'da Kamyoncuların genel grevi.

10
Tek Taraflı Sınıf Savaşının Ötesi

Paradoksal olarak Amerika Birleşik Devletleri'nde grevler tarihsel düşüşler yaşarken, bir dizi çalışan sınıf mini isyanı 21. yüzyılın başlarına damga vurdu. Bunlar: Seattle'da Dünya Ticaret Örgütü'nün milenyum zirvesini engelleyen kitle çatışmaları; göçmen hakları için dünya tarihindeki en büyük gösteriler; Wisconsin'de emek haklarını korumak için şiddetsiz bir ayaklanma; Wall Street'i İşgal Et ile ülkenin her tarafındaki 600 yerel İşgal [Occupy] hareketinin doğuşu ve İşgal Et'den ilham alan dünyanın her yerinde ve Amerika Birleşik Devletleri'nde binlerce eylem; 26.000 öğretmenin greviyle devam eden kitlesel doğrudan eylemin kombine olduğu Chicago'daki kamu eğitimi için bir hareket ve

perakende satış, fast food ve diğer sanayilerde sendikasız düşük ücretli işçiler arasındaki bir grev dalgasıdır. Bu bölümde sayıp dökülen mini isyanlara bir kitlesel grevler dönemi denemez; fakat çalışan sınıfın hayatında, örgütlenmesinde yer alan değişiklikleri ve çalışan sınıfın gelecek özörgütlenmesini belirlemeye yardım edecek eylemleri irdelemenin bir yolunu pekâlâ sağlar.

ABD ekonomisi ve çalışan sınıfı 20. yüzyılın son on yıllarında, demiryolu çağıyla otomobil çağı arasında olduğu kadar radikal biçimde değişti. "Kapitalizmin altın çağı" sıfatıyla 1970'lerin başlarındaki çıkış, yerini küresel bir ekonomik durgunluk ve kriz dönemine bıraktı; şirketler ve onların politik destekçileri giderek, girişimlerin, hükümetlerin, sendikaların ve halk örgütlerinin "müdahalesi" olmaksızın, istediği yere gideceği ve istediğini yapacağı bir dünya güvenliği yaratmaya çabaladı. Şirketler radikal olarak üretimi "deniz aşırı" şekilde genişletti, çalışma birçok ülkedeki "küresel bir montaj hattında" dizili hâl aldı, finansal piyasalar ve kurumlar küreselleşti ve hükümetler daha "rekabetçi" hâle gelmek için ekonomik düzenlemeleri ve emek ve çevre korumalarını rafa kaldırdı.

Sonuç tam şirketlerin umut ettiği şeydi; işçilerin, toplumların ve bütün ülkelerin en ucuz emek, en zayıf toplumsal ve çevresel korumalar ve en geniş sübvansiyonları sağlamak için birbirlerine karşı teklif verdiği küresel bir "dibe doğru yarış". Süreç "küreselleşme" ve ona ön ayak olan kamusal politikalar, "neoliberalizm" olarak anılır oldu.

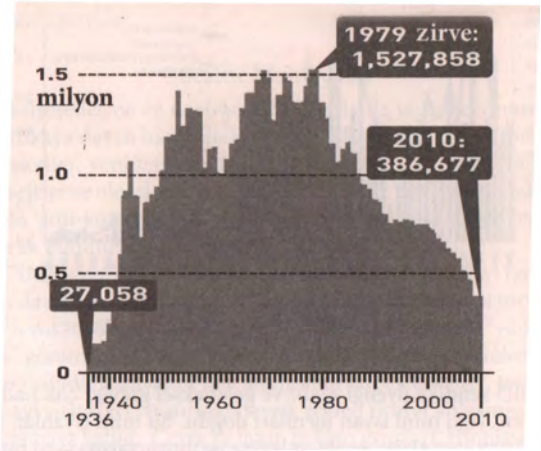
Devlet denetiminden azade kılınmış küresel ekonomide "finansallaşma" olarak bilinmeye başlanan şey, kaynakları reel ekonomiden finansal kurumlara kaydırdı. ABD toplam şirket kârları içinde finans sektörünün payı, 1980'lerin başındaki %25'ten 25 yıl sonra %40'ın üzerine çıktı. Küreselleşme, neoliberal politikalar ve finansallaşma küresel ekonomik krizin derinleşmesine, Büyük Buhran'dan beri en şiddetli ve uzun ekonomik gerileme olan "Büyük Durgunluk" olarak bilinen uzun dönem ve 2008 finansal çöküşünde zirveye ulaşmasına katkıda bulundu.

Küreselleşme çağı, çalışan insanları zayıf ekonomik büyümenin çok ötesine giden problemlerle karşı karşıya bıraktı. Zenginlik ve gelir hem ülke içinde hem de ülkeler arasındaki eşitsizliği radikal olarak daha da büyüttü. Dünyanın her tarafındaki ülkelerde büyüyen bir "ekonomik açık", ekonomik ve politik gücün küçük elitlerde yoğunlaşmasından ve kendi kendini yönetme hakkının erozyonundan kaynaklandı. Görece barış dönemleri noktalanınca, savaş kronik bir durum hâline geldi: Amerika Birleşik Devletleri bu bölümde geçen zaman periyodunun neredeyse tümünde Afganistan'da ve Irak'ta sürekli olarak savaştaydı. Küreselleşme bağlamında kaynak savaşları ve emperyalizmin güncellenmiş formları çoğaldı. Hepsinin en rahatsız edici olanı, kirliliğin sebep olduğu iklim değişikliği, dünya üzerindeki insan hayatının her cephesini tehdit etti. Bu, doğal kaynakların aşırı sömürülmesi ve yerel, hatta küresel ekosistemi bozmakla tehdit eden su, hava, toprak kirliliği gibi diğer ekonomik olarak sebep olunmuş çevresel problemlerle etkileşime girdi.

Amerika Birleşik Devletleri'nde kitlesel işsizliğin Amerikan ekonomisinin kalıcı bir özelliği olduğu geniş çapta kabul edilir oldu. Küçülme, dış kaynak kullanımı, yalın üretim ve sanal şirketler, geçici, yarı zamanlı, sözleşmeli ve "taşeron" emeğin diğer formlarıyla birleşip, iş güvencesinin ve istikrarlı işgücünün altını oydu. Onun yerine emek, insan ve toplumun bir üyesi olarak haklara sahip işçilerin bir kapasitesinden ziyade, giderek piyasada basitçe alınıp satılan bir mala döndü.

Bu trendlerin ABD işçi sınıfı üzerinde etkisi tahrip edici oldu. 2011 itibarıyla sendikalar tarafından temsil edilen işçilerin %12'den bile az olmasıyla, Amerikan işyerleri neredeyse sendikasız bölgeye döndü.[1] İşçi sınıfı örgütlerinin kalbi olan otomobil ve çelik gibi imalat sanayilerinin çoğu yok edildi. 2011 itibarıyla özel sektörde çalışanların %7'den azı sendikalara üyeydi.

1. Bureau of Labor Statistics, Union Members Summary, 23 Ocak 2013, http://www.bls.gov/news.release/union2.nr0.htm.

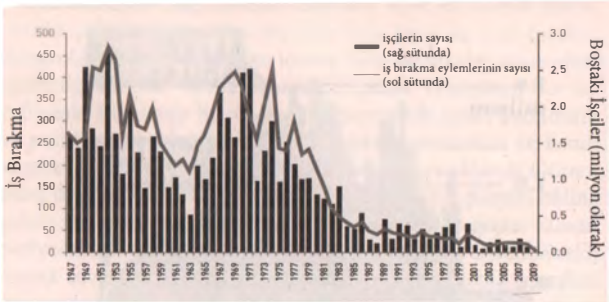
BOİ [Birleşik Otomobil İşçileri] ÜYELİĞİ[2]

Örgütlü emeğin ağırlık merkezi kamu sektörüne kaydı. 2011'de ABD kamu çalışanlarının (öğretmenler, polisler ve devlet hizmetindeki işçileri kapsar) %37'si sendikalara üyeydi: Özel sektör işçilerinden %5'ten daha fazla bir oran.[3]

Son 30 yıl, en azından İç Savaş'tan bu yana işçi sınıfının örgütsüzlüğünün en uzun dönemidir. Bu grevlerin düşüşünden bellidir. 1970'ler sırasında her yıl ortalama üç yüz büyük iş bırakma vardı. 2009'da sadece beş. 1946 zirve yılında, 4,6 milyon işçi greve gitti. 2009'da sadece 13.000 işçi greve gitti, %1'in üçte birinden az.

2. Walter P. Reuther Library; UAW; U.S. Department of Labor. Brent Snavely, "UAW Membership up for 2nd Year in a Row", *Detroit Free Press*, 31 Mart 2012, http://www.freep.com/article/20120331/business01/203310348/UAW-membership-up-for-2nd-year-in-a-row.

3. Bureau of Labor Statistics, Union Members Summary, 23 Ocak 2013, http://www.bls.gov/news.release/union2.nr0.htm.

Büyük iş bırakmaların ve
katılan işçilerin sayısı, 1947-2009[4]

ABD sendika üyeliği azalır ve geleneksel grevler çok nadirleşirken, yeni mini isyan formları doğdu. Bu mini isyanlar, sık sık çalışan insanların problemlerine ve ihtiyaçlarına yeni hitap etme yolları barındırıyordu. Bunlar, tek bir işyeri ya da işvereni daha az hedef alıyor; elit zengin ve güç karargâhlarını ve uğrak yerlerini hedefliyorlardı. Öne çıkardıkları meseleler, özel bir grup işçi ve işvereni arasındaki ilişkilere genel olarak çalışan insanları etkileyen problemlerden daha az odaklanıyordu. Bunlar, sıklıkla farklı kimlikleri olan insanların geniş bir koalisyonu tarafından idare ediliyordu. Genellikle daha geleneksel emek örgütlerini içerseler de, merkezî ulusal organizasyonlardan daha çok, toplumsal hareketler ve hükümet dışı organizasyonlar (sivil toplum örgütleri) ağı tarafından koordine edildiler. Sıklıkla küresel olarak bağ kuruyorlardı ve çoklu seçim bölgeleri ve çoklu meseleleri vardı. Aniden ortaya çıkışları, formları ve yelpazeleri çoğu kez katılımcıları ve yakın gözlemcilerini bile şaşırttı. Bir

4. U.S. Bureau of Labor Statistics. Reliable Plant, Chart: U.S. Work Stoppages in 2009, http://www.reliableplant.com/Read/22994/Chart-work-stoppages-2009. This data is from the BLS Work Stoppages Program. See "Major Work Stoppages in 2009" news release USDL 10-0170. 1947 yılına giden büyük iş durdurma serileri, 1.000 ya da daha fazla çalışanı etkileyen ve en az bir vardiya devam eden grev ve lokavtları kapsar.

boyutludan ikiboyutlu –asimetrik olsa da– sınıf savaşına geçişi somutlaştırdılar.

Seattle Muharebesi

Küreselleşme ve neoliberalizm başlarda ulusal ekonomi ve politikaya dayalı hareketlerin kafasını karıştırdı. Fakat giderek hareketler, yeniden yön tayin etmeye başladı ve birbirleriyle meseleler ve ulusal sınırlar aşırı temas kurdu; bu, "küresel adalet" ya da "anti-küreselleşme" hareketi ya da "aşağıdan küreselleşme" olarak bilinmeye başlanan zayıf bir yakınlaşmaydı.

"IMF isyanları" dalgası, uluslararası finans kurumları tarafından dayatılan "yapısal uyum" kemer sıkma önlemlerini protesto eden yoksul ülkeleri kapladı, zengin ülkelerdeki büyük "yıldönümü" gösterilerinde küresel yoksulluk için borçların ertelenmesi talep edildi. Dünyanın her tarafından küçük çiftçiler, tarımsal sanayi şirketleri tarafından teşvik edilen ticaret anlaşmalarıyla savaşmaya katıldı. Çevre ve insan hakları grupları, Hindistan'dan Brezilya'ya kadar [birçok] ülkedeki, hem çevreyi hem de yerel insanları tehdit eden devasa baraj ve otoban projelerine karşı kampanyalar yaptı. Dünyanın her tarafından kadın grupları, kadın haklarını uluslararası olarak korunmuş insan hakları olarak tanımlamak, yoksul ülkelerdeki kadınlar üzerinde yapısal uyumun etkilerine karşı çıkmak ve birinci dünyadaki benzer politikaların "refah reformu" gibi bazı formlarda ortaya çıkmasına muhalefet etmek için bir araya geldi. Tüketici hareketi, ticaret anlaşmalarının önerdiği yiyecek ve ürün güvenlik şartlarının erozyona uğramasına direnç gösterdi. Küresel emek ağları, tehdit altındaki işçiler için dayanışma desteği örgütledi, işçi haklarını teşvik etti ve işçi karşıtı ticaret anlaşmalarına direndi.[5]

Aşağıdan küreselleşmenin doğuşu giderek hem katılımcıları hem de gözlemcileri yeniden organize etti. *The Econo-*

5. Bu hareketlerin doğuşu uzun uzun anlatılmıştır: Jeremy Brecher and Tim Costello, *Global Village or Global Pillage*, South End Press, Boston, 1994 ve Jeremy Brecher, Tim Costello, and Brendan Smith, *Globalization from Below*, South End Press, Boston, 2000.

mist'deki "Sivil Toplum Kuruluşları [STK]" başlıklı olağanüstü bir makalede işaret edildiği gibi "Küreselleşmenin kendisi bir sürü kaygıyı alevlendirdi: Çevre, işçi hakları, insan hakları, tüketici hakları konusunda" vb.[6] Ve bunu "STK oğulu" olarak nitelendirdiği şeyin 1990'larda ortaya çıkmasının sonucu olarak tanımladı. 1994'te "Elli Yıl Yeter" kampanyası Dünya Bankası'nın yıllık toplantısını hâkimiyeti altına aldı. 1998'de "tüketici hakları aktivistleri ve çevrecilerin buna özel bir koalisyonu" Multilateral Agreement on Investment'ı [Çok Taraflı Yatırım Anlaşması / ÇTYA] batırmaya yardımcı oldu. "Küresel bir STK koalisyonu" olan Jubilee 2000, "en yoksul ülkelerin borçlarında dramatik bir azaltlama" için örgütlendi.[7] Yüzlerce STK ve birçok küçük ülke hükümeti, yasadışı kara mayınları için bir kampanya örgütledi. Nike, denizaşırı fabrikalardaki kötü emek koşulları; Nestle, yoksul ülkelerde toz bebek mamaları pazarlanması ve Monsanto, genetiği değiştirilmiş yiyecekler yüzünden hedef hâline geldi.

The Economist, yeni internet temelli iletişim teknolojilerinin, enformasyon paylaşmayı ve bağlantı kurmayı kolaylaştırdığının altını çizdi. Mesela ÇTYA'nın yenilgisi, "bir STK tarafından internete gönderilen bir metin taslağı, ona karşı mobilize olacak yüzlerce düşman takipçi grubuna imkân verdiği" zaman mühürlendi."[8]

1999 başlarında Dünya Ticaret Örgütü'nün yeni milenyuma başlama vuruşu yapmak üzere yılın sonunda Seattle'da büyük bir zirve toplantısı yapacağı lafları sızdı. Bu sıradan bir uluslararası ekonomik toplantı olmayacaktı. Küresel ekonomiyi yönetecek yeni kuralların; aslında taraftarlarının ilan ettiği, küresel yönetişimin yeni yapısının, müzakere edilmesiyle başlayacaktı.

6. "The Non-Governmental Order", *The Economist*, 11-17 Aralık 1999.
7. Brecher, Costello, and Smith, *Globalization from Below*, s. 82.
8. A.g.e., s. 83.

Tarihsel öneminin altını çizmek için yeni müzakerelere "Milenyum Raundu" adı takıldı.

Amerika Birleşik Devletleri, Kanada ve Meksika'daki Emek ve toplumsal hareketler şirketlere sermaye hareketliliği için haklar veren ve onları çevre ve tüketici yasaları gibi "ticaretin önündeki engellerden" koruyan, 1993'teki Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması'nı (NAFTA) engelleme çabalarının başarısızlığının acısını hâlâ çekiyordu. NAFTA'ya yeni bir emek ve halk hareketleri koalisyonu ve eğitim ve lobi yapmak için eşi görülmemiş ortak taban seferberliğine katılan STK'ler muhalefet etti. Siyah rahipler, sendikacılar, tüketici savunucuları ve çevrecilerin ortak delegasyonu tarafından ziyaret edilen senatörler ve kongre üyeleri hayretler içinde kaldı. Kongre'deki final oylamasında, NAFTA muhalifleri net olarak çoğunluğu elinde tuttu; Seattle King County Emek Konseyi'nden Ron Judd'un dediği gibi, sonunda "Amerika Birleşik Devletleri'nin başkanının uçaklar, gemiler, özel projeler ve yüz milyonlarca dolarla oy satın aldığını gördük".[9]

NAFTA'nın sol muhalifleri tarafından meclisten hızla geçirildiği algısı, muhafazakâr politikacıların, özellikle Demokratik Parti'yle geleneksel müttefiklerinin gözünü açtı. DTÖ'ye yeni tür bir muhalefetin temelini attı. Hem çeşitli destek gruplarını hem de çok farklı eylem formlarını kapsıyordu.

Çevre, emek, tüketici, aile çiftliği, dinî, insan hakları, öğrenci ve diğer grupların ulusal bir şemsiyesi olan Vatandaşlar Ticaret Kampanyası, 1992'de tüketici örgütü Kamusal Vatandaş tarafından kuruldu ve NAFTA'ya karşı birçok kampanyayı organize etti. 1.500 örgüt tarafından imzalanan bir bildiriye ön ayak oldu. Toplumsal hareketler için bir araç olarak internet henüz doğuyordu, DTÖ'ye karşı gelişmeye başlayan muhalefetin haberleri onlarca web sitesinden yayıldığında bu bir yeni icattı.

AEF-SÖK'ün DTÖ'ye muğlak, hatta nüanslı bir yaklaşımı vardı. Tüm "serbest ticaret" silindiri ABD sanayisizleşmesinin

9. Judd röportaj, WTO Tarih Projesi. Judd'un ithamlarına ilişkin belgeler için bkz.. John R. MacArthur, *The Selling of "Free Trade": NAFTA, Washington, and teh Subversion of American Democracy*, Hill and Wang, New York, 2000.

majör bir nedeni olarak algılansa da, II. Dünya Savaşı'ndan beri örgütlü emek ticaretinin serbestleşmesine destek vermişti. Kamyoncular başkanı James Hoffa, bu emek liderlerinin muğlaklığını şöyle ifade etti: "Bizim DTÖ'nün masasında bir yerimiz olacak ya da onu kapatacağız."[10] Başkan Bill Clinton, bazı emek ve çevre korumaları içeren "özel anlaşma" önerdiği zaman, sendikalar izleyecekleri yol konusunda bölündüler.

Seattle'daki yerel sendikacılar DTÖ toplantısının şehirlerinde yapılacağını öğrendiğinde, bunu hayatta bir kez ele geçecek fırsat olarak kabul ettiler. Ron Judd hatırlıyor: "Üyelerimiz de dahil çoğu insan DTÖ'nün neyi temsil ettiğini bilmiyordu." Fakat ticaretle ilgilenen sendikacılar arasında "bu konu etrafında üyelerimizi eğitmek için daha önce hiç olmamış fırsatlar elimize geçti" inancı vardı.

Washington Üniversitesi yakın zamanlarda pek çok yerel emek aktivistinin katıldığı 1919'daki Seattle genel grevinin yıldönümü anması için bir konferans yapmıştı. Seattle Emek Tapınağı'nda kısa süre sonraki bir toplantıda, Judd'a mükemmel bir dünyada, DTÖ çevresinde ne olduğunu görmek hoşuna gider mi, diye soruldu. Şöyle cevap verdi: "Mükemmel bir dünyada 1919'u tekrarlardık." "Denizcilik sendikalarındaki işverenlerle problemlerimiz olacağı için" temel, 1919 genel grevinin temeli olmayacaktır. "Gezegendeki, tecavüz edilip yağmalanan gezegendeki işverenlerle problemlerimiz olması temelinde" olacak, "değil mi?"

Judd fiilen bir genel grev çağrısı yaparken, Seattle emek hareketi büyük bir protestoya zemin hazırlamaya başladı. Bölgenin her yerinde DTÖ üzerine eğitim çalışmaları düzenlendi. Emek Konseyi Salonu'nda aylık, sonra haftalık olarak okul içi tartışmalar ve kitlesel mitingler yapıldı ve bir düzineden fazla "DTÖ'ye Hayır" semt grubu kuruldu. Milenyum Raund'a destek için çok sayıda yerel yardımcıya rağmen, Metropolitan İl Meclisi

10. David Solnit and Rebecca Solnit, *The Battle of the Story of the Battle of Seattle*, AK Press, Oakland, 2009, s. 77. Bu kitap Seattle Muharebesi olgusunu çarpıtan, zamanındaki ve müteakip medya anlatılarının özel olarak üzerine gider.

DTÖ'ye muhalefet eden güçlü bir önerge geçirdi. Seattle'daki emek hareketindeki bazıları sivil itaatsizlik çağrıları yaparken, Judd bunun emek programının parçası olmayacağını açıkça söyledi.[11] Ulusal AEF-SÖK yetkilileri büyük bir olay organize etmek için Washington'dan uçakla gelmeye başladı; fakat onun alacağı duruşun kuvvetinin bir sınırı olduğunu da vurguladılar.

1998 başlarında, Meksika, Chiapas'daki Zapatistaların çağrısıyla toplananlardan doğan, Serbest Ticarete Karşı İnsanların Küresel Eylemi (İKE) adlı bir ağ ve DTÖ (İKE), dünyanın her tarafındaki 100'den fazla şehirde DTÖ'ye karşı bir dizi "Küresel Eylem Günleri" koordine etti. Amerika Birleşik Devletleri'nde İKE eylemleri, baştan aşağı Batı Kıyı şehirlerinden Şirket Küreselleşmesine Karşı Doğrudan Eylem Ağı (DEA) formlarına kadar "barış aktivistleri, anarşistler, çevreciler, uluslararası dayanışma grupları ve bağımsız radikallerin gevşek kümelenmesine" ilham verdi.[12] Bir çağrı yayımladı: "Bizler Dünya Ticaret Örgütü'nü kapatmak için 30 Kasım Salı günü geniş çaplı, iyi örgütlenmiş, yüksek görünürlüğü olan eylemler planlıyoruz. Dünya Ticaret Örgütü'nün hayatlarımız, toplumlarımız ve dünyamızla ilgili demokratik olmayan, sorumsuz, yıkıcı kararlar almaya hakkı yoktur. Bizler şiddetsiz ve yaratıcı şekilde onların toplantılarını engelleyeceğiz."[13]

Protesto şiddetsiz, mülk tahrip etmeyen "eylem anlaşmasına" ve hapishane dayanışmasına dayanıyordu. Protestocular delegelerin "sözcü konseyleri" vasıtasıyla koordine edilecek 5 ila 25 üyeli "sempatizan grupları" kurdular.

Doğrudan eylemciler, yeni iletişim araçlarını geniş çaplı kullandı. Örneğin dünyanın ilk Bağımsız Medya Merkezi (BMM ya da Indymedia) halktan gazetecilerin protesto haberleri yaydığı bir sanal vitrin ve web sitesi açtı. DEA daha bilinen yöntemler de kullandı; yol etkinlikleri organize ettiler, sivil itaatsizlik

11. Martha Baskin röportaj, WTO Tarih Projesi, http://depts.washington.edu/wtohist/interviews/Baskin.pdf.

12. Chris Dixon, David Solnit and Rebecca Solnit, *The Battle of the Story of the Battle of Seattle*, AK Press, Oakland, 2009 içinde, s. 77.

13. David Solnit, A.g.e., s. 25.

konusunda binlerce kişiyi eğittiler ve 100.000 posta kartı ve 50.000 büyük sayfa dergi dağıttılar. İKE'den Uluslararası ve Doğu Kıyısı aktivistleri, New York'dan Seattle'a yirmi şehirlik bir konvoy düzenledi.

Sonuç çeşitli güçlerin; emek, çevreciler, öğrenciler ve STK'ler, cemaat grupları ve diğer aktivist destekçilerinin yakınlaşmasıydı. Hepsi de küreselleşmenin yönüne karşı çıkmak istiyordu. Hepsi de NAFTA'ya karşı yürütülmüş lobicilik türü çabalardan, doğrudan kitle seferberliğine kadar harekete geçmek istiyorlardı. Bu gruplar sık sık birbirleriyle iletişim kuruyordu; fakat hedeflerinde ya da taktiklerinde birlik olmaktan çok uzaktılar.

DTÖ'nün binyıl raundunun başlamasından önceki hafta, protestocular Seattle'da günlük eylemler başlattı. Gap'ın çalışma şartları kötü işyeri emeği kullanmasına, bayrakların indirmesine ve bazı tutuklamalara karşı gösteriler ve semt geçit törenleri vardı. Öğrenciler Washington Üniversitesi'ne yürüdü. Kırmızı mini etekli amigo kızlar Seattle'ın yıllık Bon Marche yürüyüşüne sızdı. Critical Mass bisikletçileri, bisikletlerini DTÖ toplanmasının planlandığı kongre merkezinin ön kapılarında ve bütün ön cephesinde sürdü. Uzun bacaklı akrobatlar, palyaçolar, bando takımı ve "benden faydalanma" yazılı pankartlarlarıyla Capitol Hill Mahallesi'nden 1.000 kişilik bir yürüyüşe, çelik işçileri öncülük etti.[14] DEA Doğu Denny Way'de eski bir depo ve dans kulubünde bir Yakınlaşma Alanı açtı, "Denny Alanı" adı takıldı. DTÖ yandaşlarının DTÖ karşıtı parodisi olan, online gazete, Seattle *Post-Intelligencer* şehri kapladı.

29 Kasım Pazartesi, DTÖ delegeleri Seattle'a gelmeye başlarken, protestocular da, çoğu cep telefonları ve fotoğraf makineleriyle silahlanmış vaziyette geldi. 75 kişi metruk bir binayı işgal etti. Gözüpek aktivistler elli metrelik bir vinçten bir pankart astı. DTÖ'nün tehlikedeki türleri koruyan yasaları kaldırmasını

14. Dixon, a.g.e., s. 82-85.

dramatize etmek için çoğu denizkaplumbağası kostümü giymiş, 200 kişi bir Sierra Club yürüyüşüne katıldı. Üçüncü dünyanın borçlarının silinmesi için dinler arası bir koalisyon, DTÖ'nün konferans merkezinin etrafını yedi kezden fazla dönen 5.000 kişilik bir insan zincirine öncülük etti.[15]

Salı günü Seattle'daki Uluslararası Dok ve Antrepo İşçileri (UDAİ), dok işçileri ve San Diego'dan Anchorage'a kadar Batı sahilinin geri kalanı DTÖ'yü protesto için bir günlük greve gitti.[16] O sabahın erken vakti DEA sempatizan grupları gizlice yerlerine girdi. Kongre merkezini çevreleyen bölge on üç "pasta dilimine" ayrılmıştı ve sempatizan grubu "kümeleri" her birini bloke etme sorumluluğunu almıştı. Sabah 07:30'da tören alayı aktivist Noel Babalar, denizkaplumbağaları, dev kuklalar ve bir "radikal amigo kızlar" takımıyla başladı.[17] DEA aktivisti Chris Dixon hatırlıyor: "Yürüyüş zamanına kadar neredeyse yirmi blok çembere alınmıştı, her bir kavşak, sokak arası ve otel girişi şiddetsiz protestocularca bloke edildi. Bazıları yalnızca kollarını birbirine dolayıp yolun ortasında oturuyordu. Bazıları "kilitli kutu" olarak bilinen, boru parçaları içinde kollarını birbirine kenetleyip geçirimsiz bir insan duvarı yaratmıştı. Bazıları da boyunlarını birbirine zincirlemek için U-kilitler ve bisiklet kabloları kullanmıştı."[18]

Lise ve üniversite öğrencileri kitle hâlinde okullarından çıktı ve şehir merkezine doğru yürüdü, Kongre Merkezi'ni kuşatan kalabalık büyüdü, tahminen öğleden önce 11:00 itibarıyla 10.000 kişi oldu.[19] ABD dışişleri Bakanı Madeleline Albright, ABD Ticaret Temsilcisi Charlene Barshefsky ve yüzlerce DTÖ delegesi

15. A.g.e., 86.
16. "Short Port Shutdown", *Los Angeles Times*, 29 Kasım 1999, http://articles.latimes.com/1999/nov/29/business/fi-38610; ve Martin McLaughlin, "Police Attack Protesters at Seattle WTO Meeting", World Socialist Web Site, 1 Aralık 1999, http://www.wsws.org/articles/1999/dec1999/wto-d01.shtml.
17. Dixon, David Solnit and Rebecca Solnit, *The Battle of the Story of the Battle of Seattle*, AK Press, Oakland, 2009 içinde, s. 89.
18. A.g.e.
19. A.g.e., s. 90.

otellerinden çıkıp Kongre Merkezi'ne gidemedi. Portland emek örgütçüsü Nancy Haque şöyle dedi: "Seattle'ın sokakları bizim."[20]

Sabahın erken saatlerinden itibaren her şehir merkezi bloğunda polis vardı. Başlangıçta polis protestoculara nasıl karşılık vereceği konusunda kararsız gibi görünüyordu; fakat zaman geçtikçe göz yaşartıcı gaz ve plastik mermi atmaya başladılar.

Bu arada çoğu mavi yakalı sendikacı 30.000'den fazla insan, ulusal AEF-SÖK tarafından düzenlenen bir yürüyüş için Seattle'ın Memorial Stadyumu'na doluştu. Sendika başkanlarına ek olarak kendi hükümetlerine –ve sıkça ABD hükümeti tarafından örtülü ya da açık arka çıkılan ABD şirketlerine karşı– muhalefet üzerinden sendika örgütlemek için savaşan dünyanın dört bir tarafından işçiler sahneye çıktı, erkek ve kadın kahramanlar olarak takdim edildi. Büyük bir grup çevreci genç, kaplumbağa kostümü giymiş şekilde göründüğünde, "Kamyoncular ve kaplumbağalar, sonunda bir arada!" şarkısı ortaya çıktı.

Podyumdan hiçbir şey söylenmezken, kongre merkezindeki karşı karşıya gelmenin söylentisi kalabalığa sızdı. Gösteri katılımcıları izinli bir yürüyüş için stadyumu doldururken, DEA aktivistleri onlara heyecanla şehir merkezinde olanları söyledi. Kalabalık AEF-SÖK görevlileri yürüyüşü Kongre Merkezi'nden uzağa yönlendirmeye çalışırken, binlercesi şehir merkezindeki protestoculara katılmak üzere resmigeçit yaptı. Bir yürüyüşçü daha sonra hatırlıyor: "Kimse o kalabalığın geçmesini durduramadı."

Sokaktaki hiç kimse mülk tahrip etmekten uzak durmayı içeren DEA'nın eylem anlaşmasını kabul etmedi. Siyahlar giymiş ve maskeli bazıları bir "Siyah Blok"a katıldı; polisten kaçarken Nike, Gap ve Bank of America'nın camlarını kırdılar. Diğer protestocular çöp bidonlarını ateşe verdi. Karşılığında kalabalıktaki birçok kişi "Şiddet yok!" diye bağırdı ya da iki parmağıyla barış işareti yaptı.[21]

Neredeyse herkes için şaşırtıcı olan, protestocuların Kongre Merkezi'ne erişimi tüm gün engellemeyi başarmasıydı. En

20. A.g.e., s. 91.
21. A.g.e., s. 92.

sonunda DTÖ yetkilileri açılış seremonisini iptal etti. Günün sonunda Seattle polis şefi Norm Stamper, *Seattle Times*'a şöyle dedi: "Seattle şehrini felç edeceklerini ve bunu bugün yapabileceklerini söyleyenler vardı."[22]

Clinton yönetimi ve Gizli Servis'in baskısı altında, yetkililer radikal olarak tutumlarını değiştirdi. Başlangıçtaki barışçıl protestolara hoşgörü ifadelerinden sonra, belediye başkanı bir "sivil olağanüstü hâl" ilan etti ve sabah 07:00'dan akşam 07:30'a kadar sokağa çıkma yasağı koydu. Gösteriler tavsasa bile, polis saldırganlığını giderek artırdı. En büyük abluka; polis, göz yaşartıcı gaz, plastik mermi ve şok bombalarıyla saldırdığı gece hazırlanıyordu. Protestocular dağıldı. Polis birçok protestocuyu Capitol Hill mahallesi içine kadar kovaladı ve göz yaşartıcı gaz attı ve hem protestoculara hem de bölge sakinlerine biber gazı sıktı. Günün sonu itibarıyla 68 kişi hapsedildi. Tıbbi gönüllüler, Denny Space'i bir acil kliniğine dönüştürdü.

Çarşamba sabahı itibarıyla vali, 400 Ulusal Muhafız'ın girmesini emretti. Polis Kongre Merkezi civarındaki şehrin 25'e 500 blokluk alanını işgal etti ve "meşru bir neden" olmaksızın giren herkesi tutukladı. Sivil özgürlükçüler buna "Anayasasız bölge" adını taktı. Çelik işçileri sendikası o öğleden sonra alanın dışında bir yürüyüş organize ettiğinde, polis yürüyüşçülere askerî tip göz yaşartıcı gaz ve şok bombalarıyla saldırdı. O akşam polis protestocuları yine Capitol Hill'e kadar kovaladı. Projektörlü helikopterler başların üzerinde uçuyor, polis içlerinde bir il meclisi üyesi de olan bölge sakinlerine göz yaşartıcılar atıyordu. Dükkânlar "Barışçıl protestocuları destekliyoruz" ve "DTÖ defol" yazan pankartlar astı. Tutuklanan 500 protestocu kent hapishanesine kapatıldı; "kımılda" emrini reddeden birçok mahkûma hücrelerinde biber gazı sıkıldı.

Perşembe sabahı itibarıyla Seattle'ın çoğu, gösterilerin bastırılmasına karşı bir curcuna içindeydi. 2.000 kişi bayraklar,

22. Alıntı A.g.e., s. 6; David Postman and Mike Carter, "Police Switch to New Strategy—They Say Rough Protest Caught Them Off Guard", *Seattle Times*, 1 Aralık 1999, http://community.seattletimes.nwsource.com/archive/?date=19991201&slug=2998731.

pankartlar, tabelalar, kuklalar ve ağzı tıkalı dev bir insan başıyla birlikte Capitol Hill'den şehir merkezine doğru yürüdü. Bazıları şarkı söylüyordu:

Çok ileri gittik,
Geri dönmeyeceğiz,
Sokakları adaletle dolduracağız,
Bizler özgürlük âşıklarıyız.[23]

Polis trafiği yürüyüşün etrafından yönlendirdi ve müdahale etmeye çalışmadı.

Daha sonra birçok kişi hapishaneye doğru yürüdü. Bir sempatizan grubu ana girişi bloke etti. Sonunda DEA hukuk ekibi, eğer blokaj kaldırılırsa DEA avukatlarının hapishaneyi ziyaret etmesine izin verilmesini şehrin kabul ettiğini bildirdi; bunun üzerine sempatizan grup çekildi. Capitol Hill'deki polis eylemi eleştirilerine üzülen belediye başkanı, sokağa çıkma yasağını kaldırdı ve protesto yapılmayan alanı daralttı.

Cuma günü İl Emek Konseyi bir yürüyüş düzenledi ve birkaç bin kişi, büyük halk desteğiyle şehir merkezine doğru yürüdü. Bazıları şehir hapishanesine yürüdü. Bazıları da birçok delegenin kaldığı Westin Oteli›ni ablukaya aldı.

Bu arada kongre merkezinin içinde DTÖ bir çıkmaza doğru gidiyordu. Üçüncü dünya hükümetleri, birinci dünya piyasalarına erişim sözleriyle küresel bir ticari anlaşmayı desteklemeye daha önce ikna edilmişlerdi. Fakat birinci dünya ülkelerinin bu sözleri tutmaya hazır olmadığı aşikâr oldu. Onun yerine kendi "serbest ticaret" versiyonlarını dayatmaya çalıştılar. ABD Ticaret Temsilcisi Charlene Barshefsky bir oturuma girdiğinde, Afrika delegelerince yuhalandı. En nihayetinde Afrika, Asya ve Latin

23. Dixon, David Solnit and Rebecca Solnit, *The Battle of the Story of the Battle of Seattle*, AK Press, Oakland, 2009 içinde, s. 98.

Amerika'daki 70 ülkeden delegeler bir anlaşma imzalamayı reddetti ve toplantı daha fazla görüşmeler üzerinde bir anlaşmaya varılmadan sona erdi. Seattle *Post-Intelligencer* hikâyeye: "Zirve başarısızlıkla sonlandı" başlığı attı.[24]

Sokaktaki protestocuların DTÖ'yü çıkmaza sokmakta önemli bir rolleri oldu. Eski ABD Uluslararası Ticaret Komisyon başkanı olan ticaret avukatı Peter S. Watson *The New York Times*'ta görüşmelerin başarısızlığını açıkladı: "Gördüğünüz şey DTÖ üyeleri arasında bazı gerçek anlaşmazlıkların yanı sıra, gösterilerin etkisi."[25] Bir yandan protestocular üçüncü dünya delegelerini, ticaretin serbestleşmesinin gerçekten onların yararına olup olmadığını sorgulamaya ve zengin ülkelerin önerilerine basitçe razı olmak için baskılara direnmeye yüreklendiriyordu. Öte yandan Başkan Clinton emek haklarını –birçok delege için kabul edilemez şeyler– ihlal eden ülkelere karşı yaptırımları onaylayarak, ABD işçilerinden gelen baskılara yanıt veriyordu.

Emekten ve kamudan gelen baskılar altında yetkililer çoğu tutuklu protestocuyu Pazar günü serbest bıraktı. Seattle Şehir Konseyi, Sorumluluk İnceleme Komitesi'nin etkileyici bir DTÖ raporunu daha sonra açıkladı:

> Göstericiler de dahil toplum üyeleri, yanlış planlanmış ve bazen "sokakları temizlemek" için anlamsız polis eylemlerinin kurbanıdır. Polis yanıtı, özellikle Capitol Hill'de, bazen karşı karşıya olunan tehditle orantısız oldu. İncelememizde vatandaşlara görünüşe göre gereksiz saldırıların tedirgin edici örnekleri bulundu; profesyonel bir emniyet görevlisinden ziyade öfke ve korkuyla motive oldukları görülen yetkililerce göz yaşartıcı gaz, biber gazı, plastik mermi ve "yumuşaksaçma [beanbag]" gibi öldürücü olmayan silahların kullanımı gibi.[26]

---

24. A.g.e., s. 104.
25. Joseph Kahn and David E. Sanger, "Trade Obstacles Unmoved, Seattle Talks End in Failure", *New York Times*, 4 Aralık 1999, http://www.nytimes.com/1999/12/04/world/trade-obstacles-unmoved-seattle-talks-end-in-failure.html?pagewanted=all&src=pm.
26. WTO Sorumluluk İnceleme Komitesi Raporu, Seattle City Council, 14 Eylül 2000, s. 4, http://www.seattle.gov/archive/wtocommittee/arcfinal.pdf.

2007 Ocak'ta protestocular illegal ve anayasaya aykırı kitlesel tutuklamalar için Seattle şehir yönetimine karşı açılan bir toplu davayı kazandı.[27]

Seattle Muharebesi kamuda, daha önce hiçbir şeyin olmadığı kadar, küreselleşme meselesi yarattı. 2000 Ocak'ında *Business Week* tarafından yapılan bir kamuoyu yoklamasında, Amerikalıların %52'sinin Seattle'daki protestoculara sempati duyduğu ortaya çıktı.[28] Seattle protestoları kısa sürede, Washington'dan İtalya, Genova'ya kadar Dünya Bankası, IMF ve G-8 gibi küreselleşmenin diğer cisimleşmiş hâllerine karşı büyük gösteriler tarafından takip edildi. Seattle'dan bir yıl sonra şirketlerin öncülük ettiği küreselleşmeye karşı hareket, o zamandan beri dünya çapındaki eylemleri koordine etmek için bir araç sağlayan Dünya Sosyal Forumu'nu başlattı.[29] DTÖ, kurucularının niyetlendiği şeyin bir gölgesi hâlinde, ağır aksak ilerledi. Seattle popüler muhalefet ya da elit çıkmaz yüzünden iptal edilen birkaç toplantının sadece birincisiydi.[30]

Seattle yakınlaşması, küreselleşmenin hem ulusal hem de çıkar grubu bağlarını aşan ortak çıkarlar yarattığını gösterdi. Yazar ve aktivist Vandana Shiva'nın Seattle sonrasında yazdığı gibi:

> İşçi, çevrecilerle elele verdiğinde; Kuzeyli çiftçi ve Güneyli çiftçi genetiği değiştirilmiş mısıra "hayır" demeye söz verdiğinde, onlar özel ilgileri olarak davranmazlar. Her yerdeki, tüm insanların ortak çıkarları ve ortak haklarını savunurlar. Çiftçilere karşı tüketicileri, Güneylilere karşı Kuzeylileri, çevrecilere karşı işçiyi yarıştırmaya kalkışan böl ve yönet politikası, başarısız oldu.[31]

27. David Solnit, David Solnit and Rebecca Solnit, *The Battle of the Story of the Battle of Seattle*, AK Press, Oakland, 2009 içinde, s. 8.
28. A.g.e., s. 12.
29. A.g.e., s. 52.
30. A.g.e., s. 14-15.
31. Alıntı Brecher, Costello, and Smith, *Globalization from Below*, 15.

Aşağıdan küreselleşme kendini, insanların ve çevrenin dünya çapında çıkarlarını temsil eden bir küreselleşme karşıtlığı olarak tesis etti. Küreselleşme çağının kalıcı bir özelliği ve bağımsız bir güç hâline geldi. Seattle Muharebesi, dünyanın her yerindeki hükümetlere şirket çıkarları hükmettiğinde bile, dünya halklarının ortak çıkarlarının peşinde koşacak şekilde hareket edebileceğini gösterdi.

Yeni binyılın arifesindeki DTÖ'ye Seattle meydan okuması, 21. yüzyıl başlarının mini isyanlarını karakterize etmeye başlayan birçok unsuru içeriyordu. Katılan gruplar, tüm çalışan insanları etkileyen bir dizi uzun vadeli probleme hitap etti. Hareket bu problemleri küresel bir bağlama yerleştirdi ve koordine edilmiş küresel eylemi çarenin zorunlu bir parçası olarak sundu. Doğrudan Eylem Ağı gibi yatay ağlaşmış örgüt formlarıyla, sendikalar gibi ileri derecede kurumlaşmış örgütleri kombine etti. Onun hem gayrimeşruluğunu hem de kırılganlığını göstermek için, bir güç zirvesini simgeleyen bir olay mahalli hedefledi. Ve son derece militan şiddetsiz doğrudan eylem ve sivil itaatsizlik kullandı; fakat, içlerinden birinin tek başına yapabileceğinden çok daha güçlü bir kuvvet yaratmak için, bunları destekleyici ama daha az militan eylemlerdeki kitlesel katılımla kombine etti.

Gölgelerin İçinden[32]

2006 İlkbaharında ABD'nin 160 şehrinde yaklaşık 5 milyon insan, göçmen hakları ve sadece doğru belgeler olmadan Amerika Birleşik Devletleri'nde olmayı bir suç sayan yasalara karşı gösteri yaptı.[33] Bu yürüyüşler ve nümayişler göçmen hakları için dünyada daha önce görülmüş en büyük kamusal gösteriler oldu.[34]

32. 2005 baharındaki göçmen ayaklanmasının bu anlatımı ağırlıklı olarak şuradan alındı: Kim Voss and Irene Bloemraad (Ed.), *Rallying for Immigrant Rights: The Fight for Inclusion in 21st Century America*, University of California Press, Berkeley, 2011.

33. Kim Voss and Irene Bloemraad (Ed.), *Rallying for Immigrant Rights: The Fight for Inclusion in 21st Century America*, University of California Press, Berkeley, 2011, s. 3.

34. A.g.e., s. 4.

Gösteriler küresel ekonominin, ABD göçmen politikalarının ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Latinlerin birbirine dolanmış tarihinden kaynaklandı.

Ekonomik küreselleşme insanların küresel hareketliliğini radikal olarak artırdı. Birçok göçmen ekonomik ve askerî problemler yüzünden vatanlarını terk etmişti; diğerleri çoğu kez ticaret ve savaş tarafından alevlendirilen göç hattını takip ederek fırsatlar aradı. Yasalar ne olursa olsun işverenler ucuz emek arar. Gerçekten uluslararası göç sıklıkla işçileri küresel bir dibe doğru yarışta birbirleriyle kapıştırır.

Göç politikası uzun zamandır ABD politikası ve ekonomisinde bir parlama noktası oldu. 1965 tarihli Göç ve Milliyet Yasası, Amerika Birleşik Devletleri'nin çarpıtılmış göç tarihinde yeni bir bölüm açtı. Asyalılar için eskiden beri devam eden ırkçı kota sınırlamalarını sonlandırdı. Fakat ilk kez Meksika, Orta ve Güney Amerika ve Karayipler'i içeren "Batı Yarıküre"den yasal göçleri sınırlandırdı, onlara sadece 120.000, bir yıllık daimi oturma vizesi sağladı.[35]

Sonraki 40 yılda 19. yüzyıl sonlarının büyük akımıyla rekabet edecek derecede bir göç artışı görüldü. 2006 itibarıyla 37,5 milyon yabancı ülke doğumlu yerleşimci var Amerika Birleşik Devletleri'nde; bu, ABD nüfusunun %12,5'u. Üçte ikisinden fazlası yasal olarak izinli. Dünyadaki her ülkeden gelirlerken, yaklaşık yarısı Latin kökenli.[36]

Latinolar her zaman ABD nüfusunun parçası olmuştu. 1970'te Amerika Birleşik Devletleri'nde 9,6 milyon Latino vardı: Nüfusun %5'inden biraz az.[37] 2006 itibarıyla 44,3 milyon Latin vardı: ABD nüfusunun %15'i, %60'ı ABD'de doğmuştu[38] ve artışın çoğu yüksek doğurganlık oranına bağlıydı. Fakat 20. yüzyılın sonlarında Latin ülkelerinden, yaklaşık üçte ikisi Meksika'dan, göçte keskin bir artış da görüldü.[39] 2006 itibarıyla Meksika,

35. A.g.e., s. 13.
36. A.g.e., s. 17.
37. A.g.e., s. 13.
38. A.g.e., s. 17.
39. A.g.e., s. 16.

ABD'deki tüm göçmenlerin yaklaşık üçte birini tedarik etti.[40] Bu göç, kısmen küçük ölçekli Meksika tarımının tahrip edilmesi ve NAFTA'ya geçişi ve Meksika'nın küresel ekonomiye entegrasyonunu takip eden kitlesel işsizliği yansıtıyordu.

Savaş ve ekonomik problemlerin tahrik ettiği göçmen akışı, ABD'nin kısıtlayıcı göçmen yasalarıyla çarpıştı. 2006'da ABD'deki göçmenlerin yaklaşık %30'unun yasal evrakı yoktu. Evraksız yerleşimcilerin beşte dördü Latin'di. Bunların yaklaşık %60'ı Meksika'da, yaklaşık %25'i Orta ve Güney Amerika'da doğmuştu.[41]

Yeni göçmenler göçmen karşıtı tepkileri ve göçmen karşıtı yasaları tetikledi. 1994'te California'da yasadışı göçmenleri, sağlık ve kamusal eğitim dahil, tüm sosyal hizmetlerden mahrum edecek 187 No'lu önerge geçti. 80.000 göçmen ve destekçisi gösteriler ve okul boykotlarıyla protesto etti. 1996'da Kongre, Yasadışı Göçmen Reformu ve Göç Sorumluluğu Yasası'nı geçirdi ve Sosyal Yardım Reform Yasası'na, göçmen karşıtı bir bölüm eklendi.[42]

16 Aralık 2005'te Temsilciler Meclisi, Wisconsin temsilcisi F. James Sensenbrenner'in kefil olduğu, Sınır Koruma, Anti Terörizm ve Yasadışı Göç Kontrol Yasası, HR 4437'yi geçirdi. Yasa, geçerli yasal evrak olmadan Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşamayı, bir kabahatten bir suça döndürdü. Herhangi birinin düzgün yasal evraktan yoksun insanlara yasal yardım, sosyal yardım ya da sığınak vererek yardım etmesini de bir suç yaptı.[43]

Yasa sadece evraksız göçmenleri değil, tüm Latin topluluğunu salladı. Yerel protestolar 14 Şubat haftasında, Pennsylvania Philadelphia, Delaware Georgetown ve Florida Fort Myers'ta 1.000 ila 5.000 kişilik gösterilerle başladı.[44]

40. A.g.e., s. 13.
41. A.g.e., s. 17.
42. A.g.e., s. 15.
43. A.g.e., s. 6.
44. A.g.e., s. 7.

2005 göçmen hakları protestoları tarihi üzerine çalışanlar, hareketi başlatmada hiçbir ulusal örgütün merkezî bir liderlik rolü oynamadığını kabul eder. Meksika Amerikan Yasal Savunma ve Eğitim Vakfı (MALDEF) ve Birleşmiş Latin Amerikalı Vatandaşlar Birliği (LULAC) gibi "ulusal ofisleri olan geleneksel Latin sosyal haklar grupları", "daha sonra kapsamlı göç reformları çevresinde yasal lobi faaliyetine katılsalar" da "2006 İlkbaharının ilk aylarında garip biçimde namevcuttu".[45] Fakat daha az resmî olan ağlar hareketin yayılmasında önemli bir rol oynadı. Örneğin 11 Şubat'ta Latin aktivist ve akademisyenlerin gevşek örgülü bir ağı olan İnsan Hakları İçin Ulusal İttifak, Sensenbrenner yasasının Senatodaki beklenen müzakerelerini etkileyecek ulusal bir protesto planlamak için Latin liderleri California, Riverside'da topladı. Sendikalardan, kiliselerden, topluluk temelli örgütlerden, savunma gruplarından ve içeriyi yeniden yoluna koyan üniversitelerden 500 katılımcı destekleyici kitlesel eylem yaptı.[46]

Yeni kurulan yerel grup koalisyonları ana örgütleme rolü oynadı. Örneğin Chicago'da ilk büyük gösteri "yerel bir İspanyol dili DJ"inin katıldığı "mahalle birliklerini, yerel bir Hizmet Çalışanları Sendikası (HÇS) ve bir AIDS eğitim topluluğu grubunu temsil eden 15-20 yerel Latin lider" tarafından örgütlendi. 10 Mart'ta örgütlenmeyi başlatmalarından üç hafta sonra, 100.000 yürüyüşçü sokaklara döküldü.[47] Olay "Dev uyanıyor" (*El gigante despierta*) diye adlandırıldı.[48] Denver'da "iki yerel göçmen hakları grubu, Amerikan Dostluk Hizmet Komitesi, yerel bir HÇS ve Colorado Katolik Konferansı" tarafından 25 Mart yürüyüşü koordine edildi.[49] Yerel aktivistler "kimi büyük, merkezî örgütlerin buyruklarıyla kısıtlanmadan, büyük bir şeyin parçası olma, diğerlerinin başarıları ve stratejilerinden beslenme duygusundan yararlandılar".[50]

45. A.g.e., s. 22-23.
46. A.g.e., s. 46.
47. A.g.e., s. 23.
48. A.g.e., s. 46.
49. A.g.e., s. 23; bkz. Lisa M. Martinez A.g.e., s. 129.
50. A.g.e., s. 24.

Kritik bir rolü; mahalle birlikleri, hemşehri derneklerini andıran örgütler ve önceki göçmen kuşağının köylü örgütleri oynadı. Bir biliminsanının "iki uluslu muhacir sivil toplum"[51] dediği şeyin bu cisimleşmeleri genellikle, sosyal etkinlikler düzenledi ve üyelerinin geldikleri topluluklardaki projeler için para topladı. Chicago'daki Casa Michoacan 10 Mart seferberliği için ilk organize edilen mitinglere ev sahipliği yaptı. Los Angeles'taki Hermandad Mexicana şubeleri ve Dallas'ta Casa Guanajuato benzer roller oynadı.[52]

Göçmenler ABD emek hareketinde her zaman büyük bir rol oynarken, tarihinin her döneminde örgütlü emek, genel olarak göçün sınırlandırılmasını destekledi. 20. yüzyılın sonuna kadar örneğin AEF-SÖK, evrakı olmayan göçmenleri çalıştıran işverenleri cezalandıran "işveren yaptırımlarını" destekledi. Bununla birlikte işgücü içinde göçmenlerin oranı artarken, bazı sendikalar onları örgütlemek için yenilikçi çabalara girişti. Örneğin 1980'lerin sonunda HÇS'nin Kapıcılara Adalet kampanyası, büyük şehir merkezi binalarındaki, ekseri göçmen, birçok işçiye sendika hakkını kabul ettirmek için militan taktikler kullandı. Bina sorumlularını, hazır giyim işçilerini, otel ve lokanta işçilerini temsil eden sendikaların lobi çalışmalarıyla, 2000'de AEF-SÖK Yürütme Konseyi beklenmedik şekilde göçmen kanunundaki işverene müeyyide öngören hükmün kaldırılması ve hemen bütün yasadışı göçmenler için genel affı oylayarak kabul etti.[53]

2003'de AEF-SÖK tarafından desteklenen BB [BURADA BİRLEŞ/UNITE HERE] ve HÇS ülke çapında Göçmen İşçilere Özgürlük Yürüyüşü tertip etti. Sonuç, bir gözlemcinin yazdığı gibi, "otobüslerin durduğu 93 şehir ve kasabadaki işçi sendikaları, topluluk temelli örgütler ve dinsel, öğrenci ve göçmen hakları grupları arasındaki ilişkilerin gelişmesiydi."[54] Birçok emek örgütü, özellikle HÇS Şube 32BJ ve New York'daki 1199 ve HÇS Şube 1877, BB gibi büyük göçmen ve Latin üyeleri olanlar ve

51. A.g.e., s. 27.
52. A.g.e., s. 51.
53. A.g.e., s. 26.
54. A.g.e., s. 24.

Los Angeles'taki Los Angeles İl Federasyonu, 2006 eylemleri için yerel koalisyonlarla birlik içinde çalışmada büyük bir rol oynadı.

Dinsel örgütler, özellikle Katolik Kilisesi birçok yerde önemli katkı yaptı. Hareket Los Angeles'ın kardinali Roger Mahony'nin desteğini aldı; 1 Mart Büyük Perhiz günü konuşmasında, Katoliklere, eğer yasalaşırsa kanuna karşı koymalarını söyledi, tavrı için hapishaneye girme riskine gönüllü olacağını ifade etti ve rahipler ile halktan Katoliklerden de aynı şeyi yapmalarını istedi.[55]

Yerel göçmen, işçi ve dinsel örgütlerin katılımı beklenebilse de eşsiz bir rolü Hispanik DJ'ler ve diğer medya kişilikleri oynadı. Aktivistler ulusal olarak sendikalandırılmış Renan Almendarez Coello ve Eduardo Sotelo gibi DJ'lerle görüştü, onlara enformasyon sağladı ve destek istedi. Protestolar onların şovlarında sürekli bir tema hâline geldi. Kendi göç tarihlerini canlı bir şekilde paylaştılar: Eddie Sotelo, namı diğer "*El Piolín*", 1986'da, 20 yıl sonra Los Angeles'ın en yüksek reytingli sabah radyo şovu sunucusu olmak için, bir arabanın bagajında Amerika Birleşik Devletleri'ne nasıl girdiğini anlattı.[56] Radyo şovları "pür ticari eğlence mekânlarından, göç reformu üzerine büyük bir demokratik belediye binası toplantısından aşağı kalmayan bir şeyi kurmaya doğru genişledi".[57] Chicago'daki 1 Mayıs yürüyüşüne katılanlar üzerine bir incelemede, yarıdan fazlasının bunu radyo ya da televizyondan öğrendiği görüldü.[58]

İlk protestocuların ardından ülkenin her yanından Latin ve diğer öğrenciler, hareketi daha da genişleten okul boykotları örgütlemeye başladı. Örneğin 28 Mart César Chávez günü orta ve lise öğrencilerinin Las Vegas boykotu, mahalle birlikleri, Aşçılar Sendikası ve kilise gruplarının katılımını teşvik etti.[59] "Fakslar, cep telefonu mesajları, e-mailler, web siteleri ve bloglar enformasyonun hızlı yayılmasına ve kısa mesajlar ve cep telefonlarıyla beslendiği öne sürülen "kendiliğinden" okul boşaltma

55. A.g.e., s. 46.
56. A.g.e., s. 46-47.
57. Pierrette Hondagneu-Sotelo and Angelica Salas; alıntı A.g.e., s. 24.
58. A.g.e., s. 24.
59. A.g.e., s. 23.

hikâyeleri gibi gevşek ağ koordinasyonlarına imkân tanıdı".[60] Bir tahmine göre 2006 eylemlerine katılanların dörtte biri, bir milyondan fazlası, çocuk ya da yeniyetmeydi.[61]

Bu arada yürüyüşler ve gösteriler büyümeye ve yayılmaya devam etti. Los Angeles'ta 25 Mart'ta, 25 Mart Koalisyonu tarafından organize edilen "Gran Marcha"ya 0,5 ila 1 milyon kişi katıldı.[62] 9 Nisan'da Dallas'daki "Mega Marcha" 350.000 ila 500.000 kişi çekti. 10 Nisan New York City'deki olaylar 300.000'den fazla kişi çekti. Gösteriler etnik olarak daha çeşitli hâle geldi, katılım Latin ve göçmen topluluğuna ve ötesine yayıldı.[63]

Dünya çapında Uluslararası İşçi Günü olarak kutlanan 1 Mayıs'ı Ulusal Eylem Günü olarak organize etmek için Nisan'da bir konferans ve miting sağanağı görüldü. Planlar web sitelerinde görülmeye başladı. Gruplar mesajlarını ve hedeflerini sıralamaya başladı. 1 Mayıs'ta gösteriler Alaska'dan Florida'ya kadar 40'tan fazla eyalete yayıldı. Los Angeles'ta 650.000 kişi yürüdü; Chicago'da 400.000. Fakat gösteriler, Amerika Birleşik Devletleri'nin her tarafındaki göçmenlerin büyüyen coğrafi çeşitliliğini yansıtarak çok sayıda küçük toplulukta da cereyan etti.

Taktikler ve mesajlarla ilgili bazı ayrımlar vardı. Daha militan gruplar bir günlük ekonomik boykot ve "Göçmensiz bir gün" sloganıyla grev öneriyordu. Diğerleri harekete karşı bir tepkiye ve grevcilere misillemeye neden olabilecek böyle bir olaydan korkuyordu. 1 Mayıs'ta Los Angeles'ta bir iş bırakma savunan gruplar, bir gün ortası mitingi organize etti. Diğerleri "Biz Amerikayız" koalisyonu kurdu ve katılımcıların işiyle bağdaşmazlığı en aza indirecek zamanlamayla bir akşamüstü yürüyüşü yaptı. Birçok katılımcı ikisine de gitti.[64]

60. A.g.e., s. 24.
61. A.g.e., s. 27.
62. A.g.e., s. 47.
63. A.g.e.
64. A.g.e., s. 48.

Gösteriler son derece barışçıldı.[65] Yerel polis ve federal göç yetkilileri yürüyüşçülerin göç statülerini kanıtlamaya ya da katılım için onlara misilleme yapmaya yeltenmedi.[66] Göstericiler sloganlar ve önceki aylarda ortaya çıkan ikonografiyle eğlendi. Kalabalık, sıklıka Amerikan bayrağı altında yürüyen, bir beyaz tişört okyanusuydu. Afişlerde "Biz işçiyiz, suçlu değil!", "Evet, yapabiliriz!" (*Si, se puede!*) ve "Bugün yürüyoruz, yarın oy kullanacağız!" yazıları okunuyordu.[67]

Hareket üzerine bilimsel bir değerlendirmede şunlar ifade ediliyordu: "Şubat 2006'daki ilk protestoların arifesinde hiç kimse, deneyimli politik gözlemcilerden sıradan aktivistlere kadar, göçmen protestolarının büyüklüğünü ve hızlı yayılmasını öngöremedi."[68] Yürüyüş raporları "hemen her zaman yüksek katılım oranının yerel örgütleyicileri şaşırttığını belirtiyordu".[69]

Bu kısmen göçmen olan Amerika Birleşik Devletleri'ndeki insanların %12'sinin ve özellikle ilkbahardan, 2006 gösterilerinden önce evraksız olanların önemli bir azınlığının neredeyse görünmez oluşunu yansıtıyordu. Yürüyüşler "kaderleri üzerine ulusal diyalogda işitilme hakkı iddia eden geniş ve sesli bir göçmen topluluğunun kamuoyunun gözünün içine nüfuz edişine" işaret eder.[70] Bir "görünürlük dili" konuşuyorlardı.[71] Yürüyüşlerde sık duyulan bir çığlık "Gölgelerin içinden!" idi.

Mitinglere ve yürüyüşlere Amerika Birleşik Devletleri'nde doğan insanlar ile dünyanın çok farklı yerinden göçmenler katılırken, katılanların net bir çoğunluğunu oluşturan Latinolar uzun zamandır ABD vatandaşı olanlarla birlikte ondan fazla İspanyolca konuşulan ülkeden yasal ya da yasadışı göçmenleri kapsıyordu.[72] Örneğin Chicago'daki katılımcılar görece farklıydı; fakat yürüyüşçülerin dörtte üçü Latino'ydu. Marşlar genellikle

65. A.g.e., s. 4.
66. A.g.e., s. 35.
67. A.g.e., s. 44.
68. A.g.e., s. 18.
69. A.g.e., s. 23.
70. A.g.e., s. 44.
71. A.g.e., s. 5.
72. A.g.e., s. 3.

hem halk hem de katılımcılar tarafından Latino ya da özellikle Meksika'ya özgü olarak algılanıyordu.[73] Aileler, kuşaklar ve farklı ülke kökenliler üzerinden yeni bir Latino kimliğinin kristalleşmesi olarak algılanıyorlardı sıklıkla. Göç sadece göçmenler için değil, tüm Latin topluluğu için bir canlanma meselesi olarak tespit edildi. 2008'deki bir Latino kayıtlı seçmen anketinde, dörtte üçünün göçü onlar için kişisel olarak "son derece önemli" ya da "çok önemli" göründüğü bulundu.[74]

2006 İlkbaharındaki kalkışma, süregiden göçmen hakları üzerine mücadelede bir parlama noktasını temsil eder. Sonrasında Senato, Beyaz Saray'dan geçen Sensenbrenner tasarısı H.R. 4437'yi incelemeyi reddetti. Fakat Kongre de göçmenlere karşı ayrımcılığı sonlandıracak, karşılığını ödemek için çalıştıkları sosyal yardımlar sağlayan ve vatandaşlığa giden bir yol gösteren kapsamlı bir göç reformu geçirmeyi başaramadı.

Onun yerine ABD Göç ve Gümrük Muhafaza (ICE), sabıka kaydı olmayan ve halka tehlike teşkil etmeyen izinsiz göçmenleri hedefleyen, göçmen topluluğunu terörize eden ve birçok göçmeni "gölgelerin içine geri dönmeye" zorlayan baskınlar ve sınır dışı etme serisi başlattı.[75] 2008 tarihli bir araştırmaya göre, 10 yetişkin Latino'dan yaklaşık biri, vatandaş olarak doğanlar da dahil, geçen yıl içinde polis ya da diğer yetkililer tarafından durdurulmuş ve göçmen statüleri sorulmuştu.[76] Göçmen karşıtı ve Latino karşıtı ayırımcılığı birbirine yaklaştıran Arizona'nın S.B. 1070 kanunu, kolluk kuvvetlerinin evraksız olduğundan şüphelendikleri herhangi birinin, "Latino gibi görünme" varsayımsal suçu yüzünden tutuklanma endişesini artırarak, yasal oturma statüsünü kontrol etmesini gerektiriyordu.[77]

"Bugün yürüyoruz, yarın oy kullanacağız" sloganı kâhince oldu. 2007'de göçmen vatandaşlık başvuruları 2005'teki sayısı-

73. A.g.e., s. 18.
74. A.g.e., s. 37.
75. A.g.e., s. 35.
76. A.g.e., s. 53.
77. A.g.e., s. x.

nın iki katından fazla arttı.[78] Latinoların başkanlık seçimlerine katılımı 2004'teki 4,6 milyondan 2008'de 7,6 milyona çıktı. Bunların üçte ikisi, başkanlık seçimini belirlemede büyük bir katkı yaparak, Barack Obama'ya oy verdi. Latinolar ABD politikasında büyüyen bir güç olmaya devam etti.[79]

Bazı yönlerden, 2006'nın göçmen hakları gösterileri 21. yüzyıl başlarının diğer mini isyanlarının çoğundan farklıydı. Bunlar, politik ve ekonomik güç merkezlerinde değil, sokakta ve parklarda vuku buldu. Bunlar, sivil itaatsizlikleri olmadan yasaldı ve hem katılımcıların hem de yetkililerin kendilerine hâkim olmaları yüzünden barışçıldı. Göçmenlerin vergileri ödediğine vurgu ve "Biz işçiyiz, suçlu değil!" sloganıyla göçmenlerin işçi olduğu temasına sürekli müracaat edilmesine rağmen, özel olarak işçi kimliğine müracaat etmediler. Fakat hareket, dönemin diğer mini isyanlarıyla başka yönlerden ortak birçok özelliği ortaya serdi. Nedenleri ve ortamları küreselleşme gerçekliğine derinden nakşolunmuştu. Farklı göçmen grupları ve örgütlerinden pek çok elemanı çekti. Öncelikle kurumsallaşmamış ağların üretimiydi; fakat sendikalar ve kiliseler gibi kurumlardan yararlandı ve onları kendine çekti. Beklenmedik şekilde ortaya çıktı; çünkü milyonlarca insanın saklı düşüncelerini ve duygularını yansıtıyordu. Farklı katılımcı gruplarının karşılıklı ilhamı ve etkileşiminden ötürü büyüdü.

"Kolektif Geleceğimiz Sorusu Önümüzdeydi"

2008'de dünya Büyük Buhran'dan bu yana en derin ekonomik krize girdi. İstihdam, gelir ve yaşam koşulları küresel çapta hızla düştü. Büyük Durgunluk finans kurumları için kurtarma paketleri telaşı ve kısa vadeli ekonomik teşvikle karşılandı; peşinden çabucak dünya çapında bir "kemer sıkma" hamlesi geldi. Artan yoksulluk ve sefalet, küresel bir isyan dalgasına yakıt sağladı.

78. A.g.e., s. 55.
79. A.g.e., s. 56.

Aralık 2008'de Chicago'daki Republic Windows and Doors kepenk indirdi ve 250 işçiyi kapının önüne koydu. Sonra işçiler Birleşmiş Elektrik İşçileri Sendikası'nın desteğiyle olsa bile, 65 yıl önce olan bir şey yaptı. Fabrikalarını işgal edip çıkmayı reddettiler. Medya tarafından dünya çapında duyurulan eylemleri, ekonomik durgunluğun ezdiği bir halkın hayal gücüne hitap etti. Yeni başkan seçilen Barack Obama desteğini açıkça bildirdi. Bank of America şirketin kredisini kesmesinden ancak iki ay önce, 25 milyar dolarlık bir federal banka kurtarması almıştı. Chicago'daki ve ülkenin her tarafındaki destekçiler homurdanmaya başladı: "Bankalar kurtarılıyor; biz satılıyoruz!" Oturma grevcileri tatil ve kıdem tazminatı için acil taleplerini kazanmakla kalmadılar; sendikaları, fabrikayı varolan işgücüyle yeniden açacak bir alıcı buldu. Muhterem [Peder] Jesse Jackson "ekonomik şiddete direnecek kitlesel eylem için geniş bir hareketin başlangıcını" devralma çağrısı yaptı. Böyle bir hareket gerçekten doğacaktı; fakat iki yıllık Republic Windows and Doors işgali, bundan başka görünürde sessiz olan gökyüzünde tek bir gök gürültüsü gibiydi.[80]

17 Aralık 2010'da yoksul düşmüş Muhammed Buazizi adındaki Tunuslu meyve satıcısı, tekrarlayan polis tacizlerinden sonra, kendisinin ve ülkesinin maruz bırakıldığı ekonomik ve politik koşulları protesto etmek için üzerine benzin döküp kendini yaktı. Bir hafta içinde 7 başka Tunuslu daha aynı şeyi yaptı. Beyhude umutsuzluk eylemi gibi görünen şey, kitlesel protestolara ilham verdi. Yüzbinlerce gösterici ve ulusal emek federasyonun genel grev çağrısıyla, çeyrek yüzyıldır Tunus'un yöneticisi olan Zeynel Abidin Bin Ali, kaçmaya mecbur bırakıldı ve geçici bir hükümet yeni, demokratik bir anayasayla seçimlere gitme hazırlıklarına başladı.

Kısa süre sonra politik ve ekonomik tahakküme karşı protestolar bütün Ortadoğu'da yayıldı. Mısır'da küçük gruplar, 30 yıldır

80. Kari Lydersen, *Revolt on Goose Island*, Melville House, Brooklyn, 2009. 2012'de yeni sahipleri fabrikayı kapatmakla tehdit ettiğinde işçiler başka bir işgal gerçekleştirdi, bir işbirliği kurdular ve fabrikayı kendi kontrolleri altında yeniden açtılar.

Mısır'ın otokratik başkanı olan Hüsnü Mübarek'in indirilmesini isteyerek Kahire'nin Tahrir Meydanı'nda her gün gösteri yaptılar. Büyük ölçüde internet sosyal medyasınca başlatılan gösterilerin pek az resmî organizasyonu ve bir iki tanınmış lideri vardı. Protestocular şehrin etrafındaki yoksul mahallerinde mitingler yapmaya başladığı zaman, bölge sakinleri beklenmedik şekilde Tahrir Meydanı gösterilerine katılmaya başladı. Daha sonra her kesimden ve dinsel gruptan çok sayıda kadın ve erkek, Kahire gösterilerinde toplandı. En nihayet gösteriler tüm ülkeye yayıldı. İşçiler kendi talepleri ve harekete destek vermek için örgütlenmeye ve grev yapmaya başladı. Ulusal bir karışıklığın ortasında, kıdemli askerî yetkililer Mübarek'in "istifa ettiğini" ve yeni bir demokratik anayasa yapacaklarını ve demokratik seçimlere gideceklerini açıkladılar.

Mısır kalkışması dünyayı elektriklendirdi. Ortadoğu'da halk devrimleri; Bahreyn, Ürdün, Lübnan, İran, Irak, İsrail, Fas, Suudi Arabistan, Suriye ve Yemen'i sarstı. Britanya, Yunanistan, Fransa, İspanya, Meksika, Porto Rico ve Asya, Afrika, Latin Amerika ve Avrupa'nın diğer yerlerinde, genellikle otokratik yönetimleri, zenginliğin politikayı tahakküm altında tutmasını, kemer sıkma politikalarını ve sıradan insanların yüz yüze kaldığı ümitsiz hayat beklentilerini protesto eden işgaller ve kitle gösterileri patlak verdi.

Amerika Birleşik Devletleri'nde, sendikaların, Afroamerikalıların ve Latinoların içinde olduğu geniş bir hareketlilik, ABD tarihindeki ilk Afroamerikan başkan olan Barack Obama için eşi görülmemiş bir katılım yarattı. Obama'nın seçimini, bankaların kurtarılması izledi; fakat kısaca iş yaratan kamusal çalışma programları ve sağlık reformu, oto sanayisinin canlandırılması, yenilenebilir enerji inisiyatifleri ve diğer mütevazı reform girişimleri de takip etti. Karşılık olarak ekonomik, ırksal, dinsel ve politik güvensizlikleri ifade eden, kendisine Çay Partisi diyen, bir şirket finansmanlı sağ kanat popülist hareket doğdu; fakat yönetimin her seviyesindeki kamu programlarını kaldırarak ve kamu bütçelerini tırpanlayarak Amerikayı neoliberalizmin aşırı bir "bırakınız yapsınlar" (*laissez-faire*) versiyonu suretinde

yeniden yapmaya azmetmiş Cumhuriyetçi Parti'nin kanatları altında hızla demlendi.

2010'da Çay Partisi destekli Milwaukee il yöneticisi Scott Walker, Cumhuriyetçi bir yasama meclisiyle birlikte, ucu ucuna Wisconsin valisi seçildi. Büyük Durgunluk zamanı üç yıl Wisconsin il yönetimi 140 milyon dolar bütçe açığıyla karşı karşıya kaldı ve Vali Walker'ın; eğitim, sağlık, çevre koruma ve diğer kamu hizmetlerinin finansmanını dramatik biçimde azaltacak 2011 bütçesinde kesintiler önermesi geniş ölçüde bekleniyordu. Kesintilerinin özellikle öğretmenleri ve diğer kamu çalışanlarını sert vuracağı düşünülüyordu. Amerikan Eyalet, İl ve Belediye Çalışanları Federasyonu (AFSCME) ve Amerikan Öğretmenler Federasyonu (AFT), valinin planladığı 140 milyon dolarlık bütçe açığına denk tavizleri kabul etmeye hazırlandıklarını ilan etti.[81]

11 Şubat Cuma günü Vali Walker bir "bütçe düzeltme tasarısı" ortaya çıkardı. Kamu çalışanları için beklenen kazanımlardan vazgeçmeyi de kapsıyordu. Fakat beklenmedik ve çok daha radikal bir şeyi de kapsıyordu: Çoğu kamu çalışanı için uzun zamandır kurumsallaşmış toplu pazarlık hakkının ortadan kaldırılması.[82] Örneğin ücretler için toplu pazarlığı kısıtlıyordu, işverenin iş üzerindeki mutlak otoritesinin kontrolü yok ediliyordu. Bir anlaşma olmazsa, sözleşmeyi donmuş ücretlerle bir yıl sınırlıyordu; işverenin sendika için aidat ("maaştan kesinti") toplamasını yasaklıyordu; pazarlıktaki taraflarının üyelerinin aidat ödemesini zorunlu tutan anlaşmaları yasaklıyordu ve bir sendikası olsa bile işçilerin her yıl yeniden oylama yapmasını zorunlu tutuyordu.[83] Wisconsin Üniversitesi İşçi Okulu'nun

81. Frank Emspak, "The Wisconsin Uprising", Michael D. Yates (Ed.), *Wisconsin Uprising: Labor Fights Back*, Monthly Review Press, New York, 2010 içinde, s. 105.
82. State Journal Staff, "Timeline of Budget Bill Protests", *Wisconsin State Journal*, 27 Şubat 2011. Bundan sonra "Timeline".
83. Mari Jo Buhle, "The Wisconsin Idea", Mari Jo Buhle and Paul Buhle (Ed.), *It Started in Wisconsin: Dispatches from the Front Lines of the New Labor Protest*, Verso, London, 2011 içinde, s. 22; "Read Summary of Gov. Scott Walker's Budget Repair Bill", *Green Bay Press Gazette*, http://www.greenbaypressgazette.com/article/20110216/GPG0101/110216041/Read-summary-Gov-Scott-Walker-s-budget-repair-bill.

emek çalışmaları emekli profesörü Frank Emspak'e göre, yasa "sendikaları işyerinde etkisiz kılmak ve onları majör politik oyuncular olarak da ortadan kaldırmak" üzere dizayn edilmişti.[84] Zamanında iyi bilinmese de yasa fiilen devlet düzeyinde emek haklarını kısıtlayacak ulusal bir kampanyanın parçasıydı; bu kampanya muhafazakâr Amerikan Yasa Değişikliği Konseyi'nin (ALEC) gizli bir toplantısında bir yıl önce başlatılmıştı.[85]

Sendikaların toplu pazarlık hakkına saldırı bir şok etkisi yarattı. 1959'da Wisconsin, sendikanın kamu çalışanını temsil etmesine imkân veren bir yasayı geçiren ilk eyaletti.[86] Walker, sendikal hakların kısıtlanması kampanyası yapmamıştı, eyalette genel politik tartışmanın bir parçası da değildi. Emspak'e göre "Hiç kimse toplu pazarlık sistemine ya da sendikaların varlığına bir saldırıyı beklemiyordu."[87]

Şok 12 Şubat'ta, Vali Walker herhangi bir iş bırakma olursa Ulusal Muhafızları çağırmakla ve onlara katılan her işçiyi işten atmakla tehdit ettiği zaman şiddetlendi. Associated Press bildiriyordu: "Vali Scott Walker, hemen hemen tüm toplu pazarlık haklarını ortadan kaldırmak istediğini ilan etmesinin ardından, eyalet çalışanları arasında herhangi bir huzursuzluk olursa, Wisconsin Ulusal Muhafızlarına karşılık vermeye hazır olmalarını söylüyor." Hiçbir sendikanın iş bırakma olasılığından bahsetmemesine rağmen Walker, Muhafızlara ve diğer devlet kurumlarına "herhangi bir probleme hazır olma talimatı verdiğini" bildirdi.[88]

84. Frank Emspak, "The Wisconsin Uprising", Michael D. Yates (Ed.), *Wisconsin Uprising: Labor Fights Back*, Monthly Review Press, New York, 2010 içinde, s. 107.
85. Mary Bottari, "ALEC Sparks Uprisings in Wisconsin and Ohio", PR Watch, 5 Aralık 2011, http://www.prwatch.org/news/2011/12/11167/alec-sparks-uprisings-wisconsin-and-ohio.
86. Mari Jo Buhle, "The Wisconsin Idea", Mari Jo Buhle and Paul Buhle (Ed.), *It Started in Wisconsin: Dispatches from the Front Lines of the New Labor Protest*, Verso, London, 2011 içinde, s. 14.
87. Frank Emspak, "The Wisconsin Uprising", Michael D. Yates (Ed.), *Wisconsin Uprising: Labor Fights Back*, Monthly Review Press, New York, 2010 içinde, s. 107.
88. "Governor Walker Ready to Call in National Guard over Labor Unrest", http://www.todaystmj4.com/news/local/115928094.html. Wisconsin Ulusal Muhafız-

Yönetimin önerilerine direniş birçok yerleşim biriminde su yüzüne çıktı. Tasarının açıklanmasından sonraki iki gün içinde 150 kişi kendi inisiyatifleriyle eyalet parlamentosunun önünde ve 100'den fazla kişi vali konağının önünde gösteri yaptı. AEFSÖK "miting günleri" örgütlemeye başladı ve eyalet parlementosunda tasarıya tanıklık etmeleri için işçileri sıraya sokmaya başladı. Başka gruplar kapı kapı dolaşıp "yasa yapıcınızı arayın" kampanyası başlattı.[89]

İlk karşılık verenlerden biri, Wisconsin Üniversitesi Madison Öğretim Görevlileri Birliği (ÖGB) oldu. Çalkantılı 1970 yılında bir aylık uzun grevle kendini kabul ettiren ÖGB, ülkedeki ilk başarılı yüksekokul öğretim görevlileri sendikasıydı. 2011'de 3.000 öğretim görevlisini temsil ediyordu.[90] Valinin yasa tasarısının açıklanmasından da önce ÖGB Sevgililer Günü'nde geriye dönüşe karşı bir eylem planlamıştı. 14 Şubat Pazartesi günü Wisconsin Üniversitesi topluluğunun 1.000 ya da daha fazla üyesi, meclisin kubbeli binasında gösteri yaptı ve valiye üniversitenin aşkını ifade eden ve "Vali Walker kalbimi kırma" diye yalvaran binlerce sevgililer günü hediyesi gönderdi.[91] "Aşkı yay, nefret etmeyi bırak! Walker yasasına izin verme!" diye şarkılar söylediler.[92] Madison'a 30 kilometre uzaklıktaki Stoughton banliyösünün ve eyaletin her tarafından işçi sınıfından yüzlerce öğrenci, o öğleden sonra kalabalığı şişirmek üzere akın etti.[93]

---

ları son kez, 1886'da Milwaukee'deki işçi anlaşmazlıklarında çağrılmıştı. Burada bkz. s. 51.

89. Charity A. Schmidt, "Eyewitness: 'Spread the Love, Stop the Hate: Don't Let Walker Legislate", Buhle and Buhle, s. 94.

90. Mari Jo Buhle, "The Wisconsin Idea", Mari Jo Buhle and Paul Buhle (Ed.), *It Started in Wisconsin: Dispatches from the Front Lines of the New Labor Protest*, Verso, London, 2011 içinde, s. 22.

91. A.g.e., s. 23; Charity A. Schmidt, "Eyewitness: 'Spread the Love, Stop the Hate: Don't Let Walker Legislate", Buhle and Buhle, s. 94.

92. Charity A. Schmidt, "Eyewitness: 'Spread the Love, Stop the Hate: Don't Let Walker Legislate", Buhle and Buhle, s. 95.

93. Frank Emspak, "The Wisconsin Uprising", Michael D. Yates (Ed.), *Wisconsin*

Hızla stratejik bir odak ortaya çıktı. Yasama meclisinin Karma Mali Komisyonu oya sunulabilmesinden önce Walker'ın tasarısı üzerine oturum yapmak zorundaydı. Eğer insanlar gelebilir ve tanıklık etmek için aralıksız kayıt olabilirse belki tasarının oylanması engellenebilirdi. Öğrenciler e-maillerle dünyaya yaydı: "Yastıkları, uyku tulumlarını ve diş fırçalarını meclise getirmeyi planlayın ve gece vardiyasına hazırlanın." Bazı öğretim görevlileri bir "açık hava dersi" için derslerini meclis binasına aldı; bir şaka yollu Facebook çağrısında "Öğretim görevlinizle uyuyun" deniyordu.[94]

15 Şubat Salı günü protestolar tüm eyalete yayıldı. Öğretmenler Milwaukee'de vali konağında gösteri yaptı ve bir okuldaki öğretmenler toplu viziteye çıkma örgütledi.[95] Bu arada Madison'da en az 10.000 kişi Capitol Meydanı'nda toplandı ve 3.000 kişi parlementoyu doldurdu. Madison Okul Bölgesi "aşırı" öğretmen yokluğu yüzünen derslerin çarşambaya ertelendiğini ilan etti. Doğu Yüksek Okulu'ndan 800 kadar öğrenci çıktı ve parlementoya doğru yürüdü. Demir işçileri, sac işçileri, tesisatçılar, elektrikçiler, kamyon şoförleri ve diğer özel sektör sendika üyeleri, çoğu sendika ceketleriyle, kalabalıkta görülmeye başladı.[96]

Yüzlerce insan Karma Mali Komisyonu'nda [KMK] konuşmak için tüm gün kayıt oldu. Saat akşam 09:00'da duruşma salonunun dışındaki koridorda uzun bir insan kuyruğu hâlâ kaydolmak için bekliyordu; KMK'nin Cumhuriyetçi başkan yardımcısı, daha önce kaydolanlar hariç başka konuşmacı almayacaklarını ilan etti. Yüzlerce insan "Konuşalım!" diye slogan attı. Bir katılımcı şunu hatırlıyor: "bu, protestocular tarafından ilk gerçek kararlılık gösterisiydi: Hiçbir yere gitmeyeceğimizin

Uprising: Labor Fights Back, Monthly Review Press, New York, 2010 içinde, s. 108.

94. Charity A. Schmidt, "Eyewitness: 'Spread the Love, Stop the Hate: Don't Let Walker Legislate", Buhle and Buhle, s. 95.

95. Connor Donegan, "Disciplining Labor, Dismantling Democracy: Rebellion and Control in Wisconsin", *Wisconsin Uprising* içinde, s. 35.

96. Charity A. Schmidt, "Eyewitness: 'Spread the Love, Stop the Hate: Don't Let Walker Legislate", Buhle and Buhle, s. 95-96.

bilinmesini sağlayacaktık. Tanıdık yüzlerle dolu o koridorda etrafa bakınıyordum ama görüntü birden gözüme çok farklı göründü. Yeni bir hareketin kolektif yüzüydü bu." Komisyonun Demokrat üyeleri konuşacak tanıklar olduğu müddetçe oturuma devam etmeyi kabul etti. Ertesi sabah tanıklar hâlâ gidiyordu, bir yandan da tanıklık etmeye kararlı eyaletteki başka yerlerden isanlarla dolu otobüsler yağmaya başlamıştı.[97]

Frank Emspak'e göre bu dolup taşma hiç beklenmedik bir şeydi. "Eyalet sendika liderliği şaşırıp kaldı, tıpkı her türden politik uzman gibi."[98] Çoğu katılımcı sendika üyesiydi "fakat en azından sadece sendika üyesi olarak değil, çalışan insanlara saldırı olarak gördükleri şeyden keyifleri kaçtığı için oradaydılar."[99] Örgütlü emek hareketi "yön vermiyordu" valinin yaptığına "yaşal ve politik bir karşılık bulmanın peşindeydi." "Kendi kendilerine harekete geçen insanlara, ÖGB'nin kubbeli parlamento binasında kalma ve yasama meclisine göz kulak olma kararı kıvılcım etkisi yaptı." Akşam biterken şu netleşti; "birçoğunun binayı terk etmeye niyeti yoktu. Burası insanların evi olmuştu."[100] Sonuç "tarihsel boyutlarda bir ayaklanmaydı".

İşgalciler, kolektif ihtiyaçları karşılamak için örgütlendi. Bazı sendikalar üyeleri için akşam yemeği çıkarırken, ÖGB tarafından koordine edilen bir yiyecek masası pizza ve kahve tedarik etti. Bir ilk yardım istasyonu, acil sağlık hizmeti sundu. El temizleyiciler kullanılır hâle getirildi ve kadın tuvaletlerine kadın hijyen ürünleri, bebek bezi ve temizlik mendilleri stoklandı. Temizlik ekipleri günde birkaç kez binayı süpürdü. Bir ödünç kütüphane kitap sağladı. ÖGB üyeleri kulak tıkaçları dağıttı, parlamentonun bodrum katında bir sessiz oda kuruldu ve akşam saat 10:00'da başlayan sessiz saatler tayin edildi.[101]

97. A.g.e.

98. Frank Emspak, "The Wisconsin Uprising", Michael D. Yates (Ed.), *Wisconsin Uprising: Labor Fights Back*, Monthly Review Press, New York, 2010 içinde, s. 107.

99. A.g.e.

100. A.g.e., s. 108.

101. Mari Jo Buhle, "The Wisconsin Idea", Mari Jo Buhle and Paul Buhle (Ed.), *It Started in Wisconsin: Dispatches from the Front Lines of the New Labor Protest*, Verso, London, 2011 içinde, s. 24.

Parlamento binasındaki bir "harekât merkezi" eylemleri koordine etti ve basın bildirileri ve Twitter güncellemeleri temin etti. Söz, Madison halkı radyo istasyonu WORT ve web siteleri ve Wisconsin Wave, Defend Wisconsin ve Uppity Wisconsin: Progressive News from Cheddar Sphere gibi Facebook sayfaları gibi yerel medya yoluyla çabucak yayıldı.[102]

Binlerce kişi Madison sokaklarında gösteri yaparken, medya Mısır'ın otokratı Hüsnü Mübarek'e karşı Kahire'nin Tahrir Meydanı'ndaki büyük "Arap Baharı" gösterileri haberleriyle doluydu. İnsanlar için bağlantı kurmak çok zaman almadı. Madison'dan bir gazete haberine göre "Birçok protestocu Mısır ve Tunus'taki yakın zamanlardaki demokratik ayaklanmalardan ilham almış gibi görünüyordu; bazıları Tutankamon şapkaları bile takmıştı".[103] "Mısırlılar gibi yürü" başlıklı meşhur bir pop şarkısının parodisini yaparak, "Mısırlılar gibi yürüyüş yap" yazan çıkartmalar Madison çevresinde görülmeye başladı. Çay Partisi'nin desteklediği Wisconsin Cumhuriyetçi Kongre Üyesi Paul Ryan şöyle dedi: "Kahire Madison'a taşınmış gibi."[104]

16 Şubat Çarşamba günü 30.000 protestocu parlamento binasında toplandı. Madison okulları iki gün kapatıldı. En büyük öğretmen sendikası olan Wisconsin Eğitim Birliği Konseyi (WEAC), yaklaşık 100.000 üyesine mitinglerde toplanma çağrısı yaptı ve öteki sendikalar işyerindeki aksamaları ve grevleri savunmamaya dikkat etseler de üyelerini harekete geçirmeye başladı.[105] Bununla birlikte öğretmenler toplu vizite çağrısına girişti ve eyalet çapında en azından 15 okul bölgesi kapandı. Yüzlerce insan hâlâ oturumda konuşmayı bekliyordu. Birçok insan parlementoda çadır kurdu.

---

102. A.g.e., s. 12.

103. Pat Simms, "Union Busting in Wisconsin Prompts Mass Protest", *AFP*, 17 Şubat 2011.

104. Jordan Fabian, "Rep. Ryan: Wisconsin Protests like Egypt", *The Hill*, 17 Şubat 2011, http://thehill.com/blogs/blog-briefing-room/news/144765-rep-ryan-wisconsin-protests-like-egpyt.

105. Frank Emspak, "The Wisconsin Uprising", Michael D. Yates (Ed.), *Wisconsin Uprising: Labor Fights Back*, Monthly Review Press, New York, 2010 içinde, s. 110.

Ertesi gün senato Cumhuriyetçileri, Bütçe Düzeltme Tasarısı'nı oylamayı çabuklaştırmaya çalıştı. *The New York Times* şöyle yazdı:

> Perşembe günü binlerce işçi, öğretmen ve sendika destekçisi arasındaki öfke, eyalet yasa yapıcıları kamu çalışanlarının toplu pazarlık haklarını tırpanlayacak bir dönüm noktası olan yasa üzerinde oylamaya hazırlanırken, taşma noktasına yükseldi. Protestocular Senato salonlarının bir kapısını bloke etti. Oturma eyleminde kıç kıça, bir koridoru doldurdular. Senatörler toplantı hâlindeyken, görkemli üst balkonda "Özgürlük, demokrasi, sendika!"[106] diye slogan atıyorlardı.

Dikkatle düzenlenmiş bir hareketle, 14 Demokrat senatör ortadan kayboldu; bu bir sansasyona neden oldu ve mali bir tasarı oylaması için gerekli olan beşte üç toplantı yeter sayısı önlendi. Meclis güvenlik görevlileri onları koridorlarda ve ofis masalarının altında aradı. Protestocular aramaya engel çıkarır ve bulundukları yerle ilgili yanlış bilgileri çoğaltırken, senato Demokratları gizlice parlementodan ayrıldı ve sonra Wisconsin polisinin onları takip etme yetkisinin olmadığı Illinois'ya gittiler.

Cuma günü 40.000 kişi Muhterem [Peder] Jesse Jackson ve AEF-SÖK başkanı Richard Trumka ile birlikte miting yaptı. Gösteriler Superior'dan Kenosha'ya ve Shullsburg'dan Sturgeon Bay'e tüm Wisconsin'e yayıldı.[107]

Cumartesi tahminen her kesimden 150.000 insan, o sert kış gününde, eyalet tarihindeki en büyük miting için parlementoya geldi.[108] İçlerinde örgütlü emekle çok az doğrudan bağı olan birçok insan vardı. Eyaletin her tarafından çiftçilerle birlikte 50 traktörlük bir "traktör alayı" kongre binasında durdu.[109] Küçük Athens köyünden bir çiftçi olan Tony Schultz: "Bir sendika,

106. Monica Davey, "Democrats Missing, Wisconsin Vote on Cuts Is Delayed", *New York Times*, 17 Şubat 2012, http://www.nytimes.com/2011/02/18/us/18wisconsin.html?_r=0.
107. John Nichols, "Introduction: Why Wisconsin?" Buhle and Buhle içinde, s. 6.
108. Mari Jo Buhle, "The Wisconsin Idea", Mari Jo Buhle and Paul Buhle (Ed.), *It Started in Wisconsin: Dispatches from the Front Lines of the New Labor Protest* içinde, Verso, London, 201 1, s. 13.
109. John Nichols, "Introduction: Why Wisconsin?" Buhle and Buhle içinde, s. 3.

çalışan insanların bir araya gelmesi, birlikte eylem yapması hayatlarını iyileştirmesinden başka nedir?" diye sordu. Küçük kasabalarda okulların en büyük işveren olduğunu ve şehirlerde mücadeleyi birlikte sürdürdüklerini anlattı, valinin planının kamusal sağlık hizmetini erozyona uğratacağını ve küçük çiftçilerin sağlık hizmetlerini tehdit edeceğini ekledi.[110] Kısa süre sonra "Wisconsin Ayaklanması" olarak anılan şey, birinci ulusal haber hâline geldi ve destek mitingleri ülkenin her tarafına yapıldı.

Kamu sektörü, işgücünü bölecek ve kamuyu yatıştıracak bariz bir çaba içinde, valinin bütçe düzeltme tasarısı, yerel ve eyalet kolluk kuvvetleriyle itfaiyecileri toplu pazarlığın içinin boşaltılmasından muaf tuttu.[111] Fakat üniformasız kuvvetlerin üyeleri, diğer işçilerle olağanüstü bir dayanışma gösterdi. Bir itfaiyeciler gayda bandosu, bazı üyeler kiltli [İskoç eteği] ve tam kıyafetli, bazıları iş tulumlarıyla, "vahşi alkışlarla" periyodik olarak parlementoya yürüdü. İtfaiyecilerin katılımı polisi de etkiledi. Polis "Cops 4 Labor" örgütledi ve Wisconsin Polis Birliği'nin bir düzine üyesi kısa sürede işgale katıldı.

İtfaiyeciler ve polisin göstericilere desteği, söylentiye göre, valinin protestoculara saldırı emri vermesine engel olmaya yardımcı oldu.[112] Parlamento binası polis şefi Charles Tubb, göstericileri uzaklaştırmayı reddetti ve onların davranışlarına ve işbirliğine saygılarını sundu.[113] Bir olayda polisin protestocuları bir koridordan sürükleyip götürmesine rağmen, protestoların sürdüğü on gün boyunca tek bir tutuklama olmadı. Bazı gözlemciler bunu yetkililerin "yumuşak gücünün" bir icrası olarak

110. Mari Jo Buhle, "The Wisconsin Idea", Mari Jo Buhle and Paul Buhle (Ed.), *It Started in Wisconsin: Dispatches from the Front Lines of the New Labor Protest*, Verso, London, 2011 içinde, s. 13.

111. "Read Summary of Gov. Scott Walker's Budget Repair Bill", *Green Bay Press Gazette*, 16 Şubat 2012, http://www.greenbaypressgazette.com/article/20110216/GPG0101/110216041/Read-summary-Gov-Scott-Walker-s-budget-repair-bill

112. Frank Emspak, "The Wisconsin Uprising", Michael D. Yates (Ed.), *Wisconsin Uprising: Labor Fights Back*, Monthly Review Press, New York, 2010 içinde, s. 109.

113. Mari Jo Buhle, "The Wisconsin Idea", Mari Jo Buhle and Paul Buhle (Ed.), *It Started in Wisconsin: Dispatches from the Front Lines of the New Labor Protest*, Verso, London, 2011 içinde, s. 25.

betimlerken, bu aynı zamanda sınıf dayanışmasının apaçık bir ifadesiydi. UEİK'den [Uluslararası Elektrik İşçileri Kardeşliği/ IBEW] Dave Poklinkowski, Manitowoc'tan görev için getirilmiş genç bir polisin ona şöyle dediğini anlattı: "Bu hakikaten ilham verici" sonra şunu eklemiş "ve biliyoruz ki sıradaki biziz".[114]

Wisconsin Ayaklanması, eyalet kimliğini ve ilerici gelenekleri öven bir "politik ikonografinin" önemli bir öğesiydi.[115] "Peynir kafa" köpük şapkalar ve dans eden inekler korosu eyaletin tarımcı mirasına gönderme yapıyordu, yerel YouTube hit şarkısı "Cheddar Revolution" gibi. Ev yapımı pankartlar ortaya çıktı: Yakın zamanda parlamentodan bir blok ötede ofis açan, etkili Çay Partisi ve Walker mali destekçisi Koch kardeşleri, onların Refah içindeki Amerikalılarını anan bir tanesinde şu okunuyordu: "Vali Walker, Koch'un Adamıdır." Örgütlü emekle çok az kişisel bağı olan protestoculara bile nüfuz eden emek yanlısı duyarlılık "İğrenç olan ne? Birliği/sendikayı bozmak!" gibi şarkılarda ifade ediliyordu.[116] Wisconsin ilerici kahramanı "Savaşan Bob" Lafollette üyeleri sürekli hatırlatılıyordu ve Wisconsinliler "Savaşan Bob ne yapardı?" demek olan "WWFBD"yi açıklamaya ihtiyaç duymuyordu. Protestocularla özdeşleşme, olağan şüphelilerin ötesine ulaştı; ziyaret eden radikal pop starı Tom Morello, bir "kasaba barına" uğramasını ve "sendika yanlısı şarkıları bağıra bağıra söyleyen" tüm bara önderlik eden iki "iriyarı Packer hayranını" görmesini anlattı.[117]

Ne kadar büyük olursa olsun, gösterilerin; ne kadar yaratıcı olursa olsun, politik manevraların tasarıyı durduramayacağı açık

114. Dave Poklinkowski, "What's So Funny 'Bout Beer Brats and Cheese and Unions?" Buhle and Buhle içinde, s. 89.
115. Paul Buhle and Frank Emspak, "Labor, Social Solidarity, and the Wisconsin Winter", Buhle and Buhle (Ed.), *It Started in Wisconsin* içinde, s. 99-116.
116. Charity A. Schmidt, "Eyewitness: 'Spread the Love, Stop the Hate: Don't Let Walker Legislate", Buhle and Buhle, s. 100.
117. Tom Morello, "Frostbite and Freedom: The Battle of Madison", Buhle and Buhle içinde, s. 29.

olmaya başlarken, Madison bölgesinin Güney Merkez Emek Federasyonu'na ait doksan sendika, sadece bir negatif oyla, insanları genel grev hakkında eğitecek bir mekanizma kurmak için bir önergeyi kabul etti. Frank Emspak'in *Democracy Now!*'a söylediği gibi, "aşikâr imalar" "er ya da geç eyalet çapında tüm işçilerin bir tür doğrudan eylemini gerektirecekti".[118] Federasyon yerel sendikalarla çalışan bir komite kurdu ve bir genel grevin mekanizmaları ile yasaları üzerine müfredat geliştirdi.[119]

Bununla birlikte herhangi bir tür grev eyleminin önündeki engellerin gücü kanıtlanmıştı. Wisconsin'deki eyalet çalışanları 30 yıldır grev yapmamıştı. Ortak eylemin birçok türü için işten atılabilirlerdi. Eğer eyalet bir grevin yasadışı olduğunu ilan ederse sendika binaları, emekli fonları ve diğer sendika kazançları kesilebilirdi. Sonuçta, hiçbir emek örgütü bir grev çağrısı yapmadı.[120] Onun yerine salı günü, üçte ikisi protestoda en az bir gün işten ayrılmış olan Madison öğretmenleri, işe dönmeye başladı; Jesse Jackson, East High School'a dönen öğrencilere rehberlik etti.

Bu arada Cumhuriyetçiler Genel Kurul yoluyla tasarıyı geçirmeyi denedi; fakat 100'den fazla Demokrat'ın değişiklik teklifi isteğiyle yavaşlatıldı. 25 Şubat Cuma gününün erken saatlerinde eyalet tarihindeki en uzun kesintisiz Genel Kurul oturumundan sonra, Cumhuriyetçiler ansızın bütçe düzeltme tasarısı için bir oylama çağrısı yaptı ve birçok Demokrat henüz oy kullanmamıştı ki, tasarının geçtiğini ilan ettiler. "Rezalet!" bağırmaları tüm salonda patladı.

Sonunda 3 Mart'ta protestocular parlamentoyu terketti. Nihai olarak Cumhuriyetçiler toplu pazarlık kısıtlamalarını geçirmek için beşte üç çoğunluk gerekliliğini es geçerek, tasarının parasal

118. "Labor Organizers Consider General Strike in Wisconsin as Gov. Scott Walker Refuses to Negotiate over Anti-union Bill", *Democracy Now!*, 1 Mart 2011, http://www.democracynow.org/2011/3/1/frank_emspak_of_workers_independent_news.

119. Frank Emspak, "The Wisconsin Uprising", Michael D. Yates (Ed.), *Wisconsin Uprising: Labor Fights Back*, Monthly Review Press, New York, 2010 içinde, s. 114.

120. A.g.e., s. 115-16.

kısımlarının ayrılmasına karar verdi.[121] 9 Mart Çarşamba günü tasarı Senato'dan ve kısa süre sonra da Genel Kurul'dan geçti.

Kitlesel gösteriler henüz devam ederken bile, bir başka strateji doğdu: Özel bir seçimle Cumhuriyetçi Senatörler ve Vali Walker'ı görevden almak için Wisconsin'in geri çağırma prosedürünü kullanma. Şayet 3 Cumhuriyetçi senatör geri çağrılır ve yeri değiştirilirse, Demokratlar Senato'da çoğunluğu yeniden kazanacaklardı. Bazıları geri çağırma uygulamasını mevcut en etkili strateji olarak gördü; diğerleri buna doğrudan eylem hareketliliğini söndürmenin bir yolu ve onu daha geleneksel seçim kanallarına döndürecek kanal olarak baktı.

2011 Ağustos'unda bir geri çağırma seçiminde, reddedilen üç senatörün ikisi kaybetti; fakat Cumhuriyetçiler Senato'da kontrolü bir oyla ellerinde tuttu. İkinci bir geri çağırma çabasında, bu birkaç Cumhuriyetçi senatörün yanı sıra doğrudan Vali Walker'ı hedef aldı; bir seçimi tetiklemek için 30.000 gönüllü, yaklaşık 1 milyon imza topladı. Devletin parası yarışa aktı, Demokratların 18 milyon dolarına karşı Cumhuriyetçiler 46 milyon dolar harcadı.[122] Walker %7 ile Haziran 2012 seçimlerini kazandı.

Ne Wisconsin Ayaklanması ne de geri çağırma seçimleri, Wisconsin'in çalışan insanlarına saldırıları engellemede başarılı olamadı. Kamu çalışanları için toplu pazarlığın içini boşaltan yasa, Haziran 2011'de yürürlüğe girdi. Ağustos'un sonunda ilk ücret kesintileri başladı. Eyalet sendika aidatlarını toplamayı durdurdu; bazı sendikaların aidat gelirleri %90 düştü.[123] İşçilerin işten çıkarmalara itiraz için şikâyet ya da hakemlik sistemleri

121. A.g.e., s. 113.

122. "Millions Spent on Wisconsin Recall Election", *New York Times*, 4 Haziran 2012, http://www.nytimes.com/interactive/2012/06/04/us/politics/money-spent-on-wisconsin-recall-election.html.

123. Frank Emspak, "The Wisconsin Uprising", Michael D. Yates (Ed.), *Wisconsin Uprising: Labor Fights Back*, Monthly Review Press, New York, 2010 içinde, s. 114.

yoktu. Bazı durumlarda çalışanlar, bir şefin onayı olmadan üç günden fazla devamsızlık yaparsa "istifa" etmiş sayılıyordu.[124] Vali Walker'ın programının geri kalanının hepsi değilse de çoğu yürürlüğe girdi. Çok tartışılan fakat gerçekleşmesi zor genel grev gibi daha etkili yöntemlerin güçler dengesini değiştirip değiştiremeyeceğini bilmek mümkün değil. Wisconsin kamu çalışanlarının işyerlerinde resmî olarak mı gayriresmî olarak mı örgütlenerek mücadelelerini sürdürmenin yeni yollarını geliştirecekleri de net değildi.

Madison'daki *Capitol Times*'ın yardımcı editörü John Nichols'a göre, gösteriler "Amerika Birleşik Devletleri modern tarihinde kendi türünün en büyük ve en süreklisiydi".[125] Emek tarihçisi Paul Buhle ve Frank Emspak önemli bir nedeni açıkladılar: "O kadar farklı seçmenin ihtiyaç ve çıkarlarına eşzamanlı saldırarak, Cumhuriyetçiler daha birkaç hafta önce ortada görülmeyen birlik bağları oluşturmayı başardı."[126]

Wisconsin Ayaklanması'nın formu bu çeşitlilikten doğdu. Veteran Madison Kamu Hizmetleri Sendikası Başkanı Dave Poklinkowski "Wisconsin isyanı birçok bakımdan lidersiz bir isyandı" diye yazdı. Büyük sendikalar "bazen gönülsüzce, küçük sendikalardan ve sıradan üyelerinden gelen baskıyla" gösteri çağrısı yapma eğilimindeydi. Poklinkowski şunu da ekliyordu, bir seferde her kesimden on binlerce insanın parlamentonun içini tıka basa doldurmasıyla, Wisconsin Ayaklanması birçokları için "hayat değiştiren deneyimler" sağladı. Bu "tarihçilerin, anlatmaya çalıştıkları çok eski günlerdeki olaylar türünden, sadece hayal edebildikleri bir andı". Şöyle sürdürdü:

> Wisconsin halkı, bireysel ve kolektif olarak, her şeyin mümkün olduğunu gösterdi. İnsanların herkesin önünde, kalkıp kafalarından,

124. A.g.e., s. 115-16.
125. John Nichols, "Introduction: Why Wisconsin?" Buhle and Buhle içinde, s. 4.
126. Buhle and Emspak, "Labor, Solidarity, and the Wisconsin Winter", s. 100.

yüreklerinden konuştuklarını gördüm, daha önce hiç yapmadıkları ve muhtemelen yapmayı hiç ümit etmedikleri gibi. İşçi sınıfının, aslında emeğin tamamı, problemlerini tanımaktan ve onlarla ilgili bir şey yapmaktan aciz oldukları inancının mit olduğunu teşhir ettiler... Kolektif geleceğimiz sorunu önümüzdeydi, hepimiz bunu biliyorduk ve en önemlisi bildiğimiz gibi davrandık."[127]

Wisconsin'in Ayaklanması'nı takip eden aylarda protestoların küçük çapta devam ettiği görüldü. Yerel sendikalar insanların paralarını bankalardan çekmelerini ve Walker'ı destekleyen şirketleri boykot etmelerini istedi. Eyaletin dört bir yanındaki Wisconsin Üniversitesi kampüslerinin örgütsüz personeli ve öğretim üyeleri yeni sendikalar kurdu. Onbinlercesi Walker karşıtı mitingler için parlamento binasına geri döndü. 1 Mayıs'ta Milwaukee'de eşi görülmemiş 100.000 kişi Bir Mayıs/Göçmen Hakları Günü yürüyüşüne katıldı.[128] Haziran'da parlamento yakınına, protest bir çadır kent kuruldu ve Büyük Buhran'daki evsizlerin kamp yeri "Hooverville"den mülhem olarak "Walkerville" adı takıldı. Ohio'da referandumda oy kullananların %60'ından fazlası, Wisconsin'inki gibi kamu çalışanlarının toplu pazarlık haklarını kısıtlayan bir yasayı bozdu.

Bazı bakımlardan Wisconsin Ayaklanması'nın en büyük etkisi ülkenin geri kalanı üzerinde oldu. Wisconsin'in "Walkerville"i, Belediye Başkanı Michael Bloomberg'in bütçe kesintilerini protesto eden "Bloombergville" denen bir New York City kamp yerine ilham verdi. Bloombergville kıdemlileri Wall Street yakınlarındaki bir parkı işgale yardım ettiklerinde, ülkenin her tarafından yüzlerce topluluktan insanlar kendi işgallerini ve hareketlerini yaparak karşılık verdi. Onların çoğu şüphesiz gözleri Wisconsin'de olan insanlardı.

Madison'daki olaylar 21. yüzyıl başının mini isyanlarının birçok özelliğini simgeliyordu. Öğretmenler ve kamu çalışanları doğrudan kişisel çıkarları için ayaklanmaya katılırken, binlerce

127. Dave Poklinkowski, "Eyewitness: 'This Is What Democracy Looks Like,'" Buhle and Buhle içinde, s. 90-91.
128. Buhle and Emspak, "Labor, Solidarity, and the Wisconsin Winter", s. 113.

başkası Vali Walker'ın önerisini tüm çalışan insanlara ve onların hayatları ve gelecekleri üzerinde söz sahibi olma fırsatına bir saldırı olarak gördükleri için katıldılar. Dönemin öteki mini isyanları gibi, kendilerini bilinçli biçimde küresel bir hareketin parçası olarak gördüler. Protestolar birincil olarak, varolan sendika ve politik örgütleri kapsayan fakat çok ötesine geçen, örtüşen ağlar tarafından başlatıldı. Farklı destek gruplarına dahildiler. Geniş anlamda farklı destek gruplarının etkileşimiydi –çok farklı insanların benzer duyguları deneyimlemesinin ve onlarla uyum içinde davranmasının farkındalığı– ki isyanın hızlı tırmanmasına neden oldu. İnsanlar yüz binlerce insanın katıldığı eylemler için özörgütlenme ve ihtiyaç duydukları şeylere, yiyecek ve tıbbı bakımdan, uyumak için sessiz yerlere kadar, hızla geçici önlemler alma kapasitelerini gösterdiler. Eylemler alışılagelmiş grevleri kapsamazken, yaygın öğretmen iş bırakmaları protestoların önemli bir parçasıydı.

Protestocular öteki mini isyanlarda tutuklanma ve polis şiddetiyle karşılaşılan şiddetsiz kitlesel doğrudan eylem tekniklerinin birçoğunu kullandı. Hükümet yetkilileri, başlangıçtaki işçilere karşı Ulusal Muhafızları kullanma tehdidinden sonra, polise göstericilere karşı şiddet ve tutuklama emri vermeme kararı adı. Bu muhtemelen hareketin bizatihi polisin içinden destek görmesi ve eyalet nüfusunun geniş sempatisi yüzündendi. Yetkililer şiddetsiz protestolara bir suç olarak muamele etmeyi tercih etmedi ve şiddeti kendilerine döndürmemeye karar verdikleri için, ayaklanma tamamıyla barışçıldı.

"Biz %99'uz"

Wisconsin'deki olaylar yayılırken, New York City'deki sendika ve topluluk grupları Belediye Başkanı Michael Bloomberg'in önerdiği kemer sıkma bütçesine muhalefet etmek için New Yorkers Against Budget Cuts [Bütçe Kesintilerine Karşı Olana New Yorklular] adlı bir koalisyon kurdu. Bir dizi büyük yürüyüşten sonra, birkaç düzine aktivist belediye binası yakınlarında üç haftalık bir kamp kurdu. İşgalciler Wisconsin Ayaklanması'nı,

Arap Baharı'nı ve *indignados* ve dünyanın dört bir tarafındaki diğer kemer sıkma karşıtı işgalleri akılda tutuyordu. Yakın geçmişte Madison'daki "Walkerville" protesto kampından esinlenerek, kamplarına "Bloombergville" adını taktılar. İşgalciler kendilerini, dünyanın her yerinde yakın tarihli kamplarda geniş şekilde kullanılan doğrudan demokrasinin bir formu olan bir Genel Kongre vasıtasıyla yönetiyordu. Sendikalar yiyecek sağladı, hocalar tartışma dersleri yaptı, kütüphaneciler bir kütüphane kurdu. Belediye Meclisi, başkanın bütçesini geçirdiği zaman, oturma eylemi yapan küçük bir grup tutuklandı. İşgalciler birbirlerine bağlandılar ve işgalden sonra çoğu temas hâlinde kaldı ve daha büyük bir ölçekte benzer bir şey denemeye can attılar.

13 Temmuz 2011'de, Kanada, Vancouver'da tüketim karşıtı bir dergi olan *Adbusters*, Twitter etiketi #OCCUPYWALLSTREET ile başlayan web sitelerinde bir "not" yayımladı. "*Bir Tahrir momenti için hazır mısın?* 17 Eylül'de akın akın Manhattan'a gel, çadırlar, mutfaklar, barışçıl barikatlar kur ve Wall Street'i işgal et."[129] Dergi, Wall Street'in meşhur "Boğa" heykelinin üzerinde dans eden bir balerinin resminin ön plana çıktığı bir poster yayımladı, çağrılarını web sitesinde dolaşıma soktu ve ne olacağını görmek için bekledi.

New Yorker Against Budget Cuts'ta aktif olan insanlar, #Occupy Wall Street önerisini duyunca, son derece kuşkulandı; fakat bunu tartışmak için 2 Ağustos'ta Genel Kurul'a çağrı yapmaya karar verdiler. Bu bir dizi haftalık GK'a neden oldu; 17 Eylül'de Wall Street'te bir tür olay organize etmeye karar verildi ve yiyecek, öğrenci, sosyal yardım, internet, sanat ve kültür ve taktikler üzerine komiteler kuruldu.

2011 Ağustos'unda Wall Street eylemi planlamasına yardımcı olan bir New York aktivisti *wearethe99percent.tumblr.com* adlı bir web sitesi açtı ve insanlara "bu acımasız finansal zamanların onları nasıl etkilediğini anlatan el yazısı bir imzayla birlikte resimlerini göndermelerini" istedi. Kısa süre sonra site günde 1.000 gönderi alıyordu:

129. Writers for the 99%, *Occupying Wall Street: The Inside Story of an Action that Changed America*, OR Books, New York, 2011, s. 10.

8 Eylül: "Bekâr anne, yüksek lisans öğrencisi, işsiz ve geçen yıl GE'den daha çok vergi ödedim."

11 Eylül: "Emekliyim. Birikimler, emekli maaşı ve yaşlılık sigortasıyla yaşıyorum. Ben iyiyim. 50 milyon Amerikalı iyi değil. Onlar yoksul, sağlık sigortaları yok ya da her ikisi. Ama hepimiz %99'uz."

11 Eylül: Master derecem ve kendi alanımda tam zamanlı işim var ve borçlarımı ödemek için VÜCUDUMU SATMAYA başladım.

15 Eylül: "İki sabıkası olan işsizin tekiyim ve 10.000 dolardan fazla hastane faturam var."

19 Eylül: "30 yaşında, halk eğitim öğrencisiyim; başkalarına yardım edebileyim diye hayatımı geliştirmeye çalışıyorum. Ama diplomamı alacağım 4 yıllık bir okulun masrafını nasıl ödeyeceğimi bilmiyorum."

19 Eylül: "Benim yolum borç ve çaresizlik kaplı. Diploma yok. Gelecek yok. Yardım yok. Çıkış yok. Problem yok."

25 Eylül: "'Kapılar açacağı'" farz edilen bir diploma için 4 yıl ve 25.000 dolardan fazlasını harca. Yeteneklerimi bilemek için okula geri dön, şimdi 38.000'lerdeyim ve tırmanıyorum. İşimden kovuldum. Her kapı kapanıyor."

Blogun kurucusu bir röportajda şunları anlatıyor: "Sanırım insanlar, gelecekle korkutulan yegâne kişi olmadıklarını, yapacağını farz ettikleri her şeyi yapan ve yine de başarısız olan yegâne kişi olmadıklarını, bireysel acıların toplumumuzun çok derin, çok daha temel bir hastalığının belirtisi olup olmadığını merak etmeye başlayan yegâne kişi olmadıklarını bilmek için bağlantı, tekbencilikten bir miktar kaçış, arıyor."[130]

17 Eylül'de çoğu Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada'nın uzak yerlerinden yaklaşık 1.000 kişi aşağı Manhattan'da gös-

130. Adam Weinstein, "We Are the 99% Creators Revealed", *Mother Jones*, http://motherjones.com/politics/2011/10/we-are-the-99-percent-creators?page=2.

teri yaptı. Wall Street polis tarafından kapatıldı, [toplananlar] doğaçlama oturma eylemi ve yürüyüşler yaptı ve megafonlarla bir miting için bir araya geldiler. Daha sonra kalabalık Zuccotti Parkı yakınlarına doğru yürüdü; taktik komite tarafından son dakikada seçilen bir yer. Yiyecek komitesi sandviç dağıtırken, şarkılar, danslar, kukla gösterileri ve afiş yapımı, sanat ve ifadeye nüfuz eden bir vurguyu cisimleştirdi. Kalabalık, küçük grup tartışmaları için dağıldı, daha sonra Occupy Wall Street'in [OWS] ilk Genel Kurulu yapıldı. New York örgütçülerinin birkaçı OWS'nin bir günlük bir olay olduğunu varsayarak, uyku tulumlarını getirmeye bile zahmet etmemişti; fakat öğleden sonra 300 kadar insanın parkta uyumayı planladığı anlaşıldı. Binlercesi gelecek iki ay boyunca orada uyumayı sürdürecekti.[131]

Occupy Wall Street'in ana kurumu Genel Kurul'du: gösteri yapan herkesin bir toplantısı, görevlilerce değil (seçilenler bile) kolaylaştırıcılarca [facilitator] işletilen, bir kolaylaştırıcı çalışma grubu tarafından eğitilen, birincil işlevi her insan tarafından katılıma eşit erişimi, geleneksel olarak ötekileştirilmiş sesleri diğerlerinin önüne koyan "ilerleyen yığın" denen bir tür olumlayıcı eylemle, sağlamak olan topluluk. Gruplar herkesin konuşmacıyı duyamayacağı kadar geniş olduğunda, dinleyiciler her cümleyi tekrar ediyordu; kısa sürede "insan mikrofonu" adı takılan bir uygulama[ydı bu]. Biri kalkıp "mikrofon kontrolü" diye yüksek sesle bağırabilirdi, diğerleri derhal onun sözlerini yankılamaya başlıyordu. Bir "usül ve kurallar" seti, işleyiş konsensüsüne yardım etti: "Kırpışma"– parmakları yukarı kaldırıp kıpırdatma– söylenen şeyin onaylandığının işaretiydi; kolların göğsün üzerinde çaprazlanması, mevcut şekliyle önergenin reddi anlamına geliyordu.[132]

131. Writers for the 99%, *Occupying Wall Street*.

132. Jeremy Brecher, "A Night in the Park: Occupy Wall Street Observed", *First of the Month*, http://www.firstofthemonth.org/archives/2011/10/public_happines.html; Jeremy Brecher, "The People Out of Doors: Change You Can Believe In", *The Nation*, 21 Ekim 2011; Jeremy Brecher, "The 99 Percent Organize Themselves", The Nation, 4 Kasım 2011; Jeremy Brecher, "Occupy Climate Change", The Nation, 14 Mart 2012; Jeremy Brecher, "Occupy Mayday: Not Your Usual General Strike", *Common Dreams*, 26 Mart 2012; Jeremy Brecher, "Occupy and the

Süregiden fiili kamp işi, kendi inisiyatifleriyle işlev gören; fakat GK'ye rapor veren ve finansman isteyen ve programları için ondan onay alan kendi kendine oluşmuş çalışma gruplarınca yapılıyordu. Doğaçlama yiyecek grubu olarak başlayan şey, Zuccotti Park'ta günde üç öğün yemek dağıtan küçük bir mutfak kurdu. Bir eğitimli kütüphaneci grubu sonuçta 4.000 ciltten fazlası tasnif edilmiş ve işe yarar hâle getirilmiş olan bir kütüphane kurdu. Bir temizlik çalışma grubu, parkı neredeyse aralıksız süpürdü ve temizledi. Bir halkla ilişkiler çalışma grubu basını bilgilendirdi ve bir medya çalışma grubu sosyal medya üzerinden sürekli mesaj akışı sağladı. Bir toplum ilişkileri çalışma grubu mahallelere ulaştı. Bir doğrudan eylem çalışma grubu sık sık, şiddetsiz sivil itaatsizlik eğitimleri verdi ve protesto eylemleri ve kampın savunmasını planlandı.

Tartışma günlerinden sonra Occupy Wall Street Genel Kurulu, bir New York City İşgal Deklarasyonu yayımladı. "Gerçekliği kabul ediyoruz: İnsan ırkının geleceği onun mensuplarının işbirliğini gerektirir." ABD Bağımsızlık Bildirgesi'ndeki şikâyetler layihasını yankılayarak; yasadışı konut haczinden, taşeronlaşma ve emek haklarının kaybına kadar ve yüksek öğrenci borçlarından, politik süreçlerin hâkimiyeti ve yozlaşmasına kadar yayılan "dünyanın şirket güçlerine" karşı şikâyetlerinin listesini kapsıyordu. "Dünya halklarının yüz yüze kaldığımız problemlere hitap edecek bir yöntem yaratma ve herkese açık çözümler üretmesinde" ısrarlıydılar.[133]

İşgal, başlangıçta ana akım medya tarafından büyük oranda görmezden gelinmişti. Soldakilerin çoğu tarafından da küçümseniyordu; daha sonra ülkenin her tarafındaki OWS kamplarına yardım etmeye kendini adayan kıdemli bir aktivist, başlangıçta Zuccotti Park'ı birkaç saatliğine ziyaret etti ve "sadece aynı eski şeyleri yapan, aynı eski insanlar" olduğu sonucunu çıkar-

99% Opposition", *The Nation*, 9 Temmuz 2012; Jeremy Brecher, "The Power of the Powerless", Tidal #3, Eylül 2012.

133. NYC Genel Meclisi tarafından kabul edilen belge, 29 Eylül 2011, http://www.nycga.net/resources/documents/declaration/.

dı.[134] Bununla birlikte kamp devam ederken Belediye Başkanı Bloomberg'in bütçe kesintisini protesto eden, özellikle polis gaddarlığının videoları web üzerinden viral olarak yayılırken, emek ve sosyal gruplar içinde destek oluşmaya başladı. Binlerce New Yorklu, Brooklyn'den Manhattan'a yasal bir destek yürüyüşüne katıldığında, polis onları Brooklyn Köprüsü'nün üzerindeki çevrelenmiş alana sürdü ve 700'ünün tutuklanması, onları şoke etti. Öfke yayıldı.

13 Ekim'de OWS'nin ön ayak olduğu Küresel Eylem Günü'nden iki gün önce Zuccotti Park'ın özel mülk sahibi Brookfield Properties, "temizlik için" parkın boşaltılacağını ilan etti ve tenteleri, uyku tulumlarını ve yatmayı yasaklayan kuralları uyguladı. Belediye Başkanı Bloomberg, NYPD'nin [New York Police Department] bu kuralların uygulanmasını sağlayacağını söyledi; kamp fiilen sonlanıyordu. Etkili bir halkla ilişkiler hareketiyle OWS Genel Kurulu, yüzlerce gönüllüyü ve binlerce dolar değerinde alelacele satın alınan ekipmanı kullanan, kendi büyük çaplı park temizliğini başlattı.

O gece OWS, boşaltmaya şiddetsiz direnişe destek için bir çağrı çıkarttı. Ertesi sabah erkenden binlerce insan parkta toplanmaya başladı. Sendikalar üyelerine kampı koruma çağrısı yaptı. New York Merkez Emek Konseyi başkanı sıkı önlemlerin kalkması için şehirde lobi yaptı.[135] Avukatlar işgalcilerin Birinci Anayasal Değişiklik haklarını korumak için dava açmaya hazırlandı. Belediye Meclisi üyeleri ve diğer New York politikacıları boşaltmanın durdurulması için belediye başkanına lobi yaptı. Belediye Başkanı Bloomberg'e göre, Brookfield Properties'e boşaltılacak şehirden şirketin alacağı kârları araştırmaya başlayacaklarını da söylemişler. Tüm beklentilere karşın Belediye Başkanı Bloomberg, Brookfield'in "temizlik" planından vazgeçtiğini ilan etti. Şirket de işgalcilerle bir anlaşmaya varılmaya çalışılacağını ilan etti. Destekçilerin

134. Yazarla kişisel görüşme.

135. Peter Wallsten, "Occupy Wall Street, Unions Get Their Activism Together", *Washington Post*, 20 Ekim 2011, http://articles.washingtonpost.com/2011-10-20/politics/35276955_1_labor-unionsanti-wall-street-activists-labor-groups.

hareketliliği belediye başkanını ve parkın sahiplerini geri adım atmak zorunda bırakmıştı.

Bir aydan kısa bir sürede Occupy kampları ve protestolar Amerika Birleşik Devletleri'ndeki 600'den fazla topluluğa yayıldı; Akron, Albany ve Albuquerque'den Youngstown, Ypsilanti ve Yuma'ya kadar.[136] 15 Ekim Küresel Eylem Günü'nde, 82 ülkede 1.000'den fazla şehirde Reuters'ın "Occupy Wall Street hareketi tarafından çeliklenen" insanların yaptığı "açgözlülük karşıtı protestolar" dediği yürüyüşler görüldü.[137] Başlatıcılarını bile hayrete düşürerek, Wall Street yakınlarındaki küçük bir parkın işgali, birkaç hafta içinde küresel bir hareketin odağı hâline geldi ve dünya çapında dönüştürücü bir olay olarak kabul edildi.

İşgaller şehir içindeki bir parkta uyuması pek de muhtemel olmayan milyonlarca insan üzerinde çelikleştirici bir etki yaptı. Kamp ne zaman tehdit edilse binlerce sendika üyesi ve topluluk destekçisi onu korumak için akın etti. Occupy Wall Street ve diğer işgaller, tahliye karşıtı işgallere, çevre kampanyalarına, sendika savaşlarına ve diğer pek çok "%99" mücadelesine desteğini verdi.

Rose Gudiel, Los Angeles'ın bir çalışan sınıf banliyösü olan La Puente'deki mütevazı evi için tahliye ihbarı aldığında, "Terk etmiyoruz" dedi. O ve ailesi vaziyet alırken, onlarca dostu ve destekçisi bahçelerinde kamp kurup direnmeyi kararlaştırdı. Kısa süre sonra binlercesi "Occupy LA" başlatmak için Los Angeles Belediye Binası'nın dışında toplanmaya başladığında, Gudiel aşağı indi ve onların ilk Genel Kurullarının birinde kendi hikâyesini anlattı. Occupy LA'den bir grup onun evindeki gece nöbetine katılırken, bazıları kampta kaldı. Bilahare Guidel ve bir Occupy

136. Wikipedia, List of Occupy Movement Protest Locations, http:/en.wikipedia.org/wiki/List_of_Occupy_movement_protest_locations.

137. Philip Pullella, "Wall Street Protests Go Global; Riots in Rome", Reuters, 15 Ekim 2011, http://www.reuters.com/article/2011/10/15/us-protests-idUSTRE79E0FC20111015.

LA delegasyonu onun ipoteğini yapan OneWest'in CEO'su Steve Mnuchin'in 26 milyon dolarlık Bel Air malikânesinin önünde protesto yaptı. Ertesi gün Fannie Mae'nin Pasadena bölge ofisinde bir oturma eylemi yaptılar; Gudiel'in 63 yaşındaki sakat annesi onun evini korumak için coşkulu bir savunma yaptı ve 9 protestocu tutuklandı; hepsi o akşam TV haberlerinde yayınlandı. Ertesi gün Gudiel bankadan onun tahliyesinin iptal edildiğini söyleyen bir mektup aldı ve kısa süre sonra gözden geçirilmiş bir ipotekte anlaştı. MSNBC şu yorumu yaptı: Gudiel "yayılan bir 'Occupy' hareketinin –sık sık bir odağının yokluğuyla eleştirilir– nasıl örgütler ve bireylerin takip edeceği spesifik hedeflere güç verebileceğinin bir örneği" oldu.[138]

Bu arada iklim ve çevre kampanyacılarıyla, Occupy hareketi arasında yakın bir çalışma ilişkisi gelişti. OWS'nin ilk zamanlarında iklim koruma örgütü 350.org'dan Bill McKibben ve Naomi Klein ile bir çevre günü yapıldı. Kısa süre sonra Occupy DC'den bir delegasyon Keystone XL boru hattına karşı bir mitinge katılmak için yürüdü. Daha sonra öğrenci ve iklim aktivistlerinden bir grup bir "#occupystatedepartment" eylemi örgütledi ve Keystone XL boru hattını protesto etmek için ve ertesi gün boru hattının bir duruşturmasına girişi sağlama almak için, geceleyin Ronald Reagan Binası'nın dışındaki alanı işgal etti. Sırada 14 saat kalan Ethan Nuss duruşmayı şöyle anlattı: "Her gün uyanırım ve benim kuşağım Büyük Buhran'dan beri en büyük işsizlikle yüz yüze kaldığında, bu memlekette kuşağım için iş yaratacak %100 temiz enerji ekonomisi hayali için çalışırım." Bill McKibben boru hattı muhaliflerini Occupy DC kampına katılmaya teşvik etti ve Occupy DC'yi Beyaz Saray'daki yaklaşan boru hattı karşıtı eyleme katılmaya çağırdı. Sonradan İşgalciler ve kayagazı çıkarma, yeşil alanı yok eden madencilik, nükleer enerji santralleri karşıtı hareketler ve başka birçok çevre kampanyası arasında bağlar güçlendi.[139]

138. Karl Huus, "Homeowner Taps 'Occupy' Protest to Avoid Foreclosure", MSNBC, 17 Ekim 2011, http://www.nbcnews.com/id/44908122/ns/us_news-life/t/homeowner-taps-occupyprotest-avoid-foreclosure/#.UipbiuBc-5Q.
139. Jeremy Brecher, "Occupy Climate Change", *The Nation*, 2 Nisan 2012.

OWS'ciler Harlem'deki kolluk kuvveti memurlarının ırka göre uyguladığı "durdurma ve üst aramasına" karşı bir protestoya katıldı. Kısa süre sonra Harlem sakinleri Occupy Harlem Genel Kurulu'na katılmaya başladı. Siyah Sendikacılar Koalisyonui, A. Philip Randolph Enstitüsü, Latin Amerikalıların Gelişimi İçin Emek Konseyi, Asyalı Pasifik Amerikan Emek İttifakı, Ulusal Eylem Ağı, NAACP'nin New York State ve New York City şubeleri dahil sosyal haklar ve emek grupları Belediye Binası Parkı'nda kendi mitinglerini örgütledi ve OWS'ye desteklerini göstermek için Zuccotti Park'a yürüdü.

Tıpkı işçiler, bölge sakinleri, öğrenciler hatta ev kadınlarının şikâyetlerini seslendirmek için 1930'lardaki "oturma grevlerini" benimsemesi gibi, Occupy hareketinin sağlam fakat şiddetsiz doğrudan eylemi de hızla farklı topluluklar ve destek grupları tarafından kendi meselelerini seslendirmek için benimsendi. Örneğin 100 öğrenci ve öğretmen bütçe kesintilerini, işten çıkarmaları, geniş sınıf büyüklüklerini ve standart testin aşırı vurgulanmasını protesto etmek için bir New York Eğitim Komisyonu toplantısını "işgal etti". Şehir okulu rektörü ve okul yönetim kurulu üyeleri toplantıdan kaçtıktan sonra kalabalık doğaçlama bir "genel kurul" yaptı. Sesleri "insan mikrofonunun" yankısıyla güçlendirildi, Indigo isimli bir öğrenci topluluğa şöyle dedi: "Mikrofon kontrol. Ben Indigo; sekiz yaşında üçüncü sınıf öğrencisiyim ve Bayan Cunningham'ın parasız çalışmasına üzgünüm. Öğretmenlerin işten çıkarılmasının adil olduğunu düşünmüyorum. Daha çok öğrenmeme yardım edecek şey daha küçük sınıflarımız olması olacaktır. Öğretmenim Bayan Lamar sesini duyurmak için bağırmak zorunda.

Ülkenin her yerinden yüzlerce Occupy grubu ve çok farklı sektör ve seviyelerden örgütlü emek arasındaki ittifak hızla gelişti. New York City'de, 38.000 New York City ulaşım işçisini temsil eden Ulaşım İşçileri Sendikası Şube 100, OWS'yi destekledi:

> Ulaşım İşçileri Sendikası Şube 100, bir müddet için pozisyonumuzun ne olduğunu dramatik biçimde gösteren Wall Street'teki genç insanların cesaretini alkışlar: Hükümet yetkilileri tarafından vazedilen ortak fedakârlık, fena hâlde tek yönlü bir sokak gibi görünüyor. İşçiler ve sıradan vatandaşlar tüm fedakârlığı yapıyor; ekonomimizi içe patlatan finansçılarınsa, yaptığı yanlarına kâr kalıyor.
>
> Genç insanlar yüksek işsizlik ve asgari ücretli işler vadeden iç karartıcı bir gelecekle karşı karşıya. Kamu sektörü işçileri ücretlerde ve ek ödemelerde büyük geri ödemeler talep eden Belediye Başkanı ve Hükümet'le ya da binlercesi işten atılmayla karşı karşıya. Pazarlık yok. Kara liste var.
>
> Bugün altı Amerikalıdan biri yoksulluk içinde yaşıyor ve en zengin yüzde bir 1920'lerin Yaldızlı Çağ'ından bu yana herhangi bir zamandakinden daha fazla zenginliği kontrol ediyor.[140]

Öğretmenler, hizmet çalışanları ve diğer yerel sendikalar kısa sürede takıma uydu. Belediye Başkanı Bloomberg Zuccotti Parkı'nı protestoculardan temizlemekle tehdit ettiğinde, ulusal AEF-SÖK Başkanı Richard Trumka şunu ilan ederek birçok kişiyi şaşırttı: "Belediye Başkanı Bloomberg yarın tarihin yanlış tarafında yer alma riskini alıyor. Açıktır ki, Zuccotti Park'ta tehdit edilen şey Amerikalıların seslerinin kesilmesinden ve haklarının ayaklar altına alınmasından başka bir şey değil." AEF-SÖK ülke çapında üyelere e-mail gönderdi; Bloomberg'e protestolara engel olmaması için dilekçe yazmalarını istedi.[141]

OWS ve emek arasındaki ilişkiler karmaşıktı. Örneğin New York'taki OWS'nin, OWS'yi destekleyen sendika yetkililerini kendine çeken bir Emek Sosyal Yardım Komitesi, emek aktivistlerinin bir Sıradan Üyeler Komitesi; sendika dışı hizmet sektörü işçilerine odaklanan bir örgütlenme inisiyatifi İşyerini İşgal Et; Göçmen İşçilere Adalet ile Sanat &Emek vardı. Ülkenin her tarafındaki yüzlerce Occupy merkezi, yerel emek hareketiyle

140. John Nichols, "AFL-CIO's Trumka Hails Occupy Wall Street", *The Nation*, 30 Eylül 2011, http://www.thenation.com/blog/163737/afl-cios-trumka-hails-occupy-wall-street#axzz2e9iBXloM.

141. Kevin Bogardus, "Unions Back Occupy Wall Street Movement", *The Hill*, 15 Ekim 2012, http://thehill.com/business-alobbying/187765-unions-back-occupy-wall-street-movement.

kendi ilişkileri ile gerilim ve karşılıklı desteğin kendilerine has kombinasyonunu geliştirdi.

New York City'de OWS, devam eden muhtelif emek mücadelelerini desteklemeye başladı hızla. Örneğin ilk aşamada OWS'den bir grup, ülke çapında greve giden ve sonra bir sözleşme olmadan çalışmaya geri dönen Verizon işçilerinin sözleşme kampanyasına destek vermek için Verizon mağazasına 500 kişilik bir yürüyüşe katıldı. İletişim İşçilerinin Verizon şubesi, Occupy Wall Street'i destekledi ve OWS Verizon'a grev gözcüleri gönderdi. Long Island Verizon işçisi Steven Jackman OWS ile güçleri birleştirmeyle ilgili olarak "Bunda hepimiz bir aradayız" dedi.[142] Bir Verizon işçisi ve OWS'de de aktif bir sendika aktivisti olan Amy Muldoon, OWS'nin yerel sendikaları üzerindeki etkisini şöyle tarifledi: "New York'taki şubelerin her birince bir yürüyüş çemberimiz vardı. Bizimkinde İnsan Mikrofonu kullandık." "Ne sahne, ne politikacı" vardı. "150 kişilik kalabalığa canlı konuşmak için çalışmamış takımı olan kimse yoktu." Onun işyerinde işçiler haftada, hatta günde 3 kez sendika toplantısı yaptılar. "Sadece insanlara neler olduğunu anlatmak, üyeler arasındaki anlaşmazlıkları çözmek, inisiyatifleri ve eylemleri tartışmak için yönetim ne yapıyor? Herkes sendika meseleleriyle ilgili günlük olarak konuşulmasını bekliyor."[143]

Lokavt yemiş Sotheby'nin sergi salonu çalışanlarına destek için OWS'den aktivistler, müşteri gibi gizlice girip sanat müzayedelerinde gösteri yapmaya başladı. Aniden ayağa kalkıp bir pey sürecek yerde, şirketin emek uygulamalarını yüksek sesle kınayarak işlemi aksatıyorlardı. OWS aktivistleri aynı şekilde Sotheby yönetim kurulunun önde gelen bir üyesinin sahibi olduğu bir Manhattan lokantasına gidip, sessizlik için bardaklara çın çın vuruyor ve bir sendika düşmanı olarak şirketi

142. Chris Francescani ve Michelle Nichols, "Anti-Wall St. Protesters Mart with Verizon Workers", Reuters, 21 Ekim 2011, http://www.reuters.com/article/2011/10/22/us-usa-wallstreet-protests-idUSTRE79K6XB20111022.

143. Amy Muldoon, "Zuccotti at Work: Daydreams of a Rank and Filer", New Politics 53 (Summer 2012): 45, http://newpol.org/content/zuccotti-work-daydreams-rank-and-filer.

kınıyorlardı. Sergi salonu çalışanlarını temsil eden Kamyoncular şubesinin başkanı Jason Ide, *Washington Post*'a Occupy taktiklerinin kendisini şaşırttığını ve ona ve üyelerine ilham verdiğini söyledi; hatta o kadar ki işçiler OWS'nin müdavimi olmuşlardı. "Şimdi bu işçi sendikaları ve özellikle sendika liderliğinin bazı işaretler –örneğin Occupy gösterilerince alınan sivil itaatsizlik tavrını değerlendirerek– alması için nadir bir fırsattır."[144] En sonunda lokavt yemiş işçiler işlerine geri döndü, "On ay sonra doğru dürüst iş standartlarına dönmek için çırpınıp durduk."[145]

OWS temaları ve dili birçok sendikaya nüfuz etti. New York Albany'de, Occupy Albany eyalet parlamentosunun dışında, altın bir silindir şapka takmış, altın bir zincirle gösteriş yapan ve bir puro çiğneyen, kızarmış bir domuzun göze çarptığı bir protestoya katıldı. Yerel bir sendika yetkilisi şöyle dedi: "Amerika'dan, %99'dan bir ısırık alan şirket domuzları orada olmuştur yıllardır; şirket domuzunu cezalandırmak ve ondan bir ısırık almak için Amerika'nın %99'unun tamamını davet ediyorum."[146]

Oakland'de 25 Ekim'de koordine kolluk kuvvetleri Occupy Oakland'e göz yaşartıcı gaz ve göz yaşartıcı bombalarla saldırdı, 1.000'in üzerinde insanı tutukladı ve pek çoğunu yaraladı. Alameda Merkez Emek Konseyi derhal polisi ve şehir politik liderlerini kınadı. Ertesi gün, 2 Kasım'da, 1.000 kişi Occupy Oakland Genel Kurulu için toplandı, "genel grev" dedikleri şeyi; bir günlük eylem, protesto ve kutlama ilan etti. İçlerinde SEIU [Uluslararası Hizmet Çalışanları Sendikası] Şube 1021, California Hemşireler Birliği ve Oakland Eğitimciler Birliği'nin de olduğu birçok sendika çağrıyı destekledi. 2 Kasım'da binlerce kişinin bankaları ve sendika karşıtı şirketleri protesto ettiği, dev

144. Peter Wallsten, "Occupy Wall Street, Unions Get Their Activism Together", *Washington Post*, 20 Ekim 2011, http://articles.washingtonpost.com/2011-10-20/politics/35276955_1_labor-unionsanti-wall-street-activists-labor-groups.

145. Jenny Brown, "Ending Lockout, Teamsters Wrap Agreement with Sotheby's", *Labor Notes*, 1 Haziran 2012, http://www.labornotes.org/2012/06/ending-lockout-teamsters-wrap-agreement-sotheby's.

146. Paul Merrill, "Verizon Workers Take Up 'Occupy' Message", WXXA Fox23 News, Albany, NY, 26 Ekim 2011, http://www.clipsyndicate.com/video/play/2967882/verizon_workers_take_up_occupy_message?wpid=5435.

Oakland limanını kapatan tahmini 30.000 kişilik bir yürüyüş yapıldı.[147]

Bu arada Washington, Longview kıyılarında Uluslararası Kıyıboyu ve Antrepo Sendikası'nın (UKAS) tahıl taşıyıcıları, küresel tahıl şirketi EGT tarafından bir lokavtla karşı karşıya kaldı. 200 tahıl taşıyıcısı ve destekçisi, trenleri bloke etmeyi, tahıl terminalini işgal etmeyi ve tahılı boşaltmayı kapsayan bir sivil itaatsizlik kampanyasında tutuklanmıştı. UKAS 300.000 dolar para cezasına çarptırıldı. 18 Kasım'da Occupy Oakland Genel Kurulu, Longview UKAS üyeleriyle dayanışma için "12 Aralık'ta tüm Batı Kıyısı'ndaki limanların koordine bir şekilde çalışmayı durdurmasıyla, %1'in ekonomik aygıtlarının bozulması ve blokajı" çağrısı yaptı. UKAS liderliğine danışılmadı ve başkan Bob McEllreath hızlı bir şekilde eylemi istenmeyen müdahale olarak resmeden bir açıklama yayımladı. Ama sendika liderliğinin gerçekten eyleme karşı mı olduğu yoksa yasal komplikasyonlardan kaçınmak için sadece eylemden kendilerini mi ayrıştırdıkları hiç açık değildi. Hem emek hem Occupy hareketinde, sendikadan onay olmadan bir emek ihtilafına Occupy'ın müdahale etmesinin meşru olup olmadığı üzerine bir tartışma patlak verdi. 12 Aralık'ta büyük kalabalıklar ortaya çıktı ve UKAS işçilerinden açık bir karşı çıkma olmadan Seattle, Oakland ve Portland limanını bloke etti.[148]

12 Ocak 2012'de EGT'nin ilk tahıl gemisini Longview terminaline almaya hazırlandığı lafı yayıldı. UKAS üyelerinin kısa bir sürede Longview'a gelmeye hazır olmasını istedi. Bağımsız olarak baştan aşağı Batı Kıyısı'nın Occupy grupları, geminin boşaltılmaya çalışılması durumunda, koordine bir kara ve su blokajı için Longview'a gidecek 100 gönüllü topladı ve Occupy grupları ülkenin tüm geri kalanında EGT'nin ana

147. Bill Balderston, "Occupy Oakland and the Labor Movement", *New Politics* 53 (Yaz 2012): 34-35, http://newpol.org/content/occupy-oakland-and-labor-movement.

148. Evan Rohar, "West Coast Port Shutdown Sparks Heated Debate Between Unions, Occupy", *Labor Notes*, 12 Aralık 2011, http://www.labornotes.org/2011/12/west-coast-port-shutdown-sparksheated-debate-between-unions-occupy.

şirketi Bunge'a karşı eylemler yapmaya hazırlandı. 23 Ocak'ta EGT'nin ilk tahıl gemisi, ağır silahlı bir Sahil Koruma konvoyu eşliğinde Longview'a yöneldi. Fakat beklenmedik bir şekilde Washington Valisi Chris Gregoire müdahale etti ve şirket hızla lokavtı sonlandırmayı kabul etti.[149] UKAS ve Occupy hareketi arasındaki önceki gerilime rağmen, sendikadaki birçok kişi lokavtın sonlandırılmasında Occupy'ın rolünden övgüyle söz ediyordu. UKAS Portland'deki Şube 8'in bir yetkilisi olan Jack Mulcahy şöyle dedi: "Bu, müzakereleri zorlamaya katılımları açısından, Occupy için bir zafer. Şüphesiz ki; bu sözleşmeyi Occupy Hareketi ve Liman İşçileri arasındaki dayanışma ve örgütlenme kazandı. Occupy hareketinin ülke çapındaki, özellikle Oakland, Portland, Seattle ve Longview'daki hareketliliği, EGT'yi pazarlık masasına oturmada ve UKAS Şube 21 ile bir anlaşmaya zorlamada kritik bir unsurdu."[150]

İlk işgallerden bir yıl sonra ülkenin her tarafındaki Occupy grupları, hâlâ toplumlarındaki örgütlü emekle ittifaklar, çekişmenin yanı sıra, geliştiriyordu. Örneğin Occupy Chicago, Chicago öğretmenler grevinde ve bununla ilişkili kamu okullarının kapanmasını önlemek için doğrudan eylem kampanyasında bir rol oynadı. Ülkenin her tarafındaki Occupy grupları Walmart işçilerinin 2012 Şükran Günü sonrasındaki "Kara Cuma" protestolarına destek verdi. Occupy kıdemlileri New York McDonald's ve diğer fast food lokantalarındaki işçilerin 2013 Nisan'ındaki "Fast Food Forward" [Fast Food İleri] grevlerini organize etmeye yardım etti.

149. Jane Slaughter, "ILWU Takes Risks, Breaks Rules, Gets Deal with Grain Company", *Labor Notes*, 16 Şubat 2012, http://www.labornotes .org/2012/02/ilwu-takes-risksbreaks-rules-gets-deal-grain-company.

150. "Longshore Workers Name Occupy Movement as Crucial in Settlement with EGT", release from Caravan to Longview, WA, 11 Şubat 2012, http://westcoastportshutdown.org/content/longshore-workers-name-occupy-movement-crucial-settlement-egt.

Başlangıçtan beri Occupy Wall Street ve ülkenin her tarafından yüzlerce başka işgal, şiddetli polis saldırısının hedefindeydi. Birçoğu sadece mevcut ya da yeni bir yerde kampları yeniden kurmak için çıkarıldı. Fakat daha da çok şehirdeki yetkililer işgalcileri boşaltmaya kararlıydı. 15 Kasım gecesi NYPD Zuccotti Park'ı terk etmek için bir bildiri yayımladı ve bir saat sonra isyan tecrübesi olan yüzlerce polis, insanları parktan zorla uzaklaştırmaya başladı, içlerinde gazetecilerin de olduğu 200'ünü tutukladı. Bir ay içinde ülke çapında yüzlerce kamp benzer şekilde kapatıldı, ancak bir iki tanesi ısrarcı oldu.

Fakat cin çoktan şişeden çıkmıştı. Öldüklerine dair tekrarlayan medya haberlerine rağmen, Occupy grupları ülkenin her tarafında bir haftada yüzlerce eylem yapmaya devam etti. 20 Şubat 2012 sabahında biten 24 saatlik dönem içinde Google News, Rhode Island Kingston'dan Oregon Portland'a; Kansas Wichita'dan, Idaho Boise'a (İngiltere Sussex'deki Pritlewell, İtalya'daki Pisa ve dünyanın her tarafındaki diğer noktaların sözünü bile etmiyoruz) yirmiden fazla şehirdeki Occupy eylemlerinin haberlerini veriyordu.

Occupy Wall Street'in ülke çapında farklı dışavurumları, bizatihi işgale benzemeyen fakat politik partiler, parti hizipleri, sorun –ya da seçim bölgesi– temelli STK'lar ya da sendika gibi al:şıldık örgütlerden oldukça farklı yeni formlar şeklinde gelişti. İlk kamptan bir yıl sonra New York City'deki Occupy Wall Street en az haftada bir, yüz yüze toplanan ve internet aracılığıyla neredeyse günlük etkileşimini sürdüren elliden fazla çalışma ve destek grubuna sahipti. Bazıları Halk Kütüphanesi, Halk Mutfağı ve Finans gibi "operasyon gruplarıydı." Diğerleri "Savaş Karşıtlığı"ndan "Vizyonlar ve Sosyal Yardımlar"a kadar ve "Hayvan Sorunları"dan "İşyerini İşgal Et"e kadar geniş bir yelpazedeki sorunlar, konular ve perspektiflerle uğraşıyordu.

OWS'nin, New York'un sokak ve parklarında, günlük yürüyüşler, ani gösteriler ve geniş bir konu çeşitliliğindeki eğitim programlarıyla, sürekli bir varlığı kaldı. Zuccotti Park'taki günlük Genel Kurullar artık yapılmazken, toplantı çağrıları genellikle

diğer eylemlerle bağlantılı ve özel ilgilere hitap etmek için yapılıyordu. Yerel seviyenin ötesinde, ülkenin tamamına ve dünyanın her tarafına uzatılan bir konferans çağrı zamanlama sistemi, "InterOccupy" üzerinden ve internette paylaşılan yoğun ve hızla gelişen bir iletişim sistemi vardı. InterOccupy, mahkûmlara destek için ulusal bir işgal günü, Yunanistan'daki halk direnişine destek için uluslararası bir eylem günü ve ev hacizlerine direniş günü gibi ulusal ve küresel "eylem günlerini" koordine etmek için kullanılıyordu.

Sonunda polis, kampların hemen hepsini kapatıncaya kadar, Amerika Birleşik Devletleri'nde 75 yıldır görülmüş herhangi bir şeye benzemeyen, bazılarının "%99 hareketi" dediği şeye ilham verdiler. Bu eylemler Occupy Wall Street'in, toplumun, emek ve çevre gruplarının ve sadece boy gösteren bireylerin yerel ve bölgesel yakınlaşmaları tarafından idare edildi. Onlar hacizleri, tahliyeleri ve ırka göre muameleyi, öğrenci borçlarını, sendika düşmanlığını, iklim değişikliğini, savaşı ve %99'un diğer problemlerini protesto ettiler.

Böyle aktivitelere katkıda bulunmayı hedefleyen MoveOn.org, BOİ ve başka birçok grup, "%99 Baharı" dedikleri bir programda yaklaşık 100.000 insanı, tarih ve şiddetsiz doğrudan eylem pratiği konusunda eğitti. Daha sonra gevşek örgütlenmiş, "%99 İktidar" adını taktıkları bir eylemler dizisi içinde, Des Moines'deki Wells Fargo'da, Detroit'teki GE'de ve 30 başka şirket yıllık toplantısında binlercesi protesto yaptı ve yüzlercesi tutuklandı. 24 Nisan'da örneğin toplum, emek, çevre ve başka gruplar Occupy San Francisco ile birlikte Wells Fargo'nun yıllık Genel Hissedarlar Toplantısı'nı bastı; şehiriçi banka kapıcıları greve gitti ve eyleme katıldı.[151] 1 Mayıs'ta 30.000 New Yorklu ve 125 başka şehirden insan bir "genel grev" adını taktıkları; fiilen fazla ekonomik aktiviteyi durdurmasa da çok sayıda insana kavramı tanıtan, Bir Mayıs protestolarına katıldı. Mayıs içinde

151. Joshua Kahn Russell and Harmony Goldberg, "New Radical Alliances for a New Era", ZNet, 9 Mayıs 2012, http://www.zcommunications.org/new-radical-alliances-for-a-new-era-by-joshuakahn-russell.html.

"%1'in silahlı kanadı" NATO'ya çağrı yapan on binler Chicago'daki NATO zirvesini protesto etti, Afganistan'daki savaşın sonlandırılmasını talep etti ve finansal işlemlerde bir "Robin Hood Vergisi" istedi. Aynı hafta sonu Ulusal Halk Hareketi tarafından ülkenin her yerinden toplanan 1.000 kişi, Maliye Bakanı Timothy Geithner'ın evi, MD, Bethesda'ya davetsiz bir ziyaret yaptı ve bir finansal işlem vergisi, "sualtındaki" [evlerinin değeri piyasanın altında kalmış] ev sahiplerinin ipoteklerinde anapara azaltması ve ipotek krizine neden olan bankerlerin soruşturulmasını talep etti.

OWS birinci yılını doldururken, yeni hareketler için bir fidelik olmaya devam etti. Örneğin 2012 sonlarında OWS'nin yan kuruluşu Strike Debt bir "Rolling Jübile" düzenledi. Tahsilat daireleri ve diğer akbaba firmaların nominal değerinin yok pahasına borcu satın aldığının sonra da tam ödeme için borçluyu taciz ettiğinin fark edilmesi, benzer oranlarda borç satın alarak, sonra da bunu iptal ederek, "insanları kurtarma paketi" başlatmaya karar verdiler. Taklit bir bağış toplama televizyon programı ve başka etkinlikler yaptılar, sonra da milyonlarca dolar değerinde borç satın aldılar ve borçlulara borçlarının silindiğini söyleyen taahhütlü mektuplar gönderdiler. Proje çok dikkat çekti ve *Forbes* dergisi tarafından tasdik bile edildi. Strike Debt, borç direnişi fikrini tanıtmak ve %99'un zor durumunda borcun önemini vurgulamak için Rolling Jubilee'nin [Borçluların karşılıklı yardmlaştığı bir ağ] görünürlüğünü kullandı.

Sandy kasırgasının New York City bölgesi, özellikle Rockaways ve Staten adası gibi yoksul kıyı mahallelerini harap etmesinden sonraki saatler içinde, OWS'den aktivistler ve iklim koruma grubu 350.org, Occupy Sandy Relief [Sandy Yardımlarını İşgal Et] başlattı. Amaç, olağanüstü hava durumlarıyla iklimi değiştiren sera gazlarını atmosfere boşaltan küresel şirketler ve onların Wall Street bankerleri arasındaki bağlantıyı

da kurarken, fırtına sonrasındaki yoksul mahallelerin ihmaline dikkat çekmekti.

FEMA [Federal Emergency Management Agency / Federal Acil Durum Yönetim Ajansı] gibi resmî yardım kuruluşları ve Kızıl Haç neredeyse felç olmuş gibiyken, onlarca daha sonra binlerce Occupy Sandy gönüllüsü hızla bir yardım sistemi yarattı. Ağır hasar gören mahallelerdeki insanlarla ağ bağlantısı kurdular, hayati ihtiyaçları belirlediler ve dağıtım merkezleri kurmaya giriştiler. Acil bağışları kabul etmek için sosyal ağ araçlarını kullandılar. Operasyon üssü olarak Brooklyn'de bir kilise buldular. İnsanlar arabalar dolusu giyecek, yiyecek, kutulu gıda, bebek bezi, pil ve el feneri getirdi. Gönüllüler bunları ayırdı ve gönderdi. Öteki gönüllüler, özellikle sakinleri fakir olan sosyal konutlarda, ihtiyaçları belirlemek için kapı kapı dolaştı. Daha başka gönüllüler kilisedeki bir "kumanda merkezinde" dizüstü bilgisayarların başında kaldı, sahada kapı kapı dolaşanlardan mesajlar aldılar ve ihtiyaç duyulan malları yerine ulaştıracak talimatlar verdiler. Sosyal ağ kuran becerikliler, bir evlenme dairesi web sitesini, bağışlarla ihtiyaçları eşleştirmeye adapte etti. Kısa süre sonra, OWS'nin yiyecek hizmeti kıdemlileri, felaket bölgesinde binlerce kişilik sıcak yemek dağıtıyordu. İlk yardım çabalarından sonra, Occupy Sandy aktivistleri, Rockaways'deki bir cemaat merkezini yeniden yapıp açan "YANA Restorasyon Projesi"nin ön ayak olduğu, tabandan bir "insan gücüyle toparlanma" başlattı.[152]

Hem Rolling Jübile hem de Occupy Sandy Relief kendilerini, toplumsal problemleri çözmek için OWS'nin yatay ilişki yaklaşımını örnekleyen karşılıklı yardım formu olarak resmetti. Aynı zamanda insanların günlük yaşamındaki problemlerle Wall Street'in konsantre ekonomik ve politik gücü arasındaki bağlantıyı gösterecek OWS çabalarını sürdürdüler.

152. The Restore YANA Project, http://interoccupy.net/occupysandy/project/the-restore-yana-project-2/.

Occupy Wall Street ve ülkenin ve dünyanın her tarafından onun müttefiki Occupy grupları, tek bir niteleme içinde özetlenen çok karmaşık bir olguyu temsil eder. Fakat onların çekirdeğinde, dünyanın zenginliğinin aslan payına sahip bir sınıfla, yaşamak için onlara çalışmak zorunda olan bir sınıf arasında toplumun bölünmesinin yeniden keşfi vardı. OWS'nin başlamasından birkaç ay önce Nobel ödüllü ekonomist Joseph Stiglitz *Vanity Fair*'de Amerika'nın en zengin %1'inin ülke zenginliğinin %40'ının sahibi olduğu[153] şok edici gerçeğini anlattığı "*%1'in, %1 tarafından %1 için*" başlıklı bir makale yazdı ve başka pek çok medya daha önce görmezden geldiği benzer gerçeklikleri yayımlamaya başladı. OWS'nin en meşhur sloganı "Biz %99'uz" sadece zenginlik yoğunlaşmasının yeni bir farkındalığını değil, onun dışında bırakılanların ortak kimliğine dair yeni bir iddiayı da ifade ediyordu.

Uzun bir ekonomik ve toplumsal illet listesine neden olan finansallaşma, bu zenginliğin giderek artan bir şekilde üretici yatırımdan çok, spekülasyon için kullanılması demekti. Ve hapishaneye gitmek yerine, görevini kötüye kullanan bankerler 2008 finansal çöküşünü ve takip eden Büyük Durgunluk'u tetiklediği ve devasa devlet yardımlarıyla ödüllendirildiğinde, öfke %99'un büyük bölümünü yiyip bitirdi. Bu OWS'nin diğer en popüler sloganında yakalandı: "Bankalar kurtarıldı; biz satıldık."

Occupy Wall Street bu koşullara karşılık veren çok çeşitli insanları; wearethe99percent.tumblr.com adresindeki kişisel ifadelerle resmedildiği gibi, kapsıyordu. Demografik olarak ağırlık merkezi, kendilerini sadece iş kaybı, işin değer yitirmesi ve büyüyen borçlarla yüz yüze buldukları çalışma dünyasına atılmış, yirmilerinin sonunda, otuzlarının başındaki genç insanlardı. Bununla birlikte kısa süre sonra, eğitimin maliyetinden sağlık harcamalarına ve emeklilik sisteminin çökertilmesine yayılan bir yelpazedeki durgunluğun ağırlaştırdığı diğer problemleri yaşayan hem yaşlı hem de genç insanlara katıldılar. Radikalleştirilmiş

153. *Vanity Fair*, Mayıs 2011, http://www.vanityfair.com/society/features/2011/05/top-one-percent-201105.

evsiz "sokak insanları" ve daha iyi durumdaki sempatizanlar da kısa sürede karışımın parçası hâline geldi.

İşgalciler ve destekçileri çoklu politik eğilimleri temsil ediyordu. OWS'de öne çıkanların çoğu, önceki on yıllar içinde dünyanın her tarafına yayılmış olan "yatay" politik hareketi benimsemişti. Önemli bir kesim kendisini anarşist olarak tanımlıyordu ve harekete hayli anarşist bir hava verdi, birçok başkası kendisini şu ya da bu çizgide sosyalist olarak tanımlıyordu.[154] Fakat hareket popüler demokrasiye dair klasik Amerikan politik fikirleriyle de kuvvetli rezonans hâlindeydi, hatta muhafazakâr liberalizmi savunan insanları da barındırıyordu. Sosyal haklardan, feminizme, eşcinsellerin haklarına kadar [geniş] bir yelpazedeki insan hakları hareketleriyle ve emek hareketi geleneğiyle özdeşleşme de nüfuz etmişti.

Bir hafta boyunca Occupy hareketi tüm ABD medyasının %13'lük müthiş ilgisini üzerine çekti. Nadir sözü edilen "ekonomik eşitsizlik" başlığına medya referansı katlanarak arttı. OWS'nin başlamasından sonraki birkaç gün, Amerikalıların %54'ü *Time* anketçilerine, Wall Street protestocularıyla ilgili olumlu düşündüklerini, ancak %23'ü olumsuz düşünceleri olduğunu söyledi.[155]

Occupy hareketi ülkeyi tsunami gibi vurdu ve dalga çekildiğinde görünürde değişmiş bir manzara kaldı. Aralık 2011 tarihli bir ankette Amerikalıların yaklaşık üçte ikisinin (2009'dakinden %50 fazla) Amerika'da zengin ve fakir arasında "kuvvetli ihtilaflar" olduğuna inandığını söyledi.[156] Araştırmayı yapan Pew Research'ün *Social&Demographic Trends* [Sosyal ve Demografik Eğilimler] [araştırmasının] deneyimli editörü Richard Morin, "gelir eşitsizliğinin" iş dünyası sayfalarından çıkıp, ön sayfaya

154. Occupy Wall Street aktivistlerinin siyasi fikirleri konusunda bilgi için bkz. Mark Bray, *Translating Anarchism*, Zero Books, Alresford, 2013 ve Nathan Schneider, *Thank You, Anarchy: Notes from the Occupy Apocalypse*, University of California Press, Berkeley, 2013.

155. "Topline Results of Oct. 9-10, 2011 TIME Poll", Swampland, http://swampland.time.com/full-results-of-oct-9-10-2011-time-poll/.

156. http://www.pewsocialtrends.org/2012/01/11/rising-share-of-americans-see-conflict-between-rich-and-poor/.

taşınmasını yorumladı. *The New York Times*, bulguları "Occupy Wall Street hareketi tarafından tehdit edercesine sallanan gelir eşitsizliği haberlerinin, ulusal bilinç içine sızıyor" olabileceğinin bir işareti olarak tanımladı.[157]

Ekonomist ve eski Beyaz Saray danışmanı Jared Bernstein, 30 yıldır ekonomik adalet meselesiyle ilgili konuştuğunu fakat Occupy Wall Street'in birkaç ay içinde yaptığı şekilde ilerleme kaydedemediğini söyledi. "Bu arada zaten yapacak olduklarını söyleyecekleri işi yapmaları için tonla kredi veriyorum; yapacakları iş de hepi topu ulusun gündemine bu konuları sokmaktır."[158] OWS genel anlamda 2012 başkanlık seçimlerinden uzak dururken, hem sol hem de sağdan siyasi uzmanlar, Obama'nın zaferini kısmen Occupy hareketi tarafından daha önceden popülerleştirilen bir politik anlatıyı benimsemesine atfettiler.[159]

Occupy'a uyan kalıpların çoğu, 20. yüzyıl başının öteki mini isyanlarında da görülürken, bunları bir miktar ileri taşıdı ve bazı yeni unsurlar ekledi. Occupy Wall Street ve dünya çapındaki Occupy hareketleri, her biri bir diğerini etkileyen ve birbirlerinin eylemlerini gayriresmî olarak koordine eden, birbirine bağlı yüzlerce mini isyandan [oluşan] bir ağ kurdu. Kendilerini küresel bir hareketin parçası olarak gördüler ve diğer taraftan böyle bir hareketi kurmaya ve yaratmaya yardım ettiler. Occupy hareketleri yataydı ve kurumlaşmamıştı; fakat sendikalar, STK'lar ve diğer daha geleneksel örgütlerle –gerilimsiz de değil– çalışarak çalışan sınıf çıkarlarını temsil eden örgütlerin fiili bir koalisyonunu yarattılar. Occupy spesifik şikâyetlerden çok, %1'in %99'a yüklediği "genel yanlışlara"; yaşam koşullarının tahribi ve wearthe99percent.tumblr.com'daki tanıklıklarda ayrıntılandırılan yaşam değişiklikleri, karşılık verdi. OWS, doğa üzerine geniş bir halk kesimiyle iletişimi idare etmede ve zenginlik ve

157. http://nyti.ms/yibtv4.

158. http://www.democracynow.org/2012/1/25/fmr_obama_adviser_focus_on_us

159. Bkz. Robert Borosage, "This Was the First Class Warfare Election of Our Gilded Age", Alternet, 15 Kasım 2012; ve Lee Stranahan, "How Occupy Wall Street Won Tuesday's Election", Breitbart, 10 Kasım 2012.

güç eşitsizliğini anlamlandırmada ve "biz %99'uz" sloganına nakşedilen yeni bir sınıf kimliğini kristalleştirmede başarılıydı.

Occupy, doğrudan eylem ve şiddetsiz sivil itaatsizliği, bir defaya mahsus eylemler olarak değil, kamusal alanı kullanmak ve protesto özgürlüğü üzerinden polis ve diğer otoritelerle sürekli karşı karşıya gelmenin bir aracı olarak kullandı. Aylar boyunca işlev gören özörgütlenme ve özyönetim formları; görüş birliğiyle karar almanın yeni formlarından, yiyecek, barınak, temizlik, sağlık ve eğitim sağlanmasına kadar, geliştirdi. Bu formları sadece protestoculara değil, yaratmak istediği türden toplumun yaratıcı tasarılarına da sundu.

Occupy hareketi milyonlarca insanın, onlar için elverişli olan yeni iletişim, örgütlenme ve eylem yöntemlerinin farkına varmasını sağladı. OWS, onları son derece sinerjik şekilde yüz yüze ve internet örgütlemesiyle kombine etti: Çoğu Occupy aktivisti büyük ölçüde yerelken, işgalciler için sıcak tutan kıyafetler yapan ülkenin her tarafındaki insanlar arasında bağlantı kuran "OWS Örgücüleri" ve "%99 Örgücüleri" gibi web'deki grupların özörgütlenmesi de yaygındı. Mikrofon kontrol ve genel kurullar çok farklı mecralarda çoğaldı. OWS ağların ve toplulukların nasıl oluşturulacağını ve yeniden yaratılabileceğini gösterdi; işgallerin kendisi bastırılsa bile onların kurduğu bağlantılar yerinde kaldı. Şiddetsiz ama militan doğrudan eylemin, sivil itaatsizliğin ve karşılıklı yardımın gücü, geniş bir yelpazedeki başka gruplar ve hareketlerin onları benimsemesine yol açacak şekilde gösterildi.

"Kamusal Eğitimin Ruhu İçin Kavga"

Occupy Wall Street'in başlamasından bir hafta sonra sempatizanlar finans bölgesinde bir Occupy Chicago kampı kurdu. İki hafta sonra tahminen 30.000 Occupy'cı ve Stand Up protest grubundan müttefikleri Chicago şehir merkezine yürüdü. Katılımcılardan biri, Chicago Öğretmenler Sendikası'nın yeni seçilmiş başkanı Karen Lewis'tı. Occupy hareketinin kınadığı şirket açgözlülüğüyle, Chicago'daki kamu okullarına ve onların öğretmenlerine devam eden saldırılar arasında bağ kurdu:

> Bize yapılan şey herkese yapılan şeydir. Onlar, kamu kurumlarını yok etmeye çalışıyor. Onlar parayı bizden, kamu kurumlarından alıyor; zenginlere veriyor. Ama tüm fenalıklardan bizi sorumlu tutuyorlar. Yoksulluk için bir mazeret olmadığını söyleyen de aynı insanlar. Ama onu yoksulluğu göz ardı etmenin bir mazereti olarak kullanıyorlar. Bu zenginliğin eşitsiz dağılımının Amerikan tarzı olmadığını ne zaman anlayacaklar? Burada bu şehirde olanlara gerçekten önem veren insanların arasında olmaktan onur ve saygı duyuyorum. Bu hırsız baron davranışını hoş görmeyeceğiz.[160]

Gerçekten Chicago öğretmenleri, ebeveynleri ve müttefikleri, böyle davranışlara direnmenin yeni yollarını bulmanın tam ortasındaydı.

Chicago Kamu Okulları ABD'deki üçüncü en geniş okul bölgesi ve Chicago'daki ikinci en büyük işverendir. 26.000 öğretmeni ve binlerce diğer çalışanı, 600 ilköğretim ve lisedeki 400.000 öğrenciye hizmet verir.[161] 1995'te Belediye Başkanı Richard M. Daley, Illinois yasama organını, Chicago kamu okulu sisteminin olağan seçilmiş okul yönetim kurulunun değil, doğrudan belediye başkanının kontrolü altında olmasına razı etti.

2004'te Daley "Rönesans 2000" planını ilan etti; buna göre "düşük performanslı" 70 okul kapatılacak ve 100 yeni okul açılacaktı; bunların üçte ikisi özel ya da sözleşmeli okul olacaktı. Illinois-Chicago Üniversitesi eğitim ve siyaset bilimi profesörü Pauline Lipman, Chicago'yu "sonuçları öğrencinin geleceğini belirleyecek sınavları, öğretmenlere sınav sonuçlarına göre maaş vermeyi, semt okullarına yatırımları kısmayı ve sonra bunları kapatıp, özel okullara çevirmeyi kapsayan neoliberal bir şirket gündeminin" doğum yeri olarak tanımladı.[162] Chicago'nun eğitim politikasının, kuvvetli ırkçı imaları vardı. Kapanması hedeflenen okullar, ağırlıklı olarak Siyah ve Latino bölgesin-

160. Karen Lewis, President CTU at Occupy Chicago, 10 Ekim 2011, http://www.youtube.com/watch?v=m95OuXSwZ0c.

161. Wikipedia, Chicago Public Schools, http://en.wikipedia.org/wiki/Chicago_Public_Schools.

162. Amy Goodman, "Mayor Rahm-Ney's Attack on the Chicago Teachers Union", Truth Dig, 12 Eylül 2012, http://www.truthdig.com/report/item/Mayor_rahm-neys_attack_on_the_chicago_teachers_union_20120912/.

deydi. Afroamerikalı öğretmenlerin oranı, 1995'teki %45'ten 2012'de %19'a düşürüldü; bunun nedeni kısmen özel okulların çok daha yüksek oranda Beyaz öğretmen çalıştırmasıydı.[163] Chicago'nun eğitimle ilgili gündemi aynı zamanda bir sendika düşmanlığı stratejisiydi: Ülke çapındaki özel okulların sadece %12'si sendikalıydı.[164]

Chicago'nun gündemi, Başkan Barack Obama, Chicago okul "CEO"su Arne Duncan'ı ABD Eğitim Bakanı olarak atadığı ve onun "Yukarı Doğru Yarış"ının birçok unsurunu eğitim politikasının kapsamına aldığı 2009'da, ulusal gündem hâline geldi. Duncan, Eğitim Bakanı olarak ülke çapında her yıl 1.000 okulu kapatmayı hedeflediğini söyledi.[165]

20. yüzyılın başından beri Chicago Öğretmenler Sendikası'nın (CÖB) sadece öğretmenlerin çıkarı için değil kamusal eğitimin iyileştirilmesi için de bir savaş tarihi vardı. Büyük Buhran sırasında Chicago öğretmenleri eğitim fonlarının serbest bırakılması talebiyle bankalarda işgal ve çatışmalar yapmış; 1967 ile 1987 arasında dokuz kez greve gitmişlerdi.[166] Fakat bundan sonraki çeyrek yüzyıl grev yapmadılar ve sendika liderliği Daley'nin eğitim politikasına direnmek için pek çaba harcamadı.

2008'de bir grup öğretmen ve müttefiki Alt Kademe Eğitimciler Kurultayı (AKEK) oluşturdu. AKEK'nin ilk hedefi Chicago kamu okullarının kapatılma ve özelleştirilmesine karşı çıkmak için doğrudan eylem kullanacak geniş bir koalisyon kurmaktı. Ocak 2009'da şehir 22 okulun kapatılacağını ya da dönüştürüleceğini duyurdu. AKEK, Chicago'da eğitim konulu

163. Stephanie Simon and James B. Kelleher, "Analysis: Striking Chicago Teachers Take On National Education Reform", Reuters, 10 Eylül 2012, http://www.reuters.com/article/2012/09/10/us-usa-chicago-schools-analysis-idUSBRE8890VS20120910.
164. National Alliance for Public Charter Schools, "Public Charter Schools and Teachers Unions", http://www.publiccharters.org/editor/files/NAPCS%20Documents/PublicCharterSchoolsandTeachersUnions.pdf.
165. Sam Dillon, "Report Questions Duncan's Policy of Closing Failing Schools", *New York Times*, 28 Ekim 2009, http://www.nytimes.com/2009/10/29/education/29schools.html?_r=0.
166. Norine Gutekanst, "How Chicago Teachers Got Organized to Strike", *Labor Notes*, 12 Kasım 2012, http://www.labornotes.org/2012/10/how-chicago-teachers-got-organized-strike.

bir forum için 80 okuldan ve onlarca sosyal gruptan 500 insanı bir araya getirdi. Tabandan Eğitim Hareketi (TEM) –ebeveynler, öğrenciler, büyük sosyal organizasyonlar ve bir süre için sendika liderlerinin yanı sıra AKEK'yi kapsıyordu– 2009 başında iki büyük protesto yaptı. Okul yönetim kurulu tehdit altındaki okulların altısının açık tutulmasını kabul etti.

AKEK Mayıs 2010'daki CÖB seçimlerinde aday göstermeye karar verdiğinde, AKEK listesi üst düzey mevkileri kazandı. AKEK'den Karen Lewis sendika başkanlığını kabul ederken şöyle dedi:

> Bugün çocuklarımızın, ailelerimizin ve okullarımızın her gün mücadele ettiği tüm toplumsal fenalıklar için eğitimcilerin günah keçisi yapılmasının sonunun başlangıcı olacak. Bugün eğitim politikamızdaki gerçek şeffaflık –öğrenme ve öğretme nasıl doğru olarak ölçülür, okullarımız nasıl gerçekten iyileşir ve harcama önceliklerimizin ardındaki akıl nasıl değerlendirilir– için kavganın başlangıcı olacak. Bu seçim iş dünyasına yerini (okullarımızın dışı) bildirmek için sağlam duran 30.000 eğitimcinin birliğini gösterdi. Kurumsal Amerika, K-12 kamusal eğitime; son 10-15 yıla kadar, büyükçe bir parçasına sahip olmadıkları 380 milyar dolar olarak bakar.

Öğretmenler ve yardımcı eğitimciler, diye ekledi, "30.000 üyemizin gücünü ihya etmek ve sevdiğimiz şeyi yani kamu parasıyla finanse edilmiş kamu okullarında öğrenme ve öğretmeyi korumak için hazırlanıyor."[167]

Bir kez sendika liderliğini kazanınca dağılan birçok sendika reform örgütünün tersine AKEK, bağımsız bir örgüt olarak kendisini devam ettirdi. Şehir eğitim gündemine karşı doğrudan eylem protestoları sürdü. Örneğin 13 Aralık 2011'de

167. Jesse Hagopian, "Chicago's New Lady Labor Slugger Reactivates Social Movement Unionism", Truthout, 10 Kasım 2012, http://truth-out.org/opinion/item/12619-chicagos-new-lady-labor-slugger-reactivates-social-movement-unionism.

içlerinde Chicago Öğretmenler Sendikası ve Occupy Chicago da olmak üzere, yüzlerce ebeveyn, öğretmen ve aktivist, ertesi sabah yönetim kurulu toplantısına kabul edileceğinden emin olmak için geceyi okul yönetim kurulu karargâhının dışında geçirdi. Birer birer konuşma girişiminde bulundular; 10 tanesine güvenlik tarafından dışarıya kadar eşlik edildi. En sonunda kurul toplantıyı kapattı.[168] Sendika başkanı Karen Lewis NBC'ye şöyle dedi: "Okullarımızı kapatmalarına seyirci kalmayacağız ve onlara izin vermeyeceğiz."[169]

Şubat 2012'de ebeveynler Piccolo İlk Okulunu işgal etti ve okul yönetim kurulu üyelerini, "devretme" denen plan, tüm okul personelinin işine son verme ve özel bir yüklenici tarafından yeniden açılması, hakkında konuşmak üzere ebeveynler ve toplum üyeleriyle görüşmeye zorladı. Protestocular belediye başkanının evinde gece nöbeti tuttu ve belediye binasında üç gün oturma eylemi yaptı. Sendika eğitim reformu programını, *The Schools Chicago Students Deserve*'i [Chicago Öğrencilerinin Layık Olduğu Okullar] yayımladı.[170]

CÖB iki yıllık bir sözleşme kampanyasına da başladı ve mevcut sözleşmenin süresi 2012'de dolduğunda gerekebilir diye grev hazırlıkları yaptı. 600 okulun her biri kendi örgütlenme komitesini kurdu. Sendika 15 semt ve emek örgütünü bir araya getirerek, bir toplum yönetim kurulu oluşturdu.[171] Mayıs 2012'de 3.000 öğretmenin işine son verme tehdidine ve sınıf büyüklüklerinin 37 öğrenciye çıkarılmasına yanıt olarak, kırmızı CÖB

168. Joel Hood and Noreen Ahmed-Ullah, "Protesters Send CPS Board Members Scurrying", *Chicago Tribune*, 14 Aralık 2011, http://articles.chicagotribune.com/2011-12-14/news/chicrowds-gather-to-protest-cps-school-closures-and-turnaroundprojects-20111214_1_cps-board-members-jean-claude-brizardcharter-expansion.

169. Jeff Goldblatt, "CTU, Occupy Chicago Join Forces in School Protest", NBC Chicago, 14 Aralık 2011, http://www.nbcchicago.com/blogs/ward-room/chicago-teachers-union-public-schools-occupyprotest-135556183.html.

170. Chicago Teachers Union, *The Schools Chicago's Students Deserve*, Şubat 2012, http://www.ctunet.com/blog/text/SCSD_Report-02-16-2012-1.pdf.

171. Peter Brogan, "Seven Days That Shook Chicago: The 2012 Chicago Teachers Strike", Global Research, 21 Eylül 2012, http://www.globalresearch.ca/seven-days-that-shook-chicago-the-2012-chicago-teachers-strike.

tişörtleri giymiş 5.000 öğretmen ve binlerce toplum protestocusunun yürüyüşü şehir merkezinin anacaddelerini kapattı.[172]

2011'de Illinois yasama meclisi, Chicago Öğretmen Sendikası'nın grev için tüm üyelerinin %75'inin desteğini almasını gerektiren bir yasa geçirdi. Yasa teklifini verenlerden biri, CÖB'nin "grev yönünde oy toplayamayacağı" ile böbürlendi. Fakat sendika, bir oylama pratiğine bile hazırdı. En nihayetinde öğretmenlerin %90'ının, (oy kullananların %98'i) oylarıyla greve karar verildi.

Şubat 2011'de Başkan Obama'nın genel sekreteri Rahm Emanuel belediye başkanı olarak Daley'nin yerini aldı; fakat onun Rönesans 2000 programını benimsedi ve eğitim yönetim kuruluna daha da fazla şirket yöneticisi atadı. Şehir yönetimi, beklenen bir ücret artışını geri çekti ve daha uzun bir okul günü talep etti. Şehir ve öğretmenler arasındaki müzakereler uzadıkça uzadı; fakat en sonunda öğretmenlerin çocukların geleceğini belirleyen testler, sınıf büyüklükleri ve müzik, resim ve beden eğitimi programlarının artırılmasını öne çıkarmaması talebini de içeren eğitim meseleleri üzerine bozuldu.

10 Eylül 2012'de öğretmenler greve gitti. Neredeyse 26.000 sendika üyesi, okullardaki grev gözcüsü hatlarına, kapı kapı ev ev dolaşmalarına ve kapalı okulların dışındaki toplantılara katıldı. Kırmızılar giymiş on binlerce öğretmen ve destekçisi sendika sloganları atarak her gün şehrin sokaklarında yürüdü. Bir grev lideri, Phil Cantor "Maaş hariç hiçbir şey için greve gitmemize yasal olarak izin verilmedi. Fakat öğretmenler maaşla çok fazla ilgilenmiyor; bizi en çok ilgilendiren öğrencilere yararlı olmak için işimizi yapabilmek" dedi.[173]

Anketler ebeveynlerin üçte ikisinin öğretmenleri desteklediğini gösterdi. 2 ilkokul öğrencisinin annesi Rhoda Rae Gutierrez, Parent 4 Teachers [Öğrenciler İçin Ebeveynler] grubuyla birlikte öğretmenlere destek için grev hattına yürüdü. Bir gazeteciye

172. Sözleşme kampanyası için bkz. Norine Gutekanst, "How Chicago Teachers Got Organized to Strike", *Labor Notes*, 19 Ekim 2012, http://labornotes.org/2012/10/how-chicago-teachers-got-organized-strike.

173. Goodman, "Mayor Rahm-Ney's Attack on the Chicago Teachers Union".

şöyle dedi: "Biz öğretmenlerin, adil bir sözleşme, adil maaş, küçük sınıflar, iyi imkânlara sahip okullar, psikolog, yeterli sosyal görevli, yeterli destek elemanı, sınıflarda yeterli yardımcı, hemşire bulundurulması hakları için savaşıyoruz." Öğretmenler okullarında bu imkânlara kavuşunca "çocuklarımızın inanılmaz şeyler yapabileceğini biliyoruz".[174]

14 Eylül'de sendika müzakerecileri şehir yönetimiyle geçici bir anlaşmaya vardı. Fakat pazarlık komitesinin 30 üyesi ve 800 sendika delegesi, üyelere sözleşmeyi tartışmak için iki gün verilmesinde ısrar etti. Bunun üzerine belediye başkanı Emanuel grevin yasadışı olduğunu ilan etti ve öğretmenleri çalışmaya dönmeye zorlayacak bir mahkeme emri çıkarmaya çalıştı. Her şeye rağmen, öğretmenler 600 okulun her birinin dışında meclisler kurdu ve önerilen anlaşmayı madde madde inceledi, öğretmenlerin yanı sıra ebeveynler ve öğrenciler için de yeterince kazanıp kazanmadıklarını tartıştılar. Bu arada müzakereler devam etti ve 18 Eylül'de, grevdeki 7 okul gününden sonra öğretmenler çalışmaya dönmeyi oylayarak kabul etti.

Öğretmenler taleplerinin hepsini değilse de çoğunu kazandı. Şehir yönetiminden iş güvenliği ve öğrenci sınav sonuçlarına bağlı öğretmen değerlendirmelerinin kullanılması tavizlerini kazandılar. Emanuel'in planını iptal edip yerine başarı ödülüyle eğitim durumu ve deneyimi koydular.[175] Dört yıl için %7'lik bir ücret artışı; ek ödemelerde iyileştirme; resim, müzik, beden eğitimi ve diğer branşlarda 600 ilave öğretmen alımı; sınıf büyüklüğü ölçülerinin devamını ve ders kitaplarının okulun ilk günü öğrencilerin elinde olmasının garantisini kazandılar.

174. A.g.e.

175. Lyndsey Layton, "After Chicago Success, Teachers Unions Spread Their Message", *Washington Post*, 21 Eylül 2012, http://articles.washingtonpost.com/2012-09-21/local/35494536_1_chicagoteachers-union-president-third-largest-school-district-secondlargest-teachers-union.

Bu kazanımlara rağmen CÖB grevi kamusal eğitim mücadelesinde sadece bir adım olarak tasvir etti. Grevin sonrasında, çoğu Güney Yakası'nda ve Batı Yakası'nda olmak üzere 100 kadar çok sayıda okulun kapatılmasının planlandığı haberleri yayıldı. Buna yanıt olarak, grevi destekleyen koalisyon hızla okul kapatmaları durdurmak için bir doğrudan eylem kampanyası ilan etti.

Grevin bitmesinden sonraki bir aydan kısa zamanda, Albany Park Mahalle Konseyi ve Kenwood-Oakland Toplum Kuruluşu gibi semt örgütleri, belediye başkanı Emanuel'in ofisinin dışında bir protesto ve oturma eylemi için Sosyal Adalet İçin Öğretmenler ve başkalarına katıldı. 100 öğretmen ve ebeveyn "Moratoryum hemen!" sloganı attı ve belediye başkanıyla bir toplantı talep etti. Bina akşam 05:00'de kapandığında 50 kişi orada kaldı; 10 kişi akşam orayı terk etmeyi reddettiğinde tutuklandı. Tutuklananlardan biri, ilkokul öğretmeni Carrene Beverly-Bass "Okulları kapatmak yerine açmalılar. Zamanımızın sosyal haklar meselesi kamusal eğitime ne olduğudur" dedi. 14 yaşındaki Roosevelt Lisesi öğrencisi Jaime Adams, Chicago Education'da Gençliğin Sesi lehine konuşmasında, şayet okulu kapatırlarsa öğrencilerin "tekrar tekrar başka bir okula nakil olmak zorunda kalacağını" söyledi.[176]

Hareket taleplerini, özelleştirme ve okul kapatma gündemini destekleyen işinsanları ve yöneticilere de doğrudan iletti. Onlardan biri Hyatt Hotel yönetim kurulu üyesi ve zincirin kurucusunun kızı olan Penny Pritzker'i belediye başkanı Chicago Eğitim Kurulu'na atamıştı. Hyatt'ın yeni oteli, Hyatt Chicago Magnificent Mile ekonomik gelişme için ayrılan vergi gelirlerinin milyonlarca dolarını almıştı. 2012 Gaziler Günü'nde CÖB, Magnificent Mile'ın lobisinin içindeki Cityfront Plaza'dan bir yürüyüş başlattı. "Bizim öğretmene ihtiyacımız var, bizim kitaba ihtiyacımız var, bizim paraya ihtiyacımız var; onu da Pritzker aldı" sözlerini tekrarlayıp durdular. CÖB başkan yardımcısı Jesse Sharkey "Atanmış kurulu uyarmak için buradayız" dedi "eğer

176. Samantha Winslow, "Sit-In Tells Rahm Emanuel: Stop Closing ChicagoSchools", *Labor Notes*, 6 Kasım 2012, http://www.labornotes.org/2012/11/sit-tells-rahm-emanuel-stop-closing-chicago-schools.

okullarımızı kapatırsanız, peşinizden geleceğiz". Ekledi "Milyarderleri uyarmak için buradayız; eğer okullarımızın peşinden gelirseniz, sizi teşhir edeceğiz" ve "seçilmiş yetkilileri uyarmak için buradayız; eğer okullarımızı kapatırsanız, bu şehirde barış olmayacak".[177]

Chicago öğretmenleri kendilerini yerel, ulusal ve küresel bir hareketin parçası olarak gördü ve yerel toplumun karşı karşıya kaldığı sorunların ötesindeki dünyayla bağlantısını kurmak için olağanüstü çarelere başvurdu. Occupy Chicago ve geniş bir yelpazedeki barış savunucuları Chicago'daki Mayıs NATO zirvesini protesto etmek için hazırlık yaptı, CÖB ana yürüyüşü destekledi ve dikkat çekici bir "2012 NATO Zirvesi Kararı" yayımladı:

> Madem ki, Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO) %1'inin kendi çıkarlarıyla çatıştığını düşündüğü ülkeler ve gruplarla savaşmak için var ve Afganistan'da sürmekte olan savaşta ölen binlerce sivilden doğrudan sorumlu;
> Madem ki, ekonomik daralma nedeniyle devlet ve federal gelirlerin azalmasından sarsılan kamu sektörü çalışanları, zenginler için savaş ve vergi indirimlerinden özellikle ağır darbe yedi;
> Madem ki, Soğuk Savaş'ın bir kalıntısı olan NATO, soğuk savaş bitse bile dünyanın her tarafındaki haksız savaşlarla mücadele etmeyi sürdürüyor;
> Madem ki, askerî bütçe ve harcamalar, Amerikan halkında sıkıntılara ve iş kayıplarına neden olarak, eğitim, sosyal hizmetler, sağlık ve diğer zaruri programlardan para çekiyor;
> Madem ki, insan kârdan önce gelecek; para savaşa değil, işe, eğitime, emekliliğe, sağlığa, konuta ve çevreye gidecek;
> O zaman karar şudur; Bu kitle Mayıs 2012 Chicago'da toplanan NATO zirvesine muhalefetini resmen beyan eder,
> Başka bir karar şudur; 20 Mayıs 2012'de üyelerimizi mobilize olmaya çağırırız ve izinli yürüyüşe katılırız,

177. Heather Momyer, "CTU Targets Business Executives as Protests over School Closures Escalate", MEDILL, 13 Kasım 2012, http://news.medill.northwestern.edu/chicago/news.aspx?id=210646.

> Son karar da şudur; Chicago Öğretmenler Sendikası'nın üyeleri insanların bizim vizyonumuzda eğitilmesi ve NATO'nun küresel vizyonunu kabul etmeyen bireyler ve örgütlerle birlik olmak için 12-13 Mayıs Halk Zirvesi'ne bir atölye teklifi sunar.[178]

Chicago Öğretmenler Sendikası, Kenwood Oakland Toplum Kuruluşu ve Occupy Chicago tarafından ortak düzenlenen NATO protestosu olaylarının ilki, güzel sanatlar programı kaldırılan, resim öğretmeninin işine son verilen ve kapatılması planlanan bir okul olan Güney Yakası'ndaki Dyett Lisesi'nin dışında bir "sanatlar kutlamasıydı". Occupy aktivistleri ve yerel lise öğrencileri birbirlerine mavi yeşil boya tozları atarak eğlenirken, tetikteki polis yakındaki arabadan izledi. Öğretmenler ve Occupy Chicago katılımcıları tişört boyama, davul yapma ve kova davulu çalma dersleri verdi. Chicago Öğretmenler Sendikası'yla koordineli bir personel olan Jackson Potter, okul fonlarında kesinti yapılırken, şehir yönetiminin NATO zirvesi yapmaya nasıl para bulabildiğini sordu. "Bizim güzel sanatlar ve eğitim için fonlara ihtiyacımız var, savaş ve ayrımcılık için değil."[179]

Chicago'nun kamusal eğitim için devam eden mücadelesi, bir öğretmen grevinden çok daha fazlasıydı. Karen Lewis bunu "kamusal eğitimin ruhu için bir kavga" olarak tanımladı. Birçok bakımdan 21. yüzyıl başının diğer mini isyanlarını andırıyordu; fakat spesifik bir kurumla ilişkisi olan felsefesini ve taktiklerini getirdi. Chicago kampanyası kendisini dünya çapındaki özelleştirme karşıtı, kemer sıkma politikaları karşıtı hareketin bir parçası; Chicago ve diğer Amerikan şehirlerinin geleceği üzerine süren mücadelenin bir parçası; eğitimin amacı ve kontrolü üzerine ulusal, hatta küresel mücadelenin bir parçası olarak gördü. Farklı ya da zıt çıkarlara sahip gibi görülebilecek fakat bir ortak endişeler çekirdeğini keşfeden unsurları –semt

178. Chicago Teachers Union, "Resolution Against the 2012 NATO Summit", http://www.ctunet.com/delegates/hod-packets/2012-04-11/CTU_NATO_resolution_2012_04_11.pdf.

179. Fenit Nirappil, "Occupy Chicago NATO Action Kicks Off at South Side School", The Protest, http://www.the-protest.com/?p=155.

örgütleri, öğretmenler sendikası, başka emek örgütleri, ebeveyn grupları, eğitim reformcuları, Occupy Chicago– bir araya getirdi. Hareket, emeğin geleneksel grev silahını, iktidar merkezini hedef alan militan şiddetsiz doğrudan eylem ve sivil itaatsizlikle kaynaştırdı. Çocuklarının bakım ve eğitimi üzerine toplumun ve ebeveynlerin derin kaygılarına seslendi.

Bir sendika ve onun yetkilileri mücadeleye önderlik etmede, çağın mini isyanlarındakinden daha büyük rol oynarken, her okulda alt kademe örgütü yaratmak, sendika için toplum meclisi yaratmak, sadece geleneksel ücret ve çalışma koşulları meselelerinden geniş bir yelpazedeki eğitim meseleleri üzerine tartışmada ısrar, teklif edilen sözleşmeyi alt tabakanın tam değerlendirmesine imkân verecek tartışmaların durdurulması; bir sözleşmenin kazanılmasına rağmen militan mücadelenin sürdürülmesiyle tasvir edilen dönüşmüş bir sendikacılık icat etmeye çalışan bir sendikaydı bu. Mini isyanların çoğu karşı olduğu şey hakkında açık konuşur fakat taraftar olduğu şey konusunda suskun kalırken, Chicago Öğretmenler Sendikası özel eğitim politikası önerilerini, okul okul ve sistem ölçeğinde yaptı. Ve mini isyanların çoğu kısa protesto parlamalarıyken, bu hareket insanların hayatlarını ve toplumlarını değiştirecekleri uzun erimli mücadeleler için benzer yaklaşımları kullanma anlamına gelebilecek şeyi ortaya koydu.

"Onlar kalkabiliyorsa, biz kalkamaz mıyız?"

2013 yazında Walmart gibi perakende satış dükkânlarının, McDonald's ve Burger King gibi fast food mağazalarının, federal kurumların ve ülkenin her tarafındaki araba yıkamacıların düşük ücretli çalışanları işlerini bıraktı. Emek gazetecisi Josh Eidelson, eylemleri "daha ileri aktivizmi ateşlemek, yönetime sıkıntı vermek ve halkın hoşuna gitmek üzere dizayn edilmiş işgücünün bir azınlığının kısa erimli grevleri" olarak niteledi.[180]

180. Josh Eidelson, "Fast Food Strikes Intensify in Seven Cities", *Salon*, 29 Temmuz 2013, http://www.salon.com/2013/07/29/fast_food_strikes_intensify_in_seven_cities/.

Emek gazetecisi David Moberg'e göre, bu sendikasız işçilerin "sendikalar ve toplum gruplarının mali ve lojistik desteğiyle, ulusal ağlar içinde büyüyen tipik olarak gevşek organizasyon komiteleri kurdular".[181] Eylemleri, grevlerin neredeyse hiç görülmediği perakende dükkânları, fast food mağazaları ve diğer düşük ücretli işletmelere yayıldı. Hiç kimse bu boyutta, böyle eylemleri tahmin etmemişti. Fakat emek tarihi boyunca böyle grevlerin fideliği olmuş olan şartlardan kaynaklandılar.

Büyük Durgunluk, 2010 başlarında işsizliğin dibe vurmasına ve iş sayısının yavaşça artmasına neden oldu. Fakat önceki Büyük Durgunluk'la kıyaslandığında işlerin türünde şaşırtıcı bir değişiklik vardı. Büyük Durgunluk'ta kaybedilen işlerin ancak beşte biri düşük ücretli işlerdi. Fakat iyileşme sırasında yeni işlerin beşte üçü düşük ücretli işlerdi. Düşük ücretli meslekler, orta ücretli ve yüksek ücretli işlerden 2,7 kat hızlı arttı. İyileşmenin ilk iki yılında eklenen işlerin %40'tan fazlası, yemek sektörü, perakende ve iş bulma servisiydi; tam da yeni grevlerin olduğu sektörler.[182]

Düşük ücretli işlere kayma, yarı zamanlı işlere bir kaymaydı aynı zamanda. Örneğin 2012'ün ilk yarısında tam zamanlı işler 172.000 artarken, yarı zamanlı işler 766.000 arttı; hız olarak dört kattan fazla. Yaklaşık 8 milyon insan istemeden yarı zamanlı çalışıyordu, önceki Büyük Durgunluk'takinden iki kat fazla.[183] Perakende ve hastane endüstrisinde 3 milyon yarı zamanlı çalışan tam zamanlı iş istiyordu, önceki durgunluktaki seviyenin iki buçuk katı[ydı bu].[184]

181. David Moberg, "Fast Food Strikes Catch Fire", *In These Times*, 30 Temmuz 2013, http://inthesetimes.com/working/entry/15366/fast_food_slow_burn/.

182. "The Low-Wage Recovery and Growing Inequality", National Employment Law Project Data Brief, Ağustos 2012. The study defines lower-wage occupations as those in the bottom third of U.S. employment in 2008.

183. Tim Logan, "Part-Time Work Often Incuntary", *St. Louis Post-Dispatch*, 15 Eylül 2013.

184. Steven Greenhouse, "A Part-Time Life, as Hours Shrink and Shift", *New York Times*, 27 Ekim 2013. In many cases full-time jobs were converted to part-time jobs. Barbara Garson, "How to Become a Part-Time Worker Without Really Trying", The Nation, 20 Ağustos 2013.

Kayma kısmen kasıtlı bir yönetim stratejisinin sonucuydu. Perakende ve toptan sektörleri Büyük Durgunluk sırasında ve sonrasında 1 milyon tam zamanlı işi iptal etti ve 0,5 milyon yarı zamanlı iş ekledi. Danışmanlık firması Strategic Resource Group'un [Stratejik Araştırma Grubu] genel müdürü Burt P. Flickinger'a göre "Geçtiğimiz 20 yıldan fazladır birçok büyük perakendeci, endüstri çapında %70-80'lik tam zamanlı oranından en az %70 yarı zamanlıya geçti". Flickinger'a göre "Hemen hemen ortakçı gibi; küçük toprağı olan bir sürü çiftçiniz varsa, bu kısıtlı toprakta üretmek için çok fazla çalışırlar". Birçok yarı zamanlı "onlara daha fazla zaman verecek yöneticilerin gözüne girmek isteyeceklerinden, kısıtlı zamanlarında daha sıkı çalışmak için gerçek bir rekabet hisseder".

Eskiden düşük ücretler genellikle küçük, marjinal işverenlerle ilişkilendirilirken, 2012'de saat başı 10 dolar ya da daha az kazanan işçilerin üçte ikisi, 100'ün üzerinde çalışanı olan büyük şirketlerde çalışıyordu. Düşük ücretli üç büyük işveren Walmart, Yum! Brands (Pizza Hut, Taco Bell ve KFC) ve McDonald's idi. Bu işlerin yarıdan fazlası düşük ücretli beş endüstrideydi: Yemek sektörü, konaklama, perakende ticaret, güzel sanatlar, eğlence, tatil, yönetimsel hizmetler.[185]

2013'te 30 milyon Amerikalı saat başı 10 dolardan az kazandı. Düşük ücretli çalışanların yaklaşık %90'ı, 20 yaşın üzerinde yetişkinlerdi. Aile gelirlerinin yaklaşık yarısını kazanıyorlardı.[186] Şaşırtıcıdır ki, onların beşte birinden azı, liseden az eğitime sahipti; üçte birinin en az yüksekokul eğitimi vardı ve neredeyse onda biri dört yıllık ya da daha fazla yüksekokul mezunuydu.[187] Bazıları isyan için can atıyordu.

185. "Big Business, Corporate Profits, and the Minimum Wage", National Employment Law Project Data Brief, Temmuz 2012, http://nelp.3cdn.net/e555b2e361f8f734f4_sim6btdzo.pdf.

186. Elizabeth Murray, "5 Stats about Low-Wage Workers That Should Shock You", *ABC News*, 10 Eylül 2013.

187. John Schmitt and Janelle Jones, "Low-Wage Workers Are Older and Better Educated Than Ever", *Center for Economic and Policy Research*, Issue Brief, Nisan 2012.

Onlardan biri Trish Kahle'dı. Şunu hatırlıyor: Yetişirken "bana bir yüksekokula gidersem ve mezun olursam, içinde büyüdüğümden daha iyi yaşam standartına sahip olacağım söylendi". Burslu bir yüksekokula gitti ve batı Kuzey Carolina'daki bir çiftlikte çalışarak geçim giderlerini karşıladı. Mezuniyeti durgunluğa denk geldi. Bulabildiği en iyi iş, saati 8,50 dolara haftada 25 saat bir veteriner teknisyeni olarak çalıştığı "vasıflı" bir işti. Yarım yıl sonra işten atıldı; bulabildiği yegâne iş "saat garantisi olmadan, güvenlik ekipmanları sağlanmadan ve ücret hırsızlığının mutat olduğu" 10 dolar için bir saat çalıştığı geçici bahçe düzenleme işiydi. İhtisas yapmaya karar verdi; fakat iki araştırma asistanlığını zaman zaman bir nakliyeci olarak ve Whole Foods Market'taki bir perakende satış işindeki vardiyasıyla tamamlamak zorunda kaldı. "Sefalet ücretleriyle, mutat cinsel tacizle, işte ırkçılıkla ve işyeri hakları ya da iş güvenliğinin esamesi okunmazken, örgütlenmenin riskleri giderek buna değer görünüyor" sonucuna vardı.[188]

Yalnız olmadığı ortaya çıktı.

Walmart dünya çapında 2 milyondan fazla ve Amerika Birleşik Devletleri'nde 1,4 milyon (ABD işgücünün %1'i) çalışanıyla ABD ve dünyadaki en büyük özel işverendir. 2012'de Walton ailesinin üyeleri Walmart hisse senetlerinin yarısından fazlasını kontrol ediyordu. Ailenin özvarlığı 144 milyar dolardan, Amerikalıların alttaki %42'sinin toplamından fazlaydı.[189]

Walmart bir düşük ücretli emek sistemine öncülük etti. Sızan bir Walmart notuna göre bir Walmart dükkânında bir kart basan olarak başlayan "iyi performanslı biri" saatte 8 dolar alır ve ortalama bir terfi derecesinde 6 yıl sonra şirket için 10,60 dolarlık

188. Trish Kahle, "Beyond Fast Food Strikes", *Jacobin*, http://jacobinmag.com/2013/10/beyond-fast-food-strikes/.
189. Josh Eidelson, "Always Low Wages: Meet the Billionaires Who Run Walmart", *The Nation*, 5 Haziran 2013.

çalışma yapması beklenir.[190] Walmart, perakende istihdamda dibe doğru yarışta akım belirleyici hâline geldi. Perakende endüstrisi danışmanı Burt Flickinger'a göre, Walmart günün 24 saati açık yüzlerce mağaza kurduğunda, yarı zamanlı çalışma ve diğer maliyet azaltıcı önlemlere dayanan emek modelini benimseyen rekabetçi perakendecilerin baskısı altındaydı.[191]

Walmart Kuzey Amerika'daki tek sendikasız işyeri değildir. 2000'de 9 kasap Texas'daki bir sendika seçimini kazandığında Walmart, ülke çapında tüm kasapları attı. 2005'te Walmart işçileri bir sendika yönünde oy kullandığı zaman Quebec'deki tüm dükkânları kapattı.[192] Sonunda Walmart'ın emek stratejisi Amerika'nın çok büyük emek fazlası tarafından durduruldu; Walmart 2011'de 5 milyon iş başvurusu alacağını söyledi.[193]

Walmart birkaç sendika kampanyasının –ya bir sendika tanınma seçimi için dilekçe vermeye dayanan geleneksel örgütlenme hamleleri ya da medya odaklı şirket kampanyaları– hedefi oldu. Hepsi başarısız oldu ve dağıldı.

Sonunda Birleşmiş Yiyecek ve Ticari Kurum İşçileri (BYTKİ), bir sendika tanınma seçiminde sendika çoğunluğu kazanana kadar eylem yapmayı beklemediği için "azınlık sendikacılığı" adı verilen, farklı bir yaklaşımla bir kez daha denemeye karar verdi. BYTKİ örgütlenme direktörü Pat O'Neill şunun altını çizdi: "Yaptığımız eski örgütlenme tarzı işe yaramadı. Şimdi tarih [dersimizi] gerçekten çalıştık; sadece Walmart'la değil sosyal haklar hareketi ve emek hareketinin başlangıcıyla ne yaşadığımıza, BOİ'nin ve diğerlerinin '30'larda ne yaptığına. Azınlık sendikacılığı kavramıyla ve bir işyerinde sadece bir

190. Josh Eidelson, "Worker Group Alleges Walmart 'Told Store-Level Management to Threaten Workers' about Strikes", *The Nation*, 20 Kasım 2012, http://www.thenation.com/blog/171389/walmart-worker-mandatory-meeting-management-sent-messagewe-could-get-disciplined-striki#

191. Greenhouse, "A Part-Time Life."

192. Josh Eidelson, "Alleging a New Wave of Retaliation, Walmart Warehouse Workers Will Strike a Day Early", *The Nation*, 13 Kasım 2012. Bu kısım ağırlıklı olarak Eidelson'un hareketin ayrıntılı bir kronolojisini veren, ardışık ve canlı raporlarına dayanıyor.

193. Eidelson, "Worker Group Alleges."

aktivist olsa bile insanları birbirlerine bağlamaya çalışarak çıkageldiğimiz yer burası."

Sonuç Walmart'da Saygı İçin Birleşmiş Örgüt [Organization United for Respect at Walmart/] BİZİM Walmart [OUR Walmart] denen yeni bir üyelik örgütüydü. O'Neill'e göre "Bu gerçekten geleneksel bir kampanyaya benzemiyor. İşçilerin kendileri Walmart'ı sever; orada çalışmayı sever; halkla çalışmayı sever. Walmart'ı daha iyi hâle getirmenin bir yolunu hemen bulurlar".[194] OUR Walmart Haziran 2011'de Texas, Florida, California, Washington State, Maryland ve Missouri'de "Konuşma Haftası" etkinlikleriyle halka tanıtıldı. 100 üye Walmart'ın küresel karargâhı Bentonville'e geldi ve bir "Saygı Bildirgesi" yazdı.[195]

Maryland, Laurel'de 12 yıl Walmart için çalışan Cindy Murray, BYTKİ'nin yürüttüğü ettiği önceki kampanya Uyan Walmart'ın [Wake Up Walmart] parçasıydı. OUR Walmart, Walmart işçileri tarafından finanse edildiği için daha başarılı oldu, dedi. İşçiler bir kez onu "bizim örgüt" olarak görünce, "ben ortakların sonunda, belki kurtulabiliriz, dediğini sanıyorum. Belki aklımızdakileri açıkça söyleyebiliriz."[196]

OUR Walmart, organizatörler kiraladı ve bir web sitesi, sosyal medya linkleri, turlar ve gösteriler finanse etti. Çalışmalar geniş bir yelpazedeki alakalı çabalarla tamamlandı, genellikle sendikalar ve işçi merkezleri de katıldı. Bunlar arasında BYTKİ'nin Making Change at Walmart [Walmart'ta Değişim Yaratmak]; National Guestworker Alliance [Ulusal Misafir İşçi İttifakı]; Change to Win [Kazanmak İçin Değiştir] federasyonunun bir projesi, Warehouse Workers for Justice [Adalet İçin Depo İşçileri]; BEİ tarafından desteklenen Warehouse Workers Organizing Committee [Depo Çalışanları Örgütlenme Komitesi]; National Action Network [Ulusal Eylem Ağı] ve başkaları vardı.

194. "Walmart Organizing Comes of Age: An Interview with UFCW Organizing Director Pat O'Neill", *Truthout*, 21 Kasım 2012.
195. Timeline, Our Walmart website, http://forrespect.org/our-walmart/timeline/.
196. Josh Eidelson, "Historic Walmart Strikes Hit 100 Cities", *The Nation*, 23 Kasım 2012.

2012'de Walmart'da görülmemiş bir grev serisi başladı. Mamafih ilk grevler mağazalarda değil, Walmart'ın tedarikçi zincirinde oldu. National Employment Law Project'in [Ulusal İstihdam Yasası Projesi] bir raporunda, tedarik zincirindeki yasadışı çalışma koşullarından tedarikçinin sorumluluğu için sıkıştırdığı görüldü. Raporun yazarlarından biri olan Catherine Ruckelshaus "Her yıl, bir Walmart ihalesi kazanma peşindeki yükleniciler, maliyetlerini azaltacak yerler bulmak zorunda" dedi. Şimdi "işçilerin maaşı ve çalışma koşulları, kesinti yapabilecekleri tek yerdir"[197]. İlk grevler işçilerin aşırı sıkışmasını yansıtıyordu.

Louisiana, Breaux Bridge'deki CJ's Deniz Mahsulleri dükkânındaki 40 geçici, sendikasız, misafir Meksikalı işçi, geçici vizeyle yılın 5 ayında böcekleri ayıklayıp kaynattı, sonra gelecek yıla kadar evine döndü. Şirket ürünlerinin % 85'ini Walmart'a, özellikle yan kuruluşu Sam's Club'a sattı. 4 Haziran 2012'de Walmart 50. yıldönümünü kutlamaya hazırlanırken, onların 8'i işi bıraktı. New Orleans Workers Center for Racial Justice'ın [Irk Adaleti İçin New Orleans İşçi Merkezi] bir projesi olarak başlayan National Guestworker Alliance'dan [Ulusal Misafir İşçi İttifakı] gelen yardımla, CJ's işçileri Metairie'deki Sam's Club'da bir protesto yürüyüşü yaptı ve emek izleme örgütü Worker Rights Consortium'a [İşçi Hakları Konsorsiyumu - İHK] bir şikâyette bulundu. İHK araştırdı ve işçilerin art arda 24 saat çalıştırıldığını ve asgari ücretten %60 daha az aldığını gördü. Bir işçi soruşturmacılara şöyle dedi: "Zorla çalıştırmaydı. Römorklarla gelirlerdi ve bizi işe geri götürürlerdi. Kendimi köle gibi hissettim." Rapordan bir hafta önce bir Walmart sözcüsü, şirketin kendi soruşturmasını tamamladığını ve CJ's Deniz Mahsulleri'nde zorla çalıştırma ya da insan kaçakçılığı iddialarının doğrulana-

197. Josh Eidelson, "Wal-Mart's Dirty Partners", *Salon*, 6 Temmuz 2012, http://www.salon.com/2012/07/06/doing_walmarts_dirty_work/.Walmart raporun "tartışmalı" olduğunu iddia etti.

madığını" söylemişti. Fakat İHK'nin raporundan sonra Walmart şirketle sözleşmesinin askıya alındığını duyurdu.[198]

California Mira Loma'da 3 antrepodaki işçiler, yalnızca Walmart'a hizmet eden Schneider Logistics için çalışan 3 taşeron için çalışıyordu. Change to Win tarafından desteklenen bir grup olan Warehouse Workers United'dan gelen yardımla, işçiler ücret hırsızlığı için dava açtı. California soruşturmacıları antrepolara baskın yaptığı zaman taşeronlardan biri tüm personelini işten attığını ilan etti. İşçiler misilleme suçlamasıyla dava açtığında, mahkeme işten atmayı yasakladı. [199] Eylül'de Mira Loma işçileri greve gitti ve 80 kilometre uzaktaki Los Angeles'a bir yürüyüş düzenledi. 28 Eylül'de, grevin 15. gününden sonra çalışmaya döndüler.

Mira Loma grevinden üç gün sonra Illinois Elwood'daki antrepo işçileri greve gitti. Kırk kadarı, antrepolarda her gün grev gözcülüğü yaptı. Onlar ve destekçileri 600 kişilik bir yürüyüş tertip etti, antrepoları şiddet kullanmadan bloke ettikleri için 17 kişi tutuklandı.[200] Yürüyüş United Electrical Workers'ın [Birleşmiş Elektrik İşçileri - BEİ] finanse ettiği ve Will County bölgesindeki antrepo işçileri lehine 11 dava açmış olan Warehouse Workers for Justice tarafından örgütlendi.[201] Walmart'ın ithalatının %70'i Elwood dağıtım merkezinden geçtiğinden Elwood işçilerinin alışılmadık güçlü pozisyonu vardı.

4 Ekim'de, 9 Güney California mağazasındaki onlarca işçi, ABD tarihinde Walmart'a karşı ilk çoklu mağaza grevini yaptı. "Heyecanlıyım, Sinirliyim, endişeliyim" dedi Pica Riviera

198. Ada McMahon, "Guestworkers at Gulf Coast Walmart Seafood Supplier: 'We Feel Like We Are Slaves,'" *Bridge the Gulf Project*, 7 Haziran 2012 http://www.bridgethegulfproject.org/node/661 andEidelson, "Walmart's Dirty Partners."

199. Eidelson, "Walmart's Dirty Partners."

200. Josh Eidelson, "Wal-Mart Workers on Strike, Defying Firings", *Salon*, 4 Ekim 2012, http://www.salon.com/2013/10/18/breaking_wal_mart_workers_on_strike_in_florida/.

201. Cindy Wojdyia Cain, "Rally for Striking Walmart Workers Ends in Arrests, Chants", *Herald-News*, 1 Ekim 2012, http://heraldnews.suntimes.com/photos/galleries/15503544-417/rally-for-strikingwalmart-workers-ends-in-arrests-chants.html.

Walmart çalışanı, Evelin Cruz. Antrepo işçilerinin grevi "bir şeyler yapmamız için bize gerçekten rehberlik eden şeydir" diye ekledi.[202] 9 Ekim'de 11 işyerindeki 160 işçi 2 günlük greve gitti.[203] Bazı grevci ve destekçileri, Walmart'ın Arkansas Benton Ville'deki karargâhındaki yıllık denetçiler toplantısına gitti. Occupy Wall Street tarafından popülerleştirilen bir tekniği kullanarak, bir üst düzey Walmart yetkilisine "mikrofon kontrol" yaptılar ve kendileriyle bir grup olarak görüşmesini istediler. İşten atılan grevcileri Walmart'ın geri almasını ve işçilerin haklarını kullanmalarına karşı misilleme yapılmasına son verilmesini talep ettiler.[204]

Perakendecilikte "Kara Cuma" olarak bilinen Şükran Günü'nden sonraki gün, Christmas sezonunun başlangıcı, yılın en çok satış yapılan günlerinden biridir. OUR Walmart, Walmart işçilerine ülke çapında grev çağrısı yaptı cesurca. Walmart karargâhını da "mağaza seviyesinde yöneticilerin, işçileri greve giderlerse ya da Kara Cuma'yla birlikte kararlaştırılmış başka iş eylemlerine kalkışırlarsa, son verme, disiplin ve/veya dava açmayla tehdit etme" emri vermekle ve yerel yöneticilere de böyle yapmasını söylemekle suçladı.

OUR Walmart, hiçbir örgütçüsünün, hatta üyesinin olmadığı Walmart bölgelerinin büyük çoğunluğundaki işçilere ulaşmak için ulusal konferans çağrıları, web siteleri ve sosyal medyayı kullandı. 23 yaşındaki Cory Parker, Mississippi Tupelo'daki Walmart'ta çalıştı. Düşük ücreti evini kaybetmesine neden olduğunda, yöneticisi ona "Niçin hemen gidip bir evsiz barınağında yaşamıyorsun?" diye sordu. Parker "Zaten mağazamızda bir hareket başlatmaya çalışıyorum" dedi, bir iş arkadaşı onu OUR Walmart Facebook sayfasından haberdar ettiği zaman. Onu okuduğu ilk andan itibaren "'Yapmam gereken şey bu' dedim ve buna dört elle sarıldım." Bir konferans çağrısına katıldı, sonra bir örgütçüyle sohbet etti ve sonunda grev için örgütçüler tarafından ziyaret edildi. Yöneticiler onu tehditlerle sindirmeye çalıştığında,

202. Eidelson, "Wal-Mart Workers on Strike."
203. Eidelson, "Alleging a New Wave of Retaliation."
204. Liza Featherstone, "Walmart Workers Walk Out", *The Nation*, 17 Ekim 2013, http://www.thenation.com/article/170653/walmart-workers-walk-out.

başka yerlerde benzer deneyimleri olan aktivistlerle birlikte ne yapılacağını tartışacaktı. "Onlar bana resmen, korkmak sorun değil diyecekler."[205]

Kara Cuma grevleri; içinde Miami Dallas, Wisconsin Kenosha, California San Leandro, New Mexico Clovis'in de olduğu 100 şehirdeki Walmart dükkânlarını vurdu. Tahminen 500 Walmart "iştiraki" greve çıktı ve örgütçüler 46 eyalette 1.000 protestocu olduğunu iddia etti.[206]

Miami'de 3 mağazadan 30 işçi greve gitti ve 100 destekçi bir yürüyüşe katıldı. Walmart grevcisi Elaine Rozier "Onlar bana misilleme yaptı ve bana hep bir pislik gibi davrandılar" dedi. Fakat "Hep oturdum ve hiçbir şey demedim. Bu akşam kendimle gurur duydum". Ekledi: "Bu tarih için öyle mutluyum ki, torunlarım kendileri için ayağa kalkmayı bundan öğrenebilirler."[207] San Leandro'da polis bir anda ortaya çıkan topluluk ve bandonun mağazaya girmesini engelledi. Dominic Ware greve gitmekten korktuğunu ama "yaşadıklarından daha iyi bir çevre umarak ve daha iyi bir fırsat umarak Walmart'a gelecek ve benim yaptığım gibi kendi suratını tokatlatacak", "gelecekteki insanlar" için daha fazla korktuğunu söyledi.

California Paramount'da grevci Maria Elene Jefferson iş arkadaşlarından bazılarının "asla kazanamayacağımızı düşündükleri" ve "işlerini kaybetmek istemedikleri" için greve gitmediğini söyledi. Fakat 1.500 işçi ve destekçisi misillemeye karşı gösteri yaptı ve 3 grevci Walmart işçisinin de içinde bulunduğu 9 kişi sokakta oturma eylemi yaptığı için tutuklandı. Maryland Laurel'de Walmart grevcileri ve destekçileri bildiri dağıttı ve "Walmart'ın Noel Baba'yı İşten Attığını Gördüm" şarkısını söyledi. Washington bölgesinde bir Safeway'de [Amerika'da

205. Josh Eidelson, "Black Friday Strike Will Test the Power of High-Stakes Online Organizing", *The Nation*, 21 Kasım 2012, http://www.thenation.com/blog/171425/black-friday-strike-will-test-power-high-stakes-online-organizing.
206. Josh Eidelson, "With Biggest Strike Against Biggest Employer, Walmart Workers Make History Again", *The Nation*, 24 Kasım 2012, http://www.thenation.com/blog/171435/biggest-strikeagainst-biggest-employer-walmart-workers-make-history-again.
207. Josh Eidelson, "Historic Walmart Strikes."

süpermarket zinciri] şarküteri tezgâhtarı olan Felicia Miller, Walmart'ın onun sendikasız mağazasında ücretleri düşürdüğünü söyledi. "Walmart yüzünden maaş koktu. Walmart yüzünden sosyal yardımlar koktu." Bizim şirket "Walmart bu işten yakayı kurtarabiliyorsa, biz niye kurtarmayalım" diyor.[208] New Jersey Secaucus'ta Occupy Wall Street ve diğer gruplar bir Walmart'ın içinde bir "mikrofon kontrol" düzenledi, sonra da dışarıda bir protesto yaptı.[209] 400 gösterici Maryland Hanover'de bir Walmart mağazasına doğru yürürken grevci Barbara Elliot şöyle dedi: "Sadece sinirliyiz. Yaptığımız şey yeni ama biz yorgunuz." Ve ekledi "Bunu gelecek kuşaklar için de yapıyoruz".[210]

CJ's Deniz Mahsülleri'deki ilk greve katılmış olan Meksikalı misafir işçilerden biri olan Ana Rosa Diaz, grevin yayılmasının onu çok mutlu ettiğini söyledi. "Çünkü bu bizim yapmaya çalıştığımız şeydi: Sözü yay, gücü yarat. Yani Walmart'a kafa tutan Louisiana kırsalında bir kayıp şehirdeki sadece 8 işçi değil, kasiyerlerden çiftçilere Walmart için çalışan bütün insanlardır. Burada, Amerika Birleşik Devletleri'nde, hatta Meksika'da; orada da aynı çünkü." Bir başka CJ's grevcisi Martha Uvalle "Bunu yapabileceğim hiç aklıma gelmezdi. Bu kadar büyük olacak bir şeyi yapacağımız hiç aklıma gelmezdi".[211]

Dünyanın en büyük işverenine yaraştığı gibi Walmart mücadelesi hızla uluslararası bir boyut kazandı. Küresel Sendika Federasyonu UNI, 5 kıtada 10 ülkede Walmart'ın Amerikalı işçilerine karşı misillemesini protesto eden olaylarla Küresel Eylem Günü organize etti. Arjantin'de ülkenin Walmart mağazalarının neredeyse yarısındaki 1.000 Walmart işçisi 1 ila 3

208. A.g.e.

209. Allison Kilkenny, "Occupy Shows Solidarity With Walmart Employees", *The Nation*, 23 Kasım 2012, http://www.thenation.com/blog/171433/occupy-shows-solidarity-walmart-employees.

210. Josh Eidelson, "The Great Walmart Walkout", *The Nation*, 19 Aralık 2012, http://www.thenation.com/article/171868/great-walmart-walkout.

211. Josh Eidelson, "Guest Workers Who Sparked June Walmart Supplier Walkout Hail Strike Wave's Spread", *The Nation*, 1 Aralık 2012, http://www.thenation.com/blog/171554/guest-workers-whosparked-june-walmart-supplier-walk-out-hail-strike-waves-spread.

saatlik greve gitti ve ABD işçilerine destek için gösteriler düzenlediler.[212] *The Retail Revolution: How Wal-Mart Created a Brave New World of Business* kitabının yazarı Nelson Lichtenstein'a göre, Walmart üzerindeki uluslararası baskı önemli olabilir: New York ve Los Angeles gibi büyük şehirlerde engellenen şirket, "dış ülkelere açılmak için umutsuzdu."[213] Walmart için giysi üreten Bangladeş'teki Tazreen fabrikasındaki bir yangında 112 işçi öldürüldüğünde, 60 aktivist Bangladeş'ten Newark limanına yiyecek getiren bir gemiyi engelledi ve OUR Walmart işçileri küresel tedarikçilerde güvenli çalışma koşulları sağlamayı Walmart'ın reddetmesini protesto etmeyi gösterilerinin parçası hâline getirdiler.[214] Kamboçya'da iki günlük açlık grevi düzenlenmesinden, bir demiryolunun bloke edilmesinden ve pankartlarla gösteriler yapılmasından sonra, işçiler Walmart'la yasal olarak işten ayrılma tazminatı gerektiren 145.000 dolarlık bir anlaşma imzaladı.[215]

Ertesi yıl Walmart mücadelesi, karmaşık, pek göze çarpmayan bir halat çekme oyunu hâlini aldı. Walmart mutat tacizlerine ve örgütlenmeye çalışan işçileri işten atmaya devam etti. Kara Cuma grevinden sonra işten atılan bir antrepo işçisi olan Philip Bailey "Antrepolara geri döndüğümüzden beri, örgütçüleri hedef aldılar" dedi. Emek yasalarını çiğnemekten çok da korkmuyorlar "çünkü bunu yapmanın gerçekten bir cezası yok" dedi. "Şarta bağlı çalışma ve hızlı işçi devridaimi faktörleri arasında" diye

212. Josh Eidelson, "Hundreds of Argentina Walmart Employees Went on Strike in Solidarity With U.S. Co-Workers", *The Nation*, 21 Aralık 2012, http://www.thenation.com/blog/171903/hundreds-argentina-walmart-employees-went-strike-solidarityus-co-workers.

213. Josh Eidelson, "Global Day of Action Hits Walmart in 10 Countries", *The Nation*, 14 Aralık 2012, http://www.thenation.com/blog/171770/global-day-action-hits-walmart-10-countries.

214. Josh Eidelson, "Activists Stage 'Block the Boat' Protest against Ship Bearing Walmart Goods from Bangladesh", *The Nation*, 18 Aralık 2013, http://www.thenation.com/blog/171823/activists-stage-blockboat-protest-against-ship-bearing-walmart-goods-bangladesh.

215. Josh Eidelson, "Labor Board Alleges Repeated Retaliation at Walmart's Top U.S. Warehouse", *The Nation*, 20 Mart 2013, http://www.thenation.com/blog/173442/labor-board-alleges-repeatedretaliation-walmarts-top-us-warehouse.

ekledi "iş arkadaşlarınızı bir araya getirmek ve halkla birlikte bir şeyler yapabileceğiniz sürekli türden ilişkiler kurmak çok zorlaşır."[216]

İşçiler, iş arkadaşları ve halkla birlikte böyle misillemeleri mesele hâline getirerek kendilerini savundu. OUR Walmart Ulusal Emek İlişkileri Heyeti'yle birlikte Walmart aleyhine 80'den fazla dava açtı. Walmart da üstü kapalı tavizlerden bahsetti; mesela "programlama sistemimizi daha şeffaflaştırma" sözü vermişti. Kısaca Birleşmiş Antrepo İşçileri'ne görüşme teklif etti ve sonra teklifini geri çekti.[217] İşçiler tek tek dükkânlarda ara sıra iş bıraktı. Nisan'da OUR Walmart programlama sisteminde değişiklik talep ederek onlarca mağazadaki yerel yöneticilerle görüşmek için delegasyonlar tertip etti.[218] Gösteriler Walmart yönetim kurulu üyelerini hedef aldı, onların 3'ü kurula yeniden atanmadı. Mayıs sonlarında ülke çapında 100 işçi greve gitti ve Arkansas Bentonville'deki Walmart'ın hissedarlar toplantısına doğru 30 şehirlik karavanla "Saygı Gezisi"ne katıldı. San Leandro'daki grevci Dominic Ware şöyle dedi: "Misilleme yapılmasından korkmuyorum çünkü açıkça söylediğim tüm nedenler benden büyük. Oğlum bir gün Walmart için çalışmak zorunda kalır, diye daha çok korkuyorum."[219]

Walmart, düzenli devam siyasetini takip etmeyi sürdürürken, Haziran eylemlerine katılan 20 işçinin işine son verdi ve 50'den fazlasını cezalandırdı. OUR Walmart bir sivil itaatsizlik kampanyasıyla karşılık verdi; sonuç 11 şehirde 109 tutuklama oldu.[220]

---

216. A.g.e.

217. Josh Eidelson, "Walmart Cuts Off 'Brief Courtship' with Warehouse Worker Group", *The Nation*, 17 Ocak 2013, http://www.thenation.com/blog/172271/walmart-cuts-brief-courtship-warehouse-worker-group.

218. Josh Eidelson, "Walmart Workers Plan Wednesday Scheduling Showdowns in 150 Stores", *The Nation*, 23 Nisan 2013, http://www.thenation.com/blog/173983/walmart-workers-planwednesday-scheduling-showdowns-100-stores; ve "Walmart Workers Launch First-Ever 'Prolonged Strikes' Today", The Nation, 28 Mayıs 2013, http://www.thenation.com/blog/174551/walmart-workers-launch-first-ever-prolonged-strikes-today.

219. Eidelson, "Walmart Workers Launch."

220. Josh Eidelson, "Walmart Workers Plan 'Widespread, Massive Strikes and Protests' for Black Friday 2013", *The Nation*, 6 Eylül 2013, http://www.thenation.

2013 Kara Cuma'sında OUR Walmart onbinlerce insanın katıldığı protestoların 1500 Walmart mağazasında yapıldığını, Virginia Alexandria'dan California Leandro'ya kadar 9 sivil itaatsizlik eyleminde 110'dan fazla insanın tutuklandığını bildirdi.[221]

2012 Kara Cuma Walmart grevlerinden bir hafta sonra New York'un 50.000 fast food işçisinden 200'ü McDonald's, Burger King ve diğer lokantalarda iş bıraktı. Onlardan biri, 21 yaşında 2 yıldır McDonald's'ta çalışan, bir yandan da hazır yemek ve yaprak süsleme işi yapan, öğrenci kredilerini ödeyen, oyunculuk yapan ve ailesine destek olan Raymond Lopez'di. Bir vardiya yöneticisi olarak saat başına 8,75 dolar alıyordu. Amirine "sürekli saatlerce çalıştırılıyoruz" dedi ve "bir sürü laf sıraladı". "Dünya Güzellik Yarışması'ndaymışsın gibi 8 saat gülümseme"ten söz etmiyorum bile. Lopez zaten greve gitmeye karar verdiğini fakat Kara Cuma'dan ayrıca feyz aldığını söyledi. "Sanırım birisi için bunu yapmak gerçekten büyük cesaret işiydi, hayran oldum."

Artık var olmayan topluluk örgütleme grubu ACRON'un halefi Değişim İçin New York Toplulukları (DİNT), 2012 yazındaki Fast Food İşçileri'ne kaydolmak için 40 örgütçü görevlendirdi. Fast Food İleri adlı bir koalisyon kampanyası hâlini aldı. 1996'dan beri McDonald's için çalışan 79 yaşındaki Jose Cerillo, masaları ve yeri temizlerken saatlik 7,40 dolar alıyordu. Bir örgütçüden evde bir telefon çağrısı aldı ve işin içine girdi. "Çok mutluyum. Daha çok dövüşmek istiyorum. Zahmetine değer bir şeyler yapmak istiyorum."[222]

---

com/blog/176054/walmart-workersplan-widespread-massive-strikes-and-protests-black-friday-2013.

221. Josh Eidelson, "Tens of Thousands Protest, Over 100 Arrested in Black Friday Challenge to Wal-Mart", *Salon*, 30 Kasım 2013, http://www.salon.com/2013/11/30/tens_of_thousands_protest_over_100_arrested_in_black_friday_challenge_to_wal_mart/.

222. Josh Eidelson, "In Rare Strike, NYC Fast-Food Workers Walk Out", *Salon*, 29 Kasım 2012, http://www.salon.com/2012/11/29/in_rare_strike_nyc_fast_food_workers_walk_out/.

DİNT örgütçüsü Jonathan Westin fast food endüstrisinin "semtimizin ve sakinlerinin en büyük işvereni" olduğuna dikkat çekti. Fast food şirketlerinin işçilerine davranma şekli onların semtlerini de etkiler. "Bu bir sendika kavgasıysa, biz bu kavgalara girmeyiz. Biz işçilerin sendikalı olması gerektiğine inanıyoruz ama bu bir topluluk meselesi."[223] Walmart'daki Kara Cuma grevlerinin fast food işçilerine ilham verdiğini ekledi: "İşçiler adım atabileceğinizi, cesur olabileceğinizi ve patronunuzla kapışabileceğinizi gördü."[224]

Grevciler misillemeyle tehdit edildiği zaman fast food hareketi, işçileri ve topluluk müttefiklerini hareketlendirerek karşılık verdi. Örneğin Brooklyn'de bir Wendy's grevcisi ertesi gün artık orada bir işi olmadığını söyledi. Grev gözcüleri işyerinin başına çöktüğü zaman, yönetici ona işini geri verdi. Çalışmaya geri döndüklerinde hiçbir işçi işten atılmadı. [225]

Uluslararası Hizmet Çalışanları Sendikası (UHÇS) en az 10 şehirde böyle fast food örgütlenmelerini finanse etti. 2011'de sendika "Adil Bir Ekonomi İçin Mücadele" adını verdiği bir plan yaptı; başkan Mary Kay Henry "düşük ücretli, yeterli süre ya da yeteneğine uygun çalıştırılmayan ve işsiz işçileri harekete geçirmeye" ve "pozitif bir değişim için işle ilgili öfkeyi yönlendirmeye" odaklanacağını söyledi. "Wisconsin Ayaklanması'na" yanıt olarak bir karar betimledi: "Wisconsin halkı daha önce görülmemiş şekillerde ve sayıda ayağa kalktı ve neyin mümkün olduğuna dair düşüncelerimizi şahlandırdı." Adil Bir Ekonomi İçin Mücadele "Madison'da hepimizin şahit olduğundan fazlasını, daha çok insanın görmek istediğimiz türden bir Amerika'yla ilgili taleplerini sokaklarda dile getirmesini" hedefledi. Bazı vakalarda UHÇS mevcut örgütleri ve koalisyonları finanse etti; bazılarında yenilerine ön ayak oldu.[226]

223. Ned Resnikoff, "After the Strike, Fast Food Workers Expect Support to Grow", *MSNBC*, 30 Kasım 2012, http://www.msnbc.com/the-ed-show/after-the-strike-fast-food-workers-expect-su.

224. Liz Goodwin, "The Retail Rebellion: Fast-Food Workers, Inspired by Walmart Strikers, Demand Higher Wages", *Yahoo! News*, 7 Aralık 2012.

225. Resnikoff, "After the Strike."

226. Ben Smith, "New Labor Plan: Nationwide Protests", *Politico*, 21 Nisan 2011,

Walmart ve fast food grevlerinin etkisi kısa sürede diğer düşük ücretli işçilere yayıldı. Şubat 2013'te İkiz Şehirlerde [Minneapolis ve Saint Paul] Target'taki kapıcılar örgütlendi ve Centro Trabajadores Unidos en Lucha'da [Mücadelede Birleşmiş İşçiler Merkezi] aldıkları destekle grev tehdidinde bulundu. Örgütçü Veronica Mendez işçilerin Walmart çalışanlarının ve fast food işçilerinin grevlerinden esinlendiklerini söyledi. "Ona, nasıl ayağa kalkmamız gerektiğinin bir modeli olarak bakıyoruz."[227] Mayıs'ta Washington DC'de, Smithsonian Müzesi, Old Post Office, Ronald Reagan binası, Union Station ve diğer hükümet destekli kurumlardaki yüzlerce sendikasız işçi bir günlük greve gitti. Eylemlerin peşinden Demos düşünce kuruluşunun bir raporu geldi; federal destekli işlerdeki yaklaşık 2 milyon işçinin saat başı 12 dolar ya da daha az aldığı ortaya kondu.[228] Smithsonian Amerikan Tarihi Müzesi'ndeki bir kafede 4 yıllık çalışmadan sonra saatlik 9,71 dolar alan bir grevci Jonathan Ross, fast food grevcileri hakkındaki "o hikâyeyi okudum". "Sanki ben, lanet olsun, kulağa benmişim gibi geliyor. Aynı benim olduğum

---

http://www.politico.com/news/stories/0411/53547.html; and Jenny Brown, "Fast Food Strikes: What's Cooking?", *Labor Notes*, 24 Haziran 2013, http://www.labornotes.org/2013/06/fast-food-strikeswhats-cooking. Fast food işçilerinin hareketlenmesinin kökeni ve kampanyalar içindeki demokratik kontrol meselesi konusunda ek bilgi için bkz. Arun Gupta, "Fight for 15 Confidential", *In These Times*, 11 Kasım 2013, http://inthesetimes.com/article/15826/fight_for_15_confidential/; and Erik Forman, "The Unionization of McDonald's and the McDonaldization of Unions", *CounterPunch* 20, no. 10, 1-6, http://origin.library.constantcontact.com/download/get/file/1103935397483-1010/Dig+c+20+no+10.pdf.

227. Josh Eidelson, "Workers Cleaning Target Stores Threaten to Strike", *The Nation*, 22 Şubat 2013, http://www.thenation.com/blog/173051/workers-cleaning-target-stores-threaten-strike.

228. Josh Eidelson, "Hundreds of Non-union Workers with Taxpayer-Supported Jobs Plan to Strike Today", *The Nation*, 21 Mayıs 2013, http://www.thenation.com/blog/174448/hundreds-non-unionworkers-taxpayer-supported-jobs-plan-strike-today. For a followup on action in Temmuz, bkz. Eidelson, "Non-union Federally Contracted Workers Will Stage Second Strike Today", *The Nation*, 2 Temmuz 2013, http://www.thenation.com/blog/175062/non-union-federallycontracted-workers-will-stage-second-strike-today.

çıkmazdalar. O zaman düşünüyorum, onlar ayağa kalktılarsa, ben niye kalkmayayım?"[229]

Bu arada fast food grevleri başka şehirlere de yayıldı. 8 Mayıs'ta 100 işçi St. Louis'deki 30 lokantada greve gitti. Adaletli İş örgütçüsü Muhterem [Peder] Martin Rafanan'a göre, her grevci; papazlar, politikacılar ve sendika üyelerinden bir delegasyonla birlikte geri yürüdü ve kimse işten atılmadı,. Bir Arby's grevcisine saatlerin kısalttıldığı söylendiğinde, semt cemaatinden bir hahamın da bulunduğu bir delegasyon, lokantaya önce telefon sonra ziyaret etti; bir bölge yöneticisi arzı endam etti ve bir yanlış olduğunu ve onun saatlerinin aslında artırılmış olduğunu söyledi.[230] 10 Mayıs'ta Detroit'te 60 lokantadaki 400 fast food işçisi greve gitti ve birkaç McDonald's, bir Long John Silver's, bir Burger King, iki Popeye's ve bir KFC'yi kapattılar. Bir McDonald's'taki yönetici, yedek işçi getirdiğini söylediğinde onun müstakbel grev kırıcıları ânında greve katıldı.[231] 30 Mayıs'ta Seattle'daki onlarca dükkândaki fast food işçileri greve gitti ve bir Taco Bell, bir Burger King ve bir Subway'i kapanmaya zorladı. Hepsinin talebi saat başı 15 dolar bir artışa ve gözdağı verilmeden bir sendika kurma hakkına odaklandı.[232]

Fast food grevi Temmuz sonunda zirveye ulaştı. Fast food işçileri 60 kadar şehirde grevdeydi. Hareket ilk yoğunlaştığı Boston, Washington, Chicago, Detroit, Flint ve Milwaukee gibi orta batı ve doğu şehirlerinden, Los Angeles, Tampa, Raleigh ve Houston gibi güney ve batı şehirlerine yayıldı. Houston Subway işçisi Jose Avila, ilk fast food grevlerini televizyondan seyretmişti ve kendisine "Biz niçin adım atmıyoruz?" diye sormuştu. Texas

229. Ned Resnikoff, "Hundreds of Low-Wage Workers Go on Strike in DC", *MSNBC*, 21 Mayıs 2013, http://www.msnbc.com/all-in/hundreds-low-wage-workers-go-strike-in.

230. Brown, "Fast Food Strikes."

231. Ned Resnikoff, "Michigan: Largest Fast Food Strike Yet as Workers Walk Out in Michigan", *MSNBC*, 10 Mayıs 2013, http://www.msnbc.com/all-in/largest-fast-food-strike-yet-workers-walk.

232. Josh Eidelson, "Fast Food Workers Striking in Seattle", *The Nation*, Mayıs 30, 2013, http://www.thenation.com/blog/174577/fast-food-workers-striking-seattle.

Örgütlenme Projesi'nden örgütçüler klimanın bozulduğu çok sıcak bir günde işyerinde onunla görüştü "Balıklama atlamaya ve mücadeleye katılmaya karar verdim".[233] Grev, İş ve Özgürlük için Washington Yürüyüşü'nün ellinci yıldönümü kutlamalarından sonraki güne denk geldi. Cemaatinin çoğu fast food işçisi olan ve greve destek için harekete geçen Houston'daki Greater Ward African Methodist Episcopal Church'ün papazı Muhterem [Peder] David Madison şuna dikkat çekti: "O dönemin sosyal haklar liderleri ekonomik adaletiniz yoksa, özgürlüğün bomboş olduğunu gayet iyi bilirdi. 50 yıl sonra biz hâlâ insanlar yaşayabilsin, çalışabilsin ve çocuklarını iyi bir ücretle yetiştirebilsin diye savaşıyoruz."[234]

2012 Kara Cuma eylemlerinden sadece bir hafta sonra 1.500 Walmart mağazasındaki fast food işçileri, 100 şehirde McDonald's, Wendy's, KFC ve diğer lokantalardaki iş bırakmayla birlikte, şimdiye kadarki en büyük grevlerini düzenlediler.[235] Grevin arifesinde, Büyük Durgunluk ve onu takip eden mini isyanlardan önce tahayyül dahi edilemeyecek bir ifadeyle, Başkan Obama "tehlikeli ve büyüyen bir eşitsizliğin zamanımızın tanımlayıcı sorunu" olduğunu ilan etti.[236]

Chicago'daki düşük ücretli işçiler özellikle geniş ve tabandan bir örgüt biçimi geliştirdiler. Kasım 2012'de işçiler, fast food ve perakende endüstrisinde 200 üye talep eden, Chicago İşçi Örgütlenme Komitesi için bir kuruluş kongresi düzenledi. UHÇS,

233. Peter Rugh, "With Nothing to Lose and a Living Wage to Win, Fast-Food Walkouts Spread", *Waging Nonviolence*, 29 Ağustos 2013, http://wagingnonviolence.org/feature/with-nothing-to-lose-and-aliving-wage-to-win-fast-food-walkouts-spread/.

234. A.g.e.

235. Ned Resnikoff, "Fast food workers on strike in over 100 cities", *MSNBC*, 5 Aralık 2013.

236. Remarks by the President on Economic Mobility", 4 Aralık 2013, http://www.whitehouse.gov/the-press-office/2013/12/04/remarks-president-economic-mobility.

girişimi mali olarak destekledi. Kara Cuma'da yeni örgüt bildiri dağıttı, gösteri yaptı, Macy'de bir pankart astı ve Walmart işçilerine destek için grev gözcülüğü yaptı. Bir saat için 8,75 dolar alan Urban Outfitters işçisi Brittany Smith şöyle dedi: "Bütün işçiler bir araya geleceğiz ve CEO'lara karşı ayağa kalkacağız."[237]

Fast food işçisi ve tarih öğrencisi Trish Kahle'a göre, Chicago'daki düşük ücretli işçi hareketi, tüm fast food ve perakende işçilerini tek bir sendikada örgütleyerek "şehir çapında kapsayıcı bir yaklaşım" geliştirdi. Chicago'daki düşük ücretli işçi hareketinin ortaya çıkışını şekillendirmeye yardım eden unsurların bazılarını betimledi: "Vahşi çalışma koşulları" ve başkaları için "nahoş beklentiler", başka endüstrilerdeki daha iyi işler önemli nedenlerdi; fakat "popüler tahayyülün içine mücadelenin yeniden girmesi" de hayatiydi. Britanya'daki öğrenci protestoları, Tunus ve Mısır'daki devrimler, Wisconsin Ayaklanması ve Occupy Wall Street, "çoğu genç binlerce insanın" eşitsizliğe karşı yükselişini gördü. Fakat onların öfkesinin "şimdi işyerindeki ifadesini bulması gerek". Mamafih Chicago'da, işçilerin Chicago Öğretmenler Sendikası örneği vardı.

> Onların kendi kendilerine yaptıklarını gördük: İşyerlerini örgütleme, grev taktiklerini ve sözleşmelerini demokratik biçimde tartışma. Çocuklarını öğretmenlerin grev gözcüsü hattının öteki tarafına göndermeyi reddeden ebeveynler olarak dayanışmanın gücünü gördük. Grevin ilk gününde öğretmenler şehir merkezinde kum gibi kaynarken, onların tüm çalışan insanlar için ayağa kalktığını gördük.[238]

Haziran'daki ulusal fast food grev dalgası sırasında, birçok Chicago işçisi zaten üçüncü kez iş bırakmıştı; bir Chicago gazetecisi şunun altını çizdi: "Yönetimle karşı karşıya gelme ve onlara grev kararını bildirme, eskiden olduğundan daha az sinir bozucu." Grevciler "bir şehir merkezi Walgreens'de bir yöneticiyi atlayıp geçti ve göz açıp kapayıncaya kadar işi bıraktıklarını

237. Eidelson, "In Rare Strike."

238. Trish Kahle, "Beyond Fast Food Strikes—Why the Left Shouldn't Write Off Low-Wage Strikes", *Jacobin*, 22 Ekim 2013, http://jacobinmag.com/2013/10/beyond-fast-food-strikes/

açıklayan bir mektubu dağıttı; Loop'daki bir Bed, Bath and Beyond'da [Amerika'da bir mağazalar zinciri] işçiler, çalışma arkadaşlarını onlarla birlikte greve gitmesi için cesaretlendirerek mağaza etrafında yürüyüp durdu; anlaşılan onları seyreden yöneticinin ne düşündüğüyle ilgilenmiyorlardı".

Bir sıcak dalgası sırasında Dunkin' Donuts'lardan birinde klima bozulduğunda, işçiler sendika bürosuna telefon edip "Biz grevdeyiz. Kapıya bir asma kilit astık. Sizin gelip bize destek olmanıza ihtiyacımız var" dediler. Grevin sonrasında Whole Foods bir grevciye saatlik 1,50 dolar artış verdi; Dunkin' Donuts işçilerine dükkânlarında klima sağlandı; Victoria Secret'deki işçiler 2,26 dolar artış kazandı. Bir grevci "Bunu grev sayesinde kazandık" dedi.[239]

2011-13'ün düşük ücretli işçi grevleri, bazı yönlerden geçmişte yaygın olan fakat küreselleşme ve neoliberalizm çağında kayıplara karışan kalıplara bir dönüşü temsil ediyordu. İşçiler sendikalı olsun olmasın, istihdamın arttığı fakat ücretlerin yerinde saydığı, hatta azaldığı ekonomik iyileşme dönemlerinde grevler genellikle çoğalmıştı. Emeğin ve çalışan sınıfın yaşam biçimindeki değişiklikler yeni işçi örgütü biçimleri ortaya çıkardı; yerleşik işçi örgütü biçimleriyle hem çatışma hem de destek görüldü.

Düşük ücretli işçi örgütü tartışmaları sıkça, toplu pazarlığın kurumlaştığı 1930'ların sonlarından beri Amerikan emek hareketini karakterize eden sendika biçimlerinin perakende, fast food ve benzeri endüstrilerde iş görmesinin mümkün olmadığının kabulüyle başlatıldı. Düşük ücretli emek pazarındaki işçiler, sendika pazarlık gücünün geleneksel kaynaklarından

239. Micah Uetricht, "Fast Food Strikes Hit a Record 58 Cities, as Campaign's Tactics Are Debated", *In These Times*, 30 Ağustos 2013, http://inthesetimes.com/working/entry/15540/fast_food_strikes_in_record_58_cities/; and Micah Uetricht, "Is Fight for 15 for Real?" In These Times, 19 Eylül 2013, http://inthesetimes.com/article/15618/is_fight_for_15_for_real/.

mahrumken, onların avantajları vardı. Örneğin işleri dışarıdan temin edilemeyebilirdi ve aşırı yüksek sayıları onlara potansiyel bir güç verirdi.

Yeni doğan düşük ücretli işçi hareketinin içindeki ve etrafındaki tartışmalar, düşük ücretli işçilerin ihtiyaçlarına hitap edebilecek çeşitli stratejileri belirledi. Şehir çapında örgütlenme; asgari ücreti, düzenli çalışma takvimini, iş güvenliği gereksinimlerini, hatta şehir çapında bir iş bulma kurumunu dayatmak için yerel politik gücü kullanabilirdi. Eyalet ve federal mevzuat yüksek bir asgari ücret ve ücret hırsızlığı, keyfî işten atma ve diğer istismarlara karşı yasal korumalar koyabilir. Şirketler standartlarını yükseltme yönünde utandırılabilir. Ya da ulusal sendikalar bir şirketle anlaşma yapmaya çalışabilirdi.[240]

Fakat ortaya çıksın ya da çıkmasın strateji, düşük ücretli işçilerin kendi kendilerine fiili özörgütlenme sürecine bağlı olacaktır. Trish Kahle'ın dediği gibi, "mücadeleyle kazanılan zaferlerin tadı, insanların kendisini ve işteki gücünü nasıl algıladığını dönüştürdü." "Çalışma arkadaşlarımızla ilişkimizi değiştirdi" ve "çok daha fazlasının mümkün olduğuna güvenimizi pekiştirdi".[241] Ortaya çıkan düşük ücretli işçi hareketi için stratejiye kafa yoran St. Louis Adaletli İş örgütçüsü Muhterem [Peder] Martin Rafanan, tarihsel bir perspektif sundu: "Birisi onların cevapları bildiğini söylüyorsa, muhtemelen yanılıyordur. Fakat ana babalarımız ve dedelerimiz bir yolunu buldular, biz de bulacağız."[242]

Düşük ücretli işçiler hareketi "mücadeleyi popüler tahayyüle yeniden sokmanın işyerindeki bir ifadesini temsil ediyordu. Dallas emek aktivisti Ryan Hill şunun altını çizdi: "Bu kampanyadaki aktivistlerin çoğu iki yıl önceki Occupy kamplarına, biçimlendirici politik deneyim olarak atıfta bulunur." "Biz %99'uz!" şarkısı "bir fast food mağazasından diğerine" yankılanarak duyuldu.[243]

240. Örneğin bkz. Uetricht, "Fast Food Strikes Hit a Record 58 Cities."
241. Kahle, "Beyond Fast Food Strikes."
242. Brown, "Fast Food Strikes."
243. Ryan Hill, "Opportunities Present for 'Labor Left' in Walmart and Fast Food Fights", *Solidarity*, 9 Ekim 2013 ve sosyal medya yoluyla düşük ücretli işçilerin

Seattle Muharebesi'nden Chicago öğretmenler grevi ve kamusal eğitim hareketine kadar mini isyanlar gibi, o da küresel ekonomik ve politik dinamiklere –Walmart'dan daha küresel ne olabilir?– yanıt verdi ve bunları etkilemeyi hedefledi. Amaçları çalışan insanların paylaştığı geniş problemlere hitap edecek şekilde herhangi bir işyerinin, işgalin ya da endüstrinin ötesine geçti. Yerleşik sendikalar gibi ileri derece kurumsal oluşumlarla, ileri derecede akışkan, yatay, ağ bazlı formlar arasındaki bir ittifakı da içeriyordu. Kendi işyerindeki problemlerden doğrudan etkilenenlerle, bu problemlerin simgesel olduğu daha geniş meselelerle ilgilenen destekçilerin geniş bir koalisyonunu bir araya getirdi. Otoriteye şiddetsiz direnişi, işte ya da iş dışında, geniş halk desteğinin yarattığı daha az militan eylem biçimlerini kombine etti.

Düşük ücretli grevler 2013 yazında yayılırken, Kansas City'de Burger King ve Pizza Hut'da yarı zamanlı çalışan, nişanlısı iki işte çalışan, yakınlarda banka evini haczettiğinde akrabalarına taşınmak zorunda kalan 34 yaşında 3 çocuk babası Terrance Wise "Hep bunun gibi bir ânın hayalini kurdum" dedi.[244] Şarkı sözü yazarı David Rovics böyle bir rüyayı 2000 yılındaki şarkısı "Asgari Ücret Grevi"nde dile getirdi:

> Bir sabah uyandığımda havada bir duygu vardı,
> Her şey sakin, her yerdeki eşyalar farklı...
> Hiç çevrilen burger yok, soğuk tüm ızgaralar
> Soğan halkaları paketlerinde, küflenmekte kızartmalar
> Starbucks'larda "Kaç tane arzu edersiniz?" diyen baristalar yok
> *O zaman tüm asgari ücretli işçiler grevde.*[245]

Ağustos 2013'te Manhattan şehir merkezindeki McDonald's 100 kişilik bir kalabalık tarafından kapatılırken, 21 yaşındaki New York KFC işçisi Naquasia LeGrand "Bugün herkes ayakta" dedi. "Kimbilir?" diye ekledi "tüm dünya ayağa kalkabilir".[246]

"enformel yoklamasını" sağlayan kişisel iletişimler, 15 ve 19 Ekim 2013.

244. Moberg, "Fast Food Strikes Catch Fire."

245. David Rovics, "Minimum Wage Strike", *David Rovics Songbook* (2004 Ed.), 91, http://davidrovics.prognet.dk/files/David_Rovics_Songbook_3.pdf

246. Peter Rugh, "With Nothing to Lose".

Bir %99 İsyanı?

21. yüzyılın başında sendika üyeliği ve grevlerde süregiden bir düşüş görüldü. Fakat öngörülemeyen mini isyanların ortaya çıktığı da görüldü. Seattle Muharebesi'ndeki aktivistler Seattle şehir merkezini ele geçirdi, Dünya Ticaret Örgütü'nün Milenyum Toplantısına son verdi ve milyonlarca Amerikalı için küreselleşme sorununu yeniden tanımladı. Yaklaşık 5 milyon katılımcısıyla şimdiye kadar dünyadakilerin en büyüğü olan 2006 göçmen hakları gösterileri, "gölgesiz" evrakı olmayan milyonlarca göçmeni getirdi ve göçmen haklarını Amerikan politikasının bir ekseni yaptı. Wisconsin Ayaklanması'nda yüz binlerce katılımcı eyalet başkentini bir hafta işgal etti, Madison okullarını kapattı ve kemer sıkmaya karşı ve işçi hakları için ülke çapında mücadele için alarm zilleri çaldı. Occupy Wall Street ve Amerika'nın 600 şehrinde onun ilham verdiği işgaller ve isyanlar yüz binlerce Amerikalıyı şiddetsiz doğrudan eyleme getirdi, 82 ülkede 1.000'den fazla şehirde kendiliğinden gösterileri tetikledi ve güç ve refah eşitsizliğini Amerikan politik bilincinin önüne ve merkezine koydu. Chicago'daki kamusal eğitim üzerine mücadele, işçiler ve müttefiklerinin birleşmiş hareketinin gücünü gösterdi, kamu sektörüne şirket saldırılarını ülke çapında mesele hâline getirdi ve karşı koymanın bir yolunu gösterdi. Perakende, fast food ve diğer düşük ücretli işçi grevleri, örgütsüz, düşük ücretli, geçici işçilerin oluşturduğu devasa bir yeni sektörün deneme kabilinden ilk kendini ifadesini ve işyeri içinde eşitsizlik üzerine büyüyen toplumsal mücadelenin yansımasını gösterdi.

Bu isyanların her birinin kendi hikâyesi var. Fakat kimi dış hatlarla olsa da bir özellikler kümesi de var, bu da onlara kuvvetli bir aile benzerliği veriyor.

Amerikan tarihinin büyük bölümünde, sendikalar ve grevler özel işçi gruplarının onların işverenleriyle ilişkilerinin etrafında döner. 21. yüzyıl başının mini isyanları tersine, birincil olarak çalışan insanların büyük çoğunluğunu etkileyen; küreselleşme, göç, işçi hakları, yoksulluk, eşitsizlik, çalışan insanların yaşam beklentileri ve kamusal eğitim gibi geniş, uzun erimli toplumsal

kaygılara hitap etti. Bu geniş kaygılar, Wisconsin Ayaklanması ya da Chicago kamusal eğitim mücadelesindeki gibi, kamu çalışanları ya da öğretmenler gibi özel grupların kişisel çıkarları hayati olduğunda bile çok önemli konuma sahipti.

Bu mini isyanlar kendilerini, çözmek için küresel eylem gerektiren küresel problemlere yanıt veren küresel hareketin bir parçası olarak gördü ve öyle görüldü. DTÖ'ye karşı Seattle protestoları, şirket küreselleşmesini ve onu desteklemek için kurulmuş küresel yönetişim yapısını hedef aldı ve ona karşı mücadelede küresel dayanışma çağrısı yaptı. 2006 göçmen hakları gösterileri tabiatı gereği uluslararası öznelere hitap etti, uluslararası olarak korunmuş göçmenlerin insan haklarını talep etti ve kısmen "iki uluslu sivil toplum" tarafından yönetildi. Wisconsin Ayaklanması kendisini sevinçle Arap Baharı isyanlarıyla ilişkilendirdi. Başlangıçtaki Occupy Wall Street çağrısı bir "Tahrir momentine" başvuruyordu; başlatıcıları Ortadoğu kadar Avrupa ve Latin Amerika'yı da sallayan isyanların farkındaydı ve bağ kurmuştu; hasım, küresel şirket egemenliği olarak tanımlanıyordu. Occupy Wall Street de beklenmedik bir ölçekte koordine küresel eylemi kamçılamaya yardımcı oldu. Chicago kamusal eğitim hareketi ve Chicago Öğretmenler Sendikası neoliberalizmin küresel politikalarına ve özelleştirmeye saldırdı ve Chicago'daki yoksulluk ve eşitsizliği, yurtdışı savaşlar, NATO ve ABD'nin militarize dış politikasıyla bağlantılandırdı. Walmart gibi küresel şirketlere karşı mücadele tabiatı gereği küreseldi, katılımcıları da sistemli olarak onu öyle resmetti.

Mini isyanlar öncelikle yatay ağların üst üste düşmesiyle; sendikalar, kiliseler, STK'lar gibi daha kurumsal örgütlerle uyum içinde çalışmayla idare edildi. Ağlar mevcut sendika ve politik örgütleri kapsayıp içlerine nüfuz etmekle kalmadı, onların çok ötesine de geçti. Seattle Muharebesi, göçmen hakları yürüyüşleri, Wisconsin Ayaklanması ve düşük ücretli işçi grevlerinin hepsi de bu formu aldı. Occupy hareketi ülke çapında böyle yüzlerce birbirine bağlanmış mini devrimle bağlantı kurdu. Chicago eğitim mücadelesinde daha kurumsal bir fail, Chicago

Öğretmenler Sendikası büyük bir liderlik rolü oynadı; fakat o kendisini daha geniş bir müttefik ağının parçası olarak gören, dönüşmüş bir sendikaydı.

21. yüzyılın ilk yıllarında sosyal ağlar ve diğer medyada, bazlı sosyal eylemlerin lehinde ve aleyhinde kayda değer tartışmalar olurken, bu mini isyanlar değişmez bir şekilde yüz yüze ve sanal iletişimi sentezliyordu. Cep telefonları ve internet iletişimi Seattle Muharebesi'nde kritik önemdeydi: Sempatizan gruplar, polisle karşı karşıya geldikçe cep telefonlarında sürekli strateji oluşturuyordu ve yeni kurulan Bağımsız Medya Merkezi sanal âlemde, gerçek zamanlı alternatif haberler sağlayacak internet kullanımını icat etti. 2006 göçmen hakları protestoları radyo konuşmalarıyla yayıldı ve ulusal çapta web siteleri yoluyla koordine edildi ama etkileri yüz binlerce insanın parklarda ve sokaklarda görülür olmasına bağlıydı. Occupy Wall Street'in baştaki etkililiği yüzlerce insanın bir parkta fiziken kamp kurmasına bağlıydı; fakat o insanlar sık sık akıllı telefonlarla konuşurken görüldü ve eylemin etkisi ve umulmadık yayılması, büyük oranda Facebook, Twitter ve diğer sosyal ağ olanaklarınca artırıldı. Düşük ücretli işçilerin isyanının sosyal medya üzerinden bağlantılı binlerce dükkân ve lokantaya yayılmasıyla, aynı zamanda çalışma arkadaşlarıyla yüz yüze örgütlendiler.

Mini isyanların hemen hepsi onların gayrimeşruluklarını ve yenilebilirliklerini teşhir etmek için iktidarın tepesini hedef aldı. Seattle Muharebesi'nin DTÖ'sü vardı; Wisconsin Ayaklanması'nın kongre binasının kubbesi; Occupy Wall Street'in Wall Street'i; Chicago eğitim hareketinin okul yönetim kurulu karargâhı, belediye başkanı konutu ve Hyatt oteli; OUR Walmart'ın Arkansas, Bentonville'i. Tek istisna göçmen hakları hareketiydi; milyonlarca insanı şirket ofislerinde ve küresel zirvelerde değil Amerika'nın sokak ve parklarında bir araya getirdi.

Neredeyse bütün mini isyanlar, militan şiddetsiz doğrudan eylem ve abluka, işgal ve mekânın istilası gibi sivil itaatsizlik içeriyordu. Onlar, otoritelerin nerede olmanın, ne yapmanın kabul edilebilir olduğu tanımlarına razı olmayı reddettiler; fakat nadir

istisnalarla otoritelere, onların elemanlarına ve destekçilerine karşı fiziksel şiddet içermeyen şekillerde bunu yaptılar. Böyle karşılaşmalar çoğu kere, yasal olarak koruma altında yürüyüşler gibi daha az militan eylemlerle ve daha az risk içeren gösterilerle kombine edildi. Wisconsin Ayaklanması eylemleri, başka yerlerde tutuklamalar ve polis şiddetiyle karşılaşılan ablukalar, işgaller ve başka birçok eylemi kapsarken, otoriteler bunları yasal olarak korunmuş olarak tanımladığı ya da bastırmaya başvurulduğundaki halkın tepkisinden korktukları için olaylar tamamen barışçıldı.

Çoğu örnekte mini isyanlar grev şekli almadı, grevler ve iş bırakmalar bazen protestonun bir unsuru olsa da. Batı Coast dok işçileri Seattle DTÖ protestolarına destek için bir günlük greve gitti. Göçmen hakları gösterilerinin bazısı "göçmensiz bir günün" etkisini göstermek için işçileri işi bırakmaya teşvik etti. Wisconsin'de öğretmenlerin iş bırakması ve viziteye çıkma eylemleri birçok okul bölgesinde vuku buldu. 2012 Chicago öğretmenler grevi hem bir toplu pazarlık sözleşmesi mücadelesi hem de kamusal eğitimin özelleştirilmesine karşı kampanyanın merkezî bir parçasıydı. İş bırakmalar düşük ücretli işçi hareketi için hayatiydi; fakat bunlar "eylemselliği kızıştırmak, yönetime zorluk çıkarmak ve halkın ilgisini çekmekten" daha azını, üretimi durdurmayı hedefleyen bir işçi azınlığının greviydi genellikle.[247]

Bir protesto ve potansiyel iktidar aracı olarak genel grev fikri, bu mini grevlerin çoğunda ortaya çıktı: Seattle Muharebesi 1919 Seattle Genel Grevi'nden ilham aldı, Madison'un Güney Merkez Emek Federasyonu genel grevlerle ilgili bir eğitim kampanyası başlattı, Occupy Oakland şehrin çoğunu felç eden bir genel grev dedikleri protesto ve kutlamalar günü organize etti, ülke çapındaki Occupy grupları bir genel grev olarak andıkları 2012 1 Mayıs'ında benzer bir kitlesel eylem günü organize etti, düşük ücretli işçilerin grevleri çoğu kez şirketlerin, hatta endüstrilerin ötesine geçti.

247. Eidelson, "Fast Food Strikes Intensify in Seven Cities".

Bu mini isyanların kapsam ve etkisi, katılımcılar ya da gözlemciler tarafından nadiren tahmin edilebildi. Bunlar milyonlarca insanın daha önce bilinmeyen düşünce ve duygularından doğdu. Hepsine de sadece şimdiki şikâyetler değil, genel olarak çalışan insanların beklentileri ve gelecekteki iyi olma hâlleriyle ilgili kaygılar renk verdi.

Mini isyanların her biri, farklı katılımcı gruplarının karşılıklı ilham verme ve etkileşimi yüzünden beklentilerin ötesinde büyüdü. Çok farklı insanların paralel düşünce ve duygulara sahip olduğunun ve bunları hayata geçirmek için kolektif hazırlandıklarının fark edilmesi, isyanın hızlı yükselişine yol açtı.

Bu mini isyanların her biri, şimdiki amaçları gerçekleştirmede başarılı olsun ya da olmasın, dünya ve milyonlarca insan için eylem olanakları anlayışının değiştirilmesinde başarılıydı. Seattle Muharebesi küreselleşme anlayışını dönüştürdü. Göçmen hakları gösterileri, "gölgesiz" milyonlarca insanı görünürlüğe getirdi. Wisconsin Ayaklanması işçi hakları ve kamu sektörünün yok edilmesine kitlesel muhalefeti ortaya çıkardı. Occupy Wall Street "%99'uz" sloganıyla refah ve güç eşitsizliğini Amerikan politik sohbetlerinin merkezine yerleştirdi ve yeni bir sınıf kimliğini belirginleştirdi. Chicago kamusal eğitim hareketi; işçi olarak öğretmenlerin ihtiyaçları, tüketici olarak ebeveynlerin ve cemaatlerin çıkarları ve toplumsal hayatı şekillendirenler olarak hükümet ve iş dünyasının rolü arasındaki noktaları bağladı. Hepsi de hoşnutsuzlukların yaygınlığını ve kolektif eylemin olanaklarını görülür kıldı.

Seattle Muharebesi ve 2006 göçmen hakları protestoları görece istisnai olaylardı. Fakat 2011 Wisconsin Ayaklanması'ndan itibaren, peş peşe isyan dışavurumları, küçük bir ölçekte, Rosa Luxemburg'un kitlesel grevlerin karakteristiğini gördüğü, "birlikte yürüme ve yan yana yürüme, birbirlerinin ayağına dolanma,

birbirleriyle çakışma" eğilimini ortaya çıkarmaya başladı. Bunlar tek yanlı sınıf savaşının aşkınlığını temsil eder.

Mini isyanlar pek çok eylem formunu; fakat sadece ara sıra grevi içeriyordu; grev olduğunda bile işgücünü toplumsal bir protesto formundan daha az tek tek işverenlerden topluyorlardı genellikle. Küreselleşme ve neoliberalizm çağında özel işçi gruplarının grevlerinin, halihazırda işverenden kazançları söküp almada çok daha az başarılı olduğu ortaya çıktı. Onun yerine grevler giderek en iyi ihtimalle sözleşme tavizleriyle sonlandı; o da işyeri kapanmadıysa ya da geçici ikame işçiler alınmadıysa. İşverenler işyerlerini kapatabildiği ve tüm dünyadaki başka bir yerde üretebildiği ya da tüm işgücüne yol vermek için hükümet yaptırımı alabildiği zaman, grevin gücü büyük oranda azalır.

Çalışan insanların bireysel ve kolektif olarak karşı karşıya kaldığı sorunlar, tek tek işverenlerin eylemiyle çözülmek için pek de uygun değildi. En iyi sendika sözleşmesi bile, küresel durgunluğu, büyüyen eşitsizliği, ekonomik güvencesizliği, küresel dibe doğru yarışı, demokrasinin gözden düşmesini, borçları, savaşları, ekolojik yıkımı ve yaşam beklentilerinin kötüleşmesini çok az düzeltebilir.

Bu arada çalışan insanların ve toplumun karşı karşıya kaldığı problemler anca arttı. Ya insanların bu problemleri kabullenmesi ya da bunlara karşı koyacak yeni eylem biçimleri geliştirmeleri gerekti. 21. yüzyıl başının mini isyanları, böylesi yeni biçimler geliştirmede bir dizi deneyimi temsil eder. Bazen bu biçimler daha geniş hareketin bir cephesi olarak grevi içerir; fakat razı olmanın ve doğrudan eylemin çeşitli formlarında dışa vurulan rızanın geniş bir geri çekilmesinin ve otoriteye itaatsizliğin bir unsuru olmaları da muhtemeldir.

Bununla birlikte 21. yüzyıl başının bu farklı, mini isyanları bu kitapta daha önce anlatılan kitlesel grevler dönemiyle ana nitelikleri paylaşır.[248]

Eski kitlesel grevler gibi, bu mini isyanlar otoriteye meydan okumayı kapsar. İnsanlar alanlara gitti ve otoritenin onların

248. Bkz. Bölüm IX, "The Significance of Mass Strikes".

yapmasını istemediği şeyleri yaptı. Seattle Muharebesi protestocuları şehir merkezini ablukaya aldı ve DTÖ'yü durdurdu. 2006 göçmen hakları gösterileri, çoğunun ülkede olmaması gereken insan kitlesiyle kamusal alanı işgal etti. Occupy Wall Street bir parkı ele geçirdi ve terk etmeyi reddetti. Bunun tersine düşük ücretli işçiler sıcak mutfakları ve depoları terk etti ve gösteri ve grev gözcülüğü yapılacağı farz edilen tezgâhlardan ayrıldılar. Bu eylemler, iktidardakilerin hükümetin politikası ve halkın düşüncesi olarak dayatmaya çalıştığı şeye de bir karşı çıkıştı.

Bu mini isyanlar, eski kitlesel grevlerin bir niteliği olan dayanışmanın yayılmasını da gösterdi. Göçmen hakları gösterileri bizzat yasal evrakı olmayan göçmenlerin yanı sıra, sendikaları, kiliseleri, öğrencileri, yasal göçmenleri ve tüm Latino cemaatini çekti. Wisconsin'de kamu çalışanları; itfaiyeciler, polisler, çiftçiler, öğrenciler ve geniş bir halk yelpazesi tarafından desteklendi. Occupy Wall Street küresel ölçekte dayanışma gösterileri başlattı.

Sonuç olarak bu mini isyanlar katılımcıları namına özörgütlenme ve özyönetimi aşikâr kıldı. Bu olaylar birisi onlara vuku bulmasını emrettiği için vuku bulmadı; insanlar kendi aktivitelerini kolektif olarak kontrol edecek yollar geliştirdikleri için vuku buldu. Seattle'ın sempatizan grupları vardı, Occupy'ın Genel Kurulları. DTÖ karşıtı protestolar, Wisconsin Ayaklanması ve Occupy Wall Street, hepsi yiyecek, barınak, sağlık, hıfzıssıhha ve diğer gereksinimleri sağlayacak yolları doğaçtan söyledi.

Bu mini isyanların gelecek eğilimini öngörmek zordur. Fakat onları yaratan koşulların çekip gitmesi pek mümkün görünmüyor. O yüzden bu koşullara bir tür popüler tepki muhtemelen devam edecek. Böylesi tepkiler öncelikle kronik karşılıklı öldürücü çatışmalara ve moral bozukluğuna yol açabilir. Siyasi parti sistemi içinde bir baskı grubuna, Çay Partisi gibi bir şeye de varabilir. Bir tür isyancı doruk noktasının –bir Tahrir momen-

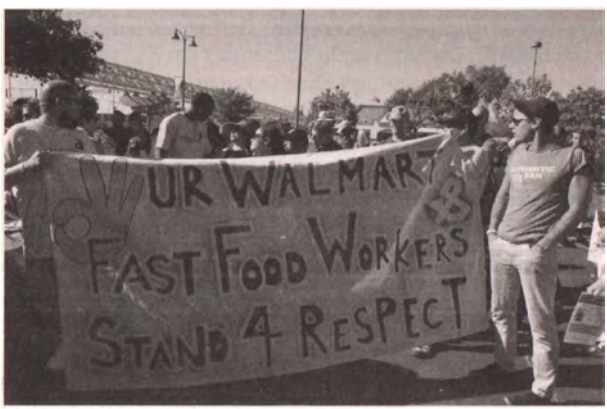
ti- peşinden gelen belki baskıcı ve otoriter yönetime varması da muhtemeldir.

Alternatif olarak bu mini isyanlar düşük seviyeli fakat sürekli şiddetsiz isyanlar hâline gelebilir. Chicago'daki kamusal eğitim mücadelesi gibi hareketler okullar, cemaatler ve sonunda işyerleri gibi kurumların içinde büyüyen güç oluşturabilirler. Bu isyanlar, insanların merkezî iktidar kurumlarına meydan okuyabilmelerinden çok önce, onların hayatlarında iyileşmeler yapacak zaferler kazanabilir. %99'un aklına ve yüreğine başarılı başvurular yapabilir. Occupy Wall Street gibi, bu isyanlar yatay olarak tüm ülkeyle ve tüm dünyayla bağ kurabilir. Nihayet hükmetme ve eşitsizliğin destek sütunlarından bazılarının altını oyabilir.

Çalışan insanlar, insanlığın geri kalanıyla birlikte, ekonomik, sosyal ve çevresel açıdan sürdürülemez bir gelecekle karşı karşıya. O geleceği sürdürülebilir bir zemine koymak için bir isyandan fazlası gerekecek. Eninde sonunda insan medeniyetinin bir dönüşümü gerekecek. Fakat iktidardakiler sürdürülemezliği devam ettirdiğinde, dünya yalnızca insanlar kendi faaliyetlerinin kontrolünü ele aldığı ve iktidardakilerin otoritesine direnmek için birbirlerine destek olduğunda sürdürülebilir bir zemine oturtulabilir. Bu yüzden gelecekte ne olursa olsun, işçi özörgütlenmesinin mirası karşı karşıya olduğumuz problemlere kolektif yanıtlar oluşturmak için yararlanabileceğimiz bir kaynak olmaya devam edecek.

2 Kasım 2011'de Oakland şehir merkezinden Oakland limanına yapılan iki yürüyüşün ikincisi. Yürüyüş Occupy Oakland Genel Kurulu'nun 26 Ekim 2011'de oylarıyla kabul ettiği, o günkü şehir genel grevinin parçasıydı. Fotoğraf: V.T. Vassilev

OUR Walmart ve Fast Food işçileri Oakland'de birlikte grevde. Fotoğraf: Steve Rhodes

Daha Fazla Bilgi İçin

Labor History Links web sitesi (http://www.laborhistorylinks.org) kapsamlı ve kullanımı kolay bilgiye, belgeye erişim ve internetteki ABD emek tarihi için linkler sağlar.

Emek tarihçisi Rosemary Feuer tarafından, for the Labor and Working-Class History Association için geliştirildi. Müzik, edebiyat ve diğer sanatların yanı sıra kitaplar, dergiler, makaleler, müfredatlar, müzeler ve videolar değerlendirmeler ve listeler içerir.

Aaron Brenner, Benjamin Day ve Immanuel Ness, Armonk (Ed.), *The Encyclopedia of Strikes in American History*, M.E. Sharpe, New York, 2009. Muhtelif perspektiflerden analiz edilmiş Amerikan grevleri hakkında çok geniş malumat sağlar.

Amerikan emek tarihinin birincil belgeleri için bkz. see The Voice of the People: Primary Sources on the History of American Labor, Industrial.

Jonathan Rees ve Jonathan Pollack (Ed.), *Relations, and Working-Class Culture*, Harlan Davidson, Wheeling, Illinois, 2004 ve Melvyn Dubofsky ve Joseph A. McCartin (Ed.), *American Labor: A Documentary History*, Palgrave Macmillan, New York, 2004.

The American Social History Project (http://ashp.cuny.edu/) Amerikan emek tarihi üzerine geniş bir yelpazede eğitim materyalleri üretti.

İkisinin toplamı Who Built America? (Boston: Bedford/St. Martins, 2008) and ilişkili multimedya materyalleri için bkz. http://ashp.cuny.edu/whoamerica/.

Ayrıca ortaokuldan yüksekokula kadar ABD tarihinde çalışan kadın ve erkeklerin merkezî rolünü anlatan, on buçuk saatlik eğitim materyalleri serilerine de bakınız, http://ashp.cuny.edu/ashp-documentaries/.

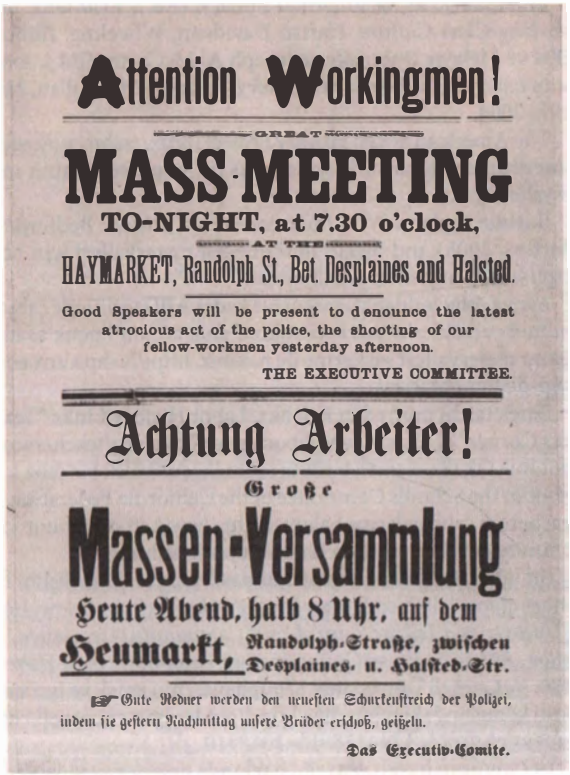
Emek tarihi müfredatı için bkz. Labor History Links "Teachers Corner" at http://www.laborhistorylinks.org/teacherscorner.html. Okullara emek tarihini sokmak için örnek bir çaba için Labor in the Schools Committee of the California Federation of Teachers'ın çalışmalarına bakınız, http://www.cft.org/about-cft/committees/labor-in-theschools-committee.html.

Bir emek tarihi araştırmasının nasıl yapılacağına ilişkin bu rehber arama için bkz. Jeremy Brecher, *History from Below: How to Uncover and Tell the Story of Your Community, Association, or Union*, Advocate Press/Commonwork Pamphlets, New Haven, 1986. Ve Cornell Üniversitesi Kütüphanesi'nin emek ve işçi sınıf tarihi konusundaki rehberliği, http://guides.library.cornell.edu/content.php?pid=124415&sid=1068410.

İşçi sınıfının hayatı ve tarihi hakkında belgeler ve videoların değerlendirilme listeleri için bkz. Rebel Graphics "Working Class Movies" sitesi http://www.rebelgraphics.org/workingclassmovies.html ve University of California-Berkeley's Moffitt Library

Grev!

Media Resource Center'ın "Labor in the US" bölümü, http://www.lib.berkeley.edu/MRC/LaborVid.html.

Attention Workingmen!

GREAT

MASS-MEETING

TO-NIGHT, at 7.30 o'clock,

AT THE

HAYMARKET, Randolph St., Bet. Desplaines and Halsted.

Good Speakers will be present to denounce the latest atrocious act of the police, the shooting of our fellow-workmen yesterday afternoon.

THE EXECUTIVE COMMITTEE.

Achtung Arbeiter!

Große

Massen-Versammlung

Heute Abend, halb 8 Uhr, auf dem

Heumarkt, Randolph-Straße, zwischen Desplaines- u. Halsted-Str.

☞Gute Redner werden den neueſten Schurkenſtreich der Polizei, indem ſie geſtern Nachmittag unſere Brüder erſchoß, geißeln.

Das Executiv-Comite.

Dizin

A
Abel, I.W. 320, 327
Adamic, Louis 209, 213, 228, 253, 254, 259, 260, 286, 295, 296, 367, 422
Adbusters 489
AEF-Amerikan Emek Federasyonu
AEF-SÖK (Sanayi Örgütleri Kongresi'nin Amerikan Emek Federasyonu)
1980'ler
AFL-CIO News 354
AfroAmerikalı işçiler
Alarm 82
Alinsky, Saul 248
Allen, Ruth 75, 77, 78
Altgeld, John Peter 96, 127, 144
Amerikan Demiryolu Sendikası (ADS)
Amerikan Devlet, Kent ve Belediye Çalışanları Federasyonu 399
Amerikan İşçi Partisi 155 Ameringer, Oscar
Amerikan Öğretmenler Federasyonu (AÖF)
Amerikan Yasa Değişikliği Konseyi (ALEC)
Ammon, Robert 45
anarşitler
Anderson, Lewie 18, 118, 119, 120, 121, 276, 279, 369
A. Philip Randolph Institute
Associated Press 146, 245, 404, 476
Asyalı Amerikalılar 355
Asyalı Pasifik Amerikan Emek 496
Ault, Harry 163
Auto-Lite tesisi 229
ayrım 148, 172, 424, 434, 436, 442

B
Baker, Secretary of War Newton 171
Barringer, John 277, 281
Beals, Jim 398
Beck, Dave 219
Becker, George 367, 394
Bendix, Reinhard 264, 271, 443
Bernstein, Irving 62, 211, 214, 216, 219, 220, 222, 226, 227, 229, 238, 246, 247, 248, 249, 251, 256, 257, 258, 262, 263, 270, 271, 276, 282, 283, 288, 295, 296, 508
Bernstein, Jared 62, 211, 214, 216, 219, 220, 222, 226, 227, 229, 238, 246-249, 251, 256-258, 262, 263, 270, 271, 276, 282, 283, 288, 295, 296, 508
Bing, Alexander 159, 160
Black, Judge Edward 277, 336, 387, 528, 531, 532
Bloomberg, Michael 487, 488, 493, 497
Blount, Postmaster General Winton 328
Bolşevizm 175, 186
Bonner, John 80
Bork, Judge Robert 363, 364

Boyle, Tony 335, 336
Boysen, George 277
Bradstreet's 122, 140, 149
Bridges, Harry 217, 221, 225, 302, 361-364, 368, 375, 376, 377, 381, 386
Brody, David 100, 101, 102, 112, 179, 182, 183, 184, 185, 187, 188, 191, 440
Bronfenbrenner, Kate 366, 396
Brooks, Robert 240, 246, 247
Brophy, John 270, 286
Brown, William 236, 402, 499, 534, 535, 539
Bruce, Robert 30, 32-36, 38-53, 55-61, 309, 313, 315, 362
Bryce, James 409, 410
Buchanan, Joseph 76
Buhle, Paul 8, 475-479, 481-483, 486, 487
Burke, Eddie 225, 321, 378
Business Week 302, 308, 310, 366, 367, 393, 402, 403, 404, 423, 462

C-Ç
California 8, 10, 54, 114, 143, 147, 149, 218, 221, 226, 237, 292, 314, 333, 369, 443, 463, 465, 466, 499, 507, 524, 526, 528, 532, 551
Capitol Times 486
Carey, Ron 403, 406
Carnegie, Andrew 53, 100, 101, 102, 103, 104, 109, 110, 111, 112, 113, 181, 418, 428
Carter yönetimi
Casey, Michael 219, 222, 223
Caterpillar, Inc. 390, 391, 392, 393, 398, 399
Chevrolet tesisi
Chicago Öğretmenler Sendikası 509, 511, 513, 518, 519, 537, 542
Chicago Times 55, 135, 137, 143, 144
Chicago Tribune 140, 151, 152, 513
Chrysler Şirketi
Chrysler, Walter 278, 288, 289, 290, 300, 347
Çinli işçiler
CIO Union News
Claherty, Coleman 249, 250, 251, 257
Clarion 220, 221
Clark, Ramsey. Adalet Bakanı 310, 341
Cleveland, Grover. Başkan 114, 135, 142, 143, 150, 177, 188, 192, 194, 199, 263, 270, 271, 307, 321, 329, 330, 332, 333, 428
Clifford, Clark. Savunma Bakanı 341
Clinton, Bill. Başkan 404, 454, 459, 461
Collier's 314, 432
Collins, William 262, 410, 413
Colyar, Arthur. Albay 118
Commons, John 66, 68, 74, 84, 97, 123, 174, 175, 192, 202, 203, 204
Connecticut koalisyonlar
Corporate Campaigns, Inc. 368, 371, 397
Cotton Mill Worker 237, 247
Craig, William 378
Crawford, James S. Belediye Başkanı 182, 201

D
Daily Market Reporter 58
Deal, C.W. 215, 216, 224, 278, 404, 501
Debs, Eugene Victor 134-142, 144, 145, 149-156
De Caux, Len 286
Democracy Now! 484
Demokratik Parti 453
denetimsiz grevler 200, 287, 318, 336, 337, 347, 403, 421, 441
depresyonlar
Dhermy, Art 406
Doğrudan Eylem Ağı 455, 463
Dole, Elizabeth. Çalışma Sekreteri 378
Dore, John 211
Draper, Theodore 180
Driscoll, Patrick
Drucker, Peter F. 314, 432

E
Economist 451, 452
Editor and Publisher 225
Eight-Hour Association (Chicago)
ekonomi 28, 327, 342, 346, 424, 451
Eliel, Paul 223
Emanuel, Rahm. Belediye Başkanı 514, 515, 516
Emspak, Frank 12, 475-477, 479, 480, 482-487

F
Facebook 478, 480, 527, 543
Farrington, Frank 196, 198
fast food sanayisi
Faulkner, Col. Charles 32, 33, 35
finansallaşma 447, 506
Fine, Sidney 261, 262, 263, 269, 270, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 279, 281, 282, 283, 284, 294, 385, 420
Firestone lastik tesisi
First Bank Systems (FBS)
Fisher Body tesisi
Fisher, Lawrence 264, 270, 271, 274, 275, 276, 277, 278, 280, 281, 283, 284, 286, 298
Fitch, John 101, 174
Fitzpatrick, John 180, 184
Fitzsimmons, Frank 332, 333
Foster, Charles 113, 180, 182, 184, 185, 186, 187, 188, 189
Foster, William Z. 113, 180, 182, 184, 185, 186, 187, 188, 189
Fountain, Clayton 415, 416
Fraser, Douglas 350
Frick, Henry Clay 100, 102, 103, 104, 105, 109, 110, 111, 125
Froehike, Robert. Savunma Bakanı 341

G
Gallico, Paul 275
Gellhorn, Martha 215, 247
genel grevler 19, 20
genel grevler. Bkz.kişisel beyan
Genel Meclis (GA) 83
Genel Yöneticiler Birliği (GMA) 141, 142, 149, 150, 153
General Motors (GM) 261-264, 269-277, 279-289, 294, 311, 312, 314, 326, 338-340, 347, 419, 420, 428
General Tire and Rubber Şirketi
Georgia 239, 241, 245, 307
Germer, Adolph 270
Ginger, Ray 135, 136, 137, 150, 152
Giyim işçileri grevi
Glenn, Wayne 318, 342, 347
Gompers, Samuel 101, 151, 152, 153, 158, 356, 441
Goodyear Şirketi
Gorman, Francis 240
Gould, Jay 66, 67, 75, 135, 427
Gouldner, Alvin 417
Governor John
Green, Governor T.F. 227, 243, 244, 251, 309, 369, 375, 376, 377, 475, 482
grevler 16, 19, 20, 21, 28, 32, 62, 74, 81, 132, 159, 160, 176, 177, 194, 200, 213, 228, 242, 269, 276, 287, 301, 305, 307, 318, 326, 329, 336, 337, 343, 347, 353, 358, 361, 364, 365, 403, 411, 412, 416, 418, 420, 421, 424-430, 432-434, 441, 443, 444, 446, 447, 450, 525, 538, 540, 541, 544, 546
grev müttefikleri
Griffin, Mike 407
Griner, John 329, 330
Grunau, John 192, 193
Gudiel, Rose 494, 495
Gutman, Herbert 36, 37
Guyette, Jim 370, 373

H
Haddock, Sheriff William S. 185
Harris, Augustus 43, 44, 61, 261, 262, 287, 347, 406
Harrison, Bennett 95, 348, 349, 350, 355

Harrison, Carter. Belediye Başkanı 95, 348, 349, 350, 355
Hartranft, John. Vali 43, 44
Hayes, Rutherford B. Başkan 35, 36, 42, 59, 60, 271
Haymarket Caddesi yürüyüşü
Hice, Andrew 44, 61
Hill, James J. 12, 115, 133, 135, 176, 212, 453, 456, 459, 460, 461, 480, 497, 539
Homestead Works
Hormel Şirketi
Howard, George 8, 136, 153, 229, 348, 402
Howard, Rachel 8, 136, 153, 229, 348, 402
Howat, Alexander 439
Hoxie, H.M. 75

I-İ
Idaho 113, 114, 502
Illinois 92, 93, 124, 126, 127, 128, 131, 144, 145, 149, 158, 161, 194, 195-200, 204, 207, 294, 336, 362, 377, 390, 395, 396, 398, 406, 407, 481, 510, 514, 526, 551
Illinois State Register 93
Indiana 36, 127, 128, 129, 148, 186, 200, 204, 271, 276, 279, 362, 404
Indians
Indian Territory
Iron Age 188, 191
Iron-Clad Oath (Bozulmaz Yemin) 98

J
Jackson, Jesse 128, 363, 372, 376, 383, 473, 481, 484, 518
Japon işçileri
Jessica McClintock Inc. 386
John Deere Şirketi
Johnson, David 216, 226, 276, 313, 328, 330, 405, 406
Johnson, Genora 216, 226, 276, 313, 328, 330, 405, 406
Johnson, Gus 216, 226, 276, 313, 328, 330, 405, 406
Johnson, Hugh S. General 216, 226, 276, 313, 328, 330, 405, 406
Johnson, Lyndon. Başkan 216, 226, 276, 313, 328, 330, 405, 406
John Swinton's Paper 68, 72, 75, 89, 91, 93, 95

K
kaçakçılık
Kahle, Trish 12, 522, 537, 539
karşı dava
Keating, William 211
Keeney, Frank 202, 203
Kerr, Clark 134, 310, 382
Keynes, John Maynard 162
King, Dr. Martin Luther, Jr. 21, 88, 167, 238, 317, 368, 376, 400, 453, 519, 532, 535, 540
Kirkland, Lane 352, 383
Knudson, William 272, 279, 283
Kondüktörler ve Ateşçiler Kardeşliği
Kraus, Henry 260, 262, 263, 264, 265, 272, 278, 280, 281, 282
Krieger, David. Şerif 229, 230

L
Labor Standard 61
La Follette Komitesi 261, 433
Lahne, Herbert 237, 247
Lane, Dan 8, 202, 203, 352, 383, 400, 401, 408
Larosiere, Jacques de 348
Latin Amerikalıların Gelişimi İçin Emek Konseyi 496
Latinos
Levinson, Edwin 274
Lewis, John L. 200, 248, 272, 285, 287, 289, 295, 296, 297, 376, 509, 510, 512, 513, 518
Lewis, Karen 200, 248, 272, 285, 287, 289, 295, 296, 297, 376, 509, 510, 512, 513, 518

Lindsey, Almont 135, 137, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 149, 151
Lipset, Seymour Martin 443
Luxemburg, Rosa 19, 62, 412, 545
Lynch, Bill 266

M
madenciler 114, 119, 120, 121, 123, 128-133, 149, 161, 195, 197-205, 212, 213, 215, 313, 336, 337, 376, 431
maden grevi
maden grevleri
Maden işçileri
maden sanayi
Madison, WI. Bkz. Wisconsin Maine 347, 477, 478, 480, 483, 484, 486, 487, 489, 533, 536, 541, 544
Martin 128, 317, 326, 368, 376, 398, 443, 457, 535, 539
Marx, Karl 54
Matthews, Claude. Vali 32, 34, 128
Mayo, Elton 412
McBride, John 123, 130, 194
McKenney, Ruth 248, 249, 251, 252, 256, 257, 285, 408
Meany, George 360
mezbaha grevi
Miles, Nelson. General 145, 146, 149, 231
Milwaukee Journal 87
mini devrimler 16
Minneapolis genel grevi
Minnesota koalisyonlar
Mississippi 245, 332, 527
Molly Maguires
Montana 148, 161, 200
Montgomery, David 10, 12, 360
Mooney, Tom 164, 194, 195, 197
Moore, Walt 266, 267, 268
Morrison, Frank 170, 179
Morrison, John F. Tümgeneral 170, 179
Murphy, Frank. Vali 278, 279, 283, 288, 289, 291
Murray, Philip 176, 200, 295, 296, 302, 309, 521, 524
Muste, A.J. 174, 229, 441

N
Nation 157, 158, 166, 176, 177, 191, 194, 196, 199, 238, 398, 491, 492, 495, 497, 520, 522, 523, 524, 527, 528, 529, 530, 531, 534, 535
Nebraska 76, 148, 149
neoliberalizm 349, 447, 451, 538, 546
Nevada 148
New Deal 215, 216, 278
New Hampshire 243, 363
New Mexico 59, 78, 147, 200, 528
New York koalisyonlar
New York Times 9, 10, 51, 76-80, 83, 88, 90-94, 122-132, 140, 145, 146, 151, 170, 220, 224, 225, 227, 239-246, 273, 282-293, 296, 310, 318-321, 327, 332-335, 337, 338, 340, 341, 348, 355, 365, 391, 405, 461, 481, 485, 508, 511, 520
Nixon, Richard. Başkan 335, 337, 348

O-Ö
Oakland 148, 218, 224, 311, 314, 367, 454, 455, 457, 460, 462, 499, 500, 501, 516, 518, 544, 549
Oakland, CA. See California Obama, Barack. Başkan 148, 218, 224, 311, 314, 367, 454, 455, 457, 460, 462, 499, 500, 501, 516, 518, 544, 549
Occupy hareketi 495, 501, 507, 508, 509, 542
Occupy Sandy Relief 504, 505
Odum, Michael 375
Ohio 27, 32, 35, 36, 39, 40, 50, 51, 52, 53, 61, 65, 69, 71, 82, 83, 84, 104, 113, 122, 124, 127-131, 139, 141, 152, 179, 204, 205, 228, 230, 248, 276, 291, 293, 306, 322, 333, 334, 336, 362, 408, 476, 487
Oklahoma 149, 200, 291
Olney, Richard 142, 143, 144, 147

Olson 236, 433
Organizer 235
Otel ve Lokanta Çalışanları
otomobil grevleri
OUR Walmart 524, 527, 530, 531, 532, 543, 549

P
Palmer, A. Mitchell. Başsavcı 186, 194
Parker, Evan 266, 267, 268, 527
Pattison, Robert. Vali 108
Pennsylvania Demiryolları 38, 44, 48
Perkins, Frances. Çalışma Bakanı 226, 264, 265, 267, 268, 269
Perpich, Rudy. Vali 372
Piez, Charles 164, 169
Pinkerton Dedektif Ajansı
Pinkerton, Robert 43, 74, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108
Pittsburgh Leader 46, 47
Pittston Kömür Grubu 375
Pollak, Stephen 341
postacı grevi
postacı işçiler
Powderly, Terence 27, 65, 66, 69, 70, 71, 82, 83, 84, 441
Profesyonel Hava Trafik Kontrolleri grevi
Pullman, George 134-149, 151, 153, 156, 158, 159, 191, 330, 409, 419, 427, 428, 441, 443

R
Rachleff, Peter 12, 369, 370, 372
Rademacher, James 328, 329, 331
Raskin, A.H. 11, 365, 411
Raskin, Marcus 11, 365, 411
Reagan, Ronald. Başkan 351, 352, 355, 357, 378, 391, 495, 534
Reagan Yönetimi
Republic Windows and Doors 473
Reuther, Walter 318, 338, 449
Rhode Island 174, 242, 243, 244, 292, 502
Rhodes, Dan 397, 549
Rice, Charles Owen. Monsenyör 335
Rich, Marc 366, 367
Ridley, Robert 406
Roberts, Cecil 376
Rogers, Ray 364, 371, 373, 397, 399
Rolling Jubilee 504
Ross, E.A. 411, 436, 534
Rossi, Angelo.Belediye Başkanı 227
Roy, Andrew 122, 123, 132, 229, 410, 413, 414
Rus Devrimi 161, 162, 163
Rusk, Jeremiah. Vali 87, 88
Ryan, Joseph 12, 219, 480, 539
Ryan, Paul 12, 219, 480, 539
Rychman, Major 80

S-Ş
San Francisco 54, 85, 157, 164, 192, 194, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 248, 299, 311, 329, 332, 385, 386, 402, 407, 428, 503
San Francisco genel grevi 428
Saposs, David 190
Scott, Jerome 12, 38, 305, 306, 307, 418, 475, 476, 482, 484
Scott, Tom 12, 38, 305, 306, 307, 418, 475, 476, 482, 484
Seattle genel grevi
Seattle Times 164, 165, 459
Seattle Union Record 163, 166, 168, 173, 430, 431
Seattle, WA. Bkz. Washington 21, 22, 23, 157, 162-173, 206, 207, 211, 218, 219, 222, 223, 419, 428, 430, 431, 446, 451-463, 500, 501, 535, 540-547
Seidman, Joel 302, 303, 304, 305, 311, 312, 423
sekiz saat hareketi
sendikalar 9, 42, 43, 68, 70, 91, 152, 180, 206, 214, 232, 281, 284, 287, 292, 295, 301-305, 311, 314, 315, 335, 349, 352, 354, 360-364, 371,

385, 388, 416, 436, 438-443, 448, 454, 463, 467, 472, 479, 480, 486, 487, 497, 508, 520, 524, 539, 540, 541, 542
sendika üyelikleri
sendika yetkilileri 183, 198, 199, 239, 240, 283, 314, 328, 438, 439
Sexton, Brendan 320
Shawmut Bankası 378
Sheridan, Lieutenant Philip 59, 60
Shinall, Jim 400
Shultz, George 337
Simons, Bud 264, 265, 266, 267, 268, 269, 282
şirketler 18, 20, 26, 77, 92, 112, 120, 141, 142, 153, 181, 213, 251, 285, 304, 347-354, 364, 366, 376, 396, 399, 406, 447, 448, 504
siyah işçiler
sınıf çatışması
Skoglund, Carl 231
Sloan, Alfred 237, 420
Sloan, George 237, 420
Smeal, Eleanor 383
SÖK 248, 257, 258, 263, 269, 270, 284-289, 295-298, 301, 302, 309, 314, 352, 355, 356, 359, 360, 363, 366, 372, 376, 377, 380, 383, 399, 400, 401, 404, 405, 408, 421, 435, 438, 441, 453, 455, 458, 467, 477, 481, 497
Solidarity 360, 375-377, 390, 392, 394, 396-398, 407, 483, 486, 487, 529, 530, 539
sosyal ağ teknolojileri
sosyalistler
Sovyetler Birliği
Staley Manufacturing Company, A.E.
Stansbury, Jeff 360
State 10, 18, 52, 53, 93, 171, 334, 397, 475, 496, 524
State Farm Insurance Company 397
Stephens, Uriah 68
Strike Debt 504
Strong, Anna Louise 133, 163, 164, 171
süreç 18, 19, 22, 26, 79, 419, 420, 422, 436, 439
Sweeney, John 400, 404
Swinton, John 68, 71, 72, 75, 89, 91, 93, 95, 143

T
Taft-Hartley Act
Tahrir Meydanı 474, 480
teknik işçileri 382
teknoloji 213, 326
tekstilfabrikası işçileri
tekstil sanayi
Texas 55, 66, 75, 76, 77, 78, 79, 91, 161, 294, 359, 406, 523, 524, 535
Thomas, R.J. 21, 85, 86, 88, 196, 311, 335
Tighe, Mike 188
Tirenciler Sendikası
Travis, Bob 264, 272, 279
Trotsky, Leon
Tucker, Jerry 12, 358, 359, 397, 399

U-Ü
ücret sistemi
Uehlein, Joe 12, 360, 366, 367
Ulusal Muhafızlar 161, 179, 186, 230, 236, 244, 245, 330, 334, 341, 357, 428, 433, 434
United Parcel Service (UPS)
United Press International 333
UNITE HERE 467
UPSurge 402
Urban, Joe 264, 265, 266, 537
U.S. News and World Report 379
U.S. Steel 184, 185, 188, 295, 296, 315, 440

V-W
Vandeleur, Edward 224
Vandergriff, William 33
Verizon 498, 499
Vorse, Mary Heaton 190, 191
Wagner Yasası 298, 435, 444

Waite, David. Vali 146
Walker, Charles R. 143, 144, 196, 210, 211, 214, 231, 234, 236, 410, 418, 429, 434, 475, 476, 477, 478, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488
Walker, Edwin 143, 144, 196, 210, 211, 214, 231, 234, 236, 410, 418, 429, 434, 475, 476, 477, 478, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488
Walker, Scott. Vali 143, 144, 196, 210, 211, 214, 231, 234, 236, 410, 418, 429, 434, 475, 476, 477, 478, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488
Wall Street Journal 176, 307, 318, 321, 322, 326, 328, 330, 331, 332, 333, 334, 336, 337, 338, 339, 340, 393, 404, 405
Walmart 501, 519, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 536, 537, 539, 540, 542, 543, 549
Walsh, J. Raymond 269, 435, 436
Walton ailesi
Ware, Norman 43, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 75, 81, 528, 531
Washington Anlaşması 197
Washington, DC 8, 11, 35, 72, 80, 84, 91, 102, 123, 126, 135, 149, 162-166, 170, 171, 192, 197, 200, 214, 244, 251, 262, 263, 328, 330, 331, 333, 389, 453, 454, 455, 456, 462, 493, 499, 500, 501, 515, 524, 528, 534, 535, 536
Washington, Oscar 8, 11, 35, 72, 80, 84, 91, 102, 123, 126, 135, 149, 162, 163, 164, 165, 166, 170, 171, 192, 197, 200, 214, 244, 251, 262, 263, 328, 330, 331, 333, 389, 453, 454, 455, 456, 462, 493, 499, 500, 501, 515, 524, 528, 534, 535, 536
Washington Post 8, 328, 493, 499, 515
Washington Star 330, 333
Watson, Bill 322, 323, 325, 461
Watsonville Canning Şirketi 374
Watts, David 398, 399, 401
Weinstone, William 285
Wells Fargo Bankası 374
Wells, Hulet 162, 374, 503
Westinghouse 179
Wheeler, Charles 226
Whitney, Alan 330
Wilhelm, John 124, 382
Wilson, Woodrow. Başkan 78, 143, 184, 187, 194, 199, 200, 201, 341, 369
Winpisinger, William P. 337, 352, 373
Wisconsin 16, 23, 85, 86, 87, 88, 276, 347, 362, 418, 446, 465, 475-489, 528, 533, 537, 541, 542, 543, 544, 545, 547
Wisconsin Ayaklanması 23, 482, 483, 485, 486, 487, 488, 533, 537, 541, 542, 543, 544, 545, 547
Wisconsin Eğitim Birliği Konseyi 480
Wobbly'ler. Bkz. IWW
Wolff, Leon 18, 101, 103, 104, 110, 111, 418
Wolkomer, Nathan 329
Woodcock, Leonard 263
Wright, Carroll D. İşçi delegesi 49
Wynn, William 371, 372, 373
Wyoming 148

Y-Z
Yahr, Fred 293
Yale Üniversitesi 361, 382
Zuccotti Parkı 491, 497

Jeremy Brecher bize bir armağan ve bir alet verdi. Bu kitapta tarihimizin kuvvetli ve betimleyici bir armağanı yatıyor: Yoğun ve yaratıcı militan mücadelenin bir armağanı. Bu hikâyenin içinde, bu mücadeleyi daha iyi anlamamıza ve yorumlamamıza yardım edecek, başka dünyalar kurmakta kullanabileceğimiz bir alet.

Bizler, yani işçiler, kolay tanımlanır bir kategoridir –çalışanlarımızın bazıları hayatta kalmak için çalışmaya mecburdur ve toplumdaki hemen hiçbir şey hakkında karar vermez: ne yapılsın, ne kadar, kim üretsin, nerede üretelim. *Occupy*'da bahsedilen bu %99'dur. *Grev!* bize tarihimizi, yani tarihi yapanlar, savaşçılar, düş kuranlar ve dünyayı değiştirenler olarak rolümüzü geri verir. Genellikle bizden gizlenen bir tarih.

Grev!'in yenilenmiş baskısında bulacağınız grevler ve mücadelelerin anlatımı, tarihin tam bu anına –*Occupy*, Wisconsin, göçmen hakları hareketliliği ve küresel finans kurumlarına karşı doğrudan eylemlere– denk düşer; Jeremy Brecher'ın "mini devrimler" dediği şeylerle dolu çağdaş tarih.

Bazen geçmişle ilişkimizde devlerin omuzlarında oturduğumuz söylenir. Bu kitap, gerçekten, başka bir dünya için savaşan ve onu yaratan sıradan insanlarla omuz omuza durduğumuzu gösteriyor.

Grev! hepimiz için ve özellikle savaşçılar, örgütçüler ve hayal kuranların bugünkü ve gelecekteki kuşakları için bir armağandır. Bu sayfalarda tarihimizi okuyoruz, onun içindeki yerimizi buluyoruz, kitlesel grevlerden ve mini devrimlerden öğreniyoruz ve oradan omuz omuza geleceğe yürüyoruz.

Marina Sitrin

AYRINTI • İNCELEME
ISBN: 978-605-314-399-4
9 786053 143994
KDV'den muaftır.